

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu

dňa 8. 12. 2021

Predmet: dohľad nad zákonom č. 308/2000 Z. z.
Subjekt: Rádio Rebeca, s.r.o.
Správny orgán: Rada pre vysielanie a retransmisiu
Sťažnosť č.: 1531/SL/2021

Dátum: 22. 11. 2021

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. preverila sťažnosť evidovanú pod č. 1531/SL/2021 smerujúcu voči vysielateľovi Rádio Rebeca, s.r.o. a uznala sťažnosť podľa ustanovenia § 14a ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. za **neopodstatnenú**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 20. 12. 2021

Z: PLO

* * *

Dňa 25. 10. 2021 bola Rade doručená sťažnosť fyzickej osoby smerujúca proti vysielateľovi Rádio Rebeca, s.r.o. v súvislosti s tým, že tento vysielateľ údajne nevysiela na frekvencii 99,8 MHz Liptovský Mikuláš.

Podanie sťažovateľa bolo zaevidované ako sťažnosť pod č. 1531/SL/2021. Sťažovateľ bol o tejto skutočnosti upovedomený listom zo dňa 4. 11. 2021.

* * *

Podľa § 4 ods. 2 druhá veta zákona č. 308/2000 Z. z. Rada: *„Dohliada na dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich vysielanie, retransmisiu a poskytovanie audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a vykonáva štátnu správu v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie v rozsahu vymedzenom týmto zákonom.“*

Podľa § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 308/2000 Z. z. patrí do pôsobnosti Rady: *„dohliadať na dodržiavanie povinností podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov,“*.

Podľa § 68 ods. 7 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z.: *„Rada frekvenciu pridelenú na analógové vysielanie môže odňať aj vtedy, ak vysielateľ nevyužíva frekvenciu na účely, na ktoré mu bola pridelená.“*

* * *

Rada požiadala dňa 4. 11. 2021 listom č. 1531/SL/2021-4 Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (ďalej len „Úrad“) o vykonanie zistenia, či vysielateľ Rádio Rebeca, s.r.o. využíva frekvenciu 99,8 MHz Liptovský Mikuláš na účely vysielania rozhlasovej programovej služby Rádio Rebeca. Odpoveď Úradu bola Rade doručená dňa 11. 11. 2021 listom zaevidovaným pod č. 1531/SL/2021-5.

Z § 68 ods. 7 zákona č. 308/2000 Z. z. vyplýva, že vysielateľ má nielen právo využívať pridelené frekvencie a ich parametre, ale aj povinnosť ich využívať, ktorej neplnenie môže viesť k ich odňatiu Radou.

Z listu Úradu vyplýva, že vysielateľ Rádio Rebeca, s.r.o. využíval v čase vykonania merania, t.j. dňa 10. 11. 2021 v čase od cca 12:40 hod. do 13:20 hod. pridelenú frekvenciu 99,8 MHz Liptovský Mikuláš na vysielanie programovej služby Rádio Rebeca. Z toho dôvodu navrhujeme Rade, aby predmetnú sťažnosť uznala za neopodstatnenú.

Záver

Na základe uvedeného navrhujeme, aby Rada prijala uznesenie podľa návrhu.

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu

dňa 8. 12. 2021

Správne konania: 1144/SKL/2021
Predmet: § 68 ods. 7 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z.
Účastník konania: FM media s.r.o.
Správny orgán: Rada pre vysielanie a retransmisiu

Dátum: 22. 11. 2021

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa ustanovenia § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. rozhodla, že účastníkovi správneho konania č. 1144/SKL/2021 vysielateľovi FM media s.r.o.

vzhľadom na to, že v dňoch 12. 5. 2021 a 8. 9. 2021 nevyužíval frekvenciu 92,4 MHz Martin na účely, na ktoré mu bola pridelená, čím naplnil skutkovú podstatu správneho deliktu podľa § 68 ods. 7 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z.,

u k l a d á

podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. **sankciu – upozornenie na porušenie zákona.**

Podľa § 64 ods. 5 zákona č. 308/2000 Z. z.: *„Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila.“*

Úloha č. 1:

Kancelária Rady v zmysle § 4 ods. 4 a § 13 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia o uložení sankcie a doručí ho účastníkovi konania.

T: 8. 1. 2022

Z: PLO

Úloha č. 2:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 20. 12. 2021

Z: PLO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 16. 6. 2021 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi FM media s.r.o. vo veci možného naplnenia skutkovej podstaty správneho deliktu podľa **§ 68 ods. 7 písm. a)** zákona č. 308/2000 Z. z. z dôvodu možného nevyužívania frekvencie 92,4 MHz Martin na účely, na ktoré mu bola pridelená.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania zaslané prostredníctvom portálu slovensko.sk listom č. 1144/SKL/2021-1 zo dňa 16. 6. 2021. Dňa 17. 7. 2021 bolo Rade doručené oznámenie o uplynutí úložnej lehoty k uvedenému oznámeniu. Podľa § 32 ods. 5 písm. b) zákona č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente sa zásielka považuje za doručenie dňom, hodinou, minútou a sekundou uvedenými na elektronickej doručke alebo márnym uplynutím úložnej lehoty podľa toho, ktorá skutočnosť nastane skôr, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvedel. Z uvedeného vyplýva, že predmetné oznámenie o začatí správneho konania č. 1144/SKL/2021 sa považuje za doručené dňa 17. 7. 2021. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí predmetného správneho konania boli kópie listu Rady č. 848/SL/2021-2 a listu Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (ďalej len „Úrad“) zaevidovaného pod č. 848/SL/2021-3.

Rada požiadala Úrad listom č. 1144/SKL/2021-3 zo dňa 27. 8. 2021 o vykonanie opätovného merania, s cieľom zistiť, či účastník konania využíva frekvenciu 92,4 MHz Martin na účely, na ktoré mu bola pridelená.

Odpoveď Úradu bola Rade doručená dňa 29. 9. 2021 listom zaevidovaným pod č. 1144/SKL/2021-4. Úrad vo svojej odpovedi uviedol, že na frekvencii **92,4 MHz Martin** nebolo v čase merania vykonávané vysielanie.

Rada listom č. 1144/SKL/2021-5 zo dňa 7. 10. 2021 (doručeným účastníkovi konania dňa 11. 10. 2021) požiadala účastníka konania, aby sa v lehote 5 dní vyjadril k zisteniam Úradu obsiahnutým v liste č. 1144/SKL/2021-4, ako aj k skutočnosti, že listy č. 1144/SKL/2021-3 a 1144/SKL/2021-4 sú podkladom pre rozhodnutie Rady v predmetnom správnom konaní. Účastník konania bol zároveň upovedomený o skutočnosti, že v prípade ak svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť v predmetných správnych konaniach aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v týchto správnych konaniach sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku.

Vyjadrenie účastníka konania nebolo Rade do dňa vypracovania tohto pracovného materiálu doručené.

Subjektívna 6-mesačná lehota podľa § 64 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. na prijatie rozhodnutia o uložení sankcie začala plynúť dňa 16. 6. 2021 dňom prerokovania pracovného materiálu Kancelárie Rady na zasadnutí Rady a uplynie dňa 16. 12. 2021. Ročná objektívna lehota začala plynúť dňa 12. 5. 2021 (dňom možného spáchania správneho deliktu nevyužívania frekvencie na účely, na ktoré bola účastníkovi konania pridelená) a uplynie dňa 12. 5. 2022.

* * *

Podľa **§ 68 ods. 7 písm. a)** zákona č. 308/2000 Z. z.: „*Rada frekvenciu pridelenú na analógové vysielanie môže odňať aj vtedy, ak*

a) vysielateľ nevyužíva frekvenciu na účely, na ktoré mu bola pridelená“.

* * *

Rada rozhodnutím č. R/141/2019 zo dňa 20. 11. 2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 7. 1. 2020, rozhodla o pridelení frekvencie **92,4 MHz Martin** spoločnosti FM media s.r.o. na účely vysielania rozhlasovej programovej služby Rádio Goldies.

Rada požiadala listom č. 848/SL/2021-2 Úrad o vykonanie zistenia, či vysielateľ FM media s.r.o. využíva frekvenciu 92,4 MHz Martin na účely vysielania rozhlasovej programovej služby Rádio Goldies.

Odpoveď Úradu bola Rade doručená dňa 28. 5. 2021 listom zaevidovaným pod č. 848/SL/2021-3. Z listu Úradu vyplýva, že vysielateľ FM media s.r.o. nevyužíval na vysielanie programovej služby Rádio Goldies v čase vykonania merania, t.j. 12. 5. 2021 od cca 10:45 hod. do 11:30 hod. pridelenú frekvenciu 92,4 MHz Martin.

Vzhľadom na skutočnosti zistené Úradom vzniklo dôvodné podozrenie, že vysielateľ nevyužíva frekvenciu 92,4 MHz Martin na účely, na ktoré mu bola pridelená, čím mohlo dôjsť k naplneniu skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 68 ods. 7 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z.

Na preverenie, či došlo k zmene využívania uvedenej frekvencie účastníkom konania, ako aj za účelom vymedzenia trvania možného správneho deliktu, požiadala Rada Úrad listom č. 1144/SKL/2021-3 zo dňa 27. 8. 2021 o vykonanie opätovného merania.

Dňa 29. 9. 2021 bola Rade listom zaevidovaným pod č. 1144/SKL/2021-4 doručená odpoveď Úradu na jej vyžiadanie. Úrad vo svojej odpovedi uviedol, že na frekvencii **92,4 MHz Martin** nebolo v čase merania, t.j. dňa 8. 9. 2021 v čase od 12:40 hod. do 13:10 hod. vykonávané vysielanie. Úrad zároveň

uviedol, že na frekvenciu zatiaľ nebolo vydané individuálne povolenie, pretože o to vysielateľ nepožiadala.

Výsledok merania Úradu bol účastníkovi konania zaslaný ako príloha listu č. 1144/SKL/2021-5 zo dňa 7. 10. 2021 na zaujatie stanoviska. Účastník konania sa k predmetu správneho konania nevyjadril.

Z vyššie uvádzaných skutočností vyplýva, že účastník konania **v dňoch 12. 5. 2021 a 8. 9. 2021 nevyužíval frekvenciu 92,4 MHz Martin** na účely, na ktoré mu bola pridelená, pričom ani nepožiadala o vydanie individuálneho povolenia. Na základe vyššie uvedeného sme toho názoru, že účastník konania naplnil skutkovú podstatu správneho deliktu podľa § 68 ods. 7 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z.

* * *

U právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie (objektívna zodpovednosť pre správny delikt). Táto zásada platí aj v prípade zákona č. 308/2000 Z. z. ako aj správny poriadok, ktoré nevyžadujú pri preukázaní, či došlo k správnomu deliktu dokazovať zavinenie, alebo dokonca úmyselné konanie. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo, alebo nie. Tomu, že sa v tomto prípade nielenže nedokazuje zavinenie, ale ani sa nerozlišuje medzi zavinením úmyselným alebo nedbanlivostným, svedčí aj skutočnosť, že ani jeden z cit. zákonov neobsahuje tzv. liberačné dôvody, ktoré by umožnili zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt. Okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona, môžu byť zohľadnené pri ukladaní druhu sankcie, ale nie sú dôvodom na zastavenie správneho konania.

Účastník konania zatiaľ nebol za porušenie povinnosti ustanovenej v § 68 ods. 7 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. sankcionovaný.

Nakoľko ide v tomto prípade o prvé porušenie povinnosti ustanovenej v § 68 ods. 7 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z., navrhujeme Rade uložiť sankciu podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. – upozornenie na porušenie zákona.

Z á v e r

Na základe uvedeného navrhujeme Rade, aby rozhodla podľa vyššie uvedených návrhov uznesení.

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu

dňa 8. 12. 2021

Správne konania: 1143/SKL/2021, 1178/SKL/2021
Predmet: § 68 ods. 7 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z.
Účastník konania: Rádio WOW s.r.o.
Správny orgán: Rada pre vysielanie a retransmisiu

Dátum: 24. 11. 2021

Návrh uznesenia č. 1:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa ustanovenia § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. rozhodla, že účastníkovi správneho konania č. 1178/SKL/2021 vysielateľovi Rádio WOW s.r.o.

vzhľadom na to, že v dňoch 9. 6. 2021 a 9. 9. 2021 nevyužíval frekvencie 101,7 MHz Dubnica nad Váhom a 106,8 MHz Nové Mesto nad Váhom na účely, na ktoré mu boli pridelené, čím naplnil skutkovú podstatu správneho deliktu podľa § 68 ods. 7 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z.,

u k l a d á

podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. **sankciu – upozornenie na porušenie zákona.**

Podľa § 64 ods. 5 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila.“.

Úloha:

Kancelária Rady v zmysle § 4 ods. 4 a § 13 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia o uložení sankcie a doručí ho účastníkovi konania.

T: 8. 1. 2022**Z: PLO****Návrh uznesenia č. 2:**

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa ustanovenia § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. rozhodla, že správne konanie č. 1143/SKL/2021 vedené voči spoločnosti Rádio WOW s.r.o. podľa § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov

zastavuje,

pretože odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu.

Úloha č. 1:

Kancelária Rady v zmysle § 4 ods. 4 a § 13 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia a doručí ho účastníkovi konania.

T: 8. 1. 2022**Z: PLO****Úloha č. 2:**

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 20. 12. 2021**Z: PLO**

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 16. 6. 2021 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi Rádio WOW s.r.o. vo veci možného naplnenia skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 68 ods. 7 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. z dôvodu možného nevyužívania frekvencií 88,5 MHz Dubnica nad Váhom, 88,3 MHz Púchov a 104,4 MHz Považská Bystrica na účely, na ktoré mu boli pridelené.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 15. 7. 2021, na základe čoho sa začalo správne konanie č. 1143/SKL/2021. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí predmetného správneho konania boli kópie listu Rady č. 847/SL/2021-2 a listu Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (ďalej len „Úrad“) zaevidovaného pod č. 847/SL/2021-3.

Vyjadrenie účastníka konania bolo Rade doručené dňa 23. 7. 2021 listom zaevidovaným pod č. 1143/SKL/2021-2.

Subjektívna 6-mesačná lehota podľa § 64 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. na prijatie rozhodnutia o uložení sankcie začala plynúť dňa 16. 6. 2021 dňom prerokovania pracovného materiálu Kancelárie Rady na zasadnutí Rady a uplynie dňa 16. 12. 2021. Ročná objektívna lehota začala plynúť dňa 18. 5. 2021 (dňom možného spáchania správneho deliktu nevyužívania frekvencie na účely, na ktoré bola účastníkovi konania pridelená) a uplynie dňa 18. 5. 2022.

Rada na svojom zasadnutí dňa 1. 7. 2021 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi Rádio WOW s.r.o. vo veci možného naplnenia skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 68 ods. 7 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. z dôvodu možného nevyužívania frekvencií 101,7 MHz Dubnica nad Váhom a 106,8 MHz Nové Mesto nad Váhom na účely, na ktoré mu boli pridelené.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania zaslané prostredníctvom portálu slovensko.sk listom č. 1178/SKL/2021-1 zo dňa 1. 7. 2021. Dňa 4. 8. 2021 bolo Rade doručené oznámenie o uplynutí úložnej lehoty k uvedenému oznámeniu. Podľa § 32 ods. 5 písm. b) zákona č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente sa zásielka považuje za doručení dňom, hodinou, minútou a sekundou uvedenými na elektronickej doručke alebo márnym uplynutím úložnej lehoty podľa toho, ktorá skutočnosť nastane skôr, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvedel. Z uvedeného vyplýva, že predmetné oznámenie o začatí správneho konania č. 1178/SKL/2021 sa považuje za doručené dňa 4. 8. 2021. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí predmetného správneho konania boli kópie listu Rady č. 1054/P/2021-1 a listov Úradu zaevidovaných pod č. 1054/P/2021-2 a 1054/P/2021-3.

Vyjadrenie účastníka konania bolo Rade doručené dňa 13. 8. 2021 listom zaevidovaným pod č. 1178/SKL/2021-3.

Subjektívna 6-mesačná lehota podľa § 64 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. na prijatie rozhodnutia o uložení sankcie začala plynúť dňa 1. 7. 2021 dňom prerokovania pracovného materiálu Kancelárie Rady na zasadnutí Rady a uplynie dňa 1. 1. 2022. Ročná objektívna lehota začala plynúť dňa 9. 6. 2021 (dňom možného spáchania správneho deliktu nevyužívania frekvencie na účely, na ktoré bola účastníkovi konania pridelená) a uplynie dňa 9. 6. 2022.

Rada požiadala Úrad listom č. 1143/SKL/2021-3 zo dňa 27. 8. 2021 o vykonanie opätovného merania, s cieľom zistiť, či účastník konania využíva frekvencie 88,5 MHz Dubnica nad Váhom, 88,3 MHz Púchov, 104,4 MHz Považská Bystrica, 101,7 MHz Dubnica nad Váhom a 106,8 MHz Nové Mesto na účely, na ktoré mu boli pridelené.

Odpoveď Úradu bola Rade doručená dňa 28. 9. 2021 listom zaevidovaným pod č. 1143/SKL/2021-4. Úrad vo svojej odpovedi uviedol, že na uvedených frekvenciách nebolo v čase merania vykonávané vysielanie.

Rada listom č. 1143/SKL/2021-5 zo dňa 7. 10. 2021 požiadala účastníka konania, aby sa v lehote 5 dní vyjadril k zisteniam Úradu obsiahnutým v liste č. 1143/SKL/2021-4, ako aj k skutočnosti, že listy č. 1143/SKL/2021-3 a 1143/SKL/2021-4 sú podkladom pre rozhodnutie Rady v predmetných správnych konaniach. Účastník konania bol zároveň upovedomený o skutočnosti, že v prípade ak svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť v predmetných správnych konaniach aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v týchto správnych konaniach sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Dňa 23. 10. 2021 bolo Rade doručené oznámenie o uplynutí úložnej lehoty k uvedenému listu, preto sa daný list považuje za doručený dňa 23. 10. 2021.

Vyjadrenie účastníka konania k danému listu bolo Rade doručené dňa 27. 10. 2021 listom zaevidovaným pod č. 1143/SKL/2021-7.

Rada požiadala Úrad listom č. 1143/SKL/2021-8 zo dňa 3. 11. 2021 o vykonanie opätovného merania, s cieľom zistiť, či účastník konania využíva frekvencie 88,5 MHz Dubnica nad Váhom, 88,3 MHz Púchov, 104,4 MHz Považská Bystrica, 101,7 MHz Dubnica nad Váhom a 106,8 MHz Nové Mesto na účely, na ktoré mu boli pridelené.

Odpoveď Úradu bola Rade doručená dňa 18. 11. 2021 listom zaevidovaným pod č. 1143/SKL/2021-9. Úrad vo svojej odpovedi uviedol, že na frekvenciách 101,7 MHz Dubnica nad Váhom a 106,8 MHz Nové Mesto nebolo v čase merania vykonávané vysielanie. Na zvyšných troch frekvenciách bolo v čase merania vykonávané vysielanie.

Rada listom č. 1143/SKL/2021-10 zo dňa 18. 11. 2021 požiadala účastníka konania, aby sa v lehote 5 dní vyjadril k zisteniam Úradu obsiahnutým v liste č. 1143/SKL/2021-9, ako aj k skutočnosti, že listy č. 1143/SKL/2021-8 a 1143/SKL/2021-9 sú podkladom pre rozhodnutie Rady v predmetných správnych konaniach. Účastník konania bol zároveň upovedomený o skutočnosti, že v prípade ak svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť v predmetných správnych konaniach aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v týchto správnych konaniach sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku.

Vyjadrenie účastníka konania k uvedenému listu nebolo Rade do dňa vypracovania tohto pracovného materiálu doručené.

Podľa § 3 ods. 3 tretia veta správneho poriadku: „*Správne orgány dbajú na to, aby konanie prebiehalo hospodárne a bez zbytočného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.*“ Zásada hospodárnosti (procesnej ekonómie) vyjadruje požiadavku, aby správny orgán v konaní použil také prostriedky, ktoré sú jednoduché, účinné, nezvyšujú náklady a pritom vedú k správne rozhodnutiu (SOBIHARD, J.: Správny poriadok: Komentár; Bratislava: IURA EDITION, 2004, ISBN 80-8078-013-7). Kancelária Rady, vzhľadom na totožnosť v osobe účastníka správnych konaní č. 1143/SKL/2021 a 1178/SKL/2021 navrhuje Rade, aby v súlade so zásadou hospodárnosti konania a zároveň v prospech účastníka konania rozhodla vo vyššie uvedených správnych konaniach jedným rozhodnutím. V tejto súvislosti uvádzame, že uvedeným postupom účastník konania nebude ukrátený na svojich procesných právach, nakoľko mal v oboch správnych konaniach možnosť vyjadriť sa k ich predmetu, ako aj k ich podkladom.

* * *

Podľa § 68 ods. 7 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z.: „*Rada frekvenciu pridelenú na analógové vysielanie môže odňať aj vtedy, ak*

a) vysielateľ nevyužíva frekvenciu na účely, na ktoré mu bola pridelená“.

* * *

Rada rozhodnutím č. R/113/RZL/59/2019 zo dňa 20. 11. 2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 18. 6. 2019, rozhodla o pridelení frekvencie 88,5 MHz Dubnica nad Váhom, 88,3 MHz Púchov a 104,4 MHz Považská Bystrica spoločnosti Rádio WOW s.r.o. na účely vysielania rozhlasovej programovej služby Rádio WOW s platnosťou k 14. 12. 2020.

Rada požiadala dňa 14. 4. 2021 listom č. 847/SL/2021-2 Úrad o vykonanie zistenia, či vysielateľ s licenciou č. R/113, spoločnosť Rádio WOW s.r.o., Považská 1706/35, 911 01 Trenčín využíva frekvencie 88,5 MHz Dubnica nad Váhom, 88,3 MHz Púchov a 104,4 MHz Považská Bystrica, na účely vysielania rozhlasovej programovej služby Rádio WOW.

Úrad v liste zaevidovanom pod č. 847/SL/2021-3, ktorým odpovedal na uvedený list Rady, uviedol, že vysielateľ Rádio WOW s.r.o. nevyužíval na vysielanie programovej služby Rádio WOW v čase vykonania merania, t. j. dňa 18. 5. 2021

- v čase od cca 11:05 hod. do 11:20 hod. pridelenú frekvenciu 104,4 MHz Považská Bystrica,
- v čase od cca 12:10 hod. do 12:35 hod. pridelenú frekvenciu 88,3 MHz Púchov,
- v čase od cca 14:10 hod. do 14:40 hod. pridelenú frekvenciu 88,5 MHz Dubnica nad Váhom.

Vzhľadom na skutočnosť zistenú Úradom vzniklo dôvodné podozrenie, že Vysielateľ nevyužíva frekvencie 88,5 MHz Dubnica nad Váhom, 88,3 MHz Púchov a 104,4 MHz Považská Bystrica na účely, na ktoré mu boli pridelené, čím mohlo dôjsť k naplneniu skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 68 ods. 7 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z.

Rada rozhodnutím č. R/113/RZL/114/2019 zo dňa 20. 11. 2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 10. 1. 2020, rozhodla o pridelení frekvencie 101,7 MHz Dubnica nad Váhom spoločnosti Rádio WOW s.r.o. na účely vysielania rozhlasovej programovej služby Rádio WOW.

Rada rozhodnutím č. R/113/RZL/115/2019 zo dňa 20. 11. 2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 10. 1. 2020, rozhodla o pridelení frekvencie 106,8 MHz Nové Mesto nad Váhom spoločnosti Rádio WOW s.r.o. na účely vysielania rozhlasovej programovej služby Rádio WOW.

Rada požiadala dňa 4. 6. 2021 listom č. 1054/P/2021-1 Úrad o vykonanie zistenia, či vysielateľ Rádio WOW s.r.o. využíva frekvencie 101,7 MHz Dubnica nad Váhom a 106,8 MHz Nové Mesto nad Váhom na účely vysielania rozhlasovej programovej služby Rádio WOW.

Odpovede Úradu boli Rade doručené dňa 17. 6. 2021 listami zaevidovanými pod č. 1054/P/2021-2 a 1054/P/2021-3.

Z listov Úradu vyplýva, že vysielateľ Rádio WOW s.r.o. nevyužíval v čase vykonania merania, t.j. dňa 9. 6. 2021 v čase od cca 10:25 hod. do 10:40 hod. pridelenú frekvenciu 106,8 MHz Nové Mesto nad Váhom a dňa 9. 6. 2021 v čase od cca 11:25 hod. do 11:45 hod. pridelenú frekvenciu 101,7 MHz Dubnica nad Váhom na vysielanie programovej služby Rádio WOW

Vzhľadom na skutočnosť zistenú Úradom vzniklo dôvodné podozrenie, že Vysielateľ nevyužíva frekvencie 101,7 MHz Dubnica nad Váhom a 106,8 MHz Nové Mesto nad Váhom na účely, na ktoré mu boli pridelené, čím mohlo dôjsť k naplneniu skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 68 ods. 7 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z.

Účastník konania vo svojom vyjadrení k správne konaniu č. 1143/SKL/2021 uviedol, cit.: „Nakoľko aj našu spoločnosť Rádio WOW s.r.o. ovplyvnila aktuálna situácia pandémie Corona vírusu Covid-19, boli sme nútení prejsť na ekonomické opatrenia, ktoré mali za následok pozastavenie príprav vysielania na daných frekvenciách. Rádio WOW, ako aj väčšina ďalších rádii, prevádzkuje svoju činnosť z predaja reklamného času a nakoľko boli firmy a spoločnosti ovplyvnené pandemiou,

lockdownom a inými opatreniami, naši klienti neinzerovali v Rádio WOW, čím nám vznikol úbytok príjmov až na minimum. Aktuálne sa nám však podarilo pripraviť a skúšobne otestovať dané frekvencie / technické vybavenie na možnosť spustenia a to už v dohľadnom horizonte. Povolenie na spustenie frekvencií nám bolo pridelené Úradom pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb od 14.12.2020. Preto týmto žiadame Radu pre vysielanie a retransmisiu o zhovievavosť a pochopenie súčasnej situácie, nakoľko toto zdržanie nebolo zapríčinené našim pričinením a robíme všetko, čo je v našich silách, aby sme dané frekvencie spustili.“

Vyjadrenie účastníka konania k správne konaniu č. 1178/SKL/2021 bolo vo svojej podstate totožné s vyššie uvedeným, až na informácie k posudzovaným frekvenciám, cit.: „Povolenie na spustenie frekvencie 106,8 MHz Nové Mesto nad Váhom nám bolo pridelené Úradom pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb od decembra 2020, na povolenie spustenia frekvencie 107,1 MHz Dubnica nad Váhom ešte stále čakáme.“

Na preverenie, či došlo k zmene využívania uvedených frekvencií účastníkom konania, ako aj za účelom vymedzenia trvania možného správneho deliktu, požiadala Rada Úrad listom č. 1143/SKL/2021-3 zo dňa 27. 8. 2021 o vykonanie opätovného merania.

Dňa 28. 9. 2021 bola Rade listom zaevidovaným pod č. 1143/SKL/2021-4 doručená odpoveď Úradu na jej vyžiadanie. Úrad vo svojej odpovedi uviedol, že

- na frekvencii **104,4 MHz Považská Bystrica** nebolo v čase merania, t.j. 9. 9. 2021 v čase od 9:25 hod. do 9:40 hod. vykonávané vysielanie,
- na frekvencii **88,3 MHz Púchov** nebolo v čase merania, t.j. 9. 9. 2021 v čase od 10:00 hod. do 10:15 hod. vykonávané vysielanie,
- na frekvencii **88,5 MHz Dubnica nad Váhom** nebolo v čase merania, t.j. 9. 9. 2021 v čase od 10:40 hod. do 10:55 hod. vykonávané vysielanie,
- na frekvencii **101,7 MHz Dubnica nad Váhom** nebolo v čase merania, t.j. 9. 9. 2021 v čase od 10:50 hod. do 11:00 hod. vykonávané vysielanie,
- na frekvencii **106,8 MHz Nové Mesto nad Váhom** nebolo v čase merania, t.j. 9. 9. 2021 v čase od 11:45 hod. do 12:00 hod. vykonávané vysielanie.

Výsledok merania Úradu bol účastníkovi konania zaslaný ako príloha listu č. 1143/SKL/2021-5 zo dňa 7. 10. 2021 na zaujatie stanoviska. Účastník konania vo svojom vyjadrení k danému listu uviedol, cit.: „Spoločnosť Rádio WOW s.r.o., ktorá je držiteľom licencie č. R/113, spustila oficiálne lokálne rozhlasové terestriálne vysielanie na frekvenciách 104,4 MHz Považská Bystrica, 88,3 MHz Púchov a 88,5 MHz Dubnica nad Váhom dňa 18. 10. 2021. Vysielanie prebieha podľa schválenej programovej štruktúry Rádio WOW.

Nakoľko aj našu spoločnosť Rádio WOW s.r.o. ovplyvnila aktuálna situácia pandémie Corona vírusu Covid-19, boli sme nútení prejsť na ekonomické opatrenia, ktoré mali za následok pozastavenie príprav vysielania na frekvenciách 107,1 MHz Dubnica nad Váhom a 106,8 MHz Nové Mesto nad Váhom. Rádio WOW, ako aj väčšina ďalších rádii, prevádzkuje svoju činnosť z predaja reklamného času a nakoľko boli firmy a spoločnosti ovplyvnené pandemiou, lockdownom a inými opatreniami, naši klienti neinzerovali v Rádio WOW, čím nám vznikol úbytok príjmov až na minimum. Aktuálne pripravujeme spustenie daných frekvencií. Po technickej stránke čakáme na niektoré súčiastky, ktoré sú dlhodobejšie nedostupné a zároveň potrebné na spustenie vysielania. Preto týmto žiadame Radu pre vysielanie a retransmisiu o zhovievavosť a pochopenie súčasnej situácie, nakoľko toto zdržanie nebolo zapríčinené našim pričinením a robíme všetko, čo je v našich silách, aby sme dané frekvencie spustili čo najskôr.“

Za účelom preverenia skutočností uvedených vo vyjadrení účastníka konania, požiadala Rada Úrad listom č. 1143/SKL/2021-8 zo dňa 3. 11. 2021 o vykonanie opätovného merania.

Dňa 18. 11. 2021 bola Rade listom zaevidovaným pod č. 1143/SKL/2021-9 doručená odpoveď Úradu na jej vyžiadanie. Úrad vo svojej odpovedi uviedol, že

- na frekvencii **104,4 MHz Považská Bystrica** bolo v čase merania, t.j. 11. 11. 2021 v čase od 10:10 hod. do 10:25 hod. vykonávané vysielanie,
- na frekvencii **88,3 MHz Púchov** bolo v čase merania, t.j. 11. 11. 2021 v čase od 10:55 hod. do 11:15 hod. vykonávané vysielanie,
- na frekvencii **88,5 MHz Dubnica nad Váhom** bolo v čase merania, t.j. 11. 11. 2021 v čase od 11:35 hod. do 11:50 hod. vykonávané vysielanie,
- na frekvencii **101,7 MHz Dubnica nad Váhom** nebolo v čase merania, t.j. 11. 11. 2021 v čase od 11:35 hod. do 11:50 hod. vykonávané vysielanie,
- na frekvencii **106,8 MHz Nové Mesto nad Váhom** nebolo v čase merania, t.j. 11. 11. 2021 v čase od 12:20 hod. do 12:45 hod. vykonávané vysielanie.

Výsledok merania Úradu bol účastníkovi konania zaslaný ako príloha listu č. 1143/SKL/2021-10 zo dňa 18. 11. 2021 na zaujatie stanoviska. Uvedený list zatiaľ nebol účastníkovi konania doručený.

Z vykonaného merania vyplýva, že v čase jeho vykonania neboli frekvencie **101,7 MHz Dubnica nad Váhom a 106,8 MHz Nové Mesto nad Váhom** využívané na účely vysielania rozhlasovej programovej služby Rádio WOW. Na základe vyššie uvedeného sme toho názoru, že účastník konania naplnil skutkovú podstatu správneho deliktu podľa § 68 ods. 7 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. Keďže však účastníkovi konania ešte nebol doručený vyššie uvedený list č. 1143/SKL/2021-10, ktorého prílohou boli aj podklady pre rozhodnutie, navrhujeme účastníka konania sankcionovať iba za nevyužívanie týchto frekvencií v dňoch 9. 6. 2021 a 9. 9. 2021.

Zároveň sa však potvrdilo tvrdenie účastníka konania, že vysielala na frekvenciách 104,4 MHz Považská Bystrica, 88,3 MHz Púchov a 88,5 MHz Dubnica nad Váhom. Z toho dôvodu navrhujeme správne konanie č. 1143/SKL/2021, ktoré sa týka týchto troch frekvencií, zastaviť.

* * *

U právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie (objektívna zodpovednosť pre správny delikt). Táto zásada platí aj v prípade zákona č. 308/2000 Z. z. ako aj správny poriadok, ktoré nevyžadujú pri preukázaní, či došlo k správnomu deliktu dokazovať zavinenie, alebo dokonca úmyselné konanie. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo, alebo nie. Tomu, že sa v tomto prípade nielenže nedokazuje zavinenie, ale ani sa nerozlišuje medzi zavinením úmyselným alebo nedbanlivostným, svedčí aj skutočnosť, že ani jeden z cit. zákonov neobsahuje tzv. liberačné dôvody, ktoré by umožnili zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt. Okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona, môžu byť zohľadnené pri ukladaní druhu sankcie, ale nie sú dôvodom na zastavenie správneho konania.

Účastník konania zatiaľ nebol za porušenie povinnosti ustanovenej v § 68 ods. 7 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. sankcionovaný.

Nakoľko ide v tomto prípade o prvé porušenie povinnosti ustanovenej v § 68 ods. 7 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z., navrhujeme Rade uložiť sankciu podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. – upozornenie na porušenie zákona.

Z á v e r

Na základe uvedeného navrhujeme Rade, aby rozhodla podľa vyššie uvedených návrhov uznesení.

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 8. 12. 2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosť č.: 1426/SO/2021

Programová služba: Jednotka

Vysielateľ: RTVS – vysielateľ na základe zákona

Číslo licencie: TD/1

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. preverila sťažnosť evidovanú pod č. 1426/SO/2021 smerujúcu voči vysielaniu televíznej programovej služby Jednotka, vysielateľa Rozhlas a televízia Slovenska, vysielateľ na základe zákona a uznala sťažnosť podľa ustanovenia § 14a ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. za **neopodstatnenú**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 20. 12. 2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

**Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 8. 12. 2021**

Sťažnosť č. 1426/SO/2021 zo dňa 10. 10. 2021

Sťažovateľ: fyzická osoba

Predmet sťažnosti: Pečie celé Slovensko

Deň a čas vysielania: 10. 10. 2021 o cca 20:33 h

Označenie podľa JSO: bez označenia

Programová služba: Jednotka

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska – vysielateľ na základe zákona

Číslo licencie: TD/1

Dátum: 1. 12. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTI:

„... Gratulujem vám k neuveriteľne pútavému spôsobu, akým ste predstavili hneď úvodnú časť novej relácie „Peče celé Slovensko“. Bolo - a verím, že bude - ešte na čo pozerat'. Prekvapilo ma však, že sa v Slovenskej televízii nenašiel jediný kompetentný pracovník, ktorý by vás upozornil, že slovo „guličky“, ktoré v úvodnej časti zaznelo asi 3 krát (a dokonca aj bolo 1 x napísané na kreslenej receptúre spolu s namaľovaným receptom) je nespisovné (je to čechizmus) - a teda, že „guličky“ sa po slovensky prosím povie gulôčky“. Slovenská televízia by sa dobrovoľne nemala vzdávať ambície garanta spisovnej slovenčiny. Nezabúdajte prosím aj na výchovný rozmer vašej pôsobnosti...“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Ustanovenie § 16 ods. 3. písm. e) zákona č. 308/2000 Z. z.

(3) Vysielaťel' je povinný

e) zabezpečiť pri vysielaní programov a ostatných zložiek programovej služby používanie štátneho jazyka, jazykov národnostných menšín a cudzích jazykov v súlade s osobitnými predpismi, 26)

Zákon č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku

§ 2 ods. 2 a 3

(2) Kodifikovanú podobu štátneho jazyka na podnet odborných slovakistických výskumných pracovísk a odborníkov v oblasti štátneho jazyka schvaľuje a zverejňuje Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo kultúry") na svojej internetovej stránke.

(3) Akýkoľvek zásah do kodifikovanej podoby štátneho jazyka v rozpore s jeho zákonitosťami je neprípustný.

§ 5 ods. 1

(1) Vysielenie rozhlasovej programovej služby 9a) a vysielenie televíznej programovej služby 9b) sa na území Slovenskej republiky uskutočňuje v štátnom jazyku okrem vysielenia

a) inojazyčných televíznych programov 9c) alebo iných zložiek televíznej programovej služby s titulkami v štátnom jazyku alebo ktorým bezprostredne predchádza alebo po ktorých bezprostredne nasleduje ich vysielenie v štátnom jazyku,

b) inojazyčných rozhlasových programov alebo iných zložiek rozhlasovej programovej služby, ktorým bezprostredne predchádza alebo po ktorých bezprostredne nasleduje ich vysielenie v štátnom jazyku a rozhlasových programov alebo iných zložiek rozhlasovej programovej služby v regionálnom vysielaní alebo lokálnom vysielaní určených pre príslušníkov národnostnej menšiny vrátane podujatí v priamom prenose,

c) rozhlasovej programovej služby Rozhlasu a televízie Slovenska určenej na vysielenie kultúrnych a informačných programov do zahraničia, 10)

d) televíznych a rozhlasových jazykových kurzov a relácií s príbuzným zameraním,

e) hudobných diel s pôvodnými textami,

f) rozhlasových programov Rozhlasu a televízie Slovenska v jazykoch národnostných menšín a etnických skupín, 11)

g) audiovizuálnych diel alebo zvukových záznamov umeleckých výkonov šírených vysielením v pôvodnej jazykovej úprave spĺňajúcej požiadavku základnej zrozumiteľnosti z hľadiska štátneho jazyka, 11a)

h) audiovizuálnych diel, ktorých dabing v jazyku spĺňajúcom požiadavku základnej zrozumiteľnosti z hľadiska štátneho jazyka bol vyrobený pred 1. januárom 2008 a ktoré boli odvysielané na území Slovenskej republiky pred 1. januárom 2008,
i) pôvodných jazykových prejavov jednotlivých osôb v jazyku spĺňajúcom požiadavku základnej zrozumiteľnosti z hľadiska štátneho jazyka zaradených do spravodajských, publicistických a zábavných televíznych relácií alebo rozhlasových relácií,
j) podujatia v priamom prenose so simultánnym tlmočením do štátneho jazyka v rámci inojazyčnej relácie.

§ 11

Štátnym jazykom sa na účely § 3 až 8 rozumie slovenský jazyk v kodifikovanej podobe podľa § 2 ods. 2; tým sa nevylučuje používanie inojazyčných nových odborných pojmov, termínov alebo pomenovaní nových skutočností, na ktoré sa ešte neustálil a nekodifikoval v štátnom jazyku vhodný rovnocenný výraz, ako aj používanie nespisovných jazykových prostriedkov, ak ide o ich funkčné využitie, najmä v umeleckej tvorbe a v publicistike.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisii:

Dňa 10. 10. 2021 bola Rade doručená sťažnosť, v ktorej sťažovateľ namietal voči odvysielaniu slova „guličky“, ktoré v úvodnej časti zaznelo asi 3 krát (a dokonca aj bolo 1 x napísané na kreslenej receptúre spolu s namaľovaným receptom) je nespisovné (je to čechizmus) - a teda, že „guličky“ sa po slovensky prosím povie gulôčky...

The Great British Bake Off je najväčšou televíznou šou o pečení a dokázala si už získať srdcia divákov po celom svete. Jej cieľom je spomedzi dvanástich kandidátov nájsť najlepšiu amatérsku pekáčku či pekára. Na víťaza čaká skvelá príležitosť zviditeľniť sa a tiež možnosť venovať sa ďalej svojej vášni profesionálne. U nás súťaž pod názvom *Pečie celé Slovensko* prináša na obrazovky RTVS.

Počas desiatich týždňov sa budú finalisti snažiť preukázať svoje schopnosti. Pečenie súťažiacim uľahčí aj profesionálne kuchynské zázemie v priestoroch areálu kaštieľa v Bernolákove. Na dvanástich finalistov čaká v každej z desiatich epizód trojica výziev – osobná, technická a kreatívna. V nich súťažiaci predvedú svoje vlastné zákusky, ale vyskúšajú si aj tradičné slovenské, či svetové recepty. Porotcovia oceňujú pôsobivosť, originalitu, prepracovanosť a samozrejme aj chuť ich výtvoru. Šou *Pečie celé Slovensko* je výnimočná svojou láskavou a prajnou atmosférou. Počas natáčania vznikajú medzi účastníkmi, ale aj porotcami a moderátormi priateľstvá, ktoré spája (nielen) láska k pečeniu, o čom sa budú môcť diváci presvedčiť už onedlho. Premiérová časť totiž štartuje už 10. októbra 2021 na Jednotke. (<https://www.rtvsk.sk/pecie-cele-slovensko/o-sou>)

Na základe sťažnosti sme monitorovali program *Pečie celé Slovensko*, ktorý bol odvysielaný dňa 10. 10. 2021 v čase o cca 20:33 h na Jednotke.

Sťažovateľ namietal voči odvysielaniu slova *guličky* v predmetnom programe. Namietané slovo *guličky* (3x) sme zaznamenali o cca 20:57:46 h:

Porotkyňa Jozefína zdraví súťažiaca: „Ahoj, Katka!“

Porotkyňa Petra: „Ahoj, Katka!“

Porotkyňa Jozefína: „Kde máš ten tvoj svoj úsmev?“

Moderátor Junior: „Bývala si veselá...“

Porotkyňa Jozefína: „Veselá povaha!“

Katka: „Zmrzol, som si neporozumela s rúrou.“

Petra chváli zelenú a ružovú farebnú kombináciu na bábovke, ktorá určite zachráni aj trochu nepodarenú bábovku.

Porotkyňa Jozefína ochutnáva bábovku: „Je to jedlé, to je dôležité a prinajhoršom to skončí v čom?“

Porotkyňa Petra: „V rumových...“

Porotkyňa Petra: „Gul'kách.“

Katka: „Guličkách.“

Moderátor Junior: „Ako to si myslela?“

Porotkyňa Petra: „Rumové guličky.“

Moderátor Junior: „Rumové guličky. Že...“

Porotkyňa Jozefína: „Dohromady a do gul'ky.“

Porotkyňa Petra: „Tak to je to je vždy záchrana nepodareného koláču...“

Katka: „Chytiš veľkú misu a...“

Porotkyňa Jozefína: „Nakoľko sú... nakoľko...“

Ženský hlas (nedá sa presne identifikovať, o koho ide): „... do pistácií...“

Moderátor Junior: „Ahá, tak to sú všetky moje koláče.“

V Slovníku súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 (ďalej len “SSSJ”) je slovo *gulička* uvedené nasledovne:

*gulička ↗ správ. gul'ka, gul'ôčka

Slovo *gulička* je nespisovné slovo a odporúča sa použiť jeho spisovný ekvivalent *gul'ôčka*, čiže v našom prípade mal byť použitý správny tvar: *rumové gul'ôčky*.

Gul'a je teleso ohraničené plochou, ktorej body sú od stredu rovnako vzdialené. Malá gul'a sa často označuje nespisovným slovom *gulička*. Správne použitou zdobeninou je však výraz **gul'ôčka**, resp. gul'ka. Pri vytváraní prídavného mena ide napr. o gul'ôčkový dezodorant, gul'ôčkové pero. (zdroj: <https://hovormespisovne.sk/portfolio/gulicka/>)

Podľa https://www.csoumi.edu.sk/images/2019_2020/koronavirus/Anka/10.pdf patrí slovo *gulička* (správne *gul'ôčka*) k frekventovaným bohemizmom.

V tomto rozhovore sme zaznamenali ešte jednu gramatickú chybu v slove *koláč*. Správny tvar je *nepodareného koláč-a*, a nie *nepodareného koláču*, ktorý vyslovila porotkyňa Petra. Tá však ako porotkyňa v monitorovanom programe nie je oficiálnym používateľom jazyka. Okrem základných pádových prípon existujú v slovenčine pri niektorých pádoch a vzoroch aj variantné prípony – také, ktoré sa odlišujú od vzorov. Napríklad pri vzore stroj (v našom prípade ide o slovo *koláč* podľa vzoru stroj) je v genitíve singuláru okrem pádovej prípony *-a* (stroj-a) aj variantná prípona *-u*. Správny tvar v genitíve singuláru je *koláč-a*. Variantnú príponu *-u* majú niektoré abstraktné a látkové podstatné mená, ktoré sa skloňujú podľa vzoru stroj, napr. *bôľ* – *bôľ-u*, *čaj* – *čaju*, *plač* – *plaču* a iné. Skloňovanie neživotných podstatných mien mužského rodu v pádoch, pri ktorých existujú variantné prípony, je podľa nášho názoru často vyskytujúcou sa gramatickou chybou.

Ďalej sme zaznamenali výraz *kávové guličky* v písanej podobe v súvislosti s prezentáciou Beinej torty. Správne mal byť napísaný tvar – *gulôčky*:

21:29:07

Moderátor Junior komentuje: „*Beina torta bude plná vášnivej chute čokolády s kávou.*“

Na obrazovke sa znázorní na otvorenej dvojstránke náčrt torty s popisom jej hlavných ingrediencií: *čokoládové špirály a kávové guličky*. Na protiľahlej strane oproti náčrtu bábovky sa zobrazí text:

*Torta
Posedenie pri káve
podľa Bei*

20:40:21

Bea hovorí porotkyniam: „*Ja som sa rozhodla ísť takou cestou, že vás troška do Grécka zoberiem...*“

Porotkyňa Petra: „*Aleee!*“

Porotkyňa Jozefína: „*Joooj!*“

Bea: „*Grécky jogurt, je vlastne tá tuková zložka...*“

Moderátor Bača komentuje: „*Bea dá svojej bábovke príchut' pistácií a jogurtu.*“

Na obrazovke sa znázorní na otvorenej dvojstránke náčrt bábovky s popisom jej hlavných ingrediencií: *poleva z bielej čokolády a pistácie*. Na protiľahlej strane oproti náčrtu bábovky sa zobrazí text: *Voňavá jogurtová bábovka podľa Bei*

V uvedených dvoch prípadoch (o cca 21:29:07 a 20:40:21 h) sme zaznamenali pravopisnú chybu vo výraze *podľa Bei*. Slovo *Bei* je napísané nesprávne, správne má byť: *podľa Bey* (genitív singuláru podstatných mien ženského rodu zakončených na -ea).

Nespisovné slovo *gulička*, voči ktorému namietal sťažovateľ, je bohemizmus. Slovenčina a čeština patria do rovnakej západoslovanskej jazykovej skupiny. Ich blízkosť je nielen genetická či geografická, ale aj kultúrna a historická. Vplyv češtiny na slovenčinu môžeme sledovať vo výslovnosti, v morfológii, alebo aj v nesprávnych predložkových väzbách. Ide o celkom prirodzený jav, ktorého sa tak úplne asi nikdy nezabavíme, pretože ide o súčasť našich dejín a našej kultúry.

V monitorovanom programe bol nespisovný výraz *gulička* ako aj nesprávny tvar slova koláč – *koláča*, vyslovený účastníkmi programu, ktorí nie sú oficiálnymi používateľmi jazyka. Nespisovný výraz *gulička*, resp. *kávové guličky* bol v jednom prípade použitý v textovej podobe, ktorú zabezpečuje vysielateľ a v textovej podobe celkom 2x bol nesprávne použitý genitív mena Bea (*Bei*). Vzhľadom na nízku frekvenciu nespisovných výrazov a v tomto zmysle aj na predchádzajúcu rozhodovaciu prax Rady sme toho názoru, že k porušeniu zákona č. 308/2000 Z. z. nedošlo.

ZÁVER:

Domnievame sa, že odvysielaním programu *Pečie celé Slovensko* na programovej službe Jednotka dňa 10. 10. 2021 o cca 20:33 h nedošlo k porušeniu zákona č. 308/2000 Z. z. Sťažnosť navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnenú**.

Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (sťažnosť č. 1426/SO/2021)

Monitorované vysielanie: Pečie celé Slovensko

Vysielané dňa: 10. 10. 2021

Čas vysielania: cca 20:33 h

Označenie podľa JSO: bez označenia

- časový kód cca:

- začiatok záznamu 20:25:00 h
- Počasie
- Sponzorské odkazy Materasso, Sinupret, Bosch, Prostakan forte
- zvukovo-obrazový predel
- reklama
- zvukovo-obrazový predel
- upútavka na program *Teroristka* 15
- zvukovo-obrazový predel
- reklama
- zvukovo-obrazový predel
- Sponzorské odkazy Dobré jedlo, ETA, Dr. Oetker, Pernerka, Kaufland
- začiatok programu *Pečie celé Slovensko* (20:33:37 h)

Moderátori Milan Junior Zimnýkoval a Juraj Bača uvádzajú prvý diel relácie, ktorá sa 10 týždňov bude konať v kaštieli Theresia Chateau v Bernolákove. Moderátor Bača informuje divákov, že tento kaštieľ bude hostiť súťaž o najlepšieho amatérskeho pekára a cukrára, do ktorej sa prebojovalo 12 súťažiacich z celého Slovenska. Katka, jedna zo súťažiacich, hovorí, že je to jej veľký sen byť v tejto súťaži a dúfa, že sa tam zdrží čo najdlhšie. Alenka považuje za neuveriteľné a nádherné, že sa dostala medzi top 12 cukrárov. Miňo sa teší, že spozná nových ľudí a sa niečo nové naučí. Julka hovorí, že konečne môže ukázať, že vie piecť a aj to, ako ju to baví. Marek sa teší na nejakú kreatívnu tortu alebo zákusok. Bea presne nevie, čo ju čaká a Štefan sa obáva dekorovania. Lucia sa snaží byť kreatívna a robiť také veci, aby sa odlišila. Viliam hovorí, že jeho silnou stránkou sú mono dezerty. Inga si myslí, že jej šance tam uspieť sú päťdesiat na päťdesiat. Naďa dúfala, že sa dostane až do finále, ale keď videla konkurenciu, tak bude rada, ak sa dostane do 6., 7. kola. Magdi pochválila projekt a povie, že si to chce užiť. Moderátor Junior informuje, že jeden zo súťažiacich si odnesie titul majstra amatérskych pekárov a vecné ceny od partnera relácie.

Moderátor Bača komentuje: „12 amatérskych cukrárov čakajú každý týždeň tri výzvy. V osobnej odhalia tajné rodinné recepty, technická preverí ich postupy a v kreatívnej ohúria fantáziou.“

Moderátor Junior oboznamuje súťažiacich, že ich výtvary bude hodnotiť legenda medzi cukrármi, predsedníčka klubu cukrárov na Slovensku, majsterka cukrárka Jozefína Zaukolcová a jedna z najlepších slovenských umeleckých cukrárok Petra Tóthová.

Moderátor Junior: „Porotkyne na konci každého kola vyberú jedného súťažiaceho, ktorý sa stane pekárom týždňa a jedného, ktorý bude musieť súťaž opustiť.“

Moderátori odštartujú osobnú výzvu na upečenie bábovky. Súťažiaci na jej upečenie majú hodinu a pol. Predvedú svoj osvedčený recept.

Petra hovorí, že pre ňu je ideálne bábovka upečená tak akurát a ktorá by sa dala zjesť bez čaju alebo bez kávy. Jozefína nechce vidieť zadrhnutú bábovku, tuhú vo vnútri alebo suchú bábovku, ktorá sa bude mrviť. Porotkyne sa postupne pristavujú pri súťažiacich, ktorí im predstavujú, akú bábovku budú piecť. Medzitým moderátori predstavujú aj súťažiacich, odkiaľ pochádzajú, koľko majú rokov alebo aké majú zamestnanie. Na obrazovke sa pri každom súťažiacom objaví náčrt bábovky s jej napísanými hlavnými ingredienciami, ktoré bude obsahovať.

Porotkyne sa s moderátorom Bačom pristavia pri Bei a pozdravia ju. Porotkyňa Jozefína uvidí na jej stole pistácie a povie, že sa na ne teší. Potom sa spýta Bey, na čo sa ešte môžu tešiť.

20:40:21

Bea hovorí porotkyniam: „*Ja som sa rozhodla ísť takou cestou, že vás troška do Grécka zoberiem...*“

Porotkyňa Petra: „*Aleee!*“

Porotkyňa Jozefína: „*Joooj!*“

Bea: „*Grécky jogurt, je vlastne tá tuková zložka...*“

Moderátor Bača komentuje: „*Bea dá svojej bábovke príchut' pistácií a jogurtu.*“

Na obrazovke sa znázorní na otvorenej dvojstránke náčrt bábovky s popisom jej hlavných ingrediencií: *poleva z bielej čokolády a pistácie*. Na protiľahlej strane oproti náčrtu bábovky sa zobrazí text: *Voňavá jogurtová bábovka podľa Bei*

Súťažiaci bližšie špecifikujú, aké ingrediencie ich bábovka bude obsahovať. Napríklad Marek sa rozhodol použiť netradičné ingrediencie – púpavu, ktorá je liečivou rastlinou. Katka dá do bábovky špenát a Inga pridá do svojej bábovky aj fazuľku tonku.

Majsterka cukrárka **Jozefína** hovorí na kameru: „*Ocením alchýmiu chutí a originalitu.*“

Pokračuje predstavovanie súťažiacich. Miňa naučila tradičné recepty jeho babička. Jeho bábovka bude dochutené orieškami a karamelom. Magda pečie bábovku s vaječným likérom a malinami. Julka robí bábovku z pekanových orechov a pomarančovou šťavou. **Moderátor Junior** hovorí o Julke: „*... Okrem školy a pečenia pracuje ako dobrovoľná hasička...*“ Moderátori oznamujú súťažiacim, že im zostáva ešte hodina do konca. Lucia hovorí porotkyniam, že bude robiť koral, ktorým ozdobi svoju bábovku.

Moderátori upozorňujú, že do konca prvej výzvy súťažiacim zostáva 30 minút. Súťažiaci postupne vyklápajú svoje bábovky. Viliam robí mini bábovky, pretože má radšej malé dezerty. Alenka pracuje ako kriminalistka. Jej najobľúbenejšia bábovka je citrónová.

Moderátori oznamujú, že prvá výzva je ukončená a súťažiaci majú odstúpiť od stolov.

Moderátor Bača: „*Súťažiaci čakajú na svoje prvé hodnotenie.*“

Porotkyne spolu s moderátormi postupne hodnotia bábovky, ktoré súťažiaci upiekli. Na obrazovke sa v detailnom zábere objavia bábovky pootočené z každého uhla pohľadu.

Prichádzajú ku Katke.

20:57:46

Porotkyňa Jozefína zdraví súťažiaca: „*Ahoj, Katka!*“

Porotkyňa Petra: „*Ahoj, Katka!*“

Porotkyňa Jozefína: „*Kde máš ten tvoj svoj úsmev?*“

Moderátor Junior: „*Bývala si veselá...*“

Porotkyňa Jozefína: „*Veselá povaha!*“

Katka: „*Zmrzol, som si neporozumela s rúrou.*“

Petra chváli zelenú a ružovú farebnú kombináciu na bábovke, ktorá určite zachráni aj trochu nepodarenú bábovku.

Porotkyňa Jozefína ochutnáva bábovku: „*Je to jedlé, to je dôležité a prinajhoršom to skončí v čom?*“

Porotkyňa Petra: „*V rumových...*“

Porotkyňa Petra: „*Gulkách.*“

Katka: „*Guličkách.*“

Moderátor Junior: „*Ako to si myslela?*“

Porotkyňa Petra: „*Rumové guličky.*“

Moderátor Junior: „*Rumové guličky. Že...*“

Porotkyňa Jozefína: „*Dohromady a do gulky.*“

Porotkyňa Petra: „*Tak to je to je vždy záchrana nepodareného koláču...*“

Katka: „*Chytíš veľkú misu a...*“

Porotkyňa Jozefína: „*Nakoľko sú... nakoľko...*“

Ženský hlas (nedá sa presne identifikovať, o koho ide): „*... do pistácií...*“

Moderátor Junior: „*Ahá, tak to sú všetky moje koláče.*“

Potom porota ohodnotila a ochutnala všetky bábovky. Alenka, Marek, Štefan a Nad'a reagujú na hodnotenia poroty.

Moderátor Bača: „*Nasleduje technická výzva, ktorá je pre súťažiacich zahalená tajomstvom.*“

Jozefína vybrala pre súťažiacich recept – laskonky s orieškovým krémom. Moderátori oznámia súťažiacim, že majú upiecť 20 rovnakých laskoniek a majú na to vyhradený čas – 120 minút.

Moderátor Bača komentuje, že recept, ktorí súťažiaci budú pripravovať v technickej výzve, dopredu nepoznajú a vyberá ho vždy jedna z porotkyň.

Moderátor Bača: „*Úlohou technickej výzvy je preveriť, ako amatérski pekári čítajú recepty a dodržiavajú technologické postupy. Vždy majú rovnaký recept, a tým pádom porotkyne očakávajú aj rovnaké výsledky.*“

Sledujeme reakcie niektorých súťažiacich na technickú výzvu, ktorú dostali – upečenie laskoniek. Petra sa pýta Jozefíny, čo by ju potešilo na tých laskonkách.

Porotkyňa Jozefína: „*Mňa by potešilo, keby tie laskonky boli naozaj rovnomerne upečené, krehké, príjemne sladké a výrazne orieškové.*“

Súťažiaci komentujú a radia si navzájom, ako postupujú pri pečení, a pomáhajú si aj pri finálnych úpravách svojich výrobkov.

Moderátori upozorňujú súťažiacich, že do konca technickej výzvy im zostáva 60 minút.

Súťažiaci si počas pečenia navzájom pomáhajú a radia. Zábery, ako miešajú krém a plnia laskonky.

Moderátori odrátujú posledných desať sekúnd a zvončekom zazvonia, že je koniec. Oznámia, že technická výzva je ukončená a súťažiaci majú odstúpiť od stolov. Požiadajú súťažiacich, aby upečené laskonky položili k svojim fotografiám na stôl. Porotkyne hodnotia technickú výzvu anonymne.

Moderátori privítajú porotkyne, ktoré začínajú ochutnávať a hodnotiť laskonky všetkých súťažiacich. Nakoniec určia poradie od dvanásteho miesta po prvé, ako sa umiestnili jednotliví súťažiaci. Moderátor Bača povie, že sa zajtra tešia na kreatívnu výzvu. Nasledujú reakcie niektorých súťažiacich na ich umiestnenie v technickej výzve.

Druhý deň. Nasleduje kreatívna výzva.

Porotkyne a moderátori sumarizujú, kto ich prekvapil a ktorým súťažiacim to vyšlo najmenej. Kreatívna výzva to všetko môže zmeniť.

Moderátor Junior vyslovuje úlohu kreatívnej výzvy. Súťažiaci majú upiecť tortu, ktorá nesmie

byť menšia ako 3 kg a budú mať na to 4 hodiny.

Moderátor Bača: „*V kreatívnej výzve hrá hlavnú úlohu zručnosť a skúsenosť. Súťažiaci síce dostanú tému, ale môžu ju spracovať podľa vlastnej fantázie...*“

Niektorí súťažiaci bližšie na kameru špecifikujú, akú tortu idú pripravovať. Jozefína očakáva, že súťažiaci ukážu svoje zručnosti, zároveň ukážu, akí sú vo svojom vnútri, aká je ich rodina a pre koho chcú tortu pripraviť. Petru by potešilo, keby súťažiaci dali do torty to svoje, čo majú oni doma radi. Porotkyne sa pristavujú pri súťažiacich. Pýtajú sa ich podrobnejšie najmä na ingrediencie toriet, ktoré idú pripravovať. Moderátor informuje, aký typ torty si každý súťažiaci vybral. Táto informácia sa vzápätí objaví aj na obrazovke v písanej podobe spolu s nákrešom torty a popisom jej hlavných ingrediencií.

Potom súťažiaci bližšie špecifikujú svoje torty, pre koho ich idú pripravovať, aké ingrediencie torta bude obsahovať a moderátori ich popritom aj predstavujú.

Porotkyne sa pýtajú Bey, akú tortu pripravuje. Odpovedá, že dnes to u nej bude o káve a čokoláde. Petra povie, že je to taká tmavá, výrazná kombinácia. Bea doplní, že sú to chute, ktoré ona spolu so svojou rodinou milujú. Moderátor Junior ju predstavuje divákovi. Hovorí, že Bea sleduje v pečení moderné trendy a ako prví jej výtvary ochutnávajú jej milovaní vnuci. Pracuje ako realitná maklérika, a energie má na rozdávanie.

21:29:07

Moderátor Junior komentuje: „*Beina torta bude plná vášnivej chute čokolády s kávou.*“

Na obrazovke sa znázorní na otvorenej dvojstránke nákreš torty s popisom jej hlavných ingrediencií: *čokoládové špirály* a *kávové guľičky*. Na protihľadnej strane oproti nákrešu bábovky sa zobrazí text:

*Torta
Posedenie pri káve
podľa Bei*

Postupne súťažiaci vyberajú svoje torty z rúry. Moderátori oznamujú, že súťažiacim ostávajú do konca pečenia 2 hodiny. Súťažiaci pokračujú v pečení svojich toriet. Popritom ich moderátori predstavujú. Zábery, ako súťažiaci krájajú svoje korpusy, natierajú ich krémom a zdobia. Moderátori avizujú posledných 30 minút. Alenka je šťastná, že jej korpus, ktorý musela nanovo urobiť, jej vyšiel. Moderátor Junior upozorňuje súťažiacich, že na dokončenie kreatívnej výzvy majú 5 minút. Súťažiaci finišujú. Moderátori odpočítajú posledné sekundy a požiadajú ich, aby odstúpili od svojich stolov. Poprosia ich, aby so svojimi tortami postupne prišli ku nim dopredu. Každý súťažiaci predstaví porotkyňam svoju tortu. Porotkyne ochutnávajú a hodnotia upečené torty. Popritom sa na obrazovke v detailnejšom zábere zobrazí hodnotená torta, otáčajúca sa na podnose.

Moderátor Bača oznamuje súťažiacim, že kreatívnu výzvu majú za sebou a porotkyne sa poradiť, pretože potom sa dozvedia kto bude pekárom alebo pekárom týždňa a kto súťaž opustí. Moderátori spolu s porotkyňami sa radia a sumarizujú, kto ich prekvapil najviac a kto naopak najmenej. V zóne ohrozenia zostáva Bea a Štefan.

Moderátor Bača oznamuje súťažiacim, že ich teraz čaká historicky prvé vyradovanie v súťaži. Odovzdá slovo predtým ešte porotkyňam. Petra sumarizuje, že súťažiaci ju dostali s ich tortami. Vôbec by nepovedala, že je na súťaži cukrárskych amatérov, pretože ich torty vyzerali naozaj profesionálne. Jozefína skonštatuje, že torty ju tiež dostali. Boli veľmi pekne pripravené a ozdobené. Niektoré bábovky ju prekvapili príjemne svojimi chuťami a laskonky sa im podarili, a v konečnom dôsledku ich veľmi pekne zvládli.

Moderátor Junior vyhlasuje pekára alebo pekárku týždňa: „... *Je to Miño!*“

Moderátor Bača oznamuje meno súťažiaceho, ktorý súťaž opustí: „*Štefan.*“ Potlesk pre neho. Štefan uznal, že všetci boli lepší ako on.

Moderátor Junior na záver programu oznamuje, že nabudúce súťažiacich čakajú tri výzvy podľa slávnych svetových receptov. Zábery z budúceho dielu. Moderátori predstavia v skratke divákovi, o aké recepty pôjde: cheesecake, ťahaná štrúdl'a a tartaletky.

- **koniec programu (21:55:17 h)**
- sponzorské odkazy Kaufland, Pernerka, Dr. Oetker, ETA, Dobré jedlo
- zvukovo-obrazový predel
- reklama
- zvukovo-obrazový predel
- upútavkový blok
- zvukovo-obrazový predel
- **koniec záznamu (21:59:59 h)**

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 8. 12. 2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosť č.: 1525/SO/2021

Programová služba: Jednotka

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska, vysielateľ na základe zákona

Číslo licencie: TD/1

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenia:

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. preverila sťažnosť evidovanú pod č. 1525/SO/2021 smerujúcu voči programovej službe Jednotka vysielateľa Rozhlas a televízia Slovenska, vysielateľ na základe zákona a uznala uvedenú sťažnosť podľa ustanovenia § 14a ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. za **neopodstatnenú**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrovania sťažnosti.

T: 20. 12. 2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

**Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 8. 12. 2021**

Sťažnosť č. 1525/SO/2021 zo dňa 28. 10. 2021

Sťažovateľ: fyzická osoba

Predmet sťažnosti: Správy RTVS

Deň a čas vysielania: 27. a 28. 10. 2021 o 19.00 hod.

Označenie podľa JSO: bez označenia

Programová služba: Jednotka

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska

Číslo licencie: TD/1

Dátum: 1. 12. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTI:

„Podávam sťažnosť na spravodajstvo RTVS, ktoré v televíznych novinách o 19,00 dáva neprimeraný priestor opozícii pri vyjadrovaní k aktuálnym otázkam. Zasadanie parlamentu sa vzhľadom k situácii zrušilo dňa 28,10, a samozrejme spravodajstvo dalo vyjadriť sa k tomu Pelegrínimu. Z akého dôvodu?

Dňa 27,10, sa v Bratislave konalo zhromaždenie - Dokončíme to - verejnoprávna televízia nepodala o tomto zhromaždení ani len minimálnu informáciu . A to ani 28,10,, ale o akomkoľvek protivládnom stretnutí desať - dvadsať ľudí urobí reportáž.

RTVS dáva sústavne neúmerený priestor Ficovi, Pelegrínimu, keď k vyjadreniu k akémukoľvek problému sa vyjadrujú minútu, dve a následne dajú stanovisko koaličných politikov 5-10 sekúnd. Je to nehorázný postup verejnoprávnej RTVS.

Sústavne a dlhodobo je evidentné, že RTVS poskytuje bezplatnú reklamu opozičným politikom - zlodejom, mafiánom....

Za takéto pokrivené spravodajstvo si máme platiť verejnoprávnu inštitúciu? Žiadam, aby bola zjednaná náprava a verejnoprávna televízia a predovšetkým spravodajstvo bolo nestranné a nepodieľala sa na snahe vrátiť k moci mafiu. “

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii

§ 15 ods. 1: *„Vysielateľ vysiela programy slobodne a nezávisle. Do ich obsahu možno zasahovať iba na základe zákona a v jeho medziach. “*

§ 16 ods. 3 písm. b): *„Vysielateľ je povinný zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov a politicko-publicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru. “*

§ 32 ods. 9: *„Vysielanie politickej reklamy a reklamy propagujúcej náboženstvo alebo ateizmus sa zakazuje. “*

§ 32 ods. 10 písm. b): *„Politická reklama na účely tohto zákona je verejné oznámenie určené na popularizáciu názvu, značky alebo hesiel politickej strany, politického hnutia alebo kandidáta. “*

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre vysielenie a retransmisiiu:

Sťažovateľ namietal voči neobjektívnosti prezentovaných informácií, údajnému vysieleniu politickej reklamy opozičných politikov a politických strán v rámci vysielenia programu Správy RTVS dňa 27. 10. 2021 a 28. 10. 2021 v príspevkoch informujúcich o prerušení schôdze NR SR a absenciu informácií o „zhromaždení - Dokončíme to“, ktoré sa malo uskutočniť dňa 27. 10. 2021.

Príspevky sme posudzovali na základe ustanovenia **§ 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.:** *„Vysielateľ je povinný zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov a politickopublicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru, “*.

Medzi kritériá objektivity vo všeobecnosti zahŕňame: relevanciu, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absenciu stránenia.

Program *Správy RTVS* je formátom spravodajskej relácie vysielaným v rámci programovej služby Jednotka, ktorý prináša sumár najdôležitejších udalostí daného dňa. Spravodajstvo je prednášané redaktorom, hlavné príspevky sú následne detailnejšie prezentované ďalším príslušným pracovníkom redakcie spravodajstva, ktorý ich spracovával. V závislosti od charakteru a témy príspevku, poskytujú redaktori aj priestor pre prezentáciu postojov názorovým stranám, ktorých sa predmet jednotlivých príspevkov týka, resp. redakcia necháva priestor pre komentáre i osloveným odborníkom z príslušných oblastí.

S ohľadom na predmet sťažnosti sme sa v rámci monitoringu vysielania z dňa 28. 10. 2021 zamerali na príspevok *Rokovanie NR SR prerušili pre COVID-19*.

V úvode **moderátorka** informuje, že rokovanie NR SR muselo byť predčasne ukončené, nakoľko poslankyňa Lucia Drábiková z OĽANO mala pozitívny test. **Redaktor** dodáva, že deň predtým (27. 11.) si poslanci schválili aj zrušenie piatkového zasadnutia, v tejto súvislosti je odvysielané archívne vyjadrenie **Petra Pellegriniho, nezaradený poslanec NR SR, predseda strany (Hlas-SD), (27.10.2021)** o tom, že sa domnieva, že verejnosť bude vnímať pozitívne, ak poslanci nebudú v piatok zasadať. **Redaktor** uvádza, že aktuálne zasadnutie malo trvať iba dve hodiny, pričom predsedajúci musel zasadnutie odročiť z dôvodu pozitívneho výsledku na covid u jedného z poslancov. Následne je odvysielané vyjadrenie **Milana Laurenčíka, podpredseda NR SR (SAS)**, ktorý potvrdzuje, že zasadnutie bolo odročené na odporúčanie hygienika, nakoľko by sa eventuálne nákaza mohla na zasadnutí rozšíriť. **Redaktor** dodáva, že pravidelne na pôde NR SR dochádza k porušovaniu protipandemických opatrení od poslancov a bývalých poslancov za stranu Kotleba ĽS NS, ktorí už boli aj niekoľkokrát penalizovaní za nedodržiavanie opatrení. V tejto súvislosti je odvysielané archívne vyjadrenie **Borisa Kollára, predseda NR SR, predseda hnutia (Sme rodina)**, kedy penalizoval jedného z takýchto poslancov. **Redaktor** dodáva, že aktuálne prerušenie je kvôli očkovanej poslankyni OĽANO, ktorá pred pozitívnym testom bola v kontakte so straníckymi kolegami. V tejto súvislosti je odvysielané telefonické vyjadrenie **Lucie Drábikovej, poslankyňa NR SR (OĽANO)**, ktorá uvádza, ako zistila, že ochorela na covid a neskôr dodáva, že dopĺňa pre regionálny úrad verejného zdravotníctva zoznam ľudí, s ktorými prišla do kontaktu.. **Redaktor** uvádza, že v minulosti už chod NR SR ochromil covid, kedy do pléna prišli hlasovať aj pozitívni poslanci. V tejto súvislosti je uvedené vyjadrenie **Tomáša Valáška, nezaradený poslanec NR SR (Progresívne Slovensko)**, ktorý toto označil za hanbu. **Redaktor** uvádza, že vedenie NR SR neplánuje opäť povoliť prítomnosť nakazených poslancov v NR SR, **Milan Laurenčík (SAS)** uvádza, že vtedajšia prítomnosť nakazených poslancov bola len akútna situácia, ktorú už vedenie NR SR neplánuje zopakovať. Oslovená **Zita Pleštinská, poslankyňa NR SR (OĽANO)** uvádza, že predošlý deň boli v kontakte s nakazenou kolegyňou, ale ona je po teste a je negatívna, **Lucia Drábiková** uvádza, že pri kontakte s kolegami mali rúška. Oslovené poslankyne **Ľubica Lašáková, nezaradená poslankyňa NR SR (Hlas-SD)** a **Anna Andrejuvová, poslankyňa NR SR (OĽANO)** kladne odpovedajú na otázku, či sa pôjdu dať testovať. **Redaktor** uvádza, že ak sa covid medzi poslancami nerozšíril, čakajú poslancov NR SR v budúcom týždni dôležité hlasovania.

Na základe uvedeného konštatujeme, že predmetný príspevok informoval o aktuálnej situácii v NR SR, kedy došlo k odročeniu plánovanej schôdze z dôvodu ochorenia jedného z poslancov na covid, pričom tento poslanec ešte pred zistením pozitívneho

výsledku na ochorenie bol v kontakte s ostatnými kolegami zo strany a teda vedeniu NR SR bolo odporučené na daný deň plánované zasadnutie zrušiť. Zároveň príspevok informuje o okolnostiach, kedy obdobne boli v minulosti poslanci chorí na covid a zúčastnili sa rokovania i o tom, že v NR SR pravidelne dochádza k porušovaniu protipandemických opatrení zo strany istej časti poslancov, ktorí sú aj za to v súvislosti s rokovacím poriadkom sankcionovaní stratou platu za príslušný mesiac.

S ohľadom na predmet sťažnosti konštatujeme, že v príspevku odznali nasledovné vyjadrenia poslancov NR SR, ktoré reflektovali situáciu z minulosti, resp. aktuálne udalosti, kedy bol chod NR SR poznačený pozitívnym výsledkom poslancov na ochorenie covid:

- Peter Pellegrini, nezaradený poslanec NR SR, predseda strany (Hlas-SD), archívne vyjadrenie.
- Milan Laurenčík, podpredseda NR SR (SAS), v rámci príspevku sa na viacerých miestach vyjadruje k minulým prípadom i k aktuálnemu prípadu covidu v NR SR.
- Boris Kollár, predseda NR SR, predseda hnutia (Sme rodina), archívne vyjadrenie.
- Lucia Drábiková, poslankyňa NR SR (OĽANO), sa v rámci príspevku na viacerých miestach vyjadruje k okolnostiam, ako sa dozvedel o tom, že je pozitívna a v akom kontakte bola tesne predtým s inými kolegami z NR SR.
- Tomáš Valášek, nezaradený poslanec NR SR (Progresívne Slovensko), ktorý sa vyjadruje k minulému prípadu covidu v NR SR.
- Zita Pleštinská, poslankyňa NR SR (OĽANO), Ľubica Laššáková, nezaradená poslankyňa NR SR (Hlas-SD), Anna Andrejuvová, poslankyňa NR SR (OĽANO), ktoré reagujú na aktuálnu situáciu v NR SR.

Na základe uvedeného sa domnievame, že **príspevok informoval divákov o relevantnej a aktuálnej informácii z činnosti NR SR** (zrušenie zasadnutia NR SR kvôli covidu), **pričom ponúkol i sumár doplnkových informácií bezprostredne súvisiacich s danou problematikou** (dodržiavanie/nedodržiavanie pandemických opatrení zo strany poslancov NR SR i predchádzajúce ochromenie činnosti NR SR kvôli pandémie). V tejto súvislosti boli odvysielané i vyjadrenie poslancov NR SR, pričom sa domnievame, že **priestor na vyjadrenie k predmetnej problematike bol adekvátne pokrytý predstaviteľmi vládnych i opozičných parlamentných strán.**

* * * * *

V súvislosti s predmetom sťažnosti konštatujeme, že sme v rámci vysielania predmetných programov *Správy RTVS* dňa 27. 10. 2021 a 28. 10. 2021 nezaznamenali zmienku o zhromaždení „*Dokončime to*“ tak, ako to aj vo svojom podaní uvádza sťažovateľ.

S ohľadom na ustanovenie § 15 ods. 1 ZVR však konštatujeme, že **nie je v kompetenciách Rady určovať vysielateľovi, akým spôsobom má vyberať a zaraďovať témy spravodajských príspevkov v rámci tvorby spravodajského programu.**

* * * * *

S ohľadom na predmet sťažnosti sme sa zamerali aj na kontrolu ustanovení zákona č. 308/2000 Z. z. týkajúcich sa politickej reklamy:

§ 32 ods. 9: „Vysielanie politickej reklamy a reklamy propagujúcej náboženstvo alebo ateizmus sa zakazuje.“

§ 32 ods. 10 písm. b): „Politická reklama na účely tohto zákona je verejné oznámenie určené na popularizáciu názvu, značky alebo hesiel politickej strany, politického hnutia alebo kandidáta.“

Príspevky s účasťou slovenských politických predstaviteľov odvysielané v rámci programu Správy RTVS dňa 27. 10. 2021:

- *Richard Sulík zostáva ministrom* – Poslanci NR SR hlasovali o vyslovení nedôvery ministrovi hospodárstva kvôli nespokojnosti s jeho aktivitami v oblasti energetického hospodárstva. V príspevku v súvislosti s energetickou krízou a následným hlasovaním o vyslovení nedôvery odznali vyjadrenia politikov: 2x **Ľuboš Blaha - poslanec NR SR (podpredseda strany Smer-SD)**, 2x **Radovan Kazda - poslanec NR SR (SAS)**, **Miroslav Žiak - poslanec NR SR (SAS)**, **Richard Sulík - minister hospodárstva (predseda SAS)**, **Denisa Saková – poslankyňa NR SR nezaradená (podpredsedníčka Hlas-SD)**, **Erik Tomáš –poslanec NR SR nezaradený (podpredseda Hlas-SD)**, **Igor Matovič – minister financií (predseda OĽANO)**,

- *Postupne sa objavujú ďalšie nahrávky* –prokuratúra preveruje úniky nahrávok zo stretnutí politikov a verejne činných osôb, z ktorých vyplývajú podozrenia z páchania trestnej činnosti. V príspevku v súvislosti s vyšetrovaním týchto únikov uvádzajú vyjadrenia: **Zuzana Čaputová - prezident SR**, **Boris Kollár – predseda NR SR (predseda Sme rodina)**, **Robert Fico – poslanec NR SR (predseda Smer-SD)**, **Ondrej Dostál – poslanec NR SR (SAS)**, **Marián Bušša – politológ TU A. Dubčeka**,

- *Odborári trvajú na valorizácii platov* – KOZ SR požaduje valorizáciu platov z dôvodu inflácie, v súčasnosti prebiehajú rokovania medzi odbormi a vládou. V príspevku odznali vyjadrenia: **Marián Magdoško – prezident KOZ SR**, 2x **Emil Machina – predseda OZ KOVO**, **Erik Tomáš – poslanec NR SR nezaradený (podpredseda Hlas-SD)**, **písomné stanovisko MPSVR SR**, **Igor Matovič – minister financií (predseda OĽANO)**, **Eduard Heger – predseda vlády SR (OĽANO)**,

- *Reformu chce pretlačiť aj bez Sme rodina* – MŽP SR očakáva prijatie reformy zákona o národných parkoch aj bez podpory koaličného partnera Sme rodina. Zároveň sa má hlasovať i o reforme nemocníc, čo taktiež Sme rodina avizuje nepodporiť. V príspevku odznali vyjadrenia: **Ján Budaj – minister životného prostredia SR (OĽaNO)**, 2x **Boris Kollár – predseda NR SR, predseda (Sme rodina)**, **Igor Matovič – minister financií (predseda OĽANO)**, **Vladimír Lengvarský – minister zdravotníctva SR (nominant OĽANO)**,

- *Minister vnútra ocenil ochranu hraníc Grécka* – Minister vnútra SR Roman Mikulec navštívil centrum Helénskej pobrežnej stráže, ktorá má na starosti príslušné hranice Grécka a EÚ. V príspevku odznali vyjadrenia: **Beáta Adameková – policajná pridelenkyňa v Aténach**, **Roman Mikulec – minister vnútra SR (OĽANO)**, **Notis Mitarachi – grécky minister pre migráciu a azyl**,

- *Štát pomôže výrobcovi čerpadiel v Senici* – Príspevok informuje o avizovanej pomoci pre investora, ktorý plánuje vybudovať nový závod v Senici. V príspevku odznali vyjadrenia: 2x **Richard Sulík – minister hospodárstva SR (predseda SAS)**, telefonický hovor **Radovan Prístavok – riaditeľ závodu Vaillant Group**,

- *B. Kollár si pripomenul vznik Československa* – Príspevok informuje o nadchádzajúcom výročí vzniku ČSR. Pri tejto príležitosti si tento akt pripomenul predseda NR SR Boris Kollár. Pri tejto príležitosti uvádza k danej problematike vyjadrenie **Boris Kollár, predseda NR SR (predseda Sme rodina)**.

- *Dočkali sa stanice* – príspevok informuje o otvorení a daní do užívania novorekonštruovanej hasičskej stanice v Dolnom Kubíne. Rekonštrukcia trvala kvôli problémom s dodávateľmi desať rokov. V tejto súvislosti uvádza vyjadrenie: **Gábor Grendel – podpredseda NR SR (OLANO), Ján Prílepok, primátor mesta Dolný Kubín (nezávislý).**

- *Železnice pridávajú spoje* – príspevok informuje o zmenách v železničnom grafíkone kvôli blížiacemu sa sviatku. V tejto súvislosti uvádza vyjadrenie: **Igor Matovič – minister financií, (predseda OLANO).**

Príspevky s účasťou slovenských politických predstaviteľov odvysielané v rámci programu Správy RTVS dňa 28. 10. 2021:

- *Rokovanie NR SR prerušili pre COVID-19*, pozri analýza vyššie

- *OLANO stráca poslanca, odchádza Ján Krošlák* – Príspevok informuje o odchode poslanca NR SR zo strany OLANO, avizuje však podporovať koalíciu, ako dôvod odchodu uvádza nespokojnosť s vedením domovskej strany a prejavmi a vystupovaním jej lídra Igora Matoviča.

- *Čas sa kráti, dohoda stále nie je* – Koalícia nie je schopná dosiahnuť dohodu ohľadom reformy o rozpočtovej a daňovej brzde, ktorá ak nebude do konca roka schválená, bude stáť Slovensko financie z balíka obnovy EÚ. V tejto súvislosti uvádzajú vyjadrenia: **Juraj Valachy – riaditeľ inštitútu finančnej politiky MF SR, Juraj Kotian – člen Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, 2x Ľuboš Jančík – štátny tajomník MF SR (OLANO), Richard Sulík – minister hospodárstva SR (predseda SAS), Marián Viskupič – predseda výboru NR SR pre rozpočet a financie (SAS), stanovisko strany Hlas-SD** uvádza hovorkyňa Patrícia Medved' Macíková,

- *Nové otázky k referendu* – Poslanci NR SR za stranu Smer-SD doručili prezidentke znenie dvoch nových referendových otázok ako náhradu za pôvodné, ktoré Ústavný súd značil za protiústavné. V tejto súvislosti sú odvysielané vyjadrenia: **Róbert Fico, poslanec NR SR, (predseda Smer-SD), stanovisko prezidentky SR Zuzany Čaputovej** uvádza hovorca Martin Strážinec,

- *Vysokoškolská novela narazila na odpor* – Avizovaná reforma vysokoškolského zákona je silne kritizovaná akademikmi a akademickou obcou. V tejto súvislosti sú odvysielané vyjadrenia: **Marek Števček - rektor UK v Bratislave, Rudolf Kropil – prezident Slovenskej rektorskej konferencie, Ľudovít Paulis – štátny tajomník MŠVVaŠ SR, Richard Vašečka – predseda Výboru NR SR pre vedu a vzdelávanie (OLANO),**

- *Pred 103 rokmi vznikla prvá ČSR* – Najvyšší ústavní činitelia si pri pamätníkoch pripomenuli vznik ČSR. V tejto súvislosti sú odvysielané vyjadrenia: **Zuzana Čaputová – prezident SR, Eduard Heger – predseda vlády SR (OLANO),**

- *Podnikateľom v gastronómii dochádza trpezlivosť* – Gastrosektor kritizuje podľa nich nedostatočné opatrenia vlády v súvislosti s koronakrízou a nedostatočnú pomoc ich postihnutému odvetviu. V tejto súvislosti sú odvysielané vyjadrenia: **2x Viliam Pavlovský – prezident Aliancie slovenskej gastronómie, Eduard Heger – predseda vlády SR**

(OLANO), Vladimír Machalík – hovorca Slovenského združenia výrobcov piva a sladu, 2x Marek Harbulák – generálny riaditeľ Asociácie hotelov a reštaurácií Slovenska, 2x Ľuboš Jančík – štátny tajomník MF SR (OLANO),

- *Prešov sa dočkal obchvatu* – Otvorenie obchvatu mesta Prešov, ktorého výstavba sa zdržala kvôli pandémie, financovanie stavby bolo z fondov EÚ. V tejto súvislosti sú odvysielané vyjadrenia: **Róber Šinály – generálny riaditeľ Eurovia SK, Juraj Tlapa – generálny riaditeľ NDS, Ľubomír Palčák – generálny riaditeľ Výskumného ústavu dopravy, Andrej Doležal – minister dopravy a výstavby SR (nominant Sme rodina), Andrea Turčanová – primátorka mesta Prešov (KDH),**

- *Budeme spolupracovať s výrobcom stíhačiek F16* – Príspevok informuje o možnej spolupráci Leteckej opravovne Trenčín s firmou Lockheed Martin, ktorá vyrába stíhačky F16 a ako pandémia ovplyvní dodávku strojov pre vzdušné sily SR. V tejto súvislosti sú odvysielané vyjadrenia: **Karol Mitrík – predseda najvyššieho kontrolného úradu SR, 2x Jaroslav Nad' – minister obrany SR (OLANO), 2x Randall L. Howard – viceprezident Lockheed Martin,**

- *Slovensko podporuje Srbsko vo vstupe do EÚ* – Slovenská diplomacia podporuje Srbsko v snahách o integráciu do EÚ. V tejto súvislosti sú odvysielané vyjadrenia: **Ivan Korčok – minister zahraničných vecí SR (nominant SAS),**

Ak vo vysielaní dochádza verejným oznámením k popularizácii názvu, značky alebo hesiel politickej strany, politického hnutia alebo kandidáta, ide o politickú reklamu bez ohľadu na ďalšie okolnosti.

Popularizácia názvu politickej strany je šírenie tohto názvu spôsobom dostupným a zrozumiteľným pre ľudí za účelom, aby sa pre ľudí – poslucháčov stal tento známym. Za popularizáciu nemožno považovať iba kvantitatívnu stránku, tzn. rozširovanie názvu ako takého jeho viacnásobným opakovaním a používaním, ale najmä stránku kvalitatívnu, keď popri šírení názvu strany sú zároveň rozširované aj hlavné myšlienky, východiská, smerovanie strany, prostriedky, akými chce svoje ciele dosiahnuť a pod.

Do povedomia recipienta sa informácie o politickej strane dostávajú oveľa intenzívnejšie, pokiaľ sú mu sprostredkované priamo jej predstaviteľmi, kandidátmi. Recipient si tak utvára dojem a predstavu nielen o politickej strane, ale aj o jej kandidátovi, pričom je následne schopný danú osobu ihneď identifikovať s politickou stranou a jej tézami.

Počas monitoringu vysielania predmetných spravodajských programov sme zaznamenali príspevky, ktoré sa venovali rôznym problematickým aspektom z hľadiska domáceho i zahraničného politického diania a v ktorých k daným témam poskytovali vyjadrenia slovenskí politici z radov koalície a opozície, pričom konštatujeme, že v prípade všetkých monitorovaných príspevkov **boli k danej príslušnej téme odvysielané relevantné vyjadrenia predstaviteľov koalíčných i opozičných parlamentných politických strán, ktorých sa daný predmet týkal, resp. boli odvysielané relevantné vyjadrenia koalíčných i opozičných politikov k daným témam.** Okrem toho boli v príspevkoch v závislosti od témy odvysielané relevantné vyjadrenia a reakcie odborníkov a zainteresovaných osôb z príslušných oblastí. Podľa nášho názoru **daná selekcia vyjadrení v jednotlivých príspevkoch náležite pokrývala dané témy z hľadiska prezentovania plurality názorov.**

Na základe výsledkov monitoringu konštatujeme, že v **spravodajských príspevkoch sme v súvislosti s odvysielanými vyjadreniami predstaviteľov politických strán k daným**

témam jednotlivých príspevkov nezaznamenali osobitné zmienky, ktoré by bolo možné hodnotiť ako propagačné, slúžiace k popularizácii politických strán, jej značiek, hesiel, či ich jednotlivých kandidátov.

Obsah predmetných komunikátov nesmeroval k šíreniu hlavných myšlienok politických subjektov, ich východísk, smerovaniu strán, či prezentácii prostriedkov, akými chcú svoje ciele dosiahnuť, a teda ani k podpore rastu verejnej obľúbenosti politických strán, či ich kandidátov pre nadchádzajúce parlamentné voľby. Z uvedených dôvodov sme toho názoru, že odvysielaním predmetného programu nedošlo k porušeniu § 32 ods. 9 zák.

č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii.

Zároveň na základe výsledkov monitoringu a s ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti sme toho názoru, že odvysielanie predmetných spravodajských programov *Správy RTVS* dňa 27. 10. 2021 a 28. 10. 2021 nebolo v rozpore s objektívnosťou a nestrannosťou vysielania, t. j. nedošlo k porušeniu § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii.

ZÁVER:

Na základe uvedených skutočností si myslíme, že vysielateľ RTVS odvysielaním programu *Správy RTVS* zo dňa 27. 10. 2021 a 28. 10. 2021 **neporušil ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) ani § 32 ods. 9 zákona č. 308/2000 Z. z.**

Sťažnosť navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnenú**.

Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (sťažnosť č. 1525/SO/2021)

Monitorované vysielanie: Správy RTVS

Deň vysielania: 27. 10. 2021

Čas vysielania: 19:00 h

Označenie podľa JSO: bez označenia
(časový kód cca)

18:59:00 *Byť zdravý je výhra*, pokračovanie programu

19:00:00 Správy RTVS, začiatok programu, príspevky:

/ Pandemická situácia / Ústavný súd posúdi covidové preukazy / Hygienici v Martine kontrolovali prevádzky

- *Richard Sulík zostáva ministrom* – Poslanci NR SR hlasovali o vyslovení nedôvery ministrovi hospodárstva kvôli nespokojnosti s jeho aktivitami v oblasti energetického hospodárstva. V príspevku v súvislosti s energetickou krízou a následným hlasovaním o vyslovení nedôvery odznali vyjadrenia politikov: 2x **Ľuboš Blaha - poslanec NR SR (podpredseda strany Smer-SD)**, 2x **Radovan Kazda - poslanec NR SR (SAS)**, **Miroslav Žiak - poslanec NR SR (SAS)**, **Richard Sulík - minister hospodárstva (predseda SAS)**, **Denisa Saková – poslankyňa NR SR nezaradená (podpredsedníčka Hlas-SD)**, **Erik Tomáš –poslanec NR SR nezaradený (podpredseda Hlas-SD)**, **Igor Matovič – minister financií (predseda OĽANO)**,

- *Postupne sa objavujú ďalšie nahrávky* –prokuratúra preveruje úniky nahrávok zo stretnutí politikov a verejne činných osôb, z ktorých vyplývajú podozrenia z páchania trestnej činnosti. V príspevku v súvislosti s vyšetrovaním týchto únikov uvádzajú vyjadrenia: **Zuzana Čaputová - prezident SR**, **Boris Kollár – predseda NR SR (predseda Sme rodina)**, **Robert Fico – poslanec NR SR (predseda Smer-SD)**, **Ondrej Dostál – poslanec NR SR (SAS)**, **Marián Bušša – politológ TU A. Dubčeka**,

- *M. Kočner vypovedal na súde o motákoch (živý stup)* – **Viktória Hellenbart, advokátka** opisuje, okolnosti prípadu ako uväznený Marián Kočner z väzby posielal odkazy – motáky a akým spôsobom je daná vec na súde prejednávaná.

- *Odborári trvajú na valorizácii plátov* – KOZ SR požaduje valorizáciu plátov z dôvodu inflácie, v súčasnosti prebiehajú rokovania medzi odbormi a vládou. V príspevku odznali vyjadrenia: **Marián Magdoško – prezident KOZ SR**, 2x **Emil Machyna – predseda OZ KOVO**, **Erik Tomáš – poslanec NR SR nezaradený (podpredseda Hlas-SD)**, **písomné stanovisko MPSVR SR**, **Igor Matovič – minister financií (predseda OĽANO)**, **Eduard Heger – predseda vlády SR (OĽANO)**,

- *Reformu chce pretlačiť aj bez Sme rodina* – MŽP SR očakáva prijatie reformy zákona o národných parkoch aj bez podpory koalického partnera Sme rodina. Zároveň sa má hlasovať i o reforme nemocníc, čo taktiež Sme rodina avizuje nepodporiť. V príspevku odznali vyjadrenia: **Ján Budaj – minister životného prostredia SR (OĽaNO)**, 2x **Boris Kollár – predseda NR SR, predseda (Sme rodina)**, **Igor Matovič – minister financií (predseda OĽANO)**, **Vladimír Lengvarský – minister zdravotníctva SR (nominant OĽANO)**,

- *Minister vnútra ocenil ochranu hraníc Grécka* – Minister vnútra SR Roman Mikulec navštívil centrum Helénskej pobrežnej stráže, ktorá má na starosti príslušné hranice Grécka a EÚ. V príspevku odznali vyjadrenia: **Beáta Adameková – policajná pridelenkyňa v Aténach**, **Roman Mikulec – minister vnútra SR (OĽANO)**, **Notis Mitarachi – grécky minister pre migráciu a azyl**,

/ *Súd EÚ udelil Poľsku pokutu milión eur denne / NY TIMES: polovica populácie je zaočkovaná / Portugalsko má rekordný počet zaočkovaných*

- *Štát pomôže výrobcovi čerpadiel v Senici* – Príspevok informuje o avizovanej pomoci pre investora, ktorý plánuje vybudovať nový závod v Senici. V príspevku odznali vyjadrenia: **2x Richard Sulík – minister hospodárstva SR (predseda SAS)**, telefonický hovor **Radovan Prístavok – riaditeľ závodu Vaillant Group**,

- *B. Kollár si pripomenul vznik Československa* – Príspevok informuje o nadchádzajúcom výročí vzniku ČSR. Pri tejto príležitosti si tento akt pripomenul predseda NR SR Boris Kollár. Pri tejto príležitosti uvádza k danej problematike vyjadrenie **Boris Kollár, predseda NR SR (predseda Sme rodina)**.

Spomienka na bývalých politických väzňov / Básnik a klaun v divadle Astorka korzo '90 / Biden čelí prudkému poklesu popularity / Na holandských súdoch sa bojuje o artefakty / Ekofarmy pomáhajú klíme

- *Dočkali sa stanice* – príspevok informuje o otvorení a daní do užívania novorekonštruovanej hasičskej stanice v Dolnom Kubíne. Rekonštrukcia trvala kvôli problémom s dodávateľmi desať rokov. V tejto súvislosti uvádza vyjadrenie: **Gábor Grendel – podpredseda NR SR (OLaNO), Ján Prílepok, primátor mesta Dolný Kubín (nezávislý)**.

Jesenné sčítanie kamzíkov / Kamionista nafúkal 1,46 promile

- *Železnice pridávajú spoje* – príspevok informuje o zmenách v železničnom grafíkone kvôli blížiacemu sa sviatku. V tejto súvislosti uvádza vyjadrenie: **Igor Matovič – minister financií, (predseda OĽaNO)**.

So somárom kráča okolo sveta

19:50:05 Správy RTVS, koniec programu / Reklamný blok / Upútavky na vlastný program /

19:51:59 koniec záznamu

Monitorované vysielanie: Správy RTVS

Deň vysielania: 28. 10. 2021

Čas vysielania: 19:00 h

Označenie podľa JSO: bez označenia

(časový kód cca)

18:59:00 *Byť zdravý je výhra*, pokračovanie programu

19:00:00 Správy RTVS, začiatok programu, príspevky:

19:00:42 *Rokovanie NR SR prerušili pre COVID-19*, začiatok príspevku. Kamera sníma ilustračné a autentické zábery zo zasadnutia NR SR v prestrihoch na osoby poskytujúce vyjadrenia.

Moderátorka: „Rokovanie parlamentu sa skončilo predčasne. Poslankyňa z OĽaNO Lucia Drábiková mala pozitívny test na COVID. Schôdza sa tak presúva na budúci utorok.“

Redaktor: „Dvadsiaty ôsmy október, dnes premiérove štátny sviatok. Že sa oslavuje bez pracovného voľna, to v parlamente na začiatku dnešného rokovania nevyzerá. V pléne čaká iba hrstka poslancov. Ešte včera si totiž odhlasovali, že si pred Dušičkami doprajú predĺžený víkend.“

Peter Pellegrini, nezaradený poslanec NR SR, predseda strany (Hlas-SD)(27.10.2021):

„Nevidím nič zlé na tom, ak poslanci v piatok nebudú obťažovať slovenskú spoločnosť.“

Redaktor: „Rokovať sa preto malo iba dve hodiny. Predsedajúci však nakoniec prekvapivo oznamuje, že ani to sa nestane.“

Neuvedený: „Z dôvodu pozitívne identifikovanej osoby na ochorenie COVID-19.“

Milan Laurenčík, podpredseda NR SR (SaS): „Bolo to odporúčanie hygienika. Na základe tohto odporúčania sa pán predseda rozhodol, že ukončí dnešný rokovací deň a že kvôli dvom hodinám, ktoré sme mali vlastne rokovať, tak nechce riskovať to, že by sa niekto ďalší nakazil.“

Redaktor: „Najväčší problém s disciplínou pri nosení rúšok majú tradične, či už tu na chodbách parlamentu alebo priamo v pléne, kotlebovci a exkotlebovci. Poslanca Krupu viackrát pre nenosenie rúška vykázali, naposledy včera, a prišiel tak o celý poslanecký plat.“

Boris Kollár, predseda NR SR, predseda hnutia (Sme rodina): „Takto si na chleba nezarobíte.“

Redaktor: „Paradoxne nie sú to kotlebovci, u koho tentoraz COVID identifikovali, ale dvomi dávkami očkovaná poslankyňa OĽANO. Predtým než si urobila test, stihla tlačovku so stranickým lídrom a s kolegami aj overiť hlasy v tajnej voľbe.“

Lucia Drábiková, poslankyňa NR SR (OĽANO)(telefonát): „Ja som išla domov, manžel už bol niekoľko dní akože taký chorejší a ja som bola unavená a hlava ma trochu bolela, ako nič neštandardné. A keď mal manžel pozitívny test, tak som spravila aj sebe.“

Redaktor: „Koronavírus už raz parlament dočasne paralyzoval. Minulý rok pred Vianocami napokon koalícia našla ústavnú väčšinu iba vďaka tomu, že do pléna prišli hlasovať aj pozitívni poslanci.“

Tomáš Valášek, nezaradený poslanec NR SR (Progresívne Slovensko): „To bola vyslovene hanba.“

Redaktor: „Podobný scenár si teraz vedenie parlamentu nepripúšťa.“

Milan Laurenčík: „To bolo asi výnimočné opatrenie na tú dobu a myslím si, že nie.“

Lucia Drábiková: „Doplňam teraz aj zoznam pre vlastne regionálny úrad verejného zdravotníctva.“

Reportér: „A vy ste s ňou boli v kontakte?“

Zita Pleštinská, poslankyňa NR SR (OĽANO): „No včera, jak sme boli, sme robili voľby.“

Lucia Drábiková: „Boli sme tam v rúškach, takže tam by nemal byť až taký problém.“

Zita Pleštinská: „Ale ja som sa dnes testovala a som dvakrát očkovaná, takže som negatívna.“

Reportér: „Budete sa testovať?“

Ľubica Laššáková, nezaradená poslankyňa NR SR (Hlas-SD): „Určite áno.“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Dneska všetci poslanci išli ráno na antigénové testy. Zatiaľ je to všetko v poriadku.“

Redaktor: „Ak sa COVID nerozšíri, poslancov čakajú budúci týždeň viaceré výbušné témy, vrátane reformy nemocníc či nájomných bytov.“

19:03:23 Rokovanie NR SR prerušili pre COVID-19, koniec príspevku

- **OĽANO stráca poslanca, odchádza Ján Krošlák** – Príspevok informuje o odchode poslanca NR SR zo strany OĽANO, avizuje však podporovať koalíciu, ako dôvod odchodu uvádza nespokojnosť s vedením domovskej strany a prejavmi a vystupovaním jej lídra Igora Matoviča.

- **Čas sa kráti, dohoda stále nie je** – Koalícia nie je schopná dosiahnuť dohodu ohľadom reformy o rozpočtovej a daňovej brzde, ktorá ak nebude do konca roka schválená, bude stáť Slovensko financie z balíka obnovy EÚ. V tejto súvislosti uvádzajú vyjadrenia: **Juraj Valachy** – riaditeľ inštitútu finančnej politiky MF SR, **Juraj Kotian** – člen Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, **2x Ľuboš Jančík** – štátny tajomník MF SR (OĽANO), **Richard Sulík** – minister hospodárstva SR (predseda SAS), **Marián Viskupič** – predseda výboru NR SR pre rozpočet a financie (SAS), **stanovisko strany Hlas-SD** uvádza hovorkyňa **Patricia Medved' Macíková**,

- **Nové otázky k referendu** – Poslanci NR SR za stranu Smer-SD doručili prezidentke znenie dvoch nových referendových otázok ako náhradu za pôvodné, ktoré Ústavný súd značil za

protiústavné. V tejto súvislosti sú odvysielané vyjadrenia: **Róbert Fico, poslanec NR SR, (predseda Smer-SD), stanovisko prezidentky SR Zuzany Čaputovej** uvádza hovorca Martin Strižinec,

- *Vysokoškolská novela narazila na odpor* – Avizovaná reforma vysokoškolského zákona je silne kritizovaná akademikmi a akademickou obcou. V tejto súvislosti sú odvysielané vyjadrenia: **Marek Števček - rektor UK v Bratislave, Rudolf Kropil – prezident Slovenskej rektorskej konferencie, Ľudovít Paulis – štátny tajomník MŠVVaŠ SR, Richard Vašečka – predseda Výboru NR SR pre vedu a vzdelávanie (OĽANO),**

/ Naživo: vysvietený bratislavský hrad /

- *Pred 103 rokmi vznikla prvá ČSR* – Najvyšší ústavní činitelia si pri pamätníkoch pripomenuli vznik ČSR. V tejto súvislosti sú odvysielané vyjadrenia: **Zuzana Čaputová – prezident SR, Eduard Heger – predseda vlády SR (OĽANO),**

/ 1. Československá republika by mala 103 rokov / Deň vzniku Československa na pražskom hrade / Štefánikove zásluhy o vznik 1. ČSR /

- *Podnikateľom v gastronómii dochádza trpezlivosť* – Gastrosektor kritizuje podľa nich nedostatočné opatrenia vlády v súvislosti s koronakrízou a nedostatočnú pomoc ich postihnutému odvetviu. V tejto súvislosti sú odvysielané vyjadrenia: 2x **Viliam Pavlovský – prezident Aliancie slovenskej gastronómie, Eduard Heger – predseda vlády SR (OĽANO), Vladimír Machalík – hovorca Slovenského združenia výrobcov piva a sladu, 2x Marek Harbulák – generálny riaditeľ Asociácie hotelov a reštaurácií Slovenska, 2x Ľuboš Jančík – štátny tajomník MF SR (OĽANO),**

/ Tatry budú čierne / Zlá epidemická situácia ruší operácie / Odmietajú protiepidemické opatrenia / Rozdielne názory na zákonnosť opatrení / Súd so zločineckou skupinou Takáčovci /

- *Prešov sa dočkal obchvatu* – Otvorenie obchvatu mesta Prešov, ktorého výstavba sa zdržala kvôli pandémie, financovanie stavby bolo z fondov EÚ. V tejto súvislosti sú odvysielané vyjadrenia: **Róbert Šinály – generálny riaditeľ Eurovia SK, Juraj Tlapa – generálny riaditeľ NDS, Ľubomír Palčák – generálny riaditeľ Výskumného ústavu dopravy, Andrej Doležal – minister dopravy a výstavby SR (nominant Sme rodina), Andrea Turčanová – primátorka mesta Prešov (KDH),**

/ Zrušenie krajského súdu odmietajú /

- *Budeme spolupracovať s výrobcom stíhačiek F16* – Príspevok informuje o možnej spolupráci Leteckej opravovne Trenčín s firmou Lockheed Martin, ktorá vyrába stíhačky F16 a ako pandémia ovplyvní dodávku strojov pre vzdušné sily SR. V tejto súvislosti sú odvysielané vyjadrenia: **Karol Mistrík – predseda najvyššieho kontrolného úradu SR, 2x Jaroslav Nad' – minister obrany SR (OĽANO), 2x Randall L. Howard – viceprezident Lockheed Martin,**

/ Maďarsko sprísni opatrenia /

- *Slovensko podporuje Srbsko vo vstupe do EÚ* – Slovenská diplomacia podporuje Srbsko v snahách o integráciu do EÚ. V tejto súvislosti sú odvysielané vyjadrenia: **Ivan Korčok – minister zahraničných vecí SR (nominant SAS),**

/ Paríž a Londýn na ceste k obchodnej vojne / Polícia nevylučuje stíhanie A. Baldwina / Verejný záujem treba dokázať / V okrese Galanta chcú viac turistov / Rýchlostná cesta Pribina má 10 rokov / Aj vianočné ryby zdražujú /

19:49:55 Správy RTVS, koniec programu / Reklamný blok / Prehľad vlastného programu /

19:51:59 koniec záznamu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 8. 12. 2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosť č.: 1494/SO/2021

Programová služba: Dvojka

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska, vysielateľ na základe zákona

Číslo licencie: TD/2

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenia:

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. preverila sťažnosť evidovanú pod č. 1494/SO/2021 smerujúcu voči programovej službe Dvojka vysielateľa Rozhlas a televízia Slovenska, vysielateľ na základe zákona a uznala uvedenú sťažnosť podľa ustanovenia § 14a ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. za **neopodstatnenú**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 20. 12. 2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 8. 12. 2021

Sťažnosť č. 1494/SO/2021 zo dňa 21. 10. 2021
Sťažovateľ: fyzická osoba
Predmet sťažnosti: Do kríža
Deň a čas vysielania: 20. 10. 2021 o cca 22.05 hod.
Označenie podľa JSO: 12

Programová služba: Dvojka
Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska
Číslo licencie: TD/2

Dátum: 1. 12. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTI:

„TV diskusná relácia rozoberala problematiku interrupcií. Žiaľ moderátor zjavne nezvládol diskusiu, nakoľko postrádal tu najmenšiu vyváženosť. Podotýkam, že moderátor je známy svojimi konzervatívnymi názormi, nič proti tomu, ale celá diskusia bola vedená spôsobom, ktorý neposkytoval ani tie najmenšie záruky nestrannosti.“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii:

§ 3 písm. l): „Na účely tohto zákona politická publicistika je program tematicky zvyčajne spätý so spravodajstvom, ktorý obsahuje najmä komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické stanoviská k udalostiam a názory politikov na jednotlivé témy.“

§ 16 ods. 3 písm. b): „Vysielateľ je povinný zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a politicko-publicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiiu:

Program *Do kríža* je diskusná relácia, ktorá si podľa vysielateľa kladie za cieľ uchopiť diskutované témy a otázky z konzervatívneho a kresťanského hľadiska: „Názov *Do kríža* nesymbolizuje len dvoch hostí s odlišnými postojmi, ale aj to, že pozície moderátorov, témy a otázky vychádzajú z konzervatívneho a kresťanského hľadiska. Takýmto spôsobom je vystavaná aj scéna v štúdiu. Podľa témy sa pred divákov pozvú čo najvýznamnejší hostia s opačnými názormi, ktorí budú zároveň reagovať na argumenty druhej strany. Pôjde primárne o diskutérov zo Slovenska, ale aj z okolitých či iných európskych krajín.“¹

Z pôvodného formátu dvaja moderátori, dvaja hostia sa relácia na jeseň 2020 po odchode moderátora Š. Chrappu preformatovala na zloženie jeden moderátor a traja hostia. Moderátorom ostal Jaroslav Daniška, ktorý je zároveň šéfredaktorom katolíckeho časopisu *Impulz* a v minulosti pôsobil ako redaktor konzervatívneho denníka *Postoj*. V minulosti tiež pôsobil ako poradca ministra vnútra Vladimíra Palka, v časopise *Týždeň*, rádiu *Lumen* a v Ústave pamäti národa. Na Rádiu Slovensko moderuje diskusnú reláciu *K-2* a na Rádiu Devín spolu so Štefanom Chrappom a Jurajom Šústom reláciu *Reflektor*.

Namietaná časť s názvom *Záborskej novela: prečo áno, prečo nie?* sa zaoberala pripravovanou novelou zákona o interrupciách (resp. zákona o zdravotnej starostlivosti) z dielne poslankyne Anny Záborskej a sporom, ktorý vyvolala. Hostami programu bola poslankyňa NR SR za OĽANO Anna Adrejuvová, poslanec NR SR za SaS Miroslav Žiak a psychologička Zuzana Straková z poradne Alexis.

V úvodnej časti poslankyňa Adrejuvová predstavila obsah novely. Podľa nej ide o 13 konkrétnych bodov na pomoc tehotným ženám. Novela obsahuje viaceré podporné opatrenia (núdzové bývanie, zvýšenie príspevku pri narodení znevýhodneného dieťaťa, zníženie registračného poplatku pre kúpu auta v prípade, že rodič má viac ako 3 deti, príspevok pri narodení štvrtého dieťaťa). Ďalšou zmenou, ktorú prináša novela je predĺženie lehoty, kedy je možné vykonať interrupciu z dvoch na tri dni. A. Adrejuvová to prezentovala ako „lehotu, kedy sa žena môže rozhodnúť, získať viac informácií z hľadiska finančných, psychologických, materiálnych potrieb, či si to dieťa nechá alebo nie“. Ďalej novela podľa

¹ <https://www.omediach.com/tv/18783-z-relacie-do-kriza-odchadza-jeden-z-moderatorov-video>

Andrejuvovej prináša možnosť utajeného pôrodu, zmenu názvu prerušenie tehotenstva na ukončenie tehotenstva, lepšiu informovanosť žien zo strany lekára a dobrovoľný druhý lekársky posudok.

M. Žiak namietal, že novela obmedzuje ženy. Zmienil sa o opatrení, ktoré zakazuje reklamu na interrupcie a o predĺžení lehoty na vykonanie interrupcie zo 48 na 72 hodín. Podľa Žiaka zákaz reklamy spôsobí neistotu lekárov, ktorí si uplatnia výhradu vo svedomí a budú chcieť ženu odporučiť inému lekárovi. Žiak tiež uviedol, že nikdy žiadnu reklamu na interrupcie nevidel. Predĺženie lehoty kritizoval v súvislosti s problémovým tehotenstvom a zdravotnými komplikáciami, keď bude musieť žena zbytočne čakať na zákrok, prípadne môže kvôli tomu prekročiť limit 12 týždňov na legálnu interrupciu. Uviedol tiež, že rozhodnutie pre interrupciu je ťažké rozhodnutie, ktoré sa nerodí z večera do rána a nemá zmysel ženu zbytočne naťahovať. Kritizoval tiež tzv. anonymné tehotenstvo a rušenie platnej vyhlášky týkajúcej sa interrupcií, pričom nie je jasné ako bude vyzerat' nová vyhláška.

Psychologička Z. Straková sa na základe svojich skúseností z praxe prihovárala za predĺženie lehoty, kedy je možné vykonať interrupciu. Argumentovala zberom informácií, keďže lekári údajne často neposkytnú tehotným ženám, ktoré zvažujú interrupciu, dostatok informácií o medicínskych dôsledkoch. Podľa Strakovej tiež ženy môžu za tento čas získavať aj informácie týkajúce sa sociálnej a ekonomickej perspektívy ich situácie.

M. Žiak sa v reakcii vyslovil za prevenciu nechceného tehotenstva (sexuálna výchova, dostupná antikoncepcia) namiesto obmedzovania dostupnosti interrupcií. Poukázal tiež na skutočnosť, že Slovensko je v miere dostupnosti interrupcií už teraz na spodných priečkach v rámci Európy.

Ďalšia časť diskusie sa naďalej týkala najmä zmieneného návrhu na predĺženie lehoty, pričom z úst Z. Strakovej a A. Andrejuvovej zaznievali argumenty za predĺženie tejto lehoty a M. Žiak toto opatrenie kritizoval. Z. Straková argumentovala napr. tým, že lehota môže byť nápomocná pri tlaku zo strany partnera, ktorý ženu tlačí do interrupcie, hoci tá by si dieťa aj nechala. A. Andrejuvová ukázala tabuľku, podľa ktorej v krajinách ako Holandsko, Belgicko, Taliansko majú dlhšiu lehotu ako na Slovensku. Žiak reagoval, že ide o krajiny, v ktorých sú interrupcie celkovo dostupnejšie ako u nás.

Moderátor Daniška sa zmienil o združení Zachráňme životy, ktoré pomáha ženám uvažujúcim o potrate tým, že im na 2, 3 roky pomôže finančne alebo zabezpečením bývania. M. Žiak sa v tejto súvislosti vyslovil za systémovejšie a dlhodobejšie riešenia podpory žien v takýchto ťažkých situáciách.

V poslednej časti diskusie moderátor poukázal na vášne, ktoré predkladaná novela zákona vyvoláva. Uviedol, že ho prekvapilo, že proti novele sa protestovalo v uliciach, hoci jej podstatou je pomoc ženám. M. Žiak reagoval, že nejde len o pomoc ženám, ale novela aj zhoršuje prístup k interrupciám. Zároveň podľa neho za posledný rok a pol ide už o deviaty návrh na sprísnenie interrupcií, čo v čase prebiehajúcej pandémie a jej dôsledkov na ľudí logicky vyvoláva vášne. Z. Straková vidí za radikalizáciou debaty o novele záujmové skupiny, ktoré z toho robia politickú tému. A. Andrejuvová uviedla, že nerozumie protestom proti novele, lebo tá nezakazuje interrupcie, ale je o konkrétnej pomoci. Podľa nej ľudia protestujú proti niečomu, čo v novele nie je. Žiak v reakcii zopakoval, že novela nie je len o pomoci ženám. Uviedol, že pokiaľ by z nej vyhodili „toxické veci“ zhoršujúce prístup k interrupciám, na novele sa vedia zhodnúť.

Sťažovateľ namietal výkon moderátora, ktorý podľa neho „nezvládol“ diskusiu a nebol nestranný.

Zaoberali sme sa otázkou, či namietaný program možno označiť ako politickú publicistiku a teda posudzovať ho na základe ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.

Podľa § 3 písm. l) uvedeného zákona je politická publicistika program tematicky zvyčajne spätý so spravodajstvom, ktorý obsahuje najmä komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické stanoviská k udalostiam a názory politikov na jednotlivé témy.

Témou diskusie bola v danom momente aktuálne predkladaná novela zákona týkajúca sa interrupcií a dvaja z diskutujúcich boli politici – poslanci NR SR, ktorí prezentovali svoje postoje na túto novelu. Prítomnosť psychologičky Zuzany Strakovej z poradne Alexis venujúcej sa pomoci ženám uvažujúcim o interrupcii, ktorá v diskusii prezentovala pohľad z praxe, však diskusii dodávala určitý širší sociálny kontext.

Téma tiež odrážala širší kultúrno-hodnotový spor, ktorý je prítomný vo verejnom diskurze na Slovensku a v rámci ktorého proti sebe stoja skupiny kresťansko-konzervatívneho a liberálneho ideového zamerania.

Napriek uvedenému však ústredným bodom diskusie zostávala novela a jej konkrétne opatrenia, preto sa prikláňame k tomu, že program je možné označiť ako politickú publicistiku a posudzovať podľa ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.

Poslankyňa OĽANO A. Andrejuvová bola v diskusii hlavnou obhajkyňou predkladanej novely. Prezentovala jej obsah a vysvetľovala jednotlivé opatrenia. Celkovo novelu prezentovala ako konkrétnu pomoc tehotným ženám v núdzi. Opakovane zdôrazňovala, že novela nezakazuje interrupcie a za jediné zakazujúcu vec označila opatrenie zakazujúce reklamu na interrupcie. Argumentovala tiež programovým vyhlásením, v ktorom sa táto vláda zaviazala zasadiť sa o ochranu nenarodených detí cez prevenciu interrupcií zlepšením finančnej situácie osamelých matiek a rodín.

Poslanec SaS M. Žiak bol v diskusii jediným kritikom novely. Podľa neho novela obmedzuje dostupnosť interrupcií, vnáša právnu neistotu (zákaz reklamy, zrušenie platnej vyhlášky a jej nahradenie novou, ktorej obsah zatiaľ nepoznáme) a môže tiež ohroziť zdravie a život tehotnej ženy (predĺženie lehoty). Žiak sa vyslovil za systémovú a dlhodobú pomoc tehotným ženám v núdzi namiesto komplikovania prístupu k interrupciám. Kritizoval tiež, že táto téma je opakovane predkladaná v parlamente a to v čase pandémie.

Psychologička Z. Straková z poradne Alexis sa k diskutovanej novele stavala kladne. Uviedla, že v nej nevidí nič, čo by bolo problémové a rozporuplné, „aby sme pani Záborskú lynčovali“. Novelu vníma ako jeden z krokov pri pomoci ženám, ako časť opatrení prarodinnnej politiky, ktoré by mali pokračovať.

Čo sa týka moderátora J. Danišku, je potrebné uviesť, že z diskusie bolo možné vybadať jeho kladný postoj k novele, resp. to, že sa stotožnil s naratívom o „pomoci ženám“, ktorý v diskusii o novele zdôrazňovala A. Andrejuvová a zdieľala ho aj Z. Straková (zatiaľ čo M. Žiak upozorňoval, že novela nie je len o pomoci ženám, ale aj zhoršuje prístup k interrupciám).

Daniška sa v diskusii vyjadril: *„Tá vášnivosť tej debaty. Keďže podstatou toho zákona je zjavne pomôcť tým ženám, aby sa nerozhodovali pod tlakom, ekonomickým a sociálnym, právo na potrat sa neobmedzuje nijako, v tom zákone nikde nie je...“*

Daniška v tomto kontexte uviedol, že ho prekvapila vášnivá reakcia, radikalizmus a agresívny jazyk voči zákonu a od diskutujúcich sa dožadoval reakcie na to: *„Vy to, pani doktorka, vnímate ako problém tento... však tam niekde celý čas je tam niekde tá žena s tým dieťaťom, ten ubolený človek, ktorý rieši ťažkú drámu a tá politika sa tým jazykom vzdáľuje, strašne je agresívna?“*

Na viacerých miestach sa dostal do polemiky s M. Žiakom, keď sa ho pýtal, čo mu vadí na niektorých konkrétnych opatreniach novely: *„Reklama na potraty je zakázaná aj v Nemecku. To nie je zase také nejaká veľká novinka, to má viacero krajín... prečo vám to vlastne vadí?“*

Daniška v diskusii obhajoval predĺženie lehoty na vykonanie interrupcie a označil to za „pro-choice“ opatrenie: „*Nechám zareagovať pána poslanca, lebo si pýta slovo, ale aj mu položím otázku. Ved' ak tomu dobre rozumiem, tak toto je vlastne pro-choice opatrenie, aby sa tá žena mohla pokojnejšie, lepšie rozhodnúť...*“

Na inom mieste: „*...Ale akonáhle tá žena to otvorí s tým lekárom, že teda zvažuje to buď alebo, tak prečo by na to nemala mať podobne ako teda v iných krajinách, však sme to čítali na Západe, viac dní, nie dva, ale štyri.*“

Z. Straková argumentovala, že predĺženie lehoty na vykonanie interrupcie môže žene pomôcť pri zbere informácií, pretože lekári žene často takéto informácie neposkytnú. J. Daniška na to smerom k M. Žiakovi reagoval: „*Počkajte, ale vyjadrite sa k tomu, čo povedala pani Straková, že ona povedala, že tie ženy nemajú prístup k tým info... to nesúvisí s reklamou na potraty, to súvisí s tým, že nemajú informáciu o tých združeniach, ktoré robia tú sociálnu pomoc. Prečo nechcete, aby mali k ním, by som povedal, lepší prístup?*“

Daniška M. Žiakovi naznačil, že on ako liberál by mal akceptovať, keď diskutujúce A. Andrejiová a Z. Straková majú na novelu iný názor ako niektoré odborné kapacity, ktoré sa v liste vyjadrili proti novele: „*Nie. Oni nespo... oni s nimi nesúhlasia. Ale poďte k argumentom. Čo inak sa stáva. SaS-ka tomu dobre rozumie, že sa stáva, že nesúhlasíte, keď niekto povie iný názor, tak to je liberálna vec, že niekto má názor a iný človek má iný názor.*“

V diskusii o opatrení umožňujúcom anonymný pôrod Z. Straková uviedla, že aj keď je to malé percento žien, ktoré chcú rodiť anonymne a dieťa potom dať na adopciu, už sa s tým v poradni stretli. Daniška smerom k M. Žiakovi (ktorý sa už o tomto opatrení skôr v diskusii vyjadril ako o nezmyselnom) na to reagoval: „*Vám na tom, pán poslanec, niečo vadí? Aj keby bola len jedna žena z milióna, tak... Na tomto vám asi nevadí nič, nie? Lebo to je taká čistá ústretovosť voči tej žene. Či?*“

Ako sme už uviedli, J. Daniška je známy kresťansko-konzervatívny publicista a rovnako relácia *Do kríža* sa profiluje v tomto duchu. Téma ochrany nenarodeného života je jednou z nosných tém tohto ideového spektra. Myslíme si preto, že istý názorový príklon moderátora k opatreniam idúcim týmto smerom je podľa nás pochopiteľný a divák ho očakáva. Domnievame sa však, že moderátor si mohol sohľadom na profesionalitu udržať neutrálnejšiu pozíciu.

Na druhej strane, M. Žiak ako jediný kritik novely v rámci diskusie a zároveň predstaviteľ liberálneho svetonázoru dostal nanajvýš dostatočný priestor prezentovať svoje videnie a reagovať na ostatných spoludiskutujúcich. Program tak z celkového hľadiska podľa našej mienky nevyzníval nevyvážene.

Myslíme si, že odvysielaním namietaného programu nedošlo k porušeniu ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.

ZÁVER:

Na základe uvedených skutočností si myslíme, že vysielateľ Rozhlas a televízia Slovenska odvysielaním programu *Do kríža* zo dňa 20. 10. 2021 **neporušil ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.**

Sťažnosť navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnenú**.

Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (sťažnosť č. 1494/SO/2021)

Monitorované vysielanie: Do kríža

Deň vysielania: 20. 10. 2021

Čas vysielania: cca 22.05 hod.

Označenie podľa JSO: 12

Vysielací čas:

- cca 22:05 hod. – začiatok programu *Do kríža*

- cca 22:58 hod. – koniec programu *Do kríža*

Prepis:

Jaroslav Daniška, moderátor: „Dobrý večer. Jedna z najviac vášnivých tém súčasnosti, téma, kvôli ktorej sa chodí do ulíc, kvôli ktorej sa protestuje, kvôli ktorej sa ľudia sporia v novinách a v médiách, je spor o zákon, novelu Anny Záborskej a skupiny ďalších predkladateľov, ktorá sa týka potratov. Ten spor je, by som povedal, tak závažný, že sa tie dve strany ani nezhodnú, čo v tom zákone vlastne je. Rozhodli sme sa preto o tejto téme usporiadať diskusiu, ujasniť si, čo v tom zákone je, či to je problém alebo riešenie a predstaviť aj novú generáciu mladých slovenských politikov, ktorí sa tej téme venujú a profilujú sa na nej. Vitam pani poslankyňu Annu Andrejiovú.“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Dobrý večer, ďakujem za pozvanie.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Pani poslankyňa je poslankyňou klubu OĽANO. Vitam tiež pána poslanca Miroslava Žiaka, ktorý je poslancom z SaS.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Dobrý večer prajem.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Zaváhal som, či nemám ísť v ženskom poradí, ale keďže nie ste poslankyňa a bude v úvode najmä ich duel, tak som vás nechal nakoniec, ale veľmi vitam aj pani Zuzanu Strakovú, ktorá je psychologička a pracuje v poradni Alexis, kde sa venuje práve ženám, ktoré sú po potrate. Okrem iného. Vitajte.“

Zuzana Straková, psychologička: „Ďakujem.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Čo v tom zákone je a čo v tom zákone nie je? Pani poslankyňa.“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Ďakujem. Je veľmi dôležité povedať, čo tam v zákone je. Je tam trinásť konkrétnych vecí a trinásť konkrétnych bodov na pomoc tehotným ženám. Sú možno rozdelené do takýchto troch častí. Prvá je konkrétna pomoc pre tehotné ženy, rodiny a deti. Druhá časť je taká sociálna a tretia časť je možno nejaká administratívno-technická, ktorá môže napomôcť v budúcnosti zlepšiť práve prácu s ľuďmi a so ženami, ktoré sú v zložitej situácii a nevedia sa rozhodnúť. Možno by som krátko rozobrala podľa tých jednotlivých častí, čo pod to patrí, aby bolo jasné, čo v tom návrhu zákona je. Čiže v tej prvej časti pre podporné opatrenia pre deti a rodiny sú hlavne rozšírená možnosť núdzového bývania. Dneska je to jeden rok. My to posúvame na tri roky. Častokrát vlastne ženy v zložitej situácii musia niekedy opustiť domov, v ktorom bývali a to posúvame túto lehotu na tri roky, aby boli vo väčšej istote. Týka sa to aj zvýšenia značne príspevku pri

narodení znevýhodneného dieťaťa pre rodičov a náhradných rodičov do výšky skoro 4000 eur, je to jednorazová suma. Takisto aj zníženie registračného poplatku asi o 70 % pre kúpu auta v prípade, že rodič má viac ako tri deti. A posledné v tejto časti je aj príspevok pri narodení dieťaťa, nie už iba na tri deti, ako to je do dneska, ale na štvrté aj na štvrté dieťa. Potom sú ďalšie dve časti. Prvá z nich je tá predĺženie lehoty 48 hodín na 72 hodín po predložení novely...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Lehoty na čo?“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Je to lehota, kedy si žena môže, môže sa rozhodnúť, získať viac informácií z hľadiska finančných potrieb, psychologických, materiálnych, ako či si to dieťa nechá alebo nie. My si myslíme, že táto lehota je správna. Predlžujeme ju o jeden deň tak, ako to je v mnohých európskych krajinách. Neskôr o tom asi budeme rozprávať, že je tam aj vyššia. Potom je to utajený pôrod, kedy žena sa môže rozhodnúť do 21. týždňa porodiť to dieťa anonymne pre verejnosť, samozrejme to dieťa sa o tom vie dozvedieť. Môže čerpať nemocenskú dávku. Ďalšou časťou je vlastne zmena názvu, pretože, na tom sa asi zhodneme všetci, prerušenie už nemôže nikdy pokračovať, čiže nazývame to pravým menom a to je ukončenie tehotenstva. Ďalšou vecou je aj lepšia informovanosť žien a poskytovanie zo strany lekára rady tým ženám, aby dostali do ruky písomné stanovisko z ministerstva zdravotníctva, rovnako to bude aj každého pol roka aktualizované na webe, kde budú informácie, kde sa môžu obrátiť, ak sú v nejakej zložitej situácii, tak ako som spomínala, finančnej, ekonomickej, psychologickéj. A zdôrazňujeme záujem matky a plodu v tomto návrhu zákona a posledný je v tejto časti dobrovoľný druhý lekárske posudok. Ak žena by ho chcela, lekár by jej to mal umožniť.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Ďakujem za vyčerpávajúce... takmer jak v poslaneckej lavici sa cítim, keď sa predkladá zákon. Ďakujem. Pán poslanec, vy ste kritik zákona. Čo vám na tom vadí?“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Ja by som začal od začiatku, ako pani poslankyňa vlastne povedala. Ja by som bol rád, aby sme rozprá... nerozprávali potrat, ale interrupcia a myslím si, že bolo by to také, bolo by to aj...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Tak, každý nech používa slovo, ktoré chce. Nech sa páči.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Pani poslankyňa povedala, že má to tri časti, zabudla povedať tie sprísňujúce a to, čo obmedzuje hlavne ženy...“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Ja som chcela ešte pokračovať už nebol priestor.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „...Je tam časť, ktorá zakazuje kvázi reklamu. Ja som ešte nevidel v živote billboard, že pridte ku nám, ideme robiť interrupcie, alebo že pozerám nejaké videá na internete a bude tam reklama na interrupciu, takéto nič som ešte nevidel a toto napríklad je jedna z vecí, ktorá výrazne vie ovplyvniť aj v prípade lekárov, ktorí budú chcieť odporučiť ženu... uplatnia si výhradu vo svedomí a budú chcieť túto ženu odporučiť nejakému inému doktorovi a nebudú vedieť, či môžu, lebo nebudú si istí, lebo lekár není právnik, nie je právnik, lekár má byť lekár, ktorý lieči, pomáha a teraz budú v takej právnej neistote títo ľudia, lebo máme tu zákon, ktorý není presne definovaný, zákon o reklame a budú v neistote a to môže spôsobiť, že tá žena sa nedostane k legálnej interrupcii, aj keby náhodou ten zákon prešiel, že budú musieť tie tri dni navyše čakať a tak ďalej a tak ďalej a toto si myslím, že je veľmi obmedzujúce a preto si tiež myslím, že... pani poslankyňa povedala, že lehota, že to je len administratívna časť, ale táto lehota výrazne obmedzuje tie ženy. Namiesto štyridsať...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Lehota na...“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Je to sociálne opatrenie, to je technická časť je vlastne to, čo hovoríte vy, to je zákaz tej reklamy a možno nejaké informácie, ktoré sa vyplňujú v prípade, v prípade...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Budeme reagovať, ale nechajme ešte...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Bavíme sa o tej lehote zo 48 hodín na teda 72, ale v pôvodnom návrhu je 96 hodín, čiže z dvoch na štyri dni. To si ani nemyslím, že je nejaká administratívna záťaž. Teraz si zoberme ženu, ktorá má nejaký problémová tehotenstvo, hrozí jej nejaká zdravotná komplikácia a ona musí namiesto dvoch dní čakať ďalší deň, alebo môže byť v tom limite dvanástich týždňov a kvôli tomuto sa nedostane na tú legálnu interrupciu, samozrejme, že tá žena bude hľadať nejakú inú interrupciu, či v nejakej súkromnej klinike, alebo bude potratová turistika, interrupčná turistika bude fungovať, čiže ja toto vidím ako veľký problém, ktorý môže nastať a nenazýval by som to len nejakou administratívnou záťažou alebo administratívnym sprísnením, vôbec nie. A ďalej ste spomínali, pani poslankyňa, anonymné tehotenstvo. Ja si neviem teraz predstaviť, ako žena nosí deväť mesiacov dieťa, že to nikto nebude vedieť. Ja si neviem predstaviť, že anonymné tehotenstvo. Raz keď je žena tehotná, tak to na nej vidno, že je tehotná. Aspoň teda ja si to určite všimnem a myslím si, že aj diváci si všimnú, keď je žena tehotná, tak neviem si predstaviť anonymné tehotenstvo. A tiež ste povedali, že iné sa tam nemení, je tam tak napríklad, že zrušenie vyhlášky, zrušenie vyhláška, ktorá teraz presne definuje, čo je to interrupcia, presne to definované, presne tí doktori majú, vedia, čo budú robiť, ak sa tento zákon zmení, tak táto vyhláška sa proste zruší a budeme čakať, kým sa nová vyhláška vytvorí a nikto nevie kedy, nikto nevie, čo tam bude v tej vyhláške napísané. Tá vyhláška presne definuje, ako má interrupcia vyzeráť, čo ten doktor má robiť.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Tak poďme reakcie reklama, lehoty a prečo sa ruší vyhláška.“

Anna Andrejuvová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Takto, možno odporúčam všetkým, aj tým, ktorí proti tomuto návrhu broja, aby si ten návrh prečítali s porozumením, pretože je tam napísané, že napriek tomu, že účinnosť zákona je od mája, vyhláška bude platiť až do konca roka a nová vyhláška má byť až k 1. 1. 2023, dokedy ministerstvo má za rok a pol pripraviť novú vyhlášku. Myslím si, že takýto stav vôbec nenastane, ani žiadna právna neistota...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Pani poslankyňa, ale v tej vyhláške stále nevieme, ako bude vyzeráť, to je iba taká rýchla reakcia, tak skúste sa mi k tomu vyjadriť, lebo teraz...“

Anna Andrejuvová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Myslím si, že ministerstvo zdravotníctva, ktoré vyhlášky robí, presne vie ako bude vyzeráť tak, aby bol chránený záujem matky-ženy, dieťaťa, aj zdravotného stavu oboch...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Lenže my o tom nevieme, poslanci Národnej rady o tom nevedia, nevedia o tom ľudia, nevedia o tom ženy a nevedia o tom doktori.“

Anna Andrejuvová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Budem veľmi rada, ak všetci ľudia budú čítať aj vyhlášky. Myslím si, že ministerstvo zdravotníctva ako garant tohto bude určite vedieť ako má spraviť, pripraviť tú vyhlášku. Ja som...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Čiže ideme do neistoty.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Počkajte, nie, však vyhláška je kompetencia ministra vždy. Čiže to je...“

Anna Andrejuvová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Nejdeme do neistoty, vyhlášky robí stále rezort. My na to nemáme ani žiadnu právnu kompetenciu v Národnej rade, to určite viete...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Takže ideme zrušiť fungujúcu, ideme zrušiť fungujúcu, ktorá funguje už neviem koľko rokov bez akýchkoľvek problémov.“

Anna Andrejuvová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Ideme zrušiť nefungujúcu vyhlášku, ktorá je dlhé roky od osemdesiateho šiesteho platná a bude urobená nová, ktorú robí garant rezortu ministerstva zdravotníctva.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „A prečo ju chcete zrušiť?“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Sú tam niektoré veci, ktoré už z hľadiska vývoja, ako poznáme dneska možnosti pomoci ženám v tehotenstve už je nevykonateľná v niektorých častiach.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Povedzte príklad. Aspoň jeden príklad mi dajte.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Počkajte. Vy ste tu za hosta. Povedzte príklad.“ (smiech)

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Možno by som sa nechcela sporiť o odborných veciach vo vyhláške, lebo nie som lekár, som právnik, ale myslím si, že zdravotníci presne pri každom návrhu zákona, ktorý je dneska predkladaný, vedia, ako majú vyhlášku robiť. Ale ja by som sa vrátila k tým sedemdesiatim dvom hodinám...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Ale ste neodpovedali na tú otázku, ostalo to vo vetre.“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „No neostalo. Ministerstvo je garant...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Nechajte ju odpovedať a potom budete reagovať.“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Ministerstvo je garant, takže to určite urobí najlepšie ako vie. Vy ste nazvali sedemdesiat dva hodín nejaké technické opatrenie, to je sociálne a ochranné opatrenie. Technické je reklama, možno vypísanie nejakých listov, ktoré...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Prečo je potrebné... námietka bola, že lehota sa predlžuje. Prečo je potrebné predĺžiť lehotu a neohrozuje to tú dostupnosť potratov pre tie ženy, ktoré chcú ísť na potrat?“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Tak táto lehota, a preto ju predlžujeme, hovorí k ženám, ktoré sú v zložitej situácii a nečakane otehotnejú a nevedia ako sa majú rozhodnúť. Tie ktoré ženy, ktoré sú rozhodnuté ísť na potrat, tie pôjdu na potrat po tých troch dňoch, alebo po týždni, podľa toho koľko tá žena potrebuje, ak sú rozhodnuté, táto lehota hovorí o ženách, ktoré sú v zložitej situácii, častokrát nemajú podporu doma, nevedia, čo majú urobiť, zaskočí ich to a tie ženy tie veci prežívajú veľmi ťažko. Ja by som možno tuná možno prečítala takú vetu, ktorú povedal istý lekár, nehovorím to ja, hovorí to lekár, ktorý s tým robí, je to gynekológ: momentálne rozhodnutie ženy závisí od aktuálneho psychického rozpoloženia pacientky. Možno je to niečo, prečo sa urýchlene rozhodla a o dva dni by možno oľutovala toto rozhodnutie. Viete kto to povedal? Pán doktor Martin Redecha pre Denník N v roku 2019, ten istý lekár, ktorý dneska podpísal úplne niečo iné v liste lekárov pre poslancov.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Reklama ešte.“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „A k reklame krátko. Naša spoločnosť má nejaké obmedzujúce veci aj pri reklamách. Dneska nie je možné dať reklamu alkoholu do 22. hodiny. Rovnako sa týka napríklad zákaz reklamy pri tkanivách a bunkách, ktorá proste je zakázaná. Myslím si, že to štát má právo obmedziť veci, ktoré sa týkajú života a zdravia ľudí a prispieť k tomu, aby o takýchto veciach reklama nebola. Nevidím na tom vôbec nič zlé a už iba poukážem na to, že to je jediná zakazujúca vec. Ten návrh zákona nie je o zákaze potratov, ten návrh zákona je o konkrétnej pomoci tehotným ženám. Je tam dvanásť bodov z trinástich takáto.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Reklama na potraty je zakázaná aj v Nemecku. To nie je zase také nejaká veľká novinka, to má viacero krajín. Prečo vám to vlastne... a teda nehovorí sa o billboardoch, však reklama je dnes najmä na internete, prečo vám to vlastne vadí?“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Ak je to tam už dlhodobo zaužívané a teraz neviem sa vyjadriť k tomu Nemecku, ako je to tam s reklamou, ale dobre, tam už funguje x rokov, ako napríklad u nás funguje tá istá vyhláška funguje už od osemdesiateho tretieho, ako povedala pani kolegyňa, tak si myslím, že není problém, alebo vidím problém, že to máme teraz zmeniť.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Ale prečo, prečo? Prečo v tom vidíte problém, keď...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Vy ste videl nejakú reklamu, chcem sa opýtať, vy ste videl reklamu nebodaj na nejakú interrupciu?“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Videl. Na internete videl. Som si to vyskúšal a tam vám naozaj ponúkne veľa reklám aj na... akože aj...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Počkajte, ale vy ste vyslovene hľadal.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „No dal som, že dáte, že abort Slovakia a vám to vyhodí. No však ako hľadať reklamu, no však...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „No nie, reklama je tá, že na vás automaticky vyskočí, či je to billboard alebo v nejakom online priestore, poznám jeden kanál, kde vám reálne vyskakujú reklamy, to je reklama. Nie, že to, že vy si vyslovene vyhľadáte.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Však potom... viete ako funguje internet. Ono vám to potom začne ponúkať, čiže... reklama existuje, veď to není tak, že...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Reálne vám to ponúkalo? Chcete povedať, že vám reálne ponúkalo na...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Keď hľadáte niečo na internete, tak potom vám to začne ponúkať, tak to funguje.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Chcem sa spýtať, vy ste hovoril, že ste hľadal. Aj vám reálne následne ponúkalo?“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Viete čo?“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Nie. Dobre.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Nepovedal som nie. Ja som to hľadal a videl som tú reklamu. Existuje to. Existuje to.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Ale keď ste ju vyslovene hľadal. A to není reklama. Keď niečo hľadám, to nie je reklama. To je iba to, že niečo robím, ale to nie je reklama. Ale chcel som povedať, že... ešte sa vrátiť k tomu, čo pani poslankyňa rozprávala. Mne sa ťažko vyjadruje k tomu, že... k tomu predĺženiu toho termínu, toho času. Mne sa ťažko vyjadruje, ja nie som žena. Ja si myslím, že mala tu sedieť žena, napríklad zo ženských kruhov, alebo niekto, kto reálne sa tomu venuje, kto je...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Tak vy sa tiež sa tomu venujete, vystupujete k tomu, no tak...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Ale samozrejme nemôžem to tak oduševnene povedať ako tá žena, ktorá si to prežije, ktorá reálne vie o tom povedať tie dojmy a predsa len ten chlap má iné hormóny ako žena, ktorá prežíva tú ťažkú situáciu, ale budem sa to snažiť nejak tlmočiť reč alebo teda to, čo sa snažili tieto dámy odkázať. A už keď sa žena rozhodne pre interrupciu, to ja si myslím, že to je, že fakt ťažké rozhodnutie. To akože to teraz nepríde, že som sa ráno zobudila, že chcem ísť na interrupciu, lebo som si zmyslel. Asi to vychádza z nejakého presvedčenia, z niečoho, čo sa udialo a teraz ju naťahovať, držať ju tri dni v tom, že či spravila to správne, alebo nespravila to správne. Ja mám dokonca kamarátku, ktorá musela ísť na potrat, alebo respektíve nemusela ísť na potrat, na interrupciu, pretože našli nejaký problém genetický, že mohlo by to dieťa byť choré a držali ju dva dni a na konci ešte išla sa dať, išla preveriť, či skutočne je to dieťa skutočne choré, potvrdili jej to, tak podstúpila tú interrupciu. A nevidím teraz dôvod to naťahovať to utrpenie tej ženy.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Na to tu máme tiež hosťa, ale chcem sa spýtať, keď je tam tá lehota, to znamená, že tá žena sa môže rozhodnúť v celej tej lehote, alebo musí čakať tie štyri dni.“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Dneska je zákon platný, že vlastne po dvoch dňoch ide na vykonanie tej interrupcie bez udania dôvodu do dvanásteho týždňa, potom do dvadsiateho štvrtého v prípade nejakých zdravotných komplikácií, či už seba alebo toho dieťatka. Samozrejme, že preto navrhujeme aj ten druhý posudok, ktorý je dobrovoľný,

u iného lekára, ktorý by jej vedel možno lepšie sa rozhodnúť, lebo mnoho lekárov aj hovorilo že má skúsenosti, že častokrát tie ženy tak, ako ste aj vy povedali, si vyhl'adajú aj ten druhý posudok, lebo niekedy...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „To je normálna vec, to je...“

Anna Andrejuvová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Je to normálna vec aj pri bežných chorobách či operáciách, že ľudia chcú vedieť a mať istotu, že či to naozaj takto je. „

Jaroslav Daniška, moderátor: „Vy ste psychologička, ktorá to, čo pán poslanec otvára, že ako sa tie ženy rozhodujú, ktorá to poznáte, máte nejakú svoju skúsenosť. Povedzte nám, ako to je v praxi, vaša skúsenosť?“

Zuzana Straková, psychologička: „Áno, tak keď si vezmeme nejakého bežného človeka z ulice laika, tak predpokladám, že tých žien, ktorých on v živote stretol, ktoré prekonal alebo zvažujú umelý potrat, je naozaj minimum. Ja môžem hovoriť naozaj z tej pozície, že našou poradňou prešli stovky žien po umelom potrate. Ja keď som si aj čítala ten otvorený list tých lekárov, tak veľa vecí akože my tam nesesedelo a jedna z nich bolo aj to rozhodovanie, ten proces rozhodovania u ženy. To písal niekto, kto tej žene potrat vykoná, ale ďalej sa o ňu nestará a nevie, čo na ďalej, alebo čo predtým ona zažíva. Pretože to rozhodovanie vyzerá tak, že tá žena naozaj jeden deň môže byť rozhodnutá pre potrat, druhý deň pre bábätko a takto sa to u nej strieda aj vplyvom hormónov aj vplyvom tej ťažkej situácie. A naozaj naše klientky hovoria o tom, že si potrat objednali, alebo rezervovali, zaplatili dvakrát, zrušili obidva termíny, prípadne na jeden zabudli, nakoniec sa rozhodli, že si dieťaťko nechajú. To rozhodovanie je tak komplikované a zasahuje do neho toľko faktorov, že toto je veľmi zjednodušene povedané, že rozhodnem sa idem, alebo rozhodnem sa a nejdem. Akože...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Čo to podľa vás znamená to zvýšenie na tie štyri dni, že...?“

Zuzana Straková, psychologička: „Pre mňa ako psychológa z toho pohľadu psychologického to nespôsobí u tej ženy možno... buď alebo, hej, rozhodnutie, lebo hovorím, nedávno mi klientka vravela, že odišla, keď jej píchali narkózu, vtedy sa dvihla, odišla z potratovej kliniky, vrátili jej peniaze, hej, čiže niekedy to naozaj vyzerá takto dramaticky, ale čo považujem za veľkú výhodu, toho, že tá lehota sa predlžuje, je čas na zber informácií. U nás je obrovský problém, čo sa týka vlastne tej situácie tehotných žien, ktoré sú diskriminované, lebo ženy môžu byť diskriminované buď sociálnym nejakým znevýhodnením, tým, že sú tehotné, alebo tým, že je na nich páchané násilie, takže bavme sa o ženách aj z toho hľadiska, že tá tehotná žena naozaj môže byť diskriminovaná a tá lehota, to predĺženie lehoty dáva obrovský priestor na získavanie informácií, na zber tých informácií a následné rozhodnutie, čiže ja v tom absolútne nevidím problém. Aj tak vlastne veľká väčšina žien o tom tehotenstve sa dozviem nejakom šiestom, siedmom týždni, hej, čiže ten ako keby ten čas do toho dvanásteho týždňa je tam ešte, je tam veľký priestor, kedy ona môže ísť, keď bude chcieť, je to jej slobodné rozhodnutie. Takže hovorím, v tejto...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Nechám zareagovať pána poslanca, lebo si pýta slovo, ale aj mu položím otázku. Ved' ak tomu dobre rozumiem, tak toto je vlastne pro-choice opatrenie, aby sa tá žena mohla pokojnejšie, lepšie rozhodnúť...“

Zuzana Straková, psychologička: „Keby som mohla ešte jedným dychom dodať, u nás vlastne, lebo ja som začala o tej nevyváženosti aká je na Slovensku, že u nás keď žena teda je v ťažkej situácii, tak lekár jej povie, no tak môžete ísť na potrat, ale on jej častokrát nedá tie informácie, ktoré je povinný dať jej podľa platnej legislatívy, pretože on by jej tie informácie poskytnúť mal. Bohužiaľ skúsenosti sú také a to máme naozaj z prvej ruky od tých žien, teda my už z druhej, ja vám to tu takto podávam, že tí lekári nemajú čas na to, aby žene poskytovali nejaké informácie o následkoch tej interrupcie. To je realita. Takže je tam obrovská nevyváženosť, hej, buď pôjdeš na potrat, alebo si dieťa necháš a tá žena naozaj nemá priestor zistiť si tie vedľajšie nejaké následky tej psycho... teda toho umelého potratu, nemá čas zistiť si, alebo ani tie možnosti zistiť nejaké informácie o finančných dávkach, my vlastne supľujeme

to, čo vlastne možno by mal aj ten štát spraviť a vlastne je to naozaj v tom priestore tých neziskových a mimovládnych organizácií, že robia túto prácu.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Reakcia.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Môžem? Bolo toho viac trošku, tak sa pokúsím (nezrozumiteľné) postupnosť...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „No skúste začať s tým, že to je vlastne naozaj pro-choice opatrenie...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „To je od koncu. Môžem najprv v tom... začnem tým, čo pani psychologička rozprávala. Ja by som najprv nechcel určite nejak podceňovať ten list zdravotníkov. Je to už 220 ľudí podpísaných pod týmto listom...“

Zuzana Straková, psychologička: „Vrátane zubárov a podobných.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „No dobre, môžeme spochybňovať čokoľvek, ale je tam podpísaný aj docent Martin Redeca, ktorý je prezident Slovenskej gynekologickej a pôrodnickej spoločnosti a to ja si myslím, nejdeme tuto spochybňovať...“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Ktorý práve povedal, že potrebujú ten čas, čo som citovala.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „...Je tu taktiež podpísaná... ale to ste citovali z roku 2019...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Počkajte. Hovorte, hovorte.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „...je tam tiež podpísaná pani Iveta Lazárová, prezidentka Slovenskej komory sestier a pôrodných asistentiek. A ja si myslím, že to sú teda uznávané kapacity, je tam dokonca pokiaľ viem podpísaný aj doktor pán gynekológ Kaščák, ktorý je tiež myslím si, že uznávaná vedecká kapacita v pôrodníctve. Taktiež je to Medzinárodná svetová, Svetová zdravotnícka organizácia a ďalšie medzinárodné organizácie nabádajú, aby sme takéto niečo nerobili, aby sa vôbec táto lehota zrušila. Tak ja neviem, prečo my tu spochybňujeme odborné kapacity, lebo tu je jedna právnička, jedna pani psychologička. Ja nechcem nikoho znevažovať, ale keď tu doktori...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Nie. Oni nespo... oni s nimi nesúhlasia. Ale podte k argumentom. Čo inak sa stáva. SaS-ka tomu dobre rozumie, že sa stáva, že nesúhlasíte, keď niekto povie iný názor, tak to je liberálna vec, že niekto má názor a iný človek má iný názor.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Veď ja len vysvetľujem. Tiež ste povedali, že lehota na čas pre informáciu pre tie ženy. Ale veď tá žena nemusí ísť na ten potrat. Ona má na tú interrupciu dostatok času na to, aby si tie informácie vyzbierala. Už keď ide spraviť takéto ťažké rozhodnutie, tak asi si zbiera tie informácie. Ale samozrejme keď zakážeme reklamu, tak sa k tým asi informáciám nedostane. Robme niečo, aby sme informovali tie ženy, čo to obnáša, ale nie, že im teraz ideme naťahovať čas, kedy môže nastať nejaká zdravotná komplikácia, môžu mať ďalšie psychické problémy a tak ďalej a tak ďalej. Podme ich informovať dopredu. Podme robiť tak, aby neotehotneli. Zabráňme nejakým nečakaným tým otehotneniam. Zvýšme vzdelanosť, sexuálnu výchovu. Podme robiť, pomôcť interrupcie preplácané... nie interrupcie, prepáčte interrupcie, antikoncepcie týmto ženám a tak ďalej. My už ideme riešiť následok. Podme riešiť príčinu.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Počkajte, ale vyjadrite sa k tomu, čo povedala pani Straková, že ona povedala, že tie ženy nemajú prístup k tým info... to nesúvisí s reklamou na potraty, to súvisí s tým, že nemajú informáciu o tých združeníach, ktoré robia tú sociálnu pomoc. Prečo nechcete, aby mali k nim, by som povedal, lepší prístup?“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Ale ja som nepovedal, aby sme nedávali informácie, práveže hovorím podme robot informácie, ale nenaťahujme ten čas, kedy sa majú rozhodnúť.“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Len to je v tom našom návrhu.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Majú 12 týždňov, dokedy môžu podstúpiť interrupciu, tak poďme teraz šíriť, dajme do gynekologických...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Áno, ale rozumiete tej praktickej stránke, že tá žena tam príde v nejakom čase a odvtedy plynie tá lehota. A že prečo tá lehota nemá byť dlhšia...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „A prečo tie ženy nejdeme informovať, keď sú už tehotné, aké sú možnosti.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Viete čo, poviem vám pravdu, lebo vtedy ich to nezaujíma, ale keď to...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Asi nad tým uvažujú.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „...keď to... no počkajte. Ale akonáhle tá žena to otvorí s tým lekárom, že teda zvažuje to buď alebo, tak prečo by na to nemala mať podobne ako teda v iných krajinách, však sme to čítali na Západe, viac dní, nie dva, ale štyri.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Dobre hovoríte. Keď príde k doktorovi neznamená, že ide hneď na interrupciu. Má stále čas. Môže prísť, ja neviem, v desiatom týždni, má ešte dva týždne, kedy môže ísť, povedať, že pán doktor ja chcem podstúpiť interrupciu. Má dva týždne, dokým... my jej nemusíme teraz tri dni termín, kedy musí čakať, kým sa reálne ten zákrok urobí, aby si ona študovali veci, veď a... tiež ste povedali, že v iných krajinách, v iných krajinách je tá legislatíva omnoho benevolentnejšia. Napríklad veľmi sa tu oháňate Holandskom, že tam je až 5 dňový čakacia lehota, ale v Holandsku je povolená interrupcia až v dvadsiatom druhom týždni. To už nepoviete. Viete, že my sa tu dotahujeme na takýchto drobnostiach, ale... Ja tu mám tabuľku, ja tu mám taký graf, rád by som ho ukázal, neviem, ktorá je kamera...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Len držte a to nájde si vás.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „...celková tá miera prístupnosti k interrupciám na svete Slovensko je v červených farbách. Už teraz je Slovensko v červených farbách. Pred nami je len Poľsko a také východné krajiny. Všetky západné krajiny majú prístup k legálnym interrupciám úplne bezproblémové. A ne bavíme sa tu len o tom, že o koľko dní sa bude naťahovať ten čas. Hej? Máme tu krajiny ako Holandsko, ktoré majú úplne bezproblémový prístup k tej interrupcii. A vy hovoríte, že pro-choice opatrenie. Veď pro-choice opatrenie je, keď lekár povie pani, mladá pani, ste tehotná, máte takéto možnosti, nemusíte hneď ísť na ten potrat, nemusíte podstúpiť interrupciu, máte čas si to rozmyslieť. Veď to je na tom doktorovi. Prečo to teraz dávať zákonom, veď tie ženy sú, ja si myslím, že tie ženy sú samostatné emancipované...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Prečo to dávať zákonom?“

Zuzana Straková, psychologička: „No, nie je to skôr možno...“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Lebo to v praxi nefunguje. Lebo to v praxi nefunguje. Ja sa teším, že minimálne na tejto jednej veci sme sa zhodli, pretože tá pomoc dopredu znamená, že keď tá žena príde k tomu lekárovi, ako to povedala pani psychologička, ten lekár jej to možno niekto iba povie, niekto ani nepovie a my chceme, aby to dostala vytlačené do ruky. A tá lehota minimálne tie 3 dni sú ten čas, aby si to aspoň premyslela. Ak ona sa rozhodne, že ten čas potrebuje viac a do toho 12. týždňa má ten priestor, je to len na nej, ale bude mať všetky informácie, pre ktoré by sa vedela najlepšie rozhodnúť pre ňu a pre to dieťa. A hovorím to aj preto, lebo my sa rozprávame o ľudskom živote. To je...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Tej ženy myslíte? Áno? Ľudský život tej ženy?“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Oboch.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Počkajte, počkajte. Neskáčte...“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „...o ľudskom živote ženy a dieťaťa. To nie je...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Práveže ohrozuje ľudský život tej ženy. Ohrozuje...“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Čím ho ohrozuje?“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Pán poslanec, vydržte chvíľočku.“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Že jej dáme priestor na to, aby sa dozvedela informácie, ktoré ste pred chvíľou povedali, že by ich mala mať?“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Ale veď tie dostane od toho lekára.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Pán poslanec.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Prepáčte, ja som taký horkokrvný.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Vidím, vidím, vidím, ale nechajte, lebo ani vám (nezrozumiteľné).“

Zuzana Straková, psychologička: „Ja by som sa možno spýtala takou protiotázkou. Prečo lekár, keď má zo zákona povinnosť ženu informovať aj o negatívnych následkoch interrupcie, tak nerobí. Hej? Prečo tvoríme zákony? Pretože bohužiaľ sme my ľudia takí, že asi keď nám je niečo dané zhora, tak máme tendenciu viac to poslúchnuť, alebo... ale v tomto prípade aj ochrániť. Hej?“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „To sa treba spýtať tých lekárov. Ja neviem, prečo im lekár nedáva... prepáčte, to fakt ja neviem. Asi je to na každom (nezrozumiteľné) lekárovi.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Ale ak je to tak, že tá skúsenosť je z praxe, že nedávajú, je to potrebné riešiť, alebo nie je to potrebné riešiť?“

Zuzana Straková, psychologička: „Keď je to už teraz, tá realita je takto ťažká...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Vy odkiaľ viete, že ten lekár nedáva tie informácie? Odkiaľ máte túto vedomosť? To by mi celkom zaujímalo. Lebo to ste si mohli aj vycúčať z prsta.“

Zuzana Straková, psychologička: „Áno? Takže to je také, viete, akože ja si myslím, že ty si myslíš, tak neviem, či vám mám nájsť...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „To vy ste s tým začali.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Počkajte. No však...“

Zuzana Straková, psychologička: „...teraz e-mail od našej klientky alebo nejaký záznam, čiže to je akože na nejakom mojom čestnom slove postavené, alebo...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Ale viete to teda od...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Viete to dokázať, lebo ja zas viem...?“

Zuzana Straková, psychologička: „Samozrejme. To sú slova našich klientiek. Mnohé idú na verejnosť, sme za to radi, hovoria o týchto veciach, takže áno toto je vlastne konkrétne priama skúsenosť našich klientiek. Lekári, s ktorými sa dennodenne stretávame a ktoré nám naozaj hovoria, že lekári im nedávajú tieto informácie. Často my sme prví, ktorí im hovoríme, že umelý potrat má aj nejaké negatívne následky.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Ja rád robím s faktami a rád by som sa spýtal, že koľko takých žien ročne asi, alebo koľkým takým ženám takto ročne pomáhate, ktoré podstúpia takto umelý, umelú interrupciu?“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Vy ste mali byť moderátorom, ale odpovedajte.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Ale ja som sa chcel, lebo ja mám rád fakty.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „V poriadku.“

Zuzana Straková, psychologička: „Hovorím. Oproti tomu, že za rok 2020 bolo vykonaných nejakých 5460 umelých potratov, tak tá vzorka, ktorá k nám prichádza je samozrejme malá. Z toho sa nedá usudzovať nejaké, ale...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „A aká je veľká teda?“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Veď povedzte to číslo.“

Zuzana Straková, psychologička: „No napríklad za minulý rok sme mali okolo nejakých možno 25, 30 klientiek, čiže...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Nula celá päť percenta.“

Zuzana Straková, psychologička: „...za 12 rokov fungovania si to vynásobte, hovorím, to je už...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): (nezrozumiteľné)

Zuzana Straková, psychologička: „...dost' dobrá vzorka na to, aby sme z nej niečo mohli usudzovať.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Počkajte, pán poslanec, strašne skáčete, nehnevajte sa. Nemôžete tak skákať do reči, veď sa nič nedozvieme.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Áno. Ospravedlňujem sa.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Koľko máte za tých 12 rokov?“

Zuzana Straková, psychologička: „No tak skúste si to tak vyrátať, že keď je tých, ja neviem, 30 nových klientiek, hej, za rok, bavíme sa o nových, to znamená, že s mnohými opakovane pracujeme, to sú desiatky, stovky hodín tej poradenskej činnosti no a 12 rokov fungovania no tak matematika základnej školy.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Čiže skúsenosť nejakých stoviek žien, to už je asi relevantná skúsenosť?“

Zuzana Straková, psychologička: „Áno.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Ak môžem, tak z tých päť a pol tisíca, keď je 25, to je menej ako 0,5 % a na to by som rád poukázal, že vy reprezentujete len veľmi malú vzorku týchto žien. Ďalších neviem koľko x tisíc žien...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Počkajte, pán poslanec, ale uveďte si čo riešime. My riešime to, či tie ženy sú informované o tom, čo majú podľa zákona právo byť informované a keď za 10 rokov existuje tristo plus žien, ktoré hovoria, ktoré hovoria, že nie sú informované, tak my nehovoríme, že...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Zo vzorky 70 tisíc. My sa bavíme o 0,5 %, menej ako 0,5 % žien, ktorým možno nejaký lekár nedopatrením zabudol informovať, čo sa deje.“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Myslím si, že každá žena má právo na informácie. To nie je nič nenormálne. Pri obvyčajnej operácii proste ten človek, ktorý ide ako pacient k lekárovi, tie informácie by mal dostať. A to je, teraz poviem, že či je to pacient, ktorý ide na vážnu operáciu, alebo sa rozhodne pre tak závažné rozhodnutie, kedy ide o život matky a dieťaťa častokrát a nehovoriac o tom, že, by som povedala, že keď vy sám hovoríte, že tie informácie potrebujú, tak aký je problém, keď to dávame do zákona, to podporiť. A v tomto, by som povedala, že tie opatrenia sú urobené tak, ak by to tým ženám pomohlo, aby sa dozvedeli tie informácie, ak ich dneska nemajú. A nechcem zľahčovať akože tému čísel, ale proste každý, každá žena je dôležitá pri tomto, absolútne každá. Aj keby ich bolo... a ja som vďačná, že existujú organizácie, ako tuná pani psychologička, v ktorej pôsobí - Alexis, Zachráňme životy, Fórum, Femina, ktoré tým ženám pomáhajú, pretože oni majú s tým majú praktickú skúsenosť. Prakticky sa dozvedajú od tých žien, že to, čo ony potrebujú, nemajú. A my sme tu na to ako zákonodarcovia, aby sme im najviac tých informácií priniesli. A ja na tom nevidím nič zlé.“

Zuzana Straková, psychologička: „Možno na upresnenie ešte, keď zahrnieme do tej... lebo ja som hovorila iba o ženách po umelom potrate, čo je také skreslené, ale keď sa bavíme aj o neplánovane tehotných ženách, ktoré vlastne zvažujú, hej, vlastne ony sú tie, ktoré riešia tieto veci, tak tam napríklad máme momentálne napríklad okolo tých 300 klientiek ročne. Takže ešte to tam prirátame, hej, už sa vlastne ten počet mnohonásobne navyšuje, takže to už je dost' veľká vzorka na to, aby sme niečo usudzovali.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Nie, nie, to sú, ak tomu dobre rozumiem, ženy, ktoré nakoniec na ten potrat nejdu.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Áno, to sú tie, čo sú pred tým informované.“

Zuzana Straková, psychologička: „Je to také, je to rôzne, no.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „No ale, no to je jedno, však to je z pohľadu toho, že vtedy to riešia, čiže...“

Zuzana Straková, psychologička: „Berme tých 300 klientiek ročne.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Čiže ale v zásade z vašej skúsenosti vyplýva, že tu máme problém, že ženy nie sú dostatočne informované.“

Zuzana Straková, psychologička: „Áno.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Vám vadí, keď sa to vyrieši?“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Ale pozor. To nevyriešime tým, že natiahneme lehotu...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Nie, nie, však nehovorme teraz...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „...kedy majú podstúpiť interrupciu... počkajte, ja som za to, aby sme ženy informovali, nekladťe mi do úst takéto veci, ale nie aby sme natiahli lehotu, kedy majú podstúpiť tú interrupciu. Preboha však ich informujme...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Lehota. Dobré, aby sme si... musíme si to oddeliť. Lehota. V čom spočíva z tej vašej skúsenosti význam tej lehoty?“

Zuzana Straková, psychologička: „Neviem sa vyjadriť k tomu medicínskemu hľadisku, lebo teda nie som lekár, ale budem sa opakovať, k nám žena... áno, ako vravíte, niekedy príde, hej, že už teda predtým prebehol nejaký ten rozhodovací proces, ale častokrát naozaj ten čas je už ako keby naostro, hej, ona už vlastne podá tú žiadosť, hej, teraz beží tá lehota a ona ešte stále má čas naozaj do poslednej chvíle nejakú meniť veci, naozaj mnohé keď aj oznámia doma napríklad partnerom, čo sa deje, že sú tehotné, tak prežívajú obrovský tlak, hej, tam niekedy naozaj ide o otázku pár hodín...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Mimochodom od koho prežívajú tlak?“

Zuzana Straková, psychologička: „Napríklad od partnerov, hej. Častokrát ten partner im dá takú dilemu, majú teda, sú postavené pred tú dilemu, že buď si teda to dieťa nechajú vziať, alebo pôjdu na ulicu, pretože mnoho žien by si to dieťaťko aj nechali, donosili, ale teda prežívajú tlak od toho partnera, hej, ktorí deti nechce napríklad viac ako majú, alebo proste majú nejaký iný argument, prečo nechce, aby tá žena bola tehotná a toto je práve ten čas, hej, kedy naozaj tá situácia sa vyostreje a vtedy tá žena má čas, viac času ako mala, keby tá lehota bola predĺžená napríklad na nájdenie bývania, tam naozaj ide niekedy o otázku niekoľkých hodín.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Môžem? Ja si myslím, že lehota to vôbec nevyrieši. Vyrieši to to, že tá žena bude informovaná, že keď vás partner, alebo to, že môže partner vyhodiť na ulicu, tak bude mať nejaké útočisko. Toto vyrieši tú situáciu. Nie predlžovanie tej lehoty. To my tu ideme len na základe nejakých ideologických alebo...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „To práveže nie, to práveže je dosť praktická skúsenosť. To s ideológiou celkom nesúvisí. Mimochodom, ja sa vás chcem spýtať ešte jednu vec, lebo existuje také jedno združenie Zachráňme životy, ktoré vlastne robí to, čo ten zákon prináša a to je teda autentická slovenská skúsenosť...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Čo robí, prosím vás?“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Robí to, že keď žena uvažuje o potrate, či ísť, či niešť a je pod sociálnym alebo ekonomickým tlakom, že nemá kde bývať, že nemá peniaze a tak, tak to združenie, keď sa dozvie o takej žene, tak im pomôže na dva či tri roky peniazmi, bývaním, niečím konkrétnym...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Dobré, že hovoríte.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „...čiže zachránili, zachránili tak už 199 detí za tie roky, čo pôsobia. Čiže mne to príde ako skúsenosť, ktorú sme tu nadobudli na Slovensku, že sa dajú

veci robiť lepšie, aby ženy proste nemuseli zabíjať deti, keď musia. To vám, to sa dá asi podporiť, nie? To je...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Počkajte, ja by som to povedal tak, že ja si myslím, že my by sme to mali riešiť systémovo. Som rád, že sú tu takéto organizácie ako napríklad aj Fórum života, ktoré dáva peniaze týmto ženám, ale dáva im peniaze na rok, hej, (nezrozumiteľné) rok vám dám peniaze, ale život dieťaťa je 18 rokov, dokedy máte tú výživovacu povinnosť, keď následne ide na vysokú školu, tak do 25 rokov a to je také alibistické na ten rok...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Zachránili 200 detí. Není to...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „...ale ved'... nechajte ma prosím vás dohovoriť. Ja si myslím, že v tomto by mal samozrejme pomáhať štát. Ved' mi nie sme proti tomu, aby sme dávali peniaze. My nie sme proti tomu napríklad, keď sa má žene narodiť postihnuté dieťa, aby dostalo ten príspevok. Ale to tiež není systémové. Dostane raz 3100 euro a čo bude robiť ďalších 25 rokov. Všetak pri tejto inflácii a tak ďalej pomáhajme im dlhodobo, lebo...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Vy chcete viac, vy chcete viac ešte pomáhať?“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Nehovorím, že viac. Systémovo, dlhodobo. Aby tá žena nemusela sa báť o to, že ostane na ulici, že budem mať zhoršenú kvalitu života a tak ďalej. Lebo už raz keď máte takéto dieťa, tak je to celoživotný problém.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Reakcia, pani poslankyňa dlho nehovorila.“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OLANO): „Mám viacej vecí, tak dúfam, že bude možné to celé povedať. Ja chcem ukázať možno na kameru, aké sú lehoty v iných krajinách a hovorím to s tým, že na Slovensku ideme iba 2 dni...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Počkajte. Nerobte nám tu z toho parlament, ale...“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OLANO): „Mám to veľmi jednoducho napísané. Čiže bežne v Európe sú tri dni. V Holandsku ultraliberálnom 5 dní, v Belgicku 6, v Taliansku 7. A na tom chcem povedať iba to, že určite aj tí gynekológovia, ktorí pôsobia v ich krajinách vedia, že aké dôležité je mať čas sa rozhodnúť pre veci, ak tá žena nejakú pomoc potrebuje. A my máme podľa mňa aj táto vláda, mnohé vlády majú rôzne veci napísané v programovom vyhlásení vlády a táto vláda mala jednu dôležitú vec, za ktorú ste hlasovali aj vy, pán Žiak a zacytujem: „Vláda Slovenskej republiky sa zasadí o ochranu nenarodených detí cez prevenciu interrupcií a to najmä zlepšením finančnej situácie osamelých matiek a rodín“. A my nechceme a nemôžeme zabudnúť na tie ženy, to znamená, že tento návrh vychádza konkrétne v dvanástich bodoch ako podporný. Ono by bolo veľmi dobré rozprávať o tom návrhu, čo v tom návrhu zákona je, nie čo tam nie je. To sa stáva aj tým organizáciám, ktoré proti tomu protestujú, ale odporúčam si to prečítať...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Tak vyhodte tie toxické veci a...“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OLANO): „...v minulom roku sme už urobili niektoré opatrenia, lebo asi sa zhodneme, že na pomoci by sme sa mali zhodnúť pre tých druhých. Všetak? A minulý rok sme dávali návrh zákona takzvané tehotenské, ktoré vlastne pomôže ženám od štvrtého mesiaca, aby dostali od 200 eur a viac asi do 330 eur podľa toho, v akom sú stave, či sú to študentky, vojačky, obyčajné zamestnankyne nejakú podporu od štátu, aby si prilepšili na to, čo potrebujú, či vitamíny, či rozhodnúť sa niečo lepšie pre dieťaťko, čo potrebuje v tom stave, alebo ak je napríklad na PN, aby jej to pomohlo. Ale ja som vtedy nezaznamenala žiadne ani nejaké hlbšie diskusie alebo protinávrh, pretože na pomoci by sme sa mali vedieť zhodnúť.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Mimochodom to sa chcem spýtať na to bývanie, lebo tam nejaká zhoda je, ak tomu dobre rozumiem...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Môžem? Veľmi krátka reakcia, pán moderátor. Samozrejme ste ukázali tú tabuľku, ktorú som spomínal, že Holandsko 5 dní a ďalej. Tu sú

presne ukázané, že tie krajiny majú jednoduchý prístup k interrupciám. V Holandsku napríklad môžu až do 22. týždňa...“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „My hovoríme o pomoci ženám. My nehovoríme o interrupciách. To je presne to, o čom...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Ale ste ukazovali, že koľko dní majú... ste ukazovali tabuľku.“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Áno, lebo my... tento návrh vychádza z toho, že to je konkrétna pomoc tej žene, čas sa jej predĺži, aby získala tie informácie...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „A ja vám ukazujem, že...“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „...my nehovoríme... ten zákon nezakazuje potraty. To je celý ten problém, že my hovoríme o pomoci ženám.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Krásne ste to zaobalili, ja rozumiem...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Počkajte, aby sme sa tu nezasekali na dvoch tabuľkách. Všetkí... obidve tie tabuľky niečomu zodpovedajú. Táto nepochybne zodpovedá tomu, že v tých krajinách majú ľudia odlišnú predstavu o tom, kedy má byť potrat legálny.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „A tam sú aj... tam to je...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „No, však tomu rozumieme...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „To robili na úrovni Európskej úrovni (nezrozumiteľné)...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Nech aj svetovej.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „...sú tam, je tam XY ukazovateľov prístupnosti...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Otázka. Zaujímá ma to bývanie. To bývanie, lebo to je taká hraničná situácia. Chcem sa spýtať, lebo ten zákon je v tom taký pomerne štedrý, že vlastne ponúka až na tri roky možnosť pomôcť žene, ktorá je ohrozená bývaním. Ako často sa takáto vec objaví, že, vo vašej skúsenosti, že potrebuje tá žena bývanie?“

Zuzana Straková, psychologička: „Veľmi často.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Veľmi často.“

Zuzana Straková, psychologička: „Toto sa ukazuje ako naozaj jeden z hlavných problémov žien, ktoré sa ocitnú v nejakej krízovej situácii alebo teda tá rodina. Nie vždy je to len žena samotná. Ja som nedávno bola aj na takom online stretnutí, kde sme boli viacero mimovládok, ktoré pomáhame ženám v rôznych krízových situáciách a jednoznačne to, čo sa opakovalo ako veľký problém, bolo dostupné bývanie. Práve pre takéto ženy. Ja by som možno ešte chcela vlastne povedať, že to, čo pán poslanec hovoril o tej prevencii. Úplne s vami súhlasím. Hej? To je tak isto jedna časť našej práce, aby sme nemali nejakú naivnú predstavu, že my tlačíme ženy, aby porodili to dieťa a potom ich necháme takto. Takže veľká časť našej práce je práve tá prevencia. Čo ale teda naozaj, hej, ja vnímam tento zákon ako naozaj jeden z krokov, hej, samozrejme neobsiahne všetko, neobsiahne to naraz, ale teda je to pokračovanie toho, ako sa začalo v tej prarodinnej politike. Aj tá nová dávka tehotenské robí veľký rozdiel. Tam keď naozaj žene povieme túto informáciu, keďže platí od apríla tohto roku, tak mnohé ženy nevedia, že niečo také existuje, tak cítite ako tej žene ako keby až padol kameň zo srdca, alebo jeden z tých balvanov, aj keď ono v konečnom dôsledku to nie je veľká suma, hej, ale u takej ženy, ktorá naozaj je v nejakej hraničnej situácii, tak to robí veľký rozdiel. Takže toto je... ja nevidím v tom zákone niečo, čo by bolo problémové, vnímam to ako časť tých opatrení, ktoré by samozrejme mali pokračovať, keď sa bavíme o rodičovskom prídavku 25 eur na dieťa, tak to je zlý vtip, hej, tam akože jednoznačne tie opatrenia, tie zlepšovania, tá prarodinná politika sa musí nejako vyvíjať ďalej, ale teda v tomto konkrétnom návrhu ja nevidím niečo, čo by malo byť také rozporuplné, aby sme pani Záborskú lynčovali za to a aby sme sa na niečom, na nejakej tej pomoci, prevencii, alebo na poskytnutí informácií nevedeli dohodnúť.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Ešte mi povedzte jednu vec, ktorú nerozumiem jej, to sú tie anonymné pôrody. Aj pán poslanec to otvoril ako tému. Čo to vlastne je a o čo tam ide?“

Zuzana Straková, psychologička: „Žena, ktorá sa rozhodne po dlhých úvahách, že teda jej podmienky sú také, alebo teda má na to nejaké dôvody, môže dieťaťko porodiť v štatúte utajeného pôrodu...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Čo to znamená?“

Zuzana Straková, psychologička: „Znamená to vlastne prakticky to, že dieťaťko ide na adopciu s tým, že záznamy o tej žene sa vlastne uchováajú v takom špeciálnom archíve pod pečatou a to dieťa sa nikdy nedozvie, kto bol jeho biologický rodič. Hej? Čiže to rozhodnutie tej biologickej ženy naozaj je veľmi také vážne a povedala by som, že aj z tej vzorky, ktorú my máme tých dajme tomu, ja neviem, 3000 žien za tie roky neplánovane tehotných, tak je to veľmi malé percento naozaj. Aj my v poradni sme teda mali málo žien...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Toto je dnes trestný čin? Také, že opustenie dieťaťa? Či čo by to bolo?“

Zuzana Straková, psychologička: „Nie, nie, nie. Ona vlastne v pôrodnici dá na vedomie...“

Anna Andrejuvová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Vyhlásenie.“

Zuzana Straková, psychologička: „...že teda dieťaťko dáva na adopciu a chce rodiť v tom štatúte utajeného pôrodu. Ale stretli sme sa s tým a naozaj a problém bol v tom, že teda tá pani, teda slečna, pardon, to tehotenstvo musela tajiť, naozaj musela odísť z práce, potrebovala to tajiť pred okolím, ocitla sa naozaj v situácii, že nemohla to tehotenstvo zverejniť a vtedy naozaj práve znova pomocou teda rôznych mimovládiek, hej, sme jej pomohli, ona to dieťaťko porodila, je s tým veľmi vnútorne vysporiadaná, že mu teda dala šancu na život a pre ňu by práve táto malá zmena znamenala veľa. Hej? Zásadný obrat. Pretože takto bola odkázaná len na to, že niekto jej niečo vyzbieral na nájom a niekto jej urobil nejaký nákup, pretože nechcela sa teda s tým rúškom ukazovať, ale toto by vlastne vyriešilo tú jej situáciu.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Vám na tom, pán poslanec, niečo vadí? Aj keby bola len jedna žena z milióna, tak...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „No ja si hlavne neviem predstaviť, že úplne anonymne 9 mesiacov teraz nosí dieťa...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „No zjavne sa to deje.“

Anna Andrejuvová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Je to od 21. týždňa...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Chcem sa ale rýchlo ešte vrátiť...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Na tomto vám asi nevadí nič, nie? Lebo to je taká čistá ústretovosť voči tej žene. Či?“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Nemám k tomu úplne teraz presnú vedomosť. Ako neviem si to predstaviť teraz, že žena nosí 9 mesiacov dieťa a...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „No schováva sa niekde, no však...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Tak ako pomôžme tej žene, aby sa nemusela schovávať, ale toto mi príde veľmi zvláštne, celý ten prístup...“

Zuzana Straková, psychologička: „Podporme ju keď sa schováva, aby...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „No, presne, podporme ju.“

Zuzana Straková, psychologička: „...nebola odkázaná na vlastne na pomoc nejakých ľudí z ulice, doslova.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Ale chcem sa vrátiť k tomu, že vy ste veľa vecí povedala a veľmi krátko by som chcel zareagovať. Ved' my nie sme za tie sociálne pomoci tým ženám, ved' akože vy sa tu snažíte interpretovať, že my sme tí, čo nechceme pomôcť ženám, ale my chceme ženám práveže pomáhať systémovo a nie zhoršovať im prístup k tým interrupciám. Toto je celé. Keď vyhodíte tie toxické veci z toho zákona, tak my sa tam zhodneme na veľa veciach...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Počkajte. Len vy hovoríte, že chcete im pomáhať k tým interrupciám, ale tieto ženy hovoria, že im chcú pomáhať, aby nemuseli ísť na tú interrupciu. Rozumiete.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Aby ste ma chápali, pomôcť tým ženám...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Nie, aby sa mohli rozhodnúť, bez tlaku, bez tlaku. Hej?“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Tak, ale nie im komplikovať tú možnosť. Už keď sa pre to raz rozhodne, tak prečo im to komplikovať?“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OLANO): „My im chceme tie informácie dodať, aby sme pre ich život sa rozhodli správne, lebo ide o život jej a toho dieťaťa. A možno tu iba doplním, veľmi som rada, že pani psychologička to spomenula, že tá žena keď je v takej zložitej situácii a zažíva rôzne tlaky okolia alebo kohokoľvek, tak ona akúkoľvek pomoc privíta a ak sama nie je rozhodnutá urobiť tak alebo onak. A by som povedala, že aj táto vláda má jedinečnú možnosť, hoci je to ešte len po prvom čítaní, to zmeniť a tým, ženám pomôcť, aby to nemuseli robiť len neziskové organizácie, ktoré naozaj podporujú mnohí ľudia v spoločnosti, lebo štát, teraz to poviem, tak to možno prežiením, ak máme na vodíkové autobusy, mali by sme vedieť pomôcť aj ľuďom, ktorí tú pomoc konkrétne potrebujú a cítia, že ju nemajú a možno taký bežný príklad z bežného života, ak idem po ulici a uvidím, že niekto spadne, prídem k tomuto človeku a spýtam sa ho, ako mu viem pomôcť, čo mám urobiť pre to, aby som mu pomohol. A my nerobíme nič iné, iba dávame pomocnú ruku týmto ženám, ktoré sú v zložitej situácii, nevedia sa rozhodnúť. Takže myslím si, že tá realita aj podľa programového vyhlásenia vlády je taká, že máme tu šancu to zmeniť k lepšiemu a pomôcť im.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Posledná téma...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Krátka reakcia.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Posledná téma...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Ja len, že vyhodíme tie toxické veci a zhodneme sa na tom zákone.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Posledná téma. Tá vášnivosť tej debaty. Keďže podstatou toho zákona je zjavne pomôcť tým ženám, aby sa nerozhodovali pod tlakom, ekonomickým a sociálnym, právo na potrat sa neobmedzuje nijako, v tom zákone nikde nie je...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Pozor. Bavili sme sa o tej vyhláske, ktorá ešte nie je, ktorá bude, pozor, toto podsúvate informáciu...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Ale... zaviazete ministra... nepodsúvam... zaviazete ministra, aby urobil vyhlášku, tak on je urobí za týždeň, však to zas no...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Ale neviete ako bude zniet, čo a tam dokáže zase prepašovať, dokonca táto vyhláška bola však novelizovaná pred rokom Marekom Krajčím...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Máte koalíčnú radu, vy máte na to väčší vplyv ako ktokoľvek z nás. Počkajte. Posledná otázka. Väšnivost' tej debaty. Tá vášnivost' tej debaty to, že sa protestovalo proti tomu zákonu v uliciach a tak ďalej ma veľmi prekvapuje, veď ak sa nemýlim, tak za podobný zákon ešte v tom minulom funkčnom období hlasovali aj poslanci okolo Miroslava Beblavého. Prosím vás, čo sa deje v spoločnosti, že sa tak radikalizuje...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Pozor, Miroslav Beblavý nie je liberálny politik. Bol to taký stredový politik, pozor. Nebol by som rád, keby ste hovorili, že pán Beblavý bol liberálne zmýšľajúci a možno zahlasoval, lebo nebolo tam možno nejaké, nebol ten istý konkrétny návrh, ja som nevidel ten návrh...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Je to veľmi podobné.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „... (nezrozumiteľné) pán Beblavý, to by som nerád a tiež, veď sme sa tu teraz bavili, niekoľko príkladov, kde sa sprísňuje alebo zhoršuje prístup k tej interrupcii tým ženám, takže nehovorte, že je to len pomoc tým ženám a už som niekoľko

ráz zopakoval, vyhodíme toxické veci, tie špendlíky napichané do toho zákona, potom sa zhodneme...“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Ale musíte povedať ktoré, lebo my máme 12 bodov, ktoré pomáhajú tehotným ženám a jedno je obmedzenie reklamy. Tam žiadne toxické veci nie sú a nie je tam zákaz ani interrupcií...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Pani poslankyňa, teraz vám to tu hovorím. Nerušme vyhlášku, nerušme reklamu...“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Ale bude nová, ktorá aktuálne...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „...nepredlžujeme termín a na veľa veciach sa vieme... toto sú pre nás no go...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Počkajte, ale tá lehota, ak tomu dobre rozumiem, to je vlastne požiadavka z praxe, ktorá je tiež... to není...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Ale koho požiadavka z praxe?“

Jaroslav Daniška, moderátor: „No tých žien, ktoré uvažujú.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Toho 0,1 % žien?“

Jaroslav Daniška, moderátor: „No 300 žien, no tak doneste...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „No nie 300 žien. 25 žien.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Aj keby ich bolo 25, aj keby ich bolo 25.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Ale zvyšné ženy to možno nechcú...“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Každý ľudský život je dôležitý, aj tej ženy, ktorá tú pomoc potrebuje. Ak potrebuje jeden čas navyše a tie ženy potrebujú ten čas, čo vychádza z praxe, tak je to...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Ale však ona si ho môže dopriať aj tak. Ona nemusí podstúpiť tú interrupciu hneď...“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Áno, ale to je minimálny čas...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Počkajte, ale... už by sme sa opakovali, čo sme povedali...“

Zuzana Straková, psychologička: „Ja by som možno uviedla túto vec na správnu mieru. Nás nikto neprizval, ako napríklad našu organizáciu k nejakej tvorbe návrhu, čo teda niekedy sme z toho aj takí sklamaní, napriek tomu nevidíme v tomto problém. Hej? Čiže, neviem ako presne vznikali tieto návrhy, my sme teda.... ja som sa o návrhu dozvedela vlastne na facebooku, alebo proste následne som si vyhľadávala veci, napriek tomu, že teda ja nie som ani nejakým tvorcom...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Prosím vás, skúsme tú moju poslednú otázku, že, začnem teda vami, ako vnímate tú radikalizáciu tej ulice, ten agresívny jazyk? Čím si to vysvetľujete? Vám som ju už kládol, ale vy ste za...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Sa vrátim.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Pani Straková.“

Zuzana Straková, psychologička: „Niektoré záujmové skupiny tu robia vlastne z takýchto tém, ktoré majú pomôcť ľuďom zbytočne politické témy, je to zbytočné politikárčenie, v ľuďoch to vyvoláva strach, strach následne vyvoláva zlosť a zlosť vyvoláva následne tieto vášne. Ja keby som to mala úplne nejako rozobrať na drobné centy, tak je to aj o školstve, je to aj o tom, že my nie sme zvyknutí kriticky zmyšľať, vytvárať si kritický názor. Prečo naša populácia nie je zaočkovaná tak ako iné? Prečo veríme hoaxom, konšpiráciám? Prečo veríme potom vlastne takýmto hoaxom, ktoré sa vytvárajú zbytočne aj okolo tejto témy?“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Aké hoaxy prosím vás?“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Počkajte. Otázka znie inak. Otázka znie prečo toľko vášni.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Viete prečo? Za rok a pol tu máme deviaty návrh na sprísnenie interrupcií. Vy sa čudujete, že je tu takáto vášň? Za rok a pol, kedy sme tu mali pandémiu covid...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „V tomto prípade...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „...mali sme tu nedostatočné odškodnenie ľudí, tu podnikatelia mali problémy a my riešime za rok a pol deväť krát interrupcie. Je to normálne podľa vás? Aj vy ako konzervatívny moderátor musíte uznať, že je to podľa mňa scestné. A podme sa baviť tie veci, ktoré nás spájajú, neotvárajme takéto témy, ktoré sú podľa mňa v tomto čase nie úplne potrebné, aj pri tých číslach, ktoré sú každým rokom, že tie interrupcie každým rokom klesajú, to je už taký evergreen ohratý, ale podme riešiť, ako pani Andrejiová riešila pred tým, že podme odškodniť politických väzňov...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Tak to ste už urobili. Však nebudete to znova riešiť, keď sa to stalo.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Ale hovorím, že podme riešiť tie tíme, ktoré nás spájajú.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Ale však...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Prečo otvárame na pôde parlamentu témy, ktoré nás jednoznačne rozdeľujú. Hej? My teraz ako liberáli nenavrhujeme, že odľuku cirkvi od štátu. Aj keď máme sto chutí ju navrhnúť. Aj keď je to tak isto, ako tu sa omieľa, že tento zákon že je starý, táto novela je z osemdesiateho...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Vy si ten radikalizmus vysvetľujete čím?“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Do kolečka sa predkladá téma, ktorá polarizuje našu koalíciu. A deväť krát za rok a pol.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Pani poslankyňa, radikalizmus ulice, jazyk.“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Iba jednou vetou a potom sa vrátim k tej ulici. Ja chápem, že Sloboda a Solidarita potrebuje sa vymedziť spolu s rôznymi liberálnymi voličmi PS k tejto téme, ja tomu rozumiem, že sú aj proti pomoci, na ktorej by sme sa mali zhodnúť a preto tomu vôbec nerozumiem ľuďom, ktorí prišli pred parlament, teda ženám väčšinou, večer, keď tam už nikto nezasadal, niečo rozprávali, ale my nezakazujeme interrupcie, ten návrh zákona nie je o zákaze interrupcií, on je o konkrétnej pomoci a preto odporúčam veľmi dobre, aby sa návrh zákona čítal aj s porozumením, aby ľudia mali tie informácie, pretože ja si myslím, že veľmi veľa či tých lekárov alebo ženských organizácií alebo organizácie, ktoré som nikdy v živote nepočula, ktoré sa venujú... až by som povedala až mi to vyrazilo dych, že oni sa postavili za niečo, čo tam vôbec nie je. Ja celkom nerozumiem, aké návrhy oni čítajú. Akože strieľajú niekde na nejakú desiatku terča, ale úplne mimo, lebo náš návrh to nehovorí. A možno iba taká posledná veta ku koncu je, že vyspelosť spoločnosti sa meria tým, ako vieme pomôcť tým najslabším. A ja nerozumiem, prečo tieto protesty vznikajú, ak chceme pomôcť tým v tej situácii tým ženám, tým deťom a to, že hovoríme iba o pomoci.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Vy vnímate to zradikalizovanie? Teraz akože občas, keď sa o tom sa u nás píše, tak sa spomenie aj ten príklad Ameriky. V Amerike nedávno prešiel zákon, kde je možné urobiť potrat do 9. mesiaca. Tak barbarský zákon nie je nikde na svete, žiadny režim ani totalitný nič také nezavedol, pričom nikoho už to nevyrušuje, verejnosť. Vnímate, že tá téma akože sa zostruje?“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Ja by som neznevažoval tých protestujúce najmä ženy...“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Ja som to nepovedala, ja iba som povedala, že je dobré čítať návrh zákona aj s porozumením.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „...lebo ony čítajú ten návrh a ja vám tu 50 minút rozprávam, čo vadí v tom návrhu zákona a teda vy poviete, že je to len o pomoci ženám. No nie je to len o pomoci ženám...“

Anna Andrejiová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „No je. Dvanásť bodov z trinástich.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Potom sú tam toxické veci, ktoré vyslovene vadia, ale vy trváte, že tam musia byť a ja teraz žasnem, že vy poviete, že to je len o pomoci ženám“

a že tí ľudia v uliciach a nie málo ľudí v uliciach, nie málo ľudí na sociálnych sieťach majú s tým problém. A vy sa čudujete, že prečo s tým majú problém...“

Anna Andrejuvová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Lebo asi nevedia, o čom to je.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Nie oni sa nečudujú, oni nesúhlasia. Nevnímate ten zhoršujúci sa ten...?“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Pán moderátor, ja pokiaľ vnímam, tak na Slovensku každým rokom klesá počet interrupcií, akokoľvek ho sprísňime, tak nastane len potratová turistika, dokonca my tak, ako vyspelé krajiny na Západe nemáme tu schválenú ani potratovú tabletku, čo je teda úplne šialené...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Čo si myslíte o tom americkom zákone? Vy by ste za niečo také vedeli hlasovať? Že do 9. mes...?“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Nevidel som ten zákon.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Do 9. mesiaca.“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Tak do 9. mesiaca je to asi dosť extrém, hej.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Vy to, pani doktorka, vnímate ako problém tento... však tam niekde celý čas je tam niekde tá žena s tým dieťaťom, ten ubolený človek, ktorý rieši ťažkú drámu a tá politika sa tým jazykom vzdáva, strašne je agresívna?“

Zuzana Straková, psychologička: „Toto by bolo možno téma na ďalšiu reláciu, úplne tak nejaká filozoficko-teologicko-sociologicko-psychologická téma, nielen politická, pretože každý človek má v sebe vpísaný prirodzený zákon a či už, nazvem to dieťa, plod, zhluk buniek, bodka, embryo, neviem ako rôzne, hej, ho nazývajú, tak nemôžte popierať a do akejkoľvek učebnice biológie sa pozriete, prenatalná diagnostika je na vysokej úrovni, nemôžte popierať, že z tohto raz bude človek, hej, čiže toto si myslím... a prečo to je tak, že prestávame byť citliví na toto, na tento prirodzený zákon v nás, to nie je o kresťanstve, to nie je o encyklikách a o slovách pápeža, ale o tom naozaj prirodzenom zákone v nás...“

Miroslav Žiak, poslanec NR SR (SaS): „Čiže zákon plodu je nad... alebo teda právo plodu je nad právom ženy, áno?“

Zuzana Straková, psychologička: „...to znamená, že toto je otázka prečo. Prečo prestávame byť na toto citliví. Prečo niektoré civilizácie sa posunuli až takto, hej.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Sme na konci. Myslím, že sme to v zásade zvládli bez vášni. Ďakujem pani doktorke Strakovej...“

Zuzana Straková, psychologička: „Ďakujem.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „...ďakujem pani poslankyni Andrejuvovej...“

Anna Andrejuvová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Ďakujem pekne za pozvanie.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „... a pánovi poslancovi Žiakovi. Pekný večer.“

Anna Andrejuvová, poslankyňa NR SR (OĽANO): „Pekný večer.“

Zuzana Straková, psychologička: „Pekný večer.“

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 8. 12. 2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosť č.: 1442/SO/2021

Programová služba: TA3

Vysielateľ: C.E.N. s.r.o.

Číslo licencie: TD/14

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. preverila sťažnosť evidovanú pod č. 1442/SO/2021 smerujúcu voči programovej službe TA3 vysielateľa C.E.N. s.r.o. a uznala uvedenú sťažnosť podľa ustanovenia § 14a ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. za **neopodstatnenú**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 20. 12. 2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu

dňa 8. 12. 2021

Sťažnosť č. 1442/SO/2021 zo dňa 17.10.2021

Sťažovateľ: fyzická osoba

Predmet sťažnosti: Šport TA3

Deň a čas vysielania: 17. 10. 2021 o 20:00 hod.

Označenie podľa JSO: bez označenia

Programová služba: TA3

Vysielateľ: C.E.N. s.r.o.

Číslo licencie: TD/14

Dátum: 1. 12. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTI:

„Dobrý deň chcem podať podnet na nevyváženosť pri informovaní o futbalovom stretnutí medzi tímami futbalovej extraligy Spartak Trnava a Slovan Bratislava v tom, že televízia TA3 prostredníctvom vyjadrenia zástupcu klubu Slovan Bratislava informovala jednostranne o incidente na futbalovom štadióne Antona Martinského. Uvedenú reportáž pokladám za účelovú, jednostrannú a bez náležitého vyjadrenia protistrany. Reportáž bola uverejnená v primetime v programe Šport o 20.00 hod.“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii

§ 16 ods. 3 písm. b)

„Vysielateľ je povinný zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a politickopublicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“

Základné kritériá objektivity spravodajských príspevkov

Medzi kritériá objektivity vo všeobecnosti zahrňame: relevanciu, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absenciu stránenia.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiiu:

Monitoringom záznamu vysielania TA3 zo dňa 17.10.2021 sa ukázalo, že v sťažovateľom avizovanom čase o 20:00 hod. sporná reportáž o predčasne ukončenom futbalovom zápase Spartak Trnava – Slovan Bratislava **odvysielaná nebola**. V danom čase boli odvysielané nasledovné programy:

19:50 – Počasie, Upútavky na program TA3, Reklama, Oznam Byť zdravý je výhra a v čase od 20:00 – 21:07 relácia V politike.

Vysielanie TA3 sme následne zmonitorovali v časovom rozsahu od 18:30 – 23:00 hod. Zistili sme, že príspevky s tematikou predčasne ukončeného futbalového zápasu Slovan Bratislava – Spartak Trnava boli odvysielané v troch reláciách. V relácii Šport odvysielanej o 19:01 hod. (*Šláger kola predčasne ukončili.*), v relácii Šport odvysielanej o 21:17 hod. (*Najslávnejšie derby predčasne ukončené.*) a v relácii Šport+ odvysielanej o 22:28 hod.

Podrobnej analýze sme podrobili všetky tri príspevky. Namietaný obsah príspevkov sme analyzovali z hľadiska dodržiavania

§ 16 ods. 3 písm. b): *„Vysielateľ je povinný zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a politickopublicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“*

V medializovanom prípade išlo o informovanie o konaní futbalových „fanúšikov“, ktorí vybehli na ihrisko zo sektora oboch mužstiev a rozpútali na trávniku bitku, ktorú ukončila až polícia a zápas bol predčasne ukončený. Tento incident riešilo mimoriadne zasadanie Prezídia Únie ligových klubov, ktoré rozhodlo o kontumácii zápasu stretnutia Spartak Trnava - Slovana Bratislava v prospech hostí výsledkom 0:3.

19:01 hod. Šport

Šláger kola predčasne ukončili.

V spravodajskej relácii informácie o kontroverznom zápase uviedol moderátor relácie. Oboznámil divákov so skutočnosťou, že najslávnejšie futbalové derby netrvalo ani štvrtú hodinu a zápas sa predčasne skončil, nakoľko po štvrtíhodine fanúšikovia oboch klubov vtrhli na ihrisko a potýčky z tribún sa preniesli na hraciu plochu. Informoval, že jedného diváka museli priamo na trávniku ošetrovať a odniesť na nosidlách, a že situácia sa upokojila, až keď policajní ťažkoodenci vypratali sektor hostí. Po dlhej pauze hlavný rozhodca Filip Glova stretnutie predčasne ukončil. Následne moderátor upozornil divákov TA3, že štáb TA3 sa ešte stále nachádza v Trnave a aktuálne mapuje situáciu. Doslovne uviedol:

Moderátor: „Náš štáb je ešte v Trnave a mapuje situáciu. Zatiaľ sa nám **narýchlo podarilo získať iba reakciu generálneho riaditeľa Slovana a viceprezidenta klubu Ivana Kmotríka ml. Ďalšie reakcie vám prinesieme v nasledujúcich spravodajských blokoch a vo večernom Športe plus.**“

V závere reportáže sa s čerstvými dojmami z prerušeného zápasu podelil s divákmi **Ivan Kmotřík ml.**, viceprezident ŠK Slovan. Ten odsúdil tento incident, stručne popísal, ako k nemu podľa jeho názoru prišlo, skritizoval nedostatočné bezpečnostné opatrenia na štadióne a zastal sa fanúšikov svojho klubu. Vyjadril presvedčenie, že rozhodca správne vyhodnotil celú situáciu a zápas predčasne ukončil.

Vysielateľ v danom príspevku podľa nášho názoru sprostredkoval divákovi relevantné informácie o priebehu zápasu a výtržnostiach na štadióne A. Malatinského, ktoré pobúrili širokú športovú i laickú verejnosť. Informácie boli aktuálne, transparentné, pochádzali priamo zo zdroja, ktorým bol štáb športového spravodajstva TA3 prítomný priamo v samotnom dejisku zápasu. Vysielateľ, ktorý vďaka technickým možnostiam (mobilné prenosové vozy) má možnosť „nabaľovaním“ správ svoje vysielanie počas dňa neustále aktualizovať, súčasne avizoval, že o ďalšom osude zápasu bude divákov informovať v ďalších spravodajských blokoch a vo večernej relácii Šport plus. Hlavným zámerom príspevku bolo sprostredkovať divákovi informáciu o výsledku zápasu a oboznámiť ich s aktuálnou situáciou na štadióne. Aj keď v prvej aktuálnej získanej a sprostredkovanej reakcii, ktorou bolo stanovisko športového riaditeľa klubu Slovan Bratislava, sa okrem podstatných informácií o okolnostiach incidentu a priebehu zápasu objavil i náznak kritiky domácich fanúšikov Trnavy, z kontextu príspevku bolo zrejmé, že tieto informácie boli podružné. Išlo o sprostredkovaný, subjektívny názor priameho účastníka udalostí na štadióne. Vzhľadom k časovo nepresnej sťažnosti (v sťažovateľom avizovanom čase o 20:00 hod. sporná reportáž o predčasne ukončenom futbalovom zápase Spartak Trnava – Slovan Bratislava odvysielaná nebola) sa možno len domnievať, že zrejme na toto obvinenie trnavských fanúšikov sťažovateľ požadoval reakciu protistrany, nakoľko v ostatných monitorovaných príspevkoch boli sprostredkované už i aktuálne reakcie trénera Spartaka Trnava či vedenia FC Spartak Trnava (pozri analýza nižšie). Podľa nášho názoru reakcia protistrany v danom prípade nebola nevyhnutná. Z celkového kontextu príspevku bolo zrejmé, že príspevok neriešil hlavných vinníkov výtržností, resp. nepátral po tom, ktorý tábor fanúšikov daný incident vyvolal. Z príspevku bolo jasné, že hlavnou príčinou incidentu bolo zlyhanie bezpečnostných opatrení na štadióne, čo sa preukázalo aj tým, že hlavný rozhodca zápas predčasne ukončil a domáci tím bol potrestaný konečnou kontumáciou zápasu v prospech hostí. Vysielateľ súčasne avizoval, že divákovi sprostredkuje i ďalšie reakcie v nasledujúcich spravodajských blokoch a že situáciu bude naďalej mapovať a informovať o nej.

Podľa nášho názoru bol príspevok spracovaný objektívne a nestranne, t. j. v súlade s § 16 ods. 3 písm. b) ZVR.

21:17 hod. Šport

Najslávnejšie derby predčasne ukončené.

V spravodajskej relácii informácie o kontroverznom zápase priniesol moderátor i redaktor relácie. Oboznámili divákov so skutočnosťou, že najslávnejšie futbalové derby netrvalo ani štvrtú hodinu a zápas sa predčasne skončil, nakoľko fanúšikovia oboch klubov vtrhli na ihrisko a potýčky z tribún sa preniesli na hraciu plochu. Informovali, že jedného diváka museli priamo na trávniku ošetrovať a odniesť na nosidlách, a že situácia sa upokojila, až keď policajní ťažkoodenci vypratali sektor hostí. Po dlhej pauze hlavný rozhodca Filip Glova stretnutie predčasne ukončil. Následne o situácii na štadióne porozprával **Patrik Tkáč**, športový redaktor TA3, ktorý bol priamo v dejisku tohto zápasu. Ten incident odsúdil, pričom priblížil jeho samotný priebeh. Ako športovému redaktorovi sa mu podarilo získať reakcie z oboch táborov, ktoré vysielateľ následne zverejnil. K zápasu, ako aj k výtržnostiam, ktoré zápas sprevádzali, sa tak vyjadrili **Michal Gašparík**, tréner FC Spartak Trnava a **Ivan Kmotrík ml.**, viceprezident ŠK Slovan. Obaja incident ostro odsúdili, pričom v reakcii I. Kmotríka bolo vidieť snahu o obranu fanúšikov Slovana Bratislava. V príspevku odznela i reakcia **Únie ligových klubov**, ktorá plánuje iniciovať mimoriadne Prezídium ÚLK, ktoré sa bude zaoberať predčasne ukončeným derby. Vyhlásila, že po zhromaždení kompletných správ zasadne Prezídium, ktoré prijme finálne rozhodnutie, pričom ÚLK jednoznačne odsudzuje takéto správanie fanúšikov, ktoré nemá na futbalových trávnikoch čo robiť. V závere príspevku moderátor i jeho hosť konštatovali, že zrejme už v blízkej budúcnosti padnú konkrétne obvinenia a prísne tresty, pričom moderátor avizoval, že opatrenia na tomto zápase bude hodnotiť aj slovenská polícia, a že vysielateľ TA3 bude všetky informácie aktuálne sledovať a prinášať divákovi.

Vysielateľ podľa nášho názoru v danom príspevku sprostredkoval aktuálne informácie o výsledku zápasu a výtržnostiach na štadióne A. Malatinského, ktoré zápas sprevádzali a ktoré pobúrili športovú i laickú verejnosť. Tak moderátor, ako i hosť relácie – športový redaktor P. Tkáč, interviewovaný prezident ŠK Slovan Bratislava a tréner FC Spartak Trnava a Únia ligových klubov udalosť odsúdili.

Hlavným obsahom príspevku bolo oboznámiť divákov s aktuálnou situáciou na štadióne a výsledkom zápasu. Príspevok neriešil hlavných vinníkov výtržností, resp. nepátral po tom, ktorý tábor fanúšikov daný incident vyvolal. Z príspevku bolo jasné, že hlavnou príčinou incidentu bolo zlyhanie bezpečnostných opatrení na štadióne, čo sa preukázalo aj tým, že hlavný rozhodca zápas predčasne ukončil a domáci tím bol potrestaný konečnou kontumáciou zápasu v prospech hostí. Informácie boli aktuálne, transparentné, pochádzali priamo zo zdroja, ktorým bol v danom prípade štáb športového spravodajstva TA3 prítomný priamo v samotnom dejisku zápasu.

Podľa nášho názoru bol príspevok spracovaný objektívne a nestranne, t. j. v súlade s § 16 ods. 3 písm. b) ZVR.

22:28 hod. Šport+

V spravodajskej relácii informácie o kontroverznom zápase priniesol moderátor i redaktor relácie. Oboznámili divákov so skutočnosťou, že najslávnejšie futbalové derby netrvalo ani štvrtú hodinu a zápas sa predčasne skončil, nakoľko fanúšikovia oboch klubov vtrhli na ihrisko

a potýčky z tribún sa preniesli na hraciu plochu. Informovali, že jedného diváka museli priamo na trávniku ošetrovať a odniesť na nosidlách, a že situácia sa upokojila, až keď policajní ťažkoodenci vypratali sektor hostí. Po dlhej pauze hlavný rozhodca Filip Glova stretnutie predčasne ukončil.

K zápasu a výtržnostiam na štadióne sa v príspevku vyjadrili **Michal Gašparík**, tréner FC Spartak Trnava a **Ivan Kmotrík ml.**, viceprezident ŠK Slovan. Obaja incident ostro odsúdili, pričom v reakcii I. Kmotríka bolo vidieť snahu o obranu fanúšikov Slovana Bratislava.

V príspevku odznela i reakcia a stanovisko **FC Spartak Trnava**. Ten oznámil, že FC Spartak ostro odsudzuje správanie sa fanúšikov, ktorí spôsobili výtržnosti počas zápasu. Uviedli, že nebudú označovať vinníka daného incidentu, no sú si istí, že bez viny nie je ani jedna strana a preto budú maximálne súčinní pri vyšetrowaní týchto udalostí a budú trvať na ráznom potrestaní vinníkov, bez ohľadu na to, ku ktorému klubu sa hlásia. V príspevku odznela i reakcia **Únie ligových klubov**, ktorá plánuje iniciovať mimoriadne Prezídium ÚLK, ktoré sa bude zaoberať predčasne ukončeným derby. Vyhlásila, že po zhromaždení kompletných správ zasadne Prezídium, ktoré prijme finálne rozhodnutie, pričom ÚLK jednoznačne odsudzuje takéto správanie fanúšikov, ktoré nemá na futbalových trávnikoch čo robiť. V závere moderátor informoval, že zápas bude mať dohru za zeleným stolom.

Vysielateľ podľa nášho názoru sprostredkoval aktuálne informácie o výsledku zápasu a výtržnostiach na štadióne A. Malatinského, ktoré zápas sprevádzali a ktoré pobúrili športovú i laickú verejnosť. Tak moderátor, redaktor, ako i prezident ŠK Slovan Bratislava, tréner FC Spartak Trnava, Únia ligových klubov a FC Spartak Trnava poľutovaniahodnú udalosť odsúdili. Hlavným obsahom príspevku bolo oboznámiť divákov s aktuálnou situáciou na štadióne a výsledkom zápasu. Príspevok neriešil hlavných vinníkov výtržností, resp. nepátral po tom, ktorý tábor fanúšikov daný incident vyvolal. Z príspevku bolo jasné, že hlavnou príčinou incidentu bolo zlyhanie bezpečnostných opatrení na štadióne, čo sa preukázalo aj tým, že hlavný rozhodca zápas predčasne ukončil a domáci tím bol potrestaný konečnou kontumáciou zápasu v prospech hostí. Informácie boli aktuálne, transparentné, pochádzali priamo zo zdroja, ktorým bol v danom prípade štáb športového spravodajstva TA3 prítomný priamo v samotnom dejisku zápasu.

Podľa nášho názoru bol príspevok spracovaný objektívne a nestranne, t. j. v súlade s § 16 ods. 3 písm. b) ZVR.

ZÁVER:

Na základe uvedeného sa domnievame, že televízia TA3 odvysielaním príspevkov informujúcich o futbalovom derby medzi Spartakom Trnava a Slovanom Bratislava zo dňa 17.10.2021 v reláciách *Šport TA3* a *Šport+* neporušila ustanovenie **§ 16 ods. 3 písm. b)** zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii. Sťažnosť navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnenú**.

Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (sťažnosť č. 1442/SO/2021)

Monitorované vysielanie: Šport TA3, Šport+

Deň vysielania: 17. 10. 2021

Čas vysielania: 19:01 hod., 21:17 hod., 22:28 hod.

Označenie podľa JSO: bez označenia

19:01 h Šport

Šláger kola predčasne ukončili.

19:02 Moderátor: „Pripravený je šport, príjemný večer. 11. kolo futbalovej Fortuna ligy mal uzavrieť dlhoočakávaný šláger druhého s prvým, Trnava – Slovan. Najslávnejšie futbalové derby ale netrvalo ani štvrtú hodinu a zápas sa predčasne skončil. Od úvodu to medzi sektormi oboch táborov vrelo. Približne po štvrtí hodine fanúšikovia oboch klubov vtrhli na ihrisko a potýčky z tribún sa preniesli na hraciu plochu. Jedného diváka museli priamo na trávniku ošetrovať a odniesť na nosidlách. Situácia sa upokojila, až keď policajní ťažkoodenci vypratali sektor hostí. Hráči oboch mužstiev čakali v kabínach, no po dlhej pauze hlavný rozhodca Filip Glova stretnutie predčasne ukončil.“

19:02:39 Trnava organizačne nezvládla derby.

Moderátor: „Náš štáb je ešte v Trnave a mapuje situáciu. Zatiaľ sa nám narychlo podarilo získať iba reakciu generálneho riaditeľa Slovana a viceprezidenta klubu Ivana Kmotríka ml. Ďalšie reakcie vám prinesieme v nasledujúcich spravodajských blokoch a vo večernom Športe plus.“

Ivan Kmotřík ml., viceprezident ŠK Slovan - „Došlo k tomu, že v prvom rade napadli našich fanúšikov v našom sektore, to znamená, asi tam musel byť nejaký únik domácej bezpečnostnej služby, lebo sa dostali do nášho sektoru, kde napadli našich fanúšikov, nahádzali na nich svetlice a následne vznikla reakcia, ktorú ste už všetci mohli vidieť na ihrisku, ale to som ešte nezažil v podstate ...., to, čo sa udialo, lebo naozaj takýmto spôsobom, aby na ihrisku sa bili jeden, druhý tábor, a absolútne nebola reakcia či už bezpečnostnej služby alebo nejakých ďalších zložiek, to znamená, naozaj sme veľmi sklamaní, ako to dopadlo, ale my sme mali jednoznačné stanovisko, my stojíme za našimi fanúšikmi, a ani ja som si nevedel ďalej predstaviť to, aby sme nastúpili na tento zápas potom, čo odvedli našich fanúšikov zo zápasu zo štadióna, to znamená, že naše stanovisko bolo jednoznačne - pokiaľ nepustia našich fanúšikov naspäť, tak my ďalej nenastúpime a sme ... rád, že rozhodca pochopil, alebo vyhodnotil tú celú situáciu tak, ako sme to všetci videli a ten zápas následne ukončil, lebo ináč si naozaj neviem predstaviť, že tých fanúšikov, ktorí boli ohrození na živote a naozaj v strede ihriska, tam boli obrovské, obrovské útoky trnavských fanúšikov na našich, či už fanúšikov alebo hráčov, tak si neviem predstaviť, že by sa ďalej pokračovalo v tomto zápase.....nastúpiť, pokiaľ našich fanúšikov ďalej nevpustia, lebo takýto útok, ktorý bol, na našich fanúšikov, tak nemá obdoby podľa mňa v Európe, vo svete, ako v živote som si nepredstavoval, je to pre mňa obrovský, obrovské sklamanie slovenského futbalu, že.....takéto niečo sa dokáže dopustiť v dnešnej dobe a naši fanúšikovia majú...takto napadnutí, čo bolo naozaj neférové a dúfam, že všetci budú zdraví a ...že ďalej nezanevrú na futbal, lebo hovorím, ako ten útok bol naozaj zákerný a som naozaj z toho zhrozený, ako v živote som toto nevidel, a ako som povedal, stojíme ako klub za našimi fanúšikmi, a preto sme sa rozhodli ďalej nepokračovať v zápase, odišli sme a odchádzame domov do Bratislavy a veríme, že....lebo toto bolo niečo, čo je nevídané.“

Relácia pokračuje zverejnením výsledkov Hokej Tipos liga.
Ďalšie príspevky – Polášek Peers – tenis Indian Wells, Norrie a Basilašvili sú vo finále,
hádzaná Michalovce RK Hadžiči, výsledky MMI Klein Landwehr
19:07 – koniec relácie.

V sťažovateľom avizovanom čase cca 20:00 hod, kedy mala byť odvysielaná sporná reportáž, boli odvysielané nasledovné programy:

19:50 – Počasie, Upútavky na program TA3, Reklama, Byť zdravý je výhra

20:00 – 21:07 V politike

21:08 hod. Správy

21:17 hod. Šport

Najslávnejšie derby predčasne ukončené.

21:18 – prepis príspevku

Moderátor: „Vitajte aj pri športe, príjemný večer. 11. kolo futbalovej Fortuna ligy malo uzavrieť dlho očakávané derby prvého s druhým. Trnava hostila Slovan a najslávnejšie futbalové derby ale netrvalo ani štvrt hodinu a zápas sa pre incidenty medzi fanúšikmi predčasne skončil. Pozrime sa teraz na to, čo sa na štadióne Spartaka dnes podvečer udialo.“

Redaktor: „Od úvodu to medzi sektormi oboch táborov vrelo. Približne po štvrt hodine fanúšikovia oboch klubov vtrhli na ihrisko a potýčky z tribún sa priniesli na hraciu plochu. Jedného diváka museli priamo na trávniku ošetrovať a odniesť na nosidlách. Situácia sa upokojila, až keď policajní ťažkoodenci vypratali sektor hostí. Hráči oboch mužstiev čakali v kabínach, no po dlhej pauze hlavný rozhodca Filip Glova stretnutie predčasne ukončil.“

Moderátor: „No a na zápase bol náš kolega Paťo Tkáč. Paťo, dobrý večer, ahoj!“

Paťo Tkáč, športový redaktor TA3 – „Dobrý večer!“

Moderátor: „Tak, budeme sa teraz rozprávať o tom, čo sa stalo dnes v Trnave. Futbaloví fanúšikovia sa na toto derby tešili. Celý týždeň sme aj my, médiá, o tom informovali, tak aké sú tie tvoje prvé dojmy z toho, čo sa tam udialo?“

Paťo Tkáč – „Presne tak. Radšej by som tu teraz sedel a by sme sa rozprávali o tej športovej stránke, takisto ako fanúšikovia, aj my novinári predsa len sme o tom informovali počas týždňa, prvý s druhým, očakávané derby, predsa len ten náboj tam vždy je, no a koniec-koncov vyvrcholilo to teda neslávne, takže sme sklamaní aj my, novinári.“

Moderátor: „Podme teda po poriadku. Takéto zápasy bývajú rizikové, všetci o tom vieme, už niečo z kuloárov možno preniklo, že by sa tam niečo mohlo podobné stať?“

Paťo Tkáč – „Myslím si, že keby to preniklo až takto k nám, novinárom, tak by sa asi o tom dozvedeli aj policajti a nedošlo by až k tomuto, čo sme teda v Trnave videli, takže počul som aj ja také názory, že sa to hovorilo, medzi fanúšikmi, ale teda asi to tak uchránili, aby sa to nedostalo na verejnosť, úplne.“

Moderátor: „Čo sa dialo ešte pred začiatkom zápasu? Už tam boli nejaké také incidenty, ktoré mohli naznačovať, že sa niečo udeje?“

Paťo Tkáč – „Tak, nie. Je to derby, čiže aj pred zápasom tie tradičné pokrikovačky, áno, aj kopec vulgarizmov, nemalo by to byť, ale tak akosi sme si už na to nejako zvykli, na našich štadiónoch, samozrejme, nemalo by to byť, ako hovorím, ale bolo to v rámci normy teda. Boli tam prekrikovačky, chorále, potom aj svetlice, ktoré tiež by nemali byť na štadiónoch, ale teda boli, no a, ale bola to taká tá tradičná derby atmosféra, tak by som to povedal. Čiže vtedy ešte nič nenasvedčovalo, že by sa to malo potom takto zvrtnúť.“

Moderátor: „Tá hra trvala približne asi 15 minút, a potom to nastalo, takže nám popíš tú situáciu.“

Paťo Tkáč – „No, áno. Zápas prebiehal, teda bola 15 minúta, bolo tam nejaké prerušenie, no a potom, priznám sa, sledoval som zápas, čiže nesledoval som úplne tie sektory fanúšikovské,

no a bolo vidieť teda jednak kúdol dymu, no a zrazu začali aj na trávnik vybiehať fanúšikovia, no a potom už, samozrejme, sme zbystrili pozornosť aj my, že teda nie je to úplne typické, napriek tomu, že je to derby, no a ako môžeme vidieť aj na týchto záberoch, tak potom to už nabralo také rozmery, že na ihrisku bolo niekoľko desiatok ľudí, už to neboli iba jednotlivci, no a hádzali sa tam teda svetlice, počuli sme aj delobuchy, čiže naozaj niečo, na čo nie sme zvyknutí, ja teda neradím sa k nejakým skúseným novinárom, ktorí by už mal pochodených veľa takýchto derby zápasov, ale aj čo sme sa rozprávali po zápase s inými novinármi, tak aj tí povedali, že nepamätajú si, že by to až do takýchto rozmerov u nás na Slovensku dospelo.“

Moderátor: *„Celý incident teda ukončili až policajné zložky, teda zásah policajných zložiek, ako si povedal, ty si vnímal najskôr, samozrejme, tú hru, menej si sa možno pozeral na tie tribúny, teda nevieš posúdiť, či už tí policajti zasahovali pred tým, ako tí fanúšikovia vbehli na samotné ihrisko?“*

Paťo Tkáč – *„Tá atmosféra bola dobrá, boli tam naozaj tie chorále, áno teda, spomínali sme to, aj s vulgarizmami, ale futbalová atmosféra, pekné počasie, čiže to je to, čo nám chýbalo možno posledný rok a o to viac to celé mrzí, že konečne sa diváci dostali na štadión, bolo ich tam 9 000, maximálne možná zaplnená kapacita, čiže aj tí hráči isto boli vybičovaní emóciami, tešili sa o to viac na tento zápas, no ale potom to, čo sa stalo, tak to už rozhodne malo od športu ďaleko.“*

Moderátor: *„Samozrejme, okamžite ako vbehli tí diváci na ihrisko, zápas prerušili a potom to trvalo nejakú dobu, samozrejme, tie mužstvá odišli do kabín a potom to trvalo nejakú dobu, kým hlavný arbiter Filip Glova teda definitívne ten zápas predčasne ukončil. Bola možnosť, že by sa ešte pokračovalo v hre?“*

Paťo Tkáč – *„Zrejme bola, lebo toto bolo niekedy v 15. – 16. minúte a potom dlho sa čakalo. Najprv teda zasahovali tam aj ťažkoodenci, my sme teda čakali, čo sa bude diať, no a približne po nejakej pol hodine prišiel na ihrisko hlavný arbiter Filip Glova, no a ukončil zápas. No vtedy bolo počuť aj piskot zo strany divákov, ktorým sa to nepáčilo, teda trnavských divákov, ktorí chceli, aby zápas pokračoval, ale rozhodca Glova to ukončil, my sme potom ešte po zápase ako novinári čakali v útrobach štadiónu, teda že by sme získali aj vyjadrenie buď hlavného rozhodcu alebo delegáta, ale nedostali sme sa teda k ich vyjadreniu, jednak sa k tomu nemôžu vyjadrovať, a aj nám povedali teda, že ešte prebieha konanie, takže nechceli sa k tomu ani vyjadriť.“*

Moderátor: *„Ale získal si reakcie z oboch táborov, tak si ich teraz môžeme pozrieť.“*

Michal Gašparík, tréner FC Spartak Trnava – *„V ťažkej, covidovej dobe všetci si priali, aby sa mohli tie štadióny zaplniť, dneska sa fakt zaplnil, tu prišlo ja neviem 9000 slušných ľudí a doplatilo na pár jednotlivcov. ... Jednoznačne sa treba z toho poučiť, pretože toto už sa skoro nikde na svete nedeje, treba tomu predísť a mrzí nás to, pretože my sme dneska chceli hrať, nakoniec sme chceli aj ten zápas dohrávať, my sme si dneska verili na Slovan a, bohužiaľ, takto to dopadlo... Toto sú veci, ktoré už ani neočakávate, že sa môžu diať na Slovensku v 21. storočí, takže potom už áno, potom už sme sťahovali hráčov a utekali sme všetci do kabín.“*

Ivan Kmotřík ml., viceprezident ŠK Slovan – *„Došlo k tomu, že v prvom rade napadli našich fanúšikov v našom sektore, to znamená, asi tam musel byť nejaký únik domácej bezpečnostnej služby, lebo sa dostali do nášho sektoru, kde napadli našich fanúšikov, nahádzali na nich svetlice a následne vznikla reakcia, ktorú ste už všetci mohli vidieť na ihrisku, ale to som ešte nezažil v podstate ..., to, čo sa udialo, lebo naozaj takýmto spôsobom, aby na ihrisku sa bili jeden, druhý tábor, a absolútne nebola reakcia či už bezpečnostnej služby alebo nejakých ďalších zložiek, to znamená, naozaj sme veľmi sklamaní, ako to dopadlo, ale my sme mali jednoznačné stanovisko, my stojíme za našimi fanúšikmi, a ani ja som si nevedel ďalej predstaviť to, aby sme nastúpili na tento zápas potom, čo odvedli našich fanúšikov zo zápasu zo štadióna, to znamená, že naše stanovisko bolo jednoznačné - pokiaľ nepustia našich*

fanúšikov naspäť, tak my ďalej nenastúpime a sme ... rád, že rozhodca pochopil, alebo vyhodnotil tú celú situáciu tak, ako sme to všetci videli, a ten zápas následne ukončil, lebo ináč si naozaj neviem predstaviť, že tých fanúšikov, ktorí boli ohrození na živote a naozaj v strede ihriska, tam boli obrovské, obrovské útoky trnavských fanúšikov na našich, či už fanúšikov alebo hráčov, tak si neviem predstaviť, že by sa ďalej pokračovalo v tomto zápase....nastúpiť, pokiaľ našich fanúšikov ďalej nevpustia, lebo takýto útok, ktorý bol, na našich fanúšikov, tak nemá obdoby podľa mňa v Európe, vo svete, ako v živote som si nepredstavoval, je to pre mňa obrovský, obrovské sklamanie slovenského futbalu, že takéto niečo sa dokáže dopustiť v dnešnej dobe a naši fanúšikovia majú...takto napadnutí, čo bolo naozaj neférové a dúfam, že všetci budú zdraví a ...že ďalej nezanevrú na futbal, lebo hovorím, ako ten útok bol naozaj zákerný a som naozaj z toho zhrozený, ako v živote som toto nevidel a ako som povedal, stojíme ako klub za našimi fanúšikmi a preto sme sa rozhodli ďalej nepokračovať v zápase, odišli sme a odchádzame domov do Bratislavy a veríme, že....lebo toto bolo niečo, čo je nevidané.“

Moderátor: „Tolko teda reakcie z oboch táborov, Paťo, dalo by sa vôbec povedať niečo k hre? Hralo sa iba 15 minút, udialo sa tam niečo v tom zápase?“

Paťo Tkáč – „Neboli ani nejaké veľké šance, no a tak ako som už hovoril na začiatku, je smutné, že teraz sa vôbec asi nebude baviť o hre, v žiadnom médiu nebudeme asi nič o tej hre čítať, vidieť, pretože sa to takto zvrhlo, no a hlavnou témou médií asi bude teraz teda tento neprijemný incident. Čiže koniec-koncov futbal prehral a futbal sa, žiaľ, vôbec nebude teraz asi riešiť, po tomto zápase.“

Moderátor: „Koľko to vôbec trvalo, pokiaľ teda hlavný arbitier rozhodol o tom, že sa ten zápas definitívne nedohrá?“

Paťo Tkáč – „Myslím si, že nejak do polhodiny sa rozhodlo.“

Moderátor: „Ty si sa, samozrejme, snažil získať aj ďalšie reakcie, ale tým aktérom asi nebolo nejako do reči...“

Paťo Tkáč – „No aj pre nás to bola netypická situácia. Hneď po zápase, keď je bežný zápas, tak sme zvyknutí ísť dole do útrov, tam počkáme na hráčov, na trénerov, teraz sme tiež tak urobili, a tam sme čakali. Samozrejme, hráči ani tréneri sa k tomu nechceli vyjadrovať, predsa len jedni boli v šatni, čiže sme sa k nim ani nedostali, no a potom akurát teda tréner Gašparík urobil výnimku, vybehol von a povedal nám to, čo sme videli, čiže bolo to aj pre nás netypická situácia a nevedeli sme hlavne, že čo rozhodcovia, teda na nich sme čakali, či sa vyjadrí niektorý z hlavných arbitrov, teda buď hlavný arbitier alebo delegát, no a teda toto, čo sme teraz videli, to sa nám podarilo získať, ale uvidíme teda čo, čo ďalej bude nasledovať.“

Moderátor: „Fortuna ligu vedie Únia ligových klubov, ktorá teda zatiaľ vydala také oficiálne stanovisko a, samozrejme, situáciu bude riešiť v nasledujúcich dňoch, tak sa pozrime na to prvé stanovisko ÚLK.“

Stanovisko ÚLK – „Únia ligových klubov bude už v najbližších dňoch iniciovať mimoriadne Prezídium ÚLK, ktoré sa bude zaoberať predčasne ukončeným derby. Dôležité sú v tomto všetky informácie zo strany delegovaných osôb, ktoré budú súčasťou ich oficiálnych zápisov. Po zhromaždení kompletných správ zasadne Prezídium, ktoré prijme finálne rozhodnutie. ÚLK jednoznačne odsudzuje takéto správanie fanúšikov, ktoré nemá na futbalových trávnikoch čo robiť. Mala to byť oslava futbalu a návratu fanúšikov po ťažkom covidovom období, namiesto toho sa, žiaľ, o výkone na ihrisku hovoriť nebude.“

Moderátor: „Paťo, tak uvidíme, kedy sa dočkáme nejakých konkrétnych rozhodnutí tých kompetentných orgánov, aké budú tie rozhodnutia. Asi sa dá očakávať, že padnú aj nejaké tresty.“

Paťo Tkáč – „Budeme to isto sledovať, no a bolo by divné, keby asi tresty neboli, po tomto, čo sa udialo, lebo naozaj, ako sme povedali, utrpel tým najmä futbal a najmä tí slušní diváci,

tak ako to povedal tréner Gašparík, lebo bolo tam 9000 divákov, čiže naozaj drvivá väčšina boli slušní diváci, ktorí prišli, chceli nedeľu stráviť na futbalovom štadióne, pekné počasie, všetko nasvedčovalo tomu, že to bude reklama na futbal, prvý s druhým, derby, no a skončilo sa to teda takto neslávne, takže tam si myslím, že tie tresty môžeme očakávať.“

Moderátor: „My už vieme, že opatrenia na tomto zápase bude hodnotiť aj slovenská polícia a, samozrejme, my budeme všetko sledovať v nasledujúce dni a všetky informácie aktuálne vám budeme prinášať v ďalších dňoch, Paťo, ďakujem ti pekne za účasť v našom štúdiu.“

Paťo Tkáč – „Ďakujem aj ja.“

Moderátor: „A vám, vážení diváci, ďakujem veľmi pekne za pozornosť.“

21:29:21 – koniec relácie Šport

22:28 h Šport+

22:28:34 Moderátor: „Predčasne ukončené futbalové derby v Trnave, deblový titul tenistu F. Poláška v Indian Wells, to sú dnes hlavné udalosti slovenského športu, vitajte a príjemné sledovanie.“

11. kolo futbalovej Fortuna ligy mal uzavrieť dlhoočakávaný šláger druhého s prvým, Trnava – Slovan. Najslávnejšie futbalové derby ale netrvalo ani štvrtú hodinu a zápas sa pre incidenty medzi fanúšikmi predčasne skončil.“

Redaktor: „Mala to byť oslava futbalu, namiesto toho sa bude v súvislosti s najslávnejším slovenským derby opäť hovoriť o chuligánoch na našich ligových štadiónoch.“

Redaktor: „Kým od úvodu to medzi sektormi oboch táborov vrelo v rovine prekrikovačiek, po štvrtýhodine už celé derby nabralo veľmi negatívny spád. Fanúšikovia oboch klubov vtrhli na ihrisko a potýčky z tribún sa preniesli na hraciu plochu. Jedného diváka museli priamo na trávniku ošetrovať a odnieť na nosidlách. Situácia sa upokojila, až keď policajní ťažkoodenci vypratali sektor hostí. Hráči oboch mužstiev čakali v kabínach, no po približne polhodinovej pauze hlavný rozhodca Filip Glova stretnutie predčasne ukončil.“

Michal Gašparík, tréner FC Spartak Trnava – „V ťažkej kovidovej dobe všetci si priali, aby sa mohli tie štadióny zaplniť, dneska sa fakt zaplnil, tu prišlo ja neviem 9000 slušných ľudí a doplatilo na pár jednotlivcov.“

Redaktor: „Krátko po stretnutí sa k celej situácii vyjadrili aj oba kluby.“

Ivan Kmotřík ml., viceprezident ŠK Slovan - „Došlo k tomu, že v prvom rade napadli našich fanúšikov v našom sektore, to znamená, asi tam musel byť nejaký únik domácej bezpečnostnej služby, lebo sa dostali do nášho sektoru, kde napadli našich fanúšikov, nahádzali na nich svetlice a následne vznikla reakcia, ktorú ste už všetci mohli vidieť na ihrisku, ale to som ešte nezažil v podstate ...., to, čo sa udialo, lebo naozaj takýmto spôsobom, aby na ihrisku sa bili jeden, druhý tábor, a absolútne nebola reakcia či už bezpečnostnej služby alebo nejakých ďalších zložiek, to znamená, naozaj sme veľmi sklamaní, ako to dopadlo, ale my sme mali jednoznačné stanovisko, my stojíme za našimi fanúšikmi, a ani ja som si nevedel ďalej predstaviť to, aby sme nastúpili na tento zápas potom, čo odvedli našich fanúšikov zo zápasu zo štadióna, to znamená, že naše stanovisko bolo jednoznačné - pokiaľ nepustia našich fanúšikov naspäť, tak my ďalej nenastúpime, a sme ... rád, že rozhodca pochopil, alebo vyhodnotil tú celú situáciu tak, ako sme to všetci videli a ten zápas následne ukončil, lebo ináč si naozaj neviem predstaviť, že tých fanúšikov, ktorí boli ohrození na živote a naozaj v strede ihriska, tam boli obrovské, obrovské útoky trnavských fanúšikov na našich, či už fanúšikov alebo hráčov, tak si neviem predstaviť, že by sa ďalej pokračovalo v tomto zápase.“

Stanovisko FC Spartak Trnava – „FC Spartak ostro odsudzuje správanie sa fanúšikov, ktorí spôsobili výtržnosti počas zápasu. Nebudeme ukazovať prstom na to, kto celú neudržateľnú situáciu spôsobil. Tí, čo boli na zápase, si svoj názor urobia. Sme si istí, že bez viny nie je ani jedna strana. Preto budeme maximálne súčinní pri vyšetrovaní týchto udalostí a budeme trvať na ráznom potrestaní vinníkov, bez ohľadu na to, ku ktorému klubu sa hlásia.“

Nemáme najmenší záujem, aby sa takíto „fanúšikovia“ akýmkoľvek spôsobom stotožňovali s naším klubom a viac sa na štadión nedostali.“

Redaktor: *„Azda nikoho neprekvapí, že v najbližších dňoch mimoriadne zasadne prezídium Únie ligových klubov, ktoré sa bude týmto predčasne ukončeným derby zaoberať. Spartaku, ako organizátorovi zápasu, hrozí kontumácia.“*

Stanovisko ÚLK – *„Dôležité sú v tomto všetky informácie zo strany delegovaných osôb, ktoré budú súčasťou ich oficiálnych zápisov. Po zhromaždení kompletných správ zasadne Prezídium, ktoré prijme finálne rozhodnutie. ÚLK jednoznačne odsudzuje takéto správanie fanúšikov, ktoré nemá na futbalových trávnikoch čo robiť. Mala to byť oslava futbalu a návratu fanúšikov po ťažkom covidovom období, namiesto toho sa, žiaľ, o výkone na ihrisku hovoriť nebude.“*

Michal Gašparík, tréner FC Spartak Trnava – *„Jednoznačne sa treba z toho poučiť, pretože toto už sa skoro nikde na svete nedeje, treba tomu predísť a toto sú veci, ktoré už ani neočakávate, že sa môžu diať na Slovensku v 21. storočí.“*

Moderátor: *„Tolko teda derby, ktoré bude mať dohru za zeleným stolom a poďme ďalej.“*

22:32 – relácia pokračuje ďalšími zápasmi Fortuna ligy, hokejové zápasy, tenis, hádzaná, gymnastika, motorizmus a i.

22:52 – koniec relácie.

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 8.12.2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosť č.: 1405/SO/2021

Programová služba: TV MARKÍZA

Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA spol. s r.o.

Číslo licencie: TD/17

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. preverila sťažnosť evidovanú pod č. 1405/SO/2021 smerujúcu voči vysielaniu televíznej programovej služby TV MARKÍZA, vysielateľa MARKÍZA – SLOVAKIA spol. s r.o. a uznala sťažnosť podľa ustanovenia § 14a ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. za **neopodstatnenú**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 20.12.2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

**Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 8. 12. 2021**

Sťažnosť č. 1405/SO/2021 zo dňa 1. 10. 2021

Sťažovateľ: fyzická osoba

Predmet sťažnosti: SuperStar

Deň a čas vysielania: 24. 9. 2021 o 20.40 h

Označenie podľa JSO: 12

Programová služba: TV MARKÍZA

Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o.

Číslo licencie: TD/17

Dátum: 1. 12. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTI:

„...Týmto podávam sťažnosť na vysielanie programu Superstar. V cca čase o 20:50 je v programe zobrazený súťažiaci, ktorý sa promenáduje úplne nahý a predvádza akýsi exhibicionizmus. Pozadie súťažiaceho bolo len minimálne rozmazané. Televízii Markíza evidentne nevadí vysielat' exhibicionizmus, pretože to evidentne vyvoláva podľa TV Markíza senzáciu. Podľa môjho názoru je to maximálne nevkusné a nepatrí to do vysielania najsledovanejšej televízie. Program bol vysielaný s piktogramom 12. Žiadam radu o prešetrenie mojej sťažnosti...“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii

§ 20 - Ochrana maloletých

- 1) Vysielateľ je povinný zabezpečiť, aby sa nevysielali programy alebo iné zložky programovej služby, ktoré môžu narušiť fyzický, psychický alebo morálny vývin maloletých, najmä také, ktoré obsahujú pornografiu alebo hrubé, neodôvodnené násilie.*
- 3) Na základe klasifikácie programov podľa vekovej vhodnosti sú vysielateľ televíznej programovej služby a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie povinní na ochranu maloletých zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu 28a) (ďalej len "jednotný systém označovania").*
- 4) Vysielateľ programovej služby je povinný zohľadniť vekovú vhodnosť programov a iných zložiek programovej služby pre maloletých a zabezpečiť ich časové zaradenie v súlade s podmienkami ustanovenými osobitným predpisom.*

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. Ministerstva kultúry Slovenskej republiky z 3. decembra 2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimediálnych diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania:

§ 1 ods. 1

*Audiovizuálne diela, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých **do 18 rokov**, ak obsahujú*

- a) zobrazenie násilia na živých bytostiach, najmä zobrazenie krutého ubližovania alebo krutej násilnej smrti človeka bez pocitov ľútosti, zobrazenie týraných osôb alebo zobrazenie prejavov osôb a skupín s patologickými normami správania,*
- b) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá,*
- c) zobrazenie prejavov neznášanlivosti alebo nenávisť, xenofóbie, rasizmu, náboženskej diskriminácie a neznášanlivosti, násilia voči etnickým alebo iným menšinám, zobrazenie šikanovania,*
- d) zobrazenie alebo prezentovanie závislosti, akou je alkoholizmus, fajčenie, drogová alebo hráčska závislosť formou zábavy alebo zobrazenie používania zbrane ako útočného prostriedku formou zábavy,*
- e) zobrazenie erotických pomôcok alebo erotických scén, ktoré sú vyrobené výlučne na prezentáciu erotiky a erotických tém,*
- f) sexuálne scény alebo sexuálne správanie vrátane promiskuitného správania, ktoré sú prezentované ako forma zábavy, scény spojené s prejavmi sexuálneho násilia alebo*

sexuálnymi deviáciami, alebo

g) zobrazenie zámerne vyvolávajúce pocity strachu alebo úzkosti v žánri horor.

§ 1 ods. 2

Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých **do 15 rokov**, ak obsahujú

a) detailné a naturalistické zobrazenie násilných aktov,

b) týranie zvierat,

c) sexuálne scény, ktoré sú súčasťou dejovej línie,

d) zobrazenie alebo prezentovanie formy závislosti, akou je alkoholizmus, fajčenie, drogová alebo hráčska závislosť alebo používanie zbrane ako útočného prostriedku, v ktorom sa spôsobom spracovania niektorá forma závislosti alebo používanie zbrane ako útočného prostriedku schvaľuje, zľahčuje alebo sa vyzdvihuje do popredia,

e) zobrazenie správania s vysokým rizikom ublíženia na zdraví, pričom toto riziko sa prezentuje ako atraktívne alebo zábavné a správanie je prezentované bez upozornenia na nebezpečenstvo a možné následky tohto správania,

f) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, alebo

g) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov.

§ 1 ods. 3

Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých **do 12 rokov**, ak obsahujú

a) zobrazenie prezentujúce ohrozenie rodiny alebo rodičovských vzťahov, ak je vzhľadom na vek maloletých a povahu prezentovaného ohrozenia odôvodnený predpoklad neadekvátnej interpretácie zobrazeného obsahu,

b) zobrazenie reálneho násillia alebo zobrazenie následkov reálneho násillia na živých bytostiach, zobrazenie následkov živelných pohrôm alebo dopravných nehôd na živých bytostiach,

c) zobrazenie krvi a telesných znetvorení, ktoré nie sú svojou povahou bežné,

d) zobrazenie násilných aktov,

e) zobrazenie následkov násilných aktov,

f) zobrazenie negatívnych príbehov detí, ktoré by odôvodnene mohli vyvolať u detí efekt obete reálneho sveta,

g) zobrazenie neprirodzených, náhlych a neočakávaných zmien živých bytostí alebo zobrazenie paranormálnych alebo iných mimovnmových javov,

h) zobrazenie nahoty, ktoré nie je bežné v rodinnom prostredí a na verejnosti a ktoré by mohlo vyprovokovať záujem o sexuálne vzťahy a predčasné prebudenie sexuálnych pudov maloletých detí,

i) zobrazenie milostných scén bez zobrazenia nahoty, ktoré sú súčasťou dejovej línie,

j) zobrazenie správania s rizikom ublíženia na zdraví, ak nie je riziko ublíženia na zdraví dostatočne zreteľné, zobrazenie rizikových športových disciplín alebo fantazijných predstáv o nadľudských hrdinských výkonoch človeka mimo reálneho sveta, ktorých neadekvátna interpretácia vzhľadom na vek môže vyvolať u maloletých efekt napodobňovania, alebo

k) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne posolstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 12 rokov.

§ 1 ods. 5

Obsah audiovizuálnych diel, multimediálnych diel, programov poskytovaných prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programov alebo iných zložiek televíznej programovej služby sa posudzuje z hľadiska

a) kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke programovej služby,

b) spôsobu a formy spracovania alebo zobrazenia jednotlivých hodnotiacich kritérií vzhľadom na charakter a druh diela alebo programu, umeleckého a morálneho posolstva diela alebo programu a

c) intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke televíznej programovej služby.

§ 1 ods. 6

Obsah každého audiovizuálneho diela, multimediálneho diela, programu poskytovaného prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, programu alebo inej zložky televíznej programovej služby sa klasifikuje samostatne; to neplatí pre zložku televíznej programovej služby, ktorá je určená na získanie a udržanie pozornosti verejnosti na vlastné vysielanie a programy (ďalej len "upútavka"). Obsah každej časti seriálu, série alebo cyklu sa klasifikuje osobitne.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiiu:

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal, že v programe, ktorý bol označený ako nevhodný pre maloletých do 12 rokov sa vyskytol nahý súťažiaci, čo považuje za exhibicionizmus nepatriaci do vysielania.

Program SuperStar je na stránke www.markiza.sk charakterizovaný nasledovne:

„SuperStar je fenomén, ktorý pobláznil celý svet a dodnes slávi obrovské úspechy.

Najslávnejšia a najúspešnejšia hudobná talentová šou na svete sa vracia! Nové spevácke talenty, silné príbehy súťažiacich, špičkové moderátorské hviezdy, porota zostavená z renomovaných a úspešných osobností šoubiznisu a rozprávková výhra v hodnote 75 000 eur.

SuperStar je fenomén, ktorý pobláznil celý svet a dodnes slávi obrovské úspechy. So stámmiliónmi divákov a viac ako miliónom kastingov po celom svete dokázala zmeniť viac životov a vytvoriť viac hviezd, než akákoľvek iná šou v histórii televízie.

Na slovenskom trhu SuperStar už 15 rokov objavuje nové spevácke talenty a divákom predstavuje ich dramatickú cestu za vytúženým cieľom - stať sa slávnymi spevákmi a umelcami. Vďaka SuperStar plníme súťažiacim ich sny!

Stačí spomenúť len zopár mien ľudí, ktorí začali svoju kariéru práve v SuperStar - Celeste Buckingham, Ben Cristovao, Peter Cmorik, Zdenka Predná, Dominika Mirgová, Martin Chodúr, Lukáš Adamec, Martin Harich, Tomáš Bezdeda, Emma Drobná, Tereza Mašková a mnoho ďalších.

Spevacka súťaž tiež vyniesla na moderátorské výsledie dodnes mimoriadne populárne tváre televízie Markíza - Adelu Vinczeovú a Martina „Pyca“ Rauscha. Moderátorské opraty veľkolepej šou si vyskúšali aj Leoš Mareš, Martina "Tina" Csillagová, Roman Juraško, Zora Hejdová či Jitka Nováčková.

SuperStar je hlavne o plnení snov ľudí a o všetkých emóciách, ktoré sú s tým spojené. Formát z dielne britského televízneho producenta Simona Fullera zabáva divákov po celom svete už od roku 2001, pod názvom Idols ho distribuuje spoločnosť FremantleMedia. Odvtedy bol tento dynamický formát úspešne produkován v 55 krajinách vrátane Nemecka, Južnej Afriky, Poľska, Indie a Švédska. American Idol získal prestížnu televíznu cenu Emmy a umiestnil sa na vrchole rebríčka americkej sledovanosti šesť rokov po sebe.

Divákov tak opäť čaká mimoriadne silná zostava talentov, zaujímavé príbehy súťažiacich a to všetko v atraktívnej podobe, ktorá k obrazovkám priláka celé rodiny.“¹

Licencovaný program SuperStar je vysielaný na programovej službe TV MARKÍZA a na českej programovej službe TV Nova. Ide o projekt, do ktorého sa môžu prihlásiť občania rôznych národností, prevažnú väčšinu však tvoria Slováci a Česi. Porota je zložená z dvoch slovenských (Paľo Habera a Marián Čekovský) a z troch českých porotcov (Patricie Pagáčová, Monika Bagárová a Leoš Mareš).

Monitorovaná časť bola odvysielaná dňa 24. 9. 2021 v čase cca 20:40 hod. a bola označená symbolom JSO 12.

Obsah programu sme posudzovali z hľadiska ustanovenia § 20 ods. 3 ZVR, podľa ktorého je vysielateľ v súvislosti s klasifikáciou programov povinný „... zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu (ďalej len JSO).“ Osobitným predpisom je v tomto prípade Vyhláška č. 589/2007 Z. z. (účinná od 1. 1. 2014) ustanovujúca podrobnosti o používaní JSO.

V priebehu monitorovania sme zaznamenali scény, v ktorých sa vyskytovalo zobrazenie nahého mužského tela jedného súťažiaceho, pričom však boli jeho intímne partie vždy rozrastrované/prekryté. V úvodnej časti programu (divák v ňom získava informácie, čo bude nasledovať) sa vyskytuje nasledujúca scéna:

20:41:59 Prestrih. Vonkajšie prostredie. Pred nejakou budovou je postavený festivalový stan. V jeho priestoroch sa nachádzajú ľudia. Smerom k stanu kráča nahá osoba mužského pohlavia. Má na sebe iba ponožky. Kamera ho sníma zozadu, pričom oblasť jeho zadku je rozrastrovaná (záber trvá cca 3 sek). Osoba kráča smerom k stanu a niečo spieva. Prestrih. Záber na tvár ženy, ktorá sa smeje. Prestrih na spievajúceho súťažiaceho.

Zobrazenie nahého tela sme zaznamenali aj v ďalšom priebehu programu. Pre úplnosť a získanie celkového obrazu uvádzame popis celého vystúpenia súťažiaceho Jiřího:

20:54:39 V prestrihu sa predstavuje Jiří (29 rokov). V zábere ide na kolobežke po parku. Je elegantne oblečený, na hlave má klobúk. Vraví, že prináša „swingového ducha Sinatrovej doby“. Opisuje, ako v živote už vystriedal asi 30 zamestnaní. Má problém získať si stálu prácu, kde by bol šťastný a boli s ním spokojní. Momentálne ho živí spievanie na ulici a tantrické masáže (v zábere je na ulici a spieva).

20:55:14 Prestrih. Jiří je v parku. Dáva si dole košeľu (spodná časť tela ostáva oblečená v nohaviciach) a popri tom znie: „Mám rád rozkoš, mám rád slasť, mám rád nahotu, pretože človek, že jo, nemá na sobě ty slupky a je opravdovej.“

20:53:21 Prestrih. Opakujú sa zábery z úvodu programu. Vonkajšie prostredie. Pred nejakou budovou je postavený festivalový stan. V jeho priestoroch sa nachádzajú ľudia. Smerom

---

¹ https://superstar.markiza.sk/o-sou/1904889_fenomen-superstar-je-spat

k stanu kráča Jiří. Má na sebe iba ponožky. Kamera ho sníma zozadu, pričom oblasť jeho zadku je rozrastovaná (záber trvá cca 3 sek). Jiří kráča smerom k stanu a niečo spieva. Prestrih. Záber na smejúci sa pár.

Mužský hlas mimo obraz vraví: „*No, Jirko si tých šupiek olúpaj až moc.*“

20:55:26 Prestrih. Stále vonkajšie prostredie. Jiří je snímaný z iného uhla. Vystúpi cez schodík na drevené pódium pred budovou. Kamera sníma jeho telo spredu. Oblasť intímnych partií je rozrastovaná (záber trvá cca 3 sek). Kamera pokračuje v snímaní Jiřího zozadu, oblasť jeho zadku je rozrastovaná (záber cca 2 sek.). Prestrih. Záber na ženu, ktorá si Jiřího natáča na telefón. Prestrih. Jiří pokračuje v chôdzi smerom vpred a kamera ho opäť sníma zozadu, zadná časť jeho tela je rozrastovaná (záber trvá cca 3 sek.).

Popri týchto scénach znie jeho hlas: „*To, jak to mám se ženami, je věc, která mně trápí. Bylo mi 29 let a pořád jsem sám...nechápu proč...*“

20:55:34 Prestrih. Kamera sníma kráčajúceho Jiřího spredu (vonkajšie prostredie, iné miesto v porovnaní s predchádzajúcim záberom). Oblasť jeho intímnych partií je rozrastovaná. Jirko stále niečo spieva (záber trvá cca 3 sek). Prestrih. Záber na smejúcu sa ženu, zakrýva si rukami ústa. Prestrih. Záber na smejúce sa ženy, ktoré sa odvracajú od obrazovky. Prestrih. Kamera sníma Jiřího zozadu (od zadku nahor, záber trvá 2-3 sek.) Oblasť zadku je opäť rozrastovaná. Po chvíli sa Jiří obráti na kameru a doširoka sa usmeje (kamera ho sníma od ramien nahor).

Popri týchto scénach znie jeho hlas: „*.....nevím, co dělám špatně, jestli vůbec já dělám něco špatně, nerozumím tomu a fakt mně to trápí a hledám prostě, hledám, hledám, hledám.*“

20:55:42 Prestrih. V zábere je Jiří, ktorý rozpráva smerom k divákovi prostredníctvom domáceho videa. Vraví: „*Holky, chci vám říct, že jsem tady a že mám velký srdce plný citu a že mi chybí něha a že mi chybí dotek.*“

Prestrih. Opäť záber z domáceho videa, pravdepodobne v priestoroch vlakového kupé. Jiří: „*Já tě hledám, lásko. Žiji v Brně a chci s tebou trávit veškerý čas.*“

20:55:56 Prestrih. Jiří stojí pred porotou (oblečený). Vraví, že nevie, čo ešte chcú ženy vidieť, pretože on ukazuje všetko. M. Pagáčová podotkne, že to možno ukazuje príliš skoro.

20:56:17 Jiří spieva. Počas spevu sa priblíži k porotcom a komunikuje s nimi gestami, pohľadmi. Po odspievaní sa M. Bagárová vyjadrí, že si myslela, že príde niekto úplne šialený a pritom prišiel niekto, kto vie celkom pekne spievať. L. Mareš skonštatuje, že v ňom vidí zabávača, ktorý si užíva každú sekundu. M. Čekovskému sa jeho „šoumenstvo“ síce páčilo, ale dáva mu „nie“. M. Bagárovej sa páčil a dáva mu svoje „áno.“ P. Habera zhodnotí, že Jirko zaspieval Sinatru mierne podpriemerne a dáva mu „nie“. P. Pagáčová zhodnotí Jiřího ako „elegána z inej doby“, ktorý sa však do takejto súťaže nehodí. Jiří nepostupuje. Milo sa lúči s porotcami a odchádza preč.

20:59:26 Prestrih. Vonkajšie prostredie. Kamera sníma Jiřího od ramien nahor (Jiří na sebe nemá žiadne oblečenie). Vraví: „*Světě, vem si mně, jáj sem tady. Takže tohle nepotřebuju, pravda jede se mnou, ahoj.*“

Jiří sa otočí smerom od kamery a odchádza preč. Kamera postupne rozširuje záber na celú jeho postavu. Súťažiaci je nahý (má iba ponožky), oblasť jeho zadku je rozrastovaná (rozrastovaný záber trvá cca 3-4 sek.).

Mužský hlas mimo obraz vraví: „*Správne, Jirko, Superstar nepotřebuješ, ale nohavice by to chcelo.*“

Počas monitorovania sme zaznamenali aj nasledovné nevhodné výrazy:

- *hajzl*. Podľa Slovníka spisovného jazyka českého sa o. i. týmto vulgárnym pojmom označuje *špatný, mizerný člověk, lump*: v slovenskom slovníku (SSSJ 2006, 2011, 2015) je slovo *hajzel* uvedený ako pejoratívny výraz pre zlého, bezcharakterného, naničhodného človeka

- **20:41:52** Prestrih. Záber na celú porotu. L. Mareš vraví: „*Ten byl taky takhle pozitivní... (záber na súťažiaceho)...takovej ušatej, hajzl..*“ (záber na iného súťažiaceho). Prestrih. Záber na smejúce sa porotkyne.
- *prúser*. Tento pojem sa v slovenských slovníkoch nenachádza. Tento pojem je prebratý z českého hovorového výrazu *průser*, ktorý sa používa v zmysle problém, nepríjemnosť:
20:47:32 P. Habera: „*Bolo to jak dialnica z Prahy do Bratislavy..*“
M. Čekovský: „*Doslova.*“
P. Habera: „*....prúúser, úplný, tam sa nedá dojsť vlastne.*“
- *sakra*. Podľa Slovníka spisovného jazyka českého sa uvedeným expresívnym pojmom vyjadruje *silnější zaklení, pocity nevole, odporu n. nelibosti, podivu, překvapení*:
21:04:31 Zábery na súťažiaceho Vojtěcha, ktorý má na kastingu tiež malú dcéru. Prestrih. Vojtěch je pred porotu, je bosý.
Monika Bagárová: „*Ty si přišel bez bot...*“
Vojtěch: „*A jo, sakra...*“
- *kretění*. Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 sa o. i. expresívnym pojmom *kretěn* označuje *hlúpy, obmedzený člověk, hlupák (obyč. v nadávkach)*:
21:08:26 P. Habera (po odchode Vojtěcha): „*Vieš čo, ľudia, ktorí vedia najviac, sú v živote väčšinou najnormálnejší. Ludia, ktorí vedia (vypípaný výraz), sú takíto kretění, jak tento tu. Dovidenia*“
- *kokos*. Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 sa o. i. týmto slangovým pojmom, obyčajne v spojení *ty kokos*, vyjadruje *prekvapenie al. uznanie*:
21:12:49 Po Anetinom odchode sa porotcovia rozprávajú. Nechápu, ako jej mohla učiteľka hudobnej výchovy odporučiť účasť v súťaži.
P. Habera: „*Podľa mňa ju sem poslala pani učiteľka z domácich prác. Mali ste taký predmet, domáce práce? (vstupy porotcov) Pracovné vyučovanie ,áno, vyšívali sme, ty kokos.*“
- *pokadil*. Pojem *kadit* sa v českých slovníkoch nenachádza. Podľa zdroja na <https://cs.wiktionary.org/wiki/kadit> sa týmto hovorovým hrubým slovom pomenúva *vyměšování stolice*. V nižšie uvedenej situácii bolo odvodené slovo *pokadil* použité vo význame *pokazil som to*.
22:04:34 Filip pred štúdiom objíma so svojimi blízkymi. Na kameru vraví: „*Pokadil jsem to, eee, pokazil jsem to, ale zachránili mně, takže...děkuju moc.*“
- *jelito*. Podľa Slovníka spisovného jazyka českého sa o. i. uvedeným hrubým pojmom používa ako *nadávk*: *co koukáš, ty j.? hlupáku; ty nedocpané j-o! nenažranče, nenasyto*:
22:05:02 Matka v medailóne vraví: „*Když mi řekla, že jde so Superstar, tak jsem ji řekla, že je jelito.*“
- *prase*. Podľa Slovníka spisovného jazyka českého sa tento o. i. tento expresívny pojem používa v prirovnaniach a znamená *velmi (být špinavý, tlustý, opilý jako p.)*:
22:16:41 Nikola sa pred štúdiom objíma s blízkou osobou. Vraví: „*Ó, panebože, je to tam. Já se klepu jako prase, to musí být strašně vidět...já jsem jak ratlík.*“

- *prasa*. Pojem *prasa* sa tak, ako bola použitý v nižšie uvedenej situácii v slovenských slovníkoch nenachádza. Vychádzajúc z kontextu však môžeme konštatovať, že výraz označoval nadmieru dobrý výkon:

23:05:34 P. Habera: „.....*máš sedemnásť rokov, neuveriteľne spievaš, si talent jak prasa.*“

V priebehu monitorovania sme tiež zaznamenali vyjadrenia, ktoré boli úplne prekryté zvukovou stopou:

21:08:26 P. Habera (po odchode Vojtěcha): „*Vieš čo, ľudia, ktorí vedia najviac, sú v živote väčšinou najnormálnejší. Ľudia, ktorí vedia (vypípaný výraz), sú takíto kreténi, jak tento tu. Dovidenia*“

22:39:24 P. Habera: „*Samko, šestnásť rokov...na rovinu, neviem, či ti to už niekto v živote povedal, budem možno prvý, bolo to celé úplne na (vypípaný výraz). Ulanbátar hľadá Superstar jak vyšitý. Dovidenia. Chod' preč. Lebo sa (vypípaný výraz) teraz z fleku.*“

Predmetný program sme posudzovali z hľadiska formy a spôsobu spracovania, intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií a charakteru programu tak, ako to uvádza § 1 ods. 5 vyhlášky 589/2007 Z. z., ako i z kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti. Program môžeme na základe jeho obsahu zaradiť medzi zábavné programy. Porotcovia i diváci hľadajú medzi prihlásenými účastníkmi súťaže osobu, ktorá spĺňa určité atribúty na to, aby sa mohla stať *superstar*. Má byť zaujímavá po všetkých stránkach a dokázať upútať pozornosť publika nielen speváckym výkonom a hlasovým prejavom, ale aj výzorom, správaním a osobnosťou. V prvých kolách o postupe účastníkov rozhoduje porota, neskôr už je postup súťažiacich v rukách hlasujúcich divákov. V priebehu programu sme zaznamenali nevhodné výrazy, ktoré boli úplne prekryté zvukovou stopou a taktiež expresívne výrazy v slovenskom aj českom jazyku – *hajzl, průser, sakra, kreténi, kokos, pokadil* (v zmysle pokazil), *jelito, prase, prasa*. Všetky uvedené výrazy možno zaradiť pod kritériá nevhodnosti do 12 rokov. Taktiež sme zaznamenali scény, v ktorých sa vyskytuje nahý súťažiaci. Ako vyplýva z vyššie uvedeného popisu, intímne časti jeho tela boli vždy úplne prekryté-rozrastované. Jednotlivé zábery na rozrastované intímne časti trvali vždy veľmi krátko, v priemere 2-3 sekundy. Z hľadiska celkovej dĺžky programu zaberali iba minimálnu časovú plochu. Ani jedna z týchto situácií nebola súčasťou milostnej alebo sexuálnej scény. Sťažovateľ tiež poukazuje na fakt, že prostredníctvom zobrazovania nahého tela vysielateľ propaguje exhibicionizmus.

Exhibicionizmus patrí podľa MKCH-10 (Medzinárodná klasifikácia chorôb) medzi poruchy voľby sexuálneho objektu, pričom je táto porucha definovaná ako „*návratná alebo pretrvávajúca tendencia odhaľovať svoje genitálie pred cudzími (zvyčajne opačného pohlavia) alebo ľuďmi na verejných priestranstvách, bez zameranosti na bližší kontakt. Obyčajne, ale nie vždy, býva sexuálne vzrušenie v čase odhalenia a po akte zvyčajne nasleduje masturbácia.*“² Pojem exhibicionizmus sa však môže používať aj v inom kontexte, než v spomenutom lekárskom. Slovník súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 tiež uvádza, že tento výraz je definovaný aj ako *nápadné vystupovanie na verejnosti motivované uspokojením z obdivu k vlastnej osobe: e. rečníkov; politický e.; mať sklony k exhibicionizmu; Nebolo to hrdinstvo, skôr mladický exhibicionizmus*“. *SupeStar* je typ programu, ktorý okrem iného, využíva aj určitý druh kontroverzie na získanie diváckeho záujmu. Myslíme si, že v prípade dotknutého súťažiaceho nejde o znázorňovanie sexuálnej poruchy/deviácie. Domnievame sa, že zobrazené situácie neboli v rozpore s kritériami JSO, ktoré by vyžadovali prísnejšie označenie.

² <http://www.nczisk.sk/Standardy-v-zdravotnictve/Pages/MKCH-10-Revizia.aspx>

Vzhľadom na obsah sťažnosti (otázka vkusu resp. nevku) je tiež nutné poznamenať, že podľa ustanovenia § 15 ods. 1 (Obsah programov a sloboda príjmu) ZVR, ktoré hovorí, že: *Vysielateľ vysiela programy slobodne a nezávisle. Do ich obsahu možno zasahovať iba na základe zákona a v jeho medziach*, nie je v kompetencii RVR riešiť výber daného formátu, ktorý sa vysielateľ MARKÍZA – SLOVAKIA rozhodol zaradiť do vysielania.

Na základe obsahu i analýzy predmetného programu a s prihliadnutím na kontext, v akom sa vyskytli kritériá nevhodnosti, na spôsob a formu, ako aj intenzitu a frekvenciu zobrazenia jednotlivých kritérií sa domnievame, že namietaný program označený ako nevhodný do 12 rokov bol označený v súlade s podmienkami vyhlášky č. 589/2007 Z. z., ako aj s ustanovením § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.

ZÁVER:

Na základe analýzy programu sa domnievame, že vysielateľ MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o. odvysielaním programu *SuperStar* dňa 24. 9. 2021 o cca 20:40 h na programovej službe TV MARKÍZA **neporušil povinnosť ustanovenú v § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii.**

Sťažnosť navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnenú**.

Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (sťažnosť č. 1405/SO/2021)

Monitorované vysielanie: SuperStar

Deň vysielania: 24. 9. 2021

Čas vysielania: 20:40 h

Označenie podľa JSO: 12

- časový kód cca (popis je robený zo záznamov Kancelárie RVR):

20:35:00 Začiatok záznamu

Časť reklamného bloku, zvukovo-obrazový komunikát na program *Reflex*, komunikát označujúci sponzora programu (Slovenská sporiteľňa, Dedoles, Marlenka, Plus JEDEN DEŇ).

20:40:58 Začiatok program SuperStar 12

Úvodné informácie o programe a jeho znelka.

Mužský hlas mimo obraz informuje, že kastingy na Superstar sú v polovici. Na obrazovke sa striedajú zábery ľudí zúčastňujúcich sa kastingov. V prestrihoch sa vyskytujú aj vyjadrenia/komentáre porotcov súťaže.

20:41:50 Záber na dievča, ktoré preskakuje cez sedacie vaky. Prestrih. Ozýva sa hlas porotcu L. Mareša: „*To není ale králičí hip-hop..*“

Porotkyňa P. Pagáčová (s úsmevom): „*Hip hop.*“

Dievčenský hlas: „*Nie.*“

Prestrih. Záber na skákajúce dievča.

20:41:52 Prestrih. Záber na celú porotu. L. Mareš vraví: „*Ten byl taky takhle pozitivní... (záber na súťažiaceho)...takovej ušatej, hajzl..*“ (záber na iného súťažiaceho). Prestrih. Záber na smejúce sa porotkyne.

20:41:59 Prestrih. Vonkajšie prostredie. Pred nejakou budovou je postavený festivalový stan. V jeho priestoroch sa nachádzajú ľudia. Smerom k stanu kráča nahá osoba mužského pohlavia. Má na sebe iba ponožky. Kamera ho sníma zozadu, pričom oblasť jeho zadku je rozrastovaná. Osoba kráča smerom k stanu a niečo spieva. Prestrih. Záber na tvár ženy, ktorá sa smeje. Prestrih na spievajúceho súťažiaceho.

20:42:07 Na kameru sa vyjadruje porotca M. Čekovský. Vraví, že ho baví, keď príde niekto, kto ich úplne odrovná. V prestrihoch zábery na rôznych súťažiach.

20:42:30 Na kameru sa vyjadruje porotca P. Habera. Povie, že novú superstar už možno videli a možno ešte len príde. V prestrihoch zábery na rôznych súťažiach.

20:48:09 Na kameru sa vyjadruje porotkyňa M. Bagárová: „*Deme na to, bude to jízda.*“

Nasledujú zábery na rôzne situácie počas kastingov.

20:43:27 Nasledujú prestrihy, v ktorých sa predstavuje influencerka Petra (popisuje, ako sa zoznámila so svojím talianskym priateľom).

20:45:10 Petra spieva pieseň pred porotou. Porota hodnotí jej výkon ako nevyvážený.

20:47:32 P. Habera: „*Bolo to jak dialnica z Prahy do Bratislavy..*“

M. Čekovský: „*Doslova.*“

P. Habera: „*.....průúser, úplný, tam sa nedá dojsť vlastne.*“

Petra nepostupuje.

20:48:06 V prestrihu sa predstavuje Adéla. Študuje pedagogickú fakultu a chce byť učiteľkou hudby.

20:48:25 Adéla spieva pieseň pred porotou. Porota jej výkon nehodnotí pozitívne, majú pocit, že je afektovaná. P. Habera jej ponúka možnosť zaspievať ďalšiu pieseň v sprievode klavíra. Adéla to chce skúsiť. Pri hraní sa mylí, skladbu nevie dospievať. Opäť predstupuje pred porotu. Traja z porotcov jej dávajú svoje áno (ocenia jej hlas a vyžarovanie) a Adéla postupuje.

20:54:39 V prestrihu sa predstavuje Jiří (29 rokov). V zábere ide na kolobežke po parku. Je elegantne oblečený, na hlave má klobúk. Vraví, že prináša „swingového ducha Sinatrovej doby“. Opisuje, ako v živote už vystriedal asi 30 zamestnaní. Má problém získať si stálu prácu, kde by bol šťastný a boli s ním spokojní. Momentálne ho živí spievanie na ulici a tantrické masáže (v zábere je na ulici a spieva).

20:55:14 Prestrih. Jiří je v parku. Dáva si dole košeľu (spodná časť tela ostáva oblečená v nohaviciach) a popri tom znie: „*Mám rád rozkoš, mám rád slasť, mám rád nahotu, pretože človek, že jo, nemá na sobě ty slupky a je opravdovej.*“

20:53:21 Prestrih. Opakujú sa zábery z úvodu programu. Vonkajšie prostredie. Pred nejakou budovou je postavený festivalový stan. V jeho priestoroch sa nachádzajú ľudia. Smerom k stanu kráča Jiří. Má na sebe iba ponožky. Kamera ho sníma zozadu, pričom oblasť jeho zadku je rozrastovaná (záber trvá cca 3 sek). Jiří kráča smerom k stanu a niečo spieva. Prestrih. Záber na smejúci sa pár.

Mužský hlas mimo obraz vraví: „*No, Jirko si tých šupiek olúpal až moc.*“

20:55:26 Prestrih. Stále vonkajšie prostredie. Jiří je snímaný z iného uhla. Vystúpi cez schodík na drevené pódium pred budovou. Kamera sníma jeho telo spredu. Oblasť intímnych partií je rozrastovaná (záber trvá cca 3 sek). Kamera pokračuje v snímaní Jiřího zozadu, oblasť jeho zadku je rozrastovaná (záber cca 2 sek.). Prestrih. Záber na ženu, ktorá si Jiřího natáča na telefón. Prestrih. Jiří pokračuje v chôdzi smerom vpred a kamera ho opäť sníma zozadu, zadná časť jeho tela je rozrastovaná (záber trvá cca 3 sek.).

Popri týchto scénach znie jeho hlas: „*To, jak to mám se ženami, je věc, která mně trápí. Bylo mi 29 let a pořád jsem sám...nechápu proč...*“

20:55:34 Prestrih. Kamera sníma kráčajúceho Jiřího spredu (vonkajšie prostredie, iné miesto v porovnaní s predchádzajúcim záberom). Oblasť jeho intímnych partií je rozrastovaná. Jirko stále niečo spieva (záber trvá cca 3 sek). Prestrih. Záber na smejúcu sa ženu, zakrýva si rukami ústa. Prestrih. Záber na smejúce sa ženy, ktoré sa odvracajú od obrazovky. Prestrih. Kamera sníma Jiřího zozadu (od zadku nahor, záber trvá 2-3 sek.) Oblasť zadku je opäť rozrastovaná. Po chvíli sa Jiří obráti na kameru a doširoka sa usmeje (kamera ho sníma od ramien nahor).

Popri týchto scénach znie jeho hlas: „*.....nevím, co dělám špatně, jestli vůbec já dělám něco špatně, nerozumím tomu a fakt mně to trápí a hledám prostě, hledám, hledám, hledám.*“

20:55:42 Prestrih. V zábere je Jiří, ktorý rozpráva smerom k divákovi prostredníctvom domáceho videa. Vraví: „*Holky, chci vám říct, že jsem tady a že mám velký srdce plný citu a že mi chybí něha a že mi chybí dotek.*“

Prestrih. Opäť záber z domáceho videa, pravdepodobne v priestoroch vlakového kupé. Jiří: „*Já tě hledám, láske. Žiji v Brně a chci s tebou trávit veškerý čas.*“

20:55:56 Prestrih. Jiří stojí pred porotou (oblečený). Vraví, že nevie, čo ešte chcú ženy vidieť, pretože on ukazuje všetko. M. Pagáčová podotkne, že to možno ukazuje príliš skoro.

20:56:17 Jiří spieva. Počas spevu sa priblíži k porotcom a komunikuje s nimi gestami, pohľadmi. Po odspievaní sa M. Bagárová vyjadrí, že si myslela, že príde niekto úplne šialený a pritom prišiel niekto, kto vie celkom pekne spievať. L. Mareš skonštatuje, že v ňom vidí zabávača, ktorý si užíva každú sekundu. M. Čekovskému sa jeho „šoumenstvo“ síce páčilo, ale dáva mu „nie“. M. Bagárovej sa páčil a dáva mu svoje „áno“. P. Habera zhodnotí, že Jirko zaspieval Sinatru mierne podpriemerne a dáva mu „nie“. P. Pagáčová zhodnotí Jiřího ako

„elegána z inej doby“, ktorý sa však do takejto súťaže nehodí. Jiří nepostupuje. Milo sa lúči s porotcami a odchádza preč.

20:59:26 Prestrih. Vonkajšie prostredie. Kamera sníma Jiřího od ramien nahor (Jiří na sebe nemá žiadne oblečenie). Vraví: „*Světě, vem si mně, jáj sem tady. Takže tohle nepotřebuju, pravda jede se mnou, ahoj.*“

Jiří sa otočí smerom od kamery a odchádza preč. Kamera postupne rozširuje záber na celú jeho postavu. Súťažiaci je nahý (má iba ponožky), oblasť jeho zadku je rozrastovaná (rozrastovaný záber trvá cca 3-4 sek.).

Mužský hlas mimo obraz vraví: „*Správne, Jirko, Superstar nepotřebuješ, ale nohavice by to chcelo.*“

20:59:39 Zábery na kastingové priestory. Mužský hlas mimo obraz sľubuje, že odteraz už budú všetci oblečení a pozornosť sa pokúsia upútať hlavne svojim spevom.

20:59:49 Súťažiaca Miriam rozpráva na kameru o dôvodoch prihlásenia sa do súťaže. V prestrihu spieva pred porotou pieseň od Amy Winehouse. Za svoj výkon si vyslúži veľmi pozitívne hodnotenia a postupuje do ďalšieho kola. V prestrihu opisuje aká je šťastná, má slzy v očiach.

21:03:37 Porotcovia sa chystajú na prestávku. Porotkyne majú v zákulisí malé deti a musia si splniť „materské povinnosti.“ M. Čekovský si pohotovo sadá ku klavíru a improvizuje na túto tému. V prestrihu zábery na porotkyne so svojimi deťmi.

21:04:31 Zábery na súťažiaceho Vojtěcha, ktorý má na kastingu tiež malú dcéru. Prestrih. Vojtěch je pred porotou, je bosý.

Monika Bagárová: „*Ty si přišel bez bot...*“

Vojtěch: „*A jo, sakra...*“

P. Habera zhodnotí, že niekto to tak proste pri vystupovaní robí.

V prestrihu sa Vojtěch predstavuje v krátkom medailóne. Je to kováč, ktorý v určitom období života začal hľadať svoju dušu. Meditoval, chodil bosý a hľadal zmysel života. Keď sa mu narodila dcéra, hľadať prestal. S úsmevom vraví, že na to nie je čas.

21:05:16 Vojtěch sa prezentuje pred porotou, spieva a hrá na gitare pieseň od Nirvány. Porota označí výkon za hrozný. Vojtěch mierne urazí porotkyňu M. Bagárovú - naznačí, že zle počuje. Nepostupuje a dostane odporúčanie, aby sa naučil správať k ženám.

21:08:26 P. Habera (po odchode Vojtěcha): „*Vieš čo, ľudia, ktorí vedia najviac, sú v živote väčšinou najnormálnejší. Ľudia, ktorí vedia (vypípaný výraz), sú takíto kreténi, jak tento tu. Dovidenia*“

V prestrihu Vojtěch vraví, že všetko je dohodnuté dopredu. Vôbec by sa nečudoval, keby bol jeho výkon odvysielaný so zmodulovaným, zmanipulovaným hlasom. Až raz bude sedieť na mieste porotcov, tak by sa mohli prihlásiť oni a on si na nich tiež „zmlsne“.

21:09:02 Pred porotou prichádza 15-ročná Aneta. V prestrihu opisuje, ako sa spievaniu venuje už od malička. Jej rodičia jej slová potvrdzujú.

Počas spievania pred porotou je Aneta nervózna, spieva falošne. Z tvár porotcov je zrejmé, čo si myslia o jej výkone. Pri hodnotení jej dajú jasne najavo, že nevie spievať.

21:12:49 Po Anetinom odchode sa porotcovia rozprávajú. Nechápu, ako jej mohla učiteľka hudobnej výchovy odporučiť účasť v súťaži.

P. Habera: „*Podľa mňa ju sem poslala pani učiteľka z domácich prác. Mali ste taký predmet, domáce práce? (vstupy porotcov) Pracovné vyučovanie ,áno, vyšivali sme, ty kokos.*“

21:13:15 Mužský hlas mimo obraz vraví, že občas súťažiaci na niektorých porotcov ihneď silne zapôsobia. V obraze sa striedajú rôzne zábery na atraktívne dievča. Po jej príchode M. Čekovský spomenie, že hľadá asistentku. L. Mareš ho upozorní, že za takéto vyjadrenia by ho v Amerike ihneď vyhodili. Kristínu poprosia, aby prišla znovu a Habera mu ukáže, ako sa má správať. P. Habera následne vedie s Kristínou rozhovor o jej zvláštnom priezvisku a túžbe

živiť sa ako asistentka šamanov. V prestrihu Kristína rozpráva o amazonských šamanoch a meditáciách.

21:15:13 Kristína spieva pred porotou pieseň Billie Jean od Michaela Jacksona v upravenej verzii. Za svoj výkon dostane výnimočne dobré hodnotenie od P. Haberu. Zhodnotí, že to bude mať ťažké. Je pekná a vie spievať a to diváci nemajú radi. Kristína postupuje.

21:18:19 Predstavuje sa ďalší súťažiaci, Juraj. Je lesník a vždy bo zvedavý, či na takúto súťaž „má“. Ak mu Habera povie, že nevie spievať, bude rád, že je lesníkom.

21:18:47 Juraj spieva pred porotou pieseň od Karola Duchoňa. Počas jeho vystúpenia sa väčšina poroty hýbe v rytme piesne. M. Čekovský zhodnotí, že vystúpenie malo „eventový rozmer“. Porotcovia majú pocit, že tento typ piesne nie je vhodný do Superstar a ponúknu mu možnosť zaspievať niečo iné. Po odspievaní dostáva „áno“ od oboch porotkyň. P. Haberovi sa Juraj nepáči a dáva „nie“.

21:22:19 Prerušenie

Komunikát označujúci sponzora programu (Slovenská sporiteľňa, Plus JEDEN DEŇ), zvukovo-obrazový komunikát na program *Superstar*, reklamný blok (trvanie cca 00:06:04), zvukovo-obrazový komunikát, upútavka na program *Teleráno*, komunikát označujúci sponzora programu (TIPOS), upútavky na programy *Smotánka* ¹², *Love Island* ¹², zvukovo-obrazový komunikát na program *Superstar* ¹², komunikát označujúci sponzora programu (Dedoles, Slovenská sporiteľňa).

21:31:10 Pokračovanie programu SuperStar ¹²

Opakovanie predchádzajúcej scény s hodnotením P. Haberu.

L. Mareš nesúhlasí s postupom. Rozhodujúci hlas má M. Čekovský a Juraj postupuje do ďalšieho kola. V prestrihu Juraj telefonuje s priateľkou/manželkou a oznamuje jej svoj postup.

21:32:33 Ďalšiu súťažiaca Renátu sprevádzajú viacerí príbuzní. Niektorí z nich sa vyjadrujú na kameru. Renáta vraví, že bola sklamaná, keď jej niektorí príbuzní oznámili, že sa obávajú jej strápnenia.

21:33:11 Renáta je pred porotou. Vysvetľuje, že nevyštudovala nič, čo sa spája s hudbou. Porotcovia ju upokojujú, nevidia to ako problém. Renáta v prestrihu vraví, že na šoubiznise ju najviac láka bohatstvo. Ak vyhrá, svojmu priateľovi kúpi auto. Prestrih. Renáta falošne spieva pred porotou. Porota zhodnotí, že Renáta nevie spievať a nepostupuje. V prestrihu Renáta priznáva, že porotcovia majú pravdu.

21:36:53 Ďalšia súťažiaca vraví na kameru, že má trému z porotcov a najväčšiu z P. Haberu. Prestrih. Martina je pred porotou. Na zem si položí albumy. V prestrihu vraví, že zbieranie autogramov je jej veľká vášeň a albumy nosí aj do mesta. Prestrih. Martina opäť pred porotou. Vraví, že po vystúpení si od každého vypýta podpis. Porota sa však podpíše ešte pred jej vystúpením – pre istotu. V prestrihu Martina predstavuje svojho kráľika, s ktorým robí králičí parkúr. Prestrih. Martina veľmi falošne spieva. Po chvíli ju zastavuje M. Čekovský. P. Habera vraví, že jej hudba škodí a mala by prestať spievať. Porotcovia jej oznamujú, že nepostupuje. Martina sa rozplače. M. Bagárová prichádza k nej a objíma ju. V prestrihu sa Martina vyjadruje, že s porotou nesúhlasí. Myslí si, že spievať vie.

21:41:51 Pred porotu prichádza ďalší súťažiaci. Ženským porotkyniam sa zjavne páči. V prestrihu sa predstavuje Adam. Je vo svojom hudobnom štúdiu. Hudbe sa venuje každý deň po práci. V minulosti sa venoval tanečnému rock and rollu, pričom sa v ňom považuje za priemerného. V Superstar chce zistiť, či vie spievať. Prestrih. Adam spieva pred porotou baladickú pieseň a postupuje.

21:46:20 Ďalšia súťažiaca Klaudia má so sebou hviezdnu podporu, minuloročnú finalistku Dominiku Lukešovou. Prestrih. Klaudia spieva pred porotou. V prestrihoch zábery na

Dominiku. Jej vystúpenie porota nehodnotí pozitívne, mali zmiešané pocity. L. Mareš zavolá do štúdia Dominiku, ktorá opisuje, ako sa snaží vydávať svoje vlastné piesne. Klaudia nepostupuje.

21:50:48 Ďalší súťažiaci je Filip, ktorého sprevádza babka - jediný človek, ktorý vie, že je na kastingu. Filip vraví, že nikdy neabsolvoval žiadne lekcie spevu a nevie, aký je spevák. Prestrih. Filip spieva a hrá na gitare pred porotou.

21:52:28 Prerušenie

Komunikát označujúci sponzora programu (Slovenská sporiteľňa, Marlenka, Dedoles), zvukovo-obrazový komunikát na program *Superstar* ¹², reklamný blok (trvanie cca 00:05:54), zvukovo-obrazový komunikát, komunikát informujúci o očkovaní (www.bytzdravyjevyhra.sk), upútavky na programy na VOYO ¹² (*After : Bozk, After: Sľub, Divoký zoznam, Znova a lepšie, Pád, Twilight sága. Úsvit 2*), upútavky na programy *Farma* ¹², *Love Island* ¹², zvukovo-obrazový komunikát na program *Superstar* ¹², komunikát označujúci sponzora programu (Plus JEDEN DEŇ, Slovenská sporiteľňa).

22:01:32 Pokračovanie programu SuperStar ¹²

Niektorí porotcovia majú výhrady k nepresnosti v hre na gitare. Filip dostane šancu zaspievať ešte jednu pieseň a postupuje. P. Habera dodáva, že z Filipa ide príjemná energia a to táto súťaž potrebuje.

22:04:34 Filip pred štúdiom objíma so svojimi blízkymi. Na kameru vraví: „*Pokadil jsem to, eee, pokazil jsem to, ale zachránili mně, takže...děkuju moc.*“

22:04:38 Predstavuje sa súťažiaca Kateřina, ktorá v minulosti žila v New Yorku. Výrazne sa maľuje, už na základnej škole inklinovala k emo štýlu a rada šokuje. V medailóne sa objaví aj scéna, ako sama sebe tetuje ruku.

22:05:02 Matka v medailóne vraví: „*Když mi řekla, že jde so Superstar, tak jsem ji řekla, že je jelito.*“

Kateřina sama seba považuje za alternatívnu osobu a neprekáža jej, že jej vzhľad vadí blízkym.

22:05:19 Kateřina je pred porotou. Bude spievať Holubí dům, čo L. Mareša, vzhľadom na jej výzor, prekvapí. P. Haberu skôr zarazí informácia z dotazníku, kde Kateřina uvádza, že maľuje prasacou a ľudskou krvou. V prestrihu Kateřina vraví, že tak maľuje preto, že je to niečo iné a často sa to nevidí (v zábere znázornené ako maľuje červenou tekutinou). Matka vraví, že už sa ju nesnaží korigovať, pretože si myslí, že každý má nejakú svoju cestu.

22:06:16 P. Haberu zaujíma, kde krv zháňa. Kateřina uvádza, že si odoberá svoju. M. Bagárová má strach. Kateřina sľubuje, že nikomu neublíži.

22:06:40 Kateřina spieva pieseň. Po chvíli ju zastavuje M. Čekovský. Porotcovia skonštatujú, že šokovala zjavom a nie spevom.

22:08:57 Pred porotou spieva a hrá na gitare Timea. Za svoj výkon si ihneď vyslúži postup.

22:11:23 Predstavuje sa Nikola, ktorá už raz v súťaži bola. Konštatuje, že vtedy nebola na súťaž psychicky pripravená.

22:12:09 Nikola spieva pred porotou. Keď dospieva priznáva, že bola veľmi nervózna. Po napínavom hlasovaní Nikola postupuje.

22:16:41 Nikola sa pred štúdiom objíma s blízkou osobou. Vraví: „*Ó, panebože, je to tam. Já se klepu jako prase, to musí být strašně vidět...já jsem jak ratlák.*“

22:16:57 Predstavuje sa súťažiaci Matej. Spieva pri klavíri opernú pieseň. Vraví, že by v *Superstar* rád získal nové kontakty a rozšíril si pole pôsobnosti na ďalšie žánre.

22:17:39 Matej prestupuje pred porotou. L. Mareš kritizuje jeho výber oblečenia. Ostatným však nevadí.

22:18:50 Matej spieva Haberovu pieseň v sprievode klavíra. Po odspievaní porota vraví, že to bola dlhá pieseň. Zhodnotia, že je náročné spievať a hrať zároveň. Väčšinou sa porotcovia nudili.

22:22:02 Prerušenie

Komunikát označujúci sponzora programu (Slovenská sporiteľňa, Marlenka), zvukovo-obrazový komunikát na program *Superstar* ⁽¹²⁾, reklamný blok (trvanie cca 00:06:03), zvukovo-obrazový komunikát, upútavka na kasting k súťaži *Na love* ⁽¹²⁾, upútavky na programy *Pán profesor* ⁽¹²⁾, *Anna* ⁽¹⁵⁾, *Love Island* ⁽¹²⁾ zvukovo-obrazový komunikát na program

Superstar ⁽¹²⁾, komunikát označujúci sponzora programu (Dedoles, Slovenská sporiteľňa).

22:31:03 Pokračovanie programu *SuperStar* ⁽¹²⁾

Všetci porotcovia dávajú Matejovi „nie“. Matej pred štúdiom vraví, že bude na sebe viac pracovať.

22:23:00 Predstavuje sa Felicita Victoria. Zvláštne meno jej dala babička pochádzajúca z Moldavska. Felicita vraví, že práve odtiaľ pochádza jej temperament.

22:32:36 Felicita spieva pred porotou. Za svoj výkon si vyslúži od všetkých porotcov perfektné hodnotenie a postupuje. Po jej odchode sa ešte rozprávajú medzi sebou a sú z nej v úžase.

22:35:57 Nasleduje medailón 16 ročného Sama, ktorý raz bude hasičom. Rodičia ho podporujú v speve a hre na akordeón. Samova mama so slzami v očiach vraví, že Samo je dobrý spevák a veľmi prežíva jeho účasť v súťaži.

22:37:04 Samo spieva pred porotou rytmickú pieseň. Po určitom čase ho porota zastavuje, Samo vyzerá zmätene. Jeho spevácky prejav zhodnotia veľmi negatívne. Vraví, že sa síce pobavili, ale Samo mal by sa venovať iba ľudovkám.

22:39:24 P. Habera: „*Samko, šestnást rokov...na rovinu, neviem, či ti to už niekto v živote povedal, budem možno prvý, bolo to celé úplne na (vypípaný výraz). Ulanbátar hľadá Superstár jak vyšitý. Dovidenia. Chod' přeč. Lebo sa (vypípaný výraz) teraz z fleku.*“

22:40:28 Predstavuje sa Jakub. Prihlásil sa, lebo by chcel zviditeľniť svoju kapelu. Učí na dvojazyčnej (česko-poľskej) ZUŠ husle.

22:41:45 Jakub prichádza pred porotu aj s gitarou. M. Čekovský ho víta po poľsky. Jakub mu nerozumie. Vysvitne, že to bola vymyslená poľština.

22:42:29 Jakub spieva v sprievode gitary. P. Pagáčová vyjadrí prekvapenie nad kvalitou spevu. Jakub sa jej pri príchode zdal totiž veľmi nervózny a tak sa bála, čo príde. P. Habera Jakubovi odporučí, aby sa uvoľnil. Jakub postupuje ďalej.

22:45:58 Mužský hlas mimo obraz vraví, že väčšina súťažiacich je s priestorom pláže (pozn.: priestory, kde čakajú súťažiaci na svoje vystúpenie pripomínajúce pláž) spokojná. Vzápätí sa predstavuje Jan, ktorý rád sťahuje veci. Je schopný aj trikrát do týždňa presťahovať svoje veci v izbe. Zábery na Jana, ako premiestňuje predmety na pláž. Jeho mama sa vyjadruje, že niekedy je to presúvanie a sťahovanie až na zaplakanie.

22:47:54 Jan sa rozpráva s P. Pagáčovou. Hrá na viac hudobných nástrojov a v pláne má naučiť sa hrať na harfu. Popri rozhovore sa od nervozity smeje. Celá porota má vďaka Janovi príjemnú náladu.

22:48:45 Jan spieva v sprievode gitary. Počas spievania sa stále usmieva. P. Habera označí jeho výkon ako samovraždu. M. Čekovský mu dáva „nie“.

22:51:22 Prerušenie

Komunikát označujúci sponzora programu (Slovenská sporiteľňa, Dedoles), zvukovo-obrazový komunikát na program *Superstar* ¹², reklamný blok (trvanie cca 00:05:54), zvukovo-obrazový komunikát, upútavka na programy *UFC 266 Volkanovski vs. Ortega* ¹⁵, *DAC 1904 vs Spartak*, komunikát označujúci sponzora programu (Fortuna), upútavky na programy *Na telo*, *Love Island* ¹², zvukovo-obrazový komunikát na program *Superstar* ¹², komunikát označujúci sponzora programu (Plus JEDEN DEŇ).

23:00:10 Pokračovanie programu *SuperStar* ¹²

M. Bagárovej a P. Pagáčovej sa páči Janova pozitívna energia, spev však nie. Od všetkých porotcov dostane „nie“ a nepostupuje.

23:01:01 Predstavuje sa Marieta, ktorá študuje na konzervatóriu hudobno-dramatický odbor. Vyrába si prírodnú kozmetiku. Jej rodičia sa vyjadrujú, že ich dcéra je kreatívna od mala. K spevu ju priviedol dedko, ktorý jej spieval uspávkanky. Má ambíciu stáť na svetových pódioch. Veľmi ju inšpiruje Emma Drobná, ktorá jej vo vysielaní cez obrazovú správu zasiela podporu.

23:02:30 Marieta spieva prd porotou. Už pri prvých tónoch je porota nadšená. Po odspievaní sa M. Čekovský postaví a ihneď jej podáva lístok informujúci o jej postupe. P. Habera vraví, že prvýkrát v tomto ročníku mal zimomriavky a vie, že Marieta sa v súťaži dostane veľmi ďaleko.

23:05:34 P. Habera: „.....*máš sedemnást' rokov, neuveriteľne spievaš, si talent jak prasa.*“

Všetci porotcovia jej výkon hodnotia extrémne pozitívne. Po odchode zo štúdia sa Marieta objíma so svojou mamou a vraví, že je v nemom úžase a veľmi vdáčná.

23:07:18 Koniec programu

23:07:19 Komunikát označujúci sponzora programu (Slovenská sporiteľňa, Dedoles, Marlenka, Plus JEDEN DEŇ), zvukovo-obrazový komunikát na program *Anna* ¹⁵, komunikát označujúci sponzora programu (DOXXbet, Professore, Plus JEDEN DEŇ, BNW), začiatok programu *Love Island* ¹².

23:09:59 Koniec záznamu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 8.12.2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosť č.: 1407/SO/2021

Programová služba: TV MARKÍZA

Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA spol. s r.o.

Číslo licencie: TD/17

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. preverila sťažnosť evidovanú pod č. 1407/SO/2021 smerujúcu voči vysielaniu televíznej programovej služby TV MARKÍZA, vysielateľa MARKÍZA – SLOVAKIA spol. s r.o. a uznala sťažnosť podľa ustanovenia § 14a ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. za **neopodstatnenú**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 20.12.2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu

dňa 08. 12. 2021

Sťažnosť č. 1407/SO/2021 zo dňa 01. 10. 2021

Sťažovateľ: fyzická osoba

Predmet sťažnosti: Love Island

Deň a čas vysielania: 28. 09. 2021 o 23:02 h

Označenie podľa JSO: 12

Programová služba: TV MARKÍZA

Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r. o.

Číslo licencie: TD/17

Dátum: 01. 12. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTI:

„Dobrý deň,

podávam sťažnosť na vysielanie TV Markíza, program Love Island. V programe sa muži vyzliekali a robili striptíz pre svoje televízne partnerky. Celý program je maximálne nevkusný a je označený ako nevhodný pre maloletých do 12 rokov. Tento program určite nie je vhodný ani pre maloletých do 18 rokov a preto nerozumiem ako je možné, že TV Markíza zvolila toto označenie.“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 308/2000 Z. z. (ďalej len „ZVR“):

§ 20 - Ochrana maloletých - (3) Na základe klasifikácie programov podľa vekovej vhodnosti sú vysielateľ televíznej programovej služby a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie povinní na ochranu maloletých zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu 28a)(ďalej len "jednotný systém označovania").

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. (ďalej len „JSO“)

§ 1

(1) Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých do 18 rokov, ak obsahujú

a) zobrazenie násilia na živých bytostiach, najmä zobrazenie krutého ubližovania alebo krutej násilnej smrti človeka bez pocitov ľútosti, zobrazenie týraných osôb alebo zobrazenie prejavov osôb a skupín s patologickými normami správania,

b) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá,

c) zobrazenie prejavov neznášanlivosti alebo nenávisť, xenofóbie, rasizmu, náboženskej diskriminácie a neznášanlivosti, násilia voči etnickým alebo iným menšinám, zobrazenie šikanovania,

d) zobrazenie alebo prezentovanie závislosti, akou je alkoholizmus, fajčenie, drogová alebo hráčska závislosť formou zábavy alebo zobrazenie používania zbrane ako útočného prostriedku formou zábavy,

e) zobrazenie erotických pomôcok alebo erotických scén, ktoré sú vyrobené výlučne na prezentáciu erotiky a erotických tém,

f) sexuálne scény alebo sexuálne správanie vrátane promiskuitného správania, ktoré sú prezentované ako forma zábavy, scény spojené s prejavmi sexuálneho násilia alebo sexuálnymi deviáciami, alebo

g) zobrazenie zámerne vyvolávajúce pocity strachu alebo úzkosti v žánri horor.

(2) Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov, ak obsahujú

a) detailné a naturalistické zobrazenie násilných aktov,

b) týranie zvierat,

c) sexuálne scény, ktoré sú súčasťou dejovej línie,

d) zobrazenie alebo prezentovanie formy závislosti, akou je alkoholizmus, fajčenie, drogová alebo hráčska závislosť alebo používanie zbrane ako útočného prostriedku, v ktorom sa spôsobom spracovania niektorá forma závislosti alebo používanie zbrane ako útočného prostriedku schvaľuje, zľahčuje alebo sa vyzdvihuje do popredia,

e) zobrazenie správania s vysokým rizikom ublíženia na zdraví, pričom toto riziko sa prezentuje ako atraktívne alebo zábavné a správanie je prezentované bez upozornenia na nebezpečenstvo a možné následky tohto správania,

f) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, alebo

g) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne posolstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov.

(3) Audiovizuálne diela, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov, ak obsahujú

a) zobrazenie prezentujúce ohrozenie rodiny alebo rodičovských vzťahov, ak je vzhľadom na vek maloletých a povahu prezentovaného ohrozenia odôvodnený predpoklad neadekvátnej interpretácie zobrazeného obsahu,

b) zobrazenie reálneho násillia alebo zobrazenie následkov reálneho násillia na živých bytostiach, zobrazenie následkov živelných pohrôm alebo dopravných nehôd na živých bytostiach,

c) zobrazenie krvi a telesných znetvorení, ktoré nie sú svojou povahou bežné,

d) zobrazenie násilných aktov,

e) zobrazenie následkov násilných aktov,

f) zobrazenie negatívnych príbehov detí, ktoré by odôvodnene mohli vyvolať u detí efekt obete reálneho sveta,

g) zobrazenie neprirodzených, náhlych a neočakávaných zmien živých bytostí alebo zobrazenie paranormálnych alebo iných mimovnemových javov,

h) zobrazenie nahoty, ktoré nie je bežné v rodinnom prostredí a na verejnosti a ktoré by mohlo vyprovokovať záujem o sexuálne vzťahy a predčasné prebudenie sexuálnych pudov maloletých detí,

i) zobrazenie milostných scén bez zobrazenia nahoty, ktoré sú súčasťou dejovej línie,

j) zobrazenie správania s rizikom ublíženia na zdraví, ak nie je riziko ublíženia na zdraví dostatočne zreteľné, zobrazenie rizikových športových disciplín alebo fantazijných predstáv o nadľudských hrdinských výkonoch človeka mimo reálneho sveta, ktorých neadekvátna interpretácia vzhľadom na vek môže vyvolať u maloletých efekt napodobňovania, alebo

k) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne posolstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 12 rokov.

5) Obsah audiovizuálnych diel, multimediálnych diel, programov poskytovaných prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programov alebo iných zložiek televíznej programovej služby sa posudzuje z hľadiska

a) kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke programovej služby,

b) spôsobu a formy spracovania alebo zobrazenia jednotlivých hodnotiacich kritérií vzhľadom na charakter a druh diela alebo programu, umeleckého a morálneho posolstva diela alebo programu a

c) intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke televíznej programovej služby.

(6) Obsah každého audiovizuálneho diela, multimedialného diela, programu poskytovaného prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, programu alebo inej zložky televíznej programovej služby sa klasifikuje samostatne; to neplatí pre zložku televíznej programovej služby, ktorá je určená na získanie a udržanie pozornosti verejnosti na vlastné vysielanie a programy (ďalej len "upútavka"). Obsah každej časti seriálu, série alebo cyklu sa klasifikuje osobitne.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiiu:

Dňa 01. 10. 2021 bola Rade doručená sťažnosť, v ktorej sťažovateľ namietal voči odvysielaniu programu *Love Island* ¹² zo dňa 28. 09. 2021 o 23:02 hod.: „V programe sa muži vyzliekali a robili striptíz pre svoje televízne partnerky. Celý program je maximálne nevkusný a je označený ako nevhodný pre maloletých do 12 rokov. Tento program určite nie je vhodný ani pre maloletých do 18 rokov a preto nerozumiem ako je možné, že TV Markíza zvolila toto označenie.“

O Programe:

„Hľadanie lásky v raji, boj o rozprávkovú výhru, nádherná vila pri mori, jemný piesok na pláži, osviežujúci bazén, spaľujúce slnko, či večerné grilovačky – to všetko a ešte omnoho viac uvidíte už túto jeseň na VOYO.

Podstata šou *Love Island* je jednoduchá: Skupina mladých ľudí zo Slovenska a Česka si bude v nádhерnej vile na Kanárskych ostrovoch tri mesiace nielen užívať slnko, more a spoločné úlohy a hry, ale pod dohľadom televíznych kamier hlavne hľadať lásku svojho života. A keď sa k tomu na konci pridá aj atraktívna finančná výhra 75 000 eur, je jasné, že o zábavu bude postarané.

Počas šou spolu súťažiaci flirtujú, tvoria páry, niekedy ich zase rozbíjajú, zblížuju sa či formuju spojenectvá, a to všetko s jasným cieľom – nájsť lásku svojho života a dostať sa so svojim miláčikom až do finále!

V každej epizóde sú ich vzájomné vzťahy testované, pretože tomu, kto nenájde svoj pár alebo je spárovaný len účelovo, hrozí, že bude musieť luxusnú vilu opustiť.

Milióny mladých ľudí po celom svete túto šou skrátka milujú. *Love Island* už slávil úspechy napríklad vo Veľkej Británii, v USA, Austrálii, Nemecku, Holandsku alebo Poľsku, a teraz mieri na Slovensko a do Čiech. “ (https://loveisland.markiza.sk/o-sou/2036449_pikantny-love-island-vas-zarucene-rozpali).

V predmetnom diele programu bol hlavnou témou príchod nového mužského člena, Vaška do vily. Zaujal najmä Simonu. Popritom dostali súťažiaci úlohy vo forme SMS správ, kde bolo napísané, aká úloha ich čaká. Mali za úlohu pod vedením Viléma tancovať spoločenské tance, urobiť pánsky striptíz v štýle divokého západu a poslednou úlohou bolo vybrať pár, ktorý je vo vile najstabilnejší a za odmenu pôjde na súkromnú večeru. Vybratí boli Nathan a Tess.

Vzhľadom na predmet sťažnosti sme program analyzovali v súvislosti s ustanovením § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. (účinný od 1. 1. 2014), podľa ktorého je vysielateľ v súvislosti s klasifikáciou programov povinný „... zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu (ďalej len "jednotný systém

označovania").“ Osobitným predpisom je v tomto prípade Vyhláška č. 589/2007 Z. z. (účinná od 1. 1. 2014) ustanovujúca podrobnosti o používaní JSO.

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. uvádza v § 1 ods. 3 pri kritériách nevhodnosti programu do 12 rokov okrem iného aj kritérium písm.

i) zobrazenie milostných scén bez zobrazenia nahoty, ktoré sú súčasťou dejovej línie,

k) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne posolstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 12 rokov.

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. uvádza v § 1 ods. 2 pri kritériách nevhodnosti programu do 15 rokov okrem iného aj kritérium písm.

c) sexuálne scény, ktoré sú súčasťou dejovej línie,

f) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, alebo

g) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne posolstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov.

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. uvádza v § 1 ods. 1 pri kritériách nevhodnosti programu do 18 rokov okrem iného aj kritérium písm.

b) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá,

f) sexuálne scény alebo sexuálne správanie vrátane promiskuitného správania, ktoré sú prezentované ako forma zábavy, scény spojené s prejavmi sexuálneho násillia alebo sexuálnymi deviáciami.

- Počas monitoringu predmetného programu sme zaznamenali nasledovné nevhodné výrazy:

- **nasraná** (nasratá) (1x) - podľa **Slovníka súčasného slovenského jazyka A-G, H-L, M-N** z r. 2009, 2011, 2015 (ďalej **SSSJ**) ide o hrubý výraz pre pociťujúci a prejavujúci prudký hnev, zlosť, podráždenie, nahnevany, nazlostený:

23:16:19 Simona s Vaškom si ľahnú vonku na ležadlo a Simona povie Vaškovi, že Petr ju rozčuľuje. Keď prišiel do vily, páčil sa jej, ale zmenil sa.

Simona: „Já nebyla na nej nasraná, že mu nejde to tancování, já taky neumím tancovat. Ale kvůli tomuhle. Že on je v jednu chvíli takovej strašně jako přeslazeney a pak jde filozofovat o životě, ty vole a nebaví se celý den se mnou.“

- **vole** (vôl) (6x) – podľa **Slovníka slovenských nářečí A-K, L-P** z r. 1994, 2006 je to český výraz pre ťažné domáce zviera, vykastrovaného býka a taktiež ide o prenesený vulgárny výraz pre nadávku hlúpemu, nechápavému človeku. Podľa **Synonymického slovníka slovenčiny z r. 2004** ide o hrubý výraz:

23:16:19 Simona s Vaškom si ľahnú vonku na ležadlo a Simona povie Vaškovi, že Petr ju rozčuľuje. Keď prišiel do vily, páčil sa jej, ale zmenil sa.

Simona: „Já nebyla na nej nasraná, že mu nejde to tancování, já taky neumím tancovat. Ale kvůli tomuhle. Že on je v jednu chvíli takovej strašně jako přeslazeney a pak jde filozofovat o životě, ty vole a nebaví se celý den se mnou.“

23:18:55 Ráno sa Simona na terase rozpráva s Petrom o tom, že ona cíti, že on nie je k nej úprimný, on naopak tvrdí, že áno. Simona sa na kameru vyjadrí, že Petr ju fyzicky priťahuje, ale mentálne vôbec. Petr do kamery povie, že Simona je podľa neho trochu povrchná.

23:20:26 Simona: „Ty jseš neskutečnej, fakt, ty vole.“

Petr: „Furt tě seru, jo?“

Simona: „Ale strašně.“

Petr: „Chudák malá Simonka, pořád ji seru.“

23:29:09 Simona odchádza z terasy do vily.

Simona: „Ty vole, ty jseš fakt jako...“

23:29:21 Záber na to, ako sa ostatní zobúdzajú. Simona s Vaškom a Petrom sú v kúpeľni. Simona natiera Vaška na hrudi nejakým prípravkom a Petr mu natiera chrbát.

Petr: „Doublecare.“

Vašek: „Ty vole.“

Simona: „To musí bejt pohled, ty vole na nás, tedy.“

Petr: „Ty vole, večer přišoupáváme postele.“

Simona: „Tebe už to napadlo?“

Petr: „Ano.“

Simona: „Si děláš prdel, né?“

Petr: „No.“

- **seru** (serie) (2x) - podľa Slovníka spisovného jazyka českého (ďalej SSJČ) ide o vulgárny výraz vo význame hnevať, dopaľovať, popudzovať, švať,
- podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 je výraz srať definovaný ako hrubý vo význame vypúšťať výkaly, pošpiniť

23:18:55 Ráno sa Simona na terase rozpráva s Petrom o tom, že ona cíti, že on nie je k nej úprimný, on naopak tvrdí, že áno. Simona sa na kameru vyjadrí, že Petr ju fyzicky priťahuje, ale mentálne vôbec. Petr do kamery povie, že Simona je podľa neho trochu povrchná.

23:20:26 Simona: „Ty jseš neskutečnej, fakt, ty vole.“

Petr: „Furt tě seru, jo?“

Simona: „Ale strašně.“

Petr: „Chudák malá Simonka, pořád ji seru.“

- **prdel** (1x) - podľa Slovníka cizích slov slangový výraz vo význame zábava, žart, sranda, tento výraz sa v slovenských slovníkoch nenachádza

23:29:21 Záber na to, ako sa ostatní zobúdzajú. Simona s Vaškom a Petrom sú v kúpeľni. Simona natiera Vaška na hrudi nejakým prípravkom a Petr mu natiera chrbát.

Petr: „Doublecare.“

Vašek: „Ty vole.“

Simona: „To musí bejt pohled, ty vole na nás, tedy.“

Petr: „Ty vole, večer přišoupáváme postele.“

Simona: „Tebe už to napadlo?“

Petr: „Ano.“

Simona: „Si děláš prdel, né?“

Petr: „No.“

- **zadek** (zadok) (1x) - podľa **KSSJ 4** ide o expresívne vyjadrenie zadnej časti tela v okolí konečníka:

00:09:09 Uvidíte (zostrih z nasledujúcej časti.)

Mishala hovorí Vilémovi: „*Nejkrásnější zadek na světě.*“

- **na hovno** (1x) – podľa SSSJ ide o hrubý výraz v zmysle, že je niečo nevyhovujúcim, neprimeraným spôsobom z hľadiska kvality, úrovne, potrieb, zle, nedobre, mizerne; prípadne vyjadruje zlý, nepriaznivý stav organizmu (po psychickej al. fyzickej stránke), zle, nanič:

23:39:29 Vilém sa rozpráva vo vile so Simonou. **Vilém:** „*Proč jsi se sem přihlásila?*“

Simona: „*Proč jsem se sem přihlásila? Protože jsem byla strašně otrávená už životem mým. Celý rok prostě byl můj na hovno, ale úplně.*“

- **kokos** (1x) - uvedený pojem sa v slovenských slovníkoch vo význame použitom v programe nenachádza. V hovorovej reči sa tento expresívny výraz používa v emočne vypätejších situáciách ako synonymum vyjadrujúce údiv, prekvapenie:

00:02:29 Účastníci dostanú ďalšiu sms správu. Mishala prečíta jej znenie, že jedna dvojica musí opustiť vilu. Všetci ostatní zarazení. Súťažiaci sa po jednom vyjadrujú do kamery, ako ich toto oznámenie, šokovalo.

00:03:36 Martin: „*Ty kokos, to bylo, to fakt, to bylo nepříjemný. Úplně, já jsem to nečekal.*“

- V predmetnom diele programu sme zaznamenali tieto scény alebo vyjadrenia so sexuálnym podtónom:

23:17:33 Vašek: „*Přijdeš večer za mnou? V noci, jo? Ale nesmíme to říkat, ať to nikdo neslyší.*“

Simona: „*Chudák Peťo, to nesmí vědet Peťo.*“

Vašek: „*Tak jo, tak se těším. A na prvním rande žádnéj sex.*“

Simona: „*I já mám takovou zásadu, až na druhým.*“

Vašek: „*Až na druhým? Tak já to mám teda asi z filmu, ale až na pátým.*“

Simona prekvapene: „*Až na pátým?*“ Vašek na kameru hovorí, že Simona je podľa neho správne dievča a mohlo by im to fungovať.

23:18:14 Je noc. Kamera sníma čierno-bielymi zábermi účastníkov Love Islandu, ako po dvojiciach spia v posteliach v spoločnej spálni.

Rozprávač mimo obraz: „*Zatiaľ čo niektorí poslušne zaspali, nanajvýš si prehodili jednu nohu cez druhú, u iných to vyzeralo, ako by ich pod perinou navštívil klavírny virtuóz. Honza a Aicha svojím ťažkým dychom nikoho neprekvapili, Ale Peter a Gabriela? Možno sa niečo blíži, ňu, ňu, ňu.*“ Záber ako sú Pítr s Gabrielou otočení k sebe, pod paplónom je pozorovateľný Pítrov krátky pohyb rukou na Gabrielinom boku, pripomína objatie. Jan leží na jednom boku, chrbtom ku kamere, šťastí ho zakrýva paplón, má oblečené trenkové nohavice. Druhú osobu pod paplónom nevidieť. Jan výraznejšie dvakrát rukou nadvihne perinu.

23:29:21 Záber na to, ako sa ostatní zobúdzajú. Simona s Vaškom a Petrom sú v kúpeľni. Simona natiera Vaška na hrudi nejakým prípravkom a Petr mu natiera chrbát.

Petr: „*Doublecare.*“

Vašek: „*Ty vole.*“

Simona: „*To musí bejt pohled, ty vole na nás, tedy.*“

Petr: „*Ty vole, večer přišoupáváme postele.*“

Simona: „*Tebe už to napadlo?*“

Petr: „*Ano.*“

Simona: „*Si děláš prdel, né?*“

Petr: „*No.*“

23:30:05 Z terasy zaznie hudba a návštevníci vily sa zhromaždia pri bazéne, sú v plavkách. Predtancuje im Vilém a Aicha. Všetci tancujú rôzne tance, aj twerk (druh tanca, pri ktorom sa trasie pozadím). Najprv v podrepe tancujú twerk Tess, Aicha a Mishala. Potom si všetky tri kľaknú na kolená s rukami na zemi a trasú pozadím, v jednu chvíľu tancujú tak, že sa približujú lonom k podlažke. Ostatné dievčatá pri tomto druhu tanca sedia.

Laura: „Tak ja nie som úplne na takéto typy tancov, mne to príde tak trochu ponižujúce.“

23:42:02 Účastníkom príde spoločná sms správa s výzvou na hru. Dostanú úlohu, sú vyzvaní k zábave v štýle divokého západu.

23:42:52 Vašek: „Divoký západ? Tak to se hodně obávám. Protože půjde určitě o nás chlapy. A tak to doufám, že se holky budou válet v bikinách v prachu a my budeme jenom mýt ty své kolty vytažený a strílet.“

23:43:10 Začína sa zábava na divoký západ. Súťažiaci musia predviesť striptíz, skrotiť býka a oslobodiť svoju milú priviazanú ku koľajnici za zápästie hrubým povrazom bez použitia rúk.

Rozprávač mimo obraz opisuje pravidlá hry: „Íláh, vítajte na sexi divokom západe! Na začiatku všetkého je zviazané dievča. Aby ho hrdina v sexi kostýme kovboja zachránil, musí preraziť dvere do salónu, a predviesť najlepšiu striptíz. Ovládnuť mechanického býka a prežiť pestrofarebnú prestrelku. Počas toho, ako sexi pištoľníčky strieľajú nášho kovboja, on sa snaží ukradnúť, čo najviac zlata. Keď sú úlohy splnené, môže konečne oslobodiť svoju milú a dostať bozk. Vo finále si dievčatá vyberú toho, ktorý ich ako westernový hrdina najviac očaril. Nuž páni, dámy v ohrození sú sexi, takže prosím držte svoje pištole prekliate nízko a nech vyhrá ten najlepší.“

Chlapci sú oblečení v kockovaných košeliach s vestou a rifľových nohaviciach, s klobúkom na hlave. Stoja bokom čakajúc v zástupe, kedy príde na nich rad. Dievčatá sú v plavkách, takisto v zástupe otočené k chlapcom, chlapci majú tancovať pred nimi. Partnerka každého tanečníka je priviazaná k železničnej koľajnici za zápästia a členky. Čaká, že ju partner nakoniec vyslobodí rozviazaním špagátu zubami.

23:43:57 Začína Martin, tancuje pred dievčatami, vyzlečie si košeľu, jedným ťahom si strhne široké rifľové nohavice a v lesklých slipoch, ktoré vyzerajú ako plavky, skočí do malej nafukovacej ohrady s býkom, vyskočí na neho, hodí krúžok smerom na háčik, netrafi sa. Spadne z býka, vyskočí z ohrady, vhodí kamene do debny, dievčatá po ňom striekajú farebnými detskými pištoľami nejakú farebnú tekutinu, on sa skrýva za slamené kvádre. Vyslobodí svoje dievča rozviazaním povrazu ústami. Ona sa postaví a dajú si bozk.

23:44:55 Nasleduje Honza, tancuje, odhodí klobúk, otočí sa chrbtom k dievčatám, tie mu pomôžu s vyzlečením košeľe, vyzlečie si jedným ťahom nohavice a v plavkách skočí na býka. Točí sa na ňom, opäť sa mu nepodarí trafiť krúžkom háčik. Spadne z býka, vyskočí z ohrady a vyslobodí svoje dievča. Pobožkajú sa.

23:46:09 Vilém priskočí k dievčatám, hýbe panvou a s pištoľou pred prirodzením naznačuje niekoľkonásobné strieľanie. Dievčatá sa smejú. Nohavice sa mu nepodarí vyzliecť na prvý raz a tak skáče na jednej nohe. Rozosmeje ostatných. Vyskočí na býka, vydrží na ňom najdlhšie zo všetkých, použije pri tom tanečné pohyby pásom a rukou. Vyskočí, vyslobodí partnerku a dá jej teatrálny krátky bozk.

23:47:37 Nasleduje Nathan, ten predvedie najlepšiu striptíz v očiach dievčat. Pohybuje sa seabedome, vyzlečie si košeľu, priblíži sa k Mishaliným bokom, urobí zmyselný pohyb k jej bokom. Vytiahne pištoľ, naznačuje vystrelenie. Pokračuje ako jeho predchodcovia, vyzlečie si nohavice, vyskočí na býka, hodí krúžok Laure, tá ho chytí. Vyslobodí svoju partnerku rozviazaním špagátu zubami. Postaví ju a pobožká.

Rozprávač mimo obraz: „*Iskričky v očiach našich dievčat ostali ešte dlho po tvojej prestrelke.*“

23:49:09 Pítr sa dievčatám predvedie rýchlym striptízom, vyzve všetky dievčatá v rade na potľapkanie jeho pozadia a skočí na býka. Spadne z neho, skryje sa za slamené kvádre, dievčatá na neho striekajú farbu. Utečie im, vyslobodí svoju partnerku rozviazaním špagátu zubami. Pobožká ju.

Gabriela: „*Byla to první pusa, no.*“

Rozprávač: „*Prvá pusa? Ako z filmu!*“ Nasleduje pomalý záber na ich bozk.

V predvádzaní pokračuje Petr. Naznačuje strieľanie po každom z dievčat, vyzlečie si nohavice a odhodí ich. Padnú na hlavu Laure, viacerí sa zasmejú. Potom vyslobodí svoje dievča – Simonu. Ona na neho vyskočí s nohami obkročmo okolo jeho pása a dajú si dlhší bozk. Petr na kameru povie, že to necítil na dlhý bozk, ale nejakým spôsobom sa to zvrtilo.

23:59:38 V striptíze na štýl divokého západu pokračuje Vašek. Postup je rovnaký, ako u o ostatných, na koľajniciach je priviazaná Simona. Keď ju Vašek vyslobodí, vezme ju do náručia a pobožká dlhým bozkom. Simona sa na kameru vyjadrí, že pusa s Vaškom bola určite lepšia ako s Petrom. Znova sa objaví záber na bozkávajúcu sa dvojicu.

00:09:09 Uvidíte (zostrih z nasledujúcej časti.)

00:09:40 Záber na izbu s manželskou posteľou, a štrngnutie pohárov Nathana a Tess.

Jan hovorí Aiche v dôvernom rozhovore: „*A ty bys to nechtěla?*“ Aicha, neschopná reagovať sa hanblivo usmeje.

Predmetný program sme posudzovali z hľadiska formy a spôsobu spracovania, intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií a charakteru programu tak, ako to uvádza § 1 ods. 5 vyhlášky 589/2007 Z. z., ako i z kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti.

S prihliadnutím na:

1. kontext, v akom sa vyskytli kritériá nevhodnosti – Program *Love Island* svojím obsahom žánrovo zaraďujeme medzi reality show, v ktorom sa dobrovoľne zúčastňujú dospelé osoby s cieľom získania finančnej výhry alebo so zámerom zviditeľnenia sa v mediálnom priestore. Účastníci show si počas pobytu vo vile musia nájsť partnera a tieto vzťahy sa postupom času vyvíjajú rôznymi smermi. Niektorí súťažiaci partnera vymenia, ak im momentálny partner nevyhovuje. Ak sú súťažiaci bez partnera, hľadajú si nového. Súťažiaci pravidelne vypadnú a pravidelne počas nejakého obdobia príde do vily nový člen. Počas pobytu vo vile odkrývajú účastníci show svoje životy, svoje slabiny i svoje psychické rozpoloženie.

2. spôsobu a formy spracovania alebo zobrazenia jednotlivých hodnotiacich kritérií vzhľadom na charakter a druh diela alebo programu. Sťažovateľ poukazuje na striptíz súťažiacich. Monitorovaním programu nebola pri striptíze zaznamenaná nahota. Boli zaznamenané milostné scény bez zobrazenia nahoty vo forme bozku, ako odmeny za vyslobodenie a boli naznačené pohyby pri tanci, ktoré mali erotický podtón. „*Twerk je sexuálne provokatívny tanečný štýl, pri ktorom tanečník na populárnu hudbu trasie a pohupuje zadnou časťou tela.*“ (<https://cs.wikipedia.org/wiki/Twerk>).

Zo zobrazeného a vzhľadom na charakter obsahu daných scén, nešlo podľa nášho názoru o obscénne scény alebo gestá v zmysle ustanovení kritérií nevhodnosti do 15 a 18 rokov. V scénach, kde bolo zaznamenané, že Jan a Pítr hýbe rukou pod paplónom, nemožno jednoznačne konštatovať, že išlo o správanie intímneho sexuálneho charakteru medzi účinkujúcimi, teda nešlo o sexuálne scény v zmysle kritérií JSO (nevhodné do 15 a 18 rokov).

3. intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií a nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele. Zaznamenali sme nízku frekvenciu a intenzitu nevhodných vyjadrení - **nasraná** (nasratá) (1x), **vole** (vôl) (6x), **seru** (serie) (2x), **prdel** (zadok) (1x), **zadek** (zadok) (1x), **na hovno** (1x), **kokos** (1x). Myslíme si, že vyššie popísané expresívne výrazy spadajú pod kritérium § 1 ods. 3, písm. k) Vyhlášky č. 589/2007 Z. z., pre označenie programu ako nevhodného pre maloletých divákov do 12 rokov a ich výskyt v programe si nevyžaduje jeho prísnejšie hodnotenie v zmysle JSO.

Na základe obsahu i analýzy predmetného programu a s prihliadnutím na kontext, v akom sa vyskytli kritériá nevhodnosti, na spôsob a formu, ako aj intenzitu a frekvenciu zobrazenia jednotlivých kritérií sa domnievame, že namietaný program označený ako nevhodný do 12 rokov bol označený v súlade s podmienkami vyhlášky č. 589/2007 Z. z., ako aj s ustanovením § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.

ZÁVER:

Vzhľadom na vyššie uvedené sa nazdávame, že vysielateľ MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o. označením a odvysielaním predmetného dielu programu *Love Island* ¹² na programovej službe TV MARKÍZA dňa 28. 09. 2021 o cca 23:02 h neporušil ustanovenie § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii.
Sťažnosť navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnenú**.

Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (sťažnosť č. 1407/SO/2021)

Monitorované vysielanie: Love Island

Deň a čas vysielania: 28. 09. 2021 o cca 23:02 h

Označenie podľa JSO: 12

časový kód cca:

22:59:59 začiatok záznamu, prebiehajúca epizóda a záverečné titulky *Farma* 12

23:01:47 sponzorský odkaz *DoxxBet*, zvukovo-obrazový predel *Noc Pomsty* 15, sponzorské odkazy *News and Media Holding, a. s., TIPOS, národná lotériová spoločnosť, a. s.*

23:02:23 začiatok programu *Love Island* 12 „Videli ste“ (ukážky z predchádzajúceho vysielania).

23:03:05 na obrazovke sa objaví nápis *Love island ČESKO & SLOVENSKO* (zvučka s obrazom).

23:03:17 Rozprávač mimo obraz hovorí: „*Podobne ako kobra dokáže rozpoznať prítomnosť koristi na sto metrov, aj Simona si uvedomuje, že má vo vile konkurenciu a chudák nováčik Vašek netuší, že bude jednou z obetí. Ako by nestačilo, že ho čaká zoznámenie s chlapcami.*“

23:03:32 Na ležadle leží Vašek so Simonou. Simona povie Vaškovi, že Peťo je veľký fešák, ale je svojský.

Účastníci vily pribehnú von k baru, len Petr z diaľky zakýva Simone a novému účastníkovi Vaškovi. **Vašek** poznamená pre Simonu: „*Ješte si nevšimli.*“

23:03:47 Vašek: „*Vidím, že Sima neni šťastná ve svém vztahu, takže se přes ní dostanu do vily.*“

Záber ako Petr ide k Simone a Vaškovi. Zoznámi sa s Vaškom. Petr sa vyjadrí, že to bol pre neho šok, že je vo vile nový chlap, ktorý vypadá úplne ako on a je sympatický.

Vašek vstane z ležadla a postupne sa zoznamuje s chlapcami, Nathanovi a Martinovi hovorí, že je futbalista a že si spoločne zahrajú.

Jan sa vyjadrí na kameru, že Vašek je pre neho potenciálna hrozba.

Martin na kameru povie na Vaškovu adresu: „*Asi bude chtiť nějakým způsobem tady zamýchat nějak kartami, protože nic jinýho mu vlastně ani nezbyde, takže zrovna dvakrát mě to nepotešilo.*“

23:05:06 Tess: „*Se cítím úplně provinile. Co jsem odešla z domu, já jsem měla už čtyři rande.*“

Nathan: „*To je strašné. Dneska spíme oddelene.*“

Nathan s Tess sa rozprávajú navzájom o Vaškovi, o tom, kto by sa hodil k Mishale. Tess hovorí, že tie dievčatá, čo majú spokojný vzťah sa zdržali hlasovania za Vaška. Hlasovali tie, ktoré nie sú až tak spokojné so vzťahom. Vašek si myslí, že sa im všetkým páči.

23:05:47 Takisto Laura s Martinom sa rozprávajú o Vaškovi. Podľa nej sa Simone aj Gabriele Vašek páči.

Laura: „*Že, že ona keď sa s ním rozprávala, tak úplne zostala z toho, taká nervózna, že, že keď na ňu tam začal, vieš a on, on bol strašne taký kontaktný, že za každou babou, prišiel,*

pobozkal jej ruku, vieš a za mnou prišiel, podal mi ruku a takto, takto mi ju po, po oné, vieš po akože pohladkal a neviem čo, tak. A proste s každou jednou z nás tam flirtoval...“

Martin sa na kameru vyjadrí, že od prvej chvíle si všimol, že Vašek padol Simone do oka.

Laura povie Martinovi, že keď vyberali Vaška do vily, zdržali sa hlasovania tie dievčatá, ktoré majú stabilné vzťahy a hlasovali tie, ktoré chcú partnera zmeniť.

Martin do kamery povie, že mu po tom rozhovore spadol kameň zo srdca.

23:07:23 Simona vraví Petrovi: *„Jsme měli takové randíčko tady.“* Petr jej povie, že nežiarlil. Má ju rád, chce s ňou byť ďalej v páre, ale ak sa to ona rozhodne zmeniť, tak mu to nevadí. Hlavne chce, aby bola šťastná. Simona povie Petrovi, že pri rýchlom rande sa jej Vašek páčil.

Petr hovorí na kameru, že chlapcov je nepárny počet, môže to byť hrozba, ale on sa nebojí.

23:08:48 Mishala sa rozpráva s Vilémom, sedia na gauči v hale. Ona vraví, že pre ňu nebol Vašek ničím výnimočný a vadí jej, že je sebavedomý. Vilém na kameru povie, že podľa neho sa to poriadne zamieša.

23:09:40 Rozprávač mimo obraz: *„Keď sa nad vilou lásky zatiahne obloha a ostrovania sa mračia, máme tu Viléma a jeho superschopnosť roztancovať aj tých najzamyslenejších.“*

Viliam dostane sms správu, že má šancu zažiť a má zorganizovať pre všetkých tanečný kurz, hudobne ich bude doprevádzať Karel Gott.

Vilém sa vyjadrí na kameru, že z chlapcov bude najväčšie drevo Pítr a z dievčat Mishala, lebo mu nebude stačiť.

Zábery, ako sa chlapci a dievčatá vo vile učia tancovať a chystajú sa na slávnostný večer. Dievčatá si upravujú vlasy a maľujú sa.

23:11:17 Je večer, všade svietia svetlá a všetky páry krásne spoločensky oblečené kráčajú za sebou z vily k bazénu.

Na parkete Vilém chlapcov poučí, ako majú začať tancovať viedenský valčík. Začnú tancovať v pároch a Vašek tancuje sám.

23:11:53 Mishala sa vyjadrí na kameru, že bola prekvapená, ako bol Vilém dominantný, bolo vidieť, že tanec je jeho vášeň a ju to priťahovalo.

Páry tancujú, Petrovi tanec nejde, má z tanca strach, Vilém počíta a páry tancujú. Petr priradí Simone Vaška, lebo mu to nejde a Petr tancuje sám a pozoruje ich. Potom sa páry vymenia.

Simona na kameru o Petrovi: *„On je proste strašne zvláštní, ja tu jeho povahu asi už jako nedávám... už tam jsem to cítila, že to není takový, takový jako s Petrem, už tam to bylo cítit, že mezi, možná si to vsugeruju, ale cítila jsem to, že mezi náma něco je.“*

Petr potom tancuje so Simonou a dá jej pusu na čelo. Ona mu povie, aby to nerobil.

23:15:06 Simona na kameru: *„A dal mi pusinku na čelíčko a já jsem už mu řekla, ať to nedělá, že mi to vadí a on proč, co se děje, je něco v nepořádku s náma?“*

Páry spolu tancujú. Vilém sa vyjadrí na kameru že je rád, ako si zatancovali a že im to celkom išlo.

23:16:19 Simona s Vaškom si ľahnú vonku na ležadlo a Simona povie Vaškovi, že Petr ju rozčuľuje. Keď prišiel do vily, páčil sa jej, ale zmenil sa.

Simona: *„Já nebyla na nej nasraná, že mu nejde to tancování, já taky neumím tancovat. Ale kvůli tomuhle. Že on je v jednu chvíli takovej strašně jako přeslazený a pak jde filozofovat o životě, ty vole a nebaví se celý den se mnou.“*

Povie Vaškovi, že Petr sa vyjadril, že ak sa jej bude Vašek páčiť, že on to prijme. A ona povie Vaškovi, že sa jej páči.

Vašek: „Myslím si, že u Simy budu mít šanci, já to vím, že budu mít šanci.“

23:17:33 Vašek: „Přijdeš večer za mnou? V noci, jo? Ale nesmíme to říkat, ať to nikdo neslyší.“

Simona: „Chudák Peťo, to nesmí vědet Peťo.“

Vašek: „Tak jo, tak se těším. A na prvním rande žádnéj sex.“

Simona: „I já mám takovou zásadu, až na druhým.“

Vašek: „Až na druhým? Tak já to mám teda asi z filmu, ale až na pátým.“

Simona překvapene: „Až na pátým?“ Vašek na kameru hovorí, že Simona je podľa neho správne dievča a mohlo by im to fungovať.

23:18:14 Je noc. Kamera sníma čierno-bielymi zábermi účastníkov Love Islandu, ako po dvojiciach spia v posteliach v spoločnej spálni.

Rozprávač mimo obraz: „Zatiaľ čo niektorí poslušne zaspali, nanajvýš si prehodili jednu nohu cez druhú, u iných to vyzeralo ako by ich pod perinou navštívil klavírny virtuóz. Honza a Aicha svojím ťažkým dychom nikoho neprekvapili, Ale Peter a Gabriela? Možno sa niečo blíži, ňu, ňu, ňu.“ Záber ako sú Pítr s Gabrielou otočení k sebe, pod paplónom je pozorovateľný Pítrov krátky pohyb rukou na Gabrielinom boku, pripomína objatie. Jan leží na jednom boku, chrbtom ku kamere, sčasti ho zakrýva paplón, má oblečené trenkové nohavice. Druhú osobu pod paplónom nevidieť. Jan výraznejšie dvakrát rukou nadvihne perinu.

23:18:55 Ráno sa Simona na terase rozpráva s Petrom o tom, že ona cíti, že on nie je k nej úprimný, on naopak tvrdí, že áno. Simona sa na kameru vyjadrí, že Petr ju fyzicky priťahuje, ale mentálne vôbec. Petr do kamery povie, že Simona je podľa neho trochu povrchná.

23:20:26 Simona: „Ty jseš neskutečnej, fakt, ty vole.“

Petr: „Furt ťe seru, jo?“

Simona: „Ale strašně.“

Petr: „Chudák malá Simonka, pořád ji seru.“

23:20:38 prerušenie programu

sponzorské odkazy *TIPOS, národná lotériová spoločnosť, a. s., News and Media Holding, a. s.,* zvukovo-obrazový predel *Superstar* ¹², reklamný blok (trvanie cca 6 min.), zvukovo-obrazový predel/ *bytzdravyjevyhra.sk*, upútavka na program *Love Island* na Voyo ¹², *Pán profesor* na Voyo ¹², *casting.markiza.sk/* zvukovo-obrazový predel *Televízne noviny*, sponzorský odkaz *TIPOS, národná lotériová spoločnosť, a. s.*

23:29:09 pokračovanie programu

Simona odchádza z terasy od Petra do vily.

Simona: „Ty vole, ty jseš fakt jako...“

23:29:21 Záber na to, ako sa ostatní zobúdzajú. Simona s Vaškom a Petrom sú v kúpeľni. Simona natiera Vaška na hrudi nejakým prípravkom a Petr mu natiera chrbát.

Petr: „Doublecare.“

Vašek: „Ty vole.“

Simona: „To musí bejt pohled, ty vole na nás, tedy.“

Petr: „Ty vole, večer přišoupáváme postele.“

Simona: „Tebe už to napadlo?“

Petr: „Ano.“

Simona: „Si děláš prdel, né?“

Petr: „No.“

23:30:05 Z terasy zaznie hudba a návštevníci vily sa zhromaždia pri bazéne, sú v plavkách. Predtancuje im Vilém a Aicha. Všetci tancujú rôzne tance, aj twerk (druh tanca, pri ktorom sa trasie pozadím). Najprv v podrepe tancujú twerk Tess, Aicha a Mishala. Potom si všetky tri kľaknú na kolená s rukami na zemi a trasú pozadím, v jednu chvíľu tancujú tak, že sa približujú ľonom k podložke. Ostatné dievčatá pri tomto druhu tanca sedia.

Laura: „*Tak ja nie som úplne na takéto typy tancov, mne to príde tak trošku ponížujúce.*“

23:31:18 Reklama na mobilnú aplikáciu *Love Island*.

23:31:19 Nathan s Tess polihujú na pohovke. Nathan na kameru hovorí, že Tess má jeho dôveru. Jej tvrdí, že jej verí, že ak aj nabudúce pôjde na rande, že sa k nemu naspäť vráti. Tess sa vyjadrí, že cíti to isté. Nathan na kameru prezradí, že je to medzi ním a Tess dokonalé. Tess povie, že vo vile nie je pre ňu žiadne iné pokušenie a Nathan sa usmeje a dá Tess bozk na líce a objíma ju. Tess sa vyjadrí na kameru, že už sú v takej fáze, že sa začínajú rozprávať, čo bude, keď sa vrátia domov.

23:34:01 Rozprávač mimo obraz: „*Zatiaľ čo pri Nathanovi vidíme stabilný románik, Vilém a Mishala majú energiu dvoch kamarátov.*“

Vilém a Mishala sa rozprávajú v izbe, Mishala povie Vilémovi, že nemá o nového Vaška záujem. Nie je to jej typ a mimo kameru prezradí, že je roztomilé, ako Vilém od nej vyzvedá. Povie Vilémovi, že sa jej páči, ako tancoval a Vilém vraví, že ich vzťah budujú pomaly. Vyjdú pred vilu a tancujú spolu valčík a ostatní sa usmievajú.

23:36:37 Mishala na kameru: „*Jo, já ho žeru, když prostě tančí.*“

23:36:49 Petr so Simonou sa rozprávajú pri opaľovaní, čo im na vadi jeden na druhom. Chlapci s dievčatami sa rozprávajú o Petrovi, Simone a Vaškovi.

Mishala do kamery povie, že začína byť nervózna, lebo ľudia sa vo vile párujú a ona nevie, na čom je.

Vašek oznámi na kameru, že do vily prišiel posledný, tak sa cíti ako outsider.

Simona do kamery hovorí, že ju priťahuje Vilém tým, aký je energický, vtipný, rozumný, možno bude mať možnosť.

23:39:29 Vilém sa rozpráva vo vile so Simonou. **Vilém:** „*Proč jsi se sem přihlásila?*“

Simona: „*Proč jsem se sem přihlásila? Protože jsem byla strašně otrávená už životem svým. Celý rok prostě byl můj na hovno, ale úplně.*“

Vilém: „*V čem?*“

Simona: „*Tak já jsem vám to říkala, že mi umřel ten přítel a to bylo před rokem.*“

Vilém: „*Kolik měl let?*“

Simona: „*Více než já.*“

Vilém: „*O hodně víc?*“

Simona: „*Uhm, docela jo.*“

Ďalej Simona rozpráva Vilémovi, že spolu žili štyri roky. Chceli spolu deti. Simona sa rozplače, Vilém ju ukludní a povie, nech si poplače a uvoľní to. Príde k im Mishala.

23:42:02 Účastníkom príde spoločná sms správa s výzvou na hru. Dostanú úlohu, sú vyzvaní k zábave v štýle divokého západu.

23:42:52 Vašek: „*Divoký západ? Tak to se hodně obávám. Protože půjde určitě o nás chlapy. A tak to doufám, že se holky budou válet v bikinách v prachu a my budeme jenom mýt ty své kolty vytažený a střílet.*“

23:43:10 Začína sa zábava na divoký západ. Súťažiaci musia predviesť striptíz, skrotiť býka a oslobodiť svoju milú priviazanú ku koľajnici za zápästie hrubým povrazom bez použitia rúk.

Rozprávač mimo obraz opisuje pravidlá hry: „*Íhhá, vitajte na sexi divokom západe! Na začiatku všetkého je zviazané dievča. Aby ho hrdina v sexi kostýme kovboja zachránil, musí preraziť dvere do salónu, a predviesť najlepšie striptíz. Ovládnuť mechanického býka a prežiť pestrofarebnú prestrelku. Počas toho, ako sexi pištoľníčky strieľajú nášho kovboja, on sa snaží ukradnúť, čo najviac zlata. Keď sú úlohy splnené, môže konečne oslobodiť svoju milú a dostať bozk. Vo finále si dievčatá vyberú toho, ktorý ich ako westernový hrdina najviac očaril. Nuž páni, dámy v ohrození sú sexi, takže prosím držte svoje pištoly prekliate nízko a nech vyhrá ten najlepší.*“

Chlapci sú oblečení v kockovaných košeliach s vestou a rifľových nohaviciach, s klobúkom na hlave. Stoja bokom čakajúc v zástupe, kedy príde na nich rad. Dievčatá sú v plavkách, takisto v zástupe otočené k chlapcom, chlapci majú tancovať pred nimi. Partnerka každého tanečníka je priviazaná k železničnej koľajnici za zápästia a členky. Čaká, že ju partner nakoniec vyslobodí rozviazaním špagátu zubami.

23:43:57 Začína Martin, tancuje pred dievčatami, vyzlečie si košeľu, jedným ťahom si strhne široké rifľové nohavice a v lesklých slipoch, ktoré vyzerajú ako plavky, skočí do malej nafukovacej ohrady s býkom, vyskočí na neho, hodí krúžok smerom na háčik, netrafi sa. Spadne z býka, vyskočí z ohrady, vhodí kamene do debny, dievčatá po ňom striekajú farebnými detskými pištoľami nejakú farebnú tekutinu, on sa skrýva za slamené kvádre. Vyslobodí svoje dievča rozviazaním povrazu ústami. Ona sa postaví a dajú si bozk.

23:44:55 Nasleduje Honza, tancuje, odhodí klobúk, otočí sa chrbtom k dievčatám, tie mu pomôžu s vyzlečením košele, vyzlečie si jedným ťahom nohavice a v plavkách skočí na býka. Točí sa na ňom, opäť sa mu nepodari trafiť krúžkom háčik. Spadne z býka, vyskočí z ohrady a vyslobodí svoje dievča. Pobožkajú sa.

23:46:09 Vilém priskočí k dievčatám, hýbe panvou a s pištoľou pred prirodzením naznačuje niekoľkonásobné strieľanie. Dievčatá sa smejú. Nohavice sa mu nepodari vyzliecť na prvý raz a tak skáče na jednej nohe. Rozosmeje ostatných. Vyskočí na býka, vydrží na ňom najdlhšie zo všetkých, použije pri tom tanečné pohyby pásom a rukou. Vyskočí, vyslobodí partnerku a dá jej teatrálné krátky bozk.

23:47:37 Nasleduje Nathan, ten predvedie najlepšie striptíz v očiach dievčat. Pohybuje sa seabedome, vyzlečie si košeľu, priblíži sa k Mishaliným bokom, urobí zmyselný pohyb k jej bokom. Vytiahne pištoľ, naznačuje vystrelenie. Pokračuje ako jeho predchodcovia, vyzlečie si nohavice, vyskočí na býka, hodí krúžok Laure, tá ho chytí. Vyslobodí svoju partnerku rozviazaním špagátu zubami. Postaví ju a pobožká.

Rozprávač mimo obraz: „*Iskričky v očiach našich dievčat ostali ešte dlho po tvojej prestrelke.*“

23:49:09 Pítr sa dievčatám predvedie rýchlym striptízom, vyzve všetky dievčatá v rade na potľapkanie jeho pozadia a skočí na býka. Spadne z neho, skryje sa za slamené kvádre, dievčatá na neho striekajú farbu. Utečie im, vyslobodí svoju partnerku rozviazaním špagátu zubami. Nie náruživu ju pobožká.

Gabriela: „*Byla to první pusa, no.*“

Rozprávač: „*Prvá pusa? Ako z filmu!*“ Nasleduje pomalý záber na ich bozk.

V predvážaní pokračuje Petr. Naznačuje strieľanie po každom z dievčat, vyzlečie si nohavice a odhodí ich. Padnú na hlavu Laure, viacerí sa zasmejú. Potom vyslobodí svoje dievča – Simonu. Ona na neho vyskočí s nohami obkročmo okolo jeho pása a dajú si dlhší bozk. Petr na kameru povie, že to necítil na dlhý bozk, ale nejakým spôsobom sa to zvrátilo.

23:50:54 prerušenie programu

sponzorské odkazy *TIPOS, národná lotériová spoločnosť, a. s., News and Media Holding, a. s.*, zvukovo-obrazový predel *Oteckovia* ¹², reklamný blok (trvanie cca 6 min.)/ zvukovo-obrazový predel *bytzdravyjevyhra.sk*, zvukovo-obrazový predel *Noc pomsty* ¹⁵, *casting.maarkiza.sk*, zvukovo-obrazový predel *Športové noviny/ TIPOS, národná lotériová spoločnosť, a. s.*

23:59:38 pokračovanie programu

V striptíze na štýl divokého západu pokračuje Vašek. Postup je rovnaký, ako u o ostatných, na koľajniciach je priviazaná Simona. Keď ju Vašek vyslobodí, vezme ju do náručia a pobožká dlhým bozkom. Simona sa na kameru vyjadrí, že pusa s Vaškom bola určite lepšia ako s Petrom. Znova sa objaví záber na bozkávajúcu sa dvojicu.

Za najlepšieho striptéra dievčatá zvolia Nathana.

00:02:11 Reklama na mobilnú aplikáciu *Love Island*.

00:02:29 Účastníci dostanú ďalšiu sms správu. Mishala prečíta jej znenie, že jedna dvojica musí opustiť vilu. Všetci ostatní zarazení. Súťažiaci sa po jednom vyjadrujú do kamery, ako ich toto oznámenie, šokovalo.

00:03:36 Martin: „Ty kokos, to bylo, to fakt, to bylo nepříjemný. Úplně, já jsem to nečekal.“

00:04:00 Znovu si čítajú správu, či jej dobre porozumeli a v tej chvíli príde ďalšia sms.

Znenie SMS: „Jeden pár bude muset odejít na nádhernou romantickou večeři mimo vilu.“ Je tam aj oznam, že majú hlasovať a vybrať, ktorý pár pôjde podľa toho ako je kompatibilný a ktorý si to zaslúži najviac. Hlasujú, vyhrá Nathan s Tess.

00:06:08 Nathan s Tess vchádzajú slávnostne oblečení do reštaurácie. V luxusnej reštaurácii sedia len oni dvaja, na stole majú jedlo, poháre s vínom. Rozprávajú sa navzájom, čo pre seba znamenajú a čo k sebe cítia od prvého dňa vo vile. Tess vraví, že nemala strach, keď do vily prišli nové dievčatá a chlapci a je rada, že má s kým zdieľať spoločnosť. V tej chvíli im príde sms správa, v ktorej stojí, že dnes po večeri, keď sa vrátia do vily, môžu spať spolu v oddelenej izbe, v ktorej budú môcť byť sami. Oni sa potešia. Záber na prázdnu izbu s manželskou posteľou s nápisom „love“.

00:09:09 Uvidíte (zostrih z nasledujúcej časti.)

Mishala hovorí Vilémovi: „Nejkrásnější zadek na světě.“

00:09:40 Záber na izbu s manželskou posteľou, a štrngnutie pohárov Nathana a Tess.

Jan hovorí Aichi v dôvernom rozhovore: „A ty bys to nechtěla?“ Aicha, neschopná reagovať sa hanblivo usmeje.

00:09:44 koniec programu *Love Island* ¹² a záverečné titulky.

sponzorské odkazy *TIPOS, národná lotériová spoločnosť, a. s., News and Media Holding, a. s.*, zvukovo-obrazový predel/ sponzorský odkaz *News and Media Holding, a. s.*

00:10:19 začiatok ďalšej časti programu *Love Island* ¹²

Táto neobsahovala scény, voči ktorým namietal sťažovateľ, preto nebola predmetom bližšieho monitoringu.

01:17:08 koniec ďalšej časti programu *Love Island* ¹²

sponzorský odkaz *News and Media Holding, a. s.*, zvukovo-obrazový predel *Utajený šéf* ¹².

01:17:24 začiatok programu *Kobra XIX* ¹²

01:19:59 koniec záznamu.

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 8. 12. 2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosť č.: 1431/SO/2021

Programová služba: TV MARKÍZA, TV DOMA

Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o.

Číslo licencie: TD/17, TD/7

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. preverila sťažnosť evidovanú pod č. 1431/SO/2021 smerujúcu voči vysielaniu programových služieb TV MARKÍZA a TV DOMA vysielateľa MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o. a uznala sťažnosť podľa ustanovenia § 14a ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. za **neopodstatnenú**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 20. 12. 2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 8. 12. 2021

Sťažnosť č.:	1431/SO/2021 zo dňa 1. 10. 2021
Sťažovateľ:	fyzická osoba
Predmet sťažnosti:	Love Island
Deň a čas vysielania:	22. 09. 2021 o 23:30 h a 26. 9. 2021 o 12:59 h
Označenie podľa JSO:	12
Programová služba:	TV MARKÍZA a TV DOMA
Vysielateľ:	MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r. o.
Číslo licencie:	TD/17 a TD/7

Dátum: 1. 12. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTI

„...Podávam sťažnosť na vysielanie programu Love Island. Celý program je maximálne sexistický. V stredu 23.9.2021 účinkujúci v programe hrali akúsi sexuálnu súťaž v rámci ktorej predvádzali svoje sexuálne polohy. Okrem toho sa celý program nesie v sexuálnom duchu a je označený piktogramom 12.

Zároveň som zachytila, že program a reprízuje na TV DOMA v čase nedeľného obeda, opäť s piktogramom 12. Považujem za neprípustné, aby tento program mohli sledovať deti už od 12 rokov...”

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA

Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii (ďalej ZVR)

§ 20 Ochrana maloletých

3) Na základe klasifikácie programov podľa vekovej vhodnosti sú vysielateľ televíznej programovej služby a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie povinní na ochranu maloletých zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu 28a) (ďalej len "jednotný systém označovania").

4) Vysielateľ programovej služby je povinný zohľadniť vekovú vhodnosť programov a iných zložiek programovej služby pre maloletých a zabezpečiť ich časové zaradenie v súlade s podmienkami ustanovenými osobitným predpisom. 28a)

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. Ministerstva kultúry Slovenskej republiky z 3. decembra 2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimediálnych diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania:

§ 1

1) Audiovizuálne diela, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých **do 18 rokov**, ak obsahujú

a) zobrazenie násilia na živých bytostiach, najmä zobrazenie krutého ubližovania alebo krutej násilnej smrti človeka bez pocitov ľútosti, zobrazenie týraných osôb alebo zobrazenie prejavov osôb a skupín s patologickými normami správania,

b) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá,

c) zobrazenie prejavov neznášanlivosti alebo nenávisť, xenofóbie, rasizmu, náboženskej diskriminácie a neznášanlivosti, násilia voči etnickým alebo iným menšinám, zobrazenie šikanovania,

d) zobrazenie alebo prezentovanie závislosti, akou je alkoholizmus, fajčenie, drogová alebo hráčska závislosť formou zábavy alebo zobrazenie používania zbrane ako útočného prostriedku formou zábavy,

e) zobrazenie erotických pomôcok alebo erotických scén, ktoré sú vyrobené výlučne na prezentáciu erotiky a erotických tém,

f) sexuálne scény alebo sexuálne správanie vrátane promiskuitného správania, ktoré sú prezentované ako forma zábavy, scény spojené s prejavmi sexuálneho násilia alebo sexuálnymi deviáciami, alebo

g) zobrazenie zámerne vyvolávajúce pocity strachu alebo úzkosti v žánri horor.

2) Audiovizuálne diela, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom

audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých **do 15 rokov**, ak obsahujú

- a) detailné a naturalistické zobrazenie násilných aktov,
- b) týranie zvierat,
- c) sexuálne scény, ktoré sú súčasťou dejovej línie,
- d) zobrazenie alebo prezentovanie formy závislosti, akou je alkoholizmus, fajčenie, drogová alebo hráčska závislosť alebo používanie zbrane ako útočného prostriedku, v ktorom sa spôsobom spracovania niektorá forma závislosti alebo používanie zbrane ako útočného prostriedku schvaľuje, zľahčuje alebo sa vyzdvihuje do popredia,
- e) zobrazenie správania s vysokým rizikom ublíženia na zdraví, pričom toto riziko sa prezentuje ako atraktívne alebo zábavné a správanie je prezentované bez upozornenia na nebezpečenstvo a možné následky tohto správania,
- f) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, alebo
- g) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov.

3) Audiovizuálne diela, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých **do 12 rokov**, ak obsahujú

- a) zobrazenie prezentujúce ohrozenie rodiny alebo rodičovských vzťahov, ak je vzhľadom na vek maloletých a povahu prezentovaného ohrozenia odôvodnený predpoklad neadekvátnej interpretácie zobrazeného obsahu,
- b) zobrazenie reálneho násillia alebo zobrazenie následkov reálneho násillia na živých bytostiach, zobrazenie následkov živelných pohrôm alebo dopravných nehôd na živých bytostiach,
- c) zobrazenie krvi a telesných znetvorení, ktoré nie sú svojou povahou bežné,
- d) zobrazenie násilných aktov,
- e) zobrazenie následkov násilných aktov,
- f) zobrazenie negatívnych príbehov detí, ktoré by odôvodnene mohli vyvolať u detí efekt obete reálneho sveta,
- g) zobrazenie neprirodzených, náhlých a neočakávaných zmien živých bytostí alebo zobrazenie paranormálnych alebo iných mimovnmových javov,
- h) zobrazenie nahoty, ktoré nie je bežné v rodinnom prostredí a na verejnosti a ktoré by mohlo vyprovokovať záujem o sexuálne vzťahy a predčasné prebudenie sexuálnych pudov maloletých detí,
- i) zobrazenie milostných scén bez zobrazenia nahoty, ktoré sú súčasťou dejovej línie,
- j) zobrazenie správania s rizikom ublíženia na zdraví, ak nie je riziko ublíženia na zdraví dostatočne zreteľné, zobrazenie rizikových športových disciplín alebo fantazijných predstáv o nadľudských hrdinských výkonoch človeka mimo reálneho sveta, ktorých neadekvátna interpretácia vzhľadom na vek môže vyvolať u maloletých efekt napodobňovania, alebo
- k) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 12 rokov.

5) Obsah audiovizuálnych diel, multimediálnych diel, programov poskytovaných prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programov alebo iných zložiek televíznej programovej služby sa posudzuje z hľadiska:

- a) kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke programovej služby,
- b) spôsobu a formy spracovania alebo zobrazenia jednotlivých hodnotiacich kritérií vzhľadom na charakter a druh diela alebo programu, umeleckého a morálneho posolstva diela alebo programu,
- c) intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke televíznej programovej služby.

6) Obsah každého audiovizuálneho diela, multimediálneho diela, programu poskytovaného prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, programu alebo inej zložky televíznej programovej služby sa klasifikuje samostatne; to neplatí pre zložku televíznej programovej služby, ktorá je určená na získanie a udržanie pozornosti verejnosti na vlastné vysielanie a programy (ďalej len "upútavka"). Obsah každej časti seriálu, série alebo cyklu sa klasifikuje osobitne.

§ 4

1) Programy alebo iné zložky programovej služby klasifikované ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých do 18 rokov sa zaraďujú do vysielania medzi 22.00 a 06.00 hodinou.

3) Programy alebo iné zložky programovej služby klasifikované ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov alebo ako vhodné pre vekovú skupinu maloletých od 15 rokov sa zaraďujú do vysielania medzi 20.00 a 06.00 hodinou.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiiu

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namieta voči nesprávnemu označeniu JSO programu *Love Island* s nevhodným sexistickým obsahom a voči odvysielaniu jeho reprízy v neprijateľnom čase. V sťažnosti uvádza čas odvysielania namietaného programu v stredu 23.9.2021. Dňa 23. 9. 2021 bol ale štvrtok a v tento deň programová služba TV MARKÍZA uvedený program nevysielala. Preto sme sa zamerali na epizódu programu *Love Island* zo stredy 22. 9. 2021 (v čase o cca 23:30 hod.). Zrealizovali sme aj monitoring tohto programu odvysielaného na programovej službe TV DOMA v nedeľu 26. 9. 2021 cca o 12.59 hod., keďže naň poukázal sťažovateľ ako na reprízu, voči ktorej tiež vzniesol námietky.

O programe Love Island

Jedinečná interaktívna šou, ktorá si podmanila celý svet

Hľadanie lásky v raji, boj o rozprávkovú výhru, nádherná vila pri mori, jemný piesok na pláži, osviežujúci bazén, spaľujúce slnko, či večerné grilovačky – to všetko a ešte omnoho viac uvidíte už túto jeseň na VOYO.

Podstata šou Love Island je jednoduchá: Skupina mladých ľudí zo Slovenska a Česka si bude v nádhерnej vile na Kanárskych ostrovoch tri mesiace nielen užívať slnko, more a spoločné úlohy a hry, ale pod dohľadom televíznych kamier hlavne hľadať lásku svojho života. A keď sa k tomu na konci pridá aj atraktívna finančná výhra 75 000 eur, je jasné, že o zábavu bude postarané.

Počas šou spolu súťažiaci flirtujú, tvoria páry, niekedy ich zase rozbíjajú, zbližujú sa či formujú spojenectvá, a to všetko s jasným cieľom – nájsť lásku svojho života a dostať sa so svojim miláčikom až do finále!

V každej epizóde sú ich vzájomné vzťahy testované, pretože tomu, kto nenájde svoj pár alebo je spárovaný len účelovo, hrozí, že bude musieť luxusnú vilu opustiť.

Milióny mladých ľudí po celom svete túto šou skrátka milujú. Love Island už slávil úspechy napríklad vo Veľkej Británii, v USA, Austrálii, Nemecku, Holandsku alebo Poľsku, a teraz mieri na Slovensko a do Čiech.“¹

Z oficiálnej informácie o programe od vysielateľa je zrejmé, že ide o zoznamovaciu reality šou. Mladí ľudia (vybratí cez casting) žijú niekoľko týždňov v luxusnom prostredí vily pri mori s cieľom nájsť si počas pobytu „životnú lásku“. Komu sa nepodari vytvoriť pár alebo ho tvorí len účelovo, hrozí vylúčenie. Život súťažiacich je pod dohľadom kamier, a tak divák sleduje vzájomné spoznávanie sa pomocou rozhovorov alebo spoločných činností, vytváranie a rozpad párov, ale aj rôzne emócie a reakcie súťažiacich na situácie, ktoré vo vile zažívajú. Účastníci okrem toho plnia aj rôzne úlohy, ktoré dostávajú prostredníctvom mobilných správ.

S prihliadnutím na obsah sťažnosti sme sa zamerali na zistenie správnosti označenia programu symbolom JSO a času jeho odvysielania. Preto sme ho najprv analyzovali v súvislosti s ustanovením **§ 20 ods. 3 ZVR**, podľa ktorého je vysielateľ v súvislosti s klasifikáciou programov povinný „...zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu (ďalej len "jednotný systém označovania").“

Osobitným predpisom je v tomto prípade Vyhláška č. 589/2007 Z. z. ustanovujúca podrobnosti o používaní JSO, v ktorej sme sa zamerali hlavne na ustanovenie **§ 1 ods. 1**, konkrétne kritérium klasifikujúce program ako nevhodný a neprístupný pre vekovú skupinu maloletých **do 18 rokov**:

f) sexuálne scény alebo sexuálne správanie vrátane promiskuitného správania, ktoré sú prezentované ako forma zábavy, scény spojené s prejavmi sexuálneho násillia alebo sexuálnymi deviáciami,

ďalej na ustanovenie **§ 1 ods. 2**, konkrétne kritériá klasifikujúce program nevhodný pre vekovú skupinu maloletých **do 15 rokov**:

c) sexuálne scény, ktoré sú súčasťou dejovej línie,

f) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, alebo

g) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov,

a tiež na ustanovenie **§ 1 ods. 3**, konkrétne kritériá klasifikujúce program ako nevhodný pre vekovú skupinu maloletých **do 12 rokov**:

i) zobrazenie milostných scén bez zobrazenia nahoty, ktoré sú súčasťou dejovej línie,

k) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 12 rokov.

---

¹ Zdroj: https://loveisland.markiza.sk/o-sou/2036449_pikantny-love-island-vas-zarucene-rozpali

Monitorovaním programu *Love Island* z dní, na ktoré poukázal sťažovateľ, sme zistili, že program zo dňa 26. 9. 2021 nebol obsahovo identickou reprízou programu zo dňa 22. 9. 2021, aj keď určité časti deja boli odvysielané v oboch dieloch:

- v programe zo dňa 22. 9. 2021 o cca **23:49:38** Laura plní úlohu - vyberie si Martina a pobožká ho na líce, hrud', brucho a 2 x na druhé líce a v programe zo dňa 26. 9. 2021 o cca **13:39:50** je odvysielaná časť tejto scény.
- v programe zo dňa 22. 9. 2021 o cca **24:06:50** sa Petr s Markétou na ležadlách rozprávajú o svojom vzťahu a časť z tejto scény je odvysielaná aj dňa 26. 9. 2021 cca o **13:45:09**.
- v programe zo dňa 22. 9. 2021 o cca **00:16:48** príde účastníkom šou správa, že budú mať party, ale len muži a rovnako je to aj v programe z 26. 9. 2021 cca o **13:45:52**.
- v závere oboch dielov do kolektívu súťažiacich prichádzajú nové dievčatá Gabriela a Simona, ktoré sa predstavia a postupne zoznamujú najprv so súťažiacimi chlapmi. Neskôr na party prídu aj ostatné súťažiacie dievčatá.

Keďže sme monitorovaním zistili, že nejde o totožnú reprízu programu, aj s prihliadnutím na ustanovenie § 1 ods. 6, ktoré hovorí: *Obsah každého audiovizuálneho diela, multimedialného diela, programu poskytovaného prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, programu alebo inej zložky televíznej programovej služby sa klasifikuje samostatne; to neplatí pre zložku televíznej programovej služby, ktorá je určená na získanie a udržanie pozornosti verejnosti na vlastné vysielanie a programy (ďalej len "upútavka"). Obsah každej časti seriálu, série alebo cyklu sa klasifikuje osobitne, sme odvysielané programy analyzovali osobitne.*

V prvom rade sme sa zamerali na zistenie, či programy obsahovali nejaké prejavy *sexizmu*, a tiež či v nich boli odvysielané sexuálne scény alebo obsah, ktorý sa *niesol v sexuálnom duchu*.

Slovníkový portál Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra SAV charakterizuje pojem **sexizmus** ako *prejavy nadradenosti jedného pohlavia (obyčajne mužského) nad druhým; diskriminujúce zaobchádzanie, obyč. voči ženám, najmä v zamestnaní*.²

V súvislosti s touto definíciou konštatujeme, že v častiach programov *Love Island* z dní 22. a 26. 9. 2021 sme nezaznamenali žiadne sexistické prejavy.

Ďalej sťažovateľ namietal, že sa (cit.): *v programe hrali akúsi sexuálnu súťaž v rámci ktorej predvádzali svoje sexuálne polohy*.

Analýzou programu zo dňa **22. 9. 2021** sme zistili, že v čase cca o **23:46:30** účastníkom šou prišla správa s úlohou zahrať sa hru Z ÚST DO ÚST - súťažiaci si sadnú v polkruhu a podávajú si perami kartičku s úlohou. Komu kartička spadne, musí vykonať na nej napísanú činnosť.

Hra mala nasledovný obsah:

23:47:50 Úloha: vybrať 2 ľudí (muž si má vybrať 2 dievčatá, dievča zas chlapca a dievča) a pobožkať sa. Markéte spadne lístok, a tak si vyberie Aishu a Vildu. Spoločne sa naraz pobožkajú.

23:49:00 Úloha: vybrať si niekoho opačného pohlavia a názorne oblečení ukázať obľúbenú sexuálnu polohu. Vilda si vyberie Lauru. Otočí si ju chrbtom k sebe a ohne ju v

---

² zdroj: <https://slovník.juls.savba.sk/?w=sexizmus&s=exact&c=o3c5&cs=&d=scs#>

chrbte do predklonu. Po ukážke sa objímu a sadnú si medzi ostatných. (Keď Vilda hovorí o tejto úlohe, v obraze je spomalený záber na Vildu a predkláňajúcu sa Lauru).

23:49:38 Úloha: vybrať si niekoho opačného pohlavia a pobožkať ho na 5 miestach jeho tela. Laura si vyberie Martina a pobožká ho na líce, hrud', brucho a 2 x na druhé líce.

23:50:19 Úloha: vybrať si niekoho opačného pohlavia a zatwerkovať mu pred tvárou. Vyberie si Tess, ktorá si kľakne. Vilda sa k nej otočí chrbtom a začne rytmicky vlniť zadkom (jeho tanec je spomalené v obraze pri vyjadrení Tess k úlohe).

00:00:54 Úloha: vybrať si niekoho opačného pohlavia a 30 sekúnd tancovať „telo na telo“. Lucia si vyberie Nathana, predvádzajú spolu na hudbu vlnivé pohyby s prepletenými nohami. Sú hlasno povzbudzovaní ostatnými súťažiacimi. Tanec ukončia pózou, pri ktorej Nathan drží Luciu v páse, tá sa zakloní a zdvihne nohu.

00:01:37 Úloha: predstierať svoj najlepší orgasmus.

Aisha vstane a začne nahlas rytmicky vykrikovať.

00:02:24 Úloha: tváriť sa, akoby ťa mama nachytala pri sexe. Tereza si kľakne s rozkročenými nohami, gestikuluje rukami a suverénne hovorí: „Dobry, že? Dobry!“

00:03:04 Úloha: vybrať si niekoho opačného pohlavia a bozkávať sa aspoň 30 sekúnd. Tereza si vyberie Nathana, v obraze je detailný záber na ich bozkávanie (v prestrihoch vyjadrenia Tess a Nathana, že sa im bozkávanie páčilo).

V programe zo dňa **26. 9. 2021** sme súťaž s uvedenými úlohami nezaznamenali, boli v ňom ale odvysielané scény, v ktorých sa účastníci šou **bozkávali**:

13:30:44 Tereza sa vyjadruje k Nathanovmu výberu (najprv v obraze, potom mimo obraz – v obraze sú prestrihy na objatie sa s Janom, objatie s Nathanom, masáž a bozkávanie sa s Nathanom).

13:32:00 Účastníci sa pri vile zabávajú. Jan vyloží tabuľku s textom: „*Líbí se mi, když má kluk hezkou prdelku.*“ Jan tipuje, že je to výrok Aishy. Pobožkajú sa.

13:39:50 Laura bozkáva Martina na tvár a telo.

Konštatujeme, že v ani jednej z monitorovaných častí programu *Love Island* nebola zobrazená nahota, aj keď účastníci šou boli zväčša oblečení v plavkách a letnom oblečení.

V zmysle hodnotiaceho kritéria nevhodnosti JSO sú za **sexuálne** považované scény, v ktorých je samotný sexuálny akt priamo zobrazený, ktoré končia sexuálnym aktom, ako aj scény, ktoré s týmto aktom priamo súvisia, či už správaním typickým pre sexuálny akt, napríklad pohybmi, vzdychmi a podobne, alebo správaním, ktoré sexuálnemu aktu predchádza, napríklad obchytkávanie, bozkávanie a podobne. Za sexuálne scény nepovažujeme také, kde je zobrazená nahota, ale so sexuálnym správaním či pohlavným aktom nijako nesúvisí.

V zmysle hodnotiaceho kritéria nevhodnosti JSO sú za **milostné** považované scény, ktoré zobrazujú prejavy lásky, vzájomnej náklonnosti, ako je napr. objímanie, bozkávanie a pod. Z obsahu milostnej scény priamo nevyplýva, že by táto s určitosťou končila pohlavným aktom.

Na základe týchto definícií môžeme scény odvysielané v oboch programoch *Love Island*, v ktorých účastníci šou plnili pikantné úlohy z hry *Z ÚST DO ÚST*, resp. v ktorých sa bozkávajú, zaradiť medzi scény so sexuálnym podtónom. Účastníci šou považujú plnenie úloh za hru, aj keď jej úlohy tematicky súvisia so sexuálnymi praktikami (bozkávanie, ukázanie obľúbenej sexuálnej polohy, predstieranie najlepšieho orgasmu, nachytanie pri sexe...). Nemôžeme ich však, podľa nášho názoru, charakterizovať ako **scény sexuálne** v zmysle hodnotiacich kritérií nevhodnosti do 18 rokov podľa § 1 ods. 1 písm. f) a kritérií nevhodnosti do 15 rokov podľa § 1 ods. 2 písm. c) JSO, ani ako **scény milostné** zmysle hodnotiaceho

kritéria nevhodnosti do 12 rokov podľa § 1 ods. 3 písm. i), keďže v nich nie je samotný sexuálny akt priamo zobrazený a uvedené scény k nemu ani nesmerujú. Na základe zisteného sa domnievame, že z tohto hľadiska neboli naplnené kritériá na prísnejšie označenie programov.

Odvysielané časti programu *Love Island* sme analyzovali aj z pohľadu vhodnosti, resp. nevhodnosti jazykových prostriedkov so zameraním na vulgárne a expresívne výrazy.

V programe *Love Island* zo dňa **22. 9. 2021** boli odvysielané nasledovné výrazy:

23:38:10 Laura hovorí Martinovi: „*Som ti povedala, že proste si mi prišiel taký, že skôr ako fuckboy. Vieš, že, proste si bol...*“

Martin: „**Fuckboy?**“

Laura mu vysvetlí, že bol upravený, svalnatý, potetovaný, preto si myslela, že bude vyberavý a toho sa bála.

00:06:50 Petr s Markétou sa na ležadlách rozprávajú o svojom vzťahu. Markéta povie: „*No, co asi. Já nevím. Jakože jasně, že mě to sere, prostě. Víš co, jako...*“

Markéta Petrovi nerozumie. Ani on sám nevie, koho si má z dievčat vybrať. Markéta povie: „*Vyber si mně. bude prdel.*“ Markéta sa postťažuje, že sa jej Pítr nevenuje. Petr si myslí, že má s Markétou podobné nastavenie, ale myslí si, že Markéta potrebuje byť nešťastná. Markéta sa opäť vyjadrí k Pítrovi: „*On na mně (nezrozumitelné) sere, fakt že jo.*“

00:10:39 Markéta v altánku vytkne Pítrovi: „*A tak co po mně chceš, do řiti, abych udělala? Já už nevím, co mám dělat...*“ Pítr jej vysvetlí, že mu vadí jej nadmerný neprirodzený telesný kontakt. Markéta sa rozplače. Pítr ľutuje, že začal vzťah s Markétou, tá mu sľúbi zmenu.

00:13:41 V rozhovore Tereza hovorí Martinovi, že Pítra vo vzťahu s Markétou ľutuje: „*...mně bylo líto jeho, protože prostě on vypadá jak debil, přitom, podle mě, on jako neudělal nic jako špatného...*“

00:15:38 Martin to zhrnie: „*Já si normálně upřímně myslím, že kohokoli, teď už fakt kohokoli, bez prdele, kohokoli k němu dám...*“ (urobí gesto rukou).

Z vyššie uvedeného vyplýva, že v danej časti programu zaznel cudzí výraz

- **fuckboy** (2 x) - definovaný v Street slovníku³ ako vulgarizmus označujúci člena mužského pohlavia, ktorý sa bez hanby a všetkými možnými prostriedkami snaží získať čo najviac dievčat a jeho primárnym motorom je jeho rozkrok,

a výrazy v češtine:

- **sere** (2 x) – podľa Slovníka spisovného jazyka českého (ďalej SSJČ) ide o vulgárny výraz vo význame *hnevať, dopaľovať, popudzovať, štváť*,
- podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 je výraz *srať* definovaný ako hrubý vo význame *vypúšťať výkaly*
- **prdel/bez prdele** – podľa Slovníka cizích slov slangový výraz vo význame *zábava, žart, sranda*, tento výraz sa v slovenských slovníkoch nenachádza
- **do řiti** – podľa SSJČ hrubý výraz vo význame *zadok (do zadku)*

---

³ zdroj: <https://streetslovník.wordpress.com/2018/10/02/fuckboy/>

- podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A-G, H-L, M-N z r. 2006, 2011, 2015 je výraz **do riti** definovaný ako hrubý vo význame *zhrešenie vyjadrujúce zlosť, hnev, rozhorčenie*

- **debil** – podľa SSJČ slangový výraz vo význame *človek postihnutý debilitou*
- podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A-G, H-L, M-N z r. 2006, 2011, 2015 je výraz **debil** definovaný ako expresívny vo význame *hlúpy, obmedzený človek*

V programe odvysielanom dňa **26. 9. 2021** sme zaznamenali tieto **expresívne výrazy**:

13:32:00 Účastníci sa pri vile zabávajú. Jan vyloží tabuľku s textom: „*Líbí se mi, když má kluk hezkou prdelku.*“

13:45:09 Markéta v altánku vytkne Pítrovi: „*A tak co po mně chceš, do řiti, abych udělala? Já už nevím, co mám dělat...*“ Pítr jej vysvetlí, že nemá súkromie a vadí mu jej nadmerný neprirodzený telesný kontakt. Markéta ho nechápe a rozplače sa.

- **prdelka** - podľa Slovníka cizích slov expresívny výraz vo význame *zadoček*
- **do řiti** - podľa SSJČ hrubý výraz vo význame *zadok (do zadku)*.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že v programoch odznelo niekoľko expresívnych výrazov a v časti z 22. 9. 2021 aj 1 vulgarizmus v cudzom jazyku. Uvedené výrazy boli vyslovené v emotívne vypätých stavoch, kedy súťažiaci (hlavne emočne labilná Markéta) riešia svoje vzťahové problémy, alebo ako vtipné odľahčenie situácie (napr. slovo *prdelka* bolo prečítané z tabuľky usporiadateľa šou). Čo sa týka použitia vulgarizmu *fuckboy*, vyslovila ho Laura pri rozhovore s Martinom, o ktorom si najprv myslela, že je sebestredný sukničkář.

Predmetné časti programu *Love Island* sme posudzovali z hľadiska formy a spôsobu spracovania, intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií a charakteru programu tak, ako to uvádza § 1 ods. 5 vyhlášky 589/2007 Z. z., ako aj z kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti.

Program *Love Island* možno žánrovo zaradiť medzi reality šou, ktorej sa dobrovoľne zúčastňujú dospelé osoby (zväčša extrovertní jedinci so sklonom k exhibicionizmu) s oficiálnym cieľom nájsť si počas pobytu vo vile partnera („lásku svojho života“). Hlavnou činnosťou súťažiacich je niekoľko týždňov v prostredí prímorskej vily sa navzájom spoznávať, hodnotiť, vytvoriť pár a hlavne udržať si partnera až do konca hry, a to všetko za neustáleho sledovania kamier. Do tejto reality určitou mierou zasahujú tvorcovia programu, a to zadávaním rôznych pokynov (napr. pravidiel pri výbere prvého partnera), pikantných úloh (napr. so sexuálnou tematikou, ako to bolo v programe z 22. 9. 2021), ale aj dopĺňaním pôvodného kolektívu o nových súťažiacich. V súžití súťažiacich vznikajú zákonite konflikty a napätie, čo podľa tvorcov robí program atraktívnejší. Treba však poukázať aj na to, že v hre je aj nemalá finančná odmena. Aj tento fakt podnecuje súťažiacich k neštandardnému spoločenskému a partnerskému správaniu, čo priťahuje k obrazovke určitý typ diváka. Pri pohľade na dve odvysielané časti programu *Love Island* si myslíme, že nenaplňal v žiadnej miere umelecké či morálne poslanstvo.

Obe monitorované časti programu *Love Island* boli odvysielané s označením , teda ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých **do 12 rokov**.

Z hľadiska naplnenia jednotlivých hodnotiacich kritérií JSO konštatujeme, že v programoch sme zaznamenali okrem iného aj scény so sexuálnym podtónom (pri parodovaní rôznych sexuálnych praktík v hre s kartičkami), príp. bozkávanie sa či už pri plnení úloh alebo ako prejav náklonnosti medzi účastníkmi šou. Ale ako sme už vyššie skonštatovali, podľa nášho názoru, nešlo o zobrazenie sexuálnych alebo milostných scén v zmysle kritérií JSO.

Sporadicky sme v oboch častiach programu *Love Island* zaznamenali expresívne a hrubé výrazy, v časti z 22. 9. 2021 aj 1 anglický vulgarizmus. Prevahu však tvorili výrazy nižšej intenzity, ktoré z hľadiska nevhodnosti podľa ustanovenia § 1 ods. 3 písm. k) Vyhlášky 589/2007 Z. z. možno zaradiť pod kritérium nevhodnosti pre maloletých do 12 rokov. Väčšina nevhodných výrazov splývala v kontexte použitých slov, pričom na ne nebol kladený neúmerný dôraz. Na základe tohto zistenia, aj vzhľadom na dĺžku trvania programu (program z 22. 9. 2021 cca 75 min. a program z 26. 9. 2021 cca 65 min. vrátane reklamných a propagačných blokov) si myslíme, že oba programy v tomto smere nenaplnili kritériá do takej miery, aby dosiahli úroveň nevhodných pre maloletých divákov do 15 rokov.

Vzhľadom na vyššie uvedený obsah a analýzu predmetných častí programu *Love Island* z dní 22. a 26. 9. 2021 a s prihliadnutím na kontext, v akom sa vyskytli kritériá nevhodnosti, ako aj intenzitu a frekvenciu zobrazenia jednotlivých kritérií, sa domnievame, že namietané programy so symbolom ako nevhodné pre maloletých do 12 rokov **boli označené v súlade** s podmienkami Vyhlášky č. 589/2007 Z. z., ako aj s ustanovením § 20 ods. 3 ZVR.

Čo sa týka námietok sťažovateľa voči časovému zaradeniu programu s nevhodným obsahom pre maloletých (cit.): v čase *nedeľného obeda*, konštatujeme, že program *Love Island* odvysielaný dňa 26. 9. 2021 cca o 12:59 h. nebol odvysielaný v rozpore s ustanovením § 20 ods. 4 ZVR, keďže programy klasifikované ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov nemajú zákonom stanovený čas vysielania.

ZÁVER:

Vzhľadom na vyššie uvedené zistenia sa nazdávame, že vysielateľ MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o. označením a odvysielaním predmetných dielov programu *Love Island* na programovej službe TV MARKÍZA dňa 22. 9. 2021 o cca 23:30 h a na programovej službe TV DOMA dňa 26. 9. 2021 cca o 12:59 h neporušil ustanovenia § 20 ods. 3 a 4 ZVR.

Sťažnosť preto navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnenú**.

Popis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (sťažnosť č. 1431/SO/2021)

Monitorované vysielanie: **Love Island**
Deň vysielania: **22. 9. 2021**
Čas vysielania: **cca 23:30 hod.**
Časový rozsah monitoringu: **cca 1 hod. 15 min.** (vrátane upútavkových blokov a reklamy)
Vhodnosť: **12**

Monitoring programu bol vykonaný zo záznamu Kancelárie RVR, časy sú uvádzané cca:

23:25:00 Časť reklamného bloku, zvukovo-obrazové komunikáty, komunikáty označujúce sponzorov programu (Professore rum, pluska.sk, eTIPOS.sk)

23:30:13 začiatok programu **Love Island** **12**. V úvode zostrih obsahu z predchádzajúceho dielu – *Videli ste*. Aicha a Petr tancujú s kokosovým orechom medzi svojimi telami. Iní účastníci šou sa vyjadrujú o svojich pocitoch.

23:31:07 Zvučka programu. Strihy zo spálň, kde spia jednotlivé páry.

23:31:46 Tereza sa s Petrom rozpráva o Markéte. Petr si myslí, že má s Markétou niečo spoločné, ale ona je nestála. Príde za nimi Pítr, ktorý nevie, čo ho s Markétou čaká.

23:34:07 Začína nový deň, páry si užívajú pekné počasie pri bazéne. Mužský hlas pripomína, že v hre je 75 tisíc €.

23:34:20 Petr s Mishalou cvičí jogu. Mishala zhodnotí, že Petr nemá na cvičenie fyzické predpoklady a preto ho unavuje. Petr predpokladal, že ich cvičenie zbliži, ale nestalo sa tak.

23:35:55 Laura sa rozpráva s Martinom o prvých prejavoch náklonnosti a pomalom rozvíjaní sa ich vzájomných sympatií.

23:38:10 Laura hovorí Martinovi: „*Som ti povedala, že proste si mi prišiel taký, že skôr ako fuckboy. Vieš, že, proste si bol...*“

Martin: „*Fuckboy?*“

Laura mu vysvetlí, že bol upravený, svalnatý, potetovaný, preto si myslela, že bude vyberavý a toho sa bála. Ale potom ho spoznala. Martin je Laure verný a nemá potrebu otvárať vzťahy s niekým iným.

23:38:55 Laura spochybňuje Martinove odhodlanie byť verný: „*Ako keď ti príde babenka?*“

Martin: „*No a čo, tak at' príjde.*“

Laura: „*Tak dáme trojku, no...*“ Martin sa zasmieje.

Laura má obavy, aby jej Martina niektorá neprebrala.

23:39:21 Na ležadlách sa Petr pýta Viléma (Vildu), ako je to s jeho vzťahom k Laure, ktorá inklinuje k Martinovi. (strih – Laura oznamuje Vilémovi, že si viac rozumie s Martinom, ale nechce nič robiť za jeho chrbtom). Vilda si myslí, že sa Laura k nemu vráti. Potom sa Petr vyzná z toho, že je s Mishalou šťastný.

23:41:13 Pri vírivke hovorí Laura Mishale a Aiche o začínajúcom vzťahu s Martinom po rozchode s Vildou. Mishala zas hovorí o rozdielnych emóciách s Petrom, ale zas si s ním viac rozumie, ako s Martinom. Mishala na vzťah potrebuje viac času.

23:43:29 V ďalšej skupinke sa bavia Jan s Martinom a Nathanom. Jan sa vyjadruje ku vzťahu s Aishou, že sú si podobní. Nathan s tým súhlasí. On je spokojný s Tess (počas rozhovoru je strih na bozk Jana s Aishou). Aj Martin je s Laurou spokojný. Jan netuží po novej slečne, chce viac spoznať Aishu.

23:45:47 Keď sa Martin spýta Jana, či by chcel Aishu *do postielky*, Jan odpovie kladne. Chce tento vzťah rozvíjať.

23:46:16 komunikát o aplikácii *Love Island*.

23:46:30 Účastníkom šou príde správa (úloha), že sa majú zahrať hru *Z ÚST DO ÚST*.

23:47:15 Všetci súťažiaci sedia v polkruhu a podávajú si kartičku perami. Komu sa to nepodarí, musí splniť úlohu napísanú na kartičke. Úloha: vybrať 2 ľudí (muž si má vybrať 2 dievčatá, dievča zas chlapca a dievča) a pobožkať sa.

23:47:50 Markéte spadne lístok, a tak si vyberie Aishu a Vildu. Spoločne sa naraz pobožkajú. Pokračujú v hre s novým lístkom, ktorý spadne Vildovi.

23:49:00 Úloha: vybrať si niekoho opačného pohlavia a názorne oblečení ukázať obľúbenú sexuálnu polohu. Vilda si vyberie Lauru. Otočí si ju chrbtom k sebe a ohne ju v chrbte do predklonu. Po ukážke sa objímu a sadnú si medzi ostatných. (Keď Vilda hovorí o tejto úlohe, v obraze je spomalený záber na Vildu a predkláňajúcu sa Lauru).

23:49:38 Pokračujú v hre s novým lístkom, ktorý spadne Laure. Úloha: vybrať si niekoho opačného pohlavia a pobožkať ho na 5 miestach jeho tela. Laura si vyberie Martina a pobožká ho na líce, hrud', brucho a 2 x na druhé líce.

23:50:19 Ďalší lístok Vildovi odfúkne vietor. Úloha: vybrať si niekoho opačného pohlavia a zatwerkovať mu pred tvárou. Vyberie si Tess, ktorá si kľakne. Vilda sa k nej otočí chrbtom a začne rytmicky vlniť zadkom (jeho tanec je spomalené v obraze pri vyjadrení Tess k úlohe).

23:51:30 komunikáty označujúce sponzorov programu (eTIPOS.sk, Professore rum), zvukovo-obrazové komunikáty, oznam o programe *Anna* ⁽¹⁵⁾, *reklamný blok* (trvanie cca 6:00 min.), zvukovo-obrazový komunikát, oznam vo verejnom záujme *Byť zdravý je výhra*, upútavky na programy *Love Island* ⁽¹²⁾, *Anna* ⁽¹⁵⁾, *SuperStar* ⁽¹²⁾, komunikát na casting Markízy, zvukovo-obrazové komunikáty, komunikáty označujúce sponzora programu (pluska.sk, eTIPOS.sk).

00:00:54 pokračovanie programu *Love Island* ⁽¹²⁾. Hra s kartičkami pokračuje. Lístok spadne Lucii. Úloha: vybrať si niekoho opačného pohlavia a 30 sekúnd tancovať „telo na telo“. Lucia si vyberie Nathana, predvádzajú spolu na hudbu vlnivé pohyby s prepletenými nohami. Sú hlasno povzbudzovaní ostatnými súťažiacimi. Tanec ukončia pózou, pri ktorej Nathan drží Luciu v páse, tá sa zakloní a zdvihne nohu.

00:01:37 Nový lístok spadne Aishe. Úloha: predstierať svoj najlepší orgazmus. Aisha vstane a začne nahlas rytmicky vykrikovať. Ostatní jej tleskajú.

00:02:24 Ďalší lístok spadne Tereze. Úloha: tváriť sa, akoby ťa mama nachytala pri sexe. Tereza si kľakne s rozkročenými nohami, gestikuluje rukami a suverénne hovorí: „Dobrý, že? Dobrý!“

00:03:04 Nový lístok spadne opäť Tereze. Úloha: vybrať si niekoho opačného pohlavia a bozkávať sa aspoň 30 sekúnd.

Tereza si vyberie Nathana, v obraze je detailný záber na ich bozkávanie (v prestrihoch vyjadrenia Tess a Nathana, že sa im bozkávanie páčilo). Hra skončila.

00:04:21 Petr a Nathan sa na ležadlách bavia o tom, že netreba nič unáhliť. Petr Mishale masíruje nohy, pričom mu Mishale povie, že na vzťah potrebuje viac času.

00:06:18 komunikát o aplikácii *Love Island*.

00:06:50 Petr s Markétou sa na ležadlách rozprávajú o svojom vzťahu. Markéta povie: „No, čo asi. Já nevím. *Jakože jasne, že mě to sere, prostě. Víš co, jako...*“

Markéta Petrovi nerozumie. Ani on sám nevie, koho si má z dievčat vybrať. Markéta povie: „*Vyber si mně. bude prdel.*“ Markéta sa postážuje, že sa jej Pítr nevenuje. Petr si myslí, že má s Markétou podobné nastavenie, ale myslí si, že Markéta potrebuje byť nešťastná. Markéta sa opäť vyjadrí k Pítrovi: „*On na mně (nezrozumitelně) sere, fakt že jo.*“ Petr nemá chuť

zachraňovať Markétu, ktorá je zamilovaná do Pítra, ale ten o ňu nemá záujem. Myslí si, že sú s Markétou podobné typy, ktoré všetko citlivo prežívajú.

00:09:58 K Petrovi a Markéte príde Pítr, ktorý sa pri Markéte cíti byť pod tlakom.

00:10:39 Markéta v altánku vytkne Pítrovi: „*A tak co po mně chceš, do řiti, abych udělala? Já už nevím, co mám dělat...*“ Pítr jej vysvetlí, že mu vadí jej nadmerný neprirodzený telesný kontakt. Markéta sa rozplače. Pítr ľutuje, že začal vzťah s Markétou, tá mu sľubí zmenu.

00:13:30 Aicha je na strane Markéty, rada jej poradí.

00:13:41 V rozhovore Tereza hovorí Martinovi, že Pítra vo vzťahu s Markétou ľutuje: „*...mně bylo líto jeho, protože prostě on vypadá jak debil, přitom, podle mě, on jako neudělal nic jako špatnýho...*“ S Martinom sa zhodnú na tom, že zmeniť by sa mala Markéta, je na Pítrovi dosť závislá. Skôr by si rozumela s Petrom, s ktorým sú rovnako emotívni a ktorý jej radí. Tereza hovorí o začiatkoch, kedy sa Petrovi Markéta veľmi páčila.

00:15:38 Martin to zhrnie: „*Já si normálně upřímně myslím, že kohokoli, teď už fakt kohokoli, bez prdele, kohokoli k němu dám...*“ (urobí gesto rukou). Na kameru povie, že Petr je blázon.

00:16:00 Nathanovi sa Markéta postťažovala, že Pítr sa s ňou nebaví a v noci za ňou loží.

00:16:10 Martin si nemyslí, že si Markéta vymýšľa. Povie: „*...to by byla těžká halda, jako kdyby si něco vymyslela, jako co se týče.... Ty koko, to je pičona* (nezrozumiteľné).“

00:16:17 Nathanovi je Markéty ľúto.

00:16:48 Účastníkom šou príde správa – budú mať party, ale len muži.

00:17:17 komunikát o aplikácii *Love Island*.

00:17:51 Chlapi začínajú party, dievčatám príde správa – majú pozorovať svojich partnerov. Sadnú si na balkón a sledujú, ako k chlapom prichádzajú Gabriela a Simona.

00:20:06 Predstavuje sa modelka Gabriela – aj keď vyzerá ako chladná, je citlivá. Muži ju vnímajú ako objekt. Jej budúci muž musí byť pokojný a podporovať ju v kariére.

00:20:06 Predstavuje sa študentka husitskej teológie Simona – je márnotrpná, rada ohovára. Na mužoch sa jej páči ľudskosť a intelekt.

00:21:25 komunikát označujúci sponzora programu (*eTIPOS.sk*), zvukovo-obrazové komunikáty, oznam o programe *SuperStar* ¹², reklamný blok (trvanie cca 6:10 min.), zvukovo-obrazový komunikát, oznam vo verejnom záujme *Byť zdravý je výhra*, komunikát o aplikácii *Love Island* ¹², upútavky na programy *UFC 233 Volkanovski vs. Ortega* ¹⁵, *Horná Dolná* ¹², komunikát na casting Markízy, zvukovo-obrazové komunikáty, komunikáty označujúce sponzora programu (*pluska.sk*, *eTIPOS.sk*).

00:30:00 pokračovanie programu *Love Island* ¹². Nové dievčatá sa zoznamujú s účastníkmi šou. Vyjadrujú sa k nim ostatní súťažiaci. Nové dievčatá hovoria o svojich prvých dojmoch v šou a o tom, prečo sa do nej prihlásili. Ostatné dievčatá sa nakoniec pridali do partie k chlapom, spolu tancujú.

00:36:11 *Uvidíte* – ukážky z ďalšej časti programu.

00:37:18 komunikáty označujúce sponzora programu (*eTIPOS.sk*, *Professore rum*, *pluska.sk*), zvukovo-obrazový komunikát, oznam o programe *SuperStar* ¹², zvukovo-obrazový komunikát, oznam o hlasovom komentovaní programu pre nevidiacich.

00:37:58 začiatok programu *Kobra 11* ¹².

00:40:00 koniec záznamu.

* * * * *

Monitorované vysielanie: **Love Island**
Deň vysielania: **26. 9. 2021**
Čas vysielania: **cca 12:59 hod.**
Časový rozsah monitoringu: **cca 1 hod. 05 min.** (vrátane upútavkových blokov a reklamy)
Vhodnosť: **12**

Monitoring programu bol vykonaný zo záznamu Kancelárie RVR, časy sú uvádzané cca:

12:55:00 Záverečná časť programu *Vitajte v Raji* **12**.

12:59:18 Začiatok programu **Love Island** **12**. Úvodné slová moderátora mimo obraz o prvom týždni vo vile, zvučka programu.

12:59:49 Predstavenie priestoru, v ktorom sa Love Island natáča a účastníci sú – Markéta (20 rokov, študentka práva), Viktória/Aisha (20 rokov, študentka a modelka), Tereza (24 rokov, tanečnica, choreografka a modelka), Laura (22 rokov), Mishala (speváčka a modelka). Bavia sa na tému: *Láska na prvý pohľad*.

Moderátor mimo obraz hovorí, že život vo vile nie je len o zábave, ale hlavne o vytváraní párov pri dodržiavaní pravidiel hry.

13:05:35 Dievčatám sa prihovori moderátorka programu Nikol – predstaví im chlapcov. Ak sa niekto daný chlapec bude páčiť, urobí krok vpred. Chlapec rozhodne, s kým vytvorí pár.

13:05:56 Predstavenie Petra (svadobný fotograf, pestuje kvety), žiadna z dievčat neprejaví záujem. Petr si vyberie Aishu.

13:07:40 Predstavenie Martina (28 rokov, zvärač). Po dlhšom čase vystúpi Markéta, s ktorou Martin vytvorí pár.

13:09:31 Predstavenie Viléma/Vildy (21 rokov, latino tanečník). Keďže žiadna z dievčat neprejaví záujem, Vilda si vyberie Lauru.

13:11:35 Predstavenie Jana (32 rokov, pivovarník). Zaujme Lauru a Terezu, Jan si vyberie Terezu.

13:13:42 Predstavenie Petra - z dôvodu rozlíšenia ho budú volať Pítr (25 rokov, model). Záujem prejaví Mishala, ale Pítr si vyberie Markétu.

13:16:23 zvukovo-obrazový komunikát, upútavky na programy *New Amsterdam* **12**, *Zůstanu svůj* **12**, *reklamný blok* (trvanie cca 7:30 min.), oznam o programe *Neželaná nevesta* **12**, zvukovo-obrazový komunikát, upútavka na program *Dve tváře Istanbulu* **12**.

13:24:50 pokračovanie programu **Love Island** **12**. Páry vytvorila Markéta s Pítr a Michala s Martinom.

13:25:30 Piatim párom je predstavený Nathan (25 rokov, osobný tréner).

13:26:42 komunikát o aplikácii *Love Island*.

13:26:56 Chlapi sa vyjadrujú k príchodu Nathana, obávajú sa, že bude mať záujem o ich partnerky.

13:28:02 Večer sa účastníci sú stretnú na party. Nathan sa rozpráva s Terezou, či je v páre s Janom spokojná. Jan ju zaujal svojím pokojom, ale z dlhodobého hľadiska potrebuje niekoho akčného. Nathan sa potom všetkým poďakuje, že ho prijali medzi seba. Po krátkom rozhodovaní si vyberie Terezu.

13:30:44 Tereza sa vyjadruje k Nathanovmu výberu (najprv v obraze, potom mimo obraz – v obraze sú prestrihy na objatie sa s Janom, objatie s Nathanom, masáž a bozkávanie sa s Nathanom). Tereze bolo Jana ľúto.

13:31:26 Na druhý deň Aisha zistí, že jej Petr nevyhovuje a navrhne mu zmeniť vzťah na priateľstvo.

13:32:00 Účastníci sa pri vile zabávajú. Jan vyloží tabuľku s textom: „*Líbí se mi, když má kluk hezkou prdelku.*“ Jan tipuje, že je to výrok Aishy. Pobožkajú sa. Potom sa rozprávajú o bozku a aj o tom, či je Aisha spokojná s Petrom. Tá prizná, že zvykne zo vzťahov utekať.

13:33:40 Potom sa o Aishe bavia Martin, Jan a Nathan. Martin odporučí Janovi, aby využil fakt, že Petrovi to s Aishou neklape.

13:34:20 Jan pozve Aishu na večeru pri bazéne. Obaja sú so stretnutím spokojní, rozlúčia sa objatím. Petr novú situáciu zhodnotí tak, že chce, aby bola Aisha spokojná.

13:35:55 Peter sa začne viac zaujímať o Mishalu – začnú spolu cvičiť jogu. Ale Mishala si myslí, že sú s Petrom rozdielni.

13:37:48 Aj Vilém má pocit, že je Laura s ním nešťastná. Laura si viac rozumie s Martinom.

13:39:33 komunikát o aplikácii *Love Island*.

13:39:50 Laura bozkáva Martina na tvár a telo. Pítr sa baví s Markétou o prvej spoločnej noci. Markéta sa rada túli, Pítr sa jej snažil vyhovieť.

13:40:42 Laura číta oznam na tabuľke pri šmykľavke pravdy: „*Nejsem si jistý, jestli jsem spal s 200 nebo 300 holkama.*“ Po odhalení mena súťažiaci zistia, že ide o Pítra. Markéta čaká na vysvetlenie, je z toho smutná.

13:42:22 Pítr sa sťažuje Vildovi, že Markéta je vo vzťahu veľmi rýchla. Petr rozpráva Markéte o podstate vzťahu dvoch ľudí – cítiť sa bezpečne.

13:43:12 Pítrovi sa nepáči, že Markéta si získava jeho pozornosť tým, že je urazená, nahnevaná a cíti sa byť do vzťahu donútený. Markéta si to uvedomuje, ale Pítr jej nerozumie.

13:45:09 Markéta v altánku vytkne Pítrovi: „*A tak co po mně chceš, do řiti, abych udělala? Já už nevím, co mám dělat...*“ Pítr jej vysvetlí, že nemá súkromie a vadí mu jej nadmerný neprirodzený telesný kontakt. Markéta ho nechápe a rozplače sa.

13:45:52 Účastníkom šou príde správa – budú mať party, ale len muži.

Dievčatá sa bavia na balkóne. K chlapom prichádzajú nové dievčatá Gabriela a Simona.

13:47:03 Predstavuje sa modelka Gabriela – aj keď vyzerá ako chladná, je citlivá. Muži ju vnímajú ako objekt. Jej budúci muž musí byť pokojný a podporovať ju v kariére.

13:47:56 Predstavuje sa študentka husitskej teológie Simona – je márnотratná, rada ohovára. Na mužoch sa jej páči ľudskosť a intelekt.

Nové dievčatá sa zoznamujú s účastníkmi šou. Vyjadrujú sa k nim ostatní súťažiaci. Nové dievčatá hovoria o svojich prvých dojmoch v šou a o tom, prečo sa do nej prihlásili. K novým dievčatám sa vyjadrujú aj chlapi, aj súťažiaci na balkóne.

13:49:42 Chlapi grilujú, ostatné dievčatá sa nakoniec pridali do partie k chlapom, spolu tancujú.

13:50:12 Na druhý deň účastníci raňajkujú, posilňujú, tancujú, Vilda im predcvičuje.

13:52:36 Simone príde správa – *privítanie na Love Islande a vyzývajú ich, aby spoznali chlapcov*. Obe vedú rozhovory s účastníkmi šou, pýtajú sa ich na ich názory a vlastnosti. Potom ich hodnotia a zisťujú spoločné sympatie.

13:56:35 Účastníkom príde správa – *keďže sú na ostrove 2 dievčatá a jeden chlapec single, čaká ich párovanie a prvé vyhodenie*.

13:57:23 Moderátor mimo obraz informuje – že nabudúce si budú vyberať chlapi. Záverečné titulky.

13:57:56 *Telenákupné pásmo.*

14:00:00 koniec záznamu.

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 8. 12. 2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosť č.: 1429/SO/2021

Programová služba: TV MARKÍZA

Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o.

Číslo licencie: TD/17

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. preverila sťažnosť evidovanú pod č. 1429/SO/2021 smerujúcu voči vysielaniu programovej služby TV MARKÍZA vysielateľa MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o. a uznala sťažnosť podľa ustanovenia § 14a ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. za **neopodstatnenú**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 20. 12. 2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

**Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 08. 12. 2021**

Sťažnosť č. 1429/SO/2021 zo dňa 11. 10. 2021
Sťažovateľ: fyzická osoba
Predmet sťažnosti: Rodinné prípady (Svadobný koláč)
Deň a čas vysielania: 11. 10. 2021 o 10:50 h
Označenie podľa JSO: 12

Programová služba: TV MARKÍZA
Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r. o.
Číslo licencie: TD/17

Dátum: 01. 12. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTI:

„Dobrý deň,

Podávam sťažnosť na vysielanie programu Rodinné prípady. V programe je zobrazený mladý pár, ktorý sa chce vziať. Chlap má však údajne milenku, ktorú jeho súčasná partnerka viac krat šastuje označením štetka. Otec súčasnej partnerky sa pravidelne vyhráža partnerovi, že mu jednu struhne. Program je označný piktogramom 12. Mám zato, že takýto program nemôže byť prístupný maloletým od 12 rokov, nakoľko obsahuje viaceré hrubo neslušné označenia.

Žaidam o prešetrenie mojej sťažnosti.“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 308/2000 Z. z. (ďalej len „ZVR“):

§ 20 - Ochrana maloletých –

1) Vysielateľ je povinný zabezpečiť, aby sa nevysielali programy alebo iné zložky programovej služby, ktoré môžu narušiť fyzický, psychický alebo morálny vývin maloletých, najmä také, ktoré obsahujú pornografiu alebo hrubé, neodôvodnené násilie.

(3) Na základe klasifikácie programov podľa vekovej vhodnosti sú vysielateľ televíznej programovej služby a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie povinní na ochranu maloletých zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu 28a)(ďalej len "jednotný systém označovania").

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. (ďalej len „JSO“)

§ 1

(1) Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých do 18 rokov, ak obsahujú

a) zobrazenie násilia na živých bytostiach, najmä zobrazenie krutého ubližovania alebo krutej násilnej smrti človeka bez pocitov ľútosti, zobrazenie týraných osôb alebo zobrazenie prejavov osôb a skupín s patologickými normami správania,

b) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá,

c) zobrazenie prejavov neznášanlivosti alebo nenávisť, xenofóbie, rasizmu, náboženskej diskriminácie a neznášanlivosti, násilia voči etnickým alebo iným menšinám, zobrazenie šikanovania,

d) zobrazenie alebo prezentovanie závislosti, akou je alkoholizmus, fajčenie, drogová alebo hráčska závislosť formou zábavy alebo zobrazenie používania zbrane ako útočného prostriedku formou zábavy,

e) zobrazenie erotických pomôcok alebo erotických scén, ktoré sú vyrobené výlučne na prezentáciu erotiky a erotických tém,

f) sexuálne scény alebo sexuálne správanie vrátane promiskuitného správania, ktoré sú prezentované ako forma zábavy, scény spojené s prejavmi sexuálneho násilia alebo sexuálnymi deviáciami, alebo

g) zobrazenie zámerne vyvolávajúce pocity strachu alebo úzkosti v žánri horor.

(2) Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov, ak obsahujú

a) detailné a naturalistické zobrazenie násilných aktov,

b) týranie zvierat,

c) sexuálne scény, ktoré sú súčasťou dejovej línie,

d) zobrazenie alebo prezentovanie formy závislosti, akou je alkoholizmus, fajčenie, drogová alebo hráčska závislosť alebo používanie zbrane ako útočného prostriedku, v ktorom sa spôsobom spracovania niektorá forma závislosti alebo používanie zbrane ako útočného prostriedku schvaľuje, zľahčuje alebo sa vyzdvihuje do popredia,

e) zobrazenie správania s vysokým rizikom ublíženia na zdraví, pričom toto riziko sa prezentuje ako atraktívne alebo zábavné a správanie je prezentované bez upozornenia na nebezpečenstvo a možné následky tohto správania,

f) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, alebo

g) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne posolstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov.

(3) Audiovizuálne diela, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov, ak obsahujú

a) zobrazenie prezentujúce ohrozenie rodiny alebo rodičovských vzťahov, ak je vzhľadom na vek maloletých a povahu prezentovaného ohrozenia odôvodnený predpoklad neadekvátnej interpretácie zobrazeného obsahu,

b) zobrazenie reálneho násillia alebo zobrazenie následkov reálneho násillia na živých bytostiach, zobrazenie následkov živelných pohrôm alebo dopravných nehôd na živých bytostiach,

c) zobrazenie krvi a telesných znetvorení, ktoré nie sú svojou povahou bežné,

d) zobrazenie násillných aktov,

e) zobrazenie následkov násillných aktov,

f) zobrazenie negatívnych príbehov detí, ktoré by odôvodnene mohli vyvolať u detí efekt obete reálneho sveta,

g) zobrazenie neprirodzených, náhlých a neočakávaných zmien živých bytostí alebo zobrazenie paranormálnych alebo iných mimovnemových javov,

h) zobrazenie nahoty, ktoré nie je bežné v rodinnom prostredí a na verejnosti a ktoré by mohlo vyprovokovať záujem o sexuálne vzťahy a predčasné prebudenie sexuálnych pudov maloletých detí,

i) zobrazenie milostných scén bez zobrazenia nahoty, ktoré sú súčasťou dejovej línie,

j) zobrazenie správania s rizikom ublíženia na zdraví, ak nie je riziko ublíženia na zdraví dostatočne zreteľné, zobrazenie rizikových športových disciplín alebo fantazijných predstáv o nadľudských hrdinských výkonoch človeka mimo reálneho sveta, ktorých neadekvátna interpretácia vzhľadom na vek môže vyvolať u maloletých efekt napodobňovania, alebo

k) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne posolstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 12 rokov.

5) Obsah audiovizuálnych diel, multimediálnych diel, programov poskytovaných prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programov alebo iných zložiek televíznej programovej služby sa posudzuje z hľadiska

- a) kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke programovej služby,
- b) spôsobu a formy spracovania alebo zobrazenia jednotlivých hodnotiacich kritérií vzhľadom na charakter a druh diela alebo programu, umeleckého a morálneho posolstva diela alebo programu a
- c) intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke televíznej programovej služby.

(6) Obsah každého audiovizuálneho diela, multimedialného diela, programu poskytovaného prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, programu alebo inej zložky televíznej programovej služby sa klasifikuje samostatne; to neplatí pre zložku televíznej programovej služby, ktorá je určená na získanie a udržanie pozornosti verejnosti na vlastné vysielanie a programy (ďalej len "upútavka"). Obsah každej časti seriálu, série alebo cyklu sa klasifikuje osobitne.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiiu:

Dňa 11. 10. 2021 bola Rade doručená sťažnosť, v ktorej sťažovateľ namietal voči odvysielaniu programu *Rodinné prípady* ¹² zo dňa 11. 10. 2021 o cca 10:50 hod.: „V programe je zobrazený mladý pár, ktorý sa chcú vziať. Chlap má však údajne milenku, ktorú jeho súčasná partnerka viac krat šastuje označením štetka. Otec súčasnej partnerky sa pravidelne vyhráža partnerovi, že mu jednu struhne. Program je označný piktogramom 12. Mám zato, že takýto program nemôže byť prístupný maloletým od 12 rokov, nakoľko obsahuje viaceré hrubo neslušné označenia.“

O Programe:

„Séria príbehov *Rodinné prípady* zobrazuje krízové okamihy bežných ľudí, ktorí musia riešiť zásadné zlomové životné situácie a problémy. *Rodinné prípady* sa stretli s veľkým úspechom u divákov, ktorí sa vedú so sfilmovanými príbehmi často stotožniť alebo sa z nich poučiť. Zachytávajú krízové situácie a okamihy, ktoré sa naozaj stali, či už ide o problémy medzi manželmi, za ktorými stojí tretia osoba, dlhy, ktoré rozvrátia celú rodinu, nezvládnutú výchovu dieťaťa, zlomené srdcia či stratu blízkeho, ktorá všetkých poznamená...“ (zdroj: http://rodinneprípady.markiza.sk/o-relacii/1784844_rodinne-prípady)

V monitorovanej epizóde bol odvysielaný príbeh Alexa a Viki, dvoch mladých ľudí, ktorí sa chcú vziať a osamostatniť. Alex býva v podnájme a pracuje v hudobniach. Viki študuje medicínu. Vikinu otcovi sa dcérin nápadník nepozdáva a robí všetko pre to, aby ho Viki opustila. Otec dá Alexovi poslať na adresu drahú aparatúru. Medzi mladými príde k hádke, keďže nemajú peňazí nazvyš a šetria na svadbu. Otec mu taktiež nastraží milenku. Viki Alexa opustí, ale zhodou okolností príde na to, že otec jej klamal a je zodpovedný za ich rozchod. Konfrontuje otca a ten sa prizná. Nakoniec sa snúbenci udobia a zorganizujú malú svadbu.

Vzhľadom na predmet sťažnosti sme program analyzovali v súvislosti s ustanovením § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. (účinný od 1. 1. 2014), podľa ktorého je vysielateľ v súvislosti s klasifikáciou programov povinný „... zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu (ďalej len "jednotný systém označovania").“ Osobitným predpisom je v tomto prípade Vyhláška č. 589/2007 Z. z. (účinná od 1. 1. 2014) ustanovujúca podrobnosti o používaní JSO.

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. uvádza v § 1 ods. 3 pri kritériách nevhodnosti programu do 12 rokov okrem iného aj kritérium písm.

i) zobrazenie milostných scén bez zobrazenia nahoty, ktoré sú súčasťou dejovej línie,
k) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 12 rokov.

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. uvádza v § 1 ods. 2 pri kritériách nevhodnosti programu do 15 rokov okrem iného aj kritérium písm.

c) sexuálne scény, ktoré sú súčasťou dejovej línie,
f) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, alebo
g) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov.

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. uvádza v § 1 ods. 1 pri kritériách nevhodnosti programu do 18 rokov okrem iného aj kritérium písm.

b) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá,
f) sexuálne scény alebo sexuálne správanie vrátane promiskuitného správania, ktoré sú prezentované ako forma zábavy, scény spojené s prejavmi sexuálneho násillia alebo sexuálnymi deviáciami.

- Počas monitoringu predmetného programu sme zaznamenali nasledovné nevhodné výrazy:

- **papuľu** (1x) – podľa **KSSJ 4** ide o prenesený hrubý výraz pre ústa:

10:56:12 Viki sa o niekoľko dní skutočne rozhodla nast'ahovať k Alexovi, pre matku to bola zmena, ale musela sa s ňou zmieriť. Matka mladých odprevádza k autu s vecami, Alex im pomáha. Otec s nimi nie je, je nahnevaný. Nakoniec sa aj otec ukáže na parkovisku.

Otec: „Teraz ma dobre počúvaj, mladý. Viki je moja jediná dcéra. Ak zistím, že si jej ublížil, ak sa jej niečo zlého stane, tak, tak si ťa nájdem, rozumieš?“

Alex: „Pozrite pán doktor, myslím, že sme začali spolu veľmi zle, neskočíme radšej niekedy spolu na pivo?“

Otec: „Ty si radšej dávaj pozor na papuľu. Takýchto mudrlantov mám najradšej.“

- **zdrhneš** (1x) - podľa **KSSJ 4** ide o hovorový expresívny výraz pre utiecť:

11:03:40 Viki nakoniec spala u kamarátky. Na druhý deň sa v kaviarni stretne s Alexom.

Alex: „Zakaždým k nim zdrhneš, keď sa spolu pohádame?“

- **do riti** (1x) – podľa **KSSJ 4** ide o hrubý výraz pre zahrešenie, vyjadrujúce zlosť, hnev, rozhorčenie:

11:14:05 Alex sa o svojej tajomnej zásielke zverí chalanom v kapele. Povie im aj o tom, že Viki sa k nemu nevráti, kým sa tých vecí nezbaví. Boli zvedaví, ako sa Alex rozhodne.

Alex: „Povedal som si, že tie veci predám.“

Lukáš: „Ale vieš čo, choď do riti, vedel som to!“ Lukáš dá desať euro do ruky vysmiatemu Tiborovi.

- **prachy** (2x) – podľa **KSSJ 4** ide o subštandardný výraz pre peniaze:

10:14:47 Chlapci sa spolu stavili. Tibor vedel, že Alex Viki poslúchne a Lukáš mu veril, že si aparáturu nechajú a prišiel o desať euro. Alex Lukášovi navrhne, nech tú techniku predá v obchode a zisk si môže nechať.

Lukáš: „Vieš ako, ráтали sme, že keď už to predáme, tak si za tie prachy kúpime niečo vlastné.“

Alex: „No tak to ste sa trochu prerátali chlapci, prišlo to na moje meno.“

Tibor: „Počkaj, ale to sa nerozdelíš?“

Alex: „Nie, tie prachy potrebujem na môj svadobný bašável.“

- **had** (1x) – podľa **KSSJ 4** ide o prenesený pejoratívny výraz pre falošného človeka (často v nadávkach):

10:14:47 Chlapci sa spolu stavili. Tibor vedel, že Alex Viki poslúchne a Lukáš mu veril, že si aparáturu nechajú a prišiel o desať euro. Alex Lukášovi navrhne, nech tú techniku predá v obchode a zisk si môže nechať.

Lukáš: „Vieš ako, ráтали sme, že keď už to predáme, tak si za tie prachy kúpime niečo vlastné.“

Alex: „No tak to ste sa trochu prerátali chlapci, prišlo to na moje meno.“

Tibor: „Počkaj, ale to sa nerozdelíš?“

Alex: „Nie, tie prachy potrebujem na môj svadobný bašável.“

Tibor: „Och, tu máš ty had,“ a vráti Lukášovi bankovku.

Alex: „Vy ste tupí, vy vôbec nevidíte, v akých som sračkách?“

- **v sračkách** (1x) – podľa **KSSJ 4** ide o hrubý výraz pre hnačku:

10:14:47 Chlapci sa spolu stavili. Tibor vedel, že Alex Viki poslúchne a Lukáš mu veril, že si aparáturu nechajú a prišiel o desať euro. Alex Lukášovi navrhne, nech tú techniku predá v obchode a zisk si môže nechať.

Lukáš: „Vieš ako, ráтали sme, že keď už to predáme, tak si za tie prachy kúpime niečo vlastné.“

Alex: „No tak to ste sa trochu prerátali chlapci, prišlo to na moje meno.“

Tibor: „Počkaj, ale to sa nerozdelíš?“

Alex: „Nie, tie prachy potrebujem na môj svadobný bašável.“

Tibor: „Och, tu máš ty had,“ a vráti Lukášovi bankovku.

Alex: „Vy ste tupí, vy vôbec nevidíte, v akých som sračkách?“

- **prasa** (1x) – podľa **KSSJ 4** ide o hrubý výraz, nadávku:

10:21:22 Alex sa chce ísť osprchovať. Vypýta si od Loly uterák a ide do sprchy. Nieкто klope, Lola otvorí dvere, dnu vojde nahnevaná Viki so slovami, že videla Alexa vchádzať do tohto bytu. Alex vyjde z kúpeľne opásaný iba v uteráku.

Viki: „Alex!“

Alex: „Viki, a ty tu čo robíš?“

Viki: „Ja som to vedela, že máš inú.“

Alex: „Ale nie, to tak nie je, ako to vyzerá.“

Viki podíde k nemu: „Ty prasa!“ Dá mu facku a odíde.

- **štetku** (1x), **štetka** (1x) – podľa **KSSJ 4** ide o hrubý výraz pre predajnú ženu, pobehticu:

11:22:21 Viki sedí doma u svojich rodičov, je zronená. Nieкто zvoní, Alex príde k jej rodičom aj s Lolou.

Viki: „Ty si sem priviedol aj tú štetku?“

Lola: „Pozor na ústa hej? Ja nie som žiadna štetka!“

- **hajzel** (2x), **hajzlovi** (1x) – podľa SSSJ je hovorový pejoratívny výraz pre človeka, ktorý je zlý, bezcharakterný, naničhodný, ničomník (obyčajne nadávka):

11:24:15 Rozprávač mimo obraz: „Z veľkého nedorozumenia sa stalo milé prekvapenie, ale čaro vydržalo len tri dni, potom sa zase všetko pokazilo.“

Viki príde domov, na posteli sa pohne paplón, Viki osloví Alexa, odhrnie paplón a tam leží Lola. Opýta sa jej, čo tu robí. Lola povie, že Alex jej údajne povedal, že Viki bude v škole, keď jej dával kľúče.

Alex: „Ahoj miláčik, Ty už si doma? To čo sa tu deje?“

Viki: „Prídem domov a Lola leží v našej posteli, povedala mi, že si jej dal kľúče.“

Alex: „Ahá, tak to sú tie kľúče, ktoré som stratil, musel som si ich zabudnúť u nej.“

Viki: „Ty hajzel!“

Alex: „Aký hajzel?“

11:33:45 Viki sa ako zvyčajne odišla vyplakať k rodičom.

Viki: „Alex mi naozaj klamal, tá Lola je jeho milienka.“

Otec: „Ja tomu hajzlovi rozbijem hubu.“

- **hubu** (1x) – podľa KSSJ 4 ide o hovorový pejoratívny výraz pre ústa, papuľa:

11:33:45 Viki sa ako zvyčajne odišla vyplakať k rodičom.

Viki: „Alex mi naozaj klamal, tá Lola je jeho milienka.“

Otec: „Ja tomu hajzlovi rozbijem hubu.“

- **chrapúň** (1x) – podľa KSSJ 4 ide o pejoratívny výraz pre nevychovanec, neokrôchanec, bezočivec, surovec(obyčajne nadávka):

11:33:45 Viki sa ako zvyčajne odišla vyplakať k rodičom.

Viki: „Alex mi naozaj klamal, tá Lola je jeho milienka.“

Otec: „Ja tomu hajzlovi rozbijem hubu.“

Mama: „Prosím ťa, odpusti si tie sprosté reči, tvoja dcéra potrebuje podporu.“

Otec: „A ako ju mám teraz podporiť? Mala ma počúvať vtedy, keď som jej tvrdil, že je to chrapúň.“

- **somarina** (1x) – podľa KSSJ 4 ide o subštandardný výraz pre somárčina, somárstvo:

11:38:45 Viki išla za mamou a všetko jej povedala. Rozhodli sa, že musí zasadiť rodinná rada. Povedia otcovi, že vedie, že Lole zaplatil, aby to všetko predstierala.

Otec: „Čo predstierala?“

Mama: „Prosím ťa, nerob zo seba hlupáka, Alexovu milienku, predsa!“

Otec: „Čo je to za somarina? Alebo je to nejaký ďalší Alexov výmysel?“

- **krava** (1x) – podľa SSSJ 4 ide o expresívny výraz, nadávku pre neprimerane sa správajúcu ženu, hlupaňu:

11:40:54 Viki sa chce o všetkom porozprávať s Alexom, ale ten akoby zmizol, nevie ho nájsť. Od jeho kamaráta sa dozvie, že Alex chce začať odznova. Má nové bývanie a lepšie platenú prácu. Viki na Alexa počká po práci. Vysvetlí mu, že vie, že s Lolou nič nemal.

Viki: „Celý čas si mi hovoril pravdu, ja som ti neverila, odpusť mi to prosím ťa.“

Alex: „Načo sa tu teraz hráš? Ty sa predsa nikdy neospravedlňuješ.“

Viki: „Áno je to moja chyba, prepáč.“

Alex: „Počkaj, ja zle počujem? Ty si si práve priznala chybu. No to je pokrok.“

Viki: „Áno, mrzí ma to.“

Alex: „Nemáš náhodou horúčku?“

Viki: „Nie, nemám horúčku. Len som si uvedomila, že som sa správala ako krava.“

- V predmetnom diele programu sme zaznamenali sme tieto scény alebo vyjadrenia so sexuálnym podtónom:

11:16:01 Alex čaká Viki pred školou. Povie jej, že všetku techniku predal do bazára, dokonca išiel pod cenu. Viki ho od radosti pobožká.

Viki: „Tak čo, stálo to za to?“

Alex: „Ešte neviem.“ Viki ho znova ho pobožká.

Viki: „A čo teraz?“

Alex: „Začínam mať pocit, že to bol dobrý nápad, ale stále mám pochybnosti.“

Viki: „No tak v tom prípade môžeme pokračovať doma, kým si nebudeš stopercentne istý.“

Alex: „No tak poďme.“

11:17:20 Mladí si spokojne spolunažívali, zaplatili zálohu za hostinu a čakali na blížiaci sa termín svadby.

Alex ide na skúšku s kapelou, lúči sa s Viki, zbadá na jej stole otvorený laptop.

Alex: „No tak toto nie, toto nie. Hej, mala by si sa učiť, hovorila si, že ťa čakajú ťažké skúšky,“ a zatvorí jej laptop.

Viki: „Ale nemôžem stále sedieť nad knihami. Musím sa nejako odreagovať.“

Alex: „Odreagujem ťa, až keď sa vrátim.“

Viki: „Tak ale ty si strašný, kamaráti sú ti prednejší ako ja.“

Alex: „No prepáč, ale ak budem ešte raz meškať, tak si už asi nezabrnkám.“

Viki: „Nezabrnkáš, ale môžeš si zabrnkať na mne.“

Alex: „Neprovokuj a uč sa. Aby si ma potom mohla liečiť, keď budem starý, mrzutý, chorý dedko.“

11:19:56 Na druhý deň, keď ide Alex znova na skúšku, Viki ho nechce spovedať, kam ide. Je presvedčená, že je za tým druhá žena a že by jej určite nepovedal pravdu. Rozhodne sa ho sledovať.

11:21:09 Scéna, kde Alex v nejakom byte v spotenom tričku stojí a vzdychne si od únavy. Pred ním sa zo zeme postaví mladé dievča v šatách s ramienkami, Lola.

Alex: „Ja už mám dosť, dnes si ma totálne vyšťavila.“

Lola: „Máme ešte polhodinu.“

Alex: „Nie, nie, nie, nabudúce si to vynahradíme, musím sa ešte šetriť na doma.“

Lola: „Okej, ako chceš, sú to tvoje peniaze.“

11:45:40 Alex do kamery: „Na svadobnej ceste sme za prvé štyri dni vôbec nevyšli z postele. Potom sme si prenajali auto a mali sme veľa, veľa zastávok.“

Viki do kamery: „Tak a teraz som v piatom mesiaci a strašne sa teším.“

Predmetný program sme posudzovali z hľadiska formy a spôsobu spracovania, intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií a charakteru programu tak, ako to uvádza § 1 ods. 5 vyhlášky 589/2007 Z. z., ako i z kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti.

S prihliadnutím na:

1. kontext, v akom sa vyskytli kritériá nevhodnosti – Program *Rodinné prípady* je formát, ktorý sa zaoberá príbehmi bežných ľudí. Zobrazuje krízové okamihy v rodinnom prostredí, v tejto sérii ide o mladý pár, ktorý plánuje svadbu. Otec nevesty nesúhlasí so zaťom a robí všetko pre to, aby sa mladí rozišli. Nakoniec sa na všetko príde a mladí sa udobria. Otec prijme zaťa a epizóda sa šťastne končí svadbou. V príbehu sa nachádza isté morálne posolstvo. Klamstvo je odhalené a česť je odmenená.

2. spôsobu a formy spracovania alebo zobrazenia jednotlivých hodnotiacich kritérií vzhľadom na charakter a druh diela alebo programu. Epizódy tohto príbehu sú postavené na reálnych príbehoch. V programe sme zaznamenali scény alebo vyjadrenia so sexuálnym podtónom medzi mladými snúbencami Alexom a Viki. išlo o milostné scény bez zobrazenia nahoty vo forme bozkov a dvakrát išlo o dvojzmyselnú súkromnú konverzáciu medzi mladými, ktorá bola mierneho charakteru. Jedenkrát bola zobrazená scéna po tancovaní, keď Alex stojí v mokrom tričku a zo zeme pri ňom vstane tanečnica. Zo situácie vyplynie, že išlo o koniec tanečného prvku. Záverečné Alexovo konštatovanie do kamery po svadbe o manželskom intímnom styku bolo taktiež mierneho charakteru. Sťažovateľ uvádza, že otec nevesty sa vyhráža zaťovi fyzickým ublížením. Zaznamenali sme trikrát scénu, keď sa otec v citovom rozporení vyjadri, že najradšej by Alexa zaškrtil, alebo že mu rozbije „hubu“. Predmetné vyjadrenia znázorňujú neschopnosť primeranej komunikácie v otcovom podaní. Uvedené vyjadrenia neboli počas trvania programu vyslovené v neprimeraných kontextoch a nestupňovali sa.

3. intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií a nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele. Počas monitoringu sme zaznamenali expresívne výrazy - **papuľu** (1x), **zdrhneš** (1x), **do riti** (1x), **prachy** (2x), **had** (1x), **v sračkách** (1x), **prasa** (1x), **štetku** (1x), **štetka** (1x), **hajzel** (2x), **hajzlovi** (1x), **hubu** (1x), **chrapúň** (1x), **somarina** (1x), **krava** (1x). Predmetné výrazy neboli počas trvania programu vyslovené v neprimeraných kontextoch, boli súčasťou príbehu. Dokresľovali citové rozporenie účastníkov diskusie. Ich intenzita a frekvencia bola podľa nášho názoru primeraná označeniu programu nevhodnosťou do 12 rokov.

Na základe obsahu i analýzy predmetného programu a s prihliadnutím na kontext, v akom sa vyskytli kritériá nevhodnosti, na spôsob a formu, ako aj intenzitu a frekvenciu zobrazenia jednotlivých kritérií sa domnievame, že namietaný program označený ako nevhodný do 12 rokov bol označený v súlade s podmienkami vyhlášky č. 589/2007 Z. z., ako aj s ustanovením § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.

ZÁVER:

Vzhľadom na vyššie uvedené sa nazdávame, že vysielateľ MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o. označením a odvysielaním predmetného dielu programu *Rodinné prípady* ¹² na TV MARKÍZA dňa 11. 10. 2021 o cca 10:50 h neporušil ustanovenie § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii.

Sťažnosť preto navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnenú**.

Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (sťažnosť č. 1429/SO/2021)

Monitorované vysielanie: Rodinné prípady

Deň a čas vysielania: 11. 10. 2021 o cca 10:50 h

Označenie podľa JSO: 12

časový kód cca:

10:44:59 začiatok záznamu, prebiehajúca epizóda a záverečné titulky *Oteckovia* 12

10:50:03 sponzorské odkazy *Neovizia*, *Panzani*, *Schwabe Slovakia s. r. o.*, zvukovo-obrazový predel *Pán profesor* 12, sponzorský odkaz *Beko Slovakia s. r. o.*

10:50:47 začiatok a zvučka programu Rodinné prípady 12.

10:51:13 na obrazovke sa objaví nápis **Rodinné prípady**.

10:51:14 Rozprávač mimo obraz hovorí: „*Poznali sa len niekoľko mesiacov. Alex mal dvadsaťšesť, pracoval v hudobniach a snažil sa preraziť so svojou kapelou. Viki bola o tri roky mladšia, študovala medicínu a práve bola v poslednom ročníku.*“

Záber, ako sa obaja mladí ľudia, Alex a Viki stretnú na ulici. Sadnú si na lavičku a rozprávajú sa. On jej povie, že ju má veľmi rád a dospel do bodu, kedy by rád niečo podnikol. Viki sa postaví a navrhne teda Alexovi, aby išli do mesta na koncert. Zasekne sa jej podpäť do medzery v dlažbe. On si kľakne, aby jej ho vyslobodil. Keď tak urobí, ostane kľáčať a z vrečka vyberie malú krabičku s prsteňom a požiada ju o ruku. Viki nadšene súhlasí. Následne sa mladí stretnú u Vikiných rodičov. Rodičom sa svadba veľmi pozdáva. Pýtajú sa mladého páru, ako to majú premyslené. Kde budú bývať a z čoho chcú financovať svadbu. Mladí odpovedia, že chcú na začiatok ostať v Alexovom podnájme a časom si chcú vziať hypotéku na svoj byt. Rodičia sú nahnevaní, oponujú im, že Viki ešte chodí do školy a nebude mať z čoho hypotéku splácať a svadba je drahá.

Otec: „*Dobre, keď si sa rozhodla, tak sa teda vydaj. Poradím ti ešte niečo, rovno sa odtiaľto môžeš odsťahovať, ale hovorím ti, že s týmto tu ťa šťastie nečaká.*“

10:55:51 Otec na kameru: „*Viki je ešte mladá a hlúpa, ale čo on? Chlap by si mal dobre rozmyslieť, či sa má oženiť alebo nie. A keď si to dobre rozmyslí, tak sa neožení.*“

Matka: „*Karol už zabudol, že u nás to bolo rovnaké, požiadal ma o ruku ešte v treťom ročníku, nemali sme vtedy ani korunu, ale nakoniec nám nič nechýbalo.*“

10:56:12 Viki sa o niekoľko dní skutočne rozhodla nastáť k Alexovi, pre matku to bola zmena, ale musela sa s ňou zmieriť. Matka mladých odprevádza k autu s vecami, Alex im pomáha. Otec s nimi nie je, je nahnevaný. Nakoniec sa aj otec ukáže na parkovisku.

Otec: „*Teraz ma dobre počúvaj, mladý. Viki je moja jediná dcéra. Ak zistím, že si jej ublížil, ak sa jej niečo zlého stane, tak, tak si ťa nájdem, rozumieš?*“

Alex: „*Pozrite pán doktor, myslím, že sme začali spolu veľmi zle, neskočíme radšej niekedy spolu na pivo?*“

Otec: „*Ty si radšej dávaj pozor na papuľu. Takýchto mudrlantov mám najradšej.*“

Alex: „*Ja vidím, že z toho nie ste nadšený, ale už sa mi viacej nevyhrážajte!*“

Otec: „*Drzák jeden, najradšej by som ho vtedy zaškrtil, ale povedal som si, že ešte bude príležitosť a potom si to s ním vybavím.*“

Alex: „*Hovoril som si, buď pokojný, berieš si predsa jeho jedinou dcéru, takže si už vlastne vyhral.*“

10:58:09 Záber na sídliskový byt, Alexov podnájom. Viki čaká na Alexa, kým sa vráti z hudobnej skúšky s kapelou. Viki si zvyká na nové bývanie, keďže dovtedy bývala s rodičmi. Prišli nové radosti, ale aj starosti.

Viki: „Ahoj zlato.“

Alex: „Čau.“

Viki: „No čo? Aká bola skúška?“

Alex: „Skúška? Naprd, potrebovali by sme lepšie vybavenie a častejšie skúšať. Ale nie sú ani peniaze, ani čas.“

Viki mu ukáže svadobné náklady, ktoré si vypracovala. Alex jej oznámi, že takú vysokú sumu nemôžu zaplatiť. Viki povie, že už všetko vymyslela a bola za rodičmi. Zaplatia im svadbu a oni im to neskôr vrátia.

Alex: „Skvelé, teraz budem pred tým tvojím fotrom vyzerat' ako totálny lúzer.“

Alex odíde preč. Je nahnevaný, že Viki oslovila rodičov za jeho chrbtom. V ten večer sa snúbenci udobria.

11:00:18 Na druhý deň po príchode z práce Alex zistí, že na jeho meno prišla kuriérom na adresu bytu nová hudobná aparátúra. Je prekvapený. Nevie, odkiaľ je aparátúra, lebo nikto nič neobjednal. Viki je nahnevaná, že sa jej Alex neprizná. V jeden deň jej povie, že nemá peniaze na svadbu a na druhý deň si objedná drahú aparátúru.

Viki: „Dobre, keď chceš klamať, prosím, ale hlupaňu zo mňa robiť nebudeš.“ Viki odíde od Alexa preč k rodičom. Alex sa do kamery vyjadrí, že niekde nastala chyba, za ktorú on nemohol.

11:01:41 Viki sedí v izbe u rodičov. Otec jej vyčíta, že prišla domov tak rýchlo, veď ešte neprešiel ani mesiac. Viki rodičom povie, že nechce od Alexa odísť, chce ostať u nich len dovtedy, kým sa Alex neprizná. Nechce bývať s človekom, ktorý jej klame. Otec sa hnevá, a povie Viki, aby sa s Alexom udobрила, veď aj o tom je manželstvo. Viki nahnevane od rodičov odíde.

Otec sa do kamery sťažuje na nezodpovedných mladých ľudí, matka hovorí, že aj oni keď boli mladí, prijali podporu od rodičov.

11:03:40 Viki nakoniec spala u kamarátky. Na druhý deň sa v kaviarni stretne s Alexom.

Alex: „Zakaždým k nim zdrhneš, keď sa spolu pohádame?“

Viki: „A ty sa zakaždým zašiješ do skúšobne?“

Viki opäť zisťuje od Alexa, odkiaľ sa tá aparátúra vzala. Alex znova tvrdí, že nevie, kde sa vzala, chlanci z kapely to neobjednali, zásielková služba mu oznámila, že aparátúru objednal on sám. Viki hovorí, že Alex hrá pred ňou divadlo. Odporučí mu, aby aparátúru predal. On si to ešte chce premyslieť, veď čo ak sa ešte niekto k tej aparatúre prihlási. Viki odchádza z kaviarne do školy. Vyhlási, že ak Alex trvá na svojej pravde, tak ona trvá na tom, že sa k nemu nevráti.

Viki na kameru: „Začínala ma tá hra baviť, bola som zvedavá, kam až je Alex ochotný zájsť.“

11:05:55 prerušenie programu

sponzorský odkaz *Beko Slovakia s. r. o./ zvukovo-obrazový predel Pán profesor* ¹², reklamný blok (trvanie cca 6 min.)/ zvukovo-obrazový predel *Reflex/* upútavka na *Voyo* ¹⁵, *Sestričky* ¹⁵, *Pán profesor* ¹², obrazový predel.

11:14:05 pokračovanie programu Rodinné prípady ¹²

Alex sa o svojej tajomnej zásielke zverí chalanom v kapele. Povie im aj o tom, že Viki sa k nemu nevráti, kým sa tých vecí nezbaví. Boli zvedaví, ako sa Alex rozhodne.

Alex: „Povedal som si, že tie veci predám.“

Lukáš: „Ale vieš čo, choď do riti, vedel som to!“ Lukáš dá desať euro do ruky vysmiatemu Tiborovi.

Tibor: „Nie, ja som to vedel.“

Alex: „To nemyslíte vážne, vy ste sa stavili?“

10:14:47 Chlapci sa spolu stavili. Tibor vedel, že Alex Viki poslúchne a Lukáš mu veril, že si aparáturu nechajú a prišiel o desať euro. Alex Lukášovi navrhne, nech tú techniku predá v obchode a zisk si môže nechať.

Lukáš: „Vieš ako, ráтали sme, že keď už to predáme, tak si za tie prachy kúpime niečo vlastné.“

Alex: „No tak to ste sa trošku prerátali chlapci, prišlo to na moje meno.“

Tibor: „Počkaj, ale to sa nerozdelíš?“

Alex: „Nie, tie prachy potrebujem na môj svadobný bašável.“

Tibor: „Och, tu máš ty had,“ a vráti Lukášovi bankovku.

Alex: „Vy ste tupí, vy vôbec nevidíte, v akých som sračkách?“

Alex kamarátom povie, že techniku rýchlo predá, aby nedochádzalo k takýmto situáciám.

Alex do kamery: „Bola to technika, na ktorú by sme sa s chalanmi nikdy nezložili, ale keby som si ju bol nechal, tak prídem o Viki.“

11:16:01 Alex čaká Viki pred školou. Povie jej, že všetku techniku predal do bazára, dokonca išiel pod cenu. Viki ho od radosti pobožká.

Viki: „Tak čo, stálo to za to?“

Alex: „Ešte neviem.“ Viki ho znova pobožká.

Viki: „A čo teraz?“

Alex: „Začínam mať pocit, že to bol dobrý nápad, ale stále mám pochybnosti.“

Viki: „No tak v tom prípade môžeme pokračovať doma, kým si nebudeš stopercentne istý.“

Alex: „No tak poďme.“

Viki do kamery: „A zase bolo všetko v poriadku, dokonca by som povedala, že sme sa ešte viac zblížili.“

11:17:20 Mladí si spokojne spolunažívali, zaplatili zálohu za hostinu a čakali na blížiaci sa termín svadby.

Alex ide na skúšku s kapelou, lúči sa s Viki, zbadá na jej stole otvorený laptop.

Alex: „No tak toto nie, toto nie. Hej, mala by si sa učiť, hovorila si, že ťa čakajú ťažké skúšky,“ a zatvorí jej laptop.

Viki: „Ale nemôžem stále sedieť nad knihami. Musím sa nejako odreagovať.“

Alex: „Odreagujem ťa, až keď sa vrátim.“

Viki: „Tak ale ty si strašný, kamaráti sú ti prednejší ako ja.“

Alex: „No prepáč, ale ak budem ešte raz meškať, tak si už asi nezabrnkám.“

Viki: „Nezabrnkáš, ale môžeš si zabrnkať na mne.“

Alex: „Neprovoďuj a uč sa. Aby si ma potom mohla liečiť, keď budem starý, mrzutý, chorý dedko.“

Alex Viki sľúbi, že sa opýta kamarátov, či im zahrajú na svadbe. Dajú si pusy a Alex odíde.

Viki si všimne, že si zabudol gitaru doma, chce ho prekvapiť a donesie mu ju do skúšobne. Alex tam nie je. Lukáš jej povie, že s nimi Alex neskúša.

11:19:56 Na druhý deň, keď ide Alex znova na skúšku, Viki ho nechce spovedať, kam ide. Je presvedčená, že je za tým druhá žena a že by jej určite nepovedal pravdu. Rozhodne sa ho sledovať.

11:21:09 Scéna, kde Alex v nejakom byte v spotenom tričku stojí a vzdychne si od únavy. Pred ním sa zo zeme postaví mladé dievča v šatách s ramienkami, Lola.

Alex: „Ja už mám dosť, dnes si ma totálne vyšťavila.“

Lola: „Máme ešte polhodinu.“

Alex: „Nie, nie, nie, nabudúce si to vynahradíme, musím sa ešte šetriť na doma.“

Lola: „Okej, ako chceš, sú to tvoje peniaze.“

10:21:22 Alex sa chce ísť osprchovať. Vypýta si od Loly uterák a ide do sprchy. Niekoľko minút neskôr Lola otvorí dvere, dnu vojde nahnevaná Viki so slovami, že videla Alexa vchádzať do tohto bytu. Alex vyjde z kúpeľne opásaný iba v uteráku.

Viki: „Alex!“

Alex: „Viki, a ty tu čo robíš?“

Viki: „Ja som to vedela, že máš inú.“

Alex: „Ale nie, to tak nie je, ako to vyzerá.“

Viki podíde k nemu: „Ty prasa!“ Dá mu facku a odíde.

11:22:21 Viki sedí doma u svojich rodičov, je zronená. Niekoľko minút neskôr Alex príde k jej rodičom aj s Lolou.

Viki: „Ty si sem priviedol aj tú štetku?“

Lola: „Pozor na ústa hej? Ja nie som žiadna štetka!“

Otec: „Počúvajte a vy ste kto, že v mojom byte okrikujete moju dcéru?“

Viki: „To je jeho milenka.“

Alex: „Lola nie je moja milenka, je to učiteľka tanca.“

Viki: „Ty si ten najväčší klamár, akého poznám, stále sa len vyhováraš!“

Alex: „Chodím na hodiny tanca, aby som na svadbe nevyzeral ako drevo.“

Viki mu nechce veriť. Alex ukáže Viki inzerát na školu tanca, malo to byť prekvapenie. Lola potvrdí, že Alexa učí tancovať. Alex s Viki sa objímu.

Otec na kameru: „Mladý mal šťastie, chcel som mu ju natiiahnuť. A to bolo už druhýkrát, čo mi zdrhol.“

11:24:15 Rozprávač mimo obraz: „Z veľkého nedorozumenia sa stalo milé prekvapenie, ale čaro vydržalo len tri dni, potom sa zase všetko pokazilo.“

Viki príde domov, na posteli sa pohne paplón, Viki osloví Alexa, odhrnie paplón a tam leží Lola. Opýta sa jej, čo tu robí. Lola povie, že Alex jej údajne povedal, že Viki bude v škole, keď jej dával kľúče.

Alex: „Ahoj miláčik, Ty už si doma? To čo sa tu deje?“

Viki: „Prídem domov a Lola leží v našej posteli, povedala mi, že si jej dal kľúče.“

Alex: „Áhá, tak to sú tie kľúče, ktoré som stratil, musel som si ich zabudnúť u nej.“

Viki: „Ty hajzel!“

Alex: „Aký hajzel?“

Viki: „Povedal si mi, že s ňou nič nemáš.“

Alex: „Ale ja s ňou naozaj nič nemám!“

Viki: „Priviedol si tú štetku k mojim rodičom!“

Lola: „Hovorím ti už druhýkrát, že nie som žiadna štetka.“

Viki: „A za čo ti potom platia? Za hodiny tanca?“

Alex: „Áno za hodiny tanca, ja som s ňou nikdy nespál, chápeš?“

Lola: „Mám toho dosť, odchádzam. Ty keď chceš mať milenku, tak si to musíš lepšie zariadiť,“ dá Alexovi kľúče do ruky a odíde.

Viki: „Ako si mohol toto urobiť?“

Alex: „Viki, to je nedorozumenie.“

Viki: „Prepáč ale ja už nemienim počúvať žiadne nedorozumenia.“ Dá Alexovi facku a znovu nahnevaná odíde.

11:26:01 prerušenie programu

zvukovo-obrazový predel *Sestričky* ¹⁵, reklamný blok (trvanie cca 6 min.), zvukovo-obrazový predel *Televízne noviny*, zvukovo-obrazový predel, upútavka na www.bytzdravyjevyhra.sk, upútavka na program *Pán profesor* ¹², *Oteckovia* ¹², obrazový predel.

11:33:45 pokračovanie programu Rodinné prípady ¹²

Viki sa ako zvyčajne odišla vyplakať k rodičom.

Viki: „Alex mi naozaj klamal, tá Lola je jeho milenka.“

Otec: „Ja tomu hajzlovi rozbijem hubu.“

Mama: „Prosím ťa, odpusti si tie sprosté reči, tvoja dcéra potrebuje podporu.“

Otec: „A ako ju mám teraz podporiť? Mala ma počúvať vtedy, keď som jej tvrdil, že je to chrapúň.“

Otec: „Ty počúvaj, dúfam, že teraz si ho už nechceš vziať za muža.“

Viki: „Nikdy, to radšej ostanem stará panna.“

Otec: „No tak zase preháňať to nemusíš. Nájdeš si nejakého slušného a pracovitého chlapa.“

Viki: „No jasné. Všetci sú rovnakí.“

Mama: „Všetci nie, pozri sa na svojho otca, ten by mi nikdy neklamal, však Karol?“

Otec: „Jasné, jasné, ženám sa nemá klamať.“

Matka sa vyjadrí, že niečo vo vnútri jej vravelo, že Alex by niečo také nikdy neurobil, ale nechala si to pre seba.

11:34:52 Na druhý deň si Viki s otcom išla pre svoje veci k Alexovi. Alex ju čakal pred panelákom, chcel jej všetko vysvetliť. Otec sa mu začne vyhrážať a pri tom, ako chce Alexa udrieť, spadne na zem a udrie sa, zrejme si aj podvrtnie nohu. Viki s otcom odídu spolu domov. Doma mu Viki nohu obviaže obvazom.

Viki do kamery: „Trochu ma mrzelo, že som otcovi neverila, ale posilnilo to náš vzťah.“

Viki sa snažila zabudnúť na to, čo sa stalo a venovala sa škole. Jedného dňa, keď sa vracala zo školy, videla otca v aute s Lolou, ako jej dáva nejaké peniaze. Následne Lola odíde. Viki pristúpi k autu a pýta sa otca, čo tam robí. Otec povie, že bol pozrieť starého pacienta.

Viki do kamery: „Môj otec sa stretne s milenkou môjho bývalého snúbenca a dáva jej peniaze. Niečo mi ušlo?“

11:37:37 Viki vymyslí plán, ako celú záhadu vylúštiť. Počká si Lolu na ulici a opýta sa jej, za čo jej otec dal peniaze.

Viki: „Videla som ťa s mojím otcom.“

Lola: „Neviem, o čom hovoríš.“

Viki: „Na parkovisku, v aute, brala si od neho peniaze, za čo ti ich dal?“

Lola: „Neboj sa, nespala som s ním.“

Viki: „Môj otec mi niečo tají, a ak mi to zničilo manželstvo, tak to chcem vedieť!“

Lola: „Tvoj otec mi zaplatil, aby som hrala Alexovu milenkú. Spokojná?“

Viki: „Zopakuj to ešte raz?“

Lola: „Dal mi kľúče od Alexovho bytu, aby som vám vliezla do postele.“

Viki: „Ako si to mohla urobiť?“

Lola: „Tak som študentka, musím sa niečím živiť.“

Viki: „Hej? A vôbec ťa netrápi, že kvôli tvojej študentskej brigádke si mi zničila vzťah?!“

Lola: „To povedz svojmu fotrovi.“

Lola odíde a Viki vypne zvukové nahrávanie na mobile.

11:38:45 Viki išla za mamou a všetko jej povedala. Rozhodli sa, že musí zasadnúť rodinná rada. Povedia otcovi, že vedie, že Lole zaplatil, aby to všetko predstierala.

Otec: „Čo predstierala?“

Mama: „Prosím ťa, nerob zo seba hlupáka, Alexovu milenkú, predsa!“

Otec: „Čo je to za somarina? Alebo je to nejaký ďalší Alexov výmysel?“

Mama: „Čo si robil s mladou tanečnicou v aute na parkovisku?“

Otec: „No a? Bol som navštíviť starého pacienta. Čo je na tom zlého? Žiadna žena so mnou v aute nebola!“

Chcú, aby sa priznal. Keď pravdu popiera, Viki mu pustí nahrávku v mobile a on nakoniec potvrdí ich verziu. Aj to, že on objednal aparáturu. Viki mu vyčíta, že jej zničil život.

Otec na kameru: „Možno som to trochu prehnal, ale myslel som len na jej dobro.“

Matka sa na kameru vyjadrí: „Môj otec ma chcel poslať do zahraničia, len aby ma nedostal Karol, aj tak som s ním nakoniec skončila.“

11:40:54 Viki sa chce o všetkom porozprávať s Alexom, ale ten akoby zmizol, nevie ho nájsť. Od jeho kamaráta sa dozvie, že Alex chce začať odznova. Má nové bývanie a lepšie platenú prácu. Viki na Alexa počká po práci. Vysvetlí mu, že vie, že s Lolou nič nemal.

Viki: „Celý čas si mi hovoril pravdu, ja som ti neverila, odpusť mi to prosím ťa.“

Alex: „Načo sa tu teraz hráš? Ty sa predsa nikdy neospravedlňuješ.“

Viki: „Áno je to moja chyba, prepáč.“

Alex: „Počkaj, ja zle počujem? Ty si si práve priznala chybu. No to je pokrok.“

Viki: „Áno, mrzí ma to.“

Alex: „Nemáš náhodou horúčku?“

Viki: „Nie, nemám horúčku. Len som si uvedomila, že som sa správala ako krava.“

Alex: „Fajn, máš moju pozornosť. Tak ako si na to prišla?“

Ona mu povie, že za všetkým stojí jej otec, najal si Lolu a zariadil, aby do bytu priviezli tú drahú aparáturu. Viki povie Alexovi, že sa chce k nemu vrátiť, opýta sa ho, aká je pravdepodobnosť, že by sa dali opäť dokopy. Alex súhlasí pod podmienkou, že sa im rodičia nebudú pliesť do života a budú mať malú svadbu s rodičmi a so svedkami. Viki súhlasí. Pobožkajú sa.

Rozprávač mimo obraz: „Po odhalení Karolových nekalých trikov a veľkom zmierení snúbencov, prebehlo všetko bez ďalších problémov. Viki šťastne ukončila štúdium a o týždeň po štátniciach bola svadba.“ Záber ako idú mladomanželia, rodičia a svedkovia po sobáši po ulici.

Otec povie Alexovi: „Dávaj mi na ňu pozor, chlapče!“

Alex: „Najlepšie ako budem vedieť, pán doktor.“

Mladomanželia si po svadbe povedia, že keď budú mať vlastné deti, nebudú im brániť, aby si domov priviedli hocikoho.

11:45:40 Alex do kamery: „Na svadobnej ceste sme za prvé štyri dni vôbec nevyšli z postele. Potom sme si prenajali auto a mali sme veľa, veľa zastávok.“

Viki do kamery: „Tak a teraz som v piatom mesiaci a strašne sa teším.“

Otec do kamery: „Stále budem to malé rozmaznávať a keď začne revať, tak ho vrátim rodičom. Budem ten najlepši dedo na svete, a nech mu skúsi niekto ublížiť!“

11:46:06 koniec programu a záverečné titulky Rodinné prípady ¹²

Sponzorský odkaz *Beko Slovakia s. r. o.* zvukovo-obrazový predel *Pán profesor* ¹², obrazový predel.

11:46:21 začiatok programu *Kobra 11* ⑫ .

11:49:59 koniec záznamu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 8.12.2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosť č.: 1383/SO/2021

Programová služba: TV MARKÍZA

Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA spol. s r.o.

Číslo licencie: TD/17

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. preverila sťažnosť evidovanú pod č. 1383/SO/2021 smerujúcu voči vysielaniu televíznej programovej služby TV MARKÍZA, vysielateľa MARKÍZA – SLOVAKIA spol. s r.o. a uznala sťažnosť podľa ustanovenia § 14a ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. za **neopodstatnenú**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 20.12.2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 8. 12. 2021

Sťažnosť č.: 1383/SO/2021 zo dňa 23. 9. 2021

Sťažovateľ: fyzická osoba

Predmet sťažnosti: Farma

Deň a čas vysielania: 21. 9. 2021 o 21:50 h

Označenie podľa JSO: 12

Programová služba: TV MARKÍZA

Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o.

Číslo licencie: TD/17

Dátum: 1. 12. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTI:

„... Podávam sťažnosť na vysielanie programu Farma na Markíze. Myslím si, že vo vysielaní sú týrané zvieratá, konkrétne súťažiaci vo Farme stratili ovce, ktoré im ušli do lesa a nikto ich nestrážil.

Okrem toho je celý program sprevádzaný nadávkami viac krat tam zazneli vety ako “hovná a sračky” každá druhá veta súťažiacich musí byť vypípaná pretože všetci v súťažiaci pravidelne nadávajú, vrieskajú po sebe a pri každej príležitosti plačú a nadávajú. Program sa vysiela s označením 12.

Žiadam radu o preskúmanie mojej sťažnosti ...“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii

§ 20 - Ochrana maloletých

1) Vysielateľ je povinný zabezpečiť, aby sa nevysielali programy alebo iné zložky programovej služby, ktoré môžu narušiť fyzický, psychický alebo morálny vývin maloletých, najmä také, ktoré obsahujú pornografiu alebo hrubé, neodôvodnené násilie.

3) Na základe klasifikácie programov podľa vekovej vhodnosti sú vysielateľ televíznej programovej služby a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie povinní na ochranu maloletých zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu 28a) (ďalej len "jednotný systém označovania").

4) Vysielateľ programovej služby je povinný zohľadniť vekovú vhodnosť programov a iných zložiek programovej služby pre maloletých a zabezpečiť ich časové zaradenie v súlade s podmienkami ustanovenými osobitným predpisom. 28a)

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. Ministerstva kultúry Slovenskej republiky z 3. decembra 2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimediálnych diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania:

§ 1

*1) Audiovizuálne diela, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých **do 18 rokov**, ak obsahujú*

a) zobrazenie násilia na živých bytostiach, najmä zobrazenie krutého ubližovania alebo krutej násilnej smrti človeka bez pocitov ľútosti, zobrazenie týraných osôb alebo zobrazenie prejavov osôb a skupín s patologickými normami správania,

b) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá,

c) zobrazenie prejavov neznášanlivosti alebo nenávisť, xenofóbie, rasizmu, náboženskej diskriminácie a neznášanlivosti, násilia voči etnickým alebo iným menšinám, zobrazenie šikanovania,

d) zobrazenie alebo prezentovanie závislosti, akou je alkoholizmus, fajčenie, drogová alebo hráčska závislosť formou zábavy alebo zobrazenie používania zbrane ako útočného prostriedku formou zábavy,

e) zobrazenie erotických pomôcok alebo erotických scén, ktoré sú vyrobené výlučne na prezentáciu erotiky a erotických tém,

f) sexuálne scény alebo sexuálne správanie vrátane promiskuitného správania, ktoré sú

prezentované ako forma zábavy, scény spojené s prejavmi sexuálneho násillia alebo sexuálnymi deviáciami, alebo

g) zobrazenie zámerne vyvolávajúce pocity strachu alebo úzkosti v žánri horor.

2) Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých **do 15 rokov**, ak obsahujú

a) detailné a naturalistické zobrazenie násilných aktov,

b) týranie zvierat,

c) sexuálne scény, ktoré sú súčasťou dejovej línie,

d) zobrazenie alebo prezentovanie formy závislosti, akou je alkoholizmus, fajčenie, drogová alebo hráčska závislosť alebo používanie zbrane ako útočného prostriedku, v ktorom sa spôsobom spracovania niektorá forma závislosti alebo používanie zbrane ako útočného prostriedku schvaľuje, zľahčuje alebo sa vyzdvihuje do popredia,

e) zobrazenie správania s vysokým rizikom ublíženia na zdraví, pričom toto riziko sa prezentuje ako atraktívne alebo zábavné a správanie je prezentované bez upozornenia na nebezpečenstvo a možné následky tohto správania,

f) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, alebo

g) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne posolstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov.

3) Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých **do 12 rokov**, ak obsahujú

a) zobrazenie prezentujúce ohrozenie rodiny alebo rodičovských vzťahov, ak je vzhľadom na vek maloletých a povahu prezentovaného ohrozenia odôvodnený predpoklad neadekvátnej interpretácie zobrazeného obsahu,

b) zobrazenie reálneho násillia alebo zobrazenie následkov reálneho násillia na živých bytostiach, zobrazenie následkov živelných pohrôm alebo dopravných nehôd na živých bytostiach,

c) zobrazenie krvi a telesných znetvorení, ktoré nie sú svojou povahou bežné,

d) zobrazenie násilných aktov,

e) zobrazenie následkov násilných aktov,

f) zobrazenie negatívnych príbehov detí, ktoré by odôvodnene mohli vyvolať u detí efekt obete reálneho sveta,

g) zobrazenie neprirodzených, náhlych a neočakávaných zmien živých bytostí alebo zobrazenie paranormálnych alebo iných mimovnemových javov,

h) zobrazenie nahoty, ktoré nie je bežné v rodinnom prostredí a na verejnosti a ktoré by mohlo vyprovokovať záujem o sexuálne vzťahy a predčasné prebudenie sexuálnych pudov maloletých detí,

i) zobrazenie milostných scén bez zobrazenia nahoty, ktoré sú súčasťou dejovej línie,

j) zobrazenie správania s rizikom ublíženia na zdraví, ak nie je riziko ublíženia na zdraví dostatočne zreteľné, zobrazenie rizikových športových disciplín alebo fantazijných predstáv o nadľudských hrdinských výkonoch človeka mimo reálneho sveta, ktorých neadekvátna interpretácia vzhľadom na vek môže vyvolať u maloletých efekt napodobňovania, alebo

k) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny

výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne posolstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 12 rokov.

5) „Obsah audiovizuálnych diel, multimediálnych diel, programov poskytovaných prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programov alebo iných zložiek televíznej programovej služby sa posudzuje z hľadiska:

a) kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke programovej služby,

b) spôsobu a formy spracovania alebo zobrazenia jednotlivých hodnotiacich kritérií vzhľadom na charakter a druh diela alebo programu, umeleckého a morálneho posolstva diela alebo programu,

c) intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke televíznej programovej služby.“

6) Obsah každého audiovizuálneho diela, multimediálneho diela, programu poskytovaného prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, programu alebo inej zložky televíznej programovej služby sa klasifikuje samostatne; to neplatí pre zložku televíznej programovej služby, ktorá je určená na získanie a udržanie pozornosti verejnosti na vlastné vysielanie a programy (ďalej len "upútavka"). Obsah každej časti seriálu, série alebo cyklu sa klasifikuje osobitne.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiiu:

Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že v programe označenom ako nevhodný pre maloletých do 12 rokov dochádza k týraniu zvierat (stratené ovečky), vyskytujú sa nadávky, mnoho vypípaných výrazov, súťažiaci stále nadávajú, vrieskajú a veľa plačú.

Program *Farma* je v poradí už 13-tou sériou tejto reality show, uvádzanou s podtitulom *Čakajte nečakané*. Na webových stránkach vysielateľa je program charakterizovaný nasledovne:

„Noví dobrodruhovia budú mať k dispozícii celé údolie.

Trinásta séria Farmy sa vracia späť ku koreňom. Pätnásť dobrodruhov bude musieť zabudnúť na luxus a hýčkanie, budú sa musieť pripraviť na skutočne drsné podmienky. Nový statok sa nachádza v horách Považského Inovca a farmári budú mať k dispozícii celé údolie aj s majestátnym bralom.

Lokalita pripomína raj na zemi - krásne výhľady, les, trávnaté pastviny, ale určite pre niektorých farmárov to bude čisté peklo. Tentoraz ich nečakajú žiadne postele, dokonca ani steny. Jedinou hotovou a zariadenou stavbou je domček farmára týždňa. Čiastočne kompletná je aj kúpeľňa s drevenou kad'ou. Sprchu budú mať obyvatelia statku vonku...

...Celému areálu dominuje spoločenská miestnosť. Respektíve jej základy. Farmári po príchode na statok nájdú iba strechu s podpornými trámami. Kým si nespravia steny a nábytok, budú vystavení vplyvu počasia. Navyše, pod strechou ich budú čakať aj prvé zvieratá. Kým im nepostavia vlastné výbehy a maštale, budú musieť spať s nimi.

Domček farmára týždňa akoby sa zhmotnil z nejakého fantasy príbehu. Je čiastočne zapustený do zeme a vybavený romantickým nábytkom s nádychom dávnej minulosti. Toto bude jediný

náznak luxusu, s ktorým sa farmári stretnú. Pri pohľade na príbytok sluhov a duelantské chatky je jasné, že noci na Farme ľahké nebudú...“¹

Moderátorkou tejto série je opäť Eva Kramerová, ktorú diváci poznajú pod menom Evelyn. Na farme bude súťažiacich znovu sprevádzať aj hospodár Martin Bagar.

V monitorovanej časti programu je akoby ústrednou postavou „farmárka týždňa“ Mirka, ktorá sa prezentuje ako citlivá a empatická osoba, ktorá dokáže len veľmi ťažko vybrať sluhov. Svojím výberom si ani ona sama nie je celkom istá, trápi ju to a snaží sa vybraným sluhom vysvetliť svoje rozhodnutie, čím celú situáciu iba skomplikuje. „Sluha“ Zdeněk, prezývaný aj Viking, je za to na ňu veľmi nahnevaný, nevie to Mirke odpustiť, čo Mirka nesie pomerne ťažko. „Slúžka“ Paťa sa na farme pošmykne a spadne tak nešťastne, že ju sanitka musí odviezť do nemocnice a súťaž predčasne ukončí. „Farmárka týždňa“ Mirka musí vybrať náhradnú slúžku a vyberie Stanku, ktorá bola slúžkou iba nedávno. Stanku to veľmi nahnevá, skritizuje Mirkino rozhodnutie i Mirkinu povahu. Stanka sa kvôli tomu hnevá a ľutuje. Okrem spomínaných vzťahových problémov na farme sa v predmetnej časti série objaví hospodár Martin, ktorý vyjadruje veľkú nevôľu so správaním a konaním farmárov. Z farmy sa totiž stratili ovečky, ktoré nikto z farmárov nekontroloval a ktoré sa už druhý deň nenašli. Farmári dostanú od hospodára Martina úlohu, podľa výkresov postaviť dva prístrešky.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti okrem iného namietal, že „vo vysielaní sú týrané zvieratá, konkrétne súťažiaci vo Farme stratili ovce, ktoré im ušli do lesa a nikto ich nestrážil. ...“

V predmetnej časti sme zaznamenali zmienky o stratených ovečkách, o ktoré sa mali farmári starať. Divák sa o stratených ovečkách dozvie z verbálnych vyjadrení farmárov, ktorí sa musia za to spovedať hospodárovi Martinovi. Tomu sa správanie farmárov veľmi nepáči a je na nich nahnevaný. V predmetnej časti sa nedozvieme, kam sa ovečky stratili, ani aký je ich ďalší osud, či sa o ne niekto mimo farmy postaral a pod.. Konštatujeme, že v predmetnej časti sme ani obrazom, ani slovom nezaznamenali týranie žiadnych zvierat.

Sťažovateľ ďalej namieta, že v monitorovanej časti odznelo množstvo výrazov, prekrytých zvukovou stopou, ako i výrazov nevhodných pre maloletých divákov do 12 rokov.

Vzhľadom na predmet sťažnosti sme program analyzovali v súvislosti s ustanovením § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. (účinný od 1. 1. 2014), podľa ktorého je vysielateľ v súvislosti s klasifikáciou programov povinný „... zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu (ďalej len JSO).“ Osobitným predpisom je v tomto prípade Vyhláška č. 589/2007 Z. z. (účinná od 1. 1. 2014) ustanovujúca podrobnosti o používaní JSO.

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. uvádza v § 1 ods. 2 pri kritériách nevhodnosti programu **do 15 rokov** okrem iného aj kritérium písm.

f) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, alebo

g) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov.

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. uvádza v § 1 ods. 3 pri kritériách nevhodnosti programu **do 12 rokov** okrem iného aj kritérium písm.

---

¹ https://farma.markiza.sk/aktualne/2036941_raj-na-zemi-alebo-ciste-peklo-takto-vyzera-nova-farma

k) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne posolstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 12 rokov.

V monitorovanom programe sme zaznamenali nasledovné nevhodné vyjadrenia:

21:58:20 Zdeněk do kamery: „Byl jem trochu smutný z toho, ale to asi bude každej, kto bude sluhom týdne. Byl jsem zaskočenej, ako **nasranej**, spíš **nasranej** hodně.“

22:04:40 Farmárka Nikola: „Na **posratého** aj **hajzel** padne, jak sa hovorí.“

22:52:26 V kuchyni **Stanka** nahlas vyjadruje hnev: „Zmije sú tu, zmije. Proste, hnusní ľudia. Nechutní. Bude sa tu hrať na city, jaká som citlivá, uplakaná, do p... (vypípané). Bude tu vyprávať omáčky a pri prvej príležitosti nám chrptom, dá nám dýku do chrbta. Nech si hľadá niekoho iného. Nech idú všetci do ... (vypípané). Nechcem žiadne priateľstvá, žiadne nič, lebo všetci ste proste to tu **hovná** a **sračky**.“ S plačom odíde z kuchyne.

22:52:57 Zdeněk: „Mne **sere** tvoje rozhodnutí. Všetchno mně **sere**. Kdybych tě poslal do ... (vypípané), tak ti neřeknu ani půl slova.“

Mirka: „Ja som ťa nevyhodila ešte.“

Zdeněk: „Vyhodila. To je cesta na vyhození. Panský duel.“

Mirka: „Tak si zober Davida.“

22:56:53 Stanka kričí na niekoho z farmy: „Prestaň už vyprávať **debiliny**, dobre?! ... Jak **hovná!**“

Nasranej, posratého, sračky, sere – hrubý výraz (podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 vo význame vypúšťať výkaly, mrziť, hnevať, výkaly)

hajzel – hrubý výraz (podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 ide tu o výraz pre zariadenie, na ktorom sa vykonáva telesná potreba)

debiliny – expresívny výraz (podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 ide tu o výraz pre čin alebo konanie svedčiacie o nedostatku rozumu, hlúposť, sprostosť)

hovno – hrubý výraz (podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 vo význame výkaly)

22:00:01 Farmár: „No, **do riti!**“ Pri dojení sa farmári následne vystriedajú, lebo niekomu to ide lepšie, inému horšie.

Do riti! – hrubý výraz (podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 ide tu o zahrešenie, citoslovce vyjadrujúce hnev, rozhorčenie, slovo *rit'* sa používa ako hrubé označenie análneho otvoru, konečníka)

22:51:21 Mirka: „Stanka to zobrala až príliš tak nejako osobne. Ale že. Keby som bola taká **sviňa**, tak by som vlastne ju, poslala ju s Mirom rovno na zásluhovú. Týmto mi tá Monika vôbec nepomohla, že ma dala za farmárku týždňa.“

sviňa – hrubý výraz (Krátky slovník slovenského jazyka 4 z r. 2003, ak je použitý v prenesenom význame ako nadávka)

22:32:27 Jožo vraví Mirke a Nikole: „Ja som mu to povedal, že na Moniku nemal v duelovej aréne tak vyprávať. A Monika príde domov do Detvy a bude ako taká **rajda**, že tu chceta tuti fráky naťahovať. Chápeš? A jej priateľ, osemročný vzťah mala, po dedine ohovárať, že. A čo si myslí, že keď príde s mečom a vlasmi, že všetky ženy mu idú skákať na **cicinu**?

rajda – hovorový výraz, nenájdenny v súčasných slovníkoch, podľa SSJ z roku 1959 -1968 ide o výraz vo význame žena pochybnej povesti, pobehlíca

cicina – podľa Slovníka slovenských nárečí z r.1994, 2006, ide o expresívny výraz pre mužský pohlavný ústroj

V predmetnom programe sme zaznamenali sme i vyjadrenia so sexuálnym podtónom:

22:30:30 Jeden z farmárov počas práce zhodnotí zabíjanie drevených kolíkov do zeme slovami: „Jó, to pôjde ako do maminy.“

22:32:27 Jožo vraví Mirke a Nikole: „Ja som mu to povedal, že na Moniku nemal v duelovej aréne tak vyprávať. A Monika príde domov do Detvy a bude ako taká rajda, že tu chceta tuti fráky naťahovať. Chápeš? A jej priateľ, osemročný vzťah mala, po dedine ohovárať, že. A čo si myslí, že keď príde s mečom a vlasmi, že všetky ženy mu idú skákať na **cicinu**? Vieš, také sexuálne oné, ja neviem, čiže by to dokázala tá žena takto útočiť. Možno si to zle vysvetlil. Neni dáky Alipaša. Keby na Matúša útočí, čo vyzerá sexuálne, tak tomu uverím. Matúš je, akože čo sa týka chlapov, nie som teplý, ale je charizma a najkrajší. Tomu by som pochopil, že loná sa mu hádžu k nohám. Ale, vieš. Zdenko nie je ani pekný ani finančne solventný.“

Zaznamenali sme aj situácie, v ktorých sa nachádzali vyjadrenia prekryté zvukovou stopou:

21:50:09 Prehľad toho, čo divácividia v tejto časti. **Mirka** v kuchyni hovorí k ostatným farmárom: „Všetci ste na mňa tu ... (vypípané), tak do .... (vypípané) nebaví, že ja chcem ísť domov.“

20:50:54 Farmárka v debate o stratených ovciach: „Keď ste tu z kuchyne videli, že odchádzajú, tak prečo ... (vypípané).“

Nikto z **farmárov**: „No, ... (vypípané) všetkých do dokola ... (vypípané), no.“

Mirka sa snaží niečo vysvetliť, odchádzajúci **farmár**, snímaný zozadu nezrozumiteľne niečo zamrmle a zakričí ... (vypípaný výraz).

21:57:59 Mirka sa obáva, že sa niekto za ňu kvôli výberu sluhu hnevá. Predovšetkým Zdeněk. **Pať'a**: „... (vypípané) Ale tak každý proste raz si to vyskúšame. ...“

Zdravotník Pať'u odvezie z farmy. Farmári sú rozrušení. Rozoberajú, akú veľkú smolu na farme Pať'a má.

22:04:37 Farmári: „Už sa aj usmievala, konečne. ... (Od niekoho padne vypípaný výraz).“

22:28:35 Kamera sníma dianie na farme z predchádzajúcich dní. Farmári rozoberajú rôzne udalosti.

Počas vravy o stratených ovciach padne niekoľko vypípaných výrazov.

Niektorý farmár: „... (vypípané) aj s ovcami.“

Farmárka: „Ale keď ste tu videli z tej kuchyne, že odchádzajú, tak prečo ... (vypípané) ste.“

Niektorý farmár: „No, ... (vypípané) všetkých tu do dokola do ... (vypípané), no.“

Iný farmár: „Ja budem riskovať ... (vypípané) ďalšiu operáciu (nezrozumiteľné) ... (vypípané) pre ovce...“

Odchádzajúci **farmár** z miestnosti, snímaný zozadu: „Vol'akto nedáva pozor, ta do ... (vypípané)... Boli ste hore, boli ... (vypípané), ja si môžem poležať.“

22:32:16 Pri stavby prístrešku sa bavia dvaja farmári o dueli. Sú snímaní zozadu z väčšej vzdialenosti, preto im zle rozumieť.

Jeden z dvojice: „Stanka mi... (nezrozumiteľné)... (vypípané) vyberie nás ... (vypípané) vieš. ... (nezrozumiteľné).“

Stanka je našťavaná a vyhlási súťaž, kto bol koľkokrát slúžkou.

22:38:33 Stanka: „Budeme sa hrať, kto bol koľko razy do ... (vypípané) slúžka.“

22:39:23 Stanka sa zlostne prechádza po kuchyni a popod nos si vraví: „Ja budem, ... (nezrozumiteľné) ty kokos, spávať v tejto kuchyni. ... (vypípané).“

22:39:50 Miro utešuje Stanku. Stanka sa vyjadrí: „Jasne, že som bola. Aj teraz som tu bola ako taká ... (vypípané).“

22:49:44 pokračovanie programu Farma ¹²

Eva sa vyjadrí: „Ale ja sa cítim dosť na ... (vypípané), ja som jediná, ktorá ešte nebola slúžka, vieš?“

Farmári zhodnotia: „To je ... (vypípané) ťažké rozhodnutie, fakt, ty ko... (vypípané).“

22:51:46 Zdeněk snímaný zozadu z diaľky: „... (nezrozumiteľné) ... (vypípané) ... (nezrozumiteľné) a ona by mohla klidně vypadnout ... (nezrozumiteľné) (vypípané) potopil by tě v prvním kole, kdyby to šlo, ale ty zvolíš mně, člověka, který tě nepotopí. ...“.

22:52:26 V kuchyni **Stanka** nahlas vyjadruje hnev: „Zmije sú tu, zmije. Proste, hnusní ľudia. Nechutní. Bude sa tu hrať na city, jaká som citlivá, uplakaná, do p... (vypípané). Bude tu vyprávať omáčky a pri prvej príležitosti nám chrptom, dá nám dýku do chrbta. Nech si hľadá niekoho iného. Nech idú všetci do ... (vypípané). Nechcem žiadne priateľstvá, žiadne nič, lebo všetci ste proste to tu hovná a sračky.“ S plačom odíde z kuchyne.

22:52:57 Zdeněk: „Mne sere tvoje rozhodnutí. Všechno mně sere. Kdybych tě poslal do ... (vypípané), tak ti neřeknu ani půl slova.“

22:53:23 Stanka stále vyplakáva v kuchyni. Rozčuľuje sa. David sa ju snaží upokojiť.

Stanka nahnevaná s plačom: „Proste krivdu furt budem len celý život, len krivdu cítiť, lebo ľudom proste ... (vypípané).“

22:54:27 Stanka: „Ale ma to sklamalo, vieš? Keď to niekto hrá na hru na city, že nás nechce rozdeliť ... (nezrozumiteľné), jak to chápe, do p... (vypípané) a pri prvej príležitosti to spraví proste. To, že nemám rada Moniku? A čo! Však to bola ... (vypípané) na entú!“

Farmári sa snažia Stanku upokojiť, ale **Stanka** napodobňuje s plačom Mirku: „Ó Jožko, teba nedám. A Zdeněk ty si nemal rád Moniku, tak teraz si sluha ... (vypípané) ....(nezrozumiteľné) ... (vypípané) sa z toho, že nemal takú ... (vypípané) nemal rád ... (vypípané) a ty ... (vypípané).“ Jej citové výlevy sú miestami slabo zrozumiteľné.

22:55:30 Počas večere sa Stanka pýta Mirky, ako by to ona zobrala, keby jej niekto vrazil dýku do chrbta.

Mirka: „... (vypípané) rozprávaš.“

Stanka: „Podľa teba sú to ... (vypípané).“

Mirka: „Prosím?“

Stanka: „Že podľa teba sú to .... (vypípané).“

Stanka sa vyjadrí, že nevie odpúšťať.

Mirka: „Všetci ste na mňa ... (vypípané). Mňa to tu do ... (vypípané) tak nebaví, že ja chcem ísť domov!“

Predmetný program sme posudzovali z hľadiska formy a spôsobu spracovania, intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií a charakteru programu tak, ako to uvádza § 1 ods. 5 vyhlášky 589/2007 Z. z., ako i z kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti.

Program *Farma* svojím obsahom zaraďujeme medzi reality show, v ktorom sa dobrovoľne zúčastňujú dospelé osoby, každá z iných dôvodov (získanie finančnej výhry zámer zviditeľnenie sa v mediálnom priestore, testovanie vlastných hraníc a schopností ...). Do programu tvorcovia vybrali rôzne charakterové typy, tak konformné, ako aj kontroverznejšie osobnosti. Pravdepodobným zámerom výberu bola väčšia atraktivita programu, pričom mal výber do značnej miery ovplyvniť dynamiku vzťahov a riešenia rôznych situácií, ktoré v priebehu súťaže môžu nastať a v ktorých sa povahové črty súťažiacich naplno prejavia. Počas plnenia úloh v náročných podmienkach sa divák mohol stretnúť so súťažiacimi, ktorí riešia problémy s chladnou hlavou, ale aj so súťažiacimi, ktorých slovník je bohatý na expresívne výrazy (*nasranej, hovná, sračky, sere ma, sviňa, debiliny, do riti* a pod.).

Uvedené výrazy sú podľa nášho názoru nižšej intenzity a ako také spadajú pod kritériá nevhodnosti pre maloletých do 12 rokov.

Zaznamenali sme aj viacero vyjadrení, ktoré boli prekryté zvukovou stopou. Vo väčšine prípadov (pozri prepis) nebolo vôbec zrejmé, ktorý súťažiaci ich vyslovil ani čo vyslovil (osoba otočená chrbtom ku kamere, ústa prekryté nejakým predmetom, nedostatočný detail na tvár súťažiaceho, súťažiaci ďalej od kamery). Všetky vyjadrenia boli celé prekryté zvukovou stopou a z vyjadrenia neodznala žiadna jeho časť.

Okrem toho sme v programe zaznamenali i verbálne vyjadrenia so sexuálnym podtónom a v jednom prípade aj s náznakom obscénosti. Odznali z úst farmára, pravdepodobne Joža („Jój, to pôjde ako do maminy.; A Monika príde domov do Detvy a bude ako taká rajda, že tu chcela tuti fráky naťahovať. ... A čo si myslí, že keď príde s mečom a vlasmi, že všetky ženy mu idú skákať na cicinu? ... Keby na Matúša útočí, čo vyzerá sexuálne, tak tomu uverím. Matúš je, akože čo sa týka chlapov, nie som teplý, ale je charisma a najkrajší. Tomu by som pochopil, že loná sa mu hádžu k nohám. ...“), ktorý sa vyjadruje k určitej situácii, ktorá pred časom vznikla na farme. Tieto vyjadrenia majú podľa nášho názoru miernejšiu intenzitu a zaberali minimálnu časovú plochu. Domnievame sa, že sú v súlade s kritériami nevhodnosti pre maloletých do 12 rokov.

Stážovateľ vo svojej sťažnosti poukazuje i na to, že v programe boli zobrazené týrané zvieratá. Počas monitoringu programu sme zaznamenali iba zmienku o zmiznutých ovečkách, týranie zvierat sme však ani obrazom, ani slovom nezaznamenali.

Na základe obsahu i analýzy predmetného programu a s prihliadnutím na kontext, v akom sa vyskytli kritériá nevhodnosti, na spôsob a formu, ako aj intenzitu a frekvenciu zobrazenia jednotlivých kritérií sa domnievame, že namietaný program označený ako nevhodný 12 rokov bol označený v súlade s podmienkami vyhlášky č. 589/2007 Z. z., ako aj s ustanovením § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.

ZÁVER:

Na základe monitoringu a analýzy programu sa domnievame, že vysielateľ MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o. odvysielaním programu *Farma* dňa 21. 9. 2021 o cca 21:50:09 h na programovej službe TV MARKÍZA **neporušil povinnosť ustanovenú v § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii.** Sťažnosť navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnenú.**

Popis/prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (sťažnosť č. 1383/SO/2021)

Monitorované vysielanie: Farma
Deň vysielania: 21. 9. 2021
Čas vysielania: 21:50:09 h
Označenie podľa JSO: 12

Časový kód záznamu RVR o cca:

Cca 21:49:59 začiatok záznamu vysielania

Záverečné titulky programu *Sestričky* 12
sponzorské odkazy TIPOS, Všeobecná zdravotná poisťovňa, Sencor, časopis Zdravie, SIKO
zvukovo-obrazový predel s oznámením o programe
sponzorský odkaz Double Star

21:50:09 Začiatok programu *Farma* 12

Prehľad toho, čo diváci uvidia v tejto časti. **Mirka** v kuchyni hovorí k ostatným farmárom: „*Všetci ste na mňa tu ... (vypípané), tak do .... (vypípané) nebaví, že ja chcem ísť domov.*“
Zvučka programu
Stručný prehľad minulej časti.

20:50:54 Farmárka v debate o stratených ovciach: „*Ked' ste tu z kuchyne videli, že odchádzajú, tak prečo ... (vypípané).*“

Nikto z **farmárov**: „*No, ... (vypípané) všetkých do dokola ... (vypípané), no.*“

Mirka sa snaží niečo vysvetliť, odchádzajúci **farmár**, snímaný zozadu nezrozumiteľne niečo zamrmle a zakričí ... (vypípaný výraz).

Pokračovanie krátkych zstrihov z predchádzajúcej časti.

Zábery na prírodu a spiacich farmárov.

Mužský hlas mimo obrazu spomenie, že stratené ovečky sa stále nenašli.

Prvá sa zobúda farmárka týždňa Mirka, ktorá následne budí ostatných.

Farmárka Stanka sa vyjadrí do kamery a Mirku zhodnotí ako osobu s veľmi citlivou povahou, ktorá ťažko zvláda problémy na farme.

Ráno sa rozdeľujú úlohy, ktoré majú farmári vykonať počas dňa. Vonku prší. Mirka s ťažkým srdcom vyberá sluhov. Za slúžku vybrala Paťu. Za sluhu vybrala Zdeňka.

Ten je sklamaný a nespokojný. Zazerá na Mirku. Odmieta akúkoľvek pomoc od farmárov.

21:57:59 Mirka sa obáva, že sa niekto za ňu kvôli výberu sluhu hnevá. Predovšetkým Zdeněk. **Paťu**: „*... (vypípané) Ale tak každý proste raz si to vyskúšame. ...*“

21:58:20 Zdeněk do kamery: „*Byl jem trochu smutný z toho, ale to asi bude každej, kto bude sluhom týdne. Byl jsem zaskočenej, ako nasranej, spíš nasranej hodně.*“

Mirku trápi, že sa Zdeněk na ňu hnevá. Pred jednotlivými farmármi obhajuje svoje rozhodnutie a výber sluhov.

V senníku niekto z farmárov dojí kravu. Prizná sa, že časť nadojeného mlieka sa mu vylialo.

22:00:01 Farmár: „*No, do riti!*“ Pri dojení sa farmári následne vystriedajú, lebo niekomu to ide lepšie, inému horšie.

Paťa sa na mokrej tráve pošmykne a spadne. Zdeněk k nej rýchlo pribehne. Ostatní farmári sa preľaknú. Nikola sa vyjadrí, že keď k Paťke pribehla, mala zavreté oči a musela ju preberať. Nieкто zavolať zdravotníkov. Postupne pribiehali aj ostatní vystrašení farmári. Zdeněk preniesie plačúcu Paťu dovnútra. Prichádza zdravotník. Zdravotník Paťu odvezie z farmy. Farmári sú rozrušení. Rozoberajú, akú veľkú smolu na farme Paťa má.

22:04:37 Farmári: „*Už sa aj usmievala, konečne. ...* (vypípané).“

22:04:40 Farmárka Nikola: „*Na posratého aj hajzel padne, jak sa hovorí.*“

Farmári sa boja o Paťu. Dojenie im trvá veľmi dlho a kravy sú už veľmi nervózne. Na farmu prichádza traktorom hospodár Martin. Hneď si všimne neveselú náladu farmárov. Zoradí si farmárov pred seba. Mirka sa prizná, že sa im stratili ovečky. Hospodár vyzvedá, kde boli jednotliví farmári, keď sa ovečky pásli. Hospodár tomu nerozumie. Mirka sa prihlási k zodpovednosti. Hospodár im dohovára do duše. Potom im rozdá nové úlohy. Majú postaviť dva nové príbytky pre zvieratá.

22:12:07 prerušenie programu

sponzorský odkaz Doublestar

obrazovo – zvukový predel s oznámením o programe

22:12:22 – 22:18:21 reklamný blok

obrazovo – zvukový predel

– upútavky

obrazovo – zvukový predel

sponzorský odkaz Doublestar

22:20:59 pokračovanie programu *Farma* ¹²

Mirku veľmi mrzí strata ovečiek. Okrem ovečiek farmári stratili i niekoľko slimákov.

Hospodár je po rozdani výkresov zvedavý, či farmári rozumejú všetkým úlohám.

Stanka sa po odchode Paťky chopí úlohy slúžky.

Farmári sa pustia do svojich úloh.

Mirka sa snaží ospravedlniť u Zdeňka. Priznáva, že zvažovala dať za sluhu aj iného farmára.

22:28:35 Kamera sníma dianie na farme z predchádzajúcich dní. Farmári rozoberajú rôzne udalosti.

Počas vravy o stratených ovciach padne niekoľko vypípaných výrazov.

Niektorý farmár: „... (vypípané) *aj s ovcami.*“

Farmárka: „*Ale keď ste tu videli z tej kuchyne, že odchádzajú, tak prečo ...* (vypípané) *ste.*“

Niektorý farmár: „*No, ...* (vypípané) *všetkých tu do dokola do ...* (vypípané), *no.*“

Iný **farmár:** „*Ja budem riskovať ...* (vypípané) *d'alšiu operáciu* (nezrozumiteľné) *... (vypípané) pre ovce...*“

Odchádzajúci **farmár** z miestnosti, snímaný zozadu: „*Vol'akto nedáva pozor, ta do ...* (vypípané) *... Boli ste hore, boli ...* (vypípané), *ja si môžem poležať.*“

Zdeněk nevie Mirke odpustiť, že si ho vybrala za sluhu. Mirka kvôli tomu plače.

Počas ďalších dní farmári stavajú nové prístrešky podľa výkresov, ktoré im priniesol hospodár Martin.

22:30:30 Jeden z farmárov počas práce zhodnotí zabíjanie drevených kolíkov do zeme slovami: „*Jój, to pôjde ako do maminy.*“

Zdeněk rozmýšľa, koho je najlepšie vybrať do duelu.

22:32:16 Pri stavby prístrešku sa bavia dvaja farmári o dueli. Sú snímaní zozadu z väčšej vzdialenosti, preto im zle rozumieť.

Jeden z dvojice: „*Stanka mi... (nezrozumiteľné)... (vypípané) vyberie nás ... (vypípané) vieš. ... (nezrozumiteľné).*“

22:32:27 Jožo vraví Mirke a Nikole: „*Ja som mu to povedal, že na Moniku nemal v duelovej aréne tak vyprávať. A Monika príde domov do Detvy a bude ako taká rajda, že tu chceta tuti fráky naťahovať. Chápeš? A jej priateľ, osemročný vzťah mala, po dedine ohovárať, že. A čo si myslíš, že keď príde s mečom a vlasmi, že všetky ženy mu idú skákať na cicinu? Vieš, také sexuálne oné, ja neviem, čiže by to dokázala tá žena takto útočiť. Možno si to zle vysvetlil. Neni dáky Alipaša. Keby na Matúša útočil, čo vyzerá sexuálne, tak tomu uverím. Matúš je, akože čo sa týka chlapov, nie som teplý, ale je charizma a najkrajší. Tomu by som pochopil, že loná sa mu hádžu k nohám. Ale, vieš. Zdenko nie je ani pekný ani finančne solventný.*“

Dievčatá ho za jeho slová pochvália.

Stanka s Dávidom nenápadne rozoberajú, že si ho Zdeněk s najväčšou pravdepodobnosťou vyberie do duelu.

Hlas mimo obrazu spomenie, že nad Dávidom visí Vikingov meč a ani ostatní farmári sa necítia dobre, keďže farmárov ubúda.

Dávid pošle Paťke do kamery odkaz, aby sa dala rýchlo dokopy a že chýba na farme.

Mirka sa v kuchyni vyjadří, že sa cíti na odpadnutie a točí sa jej hlava. Farmári ju pošlú si na chvíľu ľahnúť. Mirka sa zaborí do postele. Po krátkom odpočinku sa jej polepší, ale v tento deň prichádza jedna zlá správa za druhou.

Farmárke týždňa prichádza list od Evelyn. Stojí v ňom, že Paťka ostáva po úraze v nemocnici a Mirka si musí nájsť novú slúžku. Všetci farmári ostanú z tejto správy zaskočení.

Mirka má vážny problém s výberom novej slúžky. Vyberie Stanku.

Tá sa vyjadří, že jej to pripadá, že podá prst a zožerú jej celú ruku.

Stanka je našťavaná a vyhlási súťaž, kto bol koľkokrát slúžkou.

22:38:33 Stanka: „*Budeme sa hrať, kto bol koľko razy do ... (vypípané) slúžka.*“

Stanka sa cíti veľmi ukrivdená. Na kameru sa vyjadří, že ona jediná sa starala o Mirku, keď jej bolo zle a napriek tomu má byť slúžkou.

22:39:23 Stanka sa zlostne prechádza po kuchyni a popod nos si vraví: „*Ja budem, ... (nezrozumiteľné) ty kokos, spávať v tejto kuchyni. ... (vypípané).*“

Miro sa tiež vyjadří, že Stanka si nezaslúžila byť slúžkou.

22:39:50 Miro utešuje Stanku. Stanka sa vyjadří: „*Jasne, že som bola. Aj teraz som tu bola ako taká ... (vypípané).*“

Mirka sa cíti veľmi zle a chcela by zmeniť pravidlá, aby mohla byť slúžkou ona. Stanka si myslí, že farmárka týždňa má byť silná a spravodlivá a nie vyplakávať.

22:40:52 prerušenie

sponzorský odkaz Doublestar

obrazovo – zvukový predel s oznámením o programe

22:41:07 – 22:47:06 reklamný blok

obrazovo – zvukový predel

– upútavky

obrazovo – zvukový predel

sponzorský odkaz Doublestar

22:49:44 pokračovanie programu *Farma* ¹²

Eva sa vyjadrí: „*Ale ja sa cítim dosť na ... (vypípané), ja som jediná, ktorá ešte nebola slúžka, vieš?*“

Farmári zhodnotia: „*To je ... (vypípané) ťažké rozhodnutie, fakt, ty ko... (vypípané).*“

Mirka opäť plače.

Stanka sa vyjadrí na kameru, že Mirka si chce vypestovať ľútosť a súcitiť u farmárov. Eva povzbudzuje Mirku.

Mirka s plačom povie na kameru, že chce ísť domov.

22:51:21 Mirka: „*Stanka to zobrala až príliš tak nejako osobne. Ale že. Keby som bola taká sviňa, tak by som vlastne ju, poslala ju s Mirom rovno na zásluhovú. Týmto mi tá Monika vôbec nepomohla, že ma dala za farmárku týždňa.*“

Večer Zdeněk vysvetľuje Mirke, že urobila zlé rozhodnutie a ním farmárov rozdelila a pohnevala si niektorých z nich.

22:51:46 Zdeněk snímaný zozadu z diaľky: „*... (nezrozumiteľné) ... (vypípané) ... (nezrozumiteľné) a ona by mohla klidne vypadnúť ... (nezrozumiteľné) (vypípané) potopil by ťe v prvom kole, kdyby to šlo, ale ty zvolíš mně, člověka, který tě nepotopí. ...*“.

Okrem toho vytmaví Mirke, že je slepá.

Mirka sa opäť s plačom vyjadrí do kamery, že jej vlastne Monika zavarila.

Prestrih na stmievajúcu sa oblohu a odbíjajúce zvony.

22:52:26 V kuchyni **Stanka** nahlas vyjadruje hnev: „*Zmije sú tu, zmije. Proste, hnusní ľudia. Nechutní. Bude sa tu hrať na city, jaká som citlivá, uplakaná, do p... (vypípané). Bude tu vyprávať omáčky a pri prvej príležitosti nám chrptom, dá nám dýku do chrbta. Nech si hľadá niekoho iného. Nech idú všetci do ... (vypípané). Nechcem žiadne priateľstvá, žiadne nič, lebo všetci ste proste to tu hovná a sračky.*“ S plačom odíde z kuchyne.

V noci sa Mirka snaží porozprávať so Zdeněkom o dojení. Ten jej len stručne odpovedá.

22:52:57 Zdeněk: „*Mne sere tvoje rozhodnutí. Všechno mně sere. Kdybych tě poslal do ... (vypípané), tak ti neřeknu ani půl slova.*“

Mirka: „*Ja som ťa nevyhodila ešte.*“

Zdeněk: „*Vyhodila. To je cesta na vyhození. Panský duel.*“

Mirka: „Tak si zober Davida.“

22:53:23 Stanka stále vyplakáva v kuchyni. Rozčuľuje sa. David sa ju snaží upokojiť.

Stanka nahnevaná s plačom: „Proste krivdu furt budem len celý život, len krivdu cítiť, lebo ľudom proste ... (vypípané).“

Domnieva sa, že Evka mohla byť kľudne slúžkou.

Stanka sa vyjadrí do kamery, že nevie celý život prekonať pocity krivdy, že to má už od detstva. Celý život si pripadá zneužívaná pre svoju dobrotu.

22:54:27 Stanka: „Ale ma to sklamalo, vieš? Keď to niekto hrá na hru na city, že nás nechce rozdeliť ... (nezrozumiteľné), jak to chápe, do p... (vypípané) a pri prvej príležitosti to spraví proste. To, že nemám rada Moniku? A čo! Všetak to bola ... (vypípané) na entú!“

Farmári sa snažia Stanku upokojiť, ale **Stanka** napodobňuje s plačom Mirku: „Ó Jožko, teba nedám. A Zdeněk ty si nemal rád Moniku, tak teraz si sluha ... (vypípané) ....(nezrozumiteľné) ... (vypípané) sa z toho, že nemal takú ... (vypípané) nemal rád ... (vypípané) a ty ... (vypípané).“ Jej citové výlevy sú miestami slabo zrozumiteľné.

V inej časti farmy plače Mirka a vraví, že by najradšej dala za slúžku seba. David sa ju snaží upokojiť. V kuchyni ďalší dvaja farmári objímajú a upokojujú plačúcu Stanku a sľubujú jej ochranu.

Mirka sa na kameru vyjadrí, že nechá Stanku vychladnúť a neskôr sa s ňou porozpráva.

22:55:30 Počas večere sa Stanka pýta Mirky, ako by to ona zobrala, keby jej niekto vrazil dýku do chrbta.

Mirka: „... (vypípané) rozprávaš.“

Stanka: „Podľa teba sú to ... (vypípané).“

Mirka: „Prosím?“

Stanka: „Že podľa teba sú to .... (vypípané).“

Stanka sa vyjadrí, že nevie odpúšťať.

Mirka: „Všetci ste na mňa ... (vypípané). Mňa to tu do ... (vypípané) tak nebaví, že ja chcem ísť domov!“

Mirka sa zase rozplače do kamery a povie, že to už nezvláda. Stanka zase sľubuje, že sa zmení a nikto ju nezlomí.

Nasleduje zostrih s názvom *Nabudúce uvidíte*.

22:56:53 Stanka kričí na niekoho z farmy: „Prestaň už vyprávať debiliny, dobre?! ... Jak hovná!“

22:57:10 záver programu Farma ¹²

sponzorský odkaz Doublestar

obrazovo – zvukový predel

sponzorské odkazy professore, fingo, pluska

22:57:59 koniec záznamu vysielania

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 8. 12. 2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosť č.: 1406/SO/2021

Programová služba: TV MARKÍZA

Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o.

Číslo licencie: TD/17

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. preverila sťažnosť evidovanú pod č. 1406/SO/2021 smerujúcu voči vysielaniu televíznej programovej služby TV MARKÍZA, vysielateľa MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o. a uznala sťažnosť podľa ustanovenia § 14a ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. za **neopodstatnenú**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 20. 12. 2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu

dňa 8. 12. 2021

Sťažnosť č. 1406/SO/2021 zo dňa 1. 10. 2021

Sťažovateľ: fyzická osoba

Predmet sťažnosti: Farma

Deň a čas vysielania: 28. 9. 2021 o cca 21:53:56 hod.

Označenie podľa JSO: 12

Programová služba: TV MARKÍZA

Vysielateľ: MARKÍZA SLOVAKIA, spol. s r.o.

Číslo licencie: TD/17

Dátum: 1. 12. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTI:

„Týmto podávam sťažnosť na vysielanie programu Farma na TV Markíza. Konkrétne súťažiaci Miro okrem množstva nadávok, (ktoré boli síce vypípané ale kontext pochopil asi každý), začal vykrikovať, že ženám treba dať po pysku lebo takých ***** majú ženy radi. Takéto vyjadrenia adresoval súťažiacej stanke a v celom programe takéto vyjadrenia zazneli viackrát. Myslím si, že TV markíza odvysielaním takýchto vyjadrení narušila ľudskú dôstojnosť všetkých žien a je to maximálne neprijateľné.“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

- **zákon č. 308/2000 Z. z. (ďalej len „ZVR“):**

§ 19 - Ochrana ľudskej dôstojnosti a ľudskosti

- 1) Audiovizuálna mediálna služba na požiadanie, programová služba a ich zložky nesmú
- a) spôsobom svojho spracovania a svojím obsahom zasahovať do ľudskej dôstojnosti a základných práv a slobôd iných,
  - b) propagovať násilie a otvorenou alebo skrytou formou podnecovať nenávisť, znevažovať alebo hanobiť na základe pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, politického či iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo k etnickej skupine,
  - c) propagovať vojnu alebo opisovať kruté alebo inak neľudské konanie spôsobom, ktorý je ich nevhodným zľahčovaním, ospravedlňovaním alebo schvaľovaním,
  - d) bezdôvodne zobrazovať scény reálneho násilia, kde sa nenáležitou formou zdôrazňuje skutočný priebeh umierania alebo sa zobrazujú osoby vystavované fyzickému či psychickému utrpeniu spôsobom, ktorý sa považuje za neoprávnený zásah do ľudskej dôstojnosti; platí to aj vtedy, ak dotknuté osoby s takým zobrazením súhlasili,
  - e) otvorene alebo skrytou formou propagovať alkoholizmus, fajčenie, užívanie omamných látok, jedov a prekursorov alebo zľahčovať následky užívania uvedených látok,
  - f) nenáležitou formou zobrazovať maloletých, ktorí sú vystavovaní fyzickému alebo psychickému utrpeniu,
  - g) zobrazovať detskú pornografiu alebo pornografiu obsahujúcu patologické sexuálne praktiky.

(2) Upútavka na program v rámci televíznej programovej služby nesmie obsahovať výňatky z diel, ktoré znázorňujú scény násilia a pohlavného styku, devastácie životného prostredia a zábery, ktoré by mohli navodiť dojem skrytej formy propagácie alkoholizmu, fajčenia a používania omamných látok, jedov a prekursorov.

§ 20 - Ochrana maloletých

(3) Na základe klasifikácie programov podľa vekovej vhodnosti sú vysielateľ televíznej programovej služby a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie povinní na ochranu maloletých zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu 28a)(ďalej len "jednotný systém označovania").

- **vyhláška č. 589/2007 Z. z. (ďalej len „JSO“)**

§ 1

(1) Audiovizuálne diela, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých do 18 rokov, ak obsahujú

a) zobrazenie násilia na živých bytostiach, najmä zobrazenie krutého ubližovania alebo krutej násilnej smrti človeka bez pocitov ľútosti, zobrazenie týraných osôb alebo zobrazenie prejavov osôb a skupín s patologickými normami správania,

b) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá,

c) zobrazenie prejavov neznášanlivosti alebo nenávisť, xenofóbie, rasizmu, náboženskej diskriminácie a neznášanlivosti, násilia voči etnickým alebo iným menšinám, zobrazenie šikanovania,

d) zobrazenie alebo prezentovanie závislosti, akou je alkoholizmus, fajčenie, drogová alebo hráčska závislosť formou zábavy alebo zobrazenie používania zbrane ako útočného prostriedku formou zábavy,

e) zobrazenie erotických pomôcok alebo erotických scén, ktoré sú vyrobené výlučne na prezentáciu erotiky a erotických tém,

f) sexuálne scény alebo sexuálne správanie vrátane promiskuitného správania, ktoré sú prezentované ako forma zábavy, scény spojené s prejavmi sexuálneho násilia alebo sexuálnymi deviáciami, alebo

g) zobrazenie zámerne vyvolávajúce pocity strachu alebo úzkosti v žánri horor.

(2) Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov, ak obsahujú

a) detailné a naturalistické zobrazenie násilných aktov,

b) týranie zvierat,

c) sexuálne scény, ktoré sú súčasťou dejovej línie,

d) zobrazenie alebo prezentovanie formy závislosti, akou je alkoholizmus, fajčenie, drogová alebo hráčska závislosť alebo používanie zbrane ako útočného prostriedku, v ktorom sa spôsobom spracovania niektorá forma závislosti alebo používanie zbrane ako útočného prostriedku schvaľuje, zľahčuje alebo sa vyzdvihuje do popredia,

e) zobrazenie správania s vysokým rizikom ublíženia na zdraví, pričom toto riziko sa prezentuje ako atraktívne alebo zábavné a správanie je prezentované bez upozornenia na nebezpečenstvo a možné následky tohto správania,

f) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, alebo

g) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne posolstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov.

(3) Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov, ak obsahujú

a) zobrazenie prezentujúce ohrozenie rodiny alebo rodičovských vzťahov, ak je vzhľadom na vek maloletých a povahu prezentovaného ohrozenia odôvodnený predpoklad neadekvátnej interpretácie zobrazeného obsahu,

b) zobrazenie reálneho násilia alebo zobrazenie následkov reálneho násilia na živých bytostiach, zobrazenie následkov živelných pohrôm alebo dopravných nehôd na živých bytostiach,

c) zobrazenie krvi a telesných znetvorení, ktoré nie sú svojou povahou bežné,

d) zobrazenie násilných aktov,

e) zobrazenie následkov násilných aktov,

- f) zobrazenie negatívnych príbehov detí, ktoré by odôvodnene mohli vyvolať u detí efekt obete reálneho sveta,
- g) zobrazenie neprirodzených, náhlych a neočakávaných zmien živých bytostí alebo zobrazenie paranormálnych alebo iných mimovnmových javov,
- h) zobrazenie nahoty, ktoré nie je bežné v rodinnom prostredí a na verejnosti a ktoré by mohlo vyprovokovať záujem o sexuálne vzťahy a predčasné prebudenie sexuálnych pudov maloletých detí,
- i) zobrazenie milostných scén bez zobrazenia nahoty, ktoré sú súčasťou dejovej línie,
- j) zobrazenie správania s rizikom ublíženia na zdraví, ak nie je riziko ublíženia na zdraví dostatočne zreteľné, zobrazenie rizikových športových disciplín alebo fantazijných predstáv o nadľudských hrdinských výkonoch človeka mimo reálneho sveta, ktorých neadekvátna interpretácia vzhľadom na vek môže vyvolať u maloletých efekt napodobňovania, alebo
- k) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 12 rokov.

(4) Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 7 rokov, ak obsahujú

- a) agresívne útočiacie živé bytosti a predmety vyvolávajúce strach,
- b) zobrazenie prostredia v tmavých a pochmúrnych farbách alebo scény s príliš hlučnou hudbou alebo náhlymi zvukovými zmenami,
- c) vynútené násilie voči bezmocným, najmä voči deťom alebo zvieratám, alebo
- d) zobrazenie ohrozenia rodičovských vzťahov alebo rodiny.

(5) Obsah audiovizuálnych diel, multimedialných diel, programov poskytovaných prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programov alebo iných zložiek televíznej programovej služby sa posudzuje z hľadiska

- a) kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke programovej služby,
- b) spôsobu a formy spracovania alebo zobrazenia jednotlivých hodnotiacich kritérií vzhľadom na charakter a druh diela alebo programu, umeleckého a morálneho poslania diela alebo programu a
- c) intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke televíznej programovej služby.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiiu:

Sťažovateľ namietal, že jeden z účinkujúcich v programe vykrikoval, „že ženám treba dať po pysku lebo takých ***** majú ženy radi“. Sťažovateľ takéto vyjadrenia považuje za zásah do ľudskej dôstojnosti všetkých žien. Dotyčný podľa neho tiež používal množstvo nadávok, „ktoré boli síce vypípané ale kontext pochopil asi každý“.

V programe sme zaznamenali nasledovné vyjadrenia v zmysle namietaného:

- scény s označením „Dnes uvidíte“: 21:54:18 – **Miro**: „Ženy potrebujú asi len bitku. Nič iné.“

***

22:11:12

Miro: „Dakedy raz som... raz som povedal, ja som si raz tak povedal, asi ženám treba fakt dať po pysku, lebo takých...“

Stanka: „Jasné!“

Miro: „Takých, takých, takých (pípnutie) zbožňujú ženy.“

Stanka: „Ty vole.“

Miro: „Tí, čo ich zbijú. Tých čo ich bijú asi.“

Stanka: „Ty vole. To sú silné slová, Miro.“

***

22:11:47

...

Miro: „Ja som tri roky nebol ani s chlapcami na pivo, nikde, chlape. Ja som mal zakázané do posilovni chodiť. Som rok necvičil. Chápeš, Mesut. Rok.“

Mesut: „Si všetko obetoval.“

Miro: „To mi každý hovoril, že ja som dobrák do (pípnutie). A taká fl'andra by mala dostať po pysku, ty kokos. Ako Stanka nie je fl'andra, lebo táto moja ex to bola katastrofa, chlape.“

Mesut: „Hej, veď aj ja viem, ako si to myslel.“

***

Miro: „Dakedy si pomyslí tak, že ženy potrebujú asi len bitku, nič iné. Asi je to chyba.“

David: „Možno, možno.“ (s miernym zasmiatím)

Miro: „Lebo nežnosti jej dávam, všetko jej dávam...“

David: „A neni spokojná?“

Miro: „Neni.“

***

22:14:25

Miro: „Asi jej toto treba. Čo mala v minulom mo... v minulom vzťahu, do (pípnutie).“

Mesut: „Čo mala (nezrozumiteľné) vlastne? Bil ju dáky (pípnutie)?“

Miro: „Ta ne?“

Mesut: „(nezrozumiteľné)(pípnutie)“

Miro: „A jaj jej ukazujem (pípnutie) (pípnutie) a...“

Mesut: „To som nevedel, starý. To kto ju bil? Dajaký (pípnutie).“

Miro: „Turek do (pípnutie).“

Mesut: „(nezrozumiteľné)(pípnutie) boha, by som mu ruky oblámal.“

Miro: „No a.“

Mesut: „A riadne po pysku?“

Miro: „Ta škrtil či čo?“

Mesut: „Ty (pípnutie).“

***

22:42:09

Miro sa rozpráva s Evou: „Niekedý si myslím, že fakt tým ženám chýba asi facka, ty kokos. Lebo takí debili, grázli majú také ženy. A za ni... za nimi šalejú, do (pípnutie). A človek nikdy neudrie ženu a do (pípnutie) ešte dáva jej všetko a ostane a (pípnutie).“

Eva: „Zlí chlapci... zlí chlapci sú vždy v kurze.“

Miro: „Najlepší.“

Eva: „No.“

Miro: „Nie? Urobíš monokel a bude plakať, jo ja ho ľúbim. No do (pípnutie). Mne nepovie nič, ale druhým rozpráva, ty kokos.“

Z kontextu odzneného v rozhovoroch podľa nášho názoru vyplýva, že Miro sa s násilím na ženách zo svojej podstaty nestotožňuje. Násilných mužov uvádza ako protiklad k sebe samému, označuje ich za grázlov a debilov, čím ich konanie odsudzuje. Samého seba označuje za dobráka. Tiež z reakcií tých, s ktorými vedie uvedené rozhovory, je podľa nášho názoru zrejmy nesúhlasný postoj s násilím na ženách.

Iba v jednom prípade z uvedených situácií vyznieva, že sa Miro s násilím stotožňuje:

Miro: „(...) *A taká fl'andra by mala dostať po pysku, ty kokos. Ako Stanka nie je fl'andra, lebo táto moja ex to bola katastrofa, chlape.*“

Ide však podľa nášho názoru o emočnú reakciu na svoje spomienky na bývalú partnerku.

S ohľadom na prevahu kontextu, z ktorého vyplýva odsúdenie násilia na ženách sa nazdávame, že odvysielaný obsah nenapĺňa skutkovú podstatu možného zásahu do ľudskej dôstojnosti žien v zmysle ust. § 19 ods. 1 písm. a) ZVR.

***

V programe sme tiež zaznamenali obsahy, ktoré je nutné posúdiť z hľadiska kritérií nevhodnosti pre maloletých v zmysle JSO:

- **slovná agresivita**

- **Miro:** „(...) *A taká fl'andra by mala dostať po pysku, ty kokos. Ako Stanka nie je fl'andra, lebo táto moja ex to bola katastrofa, chlape.*“

Uvedené vyjadrenie možno podľa nášho názoru označiť ako slovnú agresivitu. Tá je v ustanoveniach JSO uvedená v kritériách nevhodnosti do 12 a 15 rokov.

f) *slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, alebo (nevhodné do 15 rokov)*

k) *slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 12 rokov. (nevhodné do 12 rokov)*

Nazdávame sa, že vzhľadom na intenzitu vyjadrenia a že ide o jediný prípad, nepodmieňuje tento prísnejšie hodnotenie programu z hľadiska ochrany maloletých.

- **David:** „*Hu zastrelím tu kozu.*“ (David sa kvôli koze nevyspal, lebo ho v noci budila.)

Z kontextu programu je zrejmé, že uvedené vyjadrenie nie je myslené vážne, ale ako prehnané. Uvedené vyjadrenie tak podľa nášho názoru nespĺňa charakter kritéria slovnej agresivity v zmysle kritérií nevhodnosti do 12 a do 15 rokov.

- **vyjadrenia s náznakom obscénosti**

Stanka: „*A nie že budeme takýchto... od takýchto ma(pípnutie), čo im iba cicka stojí do (pípnutie)e budeš počúvať a na nich si honiť ego, že k(pípnutie)a a oni vidia, že Stanka toto, že aká je...*“

Monika: „*A ideme sa bozkávať?*“

Zdeněk: „*Nevím, čo ideš dělat.*“

Monika: „*(nezrozumiteľné) trojku ešte nemal...*“

Zdeněk: „*To ani nechcu. Co budu dělat s dvoma babama.*“

Monika: „*No, to čo by si robil s jednou, robíš s dvoma.*“

Uvedené vyjadrenia majú podľa nášho názoru náznak obscénosti, avšak vzhľadom na ich nízku intenzitu a frekvenciu, nazdávame sa, že tieto nepodmieňujú prísnejšie hodnotenie programu z hľadiska ochrany maloletých.

Martin: „No potrebujem vedieť, či je vulva opuchnutá alebo klasická. Šuška. Vieš.“
Hospodár nepoužil výraz šuška v obscénnom kontexte.

- obsah so sexuálnym podtónom

Zdeněk: „Dejve, ty si myslíš, že niečo jako bylo, jo?“

David: „Ja viem, že niečo bolo. Nie som sprostý. Ale v pohode, nechajte si to pre seba ved’.“

Monika: „Bože ...“ (s úsmevom)

Zdeněk (na kameru): „Kdybych já chtěl večer a neotočil bych se, myslím si, že by tam něco mohlo proběhnout.“

Monika (na kameru): „Raz tak by som chcel, potom by som nechcel. Potom... ale ja mám taký sľub, že... sám sebe, že nemôžem. Potom... ale mám veľkú chuť, tak potom ako kde?!“

Zdeněk: „A co ty? Jaká byla tvoje noc. Mněl si něco?“

David: „No ja som mal hroznú noc a najhoršia noc na farme, bratu.“

Z uvedeného obsahu je zrejmé, že sa účinkujúci rozprávajú o sexe. Nejde však o popisovanie či bližšie rozoberanie sexuálneho správania, ale len o skutočnosti, či k nejakému sexuálnemu správaniu došlo či mohlo dôjsť. Nazdávame sa tak, že uvedený obsah nenapĺňa skutkovú podstatu sexuálneho správania v zmysle kritérií nevhodnosti do 18 a do 15 rokov a tak nepodmieňuje prísnejšiu kvalifikáciu nevhodnosti programu.

Taktiež pokiaľ ide o použité výrazov prostriedky, nespĺňa daný obsah ani kritérium obscénneho vyjadrovania v zmysle kritérií nevhodnosti do 18 a do 15 rokov.

V programe sa vyskytlo pomerne veľa výrazov prekrytých pípnutím. Vo veľkej väčšine boli tieto prekryté úplne a vo všetkých prípadoch bola prekrytá ich podstatná časť.

- nevhodné výrazy:

Eva: „Neznášam takýchto ufrflaných chlapov, boha!“

Mesut: „(nezrozumiteľné)(pípnutie) boha, by som mu ruky oblámam.“

Monika vezie kameň vo fúriku a už nevládze: „Boha! Mesut, to už musíš dať ty.“

- **doboha/ do boha.** Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 ide o hrubý výraz zahrešenia vyjadrujúceho *zlosť, hnev, rozhorčenie*.

Mirka: „Dofrasa!“

- **do frasa.** Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 ide o. i. o hovorový výraz mierneho zahrešenia vyjadrujúce *zlosť, hnev, rozhorčenie*.

David: „Ale vieš, to je najhoršie, brácho, že toto... ty sa nasieraš a potom jej aj hovoríš a ešte ju viac vytočíš.“

Stanka: „Toto je ako normálne pre teba?! Sa na to ako tak vyserem.“

- **srať.** Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 sa hrubým slovom *srať* označuje vypúšťanie výkalov.

Miro: „To mi každý hovoril, že ja som dobrák do (pípnutie). A taká fl'andra by mala dostať po pysku, ty kokos. Ako Stanka nie je fl'andra, lebo táto moja ex to bola katastrofa, chlape.“

- **fl'andra.** Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 ide o hrubý výraz označujúci ľahkú ženu, pobehticu (obyč. v nadávke).

Stanka: „Čo tu riešiš aké debility!“

Miro sa rozpráva s Evou: „Niekedy si myslím, že fakt tým ženám chýba asi facka, ty kokos. Lebo takí debili, grázli majú také ženy. A za ni... za nimi šalejú, do (pípnutie). A človek nikdy neudrie ženu a do (pípnutie) ešte dáva jej všetko a ostane a (pípnutie).“

- **debil.** Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 sa okrem iného, expresívnym pojmom debil označuje *hlúpy, obmedzený človek (obyč. v nadávkach)*.
- **grázel.** Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 ide o subštandardný výraz označujúci uličníka, lapaja, výtržníka.

Nikola: „Všetci sme si asi povedali, že – Do riti!“

- **do riti.** Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 je o. i. výraz definovaný ako hrubý, pričom ide o *zahrešenie vyjadrujúce zlosť, hnev rozhorčenie*.

Miro: „Toto je v prdeli, toto.“

- **do prdele.** Slovo *prdel* sa v slovenských slovníkoch nenachádza. Je to výraz českého pôvodu a používa sa ako expresívne slovo označujúce zadok. Výraz *do prdele* je českým ekvivalentom výrazu *do riti*.

Monika: „My spíme na hovných vlastne.“

- **hovno.** Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 sa o. i. hrubým výrazom *hovno* označuje *bezvýznamný človek, nič*.

David: „Vieš čo mi môže ukázať? Holú rit'“

- **rit'.** Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 je výraz definovaný ako hrubý a označuje *análny otvor, konečník alebo zadnú (sedáciu) časť tela, zadok*.

Všetky uvedené výrazy sú v rámci slovníkom (príp. iných zdrojov) uvedené ako hrubé, subštandardné či expresívne výrazy, ktoré podľa rozhodovacej praxe Rady spadajú do kategórie expresívnych výrazov a teda pod kritériá nevhodnosti do 12 rokov.

ZÁVER:

Vzhľadom na vyššie uvedené sa nazdávame, že vysielateľ odvysielaním programu *Farma* dňa 28. 9. 2021 neporušil ust. § 19 ods. 1 písm. a) ZVR ani § 20 ods. 3 ZVR.

Sťažnosť navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnenú**.

Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (sťažnosť č. 1406/SO/2021)

Monitorované vysielanie: Farma

Deň a čas vysielania: 28. 9. 2021 o cca 21:53:56 hod.

Označenie podľa JSO: 12

- časový kód cca:

21:50:00 – začiatok záznamu – už bežiaci program *Sestričky* 15 (21:52:34 – PP)

- označenie sponzora (Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s.; Marlenka; fingo.sk; Hyundai; Zdravie)

- zvukovo-obrazový predel

- oznam o vlastnom programe – *Oteckovia* 12

- označenie sponzora (Doxxbet)

21:53:56 – začiatok programu *Farma* 12

- scény s označením „Dnes uvidíte“

21:54:01 – 21:54:12 – PP

- scény s označením „Dnes uvidíte“; o. i. odznie:

21:54:18 – **Miro:** „Ženy potrebujú asi len bitku. Nič iné.“

- scény s označením „videli ste“; o. i. odznie:

Eva: „Neznášam takýchto ufrflaných chlapov, boha!“

David: „(nezrozumiteľne) *budem chrápať s kozou.*“ (po vytočení obrázku kozy na kolese)

Monika: „*A ideme sa bozkávať?*“

Zdeněk: „*Nevím, čo ideš dělat.*“

Monika: „(nezrozumiteľne) *trojku ešte nemá...*“

Zdeněk: „*To ani nechcu. Co budu dělat s dvoma babama.*“

Monika: „*No, to čo by si robil s jednou, robíš s dvoma.*“

scény aktuálneho dielu:

David spí v spacáku pod prístreškom, pri ňom je priviazaná koza.

Mirke nejdú otvoriť dvere na kurníku. **Mirka:** „*Dofrasa!*“

Mirka s Monikou opatrujú hydinu.

Sprievodný hlas aj David hovoria o jeho úlohe stráviť s kozou istý čas, vrátane celej noci.

David sa kvôli koze nevyspal, lebo ho v noci budila.

David: „*Hu zastrelím tu kozu.*“

David zvládol úlohu stráviť istý čas s kozou a rozpráva o takto strávenej noci. Nikola hovorí, že sa tiež nevyspali, lebo počuli Davida, keď nadával na kozu.

21:58:38 – farmári sa rozprávajú v prístrešku s kachlami o noci, keď spal Zdeněk s Monikou a ďalšou ženou v jednej miestnosti:

Zdeněk: „*Dejve, ty si myslíš, že něco jako bylo, jo?*“

David: „*Ja vím, že něco bolo. Nie som sprostý. Ale v pohode, nechajte si to pre seba ved’.*“

Monika: „*Bože ...*“ (s úsmevom)

Zdeněk (na kameru): „Kdybych já chtěl večer a neotočil bych se, myslím si, že by tam něco mohlo proběhnout.“

Monika (na kameru): „Raz tak by som chcel, potom by som nechcel. Potom... ale ja mám taký sľub, že... sám sebe, že nemôžem. Potom... ale mám veľkú chuť, tak potom ako kde?!“

Zdeněk: „A co ty? Jaká byla tvoje noc. Mněl si něco?“

David: „No ja som mal hroznú noc a najhoršia noc na farme, bratu.“

David následne popisuje noc s kozou. V zábere z noci **David:** „Bože (pípnutie).“

Zdeněk ho chválí, že to zvládol.

David: Tak sme nejakí chlapi do (pípnutie).“

Monika ako farmára týždňa si vyberá sluhov. Ostatní farmári sa pred kamerou k tomu vyjadrujú. Následne sa farmári rozprávajú spolu o voľbe sluhov.

Monika sa o svojej voľbe rozpráva s Mirom D., myslí si, že teraz pôjdu proti nej všetky ženy; o. i. odznie: **Monika:** „A to bude (pípnutie) ťažké teraz.“

Následne s farmári rozprávaj a vyjadrujú k taktikám voľby farmárov do duelu.

Farmári sa v kuchyni rozprávajú o vzťahu Mira P. a Stanky. Stanka sa hnevá na Mira, lebo sa jej zdá, že ju ignoruje. David ho chápe. O. i. odznie:

David: „Ale vieš, to je najhoršie, brácho, že toto... ty sa nasieraš a potom jej aj hovoríš a ešte ju viac vytočíš.“ Následne mu David hovorí o podobnej skúsenosti vo vzťahu. Miro P. mu hovorí, že mal trojročný ťažký vzťah.

22:08:10

Stanka Mirovi P: „Teba to baví rozprávať o našich veciach pred ostatnými?!“

Mužský hlas: „Čo?“

Miro: „Nie.“

Stanka: „Toto je ako normálne pre teba?! Sa na to ako tak vyserem. Si úplne neprofesionálny, úplne akože... jak decko! (nezrozumiteľné)“

Miro: „Určite. Ty sa obráť, že (nezrozumiteľné) dačo chceš.“

Stanka: „Vieš čo? Chod' do kelu, nemáme sa o čom baviť.“

Miro: „No ta, nebav sa. Mne to je jedno.“ **Stanka:** „Nebudem sa ani. Si jak kebyže máš päť rokov.“

Miro: „(nezrozumiteľné) vidno, že hráš.“

Stanka: „Nepotrebujem, aby celá farma riešila naše problémy, ty (pípnutie). Úplne sa nevieš chovať.“

Miro: „Ja, ja sa viem chovať normálne.“

Stanka: „No to vieš teda.“

Miro: „Absolútne.“

Stanka: „Ty vieš akurát tak vyprávať za chrptom.“

Miro: „Chod' ty do kelu teda. Simple.“

Stanka: „Veľmi rada.“

Miro: „Aj ja veľmi rád. Tam si chod' sadnúť.“

Miro P (na kameru): „Mne takéto veci netreba, ja potrebujem dospelú ženu a nie takéto dieťa.“

Miro: „Ešte ja som ten zlý, ty (pípnutie). Ty vole! Odpor, do (pípnutie).“

Stanka na kameru hovorí, že ich prehnane reakcie vyplývajú i z neprirodzeného prostredia.

Stanka a Miro si vyjasňujú svoj problém. David hovorí, že nevie, o čom sa hádajú.

Stanka: „A nie že budeme takýchto... od takýchto ma(pípnutie), čo im iba cicka stojí do (pípnutie)e budeš počúvať a na nich si honiť ego, že k(pípnutie)a a oni vidia, že Stanka toto, že aká je...”

Miro: „Ale ved' tam boli.“

Stanka: „... tak akože ešte si budeš pridávať.“

Miro: „Stanka, ale oni tam boli, chápeš?“

Stanka: „Ale ty to nechápeš...”

Miro: „Ale ja viem, že nie, ale je toto nechcem mať.“

Stanka: „Proste ja... mne je ťažko byť proste vo vzťahu s niekým, kto neni vedomý v týchto veciach.“

Miro: „Ale počúvaj.“

Stanka: „Ťažko mi to je, lebo rozprávam sa jak so stenou.“

Miro hodnotí, že oba mali zlé vzťahy a že Stanka je ako jeho expriateľka.

Miro: „Žiarliš (pípnutie.)“

Stanka: „Ja žiarlim? Ty tu chodíš po mne, čo mám s Davidom. Sa spamätaj! Sa spamätaj sa už aj ty, ty kokos! Len sa... nehádz furt všetko na mňa a na ostatných. Oni mi nedajú najesť, oni mi nedajú toto, ja nemám mäso, ja nemám toto, furt len vieš (pípnutie)at'.“

Miro: „(nezrozumiteľné) Ale prečo také robíš? No a?“

Stanka: „Ideš ma porovnávať s tvojou onou... šílenou ex, ty kokos, sa spamätaj!“

Miro: „Ta lebo tak sa chováš.“

Stanka: „No tak sa nemusíme vôbec baviť, Miro.“

Miro: „Neviem, čo robím, ale absol...”

Stanka: „A ja naznašam kecy, ja nepotrebujem kecy, aký som, aký som perfektný. Aký som hentaký. Ja to potrebujem vidieť a cítiť.“

Miro: „Ale počúvaj. A čo nevidíš, odkedy som ťa spoznal? Ja neviem, čo chceš, ja tu nemám ruže, alebo čo by som ti mohol dať.“

Stanka: „Ja nechcem nič materiálne. Ja potrebujem to, čo človek nevie kúpiť. To sú veci, ktoré sa nedajú (nezrozumiteľné)...“

Miro: „Ale chápeš, že ruže sú len tak, že pre...”

Stanka: „Ale ja potrebujem tie veci, ktoré sa nedajú kúpiť za peniaze. A to je oveľa horšie.“

22:11:12

Miro: „Dakedy raz som... raz som povedal, ja som si raz tak povedal, asi ženám treba fakt dať po pysku, lebo takých...”

Stanka: „Jasné!“

Miro: „Takých, takých, takých (pípnutie) zbožňujú ženy.“

Stanka: „Ty vole.“

Miro: „Tí, čo ich zbijú. Tých čo ich bijú asi.“

Stanka: „Ty vole. To sú silné slová, Miro.“

22:11:47

Stanka sa rozpráva o Mirovi s Nikol a Miro P. o Stanke s Mesutom. Ich rozhovory sa striedajú. O. i. odzníe:

Miro: „Povedala, že ju ignorujem. To je v (pípnutie), normálne, ty (pípnutie). A ešte na mňa bude nadávať, ty kokos.“

Mesut: „A ty sa správaš práveže na môj vkus veľmi pekne k nej.“

...

Miro: „Ja som tri roky nebol ani s chlapcami na pivo, nikde, chlape. Ja som mal zakázané do posilovni chodiť. Som rok necvičil. Chápeš, Mesut. Rok.“

Mesut: „Si všetko obetoval.“

Miro: „To mi každý hovoril, že ja som dobrák do (pípnutie). A taká flandra by mala dostať po pysku, ty kokos. Ako Stanka nie je flandra, lebo táto moja ex to bola katastrofa, chlape.“

Mesut: „Hej, veď aj ja viem, ako si to myslel.“

Miro: „Ona ešte mne tu bude hovoriť (pípnutie), ty kokos. Ja toto neznášam, absolútne.“

Mesut: „Takéto scény, kámo, to sú ako zo základnej.“

Miro: „Ta čo si? Šak to je na hlavu, do (pípnutie).“

Mesut: „A to ako zo základnej školy.“

Miro: „A povie, že ne... A povie, že není pubertáčka.“

Mesut: „Ale riešite to týždeň čo týždeň.“

Miro: „Všetko jej vadí.“

Stanka spomína svoj bývalý vzťah v Turecku.

22:14:25

Miro: „Asi jej toto treba. Čo mala v minulom mo... v minulom vzťahu, do (pípnutie).“

Mesut: „Čo mala (nezrozumiteľné) vlastne? Bil ju dáky (pípnutie)?“

Miro: „Ta ne?“

Mesut: „(nezrozumiteľné)(pípnutie)“

Miro: „A jaj jej ukazujem (pípnutie) (pípnutie) a...“

Mesut: „To som nevedel, starý. To kto ju bil? Dajaký (pípnutie).“

Miro: „Turek do (pípnutie).“

Mesut: „(nezrozumiteľné)(pípnutie) boha, by som mu ruky oblámал.“

Miro: „No a.“

Mesut: „A riadne po pysku?“

Miro: „Ta škrtil či čo?“

Mesut: „Ty (pípnutie).“

Stanka hovorí, že jej bývali partneri neboli psychicky dospelí.

Mesut: „A zase nebojí sa, ona preto potrebuje takého silného chlapa, aby si ju ochránil, vieš? A to zase chápem, po takej skúsenosti, vieš.“

Stanka hovorí, že potrebuje mať psychicky silného muža.

Miro

Miro: „Na toto ja nie som, čo si normálny?! Nikdy v živote. Môže byť aj módna návrhárka, aj milionárka, ale predovšetkým u mňa je vzťah do (pípnutie) má byť šialený, dôverný do (pípnutie).“

Mesut: „Smiať sa.“

Miro: „Smiať sa a nie do (pípnutie) vážnosť... vážnosť, žiarlivosť do (pípnutie) čo nepozná ani hranice.“

Mesut na kameru: „Prídu mi tieto hádky trochu detské, pubertálne a myslím si, že to Mira nebude dlho baviť.“

David: „Ja som mal toto isté.“

Miro: „Dakedy si pomyslím tak, že ženy potrebujú asi len bitku, nič iné. Asi je to chyba.“

David: „Možno, možno.“ (s miernym zasmiatím)

Miro: „Lebo nežnosti jej dávam, všetko jej dávam...“

David: „A není spokojná?“

Miro: „Není.“

David: „Nepáči sa jej to?“

Miro: „Ne.“

Mesut a Monika hovoria o taktikách a možnom vývoji diania po dueli. Pri raňajkách sa dohadujú o úlohách, ktoré majú splniť. Prichádza hospodár Martin. Monika je z neho nervózna. Hospodár Martin kontroluje stav na farme.

22:19:08 – prerušenie programu – označenie sponzora (Doxxbet)

- zvukovo-obrazový predel
- oznam o vlastnom programe - *SuperStar* ¹²
- zvukovo-obrazový predel
- reklamný blok (22:19:25 – 22:25:40)
- zvukovo-obrazový predel
- *Vstávajte s teleránom* (22:25:46 – 22:16:12)
- zvukovo-obrazový predel
- označenie sponzora (Tipos)
- zvukovo-obrazový predel
- upútavky – *Pán profesor* ¹² ; *Noc pomsty* ¹⁵ ; *Love Island* ¹²
- zvukovo-obrazový predel

22:28:07 – pokračovanie programu *Farma* ¹² ; PP (22:28:12 – 22:28:23)

Hospodár Martin kontroluje statok a situáciu na farme. Kontroluje aj kotnú kozu, ktorá sa mu nedá dobre prezrieť.

22:30:30

Martin: „*Tak musíš sa pozrieť ty, ja ju chytím. Čo bolo, čo tam bolo?*“

Monika: „*No ja neviem, čo tam mám vidieť vlastne.*“

Martin: „*No potrebujem vedieť, či je vulva opuchnutá alebo klasická. Šuška. Vieš.*“

Monika: „*Ja si myslím, že už asi troška je.*“

Martin: „*Áno? Dobré, tak dávajte na ňu pozor.*“

Hospodár Martin kritizuje farmárov za starostlivosť o kravy. Zadáva úlohy farmárke týždňa pre farmárov. Pýta sa na psa, ako ho už vycvičili. Farmári začínajú vykladať materiál a veci, čo hospodár priniesol. Monika a Mirka hodnotia obťažnosť úloh, ktoré dostali. Farmári začali plniť úlohy. Zapriahli osla do vozenia kameňov na kopec, ale nešlo im to. Niektorí farmári sa vyjadrujú k plneniu úloh.

22:39:58

Monika vezie kameň vo fúriku a už nevládze: „*Boha! Mesut, to už musíš dať ty.*“

22:40:07

Miro vyčíta Stanke, že dáva prednosť prítomnosti iných farmárov a zdôveruje sa im, kým on o nej nič nevie. Stanka mu vyčíta, že o nej hovorí s inými farmármi. O. i. odznie:

Stanka: „*Čo tu riešiš aké debiliny!*“

Farmári vynášajú kamene na kopec.

22:42:09

Miro sa rozpráva s Evou: „*Niekedy si myslím, že fakt tým ženám chýba asi facka, ty kokos. Lebo takí debili, grázli majú také ženy. A za ni... za nimi šalejú, do (pípnutie). A človek nikdy neudrie ženu a do (pípnutie) ešte dáva jej všetko a ostane a (pípnutie).*“

Eva: „*Zlí chlapci... zlí chlapci sú vždy v kurze.*“

Miro: „*Najlepší.*“

Eva: „No.“

Miro: „Nie? Urobíš monokel a bude plakať, jo ja ho ľúbim. No do (pípnutie). Mne nepovie nič, ale druhým rozpráva, ty kokos.“

Eva: „Toto je trochu, no, také nefér.“

Miro: „Ty kokos, normálne ta ide ťa šľak trafiť a povie, že ne... nemáš mať nervy.“

Miro na kameru: „Ja mám 35 rokov. Ja som si svoje zažil. Takže takéto veci nepotrebujem.“

Na farmu prichádzajú noví farmári, ktorí sa majú starať hlavne o ovce. Predstavujú sa na kameru. Hospodár Martin ich predstavuje farmárom. Niektorí farmári sa k novej situácii vyjadrujú. Davidovi sa páčia dievčatá, čo prišli. O. i. odzníe:

22:46:06 – **Nikola:** „Všetci sme si asi povedali, že – Do riti!“

Farmári pozorujú pastierov a hodnotia ich z hľadiska stratégie i z hľadiska výzoru.

Nikola: „Davidko má konečne kočky. Manifestácia. Tri kočky, jeden chlap, ako mohli to dať aspoň dve na dvoch.“

22:48:06 – prerušenie programu – označenie sponzora (Doxxbet)

- zvukovo-obrazový predel

- oznam o vlastnom programe – *Utajený šéf* ¹²

- zvukovo-obrazový predel

- reklamný blok (22:48:23 – 22:54:08)

- zvukovo-obrazový predel

- upútavka a vlastná propagácia – Fortuna liga na VOYO a Dajto

- zvukovo-obrazový predel

- označenie sponzora (Fortuna)

- zvukovo-obrazový predel

- upútavky na Voyo a na TV MARKÍZA – *Horná Dolná* ¹²; *Utajený šéf* ¹⁵; *Teleráno*; *Love Island* ¹²

- zvukovo-obrazový predel

22:56:45 - pokračovanie programu *Farma* ¹²; PP (22:56:50 – 22:57:00)

Hospodár Martin dáva Stanke a Nikole medové srdiečka k ich sviatku, potom sa lúči sa farmármi a odchádza. Farmári sa zvitavajú a zoznamujú s pastiermi. K tejto situácii sa niektorí účastníci vyjadrujú na kameru, ale i v rámci prostredia farmy. O. i. odzníe:

22:58:15

Miro: „Toto je v prdeli, toto.“

Stanka: „Jediné, čo vieš, je sa smiať tej pi(pípnutie).“

Miro sa pýta Stanky, či sa porozprávajú, tá mykne plecami.

Farmári sa rozprávajú v skupinkách. O. i. Odzníe:

22:58:35

Monika: „My spíme na hovnách vlastne. Do slova a do písmeňa.“

Nikola: „Tam bola... hej, tam prasiatka spali.“

Striedajú sa scény ako farmári sa rozprávajú o pastieroch, ako im ukazujú farmu a hovoria o živote na farme. O. i. odzníe:

23:00:38

Mirka: „Nepodal ti ruku, či čo?“

David: „Podal, podal. Ale celkom mi ju stiskol.“

Mirka: „Ukazuje ti, že je silný súper.“

David: „Vieš čo mi môže ukázať? Holú rit’.“

Scény s označením „Nabudúce uvidíte“. O. i. odznie:

Zdeněk (keď sa ním rozbehne krava): „Ty (pípnutie).“

Mužský hlas: „Kde je ten (pípnutie) jeden.“

Zdeněk (krikom): „O co ti jde (pípnutie). Ty po mně řveš.“ (udrie päťou do drevenej budy)

PP – (23:01:32 – 23:01:42)

23:01:47 – koniec programu – označenie sponzora (Doxxbet)

- zvukovo-obrazový predel

- oznam o vlastnom programe – *Noc pomsty* 15

- zvukovo-obrazový predel

- označenia sponzorov (Plus jeden deň; Tipos)

23:02:23 – začiatok programu *Love Island* 12

23:04:59 - koniec záznamu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 8. 12. 2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosť č.: 1418/SO/2021

Programová služba: TV MARKÍZA

Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o.

Číslo licencie: TD/17

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. preverila sťažnosť evidovanú pod č. 1418/SO/2021 smerujúcu voči vysielaniu televíznej programovej služby TV MARKÍZA, vysielateľa MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o. a uznala sťažnosť podľa ustanovenia § 14a ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. za **neopodstatnenú**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 20. 12. 2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

**Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 8. 12. 2021**

Sťažnosť č.: 1418/SO/2021 zo dňa 7. 10. 2021
Sťažovateľ: fyzická osoba
Predmet sťažnosti: Farma
Deň a čas vysielania: 6. 10. 2021 o 22:08 h, repríza (7. 10. 2021 o 13:53 h)
Označenie podľa JSO: 12

Programová služba: TV MARKÍZA
Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o.
Číslo licencie: TD/17

Dátum: 1. 12. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTI:

„...Dobrý deň, opäť podávam sťažnosť na vysielanie programu Farma. 6.10.2021 o 22:10. V programe Farma došlo k viacerým konfliktom medzi účinkujúcimi. Konkrétne účinkujúci Miro sa pohádal s Evou, pričom každá Mirova veta bola sprevádzaná nadávkou. Okrem toho sa Miro viackrát vyhrážal, že Evu udrie opäť v sprievode hrubých vulgarizmov. Nie je možné aby divák nepochopil kontext nadávok a viaceré z nich boli vypípané tak, že bolo počuť základ vulgarizmu. Program je vysielaný s piktoqramom 12 a je reprízovaný aj počas dňa v čase obeda, kedy program sledujú aj deti. Žiadam o prešetrenie sťažnosti...“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii

§ 20 - Ochrana maloletých

- 1) Vysielateľ je povinný zabezpečiť, aby sa nevysielali programy alebo iné zložky programovej služby, ktoré môžu narušiť fyzický, psychický alebo morálny vývin maloletých, najmä také, ktoré obsahujú pornografiu alebo hrubé, neodôvodnené násilie.*
- 3) Na základe klasifikácie programov podľa vekovej vhodnosti sú vysielateľ televíznej programovej služby a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie povinní na ochranu maloletých zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu 28a) (ďalej len "jednotný systém označovania").*
- 4) Vysielateľ programovej služby je povinný zohľadniť vekovú vhodnosť programov a iných zložiek programovej služby pre maloletých a zabezpečiť ich časové zaradenie v súlade s podmienkami ustanovenými osobitným predpisom. 28a)*

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. Ministerstva kultúry Slovenskej republiky z 3. decembra 2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimediálnych diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania:

§ 1

- 1) Audiovizuálne diela, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých **do 18 rokov**, ak obsahujú*
  - a) zobrazenie násilia na živých bytostiach, najmä zobrazenie krutého ubližovania alebo krutej násilnej smrti človeka bez pocitov ľútosti, zobrazenie týraných osôb alebo zobrazenie prejavov osôb a skupín s patologickými normami správania,*
  - b) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá,*
  - c) zobrazenie prejavov neznášanlivosti alebo nenávisť, xenofóbie, rasizmu, náboženskej diskriminácie a neznášanlivosti, násilia voči etnickým alebo iným menšinám, zobrazenie šikanovania,*
  - d) zobrazenie alebo prezentovanie závislosti, akou je alkoholizmus, fajčenie, drogová alebo hráčska závislosť formou zábavy alebo zobrazenie používania zbrane ako útočného prostriedku formou zábavy,*
  - e) zobrazenie erotických pomôcok alebo erotických scén, ktoré sú vyrobené výlučne na prezentáciu erotiky a erotických tém,*
  - f) sexuálne scény alebo sexuálne správanie vrátane promiskuitného správania, ktoré sú prezentované ako forma zábavy, scény spojené s prejavmi sexuálneho násilia alebo sexuálnymi deviáciami, alebo*

g) zobrazenie zámerne vyvolávajúce pocity strachu alebo úzkosti v žánri horor.

2) Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých **do 15 rokov**, ak obsahujú

a) detailné a naturalistické zobrazenie násilných aktov,

b) týranie zvierat,

c) sexuálne scény, ktoré sú súčasťou dejovej línie,

d) zobrazenie alebo prezentovanie formy závislosti, akou je alkoholizmus, fajčenie, drogová alebo hráčska závislosť alebo používanie zbrane ako útočného prostriedku, v ktorom sa spôsobom spracovania niektorá forma závislosti alebo používanie zbrane ako útočného prostriedku schvaľuje, zľahčuje alebo sa vyzdvihuje do popredia,

e) zobrazenie správania s vysokým rizikom ublíženia na zdraví, pričom toto riziko sa prezentuje ako atraktívne alebo zábavné a správanie je prezentované bez upozornenia na nebezpečenstvo a možné následky tohto správania,

f) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, alebo

g) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne posolstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov.

3) Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých **do 12 rokov**, ak obsahujú

a) zobrazenie prezentujúce ohrozenie rodiny alebo rodičovských vzťahov, ak je vzhľadom na vek maloletých a povahu prezentovaného ohrozenia odôvodnený predpoklad neadekvátnej interpretácie zobrazeného obsahu,

b) zobrazenie reálneho násillia alebo zobrazenie následkov reálneho násillia na živých bytostiach, zobrazenie následkov živelných pohrôm alebo dopravných nehôd na živých bytostiach,

c) zobrazenie krvi a telesných znetvorení, ktoré nie sú svojou povahou bežné,

d) zobrazenie násilných aktov,

e) zobrazenie následkov násilných aktov,

f) zobrazenie negatívnych príbehov detí, ktoré by odôvodnene mohli vyvolať u detí efekt obete reálneho sveta,

g) zobrazenie neprirodzených, náhlých a neočakávaných zmien živých bytostí alebo zobrazenie paranormálnych alebo iných mimovnemových javov,

h) zobrazenie nahoty, ktoré nie je bežné v rodinnom prostredí a na verejnosti a ktoré by mohlo vyprovokovať záujem o sexuálne vzťahy a predčasné prebudenie sexuálnych pudov maloletých detí,

i) zobrazenie milostných scén bez zobrazenia nahoty, ktoré sú súčasťou dejovej línie,

j) zobrazenie správania s rizikom ublíženia na zdraví, ak nie je riziko ublíženia na zdraví dostatočne zreteľné, zobrazenie rizikových športových disciplín alebo fantazijných predstáv o nadľudských hrdinských výkonoch človeka mimo reálneho sveta, ktorých neadekvátna interpretácia vzhľadom na vek môže vyvolať u maloletých efekt napodobňovania, alebo

k) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne posolstvo diela alebo programu možno považovať za

primerané vekovej skupine maloletých od 12 rokov.

5) „Obsah audiovizuálnych diel, multimediálnych diel, programov poskytovaných prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programov alebo iných zložiek televíznej programovej služby sa posudzuje z hľadiska:

a) kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke programovej služby,

b) spôsobu a formy spracovania alebo zobrazenia jednotlivých hodnotiacich kritérií vzhľadom na charakter a druh diela alebo programu, umeleckého a morálneho posolstva diela alebo programu,

c) intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke televíznej programovej služby.“

6) Obsah každého audiovizuálneho diela, multimediálneho diela, programu poskytovaného prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, programu alebo inej zložky televíznej programovej služby sa klasifikuje samostatne; to neplatí pre zložku televíznej programovej služby, ktorá je určená na získanie a udržanie pozornosti verejnosti na vlastné vysielanie a programy (ďalej len "upútavka"). Obsah každej časti seriálu, série alebo cyklu sa klasifikuje osobitne.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiiu:

V sťažnosti smerujúcej voči programu *Farma* sa poukazovalo na to, že v nej dochádza ku konfliktom, pričom sa konkrétne spomínali problematické situácie súvisiace so súťažiacimi Mírom a Evou. Sťažovateľ sa zmienil, že účinkujúci *Míro* sa pohádal s *Evou*, pričom každá *Mírova* veta bola sprevádzaná nadávkou. Okrem sa toho sa súťažiaci *Míro*, podľa sťažovateľa, viackrát vyhrážal, že *Evu* udrie, a to opäť v sprievode hrubých vulgarizmov. Bolo uvádzané, že viaceré nadávky boli vypípané tak, že bolo počuť základ vulgarizmu. Spomenuté bolo tiež to, že sa program vysielal v repríze, a to v čase obeda, kedy program sledujú aj deti.

Charakteristika programu:

„Noví dobrodruhovia budú mať k dispozícii celé údolie.

Trinásta séria *Farmy* sa vracia späť ku koreňom. Pätnásť dobrodruhov bude musieť zabudnúť na luxus a hýčkanie, budú sa musieť pripraviť na skutočne drsné podmienky. Nový statok sa nachádza v horách Považského Inovca a farmári budú mať k dispozícii celé údolie aj s majestátnym bralom. Lokalita pripomína raj na zemi - krásne výhľady, les, trávnaté pastviny, ale určite pre niektorých farmárov to bude čisté peklo. Tentoraz ich nečakajú žiadne posteľe, dokonca ani steny. Jedinou hotovou a zariadenou stavbou je domček farmára týždňa. Čiastočne kompletná je aj kúpeľňa s drevenou kaďou. Sprchu budú mať obyvatelia statku vonku. Celému areálu dominuje spoločenská miestnosť. Respektíve jej základy. Farmári po príchode na statok nájdu iba strechu s podpornými trámami. Kým si nespravia steny a nábytok, budú vystavení vplyvu počasia. Navyše, pod strechou ich budú čakať aj prvé zvieratá. Kým im nepostavia vlastné výbehy a maštale, budú musieť spať s nimi. Domček farmára týždňa akoby sa zhmotnil z nejakého fantasy príbehu. Je čiastočne zapustený do zeme a vybavený romantickým nábytkom s nádychom dávnej minulosti. Toto bude jediný náznak

luxusu, s ktorým sa farmári stretnú. Pri pohľade na príbytok sluhov a duelantské chatky je jasné, že noci na Farme ľahké nebudú...“¹

V trinástej sérii reality show *Farma*, uvádzanej s podtitulom *Čakajte nečakané*, je moderátorkou opäť Eva Kramerová, ktorú diváci poznajú pod prezývkou Evelyn. Na farme súťažiacich znovu sprevádza aj hospodár Martin Bagar. V monitorovanej časti programu bol farmárom týždňa Miroslav Debnár, zvaný Mesut, ktorý tak vystupoval v mnohých scénach epizódy. Vo frekventovanej miere sa v časti vyskytoval tiež Miro, jeden zo sluhov. Rozoberal sa jeho vzťah so súťažiacou Stankou, ktorý prechádzal istou krízou a zároveň aj skúškou, keďže Stanka stála pred dilemou, či má pri voľbe (osôb do duelu) podporiť partnera alebo ho naopak nepodržať, a tým prejsť spolupatričnosť so ženskými účastníkmi súťaže a súčasne ochrániť samú seba pred možnými negatívnymi následkami. K druhej variante bola nabádaná hlavne farmárkou Evou, ktorej sa nepáčilo taktizovanie mužských súťažiacich využívajúcich existenciu spomínaného vzťahu. To vytváralo pôdu k ostrým tenziám medzi Mirom a Evou, ktoré vyvrcholili ku koncu časti. V rámci sledovanej epizódy sa výrazne rozoberal aj problém s perličkami, ktoré ušli zo statku. Jedna z nich bola usmrtená psom farmárov. Účinkujúci, vzhľadom na to, očakávali trest zo strany hospodára, ktorý však neprišiel.

Vzhľadom na predmet sťažnosti sme program analyzovali v súvislosti s ustanovením § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. (účinný od 1. 1. 2014), podľa ktorého je vysielateľ v súvislosti s klasifikáciou programov povinný „... zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu (ďalej len JSO).“ Osobitným predpisom je v tomto prípade Vyhláška č. 589/2007 Z. z. (účinná od 1. 1. 2014) ustanovujúca podrobnosti o používaní JSO.

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. uvádza v § 1 ods. 2 pri kritériách nevhodnosti programu do 15 rokov okrem iného aj kritérium písm.

f) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, alebo

g) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov.

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. uvádza v § 1 ods. 3 pri kritériách nevhodnosti programu do 12 rokov okrem iného aj kritérium písm.

k) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 12 rokov.

Počas monitoringu predmetného programu sme v jeho obsahu zaznamenali prejavy slovnej agresivity:

- **22:08:39** V rámci ďalších scén sa zobrazí tiež tá, v ktorej sa nachádzajú Miro, Eva a Stanka. V danej scéne nahnevaný Miro hovorí:

Miro: „Ty si veľká (vypípané, bez zobrazenia úst).“

Eva: „A my dvaja sme týmto pádom dorozprávaní.“

---

¹ https://farma.markiza.sk/aktualne/2036941_raj-na-zemi-alebo-ciste-peklo-takto-vyzera-nova-farma

- **22:09:20** Potom vidieť scénu (z predchádzajúcej časti), kde nazlostený Miro kričí na Michalu:

Miro: „*Jak ja po tebe požmurkujem, do (vypípané, bez detailného zobrazenia úst), keď vieš, že som so Stankou. Ti vravím rovno do očí, ty (vypípané).*“

Michala: „*O čo ti teraz ide, Mire?*“

Miro: „*(Vypípané, bez detailného zobrazenia úst), tebe o čo ide?*“

- **22:16:39** Miro, ktorý je v stajni s Mesutom, hovorí:

Miro: „*Miša nech nejde ani ku mojej hlave, chlope. Lebo jej (vypípané, bez zobrazenia tváre) pýsk. To človek nemá mať nervy, do (vypípané, bez zobrazenia tváre). Ja žmurkám na každého, ty (vypípané, bez zobrazenia úst). Na každého žmurkám. Ona príde a robí tu rozbroje len že by nás rozdelila, do (vypípané, Miro nie je v zábere). Čo to je za (vypípané, Miro nie je v zábere).*“

- **22:34:29** Petra je pri Michalovi, ktorý práve dojí kravu. V blízkosti sa nachádza aj Miro. Petra naznačuje, že za vzniknuté problémy by nemala byť zvažovaná vina, zo strany iných, na sluhov.

Michal: „*Absolútne, otvorí dakto (vypípané, bez detailného zobrazenia úst), more rozkopem, ty kokos. Nemôže povedať ako na sluhov, lebo len okolo Matúšovi je.*“ Michal a Miro sa zhodnú na tom, že Matúš nie úplne zvláda starostlivosť o zvereneného psa.

- **23:00:26** Trojica farmárov (Eva, Stanka a Miro) smeruje k lavičkám. Popritom Eva častuje Mira, ako majstra sveta, čo sa samotnému Mirovi nepáči. Stanka sa snaží situáciu upokojovať:

Eva: „*Majster sveta mi tvrdí, že to, že on bude sluha, on o tom nevedel, dohodnuté to nebolo. Ty si o tom nemala ani potuchy.*“

Stanka a Miro sa na seba pozerú.

Eva: „*Koho ty chceš (vypípané, bez zobrazenia úst), prosím ťa? Lebo ty zo seba robíš (vypípané, bez detailného zobrazenia úst). Ty si sa s chalanmi na niečom dohodol a teraz ty ideš zo mňa robiť tuto (vypípané), že ty si o tom nevedel, Stanka o tom nevedela. Jáj a prepáč, ja si ti vyhrážam, keby si chcela vedieť. Ja si ti vyhrážam.*“

Stanka: „*My máme dohodu medzi nami a myslím si, že je to fér.*“

Eva: „*Takže ty zo mňa (vypípané) robíš nebudeš, môj zlatý. Dobré? Ty tu chodíš jak blúdný Holanďan, (vypípané, Eva je otočená chrbtom) robíš, lebo si nasratý. Tam si sadneš, tam si sadneš, tam si sadneš. Si nasratý. Ty sa nerozprávaš s nikým a ja som sa zmenila?*“

Miro: „*Jasné, že hej.*“

Eva: „*Skús sa pozrieť tam, volá sa to že zrkadlo. Dobré? Pozri sa tam.*“

Miro: „*Tam som bol. A prečo sa ti klepú pysky, keď rozprávaš?*“

Eva: „*Pozri sa tam. Pretože mám nervy.*“

Miro: „*Nebude ani (nezrozumiteľné), do (vypípané), za to, že vieš robiť (vypípané, Miro nie je v zábere), ty. Každý to dovedie robiť, do (vypípané, bez detailného zobrazenia úst).*“

Eva: „*Uhm, no*“

Miro: „*Ty nevieš ani vôbec o mne ani mäkké p.*“

Eva: „*Ale ja som to kedy povedala, že viem o tebe? To ty tvrdíš.*“

Miro: „*Tak mne nenadávaj do (vypípané, Miro nie je v zábere), lebo ty si veľká (vypípané, Miro je otočený chrbtom).*“

Eva: „*A my dvaja sme týmto pádom dorozprávání, lebo ty sa nevieš správať. Ty sa tu chováš ako päťročné decko.*“

Miro: „*Ty kokos.*“

Eva: „*(vypípané, bez detailného zobrazenia úst) Stanku kade chodíš, prosím ťa.*“

Miro: „Kde (vypípané)?“

Eva: „Kde (vypípané, bez zobrazenia úst)? V živote na ňu by si nepovedal krivé slovo?“

V programe sme zaznamenali niekoľko nasledovné nevhodné výrazy:

•

nasratý (2x), *nasratá* (1x); Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 ide o hrubý výraz ►ten, kto pociťuje prudký hnev, zlosť či podráždenie.

- 22:10:14 Eva komentuje útek perličiek:

Eva: „Nenapadlo nás, aby sme tým (vypípané, bez zobrazenia úst) zastrihli krídielka, lebo to *prосто* nevieš. Nemáš to odkiaľ vedieť a pardon, že nadávam, ale **nasratá** som doteraz za to, lebo *prосто* tie vtáky sa nedajú chytiť.“

- 23:00:26 Trojica farmárov (Eva, Stanka a Miro) smeruje k lavičkám. Popritom Eva častuje Mira, ako majstra sveta, čo sa samotnému Mirovi nepáči. Stanka sa snaží situáciu upokojovať:

Eva: „Majster sveta mi tvrdí, že to, že on bude sluha, on o tom nevedel, dohodnuté to nebolo. Ty si o tom nemala ani potuchy.“

Stanka a Miro sa na seba pozerú.

Eva: „Koho ty chceš (vypípané, bez zobrazenia úst), *prosím ťa?* Lebo ty zo seba robíš (vypípané, bez detailného zobrazenia úst). Ty si sa s chalanmi na niečom dohodol a teraz ty ideš zo mňa robiť tuto (vypípané), že ty si o tom nevedel, Stanka o tom nevedela. Jáj a prepáč, ja si ti vyhrážam, keby si chcela vedieť. Ja si ti vyhrážam.“

Stanka: „My máme dohodu medzi nami a myslím si, že je to fér.“

Eva: „Takže ty zo mňa (vypípané) robiť nebudeš, môj zlatý. Dobré? Ty tu chodíš jak blúdný Holanďan, (vypípané, Eva je otočená chrbtom) robíš, lebo si **nasratý**. Tam si sadneš, tam si sadneš, tam si sadneš. Si **nasratý**. Ty sa nerozprávaš s nikým a ja som sa zmenila?“

Miro: „Jasné, že hej.“

•

rit' (1x), *u riti* (1x); Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 hrubý výraz *rit'* označuje zadnú (sedáciu) časť tela, zadok.

- 22:15:02 V dome sa Stanka rozpráva s Evou, ktorej vyjadruje vďaku za jej predošlé slová, pričom dodáva: „Som rada, že sa naše názory zhodujú, že to neni len môj výplod (vypípané, bez zobrazenia úst) z hlavy, vieš?“ Eva na kameru vyjadruje svoj úsudok, že Stanka potrebovala poradiť v prípade jej vzťahu s Mirom. Eva následne doplní: „Myslím si už, že aj jej sa dosť otvorili oči a uvedomuje si, že prišla sem kvôli niečomu a nie kvôli tomu, aby nejakému chalanovi zachraňovala **rit'** v kuse.“

- 22:16:39 Miro, ktorý je v stajni s Mesutom, hovorí:

Miro: „Miša nech nejde ani ku mojej hlave, chlope. Lebo jej (vypípané, bez zobrazenia tváre) **pysk**. To človek nemá mať nervy, do (vypípané, bez zobrazenia tváre). Ja žmurkám na každého, ty (vypípané, bez zobrazenia úst). Na každého žmurkám. Ona príde a robí tu rozbroje len že by nás rozdelila, do (vypípané, Miro nie je v zábere). Čo to je za (vypípané, Miro nie je v zábere).“

Mesut: „A Stanka čo na to hovorí?“

Miro: „Stanka verí jej. To jej málo, čo jej tu dám. Tak čo jej mám dať? Však som pri nej 24 hodín. Točím sa jej **u riti** jak pes.“

•

pysk (1x), *pysky* (1x); Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 hovorový expresívny výraz *pysk* označuje ľudské ústa, pery.

Eva: „*Skús sa pozrieť tam, volá sa to že zrkadlo. Dobré? Pozri sa tam.*“

Miro: „*Tam som bol. A prečo sa ti klepú **pysky**, keď rozprávaš?*“

Eva: „*Pozri sa tam. Pretože mám nervy.*“

•

do prdele (1x), *prdelka* (1x); Podľa Historického slovníka slovenského jazyka z r. 1991 – 2008* vulgárny výraz *prdel* označuje zadok.

- **22:11:07** Miro je v dome, v prítomnosti mnohých farmárov, a horlivo vraví: „*Ja s mojím kolenom som začal utekať ako (vypípané), lebo som počul, že sú d'alej v lese. Lebo som ich videl (vypípané, bez detailného zobrazenia úst) na kameňolome a idze hlas z lesa. Chlope, však oni boli, **do prdele** (čiastočne vypípané), desať metrov odo mňa.*“ a potom dodá, že jeho počínanie skončilo bez úspechu

- **23:10:37** Zostrih scén, ktoré budú v ďalšom diely. V jednej z nich možno pozorovať Natáliu, na ktorú hovorí David: „*Ja nemôžem mať takú peknú **prdelku** vedľa seba, keď som nemal mesiac sex. Chápeš to?*“

•

vole (4x); Slovné spojenie *ty vole* pochádza z českého jazyka. Tento výraz sa používa v hovorovej češtine. Môže sa používať v komunikačnej situácii ako expresívne oslovenie a taktiež ako expresívne vyjadrenie údivu či prekvapenia.

- **22:08:13** Krátky zostrih scén, zhŕňajúce to, čoho sa bude týkať epizóda. V zostrihu je zobrazená aj scéna, v ktorej Zdeněk komentuje úmrtie perličky: „***Ty vole**, on ju fakt (vypípané, bez zobrazenia úst či osoby), kámo*“ Na to konto Miroslav Debnár, zvaný Mesut, vraví: „*Toto bude ešte väčší (vypípané, bez zobrazenia úst) ako keby sa stratili.*“

- **22:21:33** Matúš na kameru poznamenáva, že sa spolu s ďalšími farmármi vybrali za perličkami nachádzajúcimi sa na lúke. Ďalej opisuje, že si nevšimol, že sa spolu s nimi vybral aj pes Roko. Keď však počul hulákanie perličky, vedel, že je zle. V zábere je vidieť lesný porast a zároveň je počuť Zdenka vraviaceho:

Zdeněk: „***Ty vole**, on ju fakt (vypípané, bez zobrazenia úst), kámo*“

Mesut: „*Kde je?*“

Zdeněk: „*Pod' sem, pod' sem.*“

Mesut: „*Ty kokos. Máme jednu aspoň.*“

(záber na perie a usmrtenú perličku)

Mesut: „*(vypípané, bez zobrazenia osoby), kámo. Toto bude ešte väčší (vypípané, bez zobrazenia úst) ako keby sa stratili.*“

David: „*Za to by mohli ísť poniektorí pastieri do (vypípané, bez zobrazenia osoby), (nezrozumiteľné).*“

Matúš: „*Mohla by ísť ona (nezrozumiteľné) het.*“

Zdeněk: „***Ty vole.***“

- **22:44:32** Štyria farmári (Michal, David, Mesut a Matúš) pokračujú v úprave modlitebného miesta. David a Michal sú pri kamennom oblúku, ktorý sa zlomí. Spolu ho držia v ruke a snažia sa riešiť problém, ktorý s ním nastal. Dávid to komentuje aj slovami: „**Ty vole.**“

•

po hovnách (2x); Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 hrubý výraz *hovno* označuje výkal.

- **22:45:21** V kuchyni sa Natália a Zdeněk venujú úprave perličky. Zdeněk odlomí hydine nohy, s ktorými potom smeruje k Natáliinej tvári, ktorá sa voči tomu ohradzuje:

Natália: „*Nie na tvár. Nie na tvár. Fakt na tvár nie. Však po hovnách to behalo.*“

Zdeněk: „*Ale, ty taky beháš.*“

Natália: „**Po hovnách.**“

•

v riti (1x); Podľa Synonymického slovníka slovenčiny z r. 2004 ide v prípade výrazu *v riti* o vulgárne synonymum slova *preč* vo význame vyjadrujúcom neprítomnosť, stratu, zmiznutie, poškodenie, zničenie niečoho.

- **22:35:44** Na farmu prichádza hospodár Martin, na čo upozorňuje ostatných Mesut. Monika na to reaguje slovami: „*A sme v riti, bojím sa. Nechcem ísť ešte domov.*“ a popritom sa líči.

•

fuck dat shit (1x); ide o anglické hovorové slovné spojenie nevhodného rázu, ktoré bolo vysielateľom preložené v titulkoch ako *kašlem na to*.

- **22:13:46** Miro a Stanka pokračujú v konverzácii, pričom Miro presviedča, že on nikoho iného nevábil a chce iba ju. Na to mu Stanka povie:

Stanka: „*Tak, (vypípané), nemáš dôvod žmurkať na inú ženu.*“

Miro: „*Keby som chcel (vypípané, Miro je otočený chrbtom), tak ich mám v Anglicku (nezrozumiteľné).*“

Stanka: „*Tak o tom nepochybujem.*“

Miro poukazuje na to, že vedie striedmy a nezhyrály život. Stanku však naďalej máta jeho údajné žmurkanie. Na kameru hovorí, že dôsledkom toho nepovažuje Mira za dôveryhodného človeka. Následne je počuť ako Miro hovorí Stanke:

Miro: „*Sú toxickí ľudia, ktorí chcú, do (vypípané, Miro nie je v zábere), dvoch ľudí. Fuck dat shit* (v titulkoch preložené ako: Kašlem na to!).“

•

papuľu (1x); Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 hrubý výraz *papuľa* označuje ústa.

- **22:50:31** Miro vedie s Evou rozhovor, v ktorom jej vyčítuje údajné vyhrážky. Eva sa ho dopytuje, o akých vyhrážkach hovorí:

Miro: „*Miša, keby to bol chlap, má papuľu* (vypípané, bez zobrazenia úst).

Zaznamenali sme viacero situácií, v ktorých sa nachádzali vyjadrenia zo strany účinkujúcich, ktoré boli prekryté zvukovou stopou:

- **22:08:13** Krátky zostrih scén, zhŕňajúce to, čoho sa bude týkať epizóda. V zostrihu je zobrazená aj scéna, v ktorej Zdeněk komentuje úmrtie perličky: „*Ty vole, on ju fakt (vypípané, bez zobrazenia úst či osoby), kámo*“ Na to konto Miroslav Debnár, zvaný Mesut, vraví: „*Toto bude ešte väčší (vypípané, bez zobrazenia úst) ako keby sa stratili.*“

- **22:08:39** V rámci ďalších scén sa zobrazí tiež tá, v ktorej sa nachádzajú Miro, Eva a Stanka. V danej scéne nahnevaný Miro hovorí:

Miro: „*Ty si veľká (vypípané, bez zobrazenia úst).*“

- **22:09:20** Potom vidieť scénu (z predchádzajúcej časti), kde nazlostený Miro kričí na Michalu:

Miro: „*Jak ja po tebe požmurkujem, do (vypípané, bez detailného zobrazenia úst), keď vieš, že som so Stankou. Ti vravím rovno do očí, ty (vypípané).*“

Michala: „*O čo ti teraz ide, Mire?*“

Miro: „*(Vypípané, bez detailného zobrazenia úst) tebe o čo ide?*“

Následne je vidieť ako Mesut opravuje vstupné dvere. V ďalšej scéne vidieť Evu, ktorá počúva Mesuta oznamujúceho útek perličiek. Je počuť nahnevanú Evu, čo to komentuje:

Eva: „*Do (vypípané), s týmito (vypípané) sliepkami (vypípané).*“ (pozn.: Eva nebola v zábere)

- **22:10:14** Eva komentuje útek perličiek:

Eva: „*Nenapadlo nás, aby sme tým (vypípané, bez zobrazenia úst) zastrihli krídielka, lebo to prosto nevieš. Nemáš to odkiaľ vedieť a pardon, že nadávam, ale nasratá som doteraz za to, lebo prosto tie vtáky sa nedajú chytiť.*“ Hneď na to sa zobrazí scéna z domu, kde Eva vraví:

Eva: „*Už ma to nebaví furt (vypípané, bez detailného zobrazenia tváre) niečo naháňať.*“

Michala hovorí na kameru slová dotýkajúce sa zmiznutých perličiek a možných následkov.

Takisto Stanka a Miro idúci po lúke rozoberajú problém s hydinou, pričom Stanka je zvedavá, aký ich postihne trest. Miro okrem iného vraví: „*Oni tak jak bažanti, kokos, fakt (vypípané, bez detailného zobrazenia tváre).*“

- **22:11:07** Miro je v dome, v prítomnosti mnohých farmárov, a horlivo vraví: „*Ja s mojím kolenom som začal utekať ako (vypípané), lebo som počul, že sú ďalej v lese. Lebo som ich videl (vypípané, bez detailného zobrazenia úst) na kameňolome a idze hlas z lesa. Chlope, však oni boli, do prdele (čiastočne vypípané), desať metrov odo mňa.*“

- **22:12:00** Eva a Mesut sa trápia s inštaláciou vchodových dverí do domu. Nespokojný Mesut popri práci hovorí: „*Nič (vypípané, bez zobrazenia úst). To sú horšie dvere, do (vypípané, Mesut je otočený chrbtom), ako keby sme si ich mali vyrobiť. To ti hovorím. Sa tu (vypípané, bez zobrazenia tváre) s jednými dverami šiestu hodinu. A tu robota stojí. To už zajtra začneme, (vypípané, Mesut je otočený chrbtom). Ja si musím ešte urobiť oné, vieš, víno a tie včely.*“

- **22:12:48** Medzitým Miro a Stanka na lúke rozoberajú svoj vzťah. Miro jej vyznáva svoje pocity. Stanka mu vraví, že ona nechce počuť slova či sľuby. Potom dodá: „*Ja to chcem vidieť. Ja to chcem vidieť, aby mi tu, (vypípané), nehovoril, že ty po mne žmurkáš, chápeš?*“

- **22:13:46** Miro a Stanka pokračujú v konverzácii, pričom Miro presviedča, že on nikoho iného nevábil a chce iba ju. Na to mu Stanka povie:

Stanka: „*Tak, (vypípané), nemáš dôvod žmurkať na inú ženu.*“

Miro: „*Keby som chcel* (vypípané, Miro je otočený chrbtom), *tak ich mám v Anglicku* (nezrozumiteľné).“

Stanka: „*Tak o tom nepochybujem.*“

Miro poukazuje na to, že vedie striedmy a nezhýralý život. Stanku však naďalej máta jeho údajné žmurkanie. Na kameru hovorí, že dôsledkom toho nepovažuje Mira za dôveryhodného človeka. Následne je počuť ako Miro hovorí Stanke:

Miro: „*Sú toxickí ľudia, ktorí chcú, do* (vypípané, Miro nie je v zábere), *dvoch ľudí. Fuck dat shit* (v titulkoch preložené ako: Kašlem na to!).“

- **22:15:02** V dome sa Stanka rozpráva s Evou, ktorej vyjadruje vďaku za jej predošlé slová, pričom dodáva: „*Som rada, že sa naše názory zhodujú, že to neni len môj výplod* (vypípané, bez zobrazenia úst) *z hlavy, vieš?*“

- **22:17:52** Mesut bilancuje (spolu s troma sŕažiacimi), čo sa stihlo urobiť a čo ešte chýba. Mesut, hovoriac na kameru, sa vracia k problematike uniknutej hydiny. Okrem iného vraví: „*Akonáhle som zašuchoril s niečím, to hneď vyletelo, ty* (vypípané, bez zobrazenia tváre) *na dvadsať metrov...*“ a svoj výstup uzatvorí konštatovaním, že uniklo všetkých trinásť perličiek.

- **22:19:03** Petra a Mesut vedú v izbe spoločnú debatu týkajúcu sa hernej taktiky (vyraďovanie, určovanie sluhov). Mesut, popri inom, povie:

Mesut: „*Že ja som nechcel dávať ani Mikiho za sluhu, keď,* (vypípané), *vidíš, ako on robí.*“

Petra: „*No však jasné, Miki je mega šikovný.*“

Mesut: „*A hlavne oné Miro, vidíš, do* (vypípané). *Trikrát mu povieš, že umyť riad a vkuse chodí len, sedí na senníku ako vajčiak.*“

- **22:20:05** Komentátor konštatuje, že farmárov čaká tvrdý zákulisný boj, keďže sa chystá výber dvojice, ktorá pôjde do duelu. Mesut a Miro sa rozprávajú o zmiznutých perličkách. Miro ukončí rozhovor slovami: „(Vypípané, bez detailného zobrazenia úst). *Možno prídu, uvidíme.*“ Mesut poznamená, že zmiznutú hydinu vôbec nepočuje. V dome Petra povie Mesutovi, že sa jej zdá, že ráno počula perličky. Po chvíli sa k téme pridá Eva, ktorá sa dá do reči s Mesutom. Rozpráva mu, za akých okolností počula ráno hydinu: „*Ležím, ležím, počúvam ten hlas a hovorím, do* (vypípané, Eva je otočená chrbtom), *prepelice.*“

- **22:21:33** Matúš na kameru poznamenáva, že sa spolu s ďalšími farmármi vybrali za perličkami nachádzajúcimi sa na lúke. Ďalej opisuje, že si nevšimol, že sa spolu s nimi vybral aj pes Roko. Keď však počul hulákanie perličky, vedel, že je zle. V zábere je vidieť lesný porast a zároveň je počuť Zdenka vraviaceho:

Zdeněk: „*Ty vole, on ju fakt* (vypípané, bez zobrazenia úst), *kámo*“

Mesut: „*Kde je?*“

Zdeněk: „*Pod' sem, pod' sem.*“

Mesut: „*Ty kokos. Máme jednu aspoň.*“

(záber na perie a usmrtenú perličku)

Mesut: „(vypípané, bez zobrazenia osoby), *kámo. Toto bude ešte väčší* (vypípané, bez zobrazenia úst) *ako keby sa stratili.*“

David: „*Za to by mohli ísť poniektorí pastieri do* (vypípané, bez zobrazenia osoby), (nezrozumiteľné).“

- **22:33:06** Zobrazujú sa zábery ukazujúce to, ako farmári (pod taktovkou Mira) zvládajú starostlivosť o dobytok. Komentátor spomenie nepríjemnosti, ktorými si Miro musel za posledné dni prejsť. Miro, pri práci so senom, na margo psa Roka povie:

Miro: „(Vypípané, bez detailného zobrazenia úst) *prepelicu* (vypípané, bez zobrazenia úst) *pes, do* (vypípané, bez zobrazenia úst). *Ta ja na neho kričím, tu sa rve na neho, lebo začína na husi. Ja mu tak urobím, fuj nesmieš, do* (vypípané, bez detailného zobrazenia úst). Ja to (vypípané, bez zobrazenia osoby v zábere). *Ja psa na starosti nemám.*“

- **22:34:29** Petra je pri Michalovi, ktorý práve dojí kravu. V blízkosti sa nachádza aj Miro. Petra naznačuje, že za vzniknuté problémy by nemala byť zvažovaná vina, zo strany iných, na sluhov.

Michal: „*Absolútne, otvorí dakto* (vypípané, bez detailného zobrazenia úst), *more rozkopem, ty kokos. Nemôže povedať ako na sluhov, lebo len okolo Matúšovi je.*“ Michal a Miro sa zhodnú na tom, že Matúš nie úplne zvláda starostlivosť o zverenieho psa. Petra sa pýta, či si myslia, že niekto spomedzi farmárov prizná svoju chybu. Miro na to odvetí: „*Ja poviem kludne. Prečo nie? Je to Matúšova vina. Ja som to povedal aj tam dole. To nie je môj pes, do* (vypípané, bez detailného zobrazenia úst).“

- **22:39:28** V dome sa hospodár dopytuje na to, kto sa chce zaoberať výrobou syra. Ako prvá sa prihlási Nikola (vybraná je aj Michala), pričom Mesut na kameru kritizuje Nikolinu iniciatívu. Po chvíli už hospodár dáva Nikole a Michale inštrukcie, ako vyrábať syr. Medzitým Mesut pozerá poštovú schránku a zisťuje, že je prázdna, čo komentuje slovami:

Mesut: „(Vypípané, bez zobrazenia tváre), *všetci na mňa* (vypípané, bez zobrazenia tváre).“

- **22:50:31** Miro vedie s Evou rozhovor, v ktorom jej vyčítuje údajné vyhrážky. Eva sa ho dopytuje, o akých vyhrážkach hovorí:

Miro: „*Miša, keby to bol chlap, má papuľu* (vypípané, bez zobrazenia úst). *To na sto percent. Klamstvám neznášam a* (vypípané, bez detailného zobrazenia úst) *neznášam.*“

Eva: „A v čom som ti klamala?“

Miro: „*V čom? Si úplne iná, Eva. Úplne iná.*“

Eva: „*V čom?*“

Miro: „*Odkedy si prišla naspäť, točíš bandu. To, že Mirku si nahovorila, to verím tomu.*“

Eva: „*No a?*“

Miro: „*Ďalej, vyhrážky. Vyhrážky dávaš.*“

Eva: „*Vyhrážky?*“

Miro: „*Kvôli čomu?*“

Eva: „*Vyhrážky?*“

Miro: „*Že sa s ňou neporozprávaš nikdy v živote.*“

Eva: „*A to máš odkiaľ, môj drahý? Ty si bol prítomný, keď sme sa rozprávali?*“

Miro: „*Môžem byť.*“

Eva: „*Môžeš byť.*“

Miro: „*Veľmi rád.*“

Eva: „*A úplne s kludom. Ja s tým nemám problém.*“

Miro: „*Si iná. Ja mám oči na stopkách, Eva*“

Eva: „*Mirko môj zlatý.*“

Miro: „*To, že mi Miša príde a* (vypípané, bez detailného zobrazenia úst) *hovori.*“

Eva: „*Teraz budem rozprávať ja, dobre?*“

Miro: „*Nie!*“

Eva: „*Ty mne ideš rozprávať.*“

Miro: „*Nie.*“

Eva: „*Buď ticho a počúvaj láskavo.*“

Miro: „*Nie, nebudem ticho. Absolútne.*“

Eva: „*Lebo ty si vymýšľaš* (vypípané, bez detailného zobrazenia úst), *tak teraz buď ticho a počúvaj. Ty si myslíš, že ja som padla z jahody alebo odkiaľ?*“

23:00:26 Trojica farmárov (Eva, Stanka a Miro) smeruje k lavičkám. Popritom Eva častuje Mira, ako majstra sveta, čo sa samotnému Mirovi nepáči. Stanka sa snaží situáciu upokojovať:

Eva: „Majster sveta mi tvrdí, že to, že on bude sluha, on o tom nevedel, dohodnuté to nebolo. Ty si o tom nemala ani potuchy.“

Stanka a Miro sa na seba pozerú.

Eva: „Koho ty chceš (vypípané, bez zobrazenia úst), prosím ťa? Lebo ty zo seba robíš (vypípané, bez detailného zobrazenia úst). Ty si sa s chalanmi na niečom dohodol a teraz ty ideš zo mňa robiť tuto (vypípané), že ty si o tom nevedel, Stanka o tom nevedela. Jáj a prepáč, ja si ti vyhrážam, keby si chcela vedieť. Ja si ti vyhrážam.“

Stanka: „My máme dohodu medzi nami a myslím si, že je to fér.“

Eva: „Takže ty zo mňa (vypípané) robiť nebudeš, môj zlatý. Dobré? Ty tu chodíš jak blúdný Holanďan, (vypípané, Eva je otočená chrbtom) robíš, lebo si nasratý. Tam si sadneš, tam si sadneš, tam si sadneš. Si nasratý. Ty sa nerozprávaš s nikým a ja som sa zmenila?“

Miro: „Jasné, že hej.“

Eva: „Skús sa pozrieť tam, volá sa to že zrkadlo. Dobré? Pozri sa tam.“

Miro: „Tam som bol. A prečo sa ti klepú pysky, keď rozprávaš?“

Eva: „Pozri sa tam. Pretože mám nervy.“

Miro: „Nebude ani (nezrozumiteľné), do (vypípané), za to, že vieš robiť (vypípané, Miro nie je v zábere), ty. Každý to dovedie robiť, do (vypípané, bez detailného zobrazenia úst).“

Eva: „Uhm, no“

Miro: „Ty nevieš ani vôbec o mne ani mäkké p.“

Eva: „Ale ja som to kedy povedala, že viem o tebe? To ty tvrdíš.“

Miro: „Tak mne nenadávaj do (vypípané, Miro nie v zábere), lebo ty si veľká (vypípané, Miro je otočený chrbtom).“

Eva: „A my dvaja sme týmto pádom dorozprávani, lebo ty sa nevieš správať. Ty sa tu chováš ako päťročné decko.“

Miro: „Ty kokos.“

Eva: „(vypípané, bez detailného zobrazenia úst) Stanku kade chodíš, prosím ťa.“

Miro: „Kde (vypípané)?“

Eva: „Kde (vypípané, bez zobrazenia úst)? V živote na ňu by si nepovedal krivé slovo?“

- **23:01:54** Miro sa dušuje, že na Stanku nepovedal krivé slovo. Eva mu však pripomína:

Eva: „Keď sme my dvaja boli sluhovia, prišiel si za mnou a povedal si mi, že, do (vypípané, bez detailného zobrazenia úst), taká pubertáčka.“

Miro: „A čo je na tom?“

Eva: „Na tom není nič. Ale prečo jej potom (vypípané, bez detailného zobrazenia tváre) do hlavy, že v živote si o nej nič zlé nepovedal?“

Miro: „Nepovedal som na ňu nič zlé.“

Eva: „Že sa s takouto pubertáčkou nejdeš zahadzovať a s takouto žiarlivou a nejdeš ju mať na krku. To si tiež nepovedal?“

Miro: „Lebo mal som nervy. Ona o tom vie.“

Eva: „A čo keď si mal nervy? Ona, keď má na teba nervy, tak nechodí za každým a nerozpráva že aký si (vypípané, bez detailného zobrazenia úst) a ako sa správaš. Ak sa chceš rozprávať, rozprávať sa môžeme. Ja problém nemám. Ale vyprosím si, aby si mi trieskal (vypípané, bez detailného zobrazenia úst) do očí. Ja som ti neklamala ani raz a ak ty chceš v tomto pokračovať, nech sa páči, ale tým pádom sa nemáme o čom rozprávať. Ja idem radšej niečo robiť.“

Eva sa zdvihne a odchádza preč od Mira a Stanky. Stanka na kameru vraví, že sa Mira možno mohla zastáť.

23:02:58 Eva v kuchyni (pred ženami) ironicky interpretuje to, čo jej Miro predtým povedal. Eva na kameru objasňuje, čo Stanke, v prípade voľby, hovorila. Mesut sa rozpráva s Evou, pričom prejavuje túžbu, aby Miro vypadol. Eva mu naznačí, že vedela o mužskej dohode:

Mesut: „*A ty si o tom z kade vedela?*“

Eva: „*Mám oči a nie som* (vypípané, bez detailného zobrazenia úst).“

Mesut: „*A čo sme také? Lebo sme boli* (vypípané, Mesut je otočený chrbtom), *hej, tak sme tu vyhukovali.*“

Eva: „*Ja neviem, proste som sa to dozvedela.*“

Mesut: „*Z kade si vedela?* (vypípané, bez detailného zobrazenia úst).“

- **23:05:44** Na farmu prichádza Evelyn. Súťažiaci sa na to konto usadia okolo ohňa. Evelyn načne komunikáciu s Mesutom – farmárom týždňa, ktorý jej popíše svoje dojmy. Moderátorka svoju pozornosť potom presunie na Stanku. Tej dá nakoniec aj drahokam, ktorý jej zabezpečuje extra hlas pri voľbe. Evelyn sa obracia na Evu v prípade otázky týkajúcej sa drahokamu. Obdobnú otázku smeruje aj na Mira, ktorý na to povie:

Miro: „*Hej, ja som povedal, že som úplný* (vypípané).“

Evelyn: „*Miro.*“

- **23:10:44** Pokračuje zostrih scén. Michal príde za Mirom a Matúšom, pričom im vraví: „Ešte pred dvoma dňami hovorí, treba ty (vypípané, bez detailného zobrazenia úst) (nezrozumiteľné) nejsou, vole, ty slepice.“ V ďalšej zo scén je zobrazené aj modlitebné miesto, kde Michal

(v prítomnosti Matúša, Davida a Mesuta) povie: „*Stratil penis, našla mu tam mušlička.*“

Potom je vidieť Stanku s hrabľam, ktorá hovorí: „*Doobeda* (nezrozumiteľné) *stále, čo, do* (vypípané, Stanka je otočená chrbtom ku kamere).“

Prítomné boli aj scény, v ktorých zazneli vyjadrenie s erotickým podtónom:

- **22:45:21** V kuchyni sa Natália a Zdeněk venujú úprave perličky. Zdeněk odlomí hydine nohy, s ktorými potom smeruje k Natáliiinej tvári, ktorá sa voči tomu ohradzuje:

Natália: „*Nie na tvár. Nie na tvár. Fakt na tvár nie. Však po hovných to behalo.*“

Zdeněk: „*Ale, ty taky beháš.*“

Natália: „*Po hovných.*“

Zdeněk: „*Ty taky tím čuráš a pak se toho musíme dotýkat.*“

Natália vezme do rúk jednu nohu perličky a začne ňou hladkať Zdenkovu hrud', pričom vraví:

Natália: „*Ó Zdenku.*“

Zdeněk: „*Neblbni, už mě vzrušuješ tak. Ještě mě budeš vzrušovat tady končetinami.*“

- **22:46:52** Traja farmári (Petra, Matúš, David) zbierajú kamene do voza. Neďaleko stojí Michal.

Matúš: „*Ale je tu jedna podmienka, Peťka, že ty musíš stále pred nami a zohýnať sa pred nami po tie kamene.*“

Michal: „*Hej, nikdy nie za.*“

Matúš: „*Nikdy nie za, presne.*“

Petra: „*Prepáčte, ja sa ospravedlňujem.*“

Petra ide ku kameňom a zohne sa.

Michal: „*Pekne predklon. Tak a mierne zobrat'.*“

David: „*A nie je ti teplo náhodou?*“

Michal: „*Ste si bikini mohli dať.*“

Petra: „Zdá sa ti, že som málo vyzlečená?“

Michal: „Čo si si nedala bikini? Pišulka by dýchala fajne trošku.“

- **23:10:37** Zostrih scén, ktoré budú v ďalšom diely. V jednej z nich možno pozorovať Natáliu, na ktorú hovorí David: „Ja nemôžem mať takú peknú prdelku vedľa seba, keď som nemal mesiac sex. Chápeš to?“

- **23:10:44** Pokračuje zostrih scén. Michal príde za Mirom a Matúšom, pričom im vraví: „Ešte pred dvoma dňami hovorí, treba ty (vypípané, bez detailného zobrazenia úst) (nezrozumiteľné) nejsou, vole, ty slepice.“ V ďalšej zo scén je zobrazené aj modlitebné miesto, kde Michal

(v prítomnosti Matúša, Davida a Mesuta) povie: „Stratil penis, našla mu tam mušlička.“

* * *

Predmetný program sme posudzovali z hľadiska formy a spôsobu spracovania, intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií a charakteru programu tak, ako to uvádza § 1 ods. 5 vyhlášky 589/2007 Z. z, ako i z kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti.

Reality show *Farma* vytvára ako súťaž vysoko konkurenčné prostredie. Z toho dôvodu je možné očakávať, že medzi súťažiacimi bude panovať aj isté miera animozity a rivality. Súťaže sa dobrovoľne zúčastňujú osoby, a to s rôznym typom motivácie. Do programu sú veľakrát vyberané aj kontroverzejšie osobnosti, ktoré majú väčšiu náchylnosť dostávať sa do konfliktných situácií, pričom tie sme zaznamenali i v monitorovanej epizóde. Konflikty prerástli aj do prejavov slovnej agresivity, podľa nášho názoru však nižšej intenzity. Hlavným aktérom týchto prejavov správania bol jednoznačne súťažiaci Miro, ktorý zastával úlohu sluhu. Slovná agresivita bola u neho badateľná vo vypäťoch a z jeho pohľadu citlivých situáciách, keďže spravidla vždy nejakým spôsobom súviseli s jeho partnerským vzťahom so súťažiacou Stankou. Svojimi vyjadreniami smerom k Michale sa ohradzoval voči tomu, že jej mal vyjadrovať náklonnosť. Značne intenzívnejší bol jeho konflikt so súťažiacou Evou, ktorú považoval za osobu, ktorá sa vyhráža a robí nátlak na jeho partnerku. Temperamentnú Evu invetívny nezastrašili a ráznym spôsobom vedela reagovať na Mirove útočné vyjadrenia. Daný konflikt sa vo veľkej miere spájal s používaním výrazov, ktoré boli vysielateľom scenzurované, a tak v ňom teda nezaznel nijaký hrubý vulgarizmus v celej svojej dĺžke, ktorý by mohol byť jednoznačne rozpoznateľný. Vyhrážky vyslovené Mirom resp. Michalom pri prejavoch agresivity neboli kategorické (niesli sa totiž v duchu: ak by bola Michala chlap, tak...; ak by tu práve teraz bola, tak...). Zobrazenie slovnej agresivity tak podľa nášho názoru zodpovedalo kritériám nevhodnosti do 12 rokov. Z vyššie uvedených úsekov programu vyplýva, že mnoho účinkujúcich sa často prejavovalo výrazmi, ktoré boli prekryté (Mesut, Eva, Matúš, Miro...), zvukovou stopou. Môžeme skonštatovať, že vo väčšine prípadov nebolo jasné, čo súťažiaci vyslovil (osoba sa nenachádzala v zábere, bola otočená chrbtom, či nebola detailne zachytená jej tvár). Nevhodné výrazy, ktoré zazneli bez prekrytia zvukom boli skôr ojedinelé a na krátkej časovej ploche. Je možné konštatovať, že medzi nimi prevažovali tie, ktoré spadajú pod kritériá nevhodnosti pre maloletých do 12 rokov.

Na základe vyššie uvedeného konštatujeme, že programu bol odvysielaný v súlade s ustanovením Vyhlášky JSO, tým pádom vysielateľ neporušil ustanovenie § 20 ods. 3 ZVR.

ZÁVER:

Na základe uvedeného sa domnievame, že vysielateľ odvysielaním programu *Farma* dňa 6. 10. 2021 o cca 22:08 h a v repríze odvysielanej dňa 7. 10. 2021 o cca 13:53 h na programovej službe TV MARKÍZA s označením JSO ako nevhodný do 12 rokov neporušil ustanovenie § 20 ods. 3 ZVR.

Sťažnosť navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnenú**.

K bodu č.

16

Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (sťažnosť č. 1418/SO/2021)

Monitorované vysielanie: Farma
Deň vysielania: 6. 10. 2021
Čas vysielania: cca 22:08:13 h
Označenie podľa JSO: 12

- časový kód cca:

22:05:00 začiatok monitorovaného záznamu

- prebiehajúci program *Utajený šéf* 12
- koniec programu *Utajený šéf* 12
- sponzorský odkaz (Acylpyrin)
- oznam o programe *Oteckovia* 12
- sponzorské odkazy (Kocht, Orion tip)

22:08:13 začiatok programu *Farma* 12

Krátky zostrih scén, zhŕňajúce to, čoho sa bude týkať epizóda. V zostrihu je zobrazená aj scéna, v ktorej Zdeněk komentuje úmrtie perličky: „Ty vole, on ju fakt (vypípané, bez zobrazenia úst či osoby), kámo“ Na to konto Miroslav Debnár, zvaný Mesut, vraví: „Toto bude ešte väčší (vypípané, bez zobrazenia úst) ako keby sa stratili.“

22:08:39 V rámci ďalších scén sa zobrazí tiež tá, v ktorej sa nachádzajú Miro, Eva a Stanka. V danej scéne nahnevaný Miro hovorí:

Miro: „*Ty si veľká* (vypípané, bez zobrazenia úst).“

Eva: „*A my dvaja sme týmto pádom dorozprávání.*“

Úvodná znelka

22:08:57 Zobrazujú sa scény z prechádzajúcich častí programu. Je možné vidieť tmavý záber zo spálne a zároveň počuť Mira, ktorý žiada o podržanie v hre. Potom sa zobrazia traja mužskí súťažiaci sediaci na lúke. Následne je vidieť Mesuta, ktorý v miestnosti komunikuje s Davidom. Eva sa v spoločnosti ďalších štyroch žien negatívne vyjadruje o Mirovi. Ďalej sa zobrazí scéna, v ktorej Mesut (farmár týždňa) vybral pri stole dvoch sluhov (Natáliu a Mira).

22:09:20 Potom vidieť scénu (z predchádzajúcej časti), kde nazlostený Miro kričí na Michalu: Miro: „*Jak ja po tebe požmurkujem, do* (vypípané, bez detailného zobrazenia úst), *keď vieš, že som so Stankou. Ti vravím rovno do očí, ty* (vypípané).“

Michala: „*O čo ti teraz ide, Mire?*“

Miro: „(Vypípané, bez detailného zobrazenia úst), *tebe o čo ide?*“

Následne je vidieť ako Mesut opravuje vstupné dvere. V ďalšej scéne vidieť Evu, ktorá počúva Mesuta oznamujúceho útek perličiek. Je počuť nahnevanú Evu, čo to komentuje:

Eva: „*Do* (vypípané), *s týmito* (vypípané) *sliepkami* (vypípané).“ (pozn.: Eva nebola v zábere)

Mesut, v poslednej zobrazenej scéne z predchádzajúcej časti, vyjadruje svoju zúfalosť z toho, že im každý týždeň ujde nejaké zviera.

22:09:39 Skupina farmárov ide po lúke. Po chvíli Mesut, v detailnom zábere, vraví, že sa neobáva konzekvencií v prípade zmiznutých perličiek. Prestrih. V dome sa Mesut, v prítomnosti ďalších farmárov, vyjadruje k problematike del'by práce. Je tam aj Eva, ktorá však s ostatnými rieši to, kde sú sliepky.

22:10:14 Eva komentuje útek perličiek:

Eva: „*Nenapadlo nás, aby sme tým* (vypípané, bez zobrazenia úst) *zastrihli krídielka, lebo to prosto nevieš. Nemáš to odkiaľ vedieť a pardon, že nadávam, ale nasratá som doteraz za to, lebo prosto tie vtáky sa nedajú chytiť.*“ Hneď na to sa zobrazí scéna z domu, kde Eva vraví:

Eva: „*Už ma to nebaví furt* (vypípané, bez detailného zobrazenia tváre) *niečo naháňať.*“

Michala hovorí na kameru slová dotýkajúce sa zmiznutých perličiek a možných následkov. Takisto Stanka a Miro idúci po lúke rozoberajú problém s hydinou, pričom Stanka je zvedavá, aký ich postihne trest. Miro okrem iného vraví: „*Oni tak jak bažanti, kokos, fakt* (vypípané, bez detailného zobrazenia tváre).“

22:11:07 Miro je v dome, v prítomnosti mnohých farmárov, a horlivo vraví: „*Ja s mojím kolenom som začal utekať ako* (vypípané), *lebo som počul, že sú ďalej v lese. Lebo som ich videl* (vypípané, bez detailného zobrazenia úst) *na kameňolome a idze hlas z lesa. Chlope, však oni boli, do prdele* (častočne vypípané), *desať metrov odo mňa.*“ a potom dodá, že jeho počínanie skončilo bez úspechu. Miro na kameru tvrdí, že každý zo súťažiacich je zodpovedný za útek hydiny. V dome sa Miro zhodol aj s ďalšími, že hydina sa nedá chytiť. Mesut na kameru hovorí, že Mira neobviňuje zo straty a zároveň dodá, že je pripravený sa ho v prípade potreby zastat' a prevziať zodpovednosť.

22:12:00 Eva a Mesut sa trápia s inštaláciou vchodových dverí do domu. Nespokojný Mesut popri práci hovorí: „*Nič* (vypípané, bez zobrazenia úst). *To sú horšie dvere, do* (vypípané, Mesut je otočený chrbtom), *ako keby sme si ich mali vyrobiť. To ti hovorím. Sa tu* (vypípané,

bez zobrazenia tváre) s jednými dverami šiestu hodinu. A tu robota stojí. To už zajtra začneme, (vypípané, Mesut je otočený chrbtom). *Ja si musím ešte urobiť oné, vieš, víno a tie včely.*“

22:12:48 Medzitým Miro a Stanka na lúke rozoberajú svoj vzťah. Miro jej vyznáva svoje pocity. Stanka mu vraví, že ona nechce počuť slova či sľuby. Potom dodá: „*Ja to chcem vidieť. Ja to chcem vidieť, aby mi tu, (vypípané), nehovoril, že ty po mne žmurkáš, chápeš?*“ Stanka ďalej poukazuje na to, že jej správanie je, napriek mladému veku, zodpovedné. Miro sa ohradzuje a tvrdí Stanke, že na ňom vidí iba chyby. Stanka mu na to konto zopakuje, že chce, miesto slov, vidieť z jeho strany činy. Miro na kameru tvrdí, že on nevyvolal hádky.

22:13:46 Miro a Stanka pokračujú v konverzácii, pričom Miro presviedča, že on nikoho iného nevábil a chce iba ju. Na to mu Stanka povie:

Stanka: „*Tak, (vypípané), nemáš dôvod žmurkať na inú ženu.*“

Miro: „*Keby som chcel (vypípané, Miro je otočený chrbtom), tak ich mám v Anglicku (nezrozumiteľné).*“

Stanka: „*Tak o tom nepochybujem.*“

Miro poukazuje na to, že vedie striedmy a nezhýralý život. Stanku však naďalej máta jeho údajné žmurkanie. Na kameru hovorí, že dôsledkom toho nepovažuje Mira za dôveryhodného človeka. Následne je počuť ako Miro hovorí Stanke:

Miro: „*Sú toxickí ľudia, ktorí chcú, do (vypípané, Miro nie je v zábere), dvoch ľudí. Fuck dat shit (v titulkoch preložené ako: Kašlem na to!).*“

Stanka na kameru konštatuje, že ich spoločná budúcnosť je otázná.

22:15:02 V dome sa Stanka rozpráva s Evou, ktorej vyjadruje vďaku za jej predošlé slová, pričom dodáva: „*Som rada, že sa naše názory zhodujú, že to není len môj výplod (vypípané, bez zobrazenia úst) z hlavy, vieš?*“ Eva na kameru vyjadruje svoj úsudok, že Stanka potrebovala poradiť v prípade jej vzťahu s Mirom. Eva následne doplní: „*Myslím si už, že aj jej sa dosť otvorili oči a uvedomuje si, že prišla sem kvôli niečomu a nie kvôli tomu, aby nejakému chalanovi zachraňovala riti v kuse.*“ Stanka a Eva pokračujú v debate dotýkajúcej sa Mirovho očakávania, že Stanka bude konať v jeho prospech. Eva sa k danej veci ešte vysloví na kameru.

22:16:39 Miro, ktorý je v stajni s Mesutom, hovorí:

Miro: „*Miša nech nejde ani ku mojej hlave, chlope. Lebo jej (vypípané, bez zobrazenia tváre) pýsk. To človek nemá mať nervy, do (vypípané, bez zobrazenia tváre). Ja žmurkám na každého, ty (vypípané, bez zobrazenia úst). Na každého žmurkám. Ona príde a robí tu rozbroje len že by nás rozdelila, do (vypípané, Miro nie je v zábere). Čo to je za (vypípané, Miro nie je v zábere).*“

Mesut: „*A Stanka čo na to hovorí?*“

Miro: „*Stanka verí jej. To jej málo, čo jej tu dám. Tak čo jej mám dať? Však som pri nej 24 hodín. Točím sa jej u riti jak pes.*“

Miro na kameru vraví, že ho štvú komplikácie súvisiace so Stankou. Medzitým sa na Mira pýta Natália (keďže neumyl riad). K vzťahu Mira a Stanky sa na kameru vyjadruje i Mesut. Ten naznačuje, že za ich problémami môže stáť aj Stankina žiarlivosť.

22:17:52 Mesut bilancuje (spolu s troma súťažiacimi), čo sa stihlo urobiť a čo ešte chýba. Mesut, hovoriac na kameru, sa vracia k problematike uniknutej hydiny. Okrem iného vraví: „*Akonáhle som zašuchoril s niečím, to hneď vyletelo, ty (vypípané, bez zobrazenia tváre) na dvadsať metrov...*“ a svoj výstup uzatvorí konštatovaním, že uniklo všetkých trinásť perličiek.

Po chvíli je vidieť, ako Mesut a Zdeněk naplňajú fľaše vínom. Zdeněk potom na kameru okomentuje kvalitu samotného vína.

22:19:03 Petra a Mesut vedú v izbe spoločnú debatu týkajúcu sa hernej taktiky (vyraďovanie, určovanie sluhov). Mesut, popri inom, povie:

Mesut: „*Že ja som nechcel dávať ani Mikiho za sluhu, keď*, (vypípané), *vidíš, ako on robí.*“

Petra: „*No však jasné, Miki je mega šikovný.*“

Mesut: „*A hlavne oné Miro, vidíš, do* (vypípané). *Trikrát mu povieš, že umyť riad a vkuse chodí len, sedí na senníku ako vajčiak.*“

Mesut priznáva, že Miro bol vybratý za sluhu, lebo sa očakávalo, že Stanka bude za neho hlasovať. Spolu sa však zhodnú na tom, že Stanka za neho asi nakoniec nezahlasuje, keďže si nebude chcieť pohnevať ostatné ženy na farme. Mesut na kameru kritizuje ženy, čo sa týka stratégie pri výbere duelantov.

22:20:05 Komentátor konštatuje, že farmárov čaká tvrdý zákulisný boj, keďže sa chystá výber dvojice, ktorá pôjde do duelu. Mesut a Miro sa rozprávajú o zmiznutých perličkách. Miro ukončí rozhovor slovami: „(Vypípané, bez detailného zobrazenia úst). *Možno prídu, uvidíme.*“ Mesut poznamená, že zmiznutú hydinu vôbec nepočuje. V dome Petra povie Mesutovi, že sa jej zdá, že ráno počula perličky. Po chvíli sa k téme pridá Eva, ktorá sa dá do reči s Mesutom. Rozpráva mu, za akých okolností počula ráno hydinu: „*Ležím, ležím, počúvam ten hlas a hovorím, do* (vypípané, Eva je otočená chrbtom), *prepelice.*“ Následne poznamená, že perličky započuli aj Michala a Zdeněk a že ich potom vonku aj zahliadli.

22:21:33 Matúš na kameru poznamenáva, že sa spolu s ďalšími farmármi vybrali za perličkami nachádzajúcimi sa na lúke. Ďalej opisuje, že si nevšimol, že sa spolu s nimi vybral aj pes Roko. Keď však počul hulákanie perličky, vedel, že je zle. V zábere je vidieť lesný porast a zároveň je počuť Zdenka vraviaceho:

Zdeněk: „*Ty vole, on ju fakt* (vypípané, bez zobrazenia úst), *kámo*“

Mesut: „*Kde je?*“

Zdeněk: „*Pod' sem, pod' sem.*“

Mesut: „*Ty kokos. Máme jednu aspoň.*“

(záber na perie a usmrtenú perličku)

Mesut: „(vypípané, bez zobrazenia osoby), *kámo. Toto bude ešte väčší* (vypípané, bez zobrazenia úst) *ako keby sa stratili.*“

David: „*Za to by mohli ísť poniektorí pastieri do* (vypípané, bez zobrazenia osoby), (nezrozumiteľné).“

Matúš: „*Mohla by ísť ona* (nezrozumiteľné) *het.*“

Zdeněk: „*Ty vole.*“

Matúš a David oznamujú, že perlička, ktorú našli, je mŕtva.

22:22:16 Hneď na to Stanka a Eva hovoria o možných konzekvenciách. Zdeněk popisuje za akých okolností pes Roko usmrtil perličku. Farmári uvažujú, či sa dá uhynutá perlička nejakým spôsobom zužitkovať. Mesut na kameru vraví, že má, ako farmár týždňa, mierne obavy z následkov. Súčasne však hovorí, že je pripravený od hospodára Martina prijať zodpovednosť.

22:23:04 prerušenie programu

- sponzorské odkazy (Kocht, Orion tip)
- oznam o programe *Horná Dolná* ¹²
- reklamný blok (22:23:29 – 22:29:39)

- zvukovo-obrazový predel
- upútavka na program Teleráno + oznam o sponzorovi (Tipos)
- upútavkový blok (Účtovník ¹⁵, Love Island ¹²)

22:31:56 pokračovanie programu Farma ¹²

Nikola vraví Mesutovi, že očakáva trest za uhynutú hydinu. Komentátor poukazuje na skutočnosť, že onedlho bude musieť odísť niekto zo súťažiacich. Matúš a Mesut sa stretnú pri kameňolome a rozprávajú sa o Petre, ktorá mala prečítať stratégiu mužských súťažiacich v prípade Mira. Matúš na kameru tvrdí, že za vhodné východisko považuje Mirov odchod z farmy, a to, aby sa Stanka stala farmárkou týždňa.

22:33:06 Zobrazujú sa zábery ukazujúce to, ako farmári (pod taktovkou Mira) zvládajú starostlivosť o dobytok. Komentátor spomenie nepríjemnosti, ktorými si Miro musel za posledné dni prejsť. Miro, pri práci so senom, na margo psa Roka povie:

Miro: „(Vypípané, bez detailného zobrazenia úst) *prepelicu* (vypípané, bez zobrazenia úst) *pes, do* (vypípané, bez zobrazenia úst). *Ta ja na neho kričím, tu sa rvem na neho, lebo začína na husi. Ja mu tak urobím, fuj nesmieš, do* (vypípané, bez detailného zobrazenia úst). Ja to (vypípané, bez zobrazenia osoby v zábere). *Ja psa na starosti nemám.*“

Miro na kameru hovorí, že za psa je zodpovedný Matúš.

22:34:29 Petra je pri Michalovi, ktorý práve dojí kravu. V blízkosti sa nachádza aj Miro. Petra naznačuje, že za vzniknuté problémy by nemala byť zvaľovaná vina, zo strany iných, na sluhov.

Michal: „*Absolútne, otvorí dakto* (vypípané, bez detailného zobrazenia úst), *more rozkopem, ty kokos. Nemôže povedať ako na sluhov, lebo len okolo Matúšovi je.*“ Michal a Miro sa zhodnú na tom, že Matúš nie úplne zvláda starostlivosť o zverenieho psa. Petra sa pýta, či si myslia, že niekto spomedzi farmárov prizná svoju chybu. Miro na to odvetí: „*Ja poviem kludne. Prečo nie? Je to Matúšova vina. Ja som to povedal aj tam dole. To nie je môj pes, do* (vypípané, bez detailného zobrazenia úst).“ Petra na kameru vraví, že aj ona sa snaží venovať Rokovi. Súčasne priznáva, že pes najviac počúva práve Matúša. Je vidieť, ako Eva posielala pásť kravu.

22:35:44 Na farmu prichádza hospodár Martin, na čo upozorňuje ostatných Mesut. Monika na to reaguje slovami: „*A sme v riti, bojím sa. Nechcem ísť ešte domov.*“ a popritom sa líči. Hospodárovi súťažiaci (Mesut, Miro a Eva) oznamujú komplikácie, ktoré nastali s perličkami. Martin ozrejmuje Mirovi, že k perličkám sa nemá chodiť príliš rýchlo. Eva hovorí, aký postup zvolili pri snahe odchytiť hydinu. Nadhodila sa skutočnosť, že jedna perlička sa našla mŕtva. Mesut približuje hospodárovi, ako k tomu došlo. Martin bráni psa, u ktorého nevidí dôvod na to, aby bol priviazaný. Farmárov povzbudzuje k spracovaniu uhynutej perličky. Nikola je z postoja hospodára príjemne prekvapená. Martin konštatuje, že chce s účinkujúcimi riešiť aj iné druhy bielkovín.

22:39:28 V dome sa hospodár dopytuje na to, kto sa chce zaoberať výrobou syra. Ako prvá sa prihlási Nikola (vybraná je aj Michala), pričom Mesut na kameru kritizuje Nikolinu iniciatívu. Po chvíli už hospodár dáva Nikole a Michale inštrukcie, ako vyrábať syr. Medzitým Mesut pozerá poštovú schránku a zisťuje, že je prázdna, čo komentuje slovami:

Mesut: „(Vypípané, bez zobrazenia tváre), *všetci na mňa* (vypípané, bez zobrazenia tváre).“

David: „*Jak je to možné?*“

Mesut: „*Ja nechápem. Ostatní farmári tu mali listov ako Harry Potter, keď išiel do Rokfortu.*“

Zatiaľ hospodár pokračuje v zaučaní Nikoly a Michaly. Michala na kameru tvrdí, že už má nejaké zručnosti, čo sa týka výroby syra.

22:41:31 Štyria farmári (Stanka, Mesut, Matúš a David) upravujú lokalitu v exteriéri, ktorá má slúžiť ako modlitebné miesto k Panne Márii. V dome Nikola predkladá svoju verziu postupu výroby syra. Hospodár a aj Michala ju upozorňujú, že nie je úplne správna. Nikola na kameru vraví, že v minulosti sa už zaoberala výrobou syra. Zároveň na farme dochádza k úprave dverí. Zdeněk zas spracúva usmrtenú perličku. V kuchyni stále prebieha výroba syra. Nikola, pod dozorom hospodára, začne krájať hrudky. Na kameru následne vysvetľuje, aké špecifiká mal proces výroby. Nikola ešte dodá, že si celý proces užila, keďže bol Martin nápomocný.

22:43:16 Hospodár raňajkuje so súťažiacimi. Sú obsluhovaní Natáliou, ktorá je chválená. Onedlho sa začnú rozprávať o stratených perličkách. Zdeněk navrhuje nastraženie pasce, čo hospodár kvituje. Vraví im, že si ich môžu takto postupne uloviť a potom skonzumovať. Mesut na kameru vyjadruje svoje prekvapenie z toho, ako hospodár zareagoval na problém s hydinou a dodá, že sa nemožno hnevať na psa. Je vidieť, že hospodár je na odchode z farmy.

22:44:32 Štyria farmári (Michal, David, Mesut a Matúš) pokračujú v úprave modlitebného miesta. David a Michal sú pri kamennom oblúku, ktorý sa zlomí. Spolu ho držia v ruke a snažia sa riešiť problém, ktorý s ním nastal. Dávid to komentuje aj slovami: „Ty vole.“ Michalovi sa podarí maltou oblúk opäť spojiť.

22:45:21 V kuchyni sa Natália a Zdeněk venujú úprave perličky. Zdeněk odlomí hydine nohy, s ktorými potom smeruje k Natáliinej tvári, ktorá sa voči tomu ohradzuje:

Natália: „Nie na tvár. Nie na tvár. Fakt na tvár nie. Však po hovných to behalo.“

Zdeněk: „Ale, ty taky beháš.“

Natália: „Po hovných.“

Zdeněk: „Ty taky tím čuráš a pak se toho musíme dotýkat.“

Natália vezme do rúk jednu nohu perličky a začne ňou hladkať Zdenkovu hrud', pričom vraví:

Natália: „Ó Zdenku.“

Zdeněk: „Neblbni, už mě vzrušuješ tak. Ještě mě budeš vzrušovat tady končetinami.“

Natália na kameru konštatuje, že sa Zdeněk zvykne prezentovať, keď má náladu, rôznymi narážkami, a to nielen voči nej. V kuchyni dochádza k laškovaniu medzi Natáliou a Zdenkom. Popritom Zdeněk vraví Natálii, že má dobrú predstavivosť. Potom jej niečo pošepká (čo nie je detailne počuť). Natálii sa jeho slová nepozdávajú. Zdeněk na kameru hovorí, že sa snaží nakláňať ženy na svoju stranu, pričom tvrdí, že v prípade Evy musí ešte zapracovať.

22:46:52 Traja farmári (Petra, Matúš, David) zbierajú kamene do voza. Neďaleko stojí Michal.

Matúš: „Ale je tu jedna podmienka, Petka, že ty musíš stále pred nami a zohýnať sa pred nami po tie kamene.“

Michal: „Hej, nikdy nie za.“

Matúš: „Nikdy nie za, presne.“

Petra: „Prepáčte, ja sa ospravedlňujem.“

Petra ide ku kameňom a zohne sa.

Michal: „Pekne predklon. Tak a mierne zobrat.“

David: „A nie je ti teplo náhodou?“

Michal: „Ste si bikini mohli dať.“

Petra: „Zdá sa ti, že som málo vyzlečená?“

Michal: „*Čo si si nedala bikini? Pišulka by dýchala fajne trochu.*“

Petra dáva najavo, že si z poznámok mužov nerobí ťažkú hlavu. Na kameru povie, že sa jej s chlapmi dobre pracuje. Petra za pomoci Matúša a Davida nastúpi do voza. Spoločne s mužmi sa poberá preč. Po ceste Petra načne tému týkajúcu sa výberu osôb do duelu.

22:48:08 Komentátor oznamuje, že sa podvečer rozvoľnili pracovné mravy. Poukazuje sa na to, že si slúžka Natália umýva vlasy a že druhý sluha, Miro, zas leží na lúke. Matúš na kameru kritizuje Mirov postoj, že sa, okrem starostlivosti o zvieratá, do ničoho nezapája. Michala sa v kuchyni pýta Natálie a Stanky, či zvládnu výber do duelu. Stanka pripomína, že si niečo sľúbili. Natália na kameru poznamenáva, že ak sa Stanka bude riadiť pri výbere srdcom, tak bude zrejme ženský duel.

22:48:58 Stanka je vonku s Mirom, ktorého oboznamuje s tým, že si so ženami dali sľub, že sa budú chrániť (uprednostnia pánsky duel), a tá, ktorá by to prípadne porušila, bude vybraná nabudúce do dámskeho duelu. Miro na kameru oceňuje skutočnosť, že ho Stanka oboznámila s daným sľubom. Stanka ďalej hovorí, že Eva na ňu vyvíjala nátlak, pričom popisuje bližšie okolnosti. Miro to považuje za vyhrážky a označí Evu za falošnú. So Stankou sa zhodnú na tom, že sa Eva zmenila. Stanka na kameru komentuje tlak, ktorý pociťuje zo strany Evy.

22:50:31 Miro vedie s Evou rozhovor, v ktorom jej vyčítuje údajné vyhrážky. Eva sa ho dopytuje, o akých vyhrážkach hovorí:

Miro: „*Miša, keby to bol chlap, má papuľu* (vypípané, bez zobrazenia úst). *To na sto percent. Klamstvám neznášam a* (vypípané, bez detailného zobrazenia úst) *neznášam.*“

Eva: „*A v čom som ti klamala?*“

Miro: „*V čom? Si úplne iná, Eva. Úplne iná.*“

Eva: „*V čom?*“

Miro: „*Odkedy si prišla naspäť, točíš bandu. To, že Mirku si nahovorila, to verím tomu.*“

Eva: „*No a?*“

Miro: „*Ďalej, vyhrážky. Vyhrážky dávaš.*“

Eva: „*Vyhrážky?*“

Miro: „*Kvôli čomu?*“

Eva: „*Vyhrážky?*“

Miro: „*Že sa s ňou neporozprávaš nikdy v živote.*“

Eva: „*A to máš odkiaľ, môj drahý? Ty si bol prítomný, keď sme sa rozprávali?*“

Miro: „*Môžem byť.*“

Eva: „*Môžeš byť.*“

Miro: „*Veľmi rád.*“

Eva: „*A úplne s klúdom. Ja s tým nemám problém.*“

Miro: „*Si iná. Ja mám oči na stopkách, Eva*“

Eva: „*Mirko môj zlatý.*“

Miro: „*To, že mi Miša príde a* (vypípané, bez detailného zobrazenia úst) *hovorí.*“

Eva: „*Teraz budem rozprávať ja, dobre?*“

Miro: „*Nie!*“

Eva: „*Ty mne ideš rozprávať.*“

Miro: „*Nie.*“

Eva: „*Buď ticho a počúvaj láskavo.*“

Miro: „*Nie, nebudem ticho. Absolútne.*“

Eva: „*Lebo ty si vymýšľaš* (vypípané, bez detailného zobrazenia úst), *tak teraz buď ticho a počúvaj. Ty si myslíš, že ja som padla z jahody alebo odkiaľ?*“

Eva následne poukazuje na to, že vie o chlupskej dohode v prípade jeho výberu za sluhu (a o ich spoliehaní sa na to, že Stanka nebude hlasovať proti Mirovi). Hneď na to Eva volá Stanku. Miro tvrdí, že Stanka o dohode nevedela.

22:51:59 prerušenie programu

- sponzorské odkazy (Orion tip)
- oznam o programe *Účtovník* ⁽¹⁵⁾
- reklamný blok (22:52:14 – 22:58:03)
- zvukovo-obrazový predel
- upútavka na kasting do relácie *Na love* ⁽¹²⁾
- upútkový blok (*Superstar* ⁽¹²⁾, *Horná Dolná* ⁽¹²⁾, *Love Island* ⁽¹²⁾)

23:00:26 pokračovanie programu *Farma* ⁽¹²⁾

Trojica farmárov (Eva, Stanka a Miro) smeruje k lavičkám. Popritom Eva častuje Mira, ako majstra sveta, čo sa samotnému Mirovi nepáči. Stanka sa snaží situáciu upokojovať:

Eva: „Majster sveta mi tvrdí, že to, že on bude sluha, on o tom nevedel, dohodnuté to nebolo. Ty si o tom nemala ani potuchy.“

Stanka a Miro sa na seba pozerú.

Eva: „Koho ty chceš (vypípané, bez zobrazenia úst), prosím ťa? Lebo ty zo seba robíš (vypípané, bez detailného zobrazenia úst). Ty si sa s chalanmi na niečom dohodol a teraz ty ideš zo mňa robiť tuto (vypípané), že ty si o tom nevedel, Stanka o tom nevedela. Jáj a prepáč, ja si ti vyhrážam, keby si chcela vedieť. Ja si ti vyhrážam.“

Stanka: „My máme dohodu medzi nami a myslím si, že je to fér.“

Eva: „Takže ty zo mňa (vypípané) robiť nebudeš, môj zlatý. Dobré? Ty tu chodíš jak blúdný Holanďan, (vypípané, Eva je otočená chrbtom) robíš, lebo si nasratý. Tam si sadneš, tam si sadneš, tam si sadneš. Si nasratý. Ty sa nerozprávaš s nikým a ja som sa zmenila?“

Miro: „Jasné, že hej.“

Eva: „Skús sa pozrieť tam, volá sa to že zrkadlo. Dobré? Pozri sa tam.“

Miro: „Tam som bol. A prečo sa ti klepú pysky, keď rozprávaš?“

Eva: „Pozri sa tam. Pretože mám nervy.“

Miro: „Nebude ani (nezrozumiteľné), do (vypípané), za to, že vieš robiť (vypípané, Miro nie je v zábere), ty. Každý to dovedie robiť, do (vypípané, bez detailného zobrazenia úst).“

Eva: „Uhm, no“

Miro: „Ty nevieš ani vôbec o mne ani mäkké p.“

Eva: „Ale ja som to kedy povedala, že viem o tebe? To ty tvrdíš.“

Miro: „Tak mne nenadávaj do (vypípané, Miro nie v zábere), lebo ty si veľká (vypípané, Miro je otočený chrbtom).“

Eva: „A my dvaja sme týmto pádom dorozprávání, lebo ty sa nevieš správať. Ty sa tu chováš ako päťročné decko.“

Miro: „Ty kokos.“

Eva: „(vypípané, bez detailného zobrazenia úst) Stanku kade chodíš, prosím ťa.“

Miro: „Kde (vypípané)?“

Eva: „Kde (vypípané, bez zobrazenia úst)? V živote na ňu by si nepovedal krivé slovo?“

23:01:54 Miro sa dušuje, že na Stanku nepovedal krivé slovo. Eva mu však pripomína:

Eva: „Keď sme my dvaja boli sluhovia, prišiel si za mnou a povedal si mi, že, do (vypípané, bez detailného zobrazenia úst), taká pubertáčka.“

Miro: „A čo je na tom?“

Eva: „Na tom není nič. Ale prečo jej potom (vypípané, bez detailného zobrazenia tváre) do hlavy, že v živote si o nej nič zlé nepovedal?“

Miro: „Nepovedal som na ňu nič zlé.“

Eva: „Že sa s takouto pubertáčkou nejdeš zahadzovať a s takouto žiarlivou a nejdeš ju mať na krku. To si tiež nepovedal?“

Miro: „Lebo mal som nervy. Ona o tom vie.“

Eva: „A čo keď si mal nervy? Ona, keď má na teba nervy, tak nechodí za každým a nerozpráva že aký si (vypípané, bez detailného zobrazenia úst) a ako sa správaš. Ak sa chceš rozprávať, rozprávať sa môžeme. Ja problém nemám. Ale vyprosím si, aby si mi trieskal (vypípané, bez detailného zobrazenia úst) do očí. Ja som ti neklamala ani raz a ak ty chceš v tomto pokračovať, nech sa páči, ale tým pádom sa nemáme o čom rozprávať. Ja idem radšej niečo robiť.“

Eva sa zdvihne a odchádza preč od Mira a Stanky. Stanka na kameru vraví, že sa Mira možno mohla zastat’.

23:02:58 Eva v kuchyni (pred ženami) ironicky interpretuje to, čo jej Miro predtým povedal. Eva na kameru objašňuje, čo Stanke, v prípade voľby, hovorila. Mesut sa rozpráva s Evou, pričom prejavuje túžbu, aby Miro vypadol. Eva mu naznačí, že vedela o mužskej dohode:

Mesut: „A ty si o tom z kade vedela?“

Eva: „Mám oči a nie som (vypípané, bez detailného zobrazenia úst).“

Mesut: „A čo sme také? Lebo sme boli (vypípané, Mesut je otočený chrbtom), hej, tak sme tu vyhukovali.“

Eva: „Ja neviem, proste som sa to dozvedela.“

Mesut: „Z kade si vedela? (vypípané, bez detailného zobrazenia úst).“

Mesut na kameru tvrdí, že i keď je s Evou kamarát, tak jej neverí natoľko, aby s ňou rozoberal aj taktiku.

23:04:18 Stanka si k sebe zavolá Nikolu (prezývanú Luna), s ktorou chce prebrať, aký vplyv bude mať jej rozhodnutie (dať pánsky duel) na vzťah s Mirom. Nikola číta text, ktorý dostala od Stanky. Potom Stanka na kameru hovorí, že stále nie je pevne rozhodnutá, ako sa pri voľbe zachová. Štyri farmárky sa rozprávajú o Zdenkovi. Je predkladaný názor, že by sa mohol prikloniť na stranu žien, keďže by mal pociťovať to, že sa ho ostatní chlapi chcú zbaviť.

23:05:44 Na farmu prichádza Evelyn. Súťažiaci sa na to konto usadia okolo ohňa. Evelyn načne komunikáciu s Mesutom – farmárom týždňa, ktorý jej popíše svoje dojmy. Moderátorka svoju pozornosť potom presunie na Stanku. Tej dá nakoniec aj drahokam, ktorý jej zabezpečuje extra hlas pri voľbe. Evelyn sa obracia na Evu v prípade otázky týkajúcej sa drahokamu. Obdobnú otázku smeruje aj na Mira, ktorý na to povie:

Miro: „Hej, ja som povedal, že som úplný (vypípané).“

Evelyn: „Miro.“

Miro: „To ma až potom napadlo, keď som zobral tie veci.“

Mesut ozrejmuje, že Mirovi vypadol kameň, lebo si ho nevšimol. Evelyn sa pýta Mira, prečo je druhýkrát po sebe sluhom. Miro tvrdí, že je to tým, že sa dobre stará o zvieratá. Mesut doplní Mira a spomenie ďalší dôvody, ktoré viedli k tomu, že sa Miro opäť stal sluhom. Natália sa na popud Evelyn vyjadruje k svojej súčasnej pozícii (slúžka). Je spokojná s tým, ako to zvláda a podobne to vidí aj farmár týždňa. Následne dôjde k prejavu napätia, ktoré panuje na farme medzi jednotlivými súťažiacimi resp. dvoma pohlaviami (čo úzko súvisí s taktikou pri výbere osôb do duelu). Evelyn, nadväzujúc na to, oznámi, že sa chystá voľba.

23:10:37 Zostrih scén, ktoré budú v ďalšom diely. V jednej z nich možno pozorovať Natáliu, na ktorú hovorí David: „Ja nemôžem mať takú peknú prdelku vedľa seba, keď som nemal mesiac sex. Chápeš to?“

23:10:44 Pokračuje zostrih scén. Michal príde za Mirom a Matúšom, pričom im vraví: „Ešte pred dvoma dňami hovorí, treba ty (vypípané, bez detailného zobrazenia úst) (nezrozumiteľné) *nejdou, vole, ty slepice.*“ V ďalšej zo scén je zobrazené aj modlitebné miesto, kde Michal

(v prítomnosti Matúša, Davida a Mesuta) povie: „*Stratil penis, našla mu tam mušlička.*“ Potom je vidieť Stanku s hrabľami, ktorá hovorí: „*Doobeda (nezrozumiteľné) stále, čo, do* (vypípané, Stanka je otočená chrbtom ku kamere).“

23:11:13 koniec programu *Farma* ¹²

- sponzorské odkazy (Kocht, Orion tip)
- zvukovo-obrazový predel
- sponzorské odkazy (Pluska, Tipos)
- začiatok programu *Love Island* ¹²

23:14:59 koniec monitorovaného záznamu

* * * * *

Monitorované vysielanie: *Farma* (repríza programu)

Deň vysielania: 7. 10. 2021

Čas vysielania: 13:53:09 h

Označenie podľa JSO: ¹²

- časový kód cca

13:50:00 začiatok monitorovaného záznamu

- prebiehajúci program *Kobra 11* ¹²
- koniec programu *Kobra 11* ¹²
- sponzorský odkaz (Geve klinka)
- oznam o programe *Horná Dolná* ¹²
- sponzorský odkaz (Panzani)

13:53:09 začiatok programu *Farma* ¹²

(program je obsahovo zhodný s popisom vyššie)

14:07:59 prerušenie programu

- sponzorský odkaz (Panzani)
- oznam o programe *Oteckovia* ¹²
- reklamný blok (14:08:15 – 14:14:15)
- zvukovo-obrazový predel
- upútavka na programy v rámci služby Voyo ¹⁵
- upútavkový blok (*Pán profesor* ¹², *Účtovník* ¹⁵, *Superstar* ¹²)

14:17:02 pokračovanie programu *Farma* ¹²

(program je obsahovo zhodný s popisom vyššie)

14:37:05 prerušenie programu

- oznam o programe *Pán profesor* ¹²
- reklamný blok (14:37:10 – 14:43:05)
- zvukovo-obrazový predeľ
- upútavka na kasting do relácie *Na love* ¹²
- upútavkový blok (*Love Island* ¹², *Horná Dolná* ¹², *Oteckovia* ¹²)

14:45:21 pokračovanie programu *Farma* ¹²

(program je obsahovo zhodný s popisom vyššie)

14:56:08 koniec programu *Farma* ¹²

- sponzorský odkaz (Panzani)
- upútavka na program *Superstar* ¹²
- sponzorský odkazy (Gigaprint)
- začiatok programu *Policajné prípady* ¹²

14:59:59 koniec monitorovaného záznamu

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu

dňa 8. 12. 2021

Správne konanie: 1146/SKO/2021
Predmet: § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z.
Účastník konania: Rozhlas a televízia Slovenska, vysielateľ na základe zákona
Správny orgán: Rada pre vysielanie a retransmisiu

Dátum: 26. 11. 2021

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa ustanovenia § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. rozhodla, že správne konanie č. 1146/SKO/2021 vedené proti Rozhlas a televízia Slovenska, vysielateľ na základe zákona podľa § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov

zastavuje,

pretože odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu.

Úloha:

Kancelária Rady podľa § 4 ods. 4 a § 13 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia o zastavení správneho konania a doručí ho účastníkovi konania.

T: 10. 1. 2022

Z: PLO

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľom výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 20. 12. 2021

Z: PgO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 16. 6. 2021 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi Rozhlas a televízia Slovenska, vysielateľ na základe zákona, vo veci možného porušenia **§ 16 ods. 3 písm. a)** zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s tým, že dňa 12. 4. 2021 v čase o cca 18:29 hod. odvysielal na rozhlasovej programovej službe Rádio Slovensko program *K veci*, čím mohlo dôjsť k nezabezpečeniu všestrannosti informácií a názorovej plurality v rámci vysielanej programovej služby.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 1. 7. 2021, na základe čoho sa začalo správne konanie č. 1146/SKO/2021. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bol aj prepis/popis skutkového stavu a záznam vysielania programu *K veci*, odvysielaného v rámci programovej služby Rádio Slovensko dňa 12. 4. 2021 v čase o cca 18:29 hod.

Vyjadrenie účastníka konania bolo Rade doručené emailom dňa 12. 7. 2021 a poštou dňa 15. 7. 2021.

Subjektívna 6-mesačná lehota podľa § 64 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. na prijatie rozhodnutia začala plynúť dňa 16. 6. 2021 dňom prerokovania správy o kontrole dodržiavania povinností na zasadnutí Rady a uplynie dňa 16. 12. 2021. Ročná objektívna lehota začala plynúť dňa 12. 4. 2021 (odvysielaním predmetného programu) a uplynie dňa 12. 4. 2022.

* * *

Podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. je vysielateľ povinný: „zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby,“.

* * *

Prepis/popis skutkového stavu

Monitorované vysielanie: K veci

Deň vysielania: 12. 4. 2021

Čas vysielania: cca 18.29 hod.

Vysielací čas:

- cca 18:29 hod. – začiatok programu K veci

- cca 18:38 hod. - koniec programu K veci

Prepis:

Lucia Nagyová, moderátorka: „Ocenenie Andreja Hlinku, ktoré odovzdal minulý týždeň primátor mesta Ružomberok historikovi Františkovi Vnukovi, spôsobilo kritické ohlasy Ústredného zväzu židovských náboženských obcí. Otvára sa otázka, čo by pomohlo, aby sme ukončili špekulácie a dezinformácie z obdobia Slovenského vojnového štátu, a ako môžu postoje určitých skupín ľudí napríklad voči Jozefovi Tisovi limitovať budovanie demokracie na Slovensku. Viac si už povieme v dnešnej relácii K veci. Pri počúvaní vás víta Lucia Nagyová.“

Lucia Nagyová, moderátorka: „Minulý týždeň v piatok udelili v meste Ružomberok Cenu Andreja Hlinku za rok 2021 historikovi Františkovi Vnukovi. Ten je známy spochybňovaním holokaustu. Predsedom výberovej komisie bol primátor Igor Čombor. Problém podľa Richarda Dudu, predsedu Ústredného zväzu židovských obcí Slovenskej republiky, je obdiv oceneného Františka Vnuka k Jozefovi Tisovi, teda osobe, ktorá vyznamenala vojakov za boj proti účastníkom SNP. V otvorenom liste, ktorý adresoval zväz židovských náboženských obcí, sa píše, citujeme. Dnes už nikto nemusí vedome skresľovať históriu, len aby legitimizoval existenciu národa. Občania dnešného Slovenska vnímajú históriu faktograficky a sú plne pripravení založiť svoju budúcnosť na poučení z chýb minulých. Temné stránky vojnového Slovenského štátu už nie sú historikmi spochybňované, okrem zaslepených pohrobkov zločineckého režimu. Oficiálne sa za zločiny ospravedlnili najvyšší ústavní činitelia Slovenskej republiky. Vďaka ich gestu môže súčasné Slovensko hrdo a bez relativizácie zla sústrediť sily na budovanie modernej a prosperujúcej spoločnosti. Vy ste sa rozhodli pre opačnú stranu. Koniec citácie. Oslovili sme primátora mesta cez hovorcu Viktora Mydla, ktorí odpovedali na otvorený list iba zväzu židovských náboženských obcí. Ako sa s temnou históriou, obdobím fašizmu, na porovnanie, vyrovnalo moderné Nemecko, ktoré sa po druhej svetovej vojne muselo vysporiadať napríklad s návratom desaťtisícov vrahov z frontu? Viac sa už pýtame historika z Múzea SNP v Banskej Bystrici Juraja Lepiša.“

Juraj Lepiš, historik Múzea SNP v Banskej Bystrici: „V Nemecku sa serióznym spôsobom začali zaoberať vlastnými dejinami zhruba v šesťdesiatych rokoch dvadsiateho storočia, to znamená tých pätnásť – dvadsať rokov po skončení vojny. Takéto hnutie bolo odštartované práve študentami, ktorí odmietali sledovať to, že v niektorých aj vyšších politických kruhoch v Nemecku v tom čase sa začali objavovať osobnosti, ktoré mali svoju temnú, dá sa povedať, takú tú národne socialistickú minulosť. Bol vytvorený určitý rád zákonov a taktiež organizácií, ktoré sa, začali serióznym spôsobom aj podporovať výskum historikov, a začali sa postupne rozoberať všetky témy, ktoré boli spojené s tou temnou históriou v Nemecku. Tento proces bol dlhodobý. Taký prelomový moment nastáva niekedy v sedemdesiatych rokoch, kedy už aj v politických kruhoch dochádza k určitej zmene a začína sa vehementným spôsobom odmietať všetko, čo je spojené glorifikáciou alebo s pripomínaním národného socializmu. Môžeme spomenúť napríklad taký prípad, v sedemdesiatych rokoch známy vojenský letec nemecký, Hans-Ulrich Rudel, bol pozvaný na jednu spomienkovú akciu na vojenskú základňu. On bol známy tým, že aj po vojne veľmi otvorene obhajoval národný socialistický režim. A po tejto pozvánke ihneď skončila kariéra ministra obrany a taktiež dvoch najvyšších nemeckých generálov, ktorí povolili vôbec túto návštevu na, v priestoroch teda armádnej základne. A taktiež následne na to bola vytvorená tiež legislatíva, ktorá niečo takéto v budúcnosti zakazovala.“

Lucia Nagyová, moderátorka: „A akým spôsobom to vplývalo na spoločnosť v Nemecku?“

Juraj Lepiš: „Nemecko malo tú ťažkú úlohu, že samozrejme, muselo prijať veľké množstvo tých ľudí, ktorí boli činní v tom režime, nejakým spôsobom ich začleniť do toho nového, novovzniknutej demokracie, pretože inak pre demokraciu hrozilo, že títo ľudia nejakým spôsobom ostanú na okraji spoločnosti. To znamená, bolo nutné sa s nimi nejakým, s tou históriou vysporiadať a týchto ľudí začleniť do spoločnosti a poukázať na to celej generácii aj budúcim generáciám, že jednoducho ten režim, ktorý v Nemecku v tom čase vznikol, bol jednoducho zlý a mal veľmi nebezpečné ciele. Samozrejme, v Nemecku tá diskusia stále trvá. Ten proces je veľmi dlhodobý, trvá už tri generácie, ale napriek tomu sa dá povedať, že Nemecko sa vzhľadom k tomu, že venovalo aj nemalé finančné zdroje, vytvorilo veľké množstvo kultúrnych organizácií, pretvorilo aj edukatívny systém, to znamená vzdelávanie hlavne na základných a stredných školách, kde sa, kde dochádza k veľmi hlbokému rozobratiu vlastných dejín hlavne v dvadsiatom storočí, prečo bol ten militarizmus v Nemecku taký dôležitý, čo vlastne spôsobilo to, že sa Hitler dostal k moci, aké boli ciele tohto režimu a čo, akým spôsobom v konečnom dôsledku hlboko poznačil celú nemeckú kultúru.“

Lucia Nagyová, moderátorka: „Aký príklad, pán Lepiš, by sme si z toho mohli v tomto smere zobráť my? Sú Nemci podľa vás dôraznejší a neboja sa o tom hovoriť prostredníctvom politických aj spoločenských elít väčšou podporou múzeí alebo otvorenejším vzdelávacím systémom?“

Juraj Lepiš: „Jednoznačne, o tomto období je v Nemecku hovorené veľmi otvorene. Ako som spomínal, bolo venované veľké množstvo finančných prostriedkov, bolo vytvorené špeciálne organizácie, napríklad Bundesstiftung Aufarbeitung, ktorý sa zaoberá nielen obdobím národnej socialistickej, ale aj obdobím komunistickej diktatúry, teda vo východnom Nemecku. Taktiež, ako som spomínal, aj vzdelávací systém bol pretvorený, venuje sa tomuto obdobiu omnoho viac času, ako napríklad v porovnaní u nás, hej, tými dejinami druhej svetovej vojny, Slovenskému štátu je kvôli tak s vytvorením curricula venované veľmi málo času. A je veľmi málo priestoru na diskusiu, na prezentáciu rôznych prúdov. Takže aj, práve aj v tom školstve, v systéme bolo nutné možno vyrobiť nejakú zmenu. Taktiež hlavne tá legislatívna stránka je v Nemecku veľmi striktná. Podľa paragrafu stotridsať trestného zákona bližšie určuje, pod akými podmienkami môžu byť ľudia, ktorí sympatizujú s takýmito režimami, trestne stíhaní, a tento zákon je naozaj dodržiavaný veľmi dôsledne.“

Lucia Nagyová, moderátorka: „A čo by pomohlo, aby sme ukončili rôzne dezinformácie a špekulácie z obdobia Slovenského vojnového štátu a ako spoločnosť prijali fakty a dôstojne sa vyrovnali s históriou?“

Juraj Lepiš: „Pre naše podmienky je, bolo by nutné to, aby sa tá, problém toho rozpracovania dostal aj do širšieho povedomia. Napríklad v historických kruhoch je táto otázka rozpracovaná napríklad veľmi dobre. Medzi historikmi už panuje, čo sa týka obdobia Slovenského štátu, naozaj široký konsenzus. Avšak tento konsenzus je nutné aj prezentovať nejakým spôsobom navonok, je nutné naozaj aj kriticky vstúpiť do dejín vlastného národa. Pre slovenské podmienky je problematické aj to, že u nás tie dejiny boli po štyridsiatom ôsmom poznačené aj druhou diktatúrou, ktorá do celého problému vniesla určité špecifické problémy, ktoré zabráňovali objektívnemu rozpracovaniu aj dejín slovenského štátu. U nás sa naozaj s otvoreným rozpracovaním vlastných dejín mohlo začať až po roku 1990, kdežto Nemecko, západné Nemecko teda, malo, dá sa povedať, tých tridsať až štyridsať rokov taký ten náskok. Napriek tomu po roku 1990 venovali obrovské množstvo zdrojov, ale aj ľudskej sily, aby nejakým spôsobom zabránili šíreniu, ale hlavne ukazovali na otvorené rozpracovanie celej problematiky, prečo sa to stalo, ako sa to stalo a ako sa tomu napríklad v budúcnosti vyhnúť. U nás, v slovenských podmienkach, zatiaľ takýto proces síce začal, ale je evidentné aj na niektorých posledných, posledných udalostiach na verejnosti, že stále pokrívajú.“

Lucia Nagyová, moderátorka: „A vnímate to pre ďalšie napredovanie Slovenska pri budovaní občianskej spoločnosti a demokracie ako istú formu limitu, ktorý môže práve rozvíjať našu spoločnosť?“

Juraj Lepiš: „Limit v podstate neexistuje. Vrávi sa, že človeka môžete hodnotiť na základe jeho priateľov. A do istej miery takto to funguje aj navonok, čo sa týka, ako vnímajú, vnímajú našu krajinu ostatné národy. To znamená, pokiaľ Slovensko nebude schopné si sebakriticky a veľmi otvorene vstúpiť, dá sa povedať, do svedomia a zamedziť v podstate otvoreným prezentáciám, naozaj, glorifikácií a velebenia, nekritického velebenia bývalých režimov, tým pádom budeme my stále odkázaní na to, že sa budeme stále pohybovať v kruhu, z tohto bludného kruhu musí jednoducho Slovensko vystúpiť. A to, samozrejme, musí sa stať tým, že sa s tým, touto problematikou začne zaoberať celkovo celá spoločnosť a neostane to teda len v kruhoch dajme tomu historických, ale treba prejsť intenzívnejšie do škôl, ale hlavne aj do spoločnosti ako takej.“

Lucia Nagyová, moderátorka: „Relácia K veci je na konci. Spätne si ju môžete vypočuť na webe Rádia Slovensko alebo na podcaste. Ta pozornosť ďakuje a pekný večer vám želá od mikrofónu Lucia Nagyová.“

* * *

Účastník konania odvysielal dňa 12. 4. 2021 o cca 18:29 hod. na televíznej programovej službe Rádio Slovensko program s názvom *K veci*. Posudzovaný program sa na príklade Nemecka zaoberal vyrovnávaním sa s fašistickou minulosťou a bol rozhovorom s historikom z Múzea SNP v Banskej Bystrici Jurajom Lepišom. Téma programu vychádzala z domácej udalosti – ocenenia historika Františka Vnuka mestom Ružomberok Cenou Andreja Hlinku za rok 2021.

V posudzovanom programe odznali informácie, podľa ktorých je historik F. Vnuk známy spochybňovaním holokaustu a celkovo mohol byť v kontexte postavený do polohy „vraha“ a „obdivovateľa národného socializmu“. V predmetnom programe tak mohli odznieť subjektívne názory a nepresné informácie na adresu historika F. Vnuka, týkajúce sa najmä jeho postoja k obdobiu Slovenského štátu. Rada nezaznamenala, že by vysielateľ na svojej programovej službe poskytol dostatočný priestor aj informáciám, ktoré by bližšie ozrejmovali recipientom postoje a názory F. Vnuka, najmä v súvislosti s obdobím Slovenského štátu, či už v priebehu predmetného programu, resp. primerane pred ním alebo následne, a to v relevantnej časovej súvislosti, vzniklo dôvodné podozrenie, že uvedeným konaním vysielateľ mohol porušiť povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci programovej služby Rádio Slovensko.

Vo svojom vyjadrení účastník konania k obsahu a celkovo cieľu posudzovaného programu uvádza, cit.:

„Predmetný program sa venoval problematike vyrovnávania sa slovenskej spoločnosti s historickým dedičstvom obdobia vojnovnej Slovenskej republiky z obdobia 1939 až 1945, ktorá bola satelitom nacistického Nemecka.¹ Hostom relácie bol Juraj Lepiš - historik Múzea Slovenského národného povstania, ktorý hovoril o tom, ako sa so svojou nacistickou minulosťou vysporiadalo Nemecko.

Téma relácie reagovala na celospoločenskú kontroverziu, ktorú vyvolalo udelenie Ceny Andreja Hlinku historikovi Františkovi Vnukovi. **Téma udelenia tohto ocenenia však bola v relácii len marginálna.** Predmetom relácie **nebolo ani žiadne dielo autora Františka Vnuka.** Predmetná relácia napĺňa poslanie Rozhlasu a televízie Slovenska, ktorá v zmysle § 3 ods. 3 písm. a) zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov v rámci svojich programových služieb vysiela programy, ktoré sú založené na zásadách demokracie a humanizmu a prispievajú k právnemu vedomiu, etickému vedomiu a k environmentálnej zodpovednosti verejnosti. Odvysielanie predmetnej relácie napĺňa zmysel poslanca Rozhlasu a televízie Slovenska vymedzený zákonom č. 532/2010 Z. z. a žiadnym spôsobom nie je v rozpore so zákonom č. 308/2000 Z. z.“

¹ <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2759030-pred-osmdesati-lety-vznikl-slovensky-stat-satelit-nacistickeho-nemecka>

Kancelária Rady v súvislosti s vyjadrením účastníka konania v prvom rade uvádza, že samotný **zámer vysielateľa** odprezentovať informácie v istej podobe je pre účely správneho konania irelevantný, ak sa nepremietne aj do odvysielaného obsahu. Rozhodujúce pre posúdenie skutkového stavu je len to, čo bolo reálne odvysielané, pričom vysielateľ zodpovedá za takto odvysielaný obsah objektívne. Uvedené vyplýva zo skutočnosti, že recipient odvysielané informácie neselektuje podľa záujmu vysielateľa, ale prijíma všetky v programoch obsiahnuté informácie v ich celkovom kontexte.

Stotožňujeme sa však s názorom, že program nebol zameraný na prezentáciu osoby F. Vnuka a jeho pôsobenie ako historika, a to ani v kontexte udelenia predmetného ocenenia, ale predmetom programu v rámci rozhovoru moderátorky s historikom Múzea SNP bola **primárne** problematika vyrovnávania sa slovenskej spoločnosti s historickým dedičstvom obdobia vojnovvej Slovenskej republiky v porovnaní s nemeckou spoločnosťou na podklade danej udalosti, ktorá slúžila, podľa nášho názoru, len ako vstup do problematiky. Domnievame sa, že tento záver je prezentovaný a vyplýva aj zo zahlásenia moderátorky v znení, cit.: „Otvára sa otázka, **čo by pomohlo**, aby sme ukončili špekulácie a dezinformácie z obdobia Slovenského vojnového štátu, a ako môžu postojе určitých skupín ľudí napríklad voči Jozefovi Tisovi limitovať budovanie demokracie na Slovensku.“ Program teda nastolil otázku spôsobov vyrovnania sa spoločnosti s obdobím Slovenského štátu, v rovine existencie viacerých názorov limitujúcich budovanie demokracie, pričom tieto otázky následne aj v jeho priebehu ďalej rozvíjal a hľadal primerané riešenia.

Ďalej je na mieste skúmať, či v predmetnom programe mohli odznieť subjektívne názory a nepresné informácie na adresu historika F. Vnuka, týkajúce sa najmä jeho postoja k obdobiu Slovenského štátu a či tieto mohli zmeniť celkovú výpovednú hodnotu programu pre recipienta.

V posudzovanom programe *K veci odvysielanom* na programovej službe Rádio Slovensko dňa 12. 4. 2021, okrem iného odznelo, cit.:

Lucia Nagyová, moderátorka: „Minulý týždeň v piatok udelili v meste Ružomberok Cenu Andreja Hlinku za rok 2021 historikovi Františkovi Vnukovi. **Ten je známy spochybňovaním holokaustu.** Predsedom výberovej komisie bol primátor Igor Čombor. Problém podľa Richarda Dudu, predsedu Ústredného zväzu židovských obcí Slovenskej republiky, je obdiv oceneného Františka Vnuka k Jozefovi Tisovi, teda osobe, ktorá vyznamenala vojakov za boj proti účastníkom SNP. V otvorenom liste, ktorý adresoval zväz židovských náboženských obcí, sa píše, citujeme. Dnes už nikto nemusí vedome skresľovať históriu, len aby legitimizoval existenciu národa. Občania dnešného Slovenska vnímajú históriu faktograficky a sú plne pripravení založiť svoju budúcnosť na poučení z chýb minulých. Temné stránky vojnového Slovenského štátu už nie sú historikmi spochybňované, okrem zaslepených pohrobkov zločineckého režimu. Oficiálne sa za zločiny ospravedlnili najvyšší ústavní činitelia Slovenskej republiky. Vďaka ich gestu môže súčasné Slovensko hrdo a bez relativizácie zla sústrediť sily na budovanie modernej a prosperujúcej spoločnosti. Vy ste sa rozhodli pre opačnú stranu. Koniec citácie. Oslovili sme primátora mesta cez hovorcu Viktora Mydla, ktorí odpovedali na otvorený list iba zväzu židovských náboženských obcí. Ako sa s temnou históriou, obdobím fašizmu, na porovnanie, vyrovnalo moderné Nemecko, ktoré sa po druhej svetovej vojne muselo vysporiadať napríklad s návratom desaťtisícov vrahov z frontu? Viac sa už pýtame historika z Múzea SNP v Banskej Bystrici Juraja Lepiša.“

Ustanovenie § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. ustanovuje pre vysielateľa povinnosť zabezpečiť všestrannosť informácií a názorov pluralitu v rámci vysielanej programovej služby. V predmetnom prípade ide o rozhlasovú programovú službu Rádio Slovensko, vysielateľa Rozhlas a televízia Slovenska. Zdôrazňujeme, že predmetom posudzovania programu zo dňa 12. 4. 2021 nebola opodstatnenosť, vecnosť alebo relevancia konkrétnych odvysielaných vyjadrení moderátorky programu a hosťa, ale jeho všestrannosť ako celku.

Je tak v danom prípade **nevyhnutné posúdiť**, či odvysielané informácie na adresu historika F. Vnuka, týkajúce sa najmä jeho postoja k obdobiu Slovenského štátu, mohli ovplyvniť recipienta natoľko, že si nemohol o predmetnej téme vyrovnávať sa slovenskej spoločnosti s historickým dedičstvom

obdobia vojnovkej Slovenskej republiky v porovnaní s nemeckou spoločnosťou vytvoriť vlastný úsudok.

V programe odznelo zo strany moderátorky programu okrem iného nasledovné:

„Minulý týždeň v piatok udelili v meste Ružomberok Cenu Andreja Hlinku za rok 2021 historikovi Františkovi Vnukovi. **Ten je známy spochybňovaním holokaustu.** Predsedom výberovej komisie bol primátor Igor Čombor. Problém podľa Richarda Dudu, predsedu Ústredného zväzu židovských obcí Slovenskej republiky, je obdiv oceneného Františka Vnuka k Jozefovi Tisovi, teda osobe, ktorá vyznamenala vojakov za boj proti účastníkovi SNP...“

V rámci moderátorkou tlmočenej reakcie predsedu Ústredného zväzu židovských obcí na Slovensku R. Dudu na ocenenie F. Vnuka zaznelo aj nasledovné: „...Dnes už nikto nemusí vedome skresľovať históriu, len aby legitimizoval existenciu národa. Občania dnešného Slovenska vnímajú históriu faktograficky a sú plne pripravení založiť svoju budúcnosť na poučení z chýb minulých. Temné stránky vojnového Slovenského štátu už nie sú historikmi spochybňované, okrem zaslepených pohrobkov zločineckého režimu...“

K osobe historika F. Vnuka sa vyjadril účastník konania vo svojom stanovisku, keď najprv citoval časť Oznámenia o začatí správneho konania a potom uviedol, cit.:

„Pokiaľ ide o osobu historika Františka Vnuka, dovoľuje si účastník konania poukázať prostredníctvom článkov, ktoré boli uverejnené vo viacerých mienkotvorných médiách, na to, **ako je tento historik vnímaný v kontexte s udelenia Ceny Andreja Hlinku v spoločnosti:** „Spochybňuje holokaust. Ružomberok ocenil ľudáckeho historika Vnuka“², „Cenu Andreja Hlinku dostala podľa židovskej obce „modla popieračov holokaustu“³, „Židovská obec kritizuje primátora Ružomberka, podľa nich ocenil modlu neoludákov“⁴, „Vnuk sa nezaslúžil o národ“⁵, „Sporné ocenenie slovenského historika: Židia sú pobúrení! Primátor Ružomberka sa stavia na zadné“⁶, „Zľahčoval vinu za holokaust, dostal cenu“⁷ či „Židovská obec vyjadrila kritiku Ružomberku za udelenie ceny Andreja Hlinku popieračovi holokaustu“⁸.

Na udelenie ceny historikovi F. Vnukovi reagovali viaceré inštitúcie. V programe bolo citované z otvoreného listu **Ústredného zväzu židovských obcí na Slovensku** adresovanému primátorovi Ružomberka. Okrem pasáže citovanej v programe sa v liste zverejnenom na stránke zväzu <https://www.uzzno.sk/> uvádza: „Vážení pán primátor, v piatok bola vo Vašom meste udelená cena Andreja Hlinku. Stáli ste na čele výberovej komisie, ktorá o jej nositeľoch rozhoduje. Pričinili ste sa teda o to, že cenu získala modla neoludákov a popieračov holokaustu.“

K udeleniu ceny sa vyjadrilo napríklad aj **Dokumentačné stredisko holokaustu** v príspevku zverejnenom na sociálnej sieti Facebook: „Mesto Ružomberok dnes udelilo cenu Andreja Hlinku historikovi Františkovi Vnukovi. Týmto protestujeme proti verejnému oceňovaniu človeka, ktorý vo svojich prácach dlhodobo popiera a zľahčuje zodpovednosť predstaviteľov ľudáckeho režimu za prenasledovanie slovenských Židov počas holokaustu, ako aj prenasledovanie ako také. V súvislosti s tragickými deportáciami desiatok tisíc slovenských Židov do nacistických koncentračných a vyhladzovacích táborov dokázal František Vnuk v minulosti napríklad publikovať nasledovné zavádzajúce tvrdenie: „Židia, ktorí chceli uniknúť deportácii, mali k tomu hojnosť možností

² <https://domov.sme.sk/c/22635563/spochybnuje-holokaust-ruzomberok-ocenil-ludackeho-historika-vnuka.html>

³ <https://myliptov.sme.sk/c/22636826/cenu-andreja-hlinku-dostala-podla-zidovskej-obce-modla-popieracov-holokaustu.html>

⁴ <https://www.aktuality.sk/clanok/881192/zidovska-obec-kritizuje-primatora-ruzomberka-ktory-ako-antifasista-ocenil-tisovho-pohrobka/>

⁵ <https://nazory.pravda.sk/analyzy-a-postrehy/clanok/584906-vnuk-sa-nezasluzil-o-narod/>

⁶ <https://www.cas.sk/clanok/1112907/sporne-ocenenie-slovenskeho-historika-zidia-su-pobureni-primator-ruzomberka-sa-stavia-na-zadne/>

⁷ <https://nazory.pravda.sk/komentare-a-glosy/clanok/584353-zlahcoval-vinu-za-holokaust-dostal-cenu/>

⁸ <https://www.webnoviny.sk/zidovska-obec-vyjadrila-kritiku-ruzomberku-za-udelenie-ceny-andreja-hlinku-popieracovi-holokaustu/>

a príležitostí. Boli židia, čo sa vyhli deportáciám prezidentskou výnimkou, iní sa skryli u svojich kresťanských priateľov a priaznivcov a tí, ktorí takéto možnosti nemali, mohli prejsť do ilegality a skrývať sa v rozsiahlych slovenských horách.“ (Vnuk, František: *Mat' svoj štát znamená život*. Bratislava, 1991). Takéto a ďalšie ľživé tvrdenia F. Vnuka by mali byť dostatočnou výstrahou pred akýmkoľvek prejavmi uznania.“⁹

Tieto a ďalšie príklady reakcií inštitúcií na udelenie predmetnej ceny uvádza vo svojom vyjadrení aj účastník konania, cit.:

„Na samotné udelenie Ceny Andreja Hlinku tomuto historikovi reagovalo viacero inštitúcií, a to napríklad:

- Slovenský zväz protifašistických bojovníkov, ktorý v tlačovom vyhlásení uviedol: „Slovenský zväz protifašistických bojovníkov sa distancuje od konania Igora Combora, primátora Ružomberka podpredsedu ÚR, ktorý ako predseda mestom vytvorenej komisie prispel k udeleniu ceny Andreja Hlinku historikovi Františkovi Vnukovi. **Postoj SZPB k práci tohto historika je dlhodobo známy a nemenný. Podstatnou časťou celoživotného diela Františka Vnuka bola glorifikácia vojnovkej Slovenskej republiky a jej režimu a falzifikácia Slovenského národného povstania, Jednej z najvýznamnejších štátoporných udalostí.**“,
- Dokumentačné stredisko holokaustu, ktoré v reakcii uviedlo, že podľa nich František Vnuk vo svojich prácach dlhodobo popiera a zľahčuje zodpovednosť predstaviteľov ľudáckeho režimu za prenasledovanie slovenských židov počas holokaustu, pričom v svojom statuse na sociálnej sieti citujú z jeho publikácie „Mat' svoj štát znamená život“: „**Židia, ktorí chceli uniknúť deportácii, mali k tomu hojnosť možností a príležitostí. Boli židia, čo sa vyhli deportáciám prezidentskou výnimkou, iní sa skryli u svojich kresťanských priateľov a priaznivcov a tí, ktorí takéto možnosti nemali, mohli prejsť do ilegality a skrývať sa v rozsiahlych slovenských horách,**“
- Ústredný zväz židovských náboženských obcí na Slovensku, ktorý v otvorenom liste adresovanom primátorovi mesta Ružomberok uviedol: „**Dnes už nikto nemusí vedome skresľovať históriu, len aby legitimizoval existenciu národa. Občania dnešného Slovenska vnímajú históriu faktograficky a sú plne pripravení založiť svoju budúcnosť na poučení z chýb minulých. Temné stránky vojnového Slovenského štátu už nie sú historikmi spochybňované (okrem zaslepených pohrobkov zločineckého režimu). Oficiálne sa za zločiny ospravedlnili najvyšší ústavní činitelia Slovenskej republiky.**“

Pre obdivný postoj Františka Vnuka k totalitnému režimu Slovenskej republiky z obdobia 1939 až 1945 a jej čelnému predstaviteľovi Jozefovi Tisovi, ako aj negatívny postoj k Slovenskému národnému povstaniu, je tento historik zaradovaný do skupiny tzv. ľudáckych resp. neľudáckych historikov.¹⁰

František Vnuk teda patrí k tzv. exilovému prúdu slovenských historikov, ktorí pred rokom 1989 pôsobili v emigrácii. Zviditeľnili sa najmä svojimi postojmi týkajúcimi sa obdobia Slovenského štátu a pôsobenia prezidenta Tisa. Spája ich kladný postoj k existencii Slovenského štátu, snaha o rehabilitáciu prezidenta Tisa a kritický postoj k SNP. Najvýznamnejším predstaviteľom tohto prúdu je Milan S. Ďurica. V opozícii voči tzv. exilovým historikom stoja napríklad historici združení v Historickom ústave SAV. Jedným z najvýznamnejších, ktorý sa zaoberá obdobím Slovenského štátu a prezidentom Tisom je Ivan Kamenec. Ten exilovým historikom vyčíta ideologickú predpojatosť a metodické nedostatky. V rozhovore pre portál denníka SME z roku 2017 sa Kamenec vyjadril k vzťahom s tzv. exilovými historikmi nasledovne: „Je pravda, že začiatkom 90. rokov bola naša komunikácia omnoho intenzívnejšia. Volali sme ich na konferencie o slovenskom štáte, diskutovali.

⁹ <https://szpb.sk/vyjadrenie-predsedu-szpb-k-oceneniu-frantiska-vnuka/>

¹⁰ Napríklad: Aktuálne problémy slovenskej historiografie po novembri 1989 (kontroverzie z pohľadu ľudáckej emigrácie) dostupné na

<http://www.shs.sav.sk/smolenice2001/Smolenice/Zjazdove%20rokovanie/Diskusne%20prispievky/Varinsky.htm> alebo „Do odboje proti ľudáckému režimu se zapojily všechny vrstvy slovenského obyvatelstva“ dostupný na: <https://a2larm.cz/2020/10/do-odboje-proti-ludackemu-rezimu-se-zapojily-vsechny-vrstvy-slovenskeho-obyvatelstva/>.

Mám však pocit, že sa vrátili na Slovensko s predstavou, že domáca historiografia je z hľadiska metodiky a poznania prameňov značne pozadu. Inými slovami, že sme práve zliezli zo stromov a chodíme sa učiť do archívov, ako sa to robí. Zrejme si mysleli, že tu všetko obrátia hore nohami, dostanú sa na univerzity a podobne... Pri všetkej našej deformovanosti sa totiž ukázalo, že sme na oveľa vyššej úrovni, ako si predstavovali. Vnukovi som raz povedal: vy aj my sme boli zakopaní v zákopoch. Tie zákopy neboli ani tak odborné, keďže napríklad s Vnukom často nesúhlasím, ale z hľadiska faktov ma jeho práce v mnohom obohatili. Z tých zákopov sme po sebe strieľali skôr otrávené ideologické šípy. Ale pokým my sme z nich po roku 1989 vyšli a išli im oproti, oni v nich zostali.“ (<https://www.sme.sk/c/3181830/kamenec-tiso-nebol-hlupak.html>)

Z vyššie uvedených reakcií najmä inštitúcií účastníkov konania potom vyvodzuje, cit.:

„S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti možno konštatovať, že historik František Vnuk je v spoločnosti vnímaný výrazne kontroverzne. Práve jeho postoj k totalitnému režimu Slovenskej republiky z obdobia 1939 až 1945 a jeho predstaviteľom bol dôvodom, pre ktorý mu napríklad v roku 2013 nebola udelená Cena ústavu pamäti národa. Vtedajší predseda ústavu pamäti národa k neudeleniu tejto ceny uviedol „Nakoľko však poslaním ústavu pamäti národa je **nestranné hodnotenie obdobia neslobody v rokoch 1939-1989 ako jedného celku, využil som svoju kompetenciu štatutára a rozhodol som sa cenu neudelit’**.“¹¹“

O uvedenom neudelení ceny Ústavom pamäti národa z roku 2013 svedčí aj záznam spravodajského príspevku Rádia Slovensko odvysielanom v programe Správy dňa 15. 11. 2013. Ústav chcel F. Vnuka oceniť. Voči tomu sa však zdvihla vlna odporu a ústav ho napokon neocenil. V príspevku je odvysielané hodnotenie Jaroslava Franeka z Dokumentačného strediska holokaustu ohľadne F. Vnuka: „Ja nemôžem zabudnúť na jednu vetu z jeho knihy, kde tvrdí, že Slováci mali ako jediný národ na svete dobrý dôvod vyviezť svojich Židov. Neuvádza aký, ale samozrejme uvádza celé spektrum predsudkov, ktorými on oplýva. Toto je veta z jeho knihy zo strany 291. Považujem to za nehoráznosť. Takýto človek by vôbec mal byť marginalizovaný. Mal by byť odsunutý na okraj spoločnosti a nie glorifikovaný. Je to hanba.“ (<https://slovensko.rtvs.sk/clanky/spolocnost/14166/ocenenie-pre-vnuka>). O tejto udalosti informoval aj denník SME na svojom portáli (<https://domov.sme.sk/c/7005184/upn-oceni-historika-ktory-chvali-tisa-a-hani-partizanov.html>). V článku ÚPN ocení historika, ktorý chválí Tisa a haní partizánov z 13. 11. 2013 redaktor Dušan Mikušovič o Vnukovi píše, že je známy výrokmi o slovenskom štáte: „Tisa označil za človeka, ktorý je národným mučeníkom, deportácie Židov zasa zľahčoval tvrdeniami, že boli v minulosti misionármi maďarizácie a „svojím šovinizmom prevýšili samotných Maďarov“.

S ohľadom na predmet správneho konania sa priamo **k postojom historika F. Vnuka k holokaustu** vyjadruje účastník konania ďalej nasledovne, cit.:

„Pokiaľ ide o postoj historika Františka Vnuka k holokaustu je potrebné objektívne poznamenať, že nespochybňuje samotnú existenciu koncentračných táborov a hromadné vyvražďovanie židovského obyvateľstva v nich. To, čo v svojich dielach a prejavoch v súvislosti s holokaustom spochybňuje, je zodpovednosť predstaviteľov totalitnému režimu Slovenskej republiky z obdobia 1939 až 1945 za deportácie a holokaust slovenských občanov židovského pôvodu. V niektorých prípadoch dokonca naznačuje, že slovenskí občania židovského pôvodu si sami môžu za svoj tragický osud. Na preukázanie týchto skutočností si účastník konania dovoľuje poukázať napríklad na nasledovné výroky F. Vnuka:

- „Židia, ktorí chceli uniknúť deportácii, mali k tomu hojnosť možností a príležitostí. Boli židia, čo sa vyhli deportáciám prezidentskou výnimkou, iní sa skryli u svojich kresťanských priateľov a priaznivcov a tí, ktorí takéto možnosti nemali, mohli prejsť do ilegality a skrývať sa v rozsiahlych slovenských horách,“ (publikácia „Mať svoj štát znamená život“),
- „Nikto by sa nemal cítiť dotknutý alebo urazený konštatujúcim vyjadrením, že **Židia na Slovensku, kam prišli a usadili sa, odjakživa podporovali tú vládu, ktorá bola práve pri moci, a tak boli stotožňovaní s utláčateľskými, nepopulárnymi opatreniami vlád, ktoré tu do**

¹¹ <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/299334-krajnak-vnukovi-cenu-upn-neudeli/>

roku 1939 vládli. Za Maďarov boli vnímaní ako zdroj národnej a sociálnej biedy slovenského ľudu.“ (publikácia „Dr. Jozef Tiso, prvý prezident Slovenskej republiky“),

- „Tragédia slovenského židovstva je jednou z najsmutnejších udalostí slovenských dejín. V tomto smere nemožno a neslobodno ospravedlňovať zlyhanie nikoho ani zakrývať ničiu vinu. **Je však skľučujúce, že Slováci sú stále obviňovaní, že nezabránili tomu, čo bolo neodvratné, a nedosiahli to, čo bolo nemožné.**“ (publikácia „Dr. Jozef Tisa, prvý prezident Slovenskej republiky“),
- „Je však veľmi pravdepodobné, že **nebyť povstania, boli by sa zachránili všetci Židia, ktorí žili na Slovensku pred augustom 1944.** Z tých niekoľko dokumentov, ktoré sa tu citovali, je zrejmé, že povstanie dalo Nemcom dôvod a zámienku na radikálne riešenie židovskej otázky na Slovensku a v tom istom čase vyrazilo slovenským úradom z rúk akúkoľvek možnosť stavať sa nemeckým požiadavkám na odpor ináč než verbálne.“ (publikácia „Neuveriteľné sprisahanie“),
- „V marci 1942 **vláda podľahla tlaku Nemecka** a ministerstvo vnútra začalo s deportáciami židovského obyvateľstva zo Slovenska.“ (publikácia „Dr. Jozef Tiso, prvý prezident Slovenskej republiky“),
- „Deportácia židov do koncentračných táborov je poľutovaniahodná európska tragédia, ktorá zastihla aj slovenských občanov židovského pôvodu. Nie však preto, že sme mali samostatný štát a že Dr. Jozef Tiso bol jeho prezident. Odohrala sa preto, že boli židia a žili v tej časti Európy, ktorá bola pod nemeckou kontrolou. Pri tom však treba zdôrazniť, že keby Slovensko bolo bývalo protektorát ako Česko a Morava, alebo generálny gubernát ako Poľsko, alebo obsadené Maďarmi ako naše južné oblasti, bol by židov stihol osud ich súkmeňovcov v Česku, Poľsku alebo Maďarsku, kde percentuálne prežilo vojnové roky oveľa menej židov než u nás. Bola to tragédia, ktorú nikto nechce ospravedliť ani zľahčovať. **Bolí ma však, keď historici skresľujú Jej okolnosti a robia z nej ústrednú tému existencie prvej Slovenskej republiky.**“ (odpoveď na otázku „Počas tejto éry sa konali deportácie židov do koncentračných táborov. Hovorilo sa o tom?“ v rozhovore pre extraplus¹²),
- „Uverilo sa Nemcom, že ide iba o sústredenie židov zo strednej Európy do oblasti Lublina. **Keď sa však vynorilo podozrenie, že ich v Poľsku vraždia a Nemci odmietali slovenskú delegáciu, aby si skutočnosť overila, slovenské úrady transporty zastavili. Možno teda slovenským politikom vyčítať, že boli ľahkoverní, ale nikto ich nemôže obviňovať zo spoluúčasti alebo spoluzodpovednosti za tragický osud, ktorý pripravili nacisti našim židom v Poľsku?**“ (odpoveď na otázku „Vedelo sa na Slovensku, čo sa deje so židovskou komunitou v Poľsku?“ v rozhovore pre extraplus¹²),
- „Je to dokument, ktorý nikdy nebude pýchou slovenskej jurisdikcie. Ale v takýchto prípadoch bol na Slovensku vždy veľký rozdiel medzi literou zákona a jeho uplatňovaním. Nemecký vyslanec Hans E. Ludin vo svojom hlásení do Berlína v auguste 1944 vyjadruje svoje pohoršenie nad tým, že „opatrenia kódexu, ktorý mal obmedziť osobnú slobodu židov, ministerstvo vnútra nikdy v plnom rozsahu, ba ani len približne nepresadzovalo. Ani židia, ani nižšie výkonné orgány tieto nariadenia nezachovávali. Židia cestujú vlakom, navštevujú verejné lokály, zdržujú sa v kúpeľných miestach celkom tak, ako to bolo pred vynesení kódexu“. (odpoveď na otázku „V tom čase, 9. septembra 1941, bol prijatý Židovský kódex...“ v rozhovore pre extraplus¹²),
- „K tým deportáciám a arizáciám by sa patrilo ešte čosi dodať“ po násilnom zániku Slovenskej republiky a obnovení Česko-Slovenska prvá vláda vo svojom vládnom programe pozbavila občianskych práv a určila na deportáciu a zhabanie majetku občanov nemeckej a maďarskej národnosti. S Nemcami sa im to podarilo, s Maďarmi iba čiastočne. Teda kým počas vojny mnohí slovenskí občania boli deportovaní zo Slovenska pre svoju rasovú príslušnosť, po vojne boli všetci českí a slovenskí občania nemeckej národnosti deportovaní pre svoju národnosť. Ich majetky boli zhabané, ich živností odovzdané do rúk tzv. národných správcov, čo bola vlastne ľudovodemokratická verzia arizátorov. V oboch prípadoch išlo o krivdu a nespravodlivosť rovnakého druhu. **Očakávalo by sa, že predovšetkým židia ako vojnové obeť násilia pozdvihnú protestný hlas proti deportáciám aj konfiškácii majetkov.**

¹² <https://www.extraplus.sk/clanok/historik-frantisek-vnuk-oslavuje-95-rokov>

Nejestvuje však nijaký záznam, že by sa tak bolo stalo. A pokiaľ ide o národné správcovstvo, v Národných novinách (č. 84, z 25. apríla 1946) čítame, že v Bratislave bola dosadená národná správa do 868 podnikov, ktoré predtým patrili Nemcom, Maďarom a domácim zradcom, a židia - hoci tvoria menej než Jedno percento obyvateľstva - prevzali správcovstvo v 462 podnikoch, čo bolo viac než Slováci a Česi dohromady.“ (odpoveď na otázku „Aký pohľad mali ľudia na židov, deportácie a samotnú arizáciu?“ v rozhovore pre extraplus12),

- „Ako v každom národe boli aj u nás nenávisní jednotlivci, ale o masovej nenávisti alebo rasizme sa nedá hovoriť **Bol tu však akýsi spoločenský odstup, ale to bolo viac zásluhou židov ako Slovákov. Je totiž smutná pravda, že naši židia sa akosi nevedeli zbližiť s národom, uprostred ktorého žili.** Židia v Nemecku, Maďarsku i Česku sa vo veľkej miere dokázali stotožniť s kultúrou národa, v ktorom žili, obohatili jeho literatúru, podieľali sa na jeho politickom a spoločenskom živote. U nás to, bohužiaľ, tak nebolo. Naši Židia - aspoň prevažná väčšina z nich - sa vždy pridávali k našim nepriateľom a nežičlivcom, nás akoby nepoznali, naše bolesti ich neboleli, našou kultúrou opovrhovali. Pred rokom 1918 patrili k najhorlivejším maďarizátorom, po roku 1945 až po krvavé päťdesiate roky prakticky ovládali bezpečnostné zložky, kde boli ochotnými nástrojmi komunistického teroru.“ (odpoveď na otázku „Z čoho pramenila nenávisť k tejto skupine obyvateľstva“ v rozhovore pre extraplus12),
- „**Vláda Štefana Tisu chcela všemožne zabrániť deportáciám. Jej odpor však Nemci zlomili tou istou taktikou, ktorú kedysi úspešne vyskúšali na Tukovi.** Tvrdili, že ich úmyslom je iba sústredenie židov v určitých strediskách na Slovensku, kde ich bude možné prísne strážiť, aby sa im tak znemožnila akákoľvek protištátna činnosť. Dali záruku, že židia zo Slovenska nebudú vyvezení. A tak, keď židia boli so súhlasom slovenskej vlády zhromaždení, Nemci vyjadrili svoj úmysel, ktorým nebolo nič iné, ako radikálne riešenie židovského problému. **Ohromeným Slovákom povedali, že to konajú na vlastnú (nemeckú) zodpovednosť. Nemohúcnosť a chýlostivé položenie slovenských úradov je zrejmé z telegramu, ktorý v tejto súvislosti poslal vyslanec Ludín do Berlína.**“ (publikácia „Neuveriteľné sprisahanie“).

V súvislosti s prieskumom názorov a výrokov historika F. Vnuka týkajúcich sa holokaustu dávame Rade tiež do pozornosti záznam diskusnej relácie *Sféry dôverné* vysielanej Slovenskou televíziou v roku 2007. Tento záznam bol umiestnený na internetovej stránke <https://www.youtube.com/watch?v=KFzZ8Ds4Yg>. Témou relácie bolo pôsobenie Jozefa Tisa ako politika a kňaza z pohľadu historikov. V štúdiu STV diskutovali historici Emília Hrabovec z Filozofickej fakulty TU, František Vnuk, Ivan Kamenec z SAV, Milan Zemko z SAV, Róbert Letz z Pedagogickej fakulty UK a Jozef Rydlo zo Slovenského ústavu v Ríme. V programe boli odvysielané prostredníctvom dokrútok aj vyjadrenia Milana S. Ďuricu z Ústavu dejín kresťanstva a Kataríny Hradskej z SAV. V programe sa v súvislosti s osobou prezidenta Tisa diskutovalo medzi iným aj o tzv. židovskej otázke počas Slovenského štátu. K tomu mal niekoľko výstupov v rámci diskusie aj František Vnuk. Situáciu Židov opísal takto: „Je jeden známy dokument. Je to **správa vyslanca Ludína, ktorú posielal do Berlína v auguste 1944.** A tam sa tejto otázke venuje podrobne. Uvádza skutočnosti, spomína, **na Slovensku žije 20 tisíc a neviem koľko Židov, z ktorých 13 400 je chránených prezidentskou výnimkou. A dokonca tam špecifikuje... a rezortnou výnimkou.** Lebo okrem prezidentskej výnimky boli i prezidentské výnimky. A tieto rezortné výnimky tam ministerstvo hospodárstva, ministerstvo vnútra, ministerstvo školstva, ministerstvo zdravotníctva, poskytovali tieto v hojnej miere. A bolo 13 400 osôb teda, s rodinnými príslušníkmi, chránené prezidentskou výnimkou.“ Historik Kamenec v reakcii Vnukom uvedené údaje spochybnil. Neskôr v rámci diskusie vznikla k tejto problematike slovná výmena názorov medzi F. Vnukom a I. Kamencom:

František Vnuk: „Právo dávať výnimky bolo jedinečné v tých protižidovských opatreniach, ktoré sa odohrávali či už vo Francúzsku, na Slovensku a kdekoľvek. **Výnimky sa poskytovali a tým sa zachránili mnohí občania židovskej národnosti. Prečo sa to neuzná, že niečo pozitívne v tom bolo? Vo vatikánskych dokumentoch nájdete zmienku o tom, kde sa pochvalne zmieňujú práve o tejto klauzule, ktorá tieto výnimky umožňovala. A prečo to zmalicherňovať? Vedť to bolo opatrenie, ktorým sa zachránilo, alebo ktorým sa zlepšilo postavenie mnohých našich spoluobčanov.**“

Ivan Kamenec: „Len ja stále sa pýtam tú otázku proti komu...“

František Vnuk: „Nuž proti ich protivníkom, proti ich nepriateľom, však ich mali. Pozrite sa, ten osud Židov na Slovensku nebol preto, že by sme mali slovenský štát, že Tiso bol prezidentom...”

Ivan Kamenec: „Akých nepriateľov mal Tiso po lete v štyridsiatom druhom, keď Tuka už bol odstránený, keď Mach vlastne tiež bol pacifikovaný ako nacionálny socialista?”

V závere diskusie ako reakciu na divácku otázku Vnuk uviedol: „Ale ostane pri slovensko-českých, alebo pri česko-slovenských pomeroch. Po Prvej svetovej vojne **Košický vládny program zbavil majetku a štátnych práv všetkých občanov maďarskej a nemeckej národnosti. Deportovali ich hrozným spôsobom. Prečo sa o tom nehovorí? Prečo sa to nepripomína? To, čo sa stalo so Židmi v Slovenskej republike je odsúdeniahodné, poľutovaniahodné, ja neviem, ja by si dal i ruku odťat', keby sa to nebolo stalo. Ale to nebol prvý prípad a to nebol ani posledný a nebude ani posledný. Bohužiaľ, toto je realita. A keď chceme byť trošku teologický, to je to tajomstvo neprávosti, mysterium iniquitatis. Sú učení židovskí rabíni, ktorí v tom vidia boží trest, boží trest...**“

Z programu *Sféry dôverné* sú podľa nášho názoru zrejme postoje historika F. Vnuka ohľadne tzv. židovskej otázky počas Slovenského štátu. F. Vnuk v diskusii **obhajoval prezidenta Tisa a ľudské vedenie v otázke deportácií slovenských Židov poukazovaním na množstvo výnimiek, ktoré údajne udelili**. Za podstatné z hľadiska predmetu správneho konania však považujeme vyjadrenia F. Vnuka v závere programu, kde **síce vyjadruje ľútosť nad osudom slovenských Židov, ale zároveň relativizuje a zľahčuje ich holokaust prirovnaním k povojnovému vysídleniu Nemcov a Maďarov z Československa**. F. Vnuk tiež podľa nášho názoru môže tvrdením o „učených židovských rabínoch, ktorí v tom vidia boží trest“ podsúvať tézu, že Židia si za holokaust môžu sami.

Podľa pracovnej definície medzivládnej aliancie IHRA - The International Holocaust Remembrance Alliance je popieranie holokaustu diskurzom a propagandou popierajúcou historickú skutočnosť a rozsah vyhladzovania Židov nacistami a ich komplicmi počas druhej svetovej vojny, známym ako holokaust alebo šoa. Popieranie holokaustu znamená najmä akýkoľvek pokus tvrdiť, že k holokaustu/šoa neprišlo. Popieraním holokaustu môže byť verejné popieranie alebo spochybňovanie použitia hlavných mechanizmov zabíjania (ako plynové komory, masové strieľanie, vyhladovanie a mučenie) či zámernej genocídy židovského ľudu. Skresľovanie holokaustu znamená okrem iného:

- vedomú snahu ospravedlniť alebo minimalizovať dopad holokaustu či jeho hlavných činiteľov vrátane kolaborantov a spojencov nacistického Nemecka;
- očividnú minimalizáciu počtu obetí v rozpore s dôveryhodnými prameňmi;
- pokusy o obviňovanie Židov za to, že si za svoju genocídu môžu sami;
- vyhlásenia považujúce holokaust za pozitívnu historickú udalosť; takéto vyhlásenia nie sú popieraním holokaustu, ale sú s ním úzko spojené ako radikálna forma antisemitizmu a môžu naznačovať, že holokaustu sa nepodarilo úplne naplniť svoj zámer „konečného riešenia židovskej otázky“;
- pokusy zvaliť zodpovednosť za vznik koncentračných táborov a táborov smrti navrhnutých a vedených nacistickým Nemeckom na iné národy či etnické skupiny.

Dostupné na <https://www.holocaustremembrance.com/sk/resources/working-definitions-charters/pracovna-definicia-popierania-skreslovania-holokaustu>.

Je možné taktiež uviesť, že pod spochybňovaním holokaustu sa vo všeobecnosti rozumejú najmä stanoviská, ktoré popierajú genocídu Židov, prípadne vyvražďovanie iných skupín v koncentračných táboroch, prípadne popierajú systematickosť tejto genocídy, či manipulujú počty obetí v koncentračných táboroch oproti skutočnosti.

Účastník konania k tomuto uviedol, cit.:

„Správny orgán v oznámení o začatí správneho konania uviedol, že skresľovanie holokaustu okrem iného znamená „vedomú snahu ospravedlniť alebo minimalizovať dopad holokaustu či jeho hlavných činiteľov vrátane kolaborantov a spojencov nacistického Nemecka“ či „pokusy o obviňovanie Židov za to, že si za svoju genocídu môžu sami“. **Podľa názoru účastníka konania možno konštatovať, že vyššie citované výroky historika Františka Vnuka tieto kritériá zjavne naplňajú.**“

Ako je zrejmé z vyššie uvedených prípadov, historik F. Vnuk podľa nášho názoru **nepopiera/nespochybňuje existenciu holokaustu ako takého**, avšak v súvislosti s tzv. židovskou otázkou počas Slovenského štátu, domnievame sa, môže **zľahčovať situáciu slovenských židov a zodpovednosť ľudáckeho režimu alebo ospravedlňovať a obhajovať jeho kroky v tejto veci**. Na túto skutočnosť obdobne poukázal aj účastník konania, cit.:

„Pokiaľ ide o postoj historika Františka Vnuka k holokaustu je potrebné objektívne poznamenať, že nespochybňuje samotnú existenciu koncentračných táborov a hromadné vyvražďovanie židovského obyvateľstva v nich. To, čo v svojich dielach a prejavoch v súvislosti s holokaustom spochybňuje, je zodpovednosť predstaviteľov totalitného režimu Slovenskej republiky z obdobia 1939 až 1945 za deportácie a holokaust slovenských občanov židovského pôvodu. V niektorých prípadoch dokonca naznačuje, že slovenskí občania židovského pôvodu si sami môžu za svoj tragický osud.“

V tejto súvislosti dávame do pozornosti Rady, že slovenská legislatíva rozoznáva trestný čin popierania, schvaľovania holokaustu, zločinov politických režimov a zločinov proti ľudskosti. V ustanovení § 422d ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. (Trestný zákon) sa uvádza, cit.: **„Kto verejne popiera, spochybňuje, schvaľuje alebo sa snaží ospravedlniť holokaust, zločiny režimu založeného na fašistickej ideológii, zločiny režimu založeného na komunistickej ideológii alebo zločiny iného podobného hnutia, ktoré násilím, hrozbou násilia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy smeruje k potlačeniu základných práv a slobôd osôb, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.“** Kancelárii Rady nie je známe, že by historik F. Vnuk niekedy bol obvinený v súvislosti s popieraním, či **spochybňovaním holokaustu** podľa príslušných ustanovení Trestného zákona.

Je potrebné zdôrazniť, že úlohou Rady nie je v žiadnom prípade posudzovať trestnoprávnu rovinu naplnenia definície § 422d Trestného zákona, ale v rozsahu zákona č. 308/2000 Z. z. posúdiť, **či dané odvysielané vyjadrenie zmenilo výpovednú hodnotu podanej informácie pre recipienta** v kontexte daného programu **natoľko**, že o celej problematike vyrovnávania sa slovenskej spoločnosti s historickým dedičstvom obdobia vojnovnej Slovenskej republiky v rozsahu príkladov z nemeckej spoločnosti na podklade udelenia ceny F. Vnukovi nemohol vytvoriť vlastný názor.

Správne konanie bolo okrem iného začaté z dôvodu, že v programe odznela zo strany moderátorky programu informácia v znení: *„Minulý týždeň v piatok udelili v meste Ružomberok Cenu Andreja Hlinku za rok 2021 historikovi Františkovi Vnukovi. Ten je známy spochybňovaním holokaustu.“*

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, teda zo skutočnosti, že F. Vnuk nebol ani obvinený a ani odsúdený v súvislosti s popieraním, či spochybňovaním holokaustu podľa príslušných ustanovení Trestného zákona, z vyššie uvedených zistených skutočností, týkajúcich sa postojov a názorov F. Vnuka na holokaust a zo všeobecného chápania významu spojenia „spochybňovanie holokaustu“, možno podľa nášho názoru dôvodiť, že konštatovanie moderátorky: **„Ten je známy spochybňovaním holokaustu.“** použité v úvode posudzovaného programu K veci na identifikovanie osoby F. Vnuka pre poslucháčov, ako také **nemusí byť presné**.

Účastník konania vo svojom vyjadrení k tejto časti správneho konania ešte uviedol, cit: *„Rada pre vysielanie a retransmisiiu v oznámení o začatí správneho konania uvádza, že jej nie je známe, že „by historik F. Vnuk niekedy bol obvinený v súvislosti s popieraním, či spochybňovaním holokaustu podľa príslušných ustanovení Trestného zákona.“ K tomuto tvrdeniu správneho orgánu si účastník konania dovoľuje poznamenať, že nie je zrejmé, z akého dôvodu toto správny orgán uvádza v oznámení o začatí správneho konania. V relácii neodznala totiž žiadna informácia či tvrdenie o tom, že by František Vnuk bol niekedy obvinený v súvislosti s popieraním, či spochybňovaním holokaustu podľa príslušných ustanovení Trestného zákona.“*

K uvedenému argumentu si dovoľujeme poukázať na samotné Oznámenie o začatí správneho konania, v ktorom sa okrem iného uvádza, cit.: *„V posudzovanom programe odznali informácie, podľa ktorých je historik F. Vnuk známy spochybňovaním holokaustu ... V predmetnom programe tak mohli odznieť subjektívne názory a nepresné informácie na adresu historika F. Vnuka, týkajúce sa najmä jeho postoja k obdobiu Slovenského štátu.“* Je tak zrejmé, že použitie pojmu spochybňovanie holokaustu

v predmetnom programe je v správnom konaní posudzované z hľadiska jeho významu a presnosti vo vzťahu k osobe F. Vnuka v kontexte podaných informácií. Nejde teda o posudzovanie skutočnosti, či v programe odznela informácia o tom, že by F. Vnuk bol niekedy obvinený v súvislosti s popieraním, či spochybňovaním holokaustu podľa príslušných ustanovení Trestného zákona, ale o to, či okrem iného uvedené vyjadrenie **možno považovať za dostatočne presné** na účely zabezpečenia všestrannosti a názorovej plurality podľa zákona č. 308/2000 Z. z. Úlohou Rady ako správneho orgánu je náležite zistiť skutkový stav a na základe neho potom aj rozhodnúť.

Domnievame sa ale, že takéto striktné vnímanie daného aspektu (presnosti), nie je v tomto prípade s ohľadom na slobodu prejavu účastníka konania, zameranie programu *K veci* zo dňa 12. 4. 2021, rozsah problematiky holokaustu, právo verejnosti na informácie a špecifickosť situácie, na namieste. Kancelária Rady zdôrazňuje, že vzhľadom na predmet správneho konania **je potrebné prihliadať na celkový obsah, kontext a vyznenie odvysielaných informácií pre recipienta v programe** a nie iba izolovane posudzovať konkrétne vyjadrenia tak, aby si recipient mohol vytvoriť ucelený obraz o problematike.

Uvedené závery možno podporiť aj judikatúrou, kedy identifikovanie osoby F. Vnuka pre recipientov na daný účel nemuselo mať dopad na nestrannosť daného programu, resp. podanú informáciu o problematike vývoja spoločnosti v kontexte Slovenského vojnového štátu a dedičstva nacistického Nemecka a že právo novinára/redaktora/média na určité zjednodušenie pri poskytovaní informácií je plne aprobované aj súdnou judikatúrou ESLP, ako aj Ústavného súdu SR (sp. zn. I ÚS 416/2011, sp. zn. IV. ÚS 448/2012-54), napr. Ústavný súd ČR v náleze sp. zn. I. ÚS 156/99 konštatoval, že „*Lze tedy stěží trvat na naprosté přesnosti skutkových tvrzení a klást tak na novináře - ve svých důsledcích - nesplnitelné nároky.*“ Predmetné právne názory sa síce týkali prípadov ochrany osobnosti, ale ich závery sú, domnievame sa, plne aplikovateľné aj pre povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z., resp. alikvotne aj § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z., keďže sa týkajú stretu s právom na slobodu prejavu.

Je preto potrebné analyzovať predmetné konštatovanie v kontexte daného programu, teda ako bolo, napriek jeho primárnemu zameraniu, o osobe F. Vnuka v programe informované.

V zahlásení samotného programu moderátorka dotýkajúc sa ocenenia F. Vnuka **nastolila otázky** týkajúce sa neustáleho šírenia „špekulácii a dezinformácií z obdobia Slovenského štátu“ a „postojov určitých skupín ľudí“ a ich negatívneho vplyvu pri budovaní demokracie na Slovensku, cit.: „*Otvára sa otázka, čo by pomohlo, aby sme ukončili špekulácie a dezinformácie z obdobia Slovenského vojnového štátu, a ako môžu postojové určitých skupín ľudí napríklad voči Jozefovi Tisovi limitovať budovanie demokracie na Slovensku.*“ Následný rozhovor s historikom Múzea SNP mal dať v tomto kontexte odpovede, ako sa so svojou „temnou“ minulosťou vyrovnávalo Nemecko, napr. v súvislosti „s návratom desaťtisícov vrahov z frontu?“

V úvode samotného programu, v ktorom odznelo aj dané sporné vyjadrenie moderátorky možno vo vzťahu k osobe F. Vnuka nájsť nasledovné informácie:

- jeho identifikovanie pre poslucháčov – „je **známy spochybňovaním holokaustu**“;
- jeho vzťah k udelenej cene primátorom mesta Ružomberok – **ocenený**;
- jeho obdiv k J. Tisovi - reakcia a výhrady Ústredného zväzu židovských obcí Slovenskej republiky na toto udelenie ceny – „*Problém podľa Richarda Dudu, predsedu Ústredného zväzu židovských obcí Slovenskej republiky, je obdiv oceneného Františka Vnuka k Jozefovi Tisovi, teda osobe, ktorá vyznamenala vojakov za boj proti účastníkom SNP*“;
- jeho označenie v liste predsedu Ústredného zväzu židovských obcí - „*Temné stránky vojnového Slovenského štátu už nie sú historikmi spochybňované, okrem zaslepených pohrobkov zločineckého režimu.*“
- oslovenie primátora, ktorý mu udelil cenu, cez hovorcu mesta Ružomberok, ktorí odpovedali iba na otvorený list Ústredného zväzu židovských náboženských obcí,

Ako sme už uviedli vyššie, napriek tomu, že sa program **nezameriaval priamo na osobu F. Vnuka**, jeho diela, ani na samotné udelenie ceny A. Hlinku tomuto historikovi a jeho predmetom a grom bola problematika vyrovnávania sa fašistickou minulosťou a porovnanie Nemecka a Slovenska v tejto veci na podklade danej udalosti, mohli **vyznievať takto prezentované vyjadrenia a informácie v tejto časti voči nemu negatívne**. Na tieto nedostal predmetný historik v programe priestor reagovať, resp. reakcia nebola poskytnutá ani inému subjektu, či osobe, ktoré by jeho postoje k tomuto obdobiu v danom kontexte v programe bližšie ozrejmili. Na druhej strane je nevyhnutné uviesť, že kontroverznosť osoby F. Vnuka v súvislosti s jeho postojmi k obdobiu Slovenského štátu je najmä v odborných kruhoch zaoberajúcich sa danou problematikou **dlhodobo známa** a predmetné vyjadrenia nepredstavujú aj s ohľadom na historický súvis s obdobnou kauzou z minulosti z roku 2013 pre verejnosť, podľa nášho názoru, žiadne novum. S obsahu tejto časti programu navyše vyplýva, že kritika nesmerovala voči jeho osobe, ale voči samotnému primátorovi mesta Ružomberok za to, že cenu F. Vnukovi udelil.

F. Vnuk je dlhoročne pôsobiaci historik s rozsiahlou publikačnou činnosťou. Podľa nášho názoru ho vzhľadom na jeho verejné vystupovanie možno označiť za verejne známou osobu. Aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. prípad Lingens v. Rakúsko) osoby verejne činné alebo **verejne známe** musia zniesť väčšiu mieru kritiky než súkromné osoby. Čím viac bude obsah prejavu súvisieť s verejnou činnosťou dotknutej osoby, tým viac bude tento prejav chránený slobodou prejavu. Taktiež je opäť potrebné uviesť, že **hlavnou témou programu** nebol historik F. Vnuk a jeho pohľad na holokaust, prípadne Slovenský štát. Táto téma bola relatívne marginálna a slúžila ako vstup do problematiky, ktorou bolo vyrovnávanie sa fašistickou minulosťou a porovnanie Nemecka a Slovenska v tejto veci. Navyše, čo sa týka udalosti ocenenia F. Vnuka, moderátorka uviedla, že sa neúspešne pokúšali získať stanovisko vedenia mesta Ružomberok, ktoré cenu F. Vnukovi udelilo. **S výnimkou samotného sporného vyjadrenia moderátorky o holokauste, ktoré nemusí byť presné**, neboli tieto informácie, podľa nášho názoru, spôsobilé s ohľadom na uvádzané skutočnosti, za daných okolností, narušiť slobodné utváranie názorov na takto citlivú a rozsiahlu tému týkajúcu sa našej histórie. V predmetnej časti programu bola síce určitá kritika prítomná, avšak nebola, podľa nášho názoru, vo vzťahu k osobe F. Vnuka nová a ako taká si nevyžadovala nevyhnutnú reakciu dotknutej strany (odvysielanie informácií o postojoch a názoroch k problematike obdobia Slovenského štátu), resp. vo vzťahu k primátorovi Ružomberka jej táto bola umožnená (nevyužil možnosť reagovať).

Účastník konania v súvislosti s obsahom programu v tejto súvislosti ďalej uviedol, cit.:

„K tvrdeniu správneho orgánu, ktoré uviedol v oznámení o začatí správneho konania, že historik František Vnuk mal byť v kontexte relácie postavený do polohy „vraha“ a „obdivovateľa národného socializmu“, si účastník konania dovoľuje uviesť, že v predmetnej relácii nebol historik František Vnuk označený za vraha ani obdivovateľa národného socializmu. Dokonca historik František Vnuk nebol ani témou predmetnej relácie. Jej témou bolo to, ako sa slovenská resp. nemecká spoločnosť vyrovnala so svojou nacistickou minulosťou. Predmetné konštatovanie správneho orgánu teda zjavne nemá vôbec oporu v skutkovom stave.“

Ako vyplýva zo záznamu vysielania a prepisu/popisu skutkového stavu v rámci diskusie s hosťom programu, ktorá nadväzovala na úvodné vyjadrenia o F. Vnukovi ako o spochybňovačovi holokaustu, obdivovateľovi J. Tisa a slovami R. Dudu z Ústredného zväzu židovských obcí ako o „zaslepenom pohrobkovi zločineckého režimu“ boli obsahom rozhovoru informácie o novodobom Nemecku a jeho snahách o vyrovnanie sa s „dedičstvom“ minulého režimu a otázky možného napredovania Slovenska v tejto oblasti. Host v programe konkrétne uviedol, že Nemci sa so svojou minulosťou vyrovnávali postupne, tento proces je dlhodobý a trvá dodnes. Nemecko tomu venovalo nemalé finančné zdroje, vytvorilo sa veľké množstvo kultúrnych organizácií, pretvoril sa vzdelávací systém s dôrazom na hlbokú analýzu vlastných dejín, najmä nacistického obdobia. V porovnaní so Slovenskom je nemecký prístup k tomuto obdobiu dôraznejší, otvorenejší, čo sa týka diskusie a striktnejší, čo sa týka legislatívnej stránky. V slovenských školách je dejinám tohto obdobia venované málo priestoru. V slovenských podmienkach by bolo žiadúce, aby sa táto téma dostala z kruhov historikov, kde už panuje v tejto veci široký konsenzus, do širšieho spoločenského povedomia.

Historik z Múzea SNP v Banskej Bystrici spomínal v tomto kontexte konkrétne

- šesťdesiate roky a aktivity nemeckých študentov, ktorí odmietali sledovať to, že v niektorých aj vyšších politických kruhoch v Nemecku v tom čase sa **začali objavovať osobnosti, ktoré mali národné socialistickú minulosť**,
- sedemdesiate roky, kedy už aj v politických kruhoch dochádza k určitej zmene a začína sa vehementným spôsobom odmietat' všetko, čo je spojené s glorifikáciou alebo s pripomienkovaním národného socializmu – príklad vojenského letca, ktorý bol známy tým, že aj po vojne veľmi otvorene **obhajoval národný socialistický režim** a bol pozvaný na jednu spomienkovú akciu na vojenskú základňu kedy v reakcii na to skončila kariéra ministra obrany;
- skutočnosť, že v slovenských podmienkach by bolo žiadúce, aby sa táto téma dostala z kruhov historikov, kde už panuje v tejto veci široký konsenzus, do širšieho spoločenského povedomia, pričom objektívne rozpracovanie dejín slovenského štátu v slovenských podmienkach ako proces síce začalo, ale **má byť evidentné aj na niektorých posledných udalostiach na verejnosti, že stále pokrívka**;
- skutočnosť, že Slovensko si musí vstúpiť do svedomia a „zamedziť v podstate **otvoreným prezentáciám, naozaj, glorifikácií a velebenia, nekritického velebenia bývalých režimov**, tým pádom budeme my stále odkázaní na to, že sa budeme stále pohybovať v kruhu“.

Z uvedeného vyplýva, že historik z Múzea SNP uvádzal **v rámci témy rozhovoru** rôzne príklady toho, ako konkrétne reagovala, resp. postupovala nemecká spoločnosť, napr. voči bývalým predstaviteľom, resp. sympatizantom fašistického režimu, či ako sa vyrovnala s témou národného socializmu. V tejto súvislosti v porovnaní so Slovenskom okrajovo v rámci rozpracovanosti dejín slovenského štátu poukázal ako na problematiku aj na poslednú udalosť, udelenie ceny A. Hlinku historikovi F. Vnukovi, ktorá vyvolala v odbornej verejnosti množstvo reakcií. Kritika ohľadom ďalšieho smerovania Slovenska a zamedzení otvoreným prezentáciám, glorifikácií, nekritickému velebeniu bývalých režimov, podľa nášho názoru smerovala **všeobecne** ako výstraha k budúcnosti slovenskej spoločnosti a nutnosti prezentovať dosiahnutý konsenzus v danej oblasti medzi odborníkmi, historikmi, aj navonok, medzi spoločnosť.

Je zrejmé, že program sa nezameriaval na osobu F. Vnuka, ani na jeho názory alebo postoje na obdobie Slovenského štátu. Ako vyplýva zo záznamu vysielania, program v tejto časti vo vzťahu k Slovensku hľadal odpovede na otázky týkajúce sa jeho správneho postupu pri rozpracovaní problematiky obdobia Slovenského štátu v našej spoločnosti a ich prípadných prekážkach, akými sú napr. dezinformácie. Vzorom má byť práve Nemecko a jeho vyrovnávanie sa s nacistickou minulosťou. Nemožno netvrdiť, že prepojenie osoby F. Vnuka, resp. udelenia ceny jeho osobe, ktoré vzbudilo značnú kontroverziu najmä v odbornej verejnosti a odznelo v úvode programu, nebolo podkladom tohto rozhovoru, ani, že priamo v rozhovore nebolo na danú udalosť istým spôsobom poukazované. Podľa nášho názoru však program v tejto časti nemal tendencie kritizovať konkrétne osoby. Kritika tu prítomná bola, avšak bola podľa nášho názoru všeobecná, týkala sa slovenskej spoločnosti ako takej a bola podporená konkrétnymi návrhmi riešení, čo sledovalo úvodom nastolené zameranie programu.

Opätovne uvádzame, že vzhľadom na predmet správneho konania **je potrebné prihliadať na celkový obsah, kontext a vyznenie odvysielaných informácií pre recipienta v programe** a nie iba izolovane posudzovať konkrétne vyjadrenia tak, aby si recipient mohol vytvoriť ucelený obraz o problematike. Ako sme už uviedli vyššie, vyjadrenie moderátorky z úvodu programu „je známy spochybňovaním holokaustu“, v ktorom identifikovala pre poslucháčov osobu historika F. Vnuka, je možné ako také označiť za nepresné. S ohľadom na zistené skutočnosti nejde ale, domnievame sa, za daných okolností o jednoznačnú nepresnosť informácie podanej recipientovi. Ako vyplýva z vyššie uvedených skutočností, F. Vnuk je spoločnosťou vnímaný ako kontroverzná osobnosť práve s ohľadom na jeho postoje voči obdobiu Slovenského štátu a taktiež aj holokaustu slovenských židov. Napriek tomu, že dané konštatovanie sa týka citlivej otázky a témy, akou je holokaust, a môže byť vnímané až v rovine trestnoprávnej, ide o problematiku rozsiahlu. Domnievame sa, že v tejto súvislosti nemožno od recipientov ani očakávať úplnú orientáciu v danej oblasti, asociovanie si konkrétnych rozdielov,

resp. osobitností a rôznych aspektov spájaných s konkrétnymi osobami, ktoré sa danej problematike venujú. Ako sme už uviedli na základe vyššie uvedených zistení, F. Vnuk podľa nášho názoru nepopiera/nespochybnuje existenciu holokaustu ako takého, avšak v súvislosti s tzv. židovskou otázkou počas Slovenského štátu, domnievame sa, môže zľahčovať situáciu slovenských židov a zodpovednosť ľudáckeho režimu alebo ospravedlňovať a obhajovať jeho kroky v tejto veci. **V programe použité tvrdenie moderátorky, že historik F. Vnuk je známy spochybňovaním holokaustu je za daných okolností a kontexte, podľa nášho názoru, akceptovateľné.** Myslíme si, že v danom prípade by však bolo **odvysielanie presnejších informácií** o osobe, ktorá je v spoločnosti (najmä tej odbornej) vnímaná zjavne kontroverzne práve pre jej osobitné postoje v tak komplikovanej oblasti a ktorej bola v tejto súvislosti nedávno udelená cena, vyvolajúc pritom množstvo kritických reakcií, za daných okolností **vhodné**. Na druhej strane právo novinára/moderátora/média na určité zjednodušenie pri poskytovaní informácií môže byť s ohľadom na samotný formát programu v rámci rozhlasovej programovej služby v danom prípade v istej miere očakávané.

S ohľadom na kontext prezentovaných informácií sa domnievame, že formulácia moderátorky programu o osobe F. Vnuka v znení: „Ten je známy spochybňovaním holokaustu.“ napriek istej asociácii s trestnoprávnou rovinou neskresľuje prezentovanú tému natoľko, aby sa zmenilo celkové vyznenie programu. Tým bola jasná informácia o tom, že spoločnosť v Slovenskej republike sa s danou problematikou a celkovo minulosťou vyrovnáva pomalšie ako nemecká spoločnosť a je nevyhnutné vykonať zmeny vo viacerých konkrétnych oblastiach. To je spôsobené aj šírením špekulácií, či dezinformácií o období Slovenského štátu zo strany určitých skupín obyvateľstva.

Kancelária Rady poukazuje na skutočnosť, že vzhľadom na výber a obsah témy týkajúcej sa analýzy vývoja v nemeckej a slovenskej spoločnosti ohľadom vyrovnania sa s historickým dedičstvom povojnového Nemecka na podklade v tom čase aktuálneho udelenia ceny osobe, ktoré vyvolalo viaceré kritické reakcie, možno uvedený program hodnotiť ako **odvysielaný vo verejnom záujme**. Ako vyplýva z vyjadrenia zákonodarcu v dôvodovej správe k zákonu č. 308/2000 Z. z., vysielanie je jednou z foriem realizácie slobody prejavu a práva na informácie, teda základných ľudských práv a slobôd, ktorých obmedzenia môžu byť stanovené len zákonom. Zákon č. 308/2000 Z. z. preto stanovuje základné povinnosti vysielateľov a súčasne deklaruje slobodu pri tvorbe programov, do obsahu ktorých nemôže štát ľubovoľne zasahovať. Keďže však elektronické médiá hrajú v živote spoločnosti a v procese vytvárania a formovania verejnej mienky významnú úlohu, nie je možné ponechať požiadavky všestrannosti informácií a názorovej plurality len vo sfére novinárskej etiky, ale je ju potrebné deklarovať priamo v zákone a uplatňovať prostredníctvom činnosti na to zriadeného orgánu štátnej správy. Obdobne už zo samotnej podstaty skutočnosti, že zákonodarcu stanovil povinnosť vysielateľov zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských, resp. politicko-publicistických programov a všestrannosť a názorovú pluralitu v rámci programovej služby *ipso iure* vyplýva, že „verejný záujem“ na odvysielaní určitých informácií nemôže byť všeobecným argumentom, automaticky odôvodňujúcim akékoľvek porušenie zákona č. 308/2000 Z. z. Z týchto dôvodov je nepochybné, že zohľadnenie verejného záujmu na odvysielaní určitých informácií a vyvažovanie tohto verejného záujmu s verejným záujmom na dodržiavaní ustanovení zákona č. 308/2000 Z. z., týkajúcich sa obsahovej regulácie vysielania audiovizuálnych médií, je v každom prípade imanentnou súčasťou každého obdobného rozhodovania Rady.

Účastník konania ďalej vo všeobecnosti vo vzťahu k výrokom (aj kritickým) na adresu konkrétnej fyzickej osoby poukazuje aj na názory Ústavného súdu Českej republiky, ako aj na právny názor vyjadrený v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Asan/27/2020 zo dňa 28. 4. 2021, v ktorom sa tento, okrem iného, vyjadril k možnosti uplatňovania súkromnoprávnej represie pri zaisťovaní objektivity a nestrannosti v prípade odvysielania informácií v spravodajskom programe Správy RTVS v rámci príspevku *Denník Pravda je údajne na predaj*, cit.:

„Účastník konania si ďalej dovoľuje všeobecne uviesť, že vo vzťahu k výrokom (vrátane kritiky) vysloveným na adresu fyzickej osoby vo vysielaní rozhlasovej či televíznej programovej služby ktoréhokoľvek vysielateľa, sa dotknutá osoba môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv súkromnoprávnymi prostriedkami ochrany, ktoré poskytuje právny poriadok. V tejto súvislosti si účastník konania dovoľuje poukázať na právny názor ústavného súdu Českej republiky uvedený v

náleze z 30.1.2018 sp. zn. 1. ÚS 4035/14: „Ukladanie sankcií zo strany verejnej moci je možné súbežne s individuálnou obranou jedinca, ktorý sa cíti konaním sankcionovanej osoby poškodený vo svojich súkromných záujmoch, prípadne nezávisle na nej. Takýto postup verejnej moci má však svoje miesto predovšetkým tam, kde sú iné prostriedky ochrany práv osôb vyčerpané, neúčinné alebo nevhodné. Jeho význam je celospoločenský a slúži k ochrane základných spoločenských hodnôt. Uplatnenie správnoprávnej represie k ochrane hodnôt, ktorým sa dotknuté osoby samy nebránili a ich potreba ochrany (pre povahu dotknutia) nepresahuje verejný záujem dotknutých subjektov, nie je nevyhnutné.“ K obdobnému právnemu záveru dospel aj ústavný súd SR v náleze z 24.1.2018 sp. zn. II. ÚS 174/2017. Hoci sa tento nálež týkal iného ustanovenia zákona č. 308/2000 Z. z. (§ 19 ods. 1 písm. a), tak jeho závery sú v zmysle rozsudku Najvyššieho súdu SR z sp. zn. 8SAsan/27/2020 z 28.04.2021 primerane aplikovateľné aj na verejnoprávne sankcionovanie povinnosti vyplývajúcej z § 16 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.

Ak by teda aj v predmetnom programe odznali akékoľvek výroky, ktoré by zasahovali do osobnostných práv historika Františka Vnuka, tak by to s poukazom na vyššie uvedenú judikatúru zakladalo možnosť, aby sa táto osoba obrátila vo veci ochrany svojich osobnostných práv na príslušný súd, ale nie oprávnenie Rady pre vysielanie a retransmisiu riešiť takúto situáciu prostredníctvom ukladania sankcie za správny delikt podľa zákona č. 308/2000 Z. z.“

Kancelária Rady uvádza, že v náleze Ústavného súdu SR zo dňa 24. 1. 2018, sp. zn. II. ÚS 174/2017-44 sa tento skutočne zaoberal ústavným rámcom aplikácie ustanovenia § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. S poukazom na tento nálež Najvyšší súd SR vo vyššie uvedenom rozsudku sp. zn. 8Asan/27/2020 ďalej dôvodil, cit.: „Nakoľko z odôvodnenia žalovaného je zrejmé, že bolo motivované do značnej miery aj ochranou práv vydavateľa a denníka Pravda, považuje kasačný súd záverom za vhodné sa vyjadriť k uplatňovaniu správnoprávnej represie k zaisteniu objektivity a nestrannosti.“ Najvyšší súd SR ďalej uviedol, že z uvedeného nálezu vyplýva, že v prípade odvysielania príspevku Denník Pravda je údajne na predaj nebolo začaté súkromnoprávne konanie napríklad vo veci ochrany dobrej povesti denníka Pravda, resp. jeho vydavateľa a taktiež, že sankcionovanie vysielateľa by tak za daných okolností potom nebolo nevyhnutné. Najvyšší súd SR v tejto súvislosti tiež v bode 81. konkrétne uviedol, cit.: „Zásah do slobody prejavu žalobkyne nemôže byť legitimizovaný požiadavkou na ochranu práv tých, ktorí sa jej vo vzťahu k sebe samým nedomáhali (porovnaj vyššie citovaný nálež Ústavného súdu ČR).“

V zmysle posledných záverov Ústavného súdu SR nie je aplikácia ustanovenia § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. v praxi vylúčená, jej použitie na konkrétny prípad však musí byť odôvodnené naliehavou potrebou ochrany verejného záujmu, a nielen záujmu takého subjektu, ktorému je umožnené domáhať sa tejto ochrany aj inak. V takýchto prípadoch tak Rada musí v prípade konštatovania porušenia § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. náležite vymedziť verejný záujem, ktorý je konštatovaním zásahu do práv iných chránených.

V zmysle nálezu Ústavného súdu SR (sp. zn. II. ÚS 174/2017-44) teda právomoc Rady, ako orgánu aplikujúceho verejné právo je daná len subsidiárne, popri inštitútoch súkromného práva, a to v prípadoch kedy existuje verejný záujem na tom, aby sa pri informovaní verejnosti nezasahovalo do ľudskej dôstojnosti tých, ktorí nemajú k dispozícii prostriedky alebo sa z dôvodu objektívnych skutočností efektívne nedomôžu prostriedkov ochrany svojich práv v rámci súkromnoprávných mechanizmov. Rada má za to, že predmetné závery Ústavného súdu SR však nemožno automaticky aplikovať na všetky budúce obdobné prípady, nakoľko účelom ustanovenia § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. nie je ochrana individuálnych práv osôb, do ktorých malo byť vysielaním zasiahnuté, ale ochrana záujmu verejnosti na tom, aby v rámci programovej služby nedochádzalo k takému vysielaniu, ktoré svojím obsahom alebo spôsobom spracovania, zasahuje do práv iných, a to bez ohľadu na postoj takýchto osôb, resp. takejto osoby.

Ako už Rada opakovane vo svojich rozhodnutiach uvádzala, predmetom ochrany podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. (primerane aj podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z.) nie je v rámci administratívno-právneho konania ochrana práv určitého jedinca, ale ochrana verejného

záujmu na tom, aby vysielaním nedochádzalo k zasahovaniu do základných práv a slobôd iných, konkrétne práva verejnosti na nestranné a názorovo vyvážené informovanie. Toto obmedzenie má opodstatnenie najmä primárne v účele spravodajských programov (presne a objektívne informovať verejnosť o skutočnostiach významných pre určité spoločstvo) a v dosahu, ktorý majú na tvorbu verejnej mienky. Predmetom ustanovenia § 16 ods. 3 nie je ochrana práv jednotlivcov, či konkrétnych skupín obyvateľstva.

Kancelária Rady preto odmieta názor účastníka konania, že „by to s poukazom na vyššie uvedenú judikatúru zakladalo možnosť, aby sa táto osoba obrátila vo veci ochrany svojich osobnostných práv na príslušný súd, ale nie oprávnenie Rady pre vysielanie a retransmisii riešiť takúto situáciu prostredníctvom ukladania sankcie za správny delikt podľa zákona č. 308/2000 Z. z.“

Rada je toho názoru, že vyššie uvedený právny názor Najvyššieho súdu SR vyjadrený v rozsudku sp. zn. 8Asan/27/2020 nemožno vykladať takým spôsobom, že by obmedzoval aplikáciu ustanovenia § 16 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. na vysielateľov, kedy by z ich strany dochádzalo k šíreniu neobjektívnych a jednostranných informácií. Napriek totožnosti skutku (odvysielaný obsah), sú súkromnoprávne konanie, ktorým by sa subjekt (historik F. Vnuk) domáhal ochrany svojich práv a administratívno-právne konanie, iniciované Radou, dva od seba nezávislé procesy, ktorých predmetom sú odlišné práva a povinnosti. Poslaním Rady je v odôvodnených prípadoch sankcionovať vysielateľa za také vysielanie, ktoré zasahuje do práv iných, i konkrétnych osôb, čím je chránený verejný záujem, a nie priamo práva prípadne poškodeného jednotlivca, či skupiny.

Účastník konania ďalej v časti IV svojho vyjadrenia uvádza, cit.:

„Správny orgán ďalej v oznámení o začatí správneho konania uvádza, že nezaznamenal, že by „vysielateľ“ na svojej programovej službe poskytol dostatočný priestor aj informáciám, ktoré by bližšie ozrejmovali recipientom postoje a názory F. Vnuka, najmä v súvislosti s obdobím Slovenského štátu“.

V prvom rade si účastník konania dovoľuje poukázať na skutočnosť, že v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. má právo vysielateľ svoje programy slobodne a nezávisle a do ich obsahu môžu iné orgány zasahovať iba na základe zákona a v jeho medziach. Tzv. redakčná sloboda garantuje vysielateľovi nie len slobodný výber tém, ktorým sa chce venovať v svojich programoch, ale aj slobodný výber hostí do svojich programov.

Účastník konania si ako diskutujúceho v relácii k téme vyrovňania sa spoločnosti s nacistickou minulosťou vybral Juraja Lepiša - historika Múzea Slovenského národného povstania. Toto múzeum v zmysle § 7 ods. 7 zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov vykonáva komplexnú múzejnú dokumentáciu a je vrcholovou zbierkotvornou, vedecko-výskumnou a kultúrno-vzdelávacou inštitúciou v oblasti dejín druhej svetovej vojny, protifašistického odboja a slovenskej spoločnosti v rokoch 1938 až 1945.

Z oznámenia o začatí správneho konania nie je zjavné, prečo správny orgán chýba vo vysielaní programovej služby účastníka konania zrovna prezentácia postojov a názorov Františka Vnuka k vojnovému Slovenskej republike v období rokov 1939 a 1945, resp. ktoré konkrétne postoje a názory tohto historika správny orgán chýbajú. Tejto problematike sa venuje celý rad historikov. Vystáva tak oprávnená otázka, prečo správny orgán chýba vo vysielaní rozhlasovej programovej služby účastníka konania zrovna prezentácia názorov a postojov tohto historika k Slovenskej republike v období rokov 1939 a 1945 a nie napríklad historičky Madline Vadkerty (autorky diela „Slovutný pán prezident“), historika James Mace Ward (autor diela „Jozef Tiso, kňaz, politik, kolaborant“), historika Ivana Kamenca (autor diela „Tragédia politika, kňaza a človeka“) či iných historikov, ktorí sa venujú téme vojenskej Slovenskej republiky v období od 1939 do 1945 a osobe jej prezidenta.“

K uvedenému si dovoľujeme poukázať na Oznámenie o začatí správneho konania, z ktorého je zjavné, že správne konanie bolo začaté práve z dôvodu, že v programe odznali informácie o osobe F. Vnuka

týkajúce sa jeho postojov a názorov k obdobiu Slovenského štátu, ktoré si mohli vyžadovať bližšie ozrejenie.

Účastník ďalej pokračuje a uvádza, cit.:

„Pokiaľ ide o postoje a názory historika Františka Vnuka k Slovenskej republike v období rokov 1939 a 1945, dovoľuje si účastník konania poukázať na niektoré jeho výroky a tvrdenia k tejto téme:

„Keby som mal vydať osobné svedectvo dospelujúceho mládenca, nazval by som roky trvania prvej Slovenskej republiky ako obdobie, keď Božia milosť našla v našom národe svoje zalúbenie. Ako každé ľudské dielo, mala svoje chyby, ale v porovnaní s tým, čo bolo pred rokom 1939 a s tým, čo prišlo po roku 1945, to bola najslobodnejšia, najproduktívnejšia a najvyhovujúcejšia forma politického a spoločenského života, akú Slovensko dovtedy poznalo.“ (odpoveď na otázku „Novodobí historici vidia prvú Slovenskú republiku len negatívne. V čase, keď sa skončila, dosiahli ste vek dospelosti. Ako to skutočne bolo?“ v rozhovore pre extra plus12),

„V čase, keď bol Jozef Tiso prezidentom, tešilo sa Slovensko z úspechov i z prosperity. Dosiahol sa značný pokrok. Napredovalo sa v oblasti školstva aj v oblasti kultúry, priemysel sa rozvíjal, stavali sa domy, domovy, verejné budovy, cesty, železnice, regulovali sa rieky.

Napriek vojnovému zúreniu a ničeniu všade navôkol na Slovensku životná úroveň z roka na rok rástla. Toto všetko svedčí nielen o šikovnosti a oddanosti Dr. Jozefa Tisu ako človeka i ako prezidenta, ale je aj svedectvom príkladnej spolupráce, s akou on a členovia slovenskej vlády spoločne slúžili svojmu ľudu.“ {publikácia „Dr. Jozef Tiso, prvý prezident Slovenskej republiky“),

„V auguste 1944 sa na Slovensku odohrala neuveriteľne tragická udalosť - ozbrojená vzbura proti vlastnému štátu“ (publikácia „Dr. Jozef Tiso, prvý prezident Slovenskej republiky“),

„Okrem niekoľkých fanatických komunistov a neškrupulózných oportunistov, väčšina účastníkov bola do povstania zlákaná klamstvom a falošnými sľubmi,“ (publikácia Dedičstvo otcov“),

„Sprisahanci, ktorí pripravovali povstanie, pozostávali najmä z komunistov a Jednotlivcov s pročeckými sympatiami.“ (publikácia Dr. Jozef Tiso, prvý prezident Slovenskej republiky“),

„Slováci sa do povstania nehrnuli, zostávali verní svojmu štátu a svojmu prezidentovi. Aby sprisahanci dosiahli svoj cieľ, neváhali chopiť sa lží a lákať do povstania nepravdivými správami.“ (publikácia „Dr. Jozef Tiso, prvý prezident Slovenskej republiky“),

„Nenahovárajme si, že za povstanie sú zodpovední iba komunisti čechoslováci Beneš a iní nežičlivci slovenskej štátnosti. Je pravda, že oni povstanie vyvolali a mali leví podiel na jeho vykonaní, ale to nesmie ovplyvniť naše súdy: od nich ako od nepriateľov sme nemohli nič iné ani očakávať, oni sa správali, ako sa na nepriateľov svedčí a patrí. Je však na mieste otázka, prečo sa im to podarilo a prečo sa vhodnými protopatreniami nepredišlo tejto katastrofe?“ (publikácia „Neuveriteľné sprisahanie“),

„Povstanie na strednom Slovensku pôsobilo ako magnet pre Židov a Židom to naozaj nikto nebude zazlievať. Prirodzene, tiahli tam, kde očakávali istejšiu záruku života.“ (publikácia „Neuveriteľné sprisahanie“),

„Dňa 30. augusta 1944 pripadlo Tisovi splniť možno najsmutnejšiu povinnosť v celej jeho politickej kariére. Musel svojmu národu oznámiť, že bolo nevyhnutné požiadať o pomoc Nemcov, aby zbavili Slovensko bolševických partizánov. Partizánske akcie totiž spôsobili rozvrat a vniesli strach a pochybnosti, čo bude ďalej.“ (publikácia „Dr. Jozef Tiso, prvý prezident Slovenskej republiky“),

„Škody spôsobené týmto zákerným sprisahaním boli nenapraviteľné. Pozvané nemecké vojsko v krátkom, neútočnom boji proti partizánom zmenili Slovensko - túto „oázu pokoja a hojnosti uprostred rozvírenej Európy“ na bojisko.“ (publikácia „Dr. Jozef Tiso, prvý prezident Slovenskej republiky“),

„Pre Slovákov doma i za hranicami sa Dr. Tiso stal mučeníkom nezávislosti Slovenska, symbolom stratenej štátnej samostatnosti, ikonou oslobodzovacieho boja.“ (publikácia „Dr. Jozef Tiso, prvý prezident Slovenskej republiky“).

S ohľadom na citované výroky a tvrdenia historika Františka Vnuka si účastník konania dovoľuje poukázať na obsah článku „O niektorých mýtoch v dejinách vojnovnej Slovenskej republiky“¹³, ktorého autorom je Ivan Kamenec, historik Historického ústavu SAV alebo na obsah článku „Mýty

¹³ https://uniba.sk/detail-aktuality/back_to_page/spravodajsky-portal/article/o-niektorych-mytoch-v-dejinach-vojnovaj-slovenskej-republiky/

o Slovenskom štáte“¹⁴. Tieto články sa venujú najčastejšie šíreným mýtom o vojnovnej Slovenskej republike z obdobia rokov 1939 až 1945. Medzi mýtmi uvedenými v týchto článkoch sa nachádzajú aj vyššie citované tvrdenia.

V súvislosti s citovanými výroky a tvrdeniami historika Františka Vnuka si účastník konania ďalej dovoľuje poukázať na ustanovenie § 2 písm. j) zákona č. 553/2002 Z. z. o sprístupnení dokumentov o činnosti bezpečnostných zložiek štátu 1939 - 1989 a o založení ústavu pamäti národa a o doplnení niektorých zákonov (zákon o pamäti národa), ktorý vymedzuje dobou neslobody ako „obdobie rokov 1939 - 1989, kedy občania štátu nemali možnosť v tej dobe obvykle v demokratických krajinách, rozhodovať slobodne o svojom štáte a o sebe, kedy je obmedzená alebo zrušená činnosť demokratických inštitúcií a kedy sú trvale a sústavne porušované ľudské práva“. S ohľadom na uvedené možno konštatovať, že zákonodarca obdobie vojnovnej Slovenskej republiky zjavne nepovažuje za obdobie zaslúbenej „Božej milosti“ a vojnovú Slovenskú republiku v rokoch 1939 až 1945 za „oázu pokoja a hojnosti“.

V súvislosti s citovanými výroky a tvrdeniami historika Františka Vnuka si účastník konania ďalej dovoľuje poukázať na skutočnosť, že 29. august je v zmysle § 1 zákona NR SR č. 241/1993 Z. z. o štátnych sviatkoch, dňoch pracovného pokoja a pamätných dňoch štátnym sviatkom výročia Slovenského národného povstania. S ohľadom na uvedené možno konštatovať, že zákonodarca zjavne nepovažuje Slovenské národné povstanie za zradu a tragédiu národa, či zákerné sprisahanie.

V súvislosti s citovanými výroky a tvrdeniami historika Františka Vnuka si účastník konania dovoľuje poukázať na ustanovenie § 1 zákona č. 487/2013 Z. z. o protifašistickom odboji, postavení a pôsobnosti Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, podľa ktorého: „Protifašistický odboj, ako národný boj za oslobodenie, ktorý sa začal formovať v roku 1939 a skončil po porážke nacistického Nemecka a oslobodením posledných častí Československa v roku 1945, má nezastupiteľné miesto v histórii Slovenskej republiky.“ S ohľadom na uvedené možno konštatovať, že zákonodarca zjavne účastníkov Slovenského národného povstania nepovažuje za sprisahancov, neškrupulózných oportunistov či pučistov.

Hoci správny orgán v oznámení o začatí správneho konania uviedol, že mu v programovej službe účastníka konania **chýba dostatočný priestor na prezentáciu postojov a názorov Františka Vnuka v súvislosti s obdobím Slovenského štátu, tak nešpecifikoval, ktorý z postojov a názorov Františka Vnuka (napríklad z vyššie uvedených) mu v rozhlasovej programovej službe Rádio Slovensko chýba na to, aby bola zabezpečená všestrannosť informácií a názorová pluralita tejto programovej služby.**“

Kancelária Rady považuje vymedzenie predmetu správneho konania, a teda skutku, ktorý zakladá dôvod možného porušenia povinnosti účastníkom konania, za dostatočne identifikovateľné a konkrétne, a to s poukazom na znenie samotného Oznámenia o začatí správneho konania. Z toho je zrejmé, že v kontexte odvysielaného malo ísť o poskytnutie dostatočného priestoru takým informáciám, ktoré by bližšie ozrejmovali recipientom postoje a názory F. Vnuka, najmä v súvislosti s obdobím Slovenského štátu. Považujeme za potrebné tiež uviesť, že od správneho orgánu nemožno požadovať, aby už pri začatí správneho konania uvádzal svoje konkrétne úvahy, ktoré ho viedli k tomu, aby správne konanie začal. Tieto budú až predmetom samotného prieskumu a dokazovania v rámci správneho konania. V opačnom prípade by išlo o neprípustnú prejudicialitu v konaní.

Účastník konania v nadväznosti na uvedené ďalej uvádza, cit.:

„Účastník konania má za to, že skutočností tvrdené správnym orgánom v oznámení o začatí správneho konania, nie sú ani spôsobilým predmetom pre začatie a vedenie konania vo veci možného porušenia povinnosti ustanovenej v § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z.

Predmetné ustanovenie „má slúžiť na zabránenie zneužívania vysielania v prospech prezentovania len určitých názorov či ideológií“¹⁵. Pre naplnenie skutkovej podstaty správneho deliktu porušenia

¹⁴ <https://www.mladiprotifasizmu.sk/myty-o-slovenskom-state/>

povinnosti ustanovenej v §16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. je nevyhnutné, aby v rámci programovej služby vysielateľ šíril len určitý vyhradený názorový prúd či ideológiu a zároveň k takémuto konaniu dochádzalo v určitom kvantitatívnom rozsahu vo viacerých zložkách danej programovej služby, keďže predmetné ustanovenie sa vzťahuje na programovú službu ako celok. Inak povedané, šírenie vyhradeného názorového prúdu či ideológie jednostranných informácií) musí mať aj svoj kvantitatívny rozsah v rámci celej programovej služby, aby bolo možné konštatovať absenciu všestrannosti informácií a názorovej plurality vo vzťahu k celej programovej službe. Z tohto dôvodu nie je možné len na základe vyhodnotenia jediného programu konštatovať nezabezpečenie všestrannosti informácií a názorovej plurality v celej vysielanej programovej službe.

Správnosť tohto právneho názoru potvrdzuje napríklad aj rozhodovacia prax správneho orgánu pri dohlade nad dodržiavaním povinnosti podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. Ak totiž správny orgán v prípade konkrétneho spravodajského programu alebo politicko-publicistického programu dospel k záveru, že v dôsledku absencie prezentácie určitého názoru {vyjadrenia} konkrétneho subjektu nebola zabezpečená objektivnosť daného programu, tak súčasne nekonštatoval aj súbeh so správnym deliktom porušenia povinnosti podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. **Zjavne teda na základe absencie nejakého názoru (vyjadrenia) v jednom programe nemožno automaticky konštatovať absenciu všestrannosti informácií a názorovej plurality vo vzťahu k celej programovej službe.**

Správny orgán v oznámení o začatí správneho konania **vôbec nešpecifikoval, ktorý názor resp. ideológia je v rozhlasovej programovej službe Rádio Slovensko jednostranne prezentovaná** a nešpecifikoval ani ich kvantitatívny rozsah v rámci tejto programovej služby (tzn. frekvenciu výskytu).“

Ustanovenie § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. je úpravou k požiadavke všestrannosti informácií a plurality názorov. Ide o ustanovenie, ktoré má skutočne slúžiť na zabránenie zneužívania vysielania v prospech prezentovania len určitých názorov alebo ideológie. Podľa dôvodovej správy k zákonu č. 308/2000 Z. z. treba pod všestrannosťou informácií rozumieť „informácie zahŕňajúce viac pohľadov na prezentovaný fakt, názor aj protinázor v primeranom rozsahu.“ Je zrejmé, že uplatnenie postupu/princípu zabezpečenia názoru aj protinázoru nie je a priori vylúčené. Skúmanie tohto aspektu v rámci vysielania nie je preto obmedzené len na ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z., ale je prípustné, vzhľadom na špecifiká, aj v prípadoch zabezpečenia všestrannosti informácií a plurality názorov. Logická výstavba posudzovania, t. j. posúdenie obsahu sporného programu K veci a následné posúdenie relevantnej časovej súvislosti programov odvysielaných na rovnakej programovej službe, v ktorých sú sprostredkované prípadné relevantné názory, je Radou dlhodobo uplatňovaná a potvrdená aj judikatúrou Najvyššieho súdu SR.

Vo všeobecnosti možno pripustiť, že ustanovenie § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. priamo nemusí vyžadovať od vysielateľov povinnosť, v rámci zachovania všestrannosti informácií a názorovej plurality, sprostredkovať v programovej službe konkrétne aspekty niektorej z tém, ale sprostredkovať čo možno najviac aspektov, názorov a informácií v rámci kontinuálne spracováanej témy. Úlohou Rady nie je určovať, ktoré konkrétne argumenty by mali v programoch odznieť. Spôsob, akým vysielateľ dosiahne želaný zákonný stav je súčasťou jeho práva vysielateľ slobodne a nezávisle. Úlohou a ani snahou Rady v žiadnom prípade nie je určovať vysielateľovi spôsob, resp. techniku, akou má zabezpečiť vo svojom vysielaní plnenie zákonných povinností.

Všestrannosť a pluralita názorov sa podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. posudzuje z hľadiska vysielania ako celku a to najmä preto, že absolútna vyváženosť podanej informácie v rámci jednej časti vysielania nie je, s výnimkou politickej publicistiky a spravodajstva upravených § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z., prakticky potrebná. K porušeniu povinnosti zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu dochádza odvysielaním programu, resp. príspevku, v ktorom sú sprostredkované názory a informácie presadzujúce alebo prezentujúce len určité názorové

---

¹⁵ Zákon o vysielaní a retransmisii, Vybrané súvisiace ustanovenia zákona o digitálnom vysielaní, Komentár, JUDr. E. Kukliš, PhD., Mgr. Ing. I. Tarabčák, Wolters Kluwer, 2016, Bratislava, s. 115.

spektrum, pričom vo svojej programovej službe vysielateľ v relevantnom časovom rozpätí nezabezpečil odvysielanie ďalších názorov a informácií k danej téme prezentujúcich ostatné názorové prúdy.

Pre posúdenie dodržania povinnosti podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. je nevyhnutné posudzovať relevantnú časovú súvislosť, teda v akom časovom rozmedzí sú programy, v ktorých sú sprostredkované rôzne názory na určitú tému, vysielané. Relevantná časová súvislosť má zabezpečiť, aby odvysielané informácie neboli recipientmi vnímané izolovane, ale ako jeden celok. Pri príliš veľkom časovom odstupe medzi sprostredkovanými informáciami nemožno uvažovať o splnení povinnosti zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu, keďže by nebol naplnený účel tejto povinnosti informovať recipientov tak, aby si mohli vytvoriť na danú problematiku objektivizovaný názor. Z tohto dôvodu v predmetnej veci Rada zvlášť upozornila účastníka konania v písomnom oznámení o začatí správneho konania na skutočnosť, že v čase prijatia uznesenia o začatí správneho konania nezistila nič, čo by nasvedčovalo, že sprostredkoval recipientom potrebné informácie v relevantnej časovej súvislosti v iných programoch v rámci ponúkanej rozhlasovej programovej služby Rádio Slovensko. **Na tejto skutočnosti sa nič nezmenilo ani po vyjadrení účastníka konania, t. j. samotný účastník konania neuviedol v tejto súvislosti nič.**

Účastník konania sa v závere svojho stanoviska vyjadril k obmedzeniu slobody prejavu, cit.:

„Účastník konania má za to, že zákonodarcu uložením povinnosti v ustanovení § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. do istej miery obmedzil slobodu prejavu vysielateľov.

V zmysle čl. 26 ods. 4 ústavy Slovenskej republiky môže byť sloboda prejavu obmedzená iba zákonom, ak ide o opatrenie nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na ochranu verejného poriadku, zdravia a mravnosti alebo práv a slobôd iných. Toto ustanovenie predstavuje diskrečný rámec, v ktorom sa Rada pre vysielanie a retransmisii pohybuje pri uplatňovaní sankčných oprávnení za nedodržanie povinnosti v ustanovenej v§ 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z.

Iba ak sa nezabezpečenie všestrannosti informácií a názorovej plurality v rámci vysielanej programovej služby dostáva do kolízie s niektorým z limitačných dôvodov podľa čl. 26 ods. 4 ústavy Slovenskej republiky, tak je možnosť intervenovať zo strany Rady pre vysielanie a retransmisii za splnenia ústavných podmienok opodstatnená. Inak povedané, zákonné obmedzenie slobody prejavu vysielateľov požiadavkou na zabezpečenie všestrannosti informácií a názorovej plurality v rámci programovej služby v zmysle § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. a s tým spojenou právomocou Rady pre vysielanie a retransmisii ukladať sankcie za porušenie tohto ustanovenia je potrebné v dnešnej pluralitnej demokratickej spoločnosti vykladať striktné v súvislosti s ochranou práv a slobôd iných, bezpečnosťou štátu, verejného poriadku, ochranou verejného zdravia a mravnosti a otázku, či nesplnenie požiadavky uloženej § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. vo vysielaní programovej služby zo strany vysielateľa sa dostáva do kolízie s verejným záujmom v zmysle čl. 26 ods. 4 ústavy Slovenskej republiky, je potrebné skúmať vždy jednotlivo, vzhľadom na konkrétnosti daného prípadu a charakter nezabezpečenia všestrannosti informácií a názorovej plurality v rámci vysielanej programovej služby.

Na podporu tohto právneho názoru si účastník dovoľuje analogicky poukázať na právny názor ústavného súdu SR obsiahnutý v náleze z 18.12.2014 sp. zn. II ÚS 307/2014. Predmetný nálež sa síce týkal ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z., avšak obdobne ako v prípade ustanovenia § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. ide o totožný ústavný rámec zásahu do slobody prejavu a teda jeho právne závery sú analogicky aplikovateľné aj na ustanovenie § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z.

S ohľadom na uvedené sa požiadavka na zabezpečenie všestrannosti informácií a názorovej plurality v rámci vysielanej programovej služby v zmysle § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. považuje za prípustné (zákonné) obmedzenie slobody prejavu. Iba za splnenia podmienky, že v danom konkrétnom prípade ide o obmedzenie, ktorým sa chránia práva a slobody iných, bezpečnosť štátu, verejný poriadok, verejné zdravie alebo mravnosť.

Z oznámenia o začatí správneho konania nie je zrejmé, s ktorým z uvedených kvalifikovaných verejných záujmov (ochrana práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejný poriadok, ochrana verejného zdravia a mravnosti) by mala kolidovať účastníkom konania uplatnená sloboda prejavu.

Účastník konania však má za to, že jeho rozhlasová programová služba Rádio Slovensko nie len že plne vyhovuje atribútom všestrannosti informácií a názorovej plurality, ale ani sa nemohla dostať do kolízie s konkrétnym verejným záujmom, ktorý by umožňoval obmedziť slobodu prejavu vysielateľa. Podľa názoru účastníka konania jeho vysielaná programová služba nie je spôsobilá svojou povahou aktivovať meritórne uvažovanie o nezabezpečení všestrannosti informácií a názorovej plurality a už vôbec nie dostať sa do kolízie s konkrétnym verejným záujmom v zmysle čl. 26 ods. 4 ústavy Slovenskej republiky, ktorého ochrana by si vyžadovala intervenciu štátu (Rady pre vysielanie a retransmisiiu) v podobe rozhodnutia Rady pre vysielanie a retransmisiiu o porušení § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z.“

Na tomto mieste považuje Kancelária Rady za potrebné opätovne zdôrazniť, že ustanovením § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. sa zabezpečuje právo verejnosti na informácie prostredníctvom stanovenia povinnosti zabezpečiť všestrannosť a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby. Záujem zákonodarcu vyjadrený v predmetnom ustanovení, a to zamedziť krajne nežiaducemu jednostrannému informovaniu je opodstatnený vplyvom audiovizuálnych médií na formovanie verejnej mienky. Ako sme už uviedli, ustanovenie § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. je úpravou k požiadavke všestrannosti informácií a plurality názorov. Ide o ustanovenie, ktoré má skutočne slúžiť na zabránenie zneužívania vysielania v prospech prezentovania len určitých názorov alebo ideológie.

Zákonodarca využil svoju ústavou zverenú právomoc, keď do právneho poriadku zakotvil vo forme zákona ustanovenie § 16 ods. 3 písm. a). Ústavný súd SR v súvislosti s ustanovením § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. neinicioval konanie o súlade právnych predpisov a nekonštatoval jeho protiústavnosť, a to napriek skutočnosti, že to de facto v uvedenom náleze sp. zn. **II. ÚS 307/2014-45 môže tvrdiť**. Rada tak nemá dôvod predmetné ustanovenie neaplikovať na dôvodné prípady, kedy je v zmysle čl. 26 ods. 4 Ústavy SR nevyhnutné obmedziť slobodu prejavu vysielateľa. Obdobne možno uvedené aplikovať aj v prípade ustanovenie § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z.

Ako vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva legitímnym dôvodom obmedzenia slobody prejavu je i ochrana práv iných, medzi ktoré patrí aj právo verejnosti na pluralitné informácie a potreba vyváženého a presného uvádzania faktov a skutočností. (*Prípád Sigma Ratio Television LTD. proti Cypru, sťažnosť č. 32181/04 a35122/05, bod 200*).

Vychádzajúc zo súčasného nastavenia európskeho práva je potreba vynucovania objektivity a nestrannosti, resp. všestrannosti a názorovej plurality informácií majúcich spoločenský význam stále aktuálna. Práve všestranné a názorovo pluralitné informácie s rozdielnymi názormi a myšlienkami sú kľúčovým aspektom demokratickej spoločnosti. Rada je podľa § 4 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. povinná dbať o uchovávanie plurality informácií v spravodajských programoch a zároveň je orgánom splnomocneným na dohľad nad dodržiavaním právnych predpisov upravujúcich vysielanie. Je teda zrejmé, že Rada je oprávnená a povinná vyhodnocovať obsahy s ohľadom na zachovanie objektivity a nestrannosti a alikvotne aj s ohľadom na zachovanie všestrannosti a názorovej plurality nimi podávaných informácií.

Priamo Ústavný súd SR v citovanom náleze, sp. zn. II. ÚS/307/2014-45 konštatoval, že otázku, či nesplnenie požiadavky uloženej § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. sa dostáva do kolízie s verejným záujmom v zmysle čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a čl. 10 ods. 2 Dohovoru, je potrebné skúmať vždy jednotlivo, vzhľadom na konkrétnosti daného prípadu a charakter nedodržania požiadavky na objektívne a nestranné informovanie.

Zo záznamu vysielania, ako aj prepisu/popisu skutkového stavu vyplynulo, že program ako celok mohol, najmä vzhľadom na sporné vyjadrenie moderátorky v jeho úvode vyznievať negatívne vo vzťahu k osobe F. Vnuka a jeho postojom a názorom najmä k problematike holokaustu a celkovo aj obdobiu Slovenského štátu. Avšak **vzhľadom na formát programu, jeho kontext, výber témy a najmä zameranie**, bolo odvysielanie ďalších vyjadrení a názorov, resp. informácií, ktoré by detailnejšie a bližšie ozrejmili postoje a názory F. Vnuka na danú problematiku vhodné, avšak nie potrebné. Účastník konania, podľa nášho názoru, **zabezpečil dostatočnú všestrannosť informácií a názorovú pluralitu** k odvysielanej téme už v rámci daného vydania programu *K veci*.

Sme toho názoru, že vyjadrenia vzťahujúce k jednotlivým aspektom témy, vrátane vyjadrenia moderátorky o osobe F. Vnuka z úvodu programu, **nemali v danom prípade v kontexte témy celého programu tak závažný charakter, aby zasiahli do práva verejnosti na pluralitné a nestranné informovanie**, a teda neboli spôsobilé svojou povahou ohroziť práva a slobody iných.

S ohľadom na vyššie uvedenú analýzu v danom prípade sa domnievame, že neexistuje kolízia s kvalifikovaným verejným záujmom a sankcionovanie účastníka konania v podobe zásahu do jeho slobody prejavu by bolo za týchto okolností neproporcionálne.

Správne konanie č. 1146/SKO/2021 preto navrhujeme zastaviť.

* * *

U právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie (objektívna zodpovednosť za správny delikt). Táto zásada platí aj v prípade zákona č. 308/2000 Z. z., ako aj v prípade správneho poriadku, ktoré nevyžadujú pri preukázaní, či došlo k správne deliktu, dokazovať zavinenie alebo dokonca úmyselné konanie. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo alebo nie. Tomu, že sa v tomto prípade nielenže nedokazuje zavinenie, ale ani sa nerozlišuje medzi zavinením úmyselným alebo neúmyselným, svedčí aj skutočnosť, že ani jeden z cit. zákonov neobsahuje tzv. liberačné dôvody, ktoré by umožnili zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt. Okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona, môžu byť zohľadnené pri ukladaní druhu sankcie, ale nie sú dôvodom na zastavenie správneho konania.

* * *

Z á v e r

Vzhľadom na všetky uvedené argumenty navrhujeme Rade, aby prijala uznesenie v zmysle vyššie uvedeného návrhu.

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

**Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 8. 12. 2021**

Správne konanie: 1180/SKO/2021 zo dňa 1. 7. 2021
Predmet: § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.
Účastník konania: C.E.N. s.r.o.
Správny orgán: Rada pre vysielanie a retransmisiu

Dátum: 22. 9. 2021

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa ustanovenia § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. rozhodla, že účastník správneho konania č. 1180/SKO/2021 C.E.N. s.r.o.

porušil

povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.

tým,

že dňa 17. 5. 2021 v čase o cca 19:50 hod. odvysielal na televíznej programovej službe TA3 program *Téma dňa*, v rámci ktorého odzneli kritické vyjadrenia a boli prezentované informácie v súvislosti so stavom justície a súdnictva v Slovenskej republike, konkrétne najmä informácie o pochybeniach Špecializovaného trestného súdu v spojitosti s prípadom advokáta Ribára, o príklade chybného rozhodovania a postupov súdov v prípade sudkyne Kyselovej, o prípadoch štátneho tajomníka ministerstva hospodárstva J. Brhela, generála M. Lučanského, mafiána Kudličku, bývalého špeciálneho prokurátora Dušana Kováčika, sudcu Najvyššieho súdu SR J. Kolcuna, obvinenia o údajne nezákonne získanej bezpečnostnej previerke a podvodom získanej justičnej skúške špeciálneho prokurátora D. Lipšica, o údajnom rodinkárstve a konflikte záujmov ministerky spravodlivosti M. Kolíkovej, o stíhaní predsedu Špecializovaného trestného súdu, J. Hrubalu za alkohol za volantom, o nekorektnom postupe justície v prípade sudcu Klimenta, či námestníka špeciálneho prokurátora P. Kysela, o rozhodnutiach v prípadoch sudcu Molnára a pána Godu, informácie o tom, že za zlými rozhodnutiami sudcov a prokurátorov stoja obavy z ich verejného pranierovania na titulných stránkach denníka SME, Denníka N kriticky poukazujúce na údajné zlyhania v systéme justície a súdnictva a jeho údajné spolitizovanie, a to bez náležitej názorovej oponentúry, čím došlo k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť politicko-publicistického programu,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. sankciu – **upozornenie na porušenie zákona.**

Podľa § 64 ods. 5 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia ukladá.“.

Úloha:

Kancelária Rady podľa § 4 ods. 4 a § 13 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia o uložení sankcie a doručí ho účastníkovi konania.

T: 10. 1. 2022

Z: PLO

Úloha:

Kancelária Rady upovedomí sťažovateľa o výsledku prešetrenia sťažnosti.

T: 6. 12. 2021

Z: PgO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 1. 7. 2021 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi C.E.N. s.r.o. vo veci možného porušenia **§ 16 ods. 3 písm. b)** zákona č. 308/2000 Z. z. že na programovej službe TA3 odvysielal dňa 17. 5. 2021 v čase o cca 19:50 hod. program *Téma dňa*, v ktorom mohlo dôjsť k nezabezpečeniu objektivnosti a nestrannosti politicko-publicistického programu.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 19. 7. 2021, na základe čoho sa začalo správne konanie č. 1180/SKO/2021. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bol aj prepis/popis skutkového stavu.

Dňa 2. 8. 2021 bolo Rade doručené vyjadrenie účastníka konania k predmetu správneho konania.

Subjektívna 6-mesačná lehota podľa § 64 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. na prijatie rozhodnutia o uložení sankcie začala plynúť dňa 1. 7. 2021 a uplynie dňa 1. 1. 2022. Ročná objektívna lehota začala plynúť 17. 5. 2021 (odvysielaním posudzovaného programu) a uplynie dňa 17. 5. 2022.

* * *

Prepis/popis skutkového stavu

Monitorované vysielanie: Téma dňa

Deň vysielania: 17.5.2021

Čas vysielania: 19:50 hod.

Označenie podľa JSO: bez označenia

Fico vs. špeciálny súd / Štefan Holý o stavebnom zákone

Host' v prvej časti: predseda strany Smer-SD Robert Fico. Host' v druhej časti: podpredseda vlády pre legislatívu Štefan Holý (Sme rodina)

Fico vs. Špeciálny súd

Moderátor: „Robert Fico opäť zaútočil na špeciálny súd. Dôvodom je zistenie Ústavného súdu, že advokát Ribár bol vo väzbe nezákonne. Stačí to na spochybnenie celého súdneho systému a právneho štátu? Odpovie Robert Fico. Do relácie sme pozývali aj Jána Hrubalu, dnes, žiaľ, tento zámer nevyšiel. Pánovi Hrubalovi ponúkame priestor v ktorejkoľvek ďalšej Teme dňa. Zámer podpredsedu vlády zmeniť pravidlá stavebného konania naráža na odpor samospráv. Chce im vziať právo vplývať na spôsob rozvoja miest a obcí? Zoštátňujú sa opäť kompetencie, ktoré štát preniesol na samosprávy? Odpovie podpredseda vlády Štefan Holý. Vitajte pri sledovaní Témy dňa na TA3. Som veľmi rád, že v štúdiu televízie TA3 môžem privítať predsedu strany Smer – sociálna demokracia Roberta Fica. Dobrý večer.“

Robert Fico, predseda strany (Smer-SD): „Ďakujem za pozvanie, pekný večer.“

Moderátor: „Ako som už spomínal, našim zámerom bolo konfrontovať vaše názory s názormi pána Jána Hrubalu. Zatiaľ to možné nie je. Dúfam, že pán Ján Hrubala si nájde čas pre niektorú z iných Tém dňa, dostane rovnaký priestor, ako ste, ako dostanete dnes vy. Pán predseda, dnes ste zvolali tlačovú konferenciu k prípadu advokáta Ribára. Ono, samozrejme, má to svoje konotácie aj v iných záležitostiach, ale v zásade som si všimol jednu vec, vy ste nikdy nekomentovali rozhodnutia súdov. Vždy ste povedali, že to treba rešpektovať, je to rozhodnutie súdu. Prečo ste teraz sa rozhodli zmeniť túto svoju zásadu?“

Robert Fico: „Veľmi dobre hovoríte, ja nikdy nekomentujem, ja čítam. Dnes som iba čítal z nálezu Ústavného súdu. A možno v tom záhlaví ste dnes povedali, že som zaútočil na Špecializovaný trestný súd. Ak zaútočil niekto na tento súd, tak je to Ústavný súd. Dokonca si dovoľím povedať, že Ústavný súd úplne diskvalifikoval Špecializovaný trestný súd, ako aj všetkých prokurátorov špeciálnej prokuratúry, ktorí zodpovedajú za tento prípad, ale predsa len, dajte mi dvadsať sekúnd teraz, chcem

povedať aj trošku inú vec. Pozeral som správy, pozeral som nejaké informácie a mnohí ľudia majú dnes podstatne iné problémy, ako má súčasná vláda, pretože im tečie voda do pivníc. A dokonca už máme aj jednu obeť, ak mám dobré informácie, ide o bývalého starostu obce, v ktorej sa táto tragédia stala.“

Moderátor: „Aha, máte teraz na mysli situáciu obce Rudno, kde došlo k prievalu.“

Robert Fico: „Áno. A chcem vysloviť nejakú mieru solidarity všetkým týmto ľuďom, ktorí majú problém so záplavami. A možno to je taký aj dobrý príklad, aký je rozdiel medzi mojimi vládami a touto nešťastnou vládou, pretože keby sa toto dialo za mojej vlády, tak určite minimálne minister vnútra Robert Kaliňák už je na mieste a možno už aj ja by som bol na mieste, aby sme pomáhali riešiť danú situáciu. A kým sa k tej vašej otázke dostanem, pán redaktor, ešte mi dovoľte také krátke porovnanie. Ja som napríklad veľmi hrdý, že po mne, a teraz som trošku osobný a možno aj pyšný na to, tu zostane tretí a štvrtý blok atómovej elektrárne v Mochovciach, pretože teraz tretí blok dostal zelenú. Teším sa, že sme vrátili napríklad vodnú elektrárňu Gabčíkovo do rúk štátu, že sme postavili národný štadión, futbalový, hokejový, že sme zrekonštruovali Bratislavský hrad. Ja si kladiem otázku, čo zostáva po týchto ľuďoch, a idem k našej téme. Zostáva tu chaos, vyzeráme za hlupákov, pretože Nemci, Česi, Maďari, Rakúšania sa dohodli o voľnom prechode ľudí, ktorí majú nejaké potvrdenie. My nie sme schopní, pán redaktor, my nie sme schopní ani len dať jeden rovnaký papier ľuďom pri zaočkovaní. Vidíme, čo robí.“

Moderátor: „No, to už sú ale iné témy, ku ktorým som vás, vás dnes večer pozval, dokončíte.“

Robert Fico: „Áno. My nie sme schopní ani dokonca dať dohromady verejné financie, ktoré sú v neuveriteľne zlom stave, zajtra budeme rokovať o novelizácii štátneho rozpočtu, ale predovšetkým ja chcem povedať, že sme svedkami totálneho rozkladu právneho štátu. A keď ste otvorili dnes tému cez nález Ústavného súdu, tak tento nález Ústavného súdu sa dotýka človeka, ktorý nezákonne dvadsať mesiacov sedel vo výkone väzby. A keď čítate ten nález Ústavného súdu, tak sa musíte normálne hanbiť. Ja byť tými sudcami na Špecializovanom trestnom súde, tými prokurátormi na prokuratúre, tak sa hanbím, pretože to, čo Ústavný súd urobil, je, že normálne tam napísal ako prvákom v základnej škole, priatelia na Špeciálnej prokuratúre, priatelia na Špecializovanom trestnom súde, toto musíte robiť, toto je napísané v zákone, to je paragraf tento, tento, tento a tento. A keď toto budete počúvať a budete to rešpektovať, vôbec nemusí byť na Slovensku hádka o kolúznei väzbe, ako sme toho svedkami dnes. Takže nie ja útočím na Špecializovaný trestný súd, ale Ústavný súd Slovenskej republiky, ako som povedal v úvode, dnes úplne diskvalifikoval.“

Moderátor: „No.“

Robert Fico: „Dokonca do, do poslednej, do poslednej nitky diskvalifikoval Špecializovaný trestný súd.“

Moderátor: „Na to sa chcem práve opýtať, lebo to sú pomerne silné vyjadrenia. Ono vždy sa môže uskutočniť alebo udiť nejaká chyba. A teraz na základe jednej chyby diskvalifikovať celý systém asi nie je úplne správne, asi tú chybu treba napraviť. A ďalšia vec, ono prečo hovoríte o tom, že nefunguje právny štát? Veď na tú chybu prišiel, prišla inštitúcia alebo orgán, ktorý je v rámci justície inkorporovaný.“

Robert Fico: „Skúste to.“

Moderátor: „Je to Ústavný súd, ktorý práve slúži na takéto odvolania, na posudzovania, či nedošlo k porušovaniu ľudských práv a podobne. To znamená, ten systém funguje, pretože tu sú nejaké váhy, tu sú protiváhy, tu je Špecializovaný súd a tu je Ústavný súd, ktorý povedal opak a vyvážil to zlé rozhodnutie.“

Robert Fico: „Pán redaktor, nemôžem s vami, nemôžem s vami absolútne, nemôžem s vami súhlasiť. A túto otázku by ste hlavne mali postaviť advokátovi, ktorý bol obvinený, pánovi Ribárovi, že či to takto isto vníma. Tak poďme na to veľmi postupne. Nieкто vzniesol obvinenie a nieкто dal tohto človeka do väzby. Tento človek bol vo väzbe a potom žiadal o prepustenie z väzby, o tom rozhodoval Špecializovaný trestný súd, a dokonca až Najvyšší súd Slovenskej republiky. A teraz sa dobre počúvajte, poviem tri alebo štyri vety, ktoré povedal Ústavný súd Slovenskej republiky. Ústavný súd Slovenskej republiky povedal, že neexistujú absolútne žiadne dôvody, prečo bol držaný vo väzbe dvadsať mesiacov, ani dôvody na kolúznú väzbu, ani dôvody na takzvanú väzbu, ktorú nazývajú väzbu preventívnu. V prípade kolúznei väzby po deviatich mesiacoch, čo bol vo väzbe, nebol ani Špecializovaný trestný súd, ani Najvyšší súd schopný povedať mená svedkov, ktorých by mal ovplyvňovať tento človek, ktorý je vo väzbe. Viete, keď ste vo väzbe a nieкто tvrdí, že ste tam preto,

lebo máte niekoho ovplyvňovať na slobode, chcete vedieť, kto to je. Nebol to schopný povedať ani jeden orgán činný v trestnom konaní a nebol to schopný povedať dokonca ani Najvyšší súd. Idem ďalej a poviem, že tam bola väzba, takzvaná preventívna, a teda že by pokračoval v trestnej činnosti, alebo že by utekal. Žiadne dôvody Ústavný súd nenašiel a je neuveriteľné, ako konštatuje po dvadsiatich mesiacoch Ústavný súd, že ani v jednom prípade nemôže nájsť dôvod, pre ktorý tam sedel. A dôvod nad všetky. Ústavný súd musí samozrejme, pozeráť sa aj na samotné obvinenie, aj na to všetko, čo sa týkalo jeho dania do väzby. Tak pán Ribár, tento advokát, ktorý, mimochodom, je podľa všetkého stíhaný za výkon svojej advokátskej činnosti, je obvinený z obzvlášť závažného trestného činu vydierania.“

Moderátor: „Áno.“

Robert Fico: „A to, to je vážna vec. A obvinený sa pýtal, prosím vás, ukážte mi nejakej, nejakého svedka alebo nejaký dôkaz, ktorý potvrdí, že som niekoho vydieral, a na tento, na tomto základe sedím vo väzbe, pretože mu, jemu hrozí trest dvadsať až dvadsaťpäť rokov alebo doživotie.“

Moderátor: „No, pán predseda, ja tomu rozumiem.“

Robert Fico: „A Ústavný súd, Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, povedal, ani v rozhodnutí Špecializovaného trestného súdu, ani v rozhodnutí Najvyššieho súdu nie je jeden jediný dôkaz, ktorý by vôbec oprávňoval ho obviňovať z obzvlášť závažného trestného činu vydierania, kde mu hrozí trest dvadsať.“

Moderátor: „No a na toto prišiel ale Ústavný súd, tak.“

Robert Fico: „Prosím?“

Moderátor: „Na toto prišiel Ústavný súd.“

Robert Fico: „Ale to je, ale dvadsať mesiacov, ale viete.“

Moderátor: „Možno neskoro, možno po dvadsiatich mesiacoch, ale v rámci toho systému, ktorý tu máme, to znamená, systém funguje.“

Robert Fico: „Podme na to teda, podme na to teda inak. Nesúhlasím s vami, že to funguje, pretože na to sú tu dozorujúci prokurátori, pýtam sa, čo robil dozorujúci prokurátor Šúrek. A hovorím teraz veľmi konkrétne mená. Prečo túto vec spustil v takomto enormnom rozsahu, že dovolil obvinenie bez dôkazov za zločin, za ktorý mu hrozí dvadsaťpäť rokov až doživotie, prečo dovolil alebo dal návrh na vzatie do väzby tohto človeka bez dôkazov na preventívnu a kolúznú väzbu, prečo Špecializovaný trestný súd.“

Moderátor: „To si musia, to si musia teraz vysvetliť medzi sebou prokurátori.“

Robert Fico: „Tak podme, no, nie, to nie, nemusíme si, ja sa pýtam.“

Moderátor: „Samozrejme, že sú tam nejaké sankčné mechanizmy.“

Robert Fico: „Dobre, jedna vec je vysvetľovať si, druhá vec je, že podme sa rozprávať o tom, že kto má akú mieru zodpovednosti. Ja vám dám iný príklad, pán redaktor, pretože ja tie veci teraz študujem veľmi intenzívne, ale študujem ich len z verejných zdrojov. Slávna pani sudkyňa Špecializovaného trestného súdu Záleská, kamarátka pani Tódovej, najbohatšej novinárky v Európe, pani Záleská rozhodovala o vzatí do väzby v prípade bývalej predsedníčky Krajského súdu v Žiline, pani Kyselovej. A napísala v tom rozhodnutí, štyria svedkovia svedčili tak, že to vlastne potvrdzuje podozrenie, že spáchala pani Kyselová trestný čin, a teda že má byť vo väzbe. Najvyšší súd rozhodoval a konštatoval, ale veď tí štyria hovorili úplný opak, tí štyria hovorili v prospech pani Kyselovej. Povedzte mi, ako sa takéto veci môžu stať.“

Moderátor: „No, znovu ale odvolacia inštancia prišla na chybu, opravila, opravila.“

Robert Fico: „Neopravila žiadnu chybu, nikto, pretože tá žena bola potom stále ešte vo, bola ešte vo väzbe.“

Moderátor: „No, tak opravila ten výrok, že tam štyria svedkovia niečo vypovedali a povedali opak.“

Robert Fico: „Ale nemôžete, pán redaktor, ale to snád' nie je chyba, snád' sa teraz nebudeme tu baviť o inom právnom názore. Ak je iný právny názor, ja to beriem, ale nemôže sudca na Špecializovanom trestnom súde povedať, že sú štyria svedkovia, ktorí svedčia v neprospech obvineného, a Najvyšší súd povie, sú štyria svedkovia, ktorí svedčia v prospech obvineného. To je čierne a biele, to je oheň a voda.“

Moderátor: „To vyplýva z logiky veci, samozrejme.“

Robert Fico: „Ako sa takéto niečo môže stať, to, mi to naozaj vysvetlite.“

Moderátor: „Ale z logiky veci vyplýva aj to, že kvôli jednému prípadu, a to povedal dnes pán Ján Hrubala, to je ojedinelý prípad podľa neho.“

Robert Fico: „Ja nesúhlasím.“

Moderátor: „Nemôžeme spochybňovať celý systém.“

Robert Fico: „Keby sme urobili teraz, keby sme urobili previerku všetkých vecí ľudí, ktorí sedia vo väzbe, tak by sme deväťdesiat percent prípadov zistili, že neexistujú dôvody na väzbu. Tak mi teda vysvetlite, že keď niekto si prenajme súkromné lietadlo, aby doletel na Slovensko, on sem príde a oni ho zoberú do väzby z dôvodu, že bude utekať ďalej pred zodpovednosťou.“

Moderátor: „No.“

Robert Fico: „Tak ako uteká pred zodpovednosťou, keď doletel na Slovensko lietadlom, ešte aj zaň zaplatil? Ja len.“

Moderátor: „Tam je otázka, že či môže utiecť. Keď má súkromné lietadlo, asi, asi je to o niečo jednoduchšie.“

Robert Fico: „Ale, pán redaktor, ale on doletel, ale on doletel zo zahraničia. Ten človek doletel zo zahraničia na políciu, pretože polícia ho vyzvala, aby došiel. Keby chcel utekať, tak sem v živote nepríde a to lietadlo neotočí smerom zo západu na východ, na Slovensko.“

Moderátor: „No.“

Robert Fico: „Ale z toho západu by ešte letel ďalej na západ, možno do nejakej inej krajiny.“

Moderátor: „Možnože si myslel, že tie dôkazy nie sú také dostatočné proti nemu, aby, aby zostal vo väzbe. Koniec koncov, videli sme, ak teda máte na mysli konkrétne bývalého štátneho tajomníka ministerstva hospodárstva, pána Brhela, tak tam.“

Robert Fico: „To nie je otázka pána Brhela, veď predsa aj nebohý generál Lučanský došiel z Chorvátska a prišiel na policajnú stanicu vysvetľovať a jemu dali takisto kolúznú väzbu. Pán redaktor, ako netvárame sa, tu sa zneužíva trestný systém na dennej báze. Ja môžem uvádzať príklady, ktoré som uviedol s pani Záleskou, s ďalšími prokurátormi a sudcami, a môžem hovoriť o mnohých veciach, ktoré sa týkajú prepustenia z väzby mafána Kudličku a Dušana Kováčika, ktorý sedí ako obeť tohto prepustenia dneska vo väzbe. Ak by sme urobili dnes previerku vecí, ktoré sú na stole, ľudí, ktorí sedia vo väzbe, tak by sme videli, že v deväťdesiatich percentách prípadov by to bolo podobné, ako to bolo v prípade pána Ribára. Ale aby som nezostával iba v polohe, že kritizujem, chcem, chcem povedať veľmi jasne, ak je niekde podozrenie, pán redaktor, poďme tie podozrenia prešetriť, ale legálnym a moderným a demokratickým spôsobom, nie metódami, ktoré patria do tridsiatych rokov, nacistického Nemecka, a hovorím to s plnou vážnosťou už teraz.“

Moderátor: „Ale legálny spôsob je naozaj ten, že tu máme nejaký súdny systém, ktorý nejako pracuje, sú v ňom váhy a protiváhy, a ak sa príde na nejakú nezákonnosť, tak odvolacie orgány na to prídu. To sme teraz konštatovali v prípade Najvyššieho súdu, v prípade Ústavného súdu.“

Robert Fico: „Dobre, dám vám teda iný, dám vám teda iný príklad, dobre, hovoríte, že váhy a protiváhy. Ako sa môže stať, že napríklad.“

Moderátor: „Chcete mi klásť otázku, OK, beriem.“

Robert Fico: „Prepáčte, nie, ako sa, ja na tú, kladiem tu rečnickú otázku.“

Moderátor: „OK.“

Robert Fico: „Ako sa môže stať, že špecializovaná prokura alebo špeciálna prokuratúra podpíše nejaké obvinenie, napríklad zoberme si bývalého sudcu Najvyššieho, alebo teda prepáčte, sudcu Najvyššieho súdu, pána Kolcuna, a generálny prokurátor zruší toto obvinenie s konštatovaním, musím toto obvinenie zrušiť, lebo to obvinenie je tak fiktívne a iluzórne, že obvinený ani nevie, kvôli čomu sa má brániť. A teraz si zoberte, že tento človek môže sedieť vo väzbe. Človek sedí vo väzbe, neexistujú dôvody na kolúznú väzbu, na preventívnu väzbu, neexistujú žiadne dôvody a ešte ani nevie, proti čomu sa má brániť.“

Moderátor: „No.“

Robert Fico: „Veď si to už uznajme, zneužíva sa trestný systém, pretože toto je jediná metóda, ktorú majú v politickom súboji, že budú tú opozíciu naháňať, budú ju stíhať, budú ju zatvárať, a myslia si, že im to do určitej miery pomáha. Dobre, ja som možno niekedy veľmi tvrdý vo vyjadreniach, ale tie vyjadrenia patria na politickú scénu.“

Moderátor: „No.“

Robert Fico: „Pán redaktor, dnes som dostal otázku alebo dostal som takú odpoveď od pána predsedu Špecializovaného trestného súdu, ja ho poznám osobne, my si dokonca tykáme.“

Moderátor: „Áno.“

Robert Fico: „A povedal, že som prekročil nejaké etické hranice. Dokonca mi povedal minule, že som to prehnal s nejakými vyjadreniami. Pán redaktor, čo prehánam, keď poviem, že predseda Špecializovaného trestného súdu dvakrát šoféroval auto, počkajte, vydržte, to je vážna vec.“

Moderátor: „No, toto ale on nemyslel.“

Robert Fico: „Počkať, ale hovorím o tom, hovorím o tom. Čo prehánam, keď skonštatujem, že predseda Špecializovaného trestného súdu, prvýkrát chytený za volantom s alkoholom, druhýkrát havária, chytený za volantom s alkoholom, a bez problémov sa tvárime, že to je v poriadku.“

Moderátor: „No, nerozprávajte sa bez problému, neuviedli ste tam správne údaje podľa pána Hrubalu.“

Robert Fico: „Čo je na tom neetické, hneď dokončím, čo je na tom, čo je na tom, počkajte, čo je na tom neetické, dokončím to, ja viem, že to neradi počúvate.“

Moderátor: „No.“

Robert Fico: „Čo je na tom neetické, keď poviem, že toto je predseda Špecializovaného trestného súdu, to by sa nikde v Európe a na svete nemohlo stať, že by takýto človek tam mohol byť.“

Moderátor: „Pán predseda, ale, ale o tomto pán Hrubala nehovoril ako vašom neetickom správaní sa, hovoril o inej vete, ktorú ste povedali.“

Robert Fico: „Nie, nekývajte rukou. Dokončím, počkajte. Nie, nie, nie, nie, ja viem, ja viem, čo presne, a chcem ešte, chcem. Čo je na tom neetické, keď konštatujem, keď špeciálny prokurátor, ďalšia veľká hlava, právoplatne odsúdený za zabitie človeka, podľa všetkého podvádzal pri justičnej skúške, má nezákonne získanú previerku bezpečnostnú, čo je na tom neetické, keď poviem, že ministerka spravodlivosti cez rodinnú firmu okráda majiteľov bytových domov a jej brat zarába milióny na spolupráci so Slovenskou televíziou, prečo to nemôžem hovoriť?“

Moderátor: „Môžete to hovoriť, práve ste to povedali.“

Robert Fico: „No tak ale potom to vytvára aj nejaký, ale potom to vytvára nejaký obraz o ľuďoch, ktorí tu bojujú proti kriminalite, o ktorých nemôžem nič hovoriť.“

Moderátor: „A ja som presvedčený, že s nastavením, ktoré má napríklad Daniel Lipšic voči slobodu prejavu, by vám aj toto uznal, pokojne to môžete povedať, ale ja si myslím, že pán Hrubala skôr za neetický považoval iný váš výrok, a to ten, že budú musieť títo ľudia odísť z pozícií, ak na to Smer – sociálna demokracia bude mať nejakú tú možnosť.“

Robert Fico: „Čo je na tom neetické?“

Moderátor: „No, akú možnosť má politik vplyvať na to, kto je prokurátor, kto nie je, kto je sudca, kto nie je.“

Robert Fico: „To žartujete teraz.“

Moderátor: „Ved', ved' tu máme rozdelenie.“

Robert Fico: „Že akú úlohu má, akú, akú má možnosť politik rozhodovať?“

Moderátor: „Áno.“

Robert Fico: „A kto tak asi volil špeciálneho prokurátora, pán moderátor?“

Moderátor: „Máme tu, máme tu predsa rozdelenie moci medzi súdnu, zákonodarnú a výkonnú.“

Robert Fico: „Pán redaktor, kto volí špeciálneho prokurátora?“

Moderátor: „Špeciálneho prokurátora volíme v Národnej rade, pokiaľ viem.“

Robert Fico: „No a to politici ho volia.“

Moderátor: „No.“

Robert Fico: „A?“

Moderátor: „To znamená, dobre, ale ako ho chcete odtiaľ dostať preč, ako chcete rozhodovať o jednotlivých prokurátoroch, ako chcete rozhodovať o tých, ktorí rozhodovali v prípade Ribár, ako chcete postihnúť napríklad pána Hrubalu za ten jeho alkohol za volantom, ako ste hovorili, a tak ďalej?“

Robert Fico: „Dobre, dám vám zase ďalší príklad, dobre, dám vám, dám vám ďalší príklad. Veľa sme hovorili o niektorých sudcoch Najvyššieho súdu, opäť budem veľmi konkrétny, máme tu napríklad sudcu Najvyššieho súdu, pána Klimenta, v jeho prípade som dokonca podal už aj návrh na disciplinárne konanie ministerke spravodlivosti, ale ministerka už je taká fajnová, že tá ani neodpisuje na listy poslancom Národnej rady, z toho titulu, že Ústavný súd konštatoval v jednom prípade, že tento sudca naoko, simulovane robil nejaké úkony, len aby nebol vylúčený z konania, aby v tej veci mohol konať ďalej. Samozrejme, on potom rozhodoval presne tak, ako v danom prípade chcel. A ja sa pýtam, prečo nemôžem povedať na sudcov a prokurátorov, ktorí preukázateľne porušujú zákony,

preukázateľne, pretože ak dnes Ústavný súd konštatuje na hlavu Špecializovaného trestného súdu, že odsúhlasil väzbu človeka bez akýchkoľvek dôkazov, bez akýchkoľvek dôvodov, a dokonca tam bola nadkvalifikácia trestného činu, a že bez dôvodov tam bolo obvinenie z vydierania, prečo by nemohla platiť nejaká právna úprava, ktorá by povedala, že takíto ľudia tam nemôžu byť. Ved' predsa aj v iných veciach sa diskvalifikujú veci.“

Moderátor: „Chcete prijať taký zákon nejaký, ktorý by takéto záležitosti riešil?“

Robert Fico: „No tak keď učiteľ, prepáčte, keď učiteľ na škole, keby sa učiteľ na škole správal totálne neeticky a neprofesionálne, robil by niečo také, čo by pohoršovalo tie deti, no tak asi by z tej školy musel odísť. A ja sa pýtam, akú my máme záruku v spravodlivosti, keď taký triumvirát, alebo už to ani neviem nazvať, ako je, že Kolíková, Lipšic, Hrubala, a idem potom ďalej a zoberiem si ešte sudcov, zoberiem si námestníka, prosím vás, námestník špeciálneho prokurátora, pán Kysel, druhýkrát disciplinárne trestaný za hrubé porušenie disciplíny a povinností, ktoré má v rámci špeciálnej prokuratúry, prečo o tom nemôžeme hovoriť? Viete, ved' podme tých ľudí stíhať, naháňajme ich.“

Moderátor: „No, ved' ešte stále opakujem, že hovoriť o tom môžete.“

Robert Fico: „No však a.“

Moderátor: „Otázka je, ako to potom chcete urobiť, naozaj, pohnúť s nejakým prokurátorom, pohnúť s nejakým sudcom bez toho, aby ste zasahovali ako povedzme výkonná moc alebo zákonodarná moc do súdnej moci.“

Robert Fico: „Na to existuje, na to existuje, na to existuje normálne disciplinárne konanie, ktorého výsledkom môže byť napríklad aj zbavenie.“

Moderátor: „Do ktorého ale nemajú politici vstup.“

Robert Fico: „Prosím?“

Moderátor: „To je interná záležitosť opäť justičná, tam príde Súdna rada, tam je disciplinárne konanie.“

Robert Fico: „Pán redaktor, celkom s vami nesúhlasím, akože nemajú do toho vstup, keď ministerka má právo začať disciplinárne aj konanie, ministerka spravodlivosti.“

Moderátor: „Ale máme samostatnú justíciu.“

Robert Fico: „Prosím?“

Moderátor: „Máme samostatnú justíciu.“

Robert Fico: „Ale ministerka spravodlivosti dáva návrh na disciplinárne konanie, rozumiete tomu?“

Moderátor: „Áno.“

Robert Fico: „Číže tu sú možnosti. Ak dá raz niekto kvalifikovaný návrh na disciplinárne konanie a v tom návrhu dá jasné dôkazy, že ten človek porušil všetky možné predpisy, aké existujú, na to je.“

Moderátor: „Tak musí rozhodnúť Súdna rada.“

Robert Fico: „No, dobre, ale tá Súdna rada snád' nie je slepá, hluchá a nehovorí tá Súdna rada, keď vidí reálne dôkazy, tak rozhodne. Ja sa vrátim k tomu pánovi sudcovi Hrubalovi. Aj tam rozhodoval disciplinárny senát Najvyššieho súdu v prípade, že on havaroval pod vplyvom alkoholu niekde pri Žiari nad Hronom, a rozhodoval Najvyšší súd, sudcovia v nejakom disciplinárnom senáte, dali mu nejakú pokutu a dali mu zákaz riadenia motorového vozidla, ja neviem, na dva roky, alebo koľko, to teraz už je v tomto prípade úplne jedno.“

Moderátor: „No, podľa neho mu dali exemplárnu pokutu, skoro až milión korún.“

Robert Fico: „Ale toto neviem celkom, či je pravda, ja sa teraz nechcem hádať.“

Moderátor: „To dneska povedal na tlačovej konferencii.“

Robert Fico: „No, ja sa na to pozriem, pretože my sme videli, že dostal pätnásťtisíc korún. A pätnásťtisíc korún nie je pol milióna alebo milión korún, ale teraz to nie je rozhodujúce. Prečo by tí ľudia mali byť naďalej sudcami a prokurátormi, keď vidíme, že hrubo porušujú veci.“

Moderátor: „No, takto.“

Robert Fico: „Ved', ved' nechajme tých ľudí, nech konajú.“

Moderátor: „Aj v tomto prípade pán, pán Hrubala povedal, že ojedinelý prípad, to je ojedinelý prípad.“

Robert Fico: „Čo je ojedinelý prípad?“

Moderátor: „Napríklad prípad pána advokáta Ribára, že sa to, takéto niečo stalo. Teraz podľa toho.“

Robert Fico: „Ako to môžete povedať?“

Moderátor: „To hovorí pán Hrubala.“

Robert Fico: „Pamätáte sa na rozhodnutie, ale veď Ústavný súd Slovenskej republiky už rozhodol v prípade sudcu Molnára, rozhodol v prípade pána Gogu, to boli všetko rozhodnutia, ktoré deklasovali Špecializovaný trestný súd. V prípade obvinení, tak už dnes je to generálny prokurátor Žilinka, ktorý už v dvoch prípadoch rušil obvinenia špecializovanej prokuratúry preto, lebo tie obvinenia boli tak vymyslené, bez dôkazov, že obvinení nevedeli, proti čomu sa majú brániť. Veď je to na dennej báze.“

Moderátor:

„No.“

Robert Fico: „Pán redaktor, každý deň prichádzajú nejaké rozhodnutia, ktoré potvrdzujú, že prokuratúra, špeciálna prokuratúra, súdy v mnohých prípadoch, konajú v rozpore so zákonom. Viete, ja mám na to vysvetlenie. Je časť sudcov, prokurátorov a vyšetrovateľov, ktorí sa jednoducho boja a povedia, kašlem na to, ja toho človeka radšej pošlem do väzby, aj keď na to nemám žiadne dôvody, len nech som neni na prednej strane Denníka SME alebo Denníka N, ale potom je malá časť prokurátorov a sudcov, ktorí robia špinavú politickú nadprácu, lebo chcú na tom získať nejaký profit, chcú byť slávni, chcú z toho dostávať nejaké funkcie. No, s týmito ľuďmi sa budeme musieť rozsúdiť.“

Moderátor: „No a tu by ste im museli dokázať zámer. A to bolo jasne povedané.“

Robert Fico: „S týmito ľuďmi sa budeme musieť rozlúčiť v budúcnosti.“

Moderátor: „Lebo ak je, ak, ak ide o tieto, ak ide o tieto prípady, sú to pochybenia podľa pána Hrubalu, ktoré sa môžu stať. Dobré, vy hovoríte o viacerých, on hovorí o ojedinelých, ojedinelom prípade a o ojedinelých prípadoch.“

Robert Fico: „Ja som vymenoval konkrétne veci, pán redaktor.“

Moderátor: „Ďakujem pekne.“

Robert Fico: „Ústavný súd, Ústavný súd, generálny prokurátor a ďalšie a ďalšie rozhodnutia.“

Moderátor: „No a teraz je otázka, či naozaj by to, takéto pochybenie, ako hovorí pán Hrubala, stačilo na to, aby niekto bol zbavený talára, zbavený miesta na prokuratúre a tak ďalej, tam by ste museli dokázať úmysel.“

Robert Fico: „A čo je ťažké dokazovať v prípade pána Lipšica, že nezákonne získal bezpečnostnú previerku, čo je také ťažké preukázať pánovi Lipšicovi, že podvodom získal justičnú skúšku.“

Moderátor: „Nie, nie, nie, nie, teraz hovoríme o iných.“

Robert Fico: „A čo je na tom také ťažké, povedať, že predseda je právoplatne odsúdený človek. Ukážte mi, pán redaktor, veď neobhajujte.“

Moderátor: „Pred chvíľou som sa ale pýtal na inú vec.“

Robert Fico: „Počkajte, neobhajujte neobhájiteľné.“

Moderátor: „Neobhajujem, pýtam sa.“

Robert Fico: „Povedzte mi príklad v Európe, a prosím, dajte mi ho, ja to budem rešpektovať a budem čušať ako voš pod chrastou, keď mi taký príklad dáte, ukážte mi v Európe špeciálneho prokurátora, ktorý je právoplatne odsúdený a ktorý chodí k probačnému úradníkovi, ukážte mi, pán redaktor, ministra spravodlivosti alebo ministerku spravodlivosti, ktorej rodinná firma okráda majiteľov bytov a ktorej brat zarába na, na televízii milióny eur, ukážte mi, prosím, predsedu Špecializovaného trestného súdu, ktorý bol dvakrát stíhaný za alkohol za volantom, dokonca raz mal aj dopravnú nehodu, ukážte mi to, ja budem ticho.“

Moderátor: „No.“

Robert Fico: „No, vidíte.“

Moderátor: „Samozrejme, že ekvivalenty vám ukázať nemôžem, ale škandály sa dejú aj v iných krajinách, problémy.“

Robert Fico: „Lebo neexistujú, lebo, nesúhlasím. V justícii a na prokuratúre, v justícii a na prokuratúre takéto škandály sú nieže neakceptovateľné, oni sa ani nevyskytujú, lebo človek, ktorý je právoplatne odsúdený, ani mu nenapadne, aby kandidoval na špeciálneho prokurátora. Človek, ktorý, ako je povedzme pán Hrubala, ani by mu nemalo napadnúť, že ide kandidovať na predsedu Špecializovaného trestného súdu. Ja tie mená musím hovoriť pred verejnosťou, pretože nechcem, aby títo ľudia boli anonymní. Pán redaktor, uveďte si to ešte raz, predstavte si, že sedíte dvadsať mesiacov v cele, ktorá má dvakrát štyri metre, dvadsať tri hodín.“

Moderátor: „Nechcem si to predstavovať, musí to byť hrozné, samozrejme.“

Robert Fico: „Dvadsať tri hodín ste v cele sám a máte hodinu na vychádzku.“

Moderátor: „Áno.“

Robert Fico: „A vy ste, vy ste obvinený z obzvlášť závažného, úmyselného trestného činu, zločinu vydierania, kde vám hrozí dvadsaťpäť rokov alebo doživotie, a vy sa pýtate tých súdov, prosím vás,

povedzte mi, na základe čoho som obvinený, a tie súdy povedia, nepovieme vám, lebo nevieme, tak toto je v poriadku? Všetko to je zločin.“

Moderátor: „Pán predseda, ale, ale, ale nemôžete hovoriť, že toho človeka sa nikto nezastal, veď tu boli petície advokátov, ktoré na podporu pána Ribára písali, podpísovali sa a tak ďalej.“

Robert Fico: „A čomu to tak pomohlo, mi povedzte, čomu to tak pomohlo.“

Moderátor: „Tak možnože to zohľadnil aj Ústavný súd, možnože niektoré tie argumenty, ktoré tam zazneli, zobral do úvahy.“

Robert Fico: „Ústavný súd, pán redaktor, Ústavný súd vôbec nebral, niekto, niekto tu hovorí o tom, že Ústavný súd dal nejaké prelomové rozhodnutie.“

Moderátor: „No.“

Robert Fico: „Ústavný súd neurobil žiadne prelomové rozhodnutie, Ústavný súd napísal šlabikár, šlabikár pre sudcov, čo je veľká hanba. Ja byť dnes sudcom Špecializovaného trestného súdu a prokurátorom na špeciálnej prokuratúre, hanbím sa, pretože to, čo napísal Ústavný súd, je normálny šlabikár, a, b, c, d, litera zákona, to nie je rozdiel právnych názorov.“

Moderátor: „No.“

Robert Fico: „Viete, ešte jednu takú myšlienku, ktorú sme už niekoľkokrát opakovali.“

Moderátor: „Áno.“

Robert Fico: „Prečo týchto ľudí týrame a mučíme v tej, v tej väzbe, keď ich môžeme aj, vyšetrovať aj na slobode. Najlepší príklad je príklad dvoch ministrov Slovenskej národnej strany ešte za pána Slotu, ktorí ani jeden jediný deň nestrávili vo väzbe a napriek tomu si dnes odpykávajú tresty odňatia slobody deväť a jedenásť rokov, čo sú dlhodobé tresty odňatia slobody, hovorím teraz o nástenkovom tendri. Prečo, veď dajme človeka do väzby vtedy, keď sú reálne dôvody. Ak naozaj chce utekať, chce pokračovať v trestnej činnosti alebo chce ovplyvňovať svedkov, prosím, nech ide do väzby.“

Moderátor: „Viete, pán predseda, vy ste si úplne istí, že napríklad v nástenkovom tendri boli odsúdení všetci, ktorí sa na tom zúčastnili, a všetci, ktorí ho zosnovovali?“

Robert Fico: „Ja nie som sudca, pán redaktor, prečo ma teraz, ale ja hovorím.“

Moderátor: „No, vidíte, tak ale teraz ste dali ten príklad.“

Robert Fico: „Ja som dal príklad úplne iný. Ja hovorím o tom, že môžu byť ľudia odsúdení aj na prísne tresty bez toho, aby sme ich mučili vo väzbe, toto je teraz ten argument.“

Moderátor: „Otázka je, či sa dozvieme celú pravdu takým spôsobom. Ja nehovorím, že tá väzba je dobrá na to, aby sme zisťovali od tých ľudí klamstvá, ktoré si navymýšľajú, ale možnože niekedy pomôže k tomu, aby tí ľudia porozprávali aj veci, ktoré možno títo dvaja páni nepovedali. Oni nepovedali, kto im to prikázal, kto im to prikázal.“

Robert Fico: „To znamená, že vy vnímate, že by to mali byť nástroje na, na vydieranie a na nátlak na tých obvinených, akože by mali rozprávať pod tlakom vo väzbe.“

Moderátor: „Nie.“

Robert Fico: „Pán redaktor, väzba nie je preto, aby som nútil obvineného, to sú nevinní ľudia všetko, na všetkých sa vzťahuje prezumpcia neviny. Ak má ísť do väzby z dôvodov, ktoré som uviedol, nech tam ide. Ak tie dôvody neexistujú, nemá vo väzbe čo robiť. Keby tento problém nebol, keby tu rok a pol nebolo zneužívanie trestného práva na politický súboj voči opozícii, dnes nemáme na stole problém s kolúznou väzbou, nie je, pretože keby súdy a prokurátori rozhodovali tak, ako im to ako deťom napísal Ústavný súd v rozhodnutí Ribára, advokáta Ribára, tak by tento problém nebol a zajtra by nemala vládna koalícia ďalšiu vládnu krízu, lebo ukazuje sa, že už aj kolúzna väzba spôsobuje tejto vládnej koalícii vládnu krízu.“

Moderátor: „Spomínali ste ten príklad s dvadsiatimi mesiacmi strávených vo väzbe bez teda nejakých dôkazov. No ale tu nemôže platiť nejaké, viete, starozákonné oko za oko, zub za zub, teraz nemôžeme toho prokurátora chytiť a jeho strčiť na dvadsať mesiacov do, do väzby.“

Robert Fico: „Ale ja som to ani nepovedal, to teraz hovoríte vy. Ja som povedal, že nechcem nikoho, ani, ani netrestám.“

Moderátor: „Chcem sa opýtať, akú sankciu si, akú sankciu si teda predstavujete, lebo.“

Robert Fico: „Musia títo ľudia odísť z funkcii, to je celé, minimálne musia odísť z funkcii.“

Moderátor: „Sami sa majú vzdať tých funkcii?“

Robert Fico: „Ale na to sú disciplinárne konania a podobné kroky, ktoré máme dnes schválené v rámci právneho poriadku. Veď predsa to bola pani Koliková, nie my, ktorá presadila do trestného zákona takzvané krivenie zákona, to je predsa, alebo krivenie práva, že ak niekto úmyselne koná tak,

že niekomu môže ublížiť, tak treba sa pozrieť, že či v mnohých prípadoch sudcovia takto nekonali. Ja sa nikomu nevyhrážam, len konštatujem, že musia mať aj prokurátori, aj vyšetrovatelia, aj sudcovia zodpovednosť. Nemôžu ako takí barani pozeráť na to, čo im hovorí Matovič, že podme všetkých pozatvárať, a Fico s Kaliňákom a ďalší nech šúchajú nohy pred dverami, že či nepríde NAKA. Ja si myslím, že skôr by mal šúchať nohami Kiska, Matovič a ďalší po tom všetkom, čo povysťrajali s testami a s ďalšími vecami. Prečo nemôžeme vyvodzovať zodpovednosť voči týmto ľuďom? Len aby sa nevytváral ten obraz, ja som za to, ak sa niekde stala chyba, veď chyba sa stala, určite ľudia aj popáchali trestnú činnosť, spáchali, ale správajme sa k týmto ľuďom tak, že sa na nich vzťahuje prezumpcia neviny. Ak je to potrebné, dajme ich do väzby, do väzby a potom ich odsúdme, ale nerobme z väzby mučiaci nástroj. A toho sme dnes, bohužiaľ, svedkami na dennej báze.“

Moderátor: „Vidím, že.“

Robert Fico: „A rozhodnutie Ústavného súdu to potvrdilo na sto percent.“

Moderátor: „Vidím, že toto pociťujete ako pomerne vážny problém. Vyrieši sa čiastočne tým, že sa zmenia podmienky kolúznej väzby, že sa zmení, zmenia lehoty kolúznej väzby, budete tam postupovať v zhode so stranou Sme rodina?“

Robert Fico: „Viete, prichádza do úvahy tento návrh aj preto, lebo vo väzbe sedia ľudia napriek tomu, že všetky dôkazy už boli vykonané a už tam, v tej väzbe, nemajú čo robiť. Ja by som teraz uviedol príklad politického väzňa, ja ich už volám politickými väzňami. Pani Kolíková povedala, že nemôžeme schváliť zmenu kolúznej väzby, lebo pani Jankovská, pán Pčolinský a pán Kičura pôjdu von, to znamená, že ich označila za politických väzňov. Návrh, ktorý dnes predložila politická strana Sme rodina, je dobrý začiatok na diskusiu. My tento návrh v prvom čítaní, v prvom čítaní podporíme, ak teda zajtra vôbec bude hlasovanie, pretože ja neviem, čo sa dnes deje vo vládnej koalícii, to je jej vnútorný problém, a potom sa pozrieme na to, či v druhom a treťom čítaní nebudeme dávať nejaké pozmeňujúce návrhy, ale v tomto okamihu môžem potvrdiť, že my v prvom čítaní tento návrh potvrdíme, pretože ja nie som.“

Moderátor: „A vyrieši sa tam časť toho problému, o ktorom aj dnes hovoríme?“

Robert Fico: „Áno, áno, pretože ja som teraz povedal, že napríklad nechápem, čo taký politický väzeň Kičura robí vo väzbe. Všetky dôkazy, všetko bolo vykonané, už tam je rok, ale stále ho tam držia, lebo nenájdete dnes odvahu u žiadneho sudcu alebo prokurátora, aby tohto človeka pustil. Prečo? No, lebo už vidia svoju tvár na titulnej strane Denníka SME, Denníka N, Aktualít, a neviem, kde, že tento sudca, tento zločinec si dovoľil pustiť tohto človeka na väzbu. Veď keď nie sú dôvody na držanie toho človeka vo väzbe, tak ho teda pustíme.“

Moderátor: „No, dobre.“

Robert Fico: „Dvadsať mesiacov, dvakrát štyri metre štvorcové, dvadsaťtri hodín denne, nech sa páči, nech si to jednoducho niekto, niekto vyskúša. Ja som za postih ľudí a dal som veľmi konkrétny príklad s ministrami za Slovenskú národnú stranu, kde to jednoducho ide aj bez takýchto mučiacich nástrojov. A ja sa budem veľmi tešiť, keď zajtra teda budeme rokovať nielen o tejto kolúznej väzbe, hoci to je skôr spor, ktorý vznikol vo vládnej koalícii. Ja nie som prvoplánový, pán redaktor, dobre viete, že som odvážne zdvihol zástavu a o týchto veciach hovorím od apríla 2020. A veľmi otvorene hovorím, že toto zneužívanie nemôžeme rešpektovať.“

Moderátor: „Určite si viete predstaviť, čo by mňa potešilo, ak by ste tu sedeli s pánom Hrubalom a tieto veci si vydiskutovali spolu.“

Robert Fico: „Ja by som, ja si s pánom Hrubalom dokonca tykám. Veľmi rád by som sa s ním porozprával, ja som bol dnes pripravený, ale vidíte, nie vždy je odvaha.“

Moderátor: „No, nemyslím si, že je to len záležitosť odvahy, ale možno aj časových okolností. Uvidíme, či v budúcnosti pán Hrubala nájde čas aj pre to, aby prišiel pred divákov televízie TA3.“

Robert Fico: „Povedzte pánovi Hrubalovi, že ja som pripravený dvadsaťštyri hodín denne, sedem dní do týždňa.“

Moderátor: „On vás bude určite.“

Robert Fico: „Nech sa páči, kedykoľvek.“

Moderátor: „Ďakujem vám veľmi pekne, pán predseda, za to, že ste si našli čas dnes večer pre divákov televízie TA3.“

Robert Fico: „Ďakujem pekne, pekný večer.“

Moderátor: „Dovidenia.“

20:20 – koniec prvej časti diskusie

Moderátor: „No a na rozhodnutie Ústavného súdu v prípade väzby advokáta M. Ribára zareagoval aj predseda Špecializovaného trestného súdu. Ján Hrubala pripustil, že chyby sa môžu stať. Vyjadrenia R. Fica kmentoval so slovami, že svojimi výroky prekračuje hranice, ktoré sú minimálne etického charakteru.“

J. Hrubala: „Čítal som už cez víkend aj rozhodnutie Ústavného súdu vo veci doktora advokáta Ribára.... Týka sa to jednej veci a vždy sa stane, že či tým alebo oným smerom vám niečo pomedzi prsty preklzne. Mrzí nás to... Ak by každý sudca ktorému odvolací súd alebo Ústavný súd zruší rozhodnutie mal odísť z justície, tak nemáme jedného jediného sudcu... Pokiaľ nie je preukázaný úmysel škodiť, tak nejaké zlyhania, zlyhamia, použijem silný výraz, nejaké pochybenia sudcu v takom či onakom rozsudku alebo v takej či onakej väzobnej veci nesmú byť dôvodom na jeho disciplinárne stíhanie, tobôž nie trestné stíhanie... R. Fico, i keď on tvrdí, že nie, podľa môjho názoru prekračuje hranice, ktoré sú minimálne etického charakteru... Nemám potrebu mu odpúšťať čokoľvek, nemám potrebu dávať trestné oznámenia, nemám potrebu dávať žaloby na ochranu osobnosti. Je to politika v rámci svojho politického boja robí to, čo uzná za vhodné.“

Štefan Holý o stavebnom zákone

Moderátor: „Som veľmi rád, že v štúdiu televízie TA3 môžem privítať podpredsedu vlády Štefana Holého. Dobrý večer.“

Štefan Holý, podpredseda vlády pre legislatívu (Sme rodina): „Dobrý večer prajem.“

Moderátor: „Ďakujem vám, že ste si našli čas pre divákov televízie TA3. Koniec koncov, naši diváci mohli vidieť minulý týždeň výroky Richarda Rybníčka, predsedu Únie miest Slovenska, ktoré sa týkali práve vášho zámeru zmeniť dva zákony, zoberme to do jedného balíka teda, že tie stavebné zákony, takže je dobré, keď budeme počuť aj váš názor. Čakali ste takú silnú reakciu, odmietavú reakciu zo strany samospráv?“

Štefan Holý: „Aj, aj, aj áno, aj nie, treba povedať, lebo tých pokusov o zmenu stavebných, stavebných predpisov, stavebného zákona tu bolo už osemnásť a doteraz vždy skončili na odmietavom postoji samospráv. Takže, áno, z tohto pohľadu sa dalo čakať, že samosprávy sa budú, tak, ako vždy doteraz, sa budú stavať odmietavo k akejkoľvek zmene, ktorá by, ktorá by menila súčasný stav. Na druhú stranu sme boli pripravení, aj sme pripravení stále na diskusiu so samosprávou. Ja teda chcem aj z tohto miesta povedať, že som pána Rybníčka niekoľkokrát opakovanne, alebo Úniu miest, volal na rokovania. Naposledy na, dostali pozvánku na dvadsiateho deviateho tretí a dvadsiateho deviateho tretí, keď to zhrniem, som dostal odpoveď, kde sa doslova píše, Únia miest Slovenska sa k vašim návrhom nového stavebného zákona a nového zákona o územnom plánovaní oficiálne vyjadrí až v riadnom pripomienkovom konaní, a pozvanie na diskusiu zdvorilo odmietli. Napriek tomu som.“

Moderátor: „No, chceli to mať teda písomne od vás, aby vedeli presne, o čom hovoria.“

Štefan Holý: „Áno, napriek tomu sme ich ešte zhruba dva týždne dozadu zavolali osobitne ako, ako predstaviteľov K8, všetkých krajských miest, a zároveň všetkých županov, teda ako, ako predstaviteľov samospráv sme ich veľmi slušne pozvali na diskusiu práve k tým veciam, ktoré, ktoré oni teda tak vytrvalo kritizujú. No, dopadlo to tak, že župani prišli všetci v plnej zbroji a za primátorov prišli dvaja, ktorí sa teda dostavili, a všetci ostatní mali dôležitejší program zjavne napriek tomu, že o tom, ja neviem, týždeň vedeli. Takže, viete, ja musím rešpektovať právo nechcieť byť súčasťou diskusie, ja tam tých primátorov neviem ako keby dotiahnuť na reťazi, hej, ale rovnako rešpektujem aj právo tu neprispieť.“

Moderátor: „No, ale napriek tomu tá ich reakcia je pomerne silná a je pomerne silne odmietavá. To znamená, oni možno neočakávajú, že to bude diskusia z vašej strany, ale že im proste oznámite ten svoj zámer tak, ako ste im oznámili aj v podstate, v podstate teraz.“

Štefan Holý: „Však je v MPK.“

Moderátor: „To znamená, čo, chcete diskutovať alebo máte už svoju jasnú predstavu a v podstate.“

Štefan Holý: „Nie. Samozrejme, vy ste to videli aj pri, pri zákone o verejnom obstarávaní, ktorý sme tiež teda mali tú časť spolu riešiť, a ja som vždy pripravený na diskusiu a budem sa tešiť z akejkoľvek diskusie. Treba povedať, že my v rámci prípravy stavebnej legislatívy, ja a moja kancelária sme absolvovali viac ako dvesto stretnutí so všetkými zúčastnenými stranami alebo všetkými subjektmi, ktorých sa to akýmkoľvek spôsobom dotýka, či sú to ministerstvá, či sú to priemyselné zväzy, či sú to

obchodné komory, či sú to rôzne úrovne samosprávy. Len teda jediný, kto odmietol rokovať, respektíve sa odmietol zúčastniť akéhokoľvek rokovania, sú práve zástupcovia Únie miest. Ešte musím povedať, že aj ZMOS dokonca prišiel na rokovanie, ktorý tiež teda má svoje výhrady. Tam treba ešte na jednu vec poukázať, že, že to, čo, respektíve takto. Ono, ono v tej celej debate sa odzrkadľuje jeden, jeden, by som povedal, taký tlejúci spor v rámci, v rámci samosprávy, medzi starostami ako úrovňou samosprávy, vlastne na úrovni miest a obcí, a medzi županmi, hej, to nie je, že Holý teraz tu robí, robí napriek jednému alebo druhému. Je tu dlhodobá snaha hlavne zo strany Únie miest nejakým spôsobom zrušiť alebo oklieštiť vyššie územné celky a nedávať im ďalšie kompetencie. Ja rozumiem, viackrát som sa o tom s pánom Rybníčkom bavil a ja rozumiem tomu, že to, čo pána Rybníčka hnevá, je, že vyššie územné celky, ktoré on navrhuje, aby boli zrušené, prípadne oklieštené, tak týmto návrhom zákona alebo tej, návrhom stavebnej legislatívy dostávajú, dostávajú ako keby osobitnú kompetenciu, či už koordinačnú v rámci územného plánovania, alebo potom prípadne, a k tomu sa asi dostaneme, kde majú, majú právo vstupovať teda do, do nejakých procesov tam, kde, kde sú obce nečinné. Čiže ja by som povedal, že, že my sa.“

Moderátor: „To vnímate tiež ako konkurenčný boj takisto medzi rôznymi samosprávami a ich, ich teda úrovňami.“

Štefan Holý: „No, ono sa to potom zhmotňuje, samozrejme, do tej diskusie, kde, kde teda ja akože v pohode zohrám tú úlohu toho hromozvodu. Aj z tohto dôvodu som im vlastne zavolať na to spoločné stretnutie, kde som povedal, áno, však ja budem robiť ako keby toho, toho mediátora, keď to je treba, a nerobím si nejak nároky na to, že autoritatívne rozhodnem. Pokiaľ sa vyššie územné celky a župani a starostovia vedia dohodnúť a vedia si ako keby stanoviť tú kompetenčnú hranicu nejakým rozumným spôsobom, tak ja som im otvorene deklaroval, že takúto dohodu budem plne rešpektovať a v zásade nebudem do toho žiadnym iným spôsobom vstupovať. Problém je, že z môjho pohľadu zatiaľ teda župy sú na takúto dohodu pripravené, ale mestá a obce zatiaľ, zatiaľ, respektíve primátori krajských miest takú, takúto diskusiu bojkotujú.“

Moderátor: „Tak oni môžu mať dojem, že im niečo beriete, pretože, že im niečo beriete, pretože doteraz tá kompetencia jednoznačne, aj keď prenesená, patrila mestám a obciam. Ja rozumiem aj vášmu zámeru, že chcete spružniť stavebné konania na Slovensku. Naozaj nám nehnuteľnosti chýbajú, prejavuje sa to rastom ich cien, keď naozaj, už v Bratislave máme hranicu, ktorá pred povedzme jedným, dvoma, troma rokmi nebola vôbec mysliteľná, niekde to už prekročilo jednonásobok tých cien, ktoré sme tu mali pred niekoľkými rokmi, ale je správne a spravodlivé naozaj vinu za takýto stav, to znamená, že sa u nás stavia málo bytov, že stavebné konania trvajú príliš dlho, je spravodlivé to klásť len za vinu samosprávam?“

Štefan Holý: „Dovoľte mi, ja si trochu pomôžem citátom z správy generálneho prokurátora Slovenskej republiky o činnosti prokuratúry za rok 2019, ale oni podobné citáty, ako poviem teraz, Generálna prokuratúra uvádza vo svojej správe o svojej činnosti od roku 2013, citujem. Najčastejším objektom dozoru prokurátora na základe podnetov boli aj v roku 2019 akty orgánov územnej samosprávy, a to rozhodnutia starostov a primátorov v oblasti prenesenej štátnej správy, napríklad na úseku územného a stavebného konania, priestupkových veciach, ale aj v iných im zverených oblastiach, ako i rozhodnutia a opatrenia v oblasti samosprávnej pôsobnosti, a to uznesenia a všeobecne záväzné nariadenia zastupiteľstvo a aj nečinnosť orgánov územnej samosprávy. Na inom mieste Generálna prokuratúra konštatuje. Veľmi výrazným nedostatkom prenosu kompetencií na obce, a to najmä na úseku stavebného poriadku, je určitá forma zaujatosti v rozhodovacom procese. Nezriedka sa vyskytujú prípady, kedy starosta, respektíve primátor spôsobuje značné obštrukcie pri vydaní niektorých povolení, ak sa jedná napríklad o stavbu, ktorá je v jeho ponímaní nežiaduca, alebo sa jedná o osobu žiadateľa, ku ktorej je v nepriateľskom vzťahu. Naopak, v niektorých prípadoch je zrejme snaha vyhovieť žiadateľovi i za cenu porušenia zákona. Starostovia často krátko chápajú niektoré kompetencie ako nástroj na presadzovanie svojich politických a často, bohužiaľ, aj finančných záujmov. To nehovorí Holý, to hovorí Generálna prokuratúra, hovorí to sedem rokov. A ako nástroj a ako nástroj.“

Moderátor: „No, tak keď to hovorí, tak mala by to aj stíhať, to je druhá vec, pretože toto sú trestné činy, o ktorých ste teraz hovorili.“

Štefan Holý: „To je, áno, ale že, no, samozrejme, len sú tam protesty prokuratúra. To znamená, je tam, je tam ďaleko najväčšia nezákonnosť rozhodnutí. To znamená, otázka je, že či z nekompetentnosti, alebo, alebo teda v dôsledku nejakej svojvôle. A to, čo Generálna prokuratúra

navrhne ako riešenie a na čo aj z tých rádovo dvesto diskusií, ktorých sme mali, alebo vyše, tých stretnutí, vyplýva, je, že je tu celospoločenská objednávka aj v dôsledku tohto stavu, aby vlastne ten prenesený výkon štátnej správy, ktorý zjavne nefunguje, a on, on, to nie je preto tak, že ja to hovorím, to je proste fakt, to je fakt a proste je to zdokumentované, je jednoducho tú prenesenú kompetenciu štátnej správy, tej, tej samospráve odňať a preniesť ju naspäť na štát. A my presne toto robíme. To, že to niekomu nevyhovuje, je fakt, ale treba si povedať, že dnes ten stav je nastavený tak, že vyhovuje vybavovateľom, podvodníkom a rôznym byrokratom, ktorí komplikujú situáciu s vydávaním stavebných povolení alebo územných rozhodnutí. No a tu si treba jednoznačne povedať, že stransparentnením toho systému tak, ako ho my navrhujeme, všetci títo vybavovatelia, podvodníci a byrokrati jednoducho skončia, nebude v tom systéme priestor ani možnosť, kde by sa mohli realizovať.“

Moderátor: „Len či nežiadate aj vysokú cenu, pretože sa samosprávy obávajú, mestá a obce, že stratia úplnú kontrolu nad svojim miestnym rozvojom, nad tým, čo v obci alebo meste chcú mať, nechcú mať, čo tam nakoniec sa postaví. Chcete naozaj všetky tieto negatíva vyvážiť tým, že im tú kompetenciu jednoducho zoberiete, budú mať mestá a obce ešte vplyv na to, ako budú vyzerajú, aké typy budov sa v nich budú stavať, kde sa budú stavať a podobne?“

Štefan Holý: „Pán redaktor, keď nechcem povedať, že je to bohapustá lož, tak je to dezinterpretácia minimálne. Ťažisko celého procesu sa podľa navrhovanej stavebnej legislatívy na úrovni obcí a miest presúva s oblasti výstavby do oblasti územného plánovania. Územné plánovanie je originálnou kompetenciou samosprávy z ústavy, ktorú, ktorú my rešpektujeme a vôbec im do toho nevstupujeme, práve naopak, posilňujeme postavenie samosprávy v rámci tejto originálnej kompetencie. Zmyslom, alebo prečo to robíme, je, že my si myslíme, alebo, alebo je tu teda spoločenská objednávka na to, aby bola jasne, jednoznačne a spravodlivo nastavená regulácia v území. To znamená, aby tam boli jednoznačne a zrozumiteľne nastavený územný plán, aby bolo jednoznačne povedané, keď si kupujete pozemok alebo parcelu, na tejto parcele sa dá postaviť to, na hentej sa dá to, v rámci mesta aby boli jednotlivé funkcionality jednoznačne pomenované, aby bolo jasne, zrozumiteľne povedané, tu je priemyselná zóna, tu je obchodná zóna, tu, tu je zóna na bývanie, aby sa nestávalo, že máte obytnú zónu a potom vám niekto za plotom postaví fabriku, čo je číry nezmysel, a rozumiem, že sa tí ľudia na to hnevajú, ale to je otázka kvalitne spracovaného územného plánu. Dnes si treba uvedomiť, že my máme, viac ako päťdesiat percent územia Slovenska nemá územné plány, nemá územné plány, na, na základe čoho tam chcú tí ľudia plánovať, rozhodovať. No, tá neexistencia územných plánov sa sanuje tým, že sa vydávajú takzvané rozhodnutia o umiestnení stavby v územných rozhodnutiach, čo už je teda taká šedá zóna, že ešte aj komunisti, keď to v sedemdesiatom šiestom vymýšľali, tak bolo povedané, že to má byť výnimočný nástroj pre územia, kde nie je, kde nie je územný plán spracovaný. Od tej doby ubehlo štyridsať rokov plus.“

Moderátor: „No.“

Štefan Holý: „A stále sme v situácii, že vydáme územné rozhodnutia a vydávame ich pravidelne ako na bežiacom páse.“

Moderátor: „Áno, len keď sa započúvam do vašich slov, tak hovoríte, že kompetencie miest a obcí sa preniesú do územného plánovania a tam teda tým pádom...“

Štefan Holý: „Oni tam aj sú.“

Moderátor: „Čo je zrozumiteľná vec, ale na druhej strane hovoríte, že 50 percent miest a obcí na Slovensku alebo 50 percent územia na Slovensku takéto územné plány nemá. No tak kde potom si budú občania uplatňovať tie svoje práva, keď nebudú súhlasiť s tým, čo sa stavia vedľa nich na vedľajšom pozemku, keď nebudú súhlasiť s tým, aká je tam umiestnená prevádzka, či je dostatočne ekologická a tak ďalej, a tak ďalej, ak tam teda ten územný plán nie je?“

Štefan Holý: „No, sú samozrejme nastavené v návrhu legislatívy nejaké prechodné obdobia, nemôžeme vyžadovať niečo v území, kde taký územný plán nie je alebo kde nie je územnoplánovacia dokumentácia a nedá sa na ňu odvolávať, takže takáto situácia, ako ste popísali, nehrozí, pretože ad jedna tam, kde sa, kde pôjde alebo kde dôjde k schvaľovaniu územného plánu, tak sú tam samozrejme všetky, všetky inštitúty zachované, ktoré sú potrebné na to, aby či už verejnosť alebo jednotliví obyvatelia toho daného mesta a obce, toho regiónu, lebo zavádzame aj územné plány mikroregiónov, tak aby sa mohli k tomu jednoznačne vyjadriť, aby to bolo zrozumiteľné. Nie sú to žiadne veci, ktoré sa budú hrať takpovediac na tajnáša. Akákoľvek zmena územného plánu alebo tvorba nového územného plánu sa musí realizovať elektronickou formou, čiže si to každý občan, každý obyvateľ tej danej obce si

to bude vedieť doslova že otvoriť na telefóne, bude presne vidieť, čo sa navrhuje, ako sa navrhuje, ako to ovplyvní jeho pozemok.“

Moderátor: „To znamená, aj najmenšia obec na Slovensku nakoniec ten územný plán bude mať? Kto im ho zaplatí, kto im ho vypracuje?“

Štefan Holý: „No práve to je ten vstup, ktorý navrhujeme na úrovni vyšších územných celkov, lebo samozrejme je málo reálne očakávať, že nejaká obec, ktorá má 100-200 obyvateľov, vôbec má kapacitu, zdroje. Ono aj dnes sú, v zákone je riešená možnosť vlastne tých takých spoločných územných plánov pre viacero obcí. Nevyužíva sa to práve z toho dôvodu, že tie obce sa nevedia nejak zmobilizovať a nevedia to veľmi zrealizovať, tak tu hovoríme, že kde je, kde dochádza k nečinnosti samosprávy, tak môže do hry vstúpiť vyšší územný celok, aby vlastne také tie takzvané biele miesta na tej mape územných plánov aby nahradil do istej miery, ale nie autoritatívne. Skôr je to konštatované tak, že tí starostovia, keď sú si vedomí, že je to nad rámec ich finančných možností alebo kapacitných, odborných možností, tak sa jednoducho dohodnú desiatipäťnásti, môžu osloviť župu a župa jednoducho poskytne celý ten technický support s tým, že...“

Moderátor: „Myslím si, že ministerstvo dopravy takisto dotovalo tvorbu a zmeny a doplnky územného, územných plánov.“

Štefan Holý: „Ale nie mikroregiónov, tam je ten, lebo mikroregióny napríklad môžu byť turistické oblasti. Často sa tu spomínajú ako ja neviem Jasná, čo sa spomínajú Vysoké Tatry a podobne, čiže oni samozrejme napriek tomu, že sú to obce, ktoré sú štatutárne, samostatné, hej, ale tie súvislosti v rámci toho dajme tomu turistického regiónu sú veľmi silné. Takže tam vidíme priestor, kde by mala, kde by mal vyšší územný celok vstupovať do hry a zároveň v tom návrhu sú naplánované zdroje na úrovni štátu, ktorý má ambíciu vyšším územným celkom tieto náklady refundovať.“

Moderátor: „Opakom sú veľké mestá, napríklad hlavné mesto Bratislava. Tu máme územný plán pomerne už bradatý a starý, faktom je, že sa momentálne nové vedenie mesta pokúša meniť územné plány zón, to znamená jednotlivé ako keby zóny alebo jednotlivé oblasti v rámci mesta. Opäť, ak tu máme starý územný plán, v mnohom už tí občania nemusia s ním súhlasiť, v mnohom je prekonaný, musíme sa ho napriek tomu striktnie držať. Nie je to jednoduché zmeniť územný plán hlavného mesta ako celok, naozaj sa dajú iba čiastkové zmeny robiť, ak to teda chceme robiť v nejakej vyššej frekvencii. Nevidíte toto ako problém, ak sa teda budeme striktnie držať starých územných plánov, ktoré už možno sú neaktuálne?“

Štefan Holý: „Je na to prechodné obdobie alebo na to počiatočné obdobie, zákon, alebo ten návrh zákona počíta s istou konverziou jestvujúcich územných plánov, ale samozrejme do budúcnosti, keďže tie územné plány, ako ste povedali, územné plány mesta sú dneska príliš málo podrobné a územné plány zóny sú príliš ako príliš podrobné, čo až niekedy znemožňuje stavbu a potom, keď potrebujete postaviť sídlisko, tak musíte najprv zmeniť územný plán zóny, čo de facto zabíja tie stavebné procesy alebo ich neúmerne predlžuje. Takže tak, ako toto navrhujeme, je ten, pracovne ho voláme centrálny stavebný úrad, by mal vydávať metodiky, metodické usmernenia pre to, aký obsah majú mať jednotlivé, ako jednotlivé stupne územnoplánovacej dokumentácie, aby tá metodika bola jednoduchá, zrozumiteľná. Samozrejme dnes tu máme niekoľko stostranové textové časti, čo potom často blokuje celé tie procesy, lebo oni síce na tej mape sa vedia dohodnúť, aj na tom rozložení funkcií, ale potom niekomu vadí tam jedno slovo, niekomu hentam a kým sa to celé vyprepcizuje, tak to trvá dva roky. Takže to sú...“

Moderátor: „A trváte na tom, že aj pri takto nastavených podmienkach, malé obce sme si povedali, mikroregióny, tam sa o to budú musieť postarať župy, ale veľké mestá, napríklad Bratislava s, ja si myslím, že ten, posledná zmena územného plánu bola v roku 2013, opravte ma, alebo 2014, to znamená s pomerne starým územným plánom budú toto naozaj schopné, budú schopné za takýchto podmienok zachovať tú dynamiku toho rozvoja, respektíve že teda sa tie mestá a obce budú rozvíjať, budú vznikať nové nehnuteľnosti, nájomné byty, komerčné byty, to, čo všetko momentálne vo veľkom meste, ako je Bratislava, chýba?“

Štefan Holý: „No, regulátor alebo z pohľadu štátu my samozrejme do tej, do toho procesu na úrovni samosprávy nevieme vstúpiť, čiže to, že či ten primátor alebo teda ten starosta tej obce bude činný alebo nie, na to my ako štát nemáme vplyv. Čo ale vieme urobiť, je vytvoriť v rámci legislatívy dostatočný motivačný priestor alebo dostatočnú motiváciu na to, aby sa tomu starostovi oplatilo byť činným. Takže každopádne budeme budeme presadzovať alebo tak, je ako je to navrhnuté, tak to vytvára veľmi jednoznačné a zrozumiteľné podmienky, ktoré sú potrebné na to, aby ten, tá územnoplánovacia dokumentácia mohla byť spracovaná, na to, ako som už spomenul, budú

nadväzovať vyhlášky a metodiky, ktoré budú upravovať detailné, teda detailný obsah, detailnú úpravu, no a potom samozrejme sú tam opatrenia proti nečinnosti, ktoré nie všetkým starostom sa pozdávajú a rozumie tomu, lebo dodnes si vedeli robiť politiku aj na tom, že boli doslova nečinní, hej, takže takéto opatrenia tam sú.“

Moderátor: „*To znamená, bude sa musieť obnovovať územný plán v nejakom pravidelnom...“*

Štefan Holý: „*Zatiaľ počítame so štvorročným cyklom, presne kvôli tomu, aby sme tu nemali tie bradaté územné plány, tak ako ste to povedali, pretože územnoplánovacia dokumentácia je vlastne dokumentom na rozvoj daného regiónu. Keď sa za 10-15 rokov neurobí žiadna nová územnoplánovacia dokumentácia alebo sa v nej neurobia zmeny, tak tým pádom sa nedá hovoriť o žiadnom rozvoji pri dnešnom technologickom rozmachu.“*

Moderátor: „*Na začiatku nášho rozhovoru ste hovorili o osemnástich pokusoch zmeniť stavebný zákon. Ja si pamätám, keď ho mal meniť minister Počiatek, nakoniec to zostalo niekde takisto vo vzduchoprázdne a k tej zmene neprišlo. To myslím bola tá posledná najvážnejšia iniciatíva, ktorú môžeme datovať a tiež je už pomerne bradatá, kedy bol minister Počiatek...“*

Štefan Holý: „*Ešte aj za Erséka bola jedna.“*

Moderátor: „*...ministrom dopravy. Myslím si, že tým pôvodným zámerom pri tých prvých pokusoch zmeniť stavebný zákon boli najmä čierne stavby a ich odstraňovanie. Vtedy ešte tu bola taká tá vlna, keď ľudia považovali za veľké problémy osady, ktoré boli na cudzích pozemkoch, nevysporiadané čierne stavby, ale to nemusíme chodiť len do odľahlých častí Slovenska, aj tu v centre mesta v Bratislave by sme našli čierne stavby, ktoré nie sú odstránené napriek tomu, že bol konštatovaný protiprávny stav, neboli zrealizované tak, ako bolo napríklad v stavebnom rozhodnutí a atak ďalej. To sú tiež tie otázky, ktoré vyplývajú z tejto vašej iniciatívy. Čo ak stavebník, ktorý teda pôjde v takom tom zrýchlennom stavebnom konaní a nebude sa už musieť teda pozerieť na to či áno alebo nie, deklaratívne splní všetky regulatívy...“*

Štefan Holý: „*Bude sa musieť pozerieť či áno alebo nie.“*

Moderátor: „*Prosím?“*

Štefan Holý: „*Bude sa musieť pozerieť či áno alebo nie.“*

Moderátor: „*OK.“*

Štefan Holý: „*Akurát podľa jasných pravidiel.“*

Moderátor: „*Dobre, on splní na papieri deklaratívne všetky podmienky, ktoré si bude vyžadovať územný plán, to bude ten regulatív, ktorý on bude musieť dodržať, no ale potom začne stavať a viete, často to bolo aj v nedávnej minulosti tu v Bratislave, zmena stavby pred dokončením alebo úplne nerešpektovanie toho pôvodného plánu a jednoducho dostavanie tej stavby do rozmerov, ktoré sa nepredpokladali. Ako sa tomu dá zabrániť?“*

Štefan Holý: „*No, som rád, že ste to otvorili ako tému, lebo bolo mi tu niekde vytýkané, že teda vytváram Eldorádo. Chcem to poopraviť, toto je presne to Eldorádo. Toto je Eldorádo, ktoré je tu teraz, pretože dnes si tu rôzni podnikavci, rôzni vybavovači, jednoducho na drzovku si tí ľudia postavlia, čo len chcú a samospráva je dnes absolútne bezzubá, aby s týmito ľuďmi urobila poriadok.“*

Moderátor: „*To som tiež počul, že ... systém je najprv postaviť a potom si pýtať povolenie.“*

Štefan Holý: „*Áno, bohužiaľ, je to tak, ale v tom novom systéme to nebude možné, pretože ono sa to dnes robí cez takzvanú legalizáciu, § 81, robí sa to cez legalizáciu čiernej stavby, čiže samozrejme niektorí podnikavci teda si vypočítajú, že aká vysoká je pokuta, tú zaplatia a započítajú do nákladov stavby a postavlia úplne čo chcú na drzovku a potom si to spätne legalizujú. Takýto mechanizmus do budúcnosti nebude možný, pretože my v tom návrhu zákona hovoríme veľmi jednoznačne, že akákoľvek čierna stavba nebude môcť byť nikdy pripojená na žiadne siete, na elektrinu, na vodu, na plyn. Zároveň nikdy, nikdy ju nezlegalizujete, to znamená legalizácia stavieb čiernych do budúcnosti postavených nebude zo zákona možná, to znamená, keď raz niekto v rozpore, samozrejme ako tým ľuďom neviete zviazať ruky a nohy a zabrániť tomu, ale keď niekto sa rozhodne a úplne, že na drzovku, na hulváta niekde postaví čiernu stavbu, tak musí od začiatku počítať s tým, že nikdy tú kopu kameňa nepripne na žiadne siete a zároveň je tam povinnosť stavebného úradu ako centrálného stavebného úradu, čiže nie obce alebo mesta, je to centrálny štát, rozhodne o odstránení takejto stavby na náklady stavebníka. Štát to zaplatí, aj keď to ten stavebník keby sa zdráhal to odstrániť a zároveň tie náklady, ktoré s tým bude mať, jednoducho uplatní ako ťarchu na pozemok, na ktorom tá stavba stojí, v prípade, že to ten stavebník, teda taký ten pokútny staviteľ neuhradí a nevysporiada, tak jednoducho taký pozemok pôjde do dražby.“*

Moderátor: „Takže štát stále nebude mať právo zbúrať takú čiernu stavbu?“

Štefan Holý: „Bude mať právo zbúrať.“

Moderátor: „Bude mať právo?“

Štefan Holý: „Bude mať nie právo, bude mať povinnosť zbúrať.“

Moderátor: „To znamená, tie náklady, ktoré to bude štát, potom vyčísli tomu stavebníkovi?“

Štefan Holý: „Samozrejme a zaťaží mu s tým pozemok a ten pozemok, keď ten vychytralec to neuhradí, nevysporiada, tak jednoducho mu predá pozemok.“

Moderátor: „Tu sú pomerne tvrdé opatrenia, uvidíme či aj legislatívne to dokážete napísať tak, aby...“

Štefan Holý: „Už to je napísané.“

Moderátor: „Už to máte napísané, tak či to bude, či je to napísané tak, aby to bolo konformné aj s ústavou, lebo tu už narážame určite aj na právo na majetok, keď teda hovoríte o možnom odobratí toho pozemku alebo jeho znehodnotení tým, keď sa...“

Štefan Holý: „Nie, to je, takto. To sa vlastne dá urobiť, teoreticky by sa to dalo urobiť aj dnes, akurát by ste museli absolvovať viacero konaní, pretože je tam, zo zákona vám vznikne pohľadávka zo strany štátu tak, ako keď by ste nezaplatili dane, proste máte, ten štát má s tým nejaké náklady, on ich normálne od nás vymáha a keď tie náklady neuhradíte, no tak vám jednoducho predá pozemok. Čiže je to to jediné, na čo ten štát vie siahnuť a myslím, že by to malo byť dosť silný ako demotivačný prvok pre to, aby vôbec niekto začal skúšať alebo vôbec skúšal postaviť nejakú čiernu stavbu.“

Moderátor: „Pán podpredseda vlády, predpokladajme alebo predstavme si, že by ste prešli všetkými týmito úskaliaми v podstate v poriadku, že by sa vám podarilo dohodnúť so samosprávami tak, ako je to vaším cieľom, robiť kompromisy, že naozaj sa vám podarí napísať dobrý text toho zákona alebo tých noviel zákonov dvoch, myslíte si, že vám to pomôže k splneniu toho zámeru, ktorý má strana Sme rodina a to je výstavba nových nájomných bytov, celkovo nehnuteľností, ktoré nám momentálne na Slovensku chýbajú? Je to táto legislatíva predpokladom na splnenie toho cieľa?“

Štefan Holý: „No jednoznačne, pretože keď musíte čakať na vydanie stavebných povolení alebo stavebného povolenia na bytovku neraz 5, 7, 8, v Bratislave sú prípady, kde 10 rokov čakáte na stavebné povolenie, no tak o akých nájomných bytoch, o akej veľkej výstavbe bytov môže byť reč, keď sa jednoducho neviete dopracovať k stavebnému povoleniu? Takže samozrejme toto je predpokladom pre to, aby sa nájomné byty dali robiť. Ja som tu už aj vo vašej televízii spomínal, že my, dnes môžem povedať, že máme do konca mája deadline, kde plánujeme predstaviť celý koncept výstavby nájomných bytov. Stavebný zákon je samozrejme jedna súčasť toho celého konceptu. Na druhú stranu sú tam, je tam množstvo daňových respektíve finančných predpisov, ktoré treba urobiť, sú tam ďalšie opatrenia, ale tie vám prídem potom veľmi rád osobne predstaviť.“

Moderátor: „Dobre, aj sa postavia nejaké byty ešte v tomto volebnom období na základe toho vášho zámeru, ak by táto legislatíva bola schválená?“

Štefan Holý: „Určite áno.“

Moderátor: „To znamená, niečo z toho sľubu Sme rodina sa splní?“

Štefan Holý: „Určite áno.“

Moderátor: „Lebo je to dosť krátkosť času, už máme rok za nami, čo sa týka tohto volebného obdobia, teraz nás ešte chvíľku bude zamestnávať legislatíva, aby bola dobre pripravená, schválená najmä v Národnej rade, ešte vás zrejme čaká aj diskusia so samosprávami. To môže tiež chvíľu trvať, no a potom samostatné to vybavovanie, ako ste hovorili, že niekde sa čaká na stavebné alebo na rozhodnutie o umiestnení stavby, na stavebné konanie, na všetky tie náležitosti, ktoré vedú k výstavbe, až 10 rokov. Ste si istý, že to bude oveľa oveľa rýchlejšie?“

Štefan Holý: „Bude to oveľa rýchlejšie už len z toho dôvodu, že kompetencia, ktorá sa týka výstavby štátnych nájomných bytov, respektíve veľkých, veľkokapacitných sídlisk, v zásade sa vytvára v rámci centrálného stavebného úradu, špeciálny stavebný úrad na tieto typy stavieb, pretože to často prekračuje možnosti samosprávy v danom území. Takže určite tie procesy sa zásadným spôsobom urýchlia.“

Moderátor: „Tak aj zriadenie toho centrálného úradu bude veľká veľká úloha.“

Štefan Holý: „Ten úrad bude, on v zásade, takto, že aby som vyvrátil nejaké pochybnosti, to nie, že tu vytvárame nejaký ďalší úrad, len ten úrad vznikne primárne delimitáciou jestvujúcich pracovísk, či už alebo aj zamestnancov, či už z prostredia ministerstva vnútra alebo z prostredia ministerstva dopravy,

takže to nie je tak, že by sme tu zavádzali nejakú byrokráciu, práve naopak. Ten nový stavebný zákon je veľmi účinný prvok na znižovanie byrokracie.“

Moderátor: „No, personalistika je jedna vec, ale mám na mysli tie dáta, obrovské množstvá dát, ktoré ten centrálny úrad bude musieť mať, pretože bude musieť poznať všetky územné plány, aspoň tie, ktoré máme, na základe nich bude musieť posudzovať všetky tie žiadosti, ktoré budú prichádzať, presne určiť to miesto, kde tá stavba má vzniknúť, zosúladiť si to, či sú dodržané normatívy a regulatívy v tom mieste a tak ďalej. To je obrovské množstvo dát, ktorými bude musieť disponovať.“

Štefan Holý: „Áno, ale tými dátami aj dnes disponuje napríklad ministerstvo dopravy, takže to zas nie je niečo, čo by sme museli vymyslieť nanovo.“

Moderátor: „Tak myslím, lebo to budete musieť vybudovať, niekde umiestniť, bude to musieť mať svoj informačný systém, dátové úložiská, toto všetko zrejme vás bude musieť, teda to všetko vás ešte čaká.“

Štefan Holý: „Toho sme si samozrejme vedomí, ale ja by som nepredbiehal, lebo už ma chcete dostať do situácie, kde prezradím viac ako by som chcel.“

Moderátor: „To je našou prácou.“

Štefan Holý: „Samozrejme koncom mája sa stretne a určite o tom budeme hovoriť, ale sme si vedomí všetkých týchto okolností. Je treba povedať, že pozemky vhodné výstavbu takýchto, takýchto štátnych nájomných bytov už dnes existujú a sú do veľkej miery či vysporiadané alebo majú teda mnohé z nich aj už udelené územné rozhodnutia, takže to nie je zase tak, že by sme museli robiť všetko všetko úplne od začiatku.“

Moderátor: „Pán podpredseda vlády, veľmi pekne vám ďakujem za to, že ste si našli čas pre divákov televízie TA3. Budem rád, keď napríklad v máji, keď budete mať dodiskutované už všetky detaily, prídete opäť a porozprávate nám o tom.“

Štefan Holý: „Ďakujem veľmi pekne. Dobrý večer všetkým televíznym divákom.“

Moderátor: „Príjemný večer aj vám.“

20:55 koniec relácie.

* * *

Podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.: „Vysielateľ je povinný zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov a politickopublicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru“.

Pojmy objektivita, nestrannosť, názory a hodnotiace komentáre nie sú v zákone č. 308/2000 Z. z., ani v súvisiacich normatívnych právnych aktoch bližšie špecifikované alebo definované, a teda spadajú do kategórie neurčitých pojmov. Pre neurčité pojmy platí zásada, že je vo výlučnej kompetencii správneho orgánu v procese aplikácie práva, aby vymedzil ich obsah.

Za hlavné kritériá objektivity sa vo všeobecnosti považujú: relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

* * *

Program *Téma dňa*, odvysielaný dňa 17. 5. 2021 o cca 19:50 hod., bol rozdelený na dve časti s podtitulmi:

1. Fico vs. špeciálny súd
2. Štefan Holý o stavebnom zákone

Hostom prvej časti programu bol predseda strany Smer-SD Robert Fico. V druhej časti programu vystúpil podpredseda vlády pre legislatívu Štefan Holý (Sme rodina).

Ako je zrejmé, v rámci prvej časti predmetného programu odznali viaceré vyjadrenia a boli prezentované informácie v súvislosti so stavom justície a súdnictva v Slovenskej republike, konkrétne najmä informácie o pochybeniach Špecializovaného trestného súdu v spojitosti s prípadom advokáta Ribára, o príklade chybného rozhodovania a postupov súdov v prípade sudkyne Kyselovej, ďalej o

prípadoch štátneho tajomníka ministerstva hospodárstva J. Brhela, generála M. Lučanského, mafiána Kudličku, bývalého špeciálneho prokurátora Dušana Kováčika, sudcu Najvyššieho súdu SR J. Kolcuna, obvinenia o údajne nezákonne získanej bezpečnostnej previerke a podvodom získanej justičnej skúške špeciálneho prokurátora D. Lipšica, o údajnom rodinkárstve a konflikte záujmov ministerky spravodlivosti M. Kolíkovej, o sťahaní predsedu Špecializovaného trestného súdu, J. Hrubalu za alkohol za volantom, o nekorektnom postupe justície v prípade sudcu Klimenta, či námestníka špeciálneho prokurátora P. Kysela, o rozhodnutiach v prípadoch sudcu Molnára a pána Godu, informácie o tom, že za zlými rozhodnutiami sudcov a prokurátorov stoja obavy z ich verejného pranierovania na titulných stránkach denníka SME, Denníka N, Aktualít, kriticky poukazujúce na údajné zlyhania v systéme justície a súdnictva a jeho údajné spolitizovanie.

Prezentované kritické vyjadrenia a informácie zo strany prítomného host'a R. Fica v rámci predmetnej časti programu moderátor dostatočne náležitým spôsobom v tomto ohľade nevyvažoval, ani nekorigoval. Vzhľadom na kritický obsah vyjadrení a informácií v súvislosti so stavom justície a súdnictva v Slovenskej republike, prezentovaných R. Ficom v jeho prvej časti, bez potrebnej korekcie moderátorom programu a celkovo spôsob vedenia diskusie moderátorom, vzniklo dôvodné podozrenie, že mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z., zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť politicko-publicistického programu.

Účastník konania k predmetu správneho konania, okrem iného, uviedol, cit.:

„K možnému porušeniu povinnosti vysielateľa vyplývajúcej z ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. vysielateľ uvádza, že má za to, že svoju zákonnú povinnosť odvysielaním programu Téma dňa 17.05.2021 neporušil. Celý dotknutý program (vrátane jeho prvej časti) bol vysielaný televíznou programovou službou TA3 v priamom prenose (naživo). Vzhľadom na formu relácie (relácia vysielaná naživo zo štúdia formou dialógu host'a v štúdiu s moderátorom) nemá vysielateľ legitímnu možnosť zasiahnuť do vyjadrení hostí v štúdiu, ani ich vyjadrenia žiadnym spôsobom korigovať. Takéto konanie by bolo nedovolenou cenzúrou a vedomým nezákonným narušovaním objektívnosti a nestrannosti relácie, ktorá je podľa názoru vysielateľa tvorená okrem iného aj autenticitou vyjadrení hostí v štúdiu a slobodným prezentovaním ich názorov. Vysielateľ úplne prirodzene a legitímne rešpektuje právo hostí v štúdiu na slobodu prejavu a šírenie informácií a do vyjadrení diskutujúcich osôb žiadnym spôsobom nezasahuje. Vysielateľ bez výhrad rešpektuje základné ústavné právo na slobodu prejavu každej osoby a toto právo uprednostňuje pred pokusmi umelo vyvažovať a korigovať vyjadrenia hostí moderátorom programu v snahe formálne dodržať nestrannosť a objektivnosť.

Pri posudzovaní objektívnosti a nestrannosti je nevyhnutné posúdiť nielen obsah vyjadrení diskutujúcich hostí, ale tiež formu (formát) programu, osoby hostí a diskutované témy. Iba v prípade komplexného posúdenia všetkých uvedených skutočností je možné vyvodiť záver, či zo strany vysielateľa došlo alebo nedošlo k porušeniu povinnosti podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. Zmyslom programu Téma dňa je prezentovať názory hostí, a to obvykle formou diskusie (rozhovoru) s moderátorom. Jednotlivé časti programu sú vysielané v priamom prenose a ich obsah je určený témou, ktorú vyberajú tvorcovia programu. S príslušnou témou korešponduje i výber hostí, ktorí slobodne prezentujú svoje názory, bez akýchkoľvek korekcií a zásahov zo strany moderátora. Vysielateľ i moderátor programu (rovnako ako diváci) sú v pozícii subjektu, ktorému sú názory diskutujúcich osôb slobodne prezentované. Vysielateľ vníma objektivnosť a vyváženosť programu práve v tej zásadnej skutočnosti, že dáva priestor na prezentovanie akýchkoľvek názorov hostí. Podstatné tiež je, že program Téma dňa je programom, ktorý svojou formou vysielania i obsahom objektívne neumožňuje v rovnakom čase reagovať adresátovi prípadnej kritiky na vyslovené názory, ibaže by bol sám diskutujúcou stranou. Podstatne iná je napr. situácia pri vysielaní programov, ktoré sú tvorené vopred zhotovenými reportážami, pri výrobe ktorých je na mieste povinnosť poskytnúť priestor na vyjadrenie všetkým dotknutým stranám. Odhliadnuc od vyššie uvedeného, nie je možné súhlasiť ani s jednoznačným tvrdením Rady, že moderátor programu sa nesnažil korigovať vyjadrenia Roberta Fica. Z prepisu tvoriaceho súčasť oznámenia Rady o začatí správneho konania jednoznačne vyplýva, že moderátor aktívne vstupoval do prejavu host'a v štúdiu a

reagoval na jeho vyjadrenia. Moderátor opakovane prezentoval opačný názor ako hosť v štúdiu, napr. v prípade nezhody o tom, či justičný systém funguje, čím zmierňoval jednostranné tvrdenia Roberta Fica. Rovnako na tvrdenia hosta týkajúce sa prokurátorov reagoval spôsobom, že toto si musia prokurátori vyriešiť medzi sebou. Moderátor tiež korigoval vyjadrenia týkajúce sa predsedu Špecializovaného trestného súdu, upozorňoval hosta, že sa „pýtal na inú vec“, či podľa Roberta Fica „obhajoval neobhájiteľné“. Len z uvedeného demonštratívneho výpočtu je zrejmé, že dotknutá časť programu Téma dňa nebola tvorená len monológom Roberta Fica, ale išlo o dialóg (rozhovor), ktorého bol moderátor aktívnou súčasťou. To však podľa názoru vysielateľa neznamena, že jeho úlohou bolo popierať názor prezentovaný hosťom v štúdiu a presviedčať divákov o pravdivosti alebo nepravdivosti akýchkoľvek tvrdení. Za podstatné považuje vysielateľ i skutočnosť, že všetky čiastkové témy, ktorých sa Robert Fico vo svojom vyjadrení dotkol, sú všeobecne známe a diskutované, rovnako ako ich aktéri spomínaní v oznámení Rady o začatí správneho konania. Iné názory ako prezentované hosťom v štúdiu má divák možnosť získať v prípade svojho záujmu kedykoľvek online z rôznych verejne dostupných zdrojov, napr. z nasledovných článkov:

- [Žilinská sudkyňa Kyselová, ktorá mala brať úplatky, zostáva vo väzbe ITVnoviny.sk](#)
- [Plevel 2: Sudkyňa Kyselová zostáva obvinená. Žilinka jej sťažnosť zamietol! Aktuality.sk](#)
- [Bos takáčovcov Kudlička pôjde na 25 rokov za mreže ITREND](#)
- <https://www.sak.sk/web/sk/cms/news/form/link:/display/712311/event>
- [Ústavný súd nariadil prepustenie advokáta z väzby Právne Noviny \(pravnenoviny.sk\)](#)
- [Kauza „Lipšicova justičná skúška“....klapka 158. J HNblogy \(hnonline.sk\)](#)
- [Lipšica dobiehajú vlastné klamstvá \(extraplus.sk\)](#)
- [Sudca Hrubala prišiel o vodičský preukaz v roku 2001 pre alkohol - www.sme.sk](#)
- [Ján Hrubala reagoval na Ficovu kritiku týkajúcu \(dennik:n.sk\)](#)

Vysielateľ zastáva názor, že úlohou moderátora v programe z Téma dňa nie je viesť spor s hosťami v štúdiu, ktorí prišli za účelom prezentácie svojich názorov a nie je ani úlohou moderátora vyhodnocovať v priamom prenose skutkové tvrdenia alebo hodnotiace úsudky hostí. Plnenie takejto úlohy moderátora je pre krátkosť času a formát relácie jednak nemožné a jednak by išlo o porušenie ústavného práva hosta na slobodu prejavu. Úlohou moderátora je zabezpečiť dodržanie formátu relácie a výber diskutovaných tém, atraktívnych pre divákov programovej služby.“

Jedným z imanentných cieľov ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. je snaha o vytvorenie priestoru pre celospoločenskú diskusiu o otázkach verejného záujmu bez uprednostňovania akejkoľvek ideológie a podpora slobodného, multipolárneho pohľadu na aktuálne dianie v spoločnosti a otázky celospoločenského záujmu, pričom práve **diskusiu za účasti zástupcov širšieho názorového spektra považujeme za základný prvok ideovo pluralitnej občianskej spoločnosti a nevyhnutný predpoklad jej ďalšieho rozvoja**. Jedným z nástrojov na dosiahnutie týchto cieľov je poskytovanie nestranných a objektívnych informácií v spravodajských a politicko-publicistických programoch, na základe ktorých si divák bude spôsobilý sám vytvoriť vlastný názor na otázky verejného záujmu. Uvedená téma bola témou verejného záujmu, pričom táto skutočnosť nie je v danom prípade sporná. Poukazujeme však, že už zo samotnej podstaty skutočnosti, že zákonodarcu stanovil povinnosť vysielateľov zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť politicko-publicistických programov *ipso iure* vyplýva, že „verejný záujem“ na odvysielaní určitých informácií nemôže byť všeobecným argumentom, automaticky odôvodňujúcim akékoľvek porušenie zákona č. 308/2000 Z. z.

Účastník konania však v tejto súvislosti poukazuje na to, že akékoľvek ukladanie povinností vysielateľovi zo strany iných orgánov, poskytnúť **priestor na vyjadrenie určitej osoby či zasiahnuť do vyjadrení diskutujúcej osoby**, je zakázanou cenzúrou a zásahom do slobody prejavu. Kancelária Rady taktiež nespochybňuje tvrdenie účastníka konania, týkajúce sa **cieľa programu a jeho záujmu odvyselať program vo zvolenej podobe a forme**. Poznamenávame ale, že samotný zámer účastníka konania odprezentovať informácie v istej podobe je pre účely správneho konania irelevantný, ak sa nepremietne aj do odvysielaného obsahu. Rozhodujúcim pre posúdenie skutkového stavu je len to, čo bolo reálne odvysielané, pričom vysielateľ zodpovedá za takto odvysielaný obsah objektívne. Uvedené

vyplýva zo skutočnosti, že recipient odvysielané informácie neselektuje podľa záujmu vysielateľa, ale prijíma všetky v programoch obsiahnuté informácie v ich celkovom kontexte.

K názoru účastníka konania o možnosti vysielateľa zasahovať do vyjadrení diskutujúcich či korigovať ich je potrebné ešte poukázať aj na § 4 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z., podľa ktorého je Rada splnomocneným orgánom na dohľad nad dodržiavaním právnych predpisov upravujúcich vysielanie. Je teda zrejmé, že úlohou Rady je sledovať obsah vysielania a v prípade zistenia protiprávneho konania na strane vysielateľa vydať o tejto skutočnosti rozhodnutie. V intenciách rozhodovacej praxe Rady, nie je jej úlohou a ani snahou v žiadnom prípade určovať vysielateľovi spôsob, resp. techniku, akou má zabezpečiť vo svojom vysielaní plnenie zákonných povinností, ale poskytnúť vysielateľovi určitý návod, ako postupovať, čo však neznamená, že uvedený spôsob bude jediný a sledovaný výsledok nie je možné dosiahnuť aj inak.

Účelom ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) je zabezpečiť reálnu možnosť pre recipientov informácií vytvoriť si na diskutovanú tému ucelený názor, čomu korešponduje povinnosť vysielateľa poskytnúť divákovi čo najširšie a najobjektívnejšie informácie.

Správne konanie bolo začaté s súvislosti s odvysielaním viacerých vyjadrení a informácií kriticky poukazujúcich na údajné zlyhania v systéme justície, súdnictva a prokuratúry a ich údajné spolitizovanie.

Prvá časť odvysielaného programu sa venovala avizovanej téme - kritike Špecializovaného trestného súdu a prípadu advokáta Ribára, ktorý bol nezákonne vo väzbe 20 mesiacov. R. Fico v tejto súvislosti uviedol, že nie on útočí na Špecializovaný súd, ale Ústavný súd Slovenskej republiky ho svojím rozhodnutím diskvalifikoval. Na margo týchto vyjadrení zareagoval polemickými otázkami moderátor, ktorý uviedol, či je správne na základe jednej chyby diskvalifikovať celý právny systém. Spýtal sa, prečo host' tvrdí, že nefunguje právny štát, keď na tú chybu prišla inštitúcia alebo orgán, ktorý je na to v rámci justície inkorporovaný. Podľa neho systém funguje, pretože sú tu nejaké váhy a protiváhy, je tu Špecializovaný súd a Ústavný súd, ktorý povedal opak a vyvážil ním chybné rozhodnutie. R. Fico odmietol jeho argumenty. Poukázal na to, že neprávom obvinený človek sa z väzby nedostal nielen vinou Špecializovaného súdu, ale aj Najvyššieho súdu, ktorý tak isto pochybil a chybu musel napraviť až Ústavný súd po dvadsiatich mesiacoch.

R. Fico zároveň v tejto súvislosti uviedol ďalšie chybné rozhodnutia súdov. Ako príklad uviedol sudkyňu Špecializovaného trestného súdu P. Záleskú, ktorá rozhodovala prípad sudkyne Kyselovej, ktorý opäť spochybnil Najvyšší súd. V danom prípade opäť moderátor pripomenul, že na nezákonnosť prišiel Najvyšší súd ako odvolacia inštančia, čo znamená, že systém funguje. R. Fico však uviedol ďalšie prípady, kedy sa napríklad na Slovensko dostavili obvinení priamo z cudziny, ktorí sa chceli zúčastniť výsluchov a dobrovoľne vypovedať, no ihneď boli vzatí do väzby. Boli spomenuté prípady štátneho tajomníka ministerstva hospodárstva J. Brhela, generála Lučanského, mafiána Kudličku a bývalého špeciálneho prokurátora Kováčika. Podľa slov R. Fica treba tieto postupy a podozrenia prešetriť, ale cit. *“legálnym a moderným a demokratickým spôsobom, nie metódami, ktoré patria do tridsiatych rokov, nacistického Nemecka, a hovorím to s plnou vážnosťou už teraz.”* Moderátor oponoval opäť tými istými argumentmi, pričom uviedol, cit. *„Ale legálny spôsob je naozaj ten, že tu máme nejaký súdny systém, ktorý nejako pracuje, sú v ňom váhy a protiváhy, a ak sa príde na nejakú nezákonnosť, tak odvolacie orgány na to prídu. To sme teraz konštatovali v prípade Najvyššieho súdu, v prípade Ústavného súdu.“*

Na jeho argumenty položil R. Fico rečnícku otázku, ako sa môže stať, že Špeciálna prokuratúra podpíše nejaké obvinenie (ako príklad uviedol sudcu Najvyššieho súdu pána Kolcuna), a generálny prokurátor zruší toto obvinenie s konštatovaním, že je potrebné ho zrušiť, lebo je tak fiktívne a iluzórne, že obvinený ani nevie, voči čomu sa má brániť. Podľa R. Fica tak nanajvýš frekventovane vznikajú situácie, kedy sa obvinený ocitne vo väzbe, pričom neexistujú žiadne zákonné dôvody na kolúznú väzbu či na preventívnu väzbu a ešte ani nevie, proti čomu sa má brániť. Podľa neho sa dnes zneužíva trestný systém, pretože toto je jediná metóda, ktorú má koalícia v politickom súboji, ktorú

zneužíva na naháňanie, stíhanie a zatváranie opozície. Na margo predsedu Špecializovaného trestného súdu J. Hrubalu uviedol, že ho pozná osobne. Spomenul, že mu J. Hrubala povedal, že prekročil určité etické hranice. V tejto súvislosti R. Fico opätovne použil rečnícku otázku s polemickým dialógom, v ktorom sa objavili v negatívnom svetle aj ďalšie mená sudcov, prokurátorov, advokátov či ministrov (Kolíková, Lipšic, Hrubala, Kliment, Kysel, Molnár), voči ktorým uviedol nasledovné výhrady, cit.:

...

Robert Fico: „*A čo je ťažké dokazovať v prípade pána Lipšica, že nezákonne získal bezpečnostnú previerku, čo je také ťažké preukázať pánovi Lipšicovi, že podvodom získal justičnú skúšku.*“

Moderátor: „Nie, nie, nie, nie, teraz hovoríme o iných.“

Robert Fico: „*A čo je na tom také ťažké, povedať, že predseda je právoplatne odsúdený človek. Ukážte mi, pán redaktor, veď neobhajujte.*“

Moderátor: „Pred chvíľou som sa ale pýtal na inú vec.“

Robert Fico: „*Počkajte, neobhajujte neobhájiteľné.*“

Moderátor: „*Neobhajujem, pýtam sa.*“

...

Robert Fico: „*No tak keď učiteľ, prepáčte, keď učiteľ na škole, keby sa učiteľ na škole správal totálne neeticky a neprofesionálne, robil by niečo také, čo by pohoršovalo tie deti, no tak asi by z tej školy musel odísť. A ja sa pýtam, akú my máme záruku v spravodlivosť, keď taký triumvirát, alebo už to ani neviem nazvať, ako je, že Kolíková, Lipšic, Hrubala, a idem potom ďalej a zoberiem si ešte sudcov, zoberiem si námestníka, prosím vás, námestník špeciálneho prokurátora, pán Kysel, druhýkrát disciplinárne trestaný za hrubé porušenie disciplíny a povinností, ktoré má v rámci špeciálnej prokuratúry, prečo o tom nemôžeme hovoriť? Viete, veď pod'me tých ľudí stíhať, naháňajme ich.*“

...

Robert Fico: „*No, dobre, ale tá Súdna rada snád' nie je slepá, hluchá a nehovorí tá Súdna rada, keď vidí reálne dôkazy, tak rozhodne. Ja sa vrátim k tomu pánovi sudcovi Hrubalovi. Aj tam rozhodoval disciplinárny senát Najvyššieho súdu v prípade, že on havaroval pod vplyvom alkoholu niekde pri Žiari nad Hronom, a rozhodoval Najvyšší súd, sudcovia v nejakom disciplinárnom senáte, dali mu nejakú pokutu a dali mu zákaz riadenia motorového vozidla, ja neviem, na dva roky, alebo koľko, to teraz už je v tomto prípade úplne jedno.*“

Moderátor: „*No, podľa neho mu dali exemplárnu pokutu, skoro až milión korún.*“

Robert Fico: „*Ale toto neviem celkom, či je pravda, ja sa teraz nechcem hádať.*“

Moderátor: „*To dneska povedal na tlačovej konferencii.*“

Robert Fico: „*No, ja sa na to pozriem, pretože my sme videli, že dostal pätnásťtisíc korún. A pätnásťtisíc korún nie je pol milióna alebo milión korún, ale teraz to nie je rozhodujúce. Prečo by tí ľudia mali byť naďalej sudcami a prokurátormi, keď vidíme, že hrubo porušujú veci.*“

...

Robert Fico: „*Pamätáte sa na rozhodnutie, ale veď Ústavný súd Slovenskej republiky už rozhodol v prípade sudcu Molnára, rozhodol v prípade pána Gogu, to boli všetko rozhodnutia, ktoré deklasovali Špecializovaný trestný súd. V prípade obvinení, tak už dnes je to generálny prokurátor Žilinka, ktorý už v dvoch prípadoch rušil obvinenia špecializovanej prokuratúry preto, lebo tie obvinenia boli tak vymyslené, bez dôkazov, že obvinení nevedeli, proti čomu sa majú brániť. Veď je to na dennej báze.*“

Moderátor: „*No.*“

Robert Fico: „*Pán redaktor, každý deň prichádzajú nejaké rozhodnutia, ktoré potvrdzujú, že prokuratúra, špeciálna prokuratúra, súdy v mnohých prípadoch, konajú v rozpore so zákonom. Viete, ja mám na to vysvetlenie. Je časť sudcov, prokurátorov a vyšetrovateľov, ktorí sa jednoducho boja a povedia, kašlem na to, ja toho človeka radšej pošlem do väzby, aj keď na to nemám žiadne dôvody, len nech som neni na prednej strane Denníka SME alebo Denníka N, ale potom je malá časť prokurátorov a sudcov, ktorí robia špinavú politickú nadprácu, lebo chcú na tom získať nejaký profit, chcú byť slávni, chcú z toho dostávať nejaké funkcie. No, s týmito ľuďmi sa budeme musieť rozsúdiť.*“

...

Robert Fico: „*Povedzte mi príklad v Európe, a prosím, dajte mi ho, ja to budem rešpektovať a budem čušať ako voš pod chrastou, keď mi taký príklad dáte, ukážte mi v Európe špeciálneho prokurátora, ktorý je právoplatne odsúdený a ktorý chodí k probačnému úradníkovi, ukážte mi, pán redaktor, ministra spravodlivosti alebo ministerku spravodlivosti, ktorej rodinná firma okráda majiteľov bytov*“

a ktorej brat zarába na, na televízii milióny eur, ukážte mi, prosím, predsedu Špecializovaného trestného súdu, ktorý bol dvakrát stíhaný za alkohol za volantom, dokonca raz mal aj dopravnú nehodu, ukážte mi to, ja budem ticho.“

Moderátor: „No.“

Robert Fico: „No, vidíte.“

Moderátor: „Samozrejme, že ekvivalenty vám ukázať nemôžem, ale škandály sa dejú aj v iných krajinách, problémy.“

...

Robert Fico: „Dobre, dám vám zase ďalší príklad, dobre, dám vám, dám vám ďalší príklad. Veľa sme hovorili o niektorých sudcoch Najvyššieho súdu, opäť budem veľmi konkrétny, máme tu napríklad sudcu Najvyššieho súdu, pána Klimenta, v jeho prípade som dokonca podal už aj návrh na disciplinárne konanie ministerke spravodlivosti, ale ministerka už je taká fajnová, že tá ani neodpisuje na listy poslancom Národnej rady, z toho titulu, že Ústavný súd konštatoval v jednom prípade, že tento sudca naoko, simulovane robil nejaké úkony, len aby nebol vylúčený z konania, aby v tej veci mohol konať ďalej. Samozrejme, on potom rozhodoval presne tak, ako v danom prípade chcel. A ja sa pýtam, prečo nemôžem povedať na sudcov a prokurátorov, ktorí preukázateľne porušujú zákony, preukázateľne, pretože ak dnes Ústavný súd konštatuje na hlavu Špecializovaného trestného súdu, že odsúhlasil väzbu človeka bez akýchkoľvek dôkazov, bez akýchkoľvek dôvodov, a dokonca tam bola nadkvalifikácia trestného činu, a že bez dôvodov tam bolo obvinenie z vydierania, prečo by nemohla platiť nejaká právna úprava, ktorá by povedala, že takíto ľudia tam nemôžu byť. Ved' predsa aj v iných veciach sa diskvalifikujú veci.“

Ako vyplýva z prepisu/popisu skutkového stavu, v rámci odvysielaného programu bola zaznamenaná pomerne ostrá kritika rozhodovacej činnosti Špecializovaného súdu v Pezinku a Najvyššieho súdu SR, kritika dozorujúcich prokurátorov v mediálne známych kauzách či kritika verejne činných osôb. R. Fico v tejto súvislosti poukázal na bezdôvodné, neoprávnené a časovo extrémne dlho trvajúce väzby obvinených politicky činných osôb, vznášanie obvinení zo strany dozorujúcich prokurátorov bez dôkazov, zneužívanie trestného systému na politický súboj voči opozícii či konanie súdov a prokuratúry v rozpore so zákonom.

Z rozhodovacej praxe Rady vyplýva, že najmä v prípade, ak je hosťom programu zástupca len jedného politického spektra, je práve **úlohou moderátora** kladením vyvažujúcich otázok a argumentov zabezpečiť objektivitu a nestrannosť prezentovaných informácií. V súvislosti s úlohou moderátora na tomto mieste poukazujeme na záver NS SR vyjadrený v rozsudku sp. zn. 4 Sžo/13/2012, cit.: „Úloha moderátora je v predmetnom programe nepochybne dôležitá pri usmerňovaní samotného priebehu diskusie a v prípade potreby je jeho úlohou upozorniť diskutujúcich na neprítomnosť diskusiou dotknutej osoby a jej nemožnosť brániť sa. Rovnako by mal konfrontovať jednotlivé tvrdenia hostí vyznievajúce kriticky s názormi a argumentmi druhej strany.“

Z priebehu diskusie je zrejmé, že moderátor, ktorý mal nahradiť názorového oponenta, sa snažil hosťovi v niektorých prípadoch oponovať či klásť nesúhlasné a polemické otázky, cit.:

Robert Fico: „A Ústavný súd, Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, povedal, ani v rozhodnutí Špecializovaného trestného súdu, ani v rozhodnutí Najvyššieho súdu nie je jeden jediný dôkaz, ktorý by vôbec oprávňoval ho obviňovať z obzvlášť závažného trestného činu vydierania, kde mu hrozí trest dvadsať.“

Moderátor: „No a na toto prišiel ale Ústavný súd, tak.“

Robert Fico: „Prosím?“

Moderátor: „Na toto prišiel Ústavný súd.“

Robert Fico: „Ale to je, ale dvadsať mesiacov, ale viete.“

Moderátor: „Možno neskoro, možno po dvadsiatich mesiacoch, ale v rámci toho systému, ktorý tu máme, to znamená, systém funguje.“

...

Robert Fico: „Pod'me na to teda, pod'me na to teda inak. Nesúhlasím s vami, že to funguje, pretože na to sú tu dozorujúci prokurátori, pýtam sa, čo robil dozorujúci prokurátor Šúrek. A hovorím teraz

veľmi konkrétne mená. Prečo túto vec spustil v takomto enormnom rozsahu, že dovolil obvinenie bez dôkazov za zločin, za ktorý mu hrozí dvadsaťpäť rokov až doživotie, prečo dovolil alebo dal návrh na vzatie do väzby tohto človeka bez dôkazov na preventívnu a kolúznú väzbu, prečo Špecializovaný trestný súd.“

Moderátor: „*To si musia, to si musia teraz vysvetliť medzi sebou prokurátori.*“

Robert Fico: „*Tak poďme, no, nie, to nie, nemusíme si, ja sa pýtam.*“

Moderátor: „*Samozrejme, že sú tam nejaké sankčné mechanizmy.*“

...

Robert Fico: „*Dobre, jedna vec je vysvetľovať si, druhá vec je, že poďme sa rozprávať o tom, že kto má akú mieru zodpovednosti. Ja vám dám iný príklad, pán redaktor, pretože ja tie veci teraz študujem veľmi intenzívne, ale študujem ich len z verejných zdrojov. Slávna pani sudkyňa Špecializovaného trestného súdu Záleská, kamarátka pani Tódovej, najbohatšej novinárky v Európe, pani Záleská rozhodovala o vzatí do väzby v prípade bývalej predsedníčky Krajského súdu v Žiline, pani Kyselovej. A napísala v tom rozhodnutí, štyria svedkovia svedčili tak, že to vlastne potvrdzuje podozrenie, že spáchala pani Kyselová trestný čin, a teda že má byť vo väzbe. Najvyšší súd rozhodoval a konštatoval, ale keď tí štyria hovorili úplný opak, tí štyria hovorili v prospech pani Kyselovej. Povedzte mi, ako sa takéto veci môžu stať.*“

Moderátor: „*No, znovu ale odvolacia inštancia prišla na chybu, opravila, opravila.*“

Robert Fico: „*Neopravila žiadnu chybu, nikto, pretože tá žena bola potom stále ešte vo, bola ešte vo väzbe.*“

Moderátor: „*No, tak opravila ten výrok, že tam štyria svedkovia niečo vypovedali a povedali opak.*“

Robert Fico: „*Ale nemôžete, pán redaktor, ale to snád' nie je chyba, snád' sa teraz nebudeme tu baviť o inom právnom názore. Ak je iný právny názor, ja to beriem, ale nemôže sudca na Špecializovanom trestnom súde povedať, že sú štyria svedkovia, ktorí svedčia v neprospech obvineného, a Najvyšší súd povie, sú štyria svedkovia, ktorí svedčia v prospech obvineného. To je čierne a biele, to je oheň a voda.*“

Otáznou z hľadiska zabezpečenia vyváženosti sprostredkovaných informácií je však skutočnosť, nakoľko mohol byť moderátor programu v daných odborných otázkach justície a súdnictva zdatným a fundovaným protivníkom a či jeho vyjadrenia mohli byť dostatočnou odbornou názorovou protiváhou nielen pre bežného diváka, ale i užšiu odbornú obec. R. Fico totiž v diskusii rozoberal i konkrétne prípady súdnych rozhodnutí, ku ktorým moderátor ako novinár objektívne nemohol disponovať dostatočne širokým penzom interných informácií z prostredia justície, a nemal tým pádom ani dostatočné kompetencie sa k daným prípadom vyjadrovať.

Je možné tvrdiť, že jeho nesúhlasné stanoviská sa tak viac-menej zúžili do všeobecnej tézy, že za pochybeniami súdov stoja jednotlivé prípady, nie zlyhanie systému, že, naopak, systém funguje, nakoľko jeho hierarchia je postavená tak, že zlyhania odhalí odvolacia inštancia. Tento viackrát sa opakujúci argument nebol prekážkou k tomu, aby mohol R. Fico opätovne poukazovať na ďalšie a ďalšie prípady, ktoré podľa jeho názoru poukazujú na zlyhania súdov a spolitizovanie systému súdnictva. Z prepisu/popisu skutkového stavu je zrejmé, že počas diskusie sa R. Fico vyjadroval, nerešpektujúc pritom prezumpciu nevinu, aj k mnohým doposiaľ nepreukázaným obvineniam, ako napríklad k osobe D. Lipšica (nezákonne získaná bezpečnostná previerka, podvodom získaná justičná skúška a iné), M. Kolíkovej (rodinkárstvo, konflikt záujmov a pod.), J. Hrubalu (vágna možnosť kandidovať na post predsedu Špecializovaného trestného súdu osoby stíhanej za alkohol za volantom), **na ktoré nebola zaznamenaná adekvátna či relevantná reakcia zo strany moderátora, a to či už vo forme upozornenia host'a na neprítomnosť kritizovaných osôb alebo inej konfrontácie, príp. korekcie.**

Mnohé z daných vyjadrení politika boli vyjadreniami politickými a prezentovali jeho osobný názor. Polemickými boli napríklad aj tvrdenia, že za zlými rozhodnutiami sudcov a prokurátorov stoja obavy z ich verejného pranierovania na titulných stránkach denníka SME, Denníka N, Aktuálit, ktorými nepriamo spochybnil ich profesijnú a stavovskú česť, označenia niektorých väzobne stíhaných osôb politickými väzňami (Kováčik, Jankovská a pod.) či označenie postupov pri vyšetrovaní metódami ktoré patria do tridsiatych rokov, nacistického Nemecka.

Máme za to, že z dôvodu rozsahu a závažnosti prezentovaných informácií malo zo strany moderátora prísť k vytvoreniu širšieho priestoru na vyjadrenie odborného uhla pohľadu na uvedené problematické otázky spojené s justíciou. Podobne, ako aj pri obvineniach verejne činných osôb, ktoré neboli doposiaľ preukázané (Lipšic, Kolíková, Hrubala), na pejoratívne obvinenie novinárky Tódovej, že je najbohatšou novinárkou v Európe, na ktoré nedostali dané osoby možnosť adekvátnej priamej či sprostredkovanej reakcie a na ktoré nereagoval ani samotný moderátor, ktorý v danom prípade zastával rolu garanta dodržiavania objektivity, názorovej vyváženosti a plurality názorov.

Na stave absencie prezentovania názorov protistrany v uvedených prípadoch podľa nášho názoru nič nemení ani v rámci debaty viackrát avizované tvrdenie, že adekvátny čas a priestor bude v prípade záujmu poskytnutý hosťovi J. Hrubalovi na prezentovanie jeho názorov. Uvedené konštatujeme za daných okolností aj napriek skutočnosti, že Rada už v minulosti pokladala za akceptovateľné, ak vysielateľ preukáže dostatočnú snahu, hoci neúspešnú, o získanie stanoviska druhej strany. Diskusia s J. Hrubalom doposiaľ nebola odvysielaná, no ani jeho prípadná účasť v ďalšej diskusnej relácii nemá vplyv na posudzovanie objektivity relácie v intenciách § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z., nakoľko vyváženosť prezentovaných informácií musí byť v prípade ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z. zabezpečená už v rámci jedného programu, pričom rozhodujúcu úlohu v prípade moderovaného programu zohráva jeho moderátor, ktorý v prípade jednostranných, kritických názorov adekvátne zasahuje a poskytuje prípadnú náležitú oponentúru. **Vzhľadom na vyššie uvedené tak oponentúra poskytnutá moderátorom programu nebola podľa nášho názoru dostatočná na to, aby si divák mohol urobiť na diskutované témy a analyzované kauzy svoj vlastný názor, založený na pluralitných informáciách.**

Zároveň uvádzame, že v závere odvysielaný vstup predsedu Špecializovaného trestného súdu J. Hrubalu, ktorým čiastočne reagoval na vyjadrenia R. Fica voči jeho osobe, nevyplynul zo samotnej diskusie, ale bol len jeho reakciou na rozhodnutie Ústavného súdu v prípade väzby advokáta M. Ribára. Z hľadiska zachovania objektivity poskytnutých informácií nie je v tejto súvislosti podľa nášho názoru možné pripustiť ani argument účastníka konania o tom, že čiastkové témy, ktorých sa R. Fico vo svojich vyjadreniach dotkol, sú všeobecne známe a diskutované. Skutočnosť, že divák má o daných kauzách vedomosť či má možnosť si k nim dohľadať informácie v rámci rozličných online zdrojov, nie je aspektom pôsobiacim vyvážené či konfrontačne vo vzťahu k odznenej ostrej kritike justície a prokuratúry. Ako už bolo spomenuté vyššie, v prípade, ak je hosťom programu zástupca len jedného politického spektra, **je práve úlohou moderátora kladením vyvažujúcich otázok a argumentov zabezpečiť objektivitu a nestrannosť prezentovaných informácií.**

V nadväznosti na vyjadrenia účastníka konania je ďalej nevyhnutné podotknúť, že účelom správneho konania v prejednávanej veci nebolo skúmať pravdivosť či správnosť tvrdení prezentovaných v programe. Predmetom správneho konania bolo výlučne posúdiť, či bola odvysielaním programu porušená povinnosť žalobcu zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť informácií. Skúmanie pravdivosti nie je predmetom posudzovania zo strany Rady, nakoľko do kompetencie Rady nie je žiadnym právnym predpisom zverené skúmať pravdivosť či nepravdivosť informácií, ktoré boli odvysielané.

Kancelária Rady akceptuje úplnú redakčnú nezávislosť vysielateľa v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. a nesporuje, že výber hostí spadá plne do kompetencie vysielateľa v zmysle predmetného ustanovenia. Rovnako nesporujeme tvrdenie, že kritické vyjadrenia mali z hľadiska obsahu a spôsobu podania recipientovi charakter osobného názoru, prezentovaného naživo v debate. Je potrebné zdôrazniť, že prítomnosť hodnotiacich úsudkov a komentárov sa v programe typovo zaradenom do politickej publicistiky aj očakáva. **Je možné pripustiť, že vzhľadom na formát programu, t. j. vysielanie diskusie naživo nebolo možné zabezpečiť aktívne reakcie predstaviteľov justície, prokuratúry či verejne činných osôb, ktoré boli počas vysielania programu vystavené kritike zo strany Roberta Fica.** Sme ale toho názoru, že práve v takýchto prípadoch je vzhľadom na okolnosti dôvodné zo strany recipienta očakávať adekvátny zásah moderátora v podobe prípadnej korekcie, vyváženia, či dania sporných informácií do kontextu. S ohľadom na okolnosti je tak možné pripustiť argument, že úlohou moderátora v politicko-

publicistických programoch nie je primárne korigovať hodnotiace vyjadrenia a úsudky hostí a prikláňať sa tak na jednu alebo druhú stranu. Domnievame sa ale, že aj v prípade takýchto vyjadrení je z hľadiska účelu ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. a slobodného utvárania názorov **vždy možné ich uvedenie do kontextu**. Sme toho názoru, že v prípade sporných vyjadrení je ich charakter dôležitou, avšak nie jedinou časťou posudzovania prezentovaného obsahu.

Ako sme už uviedli, Rada je podľa § 4 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. povinná dbať o uchovávanie plurality informácií v spravodajských programoch a zároveň je orgánom splnomocneným na dohľad nad dodržiavaním právnych predpisov upravujúcich vysielanie. Je teda zrejmé, že úlohou Rady je sledovať obsah vysielania a v prípade zistenia protiprávneho konania na strane vysielateľa vydať o tejto skutočnosti rozhodnutie. V rozhodnutí o porušení § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. Rada na základe skutkového stavu skonštatuje, akým spôsobom mohol vysielateľ zabezpečiť plnenie predmetnej povinnosti, t. j. poskytne vysielateľovi určitý návod ako postupovať, čo však neznamena, že Radou uvedený spôsob je jediný a sledovaný výsledok nie je možné dosiahnuť aj inak. Úlohou a ani snahou Rady v žiadnom prípade nie je určovať vysielateľovi spôsob, resp. techniku, akou má zabezpečiť vo svojom vysielaní plnenie zákonných povinností.

Zákon formálne nepredpisuje spôsob, akým má vysielateľ zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských a politicko-publicistických programov, spôsob, akým vysielateľ dosiahne želaný zákonný stav je súčasťou jeho práva vyselať slobodne a nezávisle. I napriek zákonnej povinnosti v zmysle § 16 ods. 3 písm. b) spadajú obsah programov, výber hostí, ako aj ich redakčná úprava a spracovanie plne do kompetencie vysielateľa a vedenia redakčného tímu v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z.

Hoci je vysielateľ povinný v procese uplatňovania svojej slobody prejavu poskytnúť divákovi, ako pasívnym recipientom, možnosť prijímať objektívne informácie podané nestranným spôsobom, spomedzi ktorých si môžu vybrať a utvoriť si tak na danú tému vlastný úsudok, je potrebné taktiež posúdiť, či vysielateľom zvolený spôsob prezentovania informácií mohol zasiahnuť do práv iných.

Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) v čl. 10. ako aj Ústava Slovenskej republiky zakotvuje pre každého právo na slobodu prejavu. Rovnako však Dohovor ako aj Ústava SR ustanovujú možnosť obmedzenia slobody prejavu a práva na vyhľadávanie a šírenie informácií. Sloboda prejavu je garantovaná len do tej miery, pokiaľ nezasahuje do práv a slobôd a právom chránených záujmov iných. V takých prípadoch už je nutné hovoriť o jej obmedzení a výnimkách, kedy môže byť vzhľadom na okolnosti potrebné zasiahnuť do slobody prejavu. Sloboda prejavu teda nemá absolútny charakter.

Z citovaných noriem vyplýva, že slobodu prejavu je možné obmedziť na základe kumulatívneho splnenia troch podmienok. Obmedzenie musí

- vyplývať zo zákona,
- byť nevyhnutné v demokratickej spoločnosti,
- sledovať legitímny cieľ.

Adjektívum „nevyhnutný“ v zmysle čl. 10 ods. 2 Dohovoru zahŕňa naliehavú sociálnu potrebu, pričom vnútroštátne orgány zmluvných štátov Dohovoru majú určitý rozsah voľnej úvahy na posúdenie jej existencie, a to samozrejme s európskou kontrolou (Rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, ďalej „ESLP“ vo veci *Lingens v. Rakúsko*, 8. júl 1986, séria A, č. 103, str. 25, ods. 39). Nevyhnutnosť zároveň znamená nemožnosť dosiahnuť cieľ obmedzenia iným spôsobom. Cieľ obmedzenia predstavuje napr. ochrana práv a slobôd iných, ochrana zdravia, súkromného života a pod. Z toho vyplýva, že pojem „nevyhnutnosť“ v demokratickej spoločnosti sa musí vždy posudzovať *ad hoc* spolu s legitímnym cieľom.

Ústava zakotvuje legitímny cieľ obmedzenia slobody prejavu taxatívne, ako ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku a ochranu verejného zdravia, mravnosti. Z uvedeného vyplýva, že obmedzenie slobody prejavu je možné z dôvodu ochrany verejného záujmu, ako aj

ochrany individuálnych záujmov. Prípadná sankcia, bude účastníkovi konania uložená na základe zákona, konkrétne § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. Účelom tohto ustanovenia je práve ochrana práv a slobôd iných. Podmienka legality a legitimacy je teda nepochybne naplnená.

Proporcionalitu obmedzenia slobody prejavu je možné vnímať v dvoch rovinách. Prvou je obmedzenie slobody prejavu zakotvením určitých konkrétnych povinností všeobecne záväzným právnym predpisom, v tomto prípade zakotvením ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. Keďže zákonodarca využil ústavné splnomocnenie (čl. 26 ods. 4 Ústavy SR) na zakotvenie tohto obmedzenia formou zákona, je potrebné považovať tento princíp za zachovaný. Rade neprináleží zachovanie proporcionality v tejto rovine skúmať.

Druhou, je rovina obmedzenia slobody prejavu uplatnením konkrétnych zákonných ustanovení v konkrétnom prípade. Túto rovinu skúma Rada prostredníctvom zákonom dovolenej správnej úvahy, ktorá analyzuje intenzitu porušenia zásad objektivity a nestrannosti na jednej strane a intenzitu prípadného obmedzenia slobody prejavu účastníka konania na strane druhej.

Účastník konania k prípadnému **zásahu do slobody prejavu** vo svojom stanovisku uviedol, cit.:

*„V mediálnej sfére bežne prichádza k stretu dvoch alebo viacerých práv, kde na jednej strane stojí obvykle základné ústavné právo na slobodu prejavu a šírenie informácií chránené aj medzinárodnými dohovormi a na strane druhej zákonná povinnosť vysielateľa, príp. vydavateľa na zachovanie nestrannosti a objektívnosti. V takých prípadoch je vždy potrebné tzv. testom proporcionality posúdiť, ktoré z kolidujúcich práv je „silnejšie“. Zmyslom testu proporcionality je zistiť, ktoré právo má v okolnostiach konkrétneho prípadu väčšiu váhu, a teda prednosť. Test proporcionality vyhodnotil v prípade programu *Téma dňa* vysielateľ tak, že z hľadiska vhodnosti, nevyhnutnosti aj primeranosti, bolo legitímne uprednostnené právo hosta v štúdiu na slobodu prejavu a šírenie informácií, t.j. na odvysielanie jeho prejavov v priamom prenose v plnom znení, pred zásahmi a korekciami zo strany moderátora alebo vysielateľa. Odhliadnuc od vyššie uvedeného zastáva vysielateľ právny názor, podľa ktorého je nestrannosť a objektívnosť vysielaného programu potrebné posudzovať individuálne pre každý program.“*

Vo vzťahu k uvádzanej argumentácii účastníka konania je nevyhnutné uviesť, že v prípade posudzovania možného porušenia ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. **nedochádza ku kolízii práva hostí programu na slobodu prejavu, s povinnosťou vysielateľa vyplývajúcou z ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.** Takýto výklad účastníka konania je značne nepresný. V prípade posudzovania daného ustanovenia dochádza ku kolízii práva na slobodu prejavu daného vysielateľa so záujmom na ochrane práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku a ochranu verejného zdravia, či mravnosti v dôsledku neobjektívneho a stranného informovania. V zmysle tohto zákonného obmedzenia zodpovedá za odvysielaný obsah programu vysielateľ, nie účastník diskusie alebo pozvaný hosť v programe. Mechanizmus posudzovania správneho orgánu sa tak v danom prípade vždy vzťahuje na posúdenie prípadného obmedzenia slobody prejavu vysielateľa programu a nie osôb v ňom vystupujúcich.

Kancelária Rady nespochybňuje skutočnosť, že v prípade programov vysielaných v priamom prenose je zvlášť sťažená možnosť vysielateľa v nevyhnutnej miere zasahovať do prípadných problematických vyjadrení prítomných hostí, a to za účelom zabezpečenia plnenia si zákonných povinností. Táto však nie je vylúčená absolútne; môže ísť aj o prípadné technické zásahy. V prvom rade však rozhodujúcu úlohu zohráva moderátor programu.

V súvislosti s úlohou moderátora v obdobných prípadoch opätovne poukazujeme na záver NS SR vyjadrený v Rozsudku sp. zn. 4 Sžo/13/2012, cit.: „Úloha moderátora je v predmetnom programe nepochybne dôležitá pri usmerňovaní samotného priebehu diskusie a v prípade potreby je jeho úlohou upozorniť diskutujúcich na neprítomnosť diskusiou dotknutej osoby a jej nemožnosť brániť sa. Rovnako by mal konfrontovať jednotlivé tvrdenia hostí vyznievajúce kriticky s názormi a argumentmi druhej strany.“, či na záver Krajského súdu v Bratislave konštatovaný v rozsudku sp. zn. 5S 164/2012-105, cit.: „V diskusii nebol prítomný politický reprezentant druhej názorovej skupiny danej

problematiky, a teda bolo úlohou moderátora programu usmerňovať diskusiu, upozorniť diskutujúcich v prípade, že ich vyjadrenia smerovali voči konkrétnym subjektom či osobám, ktoré neboli prítomné v štúdiu, a teda nemohli na ne reagovať.“

Reguláciou a výkonom dohľadu v oblasti vysielania neprichádza k nelegitímnemu obmedzovaniu slobody prejavu subjektov. V prípade, ak sú v rámci vysielania prezentované kritické či vyhranené názory, v záujme splnenia si svojej zákonnej povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) je vysielateľ povinný zabezpečiť ich vyváženú a objektivizáciu. **Ku kritike stavu justície, súdnictva, prokuratúry a kritike verejne činných osôb v rámci posudzovaného programu však neodznalo stanovisko dotknutej strany, resp. jej predstaviteľov, keďže títo neboli prítomní. V prípade, ak je súčasťou debát iba strana prezentujúca jeden uhol pohľadu, je výhradne úlohou moderátora konfrontovať kritické vyjadrenia. Máme za to, že v posudzovanom prípade moderátor vyjadrenia host'a adekvátne odborne nevyvažoval ani nekorigoval, ostali teda bez náležitej konfrontácie. Vzhľadom na celkové vyznenie príspevku a význam poskytovanej informácie máme za to, že na základe spracovania a obsahu bol poslucháčom prezentovaný jediný názor a nebolo tak umožnené, aby si mohli na diskutované témy utvoriť vlastný názor, založený na pluralitných informáciách.**

Ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. jednoznačne ukladá vysielateľom povinnosť zabezpečiť, aby spravodajské a politicko-publicistické programy boli objektívne a nestranné, a aby názory a hodnotiace komentáre boli oddelené od informácií spravodajského charakteru.

Otázkou legitímneho cieľa, ktorého ochranu Rada zabezpečuje sankcionovaním vysielateľov za porušenie povinnosti ustanovenej v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z., sa zaoberal Ústavný súd SR vo svojom náleze sp. zn. II ÚS 307/2014-45 (ďalej len „sp. zn. II ÚS 307/2014-45“). V zmysle rozhodovacej praxe Rady je účelom ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. právo verejnosti na informácie, ktoré sú objektívne a nestranné. Ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) bolo do zákona č. 308/2000 Z. z. vložené v rámci implementácie Európskeho dohovoru o cezhraničnej televízii, ktorý bol podpísaný členskými štátmi Rady Európy a ďalšími zmluvnými štátmi Európskeho kultúrneho dohovoru. Požiadavka, aby názory odvysielané v spravodajských programoch boli objektívne a nestranné, vyplýva konkrétne z článku 7 ods. 3 predmetného Dohovoru, cit.: *„Prevádzkovateľ vysielania je povinný zabezpečiť, aby spravodajské relácie objektívne uvádzali fakty a udalosti a podporovali slobodné utváranie názorov.“*

Predmetom správneho konania však nie je spravodajský program, ale politicko-publicistický program. Napriek tomu, že požiadavka v zmysle zákona č. 308/2000 Z. z. sa vzťahuje rovnako na obidva typy programov je nesporné, že obsah a spôsob prezentovania informácií v nich, ako i očakávania verejnosti o charaktere odznených informácií sa pri jednotlivých typoch programov líšia. V dôsledku uvedeného je potrebné posudzovať mieru nutnosti naplnenia kritérií pojmov objektivita a nestrannosť pre každý prípad osobitne s ohľadom na všetky jeho špecifiká. Máme za to, že požiadavku objektivitu a nestrannosti v zmysle doteraz Radou aplikovanej praxe je možné používať len na prípady, kedy sú napr. programom podávané pre verejnosť mimoriadne dôležité informácie, alebo keď pri ich odvysielaní príde k zrejmemu porušeniu zásad objektivitu a nestrannosti (napr. uvedenie zrejmej nepresnosti v spravodajstve). Politicko-publicistické programy zahŕňajú rôznorodé formáty, ktorých obsah, forma, spôsob prezentovania informácií, rétorika, ako i charakter sa líšia, čo nesporne znamená i väčší priestor pre vysielateľa na uplatnenie slobody prejavu pri tvorbe takýchto programov.

Priamo Ústavný súd SR v náleze, sp. zn. II. ÚS 307/2014-45 konštatoval, že otázku, či nesplnenie požiadavky uloženej § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. sa dostáva do kolízie s verejným záujmom v zmysle č. 26 ods. 4 Ústavy SR a čl. 10 ods. 2 Dohovoru, je potrebné skúmať vždy jednotlivo, vzhľadom na konkrétnosti daného prípadu a charakter nedodržania požiadavky na objektívne a nestranné informovanie. Opätovne uvádzame, že i napriek zákonnej povinnosti v zmysle § 16 ods. 3 písm. b) spadajú obsah programov, ako aj ich redakčná úprava a spracovanie, zahŕňajúc aj

prácu moderátorov, plne do kompetencie vysielateľa a vedenia redakčného tímu v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z.

I napriek tomu, že možno nálež Ústavného súdu SR sp. zn. II ÚS 307/2014 považovať vo vzťahu k aplikácii ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. za mimoriadne limitujúci a popierajúci právo verejnosti na informácie v doterajšom ponímaní, tak ako sme na to už opakovane v minulosti poukazovali, je v prípade posudzovania objektivity a nestrannosti politicko-publicistických programov možné pristúpiť k obmedzeniu slobody prejavu vysielateľa len v nevyhnutných prípadoch.

S ohľadom na vyššie uvedenú analýzu v danom prípade, sa domnievame, že došlo ku kolízii s kvalifikovaným verejným záujmom a sankcionovanie účastníka konania v podobe zásahu do jeho slobody prejavu by je za týchto okolností **proporcionálne**.

Domnievame sa, že v predmetnom prípade došlo k porušeniu povinnosti ustanovenej § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. Kancelária Rady je toho názoru, že program odvysielaný v predmetnej podobe sa dostal do kolízie s verejným záujmom a svojou intenzitou ohrozil právo verejnosti na informácie a v podmienkach demokratického pluralitného štátu je odôvodnené zasiahnuť do práva na slobodu prejavu účastníka konania.

* * *

U právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie (objektívna zodpovednosť za správny delikt). Táto zásada platí aj v prípade zákona č. 308/2000 Z. z., ako aj v prípade správneho poriadku, ktoré nevyžadujú pri preukázaní, či došlo k správemu deliktu, dokazovať zavinenie alebo dokonca úmyselné konanie. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo alebo nie. Tomu, že sa v tomto prípade nielenže nedokazuje zavinenie, ale ani sa nerozlišuje medzi zavinením úmyselným alebo nedbanlivostným, svedčí aj skutočnosť, že ani jeden z cit. zákonov neobsahuje tzv. liberačné dôvody, ktoré by umožnili zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt. Okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona, môžu byť zohľadnené pri ukladaní druhu sankcie, ale nie sú dôvodom na zastavenie správneho konania.

* * *

Z á v e r

Vzhľadom na všetky uvedené argumenty navrhujeme Rade, aby prijala uznesenie v zmysle vyššie uvedeného návrhu.

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

**Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 8. 12. 2021**

Správne konanie: 1186/SKO/2021, 1317/SKO/2021
Predmet: § 16 ods. 3 písm. l) zákona č. 308/2000 Z. z.
Účastník konania: KABELTELSAT s.r.o.
Správny orgán: Rada pre vysielanie a retransmisiu

Dátum: 25. 11. 2021

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa ustanovenia § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. rozhodla, že správne konania č. 1186/SKO/2021 a 1317/SKO/2021 vedené proti spoločnosti KABELTELSAT s. r. o. podľa § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov

zastavuje,

pretože odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu.

Úloha:

Kancelária Rady v zmysle § 4 ods. 4 a § 13 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia o zastavení správneho konania a doručí ho spoločnosti KABELTELSAT s. r. o.

T: 20. 12. 2021

Z: PLO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 1. 7. 2021 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi KABELTELSAT s.r.o. vo veci možného porušenia **§ 16 ods. 3 písm. l)** zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s tým, že nedodal Rade na jej vyžiadanie súvislé záznamy vysielania programovej služby TV N (TV NOVÁKY) z dní 9. 4. 2021 až 12. 4. 2021 a 16. 4. 2021 až 19. 4. 2021.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania zaslané listom č. 1186/SKO/2021-1 zo dňa 1. 7. 2021 prostredníctvom portálu slovensko.sk. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) k oznámeniu zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy. Účastník konania bol súčasne upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Dňa 4. 8. 2021 bolo Rade doručené oznámenie o uplynutí úložnej lehoty k uvedenému oznámeniu. Podľa § 32 ods. 5 písm. b) zákona č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente sa zásielka považuje za doručenie dňom, hodinou, minútou a sekundou uvedenými na elektronickej doručke alebo márnym uplynutím úložnej lehoty podľa toho, ktorá skutočnosť nastane skôr, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvedel. Z uvedeného vyplýva, že predmetné oznámenie o začatí správneho konania sa považuje za doručenie dňa 4. 8. 2021 na základe čoho začalo správne konanie č. 1186/SKO/2021 vo veci dohľadu nad dodržiavaním zákona č. 308/2000 Z. z.

Listom č. 1186/SKO/2021-3 zo dňa 4. 11. 2021 bola účastníkovi konania prostredníctvom portálu slovensko.sk s fikciou doručenia zaslaná opätovná výzva na vyjadrenie k podkladom pre rozhodnutie, v ktorej mu bola na vyjadrenie určená lehota 5 dní odo dňa jej doručenia. Dňa 20. 11. 2021 bolo Rade doručené Uplynutie úložnej lehoty k uvedenému listu.

Vyjadrenie účastníka konania k predmetu správneho konania nebolo Rade do dňa vypracovania tohto materiálu doručené.

Subjektívna 6-mesačná lehota podľa § 64 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. na prijatie rozhodnutia o uložení sankcie začala plynúť dňa 1. 7. 2021 dňom prerokovania správy o kontrole dodržiavania povinností na zasadnutí Rady a uplynie dňa 1. 1. 2022. Ročná objektívna lehota začala plynúť dňa 21. 5. 2021 a uplynie dňa 21. 5. 2022.

Rada na svojom zasadnutí dňa 25. 8. 2021 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi KABELTELSAT s.r.o. vo veci možného porušenia **§ 16 ods. 3 písm. l)** zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s tým, že nedodal Rade na jej vyžiadanie súvislé záznamy vysielania

programovej služby TV N (TV NOVÁKY) z dní 28. 4. 2021, 30. 4. 2021, 1. 5. 2021, 2. 5. 2021 a 3. 5. 2021.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 18. 9. 2021, na základe čoho sa začalo správne konanie č. 1317/SKO/2021. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku.

Listom č. 1317/SKO/2021-2 zo dňa 4. 11. 2021 bola účastníkovi konania prostredníctvom portálu slovensko.sk s fikciou doručenia zaslaná opätovná výzva na vyjadrenie k podkladom pre rozhodnutie, v ktorej mu bola na vyjadrenie určená lehota 5 dní odo dňa jej doručenia. Dňa 20. 11. 2021 bolo Rade doručené Uplynutie úložnej lehoty k uvedenému listu.

Vyjadrenie účastníka konania k predmetu správneho konania nebolo Rade do dňa vypracovania tohto materiálu doručené.

Subjektívna 6-mesačná lehota podľa § 64 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. na prijatie rozhodnutia o uložení sankcie začala plynúť dňa 25. 8. 2021 dňom prerokovania správy o kontrole dodržiavania povinností na zasadnutí Rady a uplynie dňa 25. 2. 2022. Ročná objektívna lehota začala plynúť dňa 19. 7. 2021 a uplynie dňa 19. 7. 2022.

Podľa § 3 ods. 3 tretia veta správneho poriadku: „*Správne orgány dbajú na to, aby konanie prebiehalo hospodárne a bez zbytočného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.*“ Zásada hospodárnosti (procesnej ekonómie) vyjadruje požiadavku, aby správny orgán v konaní použil také prostriedky, ktoré sú jednoduché, účinné, nezvyšujú náklady a pritom vedú k správnomu rozhodnutiu (SOBIHARD, J.: Správny poriadok: Komentár; Bratislava: IURA EDITION, 2004, ISBN 80-8078-013-7). Kancelária Rady, vzhľadom na totožnosť v osobe účastníka správnych konaní č. 1186/SKO/2021 a 1317/SKO/2021 navrhuje Rade, aby v súlade so zásadou hospodárnosti konania a zároveň v prospech účastníka konania rozhodla vo vyššie uvedených správnych konaniach jedným rozhodnutím. V tejto súvislosti uvádzame, že uvedeným postupom účastník konania nebude ukrátený na svojich procesných právach, nakoľko mal v oboch správnych konaniach možnosť vyjadriť sa k ich predmetu, ako aj k ich podkladom.

* * *

Podľa ustanovenia § 16 ods. 3 písm. l) zákona č. 308/2000 Z. z.: „*Vysielateľ je povinný uchovávať súvislé záznamy vysielania počas 45 dní odo dňa ich vysielania v zodpovedajúcej kvalite; záznam vysielania je vysielateľ povinný poskytnúť rade do 15 dní od doručenia žiadosti rady o poskytnutie tohto záznamu vysielania na zvyčajnom technickom nosiči, ktorého druh určí rada v licencií po dohode s vysielateľom.*“

* * *

Rada si dňa 4. 5. 2021 listom č. 938/SO/2021-3 vyžiadala od vysielateľa KABELTELSAT s.r.o. súvislý záznam vysielania programovej služby TV N (TV NOVÁKY) z dní 9. 4. 2021 až 12. 4. 2021 a 16. 4. 2021 až 19. 4. 2021. Vyžiadanie bolo vysielateľovi doručené prostredníctvom e-schránky dňa 6. 5. 2021, odkedy začala plynúť 15-dňová lehota na doručenie predmetného záznamu vysielania, ktorá uplynula dňa 21. 5. 2021. Rade neboli vyžiadané záznamy vysielania v stanovenej lehote doručené.

Z toho dôvodu vzniklo dôvodné podozrenie, že uvedeným konaním mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti ustanovenej v § 16 ods. 3 písm. l) zákona č. 308/2000 Z. z.

Rada si dňa 16. 6. 2021 listom č. 1096/SO/2021-2 prostredníctvom portálu slovensko.sk vyžiadala od vysielateľa KABELTELSAT s.r.o. súvislý záznam vysielania programovej služby TV N (TV NOVÁKY) z dní 28. 4. 2021, 30. 4. 2021, 1. 5. 2021, 2. 5. 2021 a 3. 5. 2021. Dňa 2. 7. 2021 bolo Rade doručené oznámenie o uplynutí úložnej lehoty k uvedenému oznámeniu. Podľa § 32 ods. 5 písm. b) zákona č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente sa zásielka považuje za doručení dňom, hodinou, minútou a sekundou uvedenými na elektronickej doručenke alebo márnym uplynutím úložnej lehoty podľa toho, ktorá skutočnosť nastane skôr, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvedel. Z toho vyplýva, že predmetný list sa považuje za doručený dňa 2. 7. 2021. Záznamy vysielania neboli Rade doručené.

Z toho dôvodu vzniklo dôvodné podozrenie, že uvedeným konaním mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti ustanovenej v **§ 16 ods. 3 písm. l) zákona č. 308/2000 Z. z.**

V tejto súvislosti uvádzame, že Rada na svojom zasadnutí dňa 6. 10. 2021 vzala na vedomie skutočnosť, že televízna licencia č. TD/225 držiteľa licencie, spoločnosti KABELTELSAT s. r. o., zanikla ku dňu 27. 11. 2020, keďže podľa ustanovenia § 32 písm. d) zákona č. 220/2007 Z. z. s odkazom na § 16 ods. 3 písm. h) zákona č. 308/2000 Z. z. licencia na digitálne vysielanie zaniká uplynutím 60 dní odo dňa, v ktorom mal vysielateľ podať návrh na zápis činnosti do obchodného registra a neurobil tak.

Predmetom posúdenia týchto správnych konaní je možné porušenie § 16 ods. 3 písm. l) zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s tým, že účastník konania nedodal Rade na jej vyžiadanie súvislé záznamy vysielania programovej služby TV N (TV NOVÁKY) z dní 9. 4. 2021 až 12. 4. 2021, 16. 4. 2021 až 19. 4. 2021, 28. 4. 2021, 30. 4. 2021, 1. 5. 2021, 2. 5. 2021 a 3. 5. 2021, to znamená v čase, kedy spoločnosť KABELTELSAT s.r.o. už mohla vysielateľ bez udelennej licencie.

Osobná pôsobnosť zákona č. 308/2000 Z. z. je upravená v § 2 predmetného zákona. Podľa § 2 ods. 1 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. sa tento zákon vzťahuje na vysielateľa, ktorý nie je zriadený zákonom a má oprávnenie na vysielanie na základe licencie udelennej podľa tohto zákona alebo podľa osobitného predpisu (ďalej len „vysielateľ s licenciou“). Nakoľko v čase možného odvysielania posudzovaného obsahu vysielania programovej služby TV N (TV NOVÁKY) nedisponovala spoločnosť KABELTELSAT s.r.o. oprávnením na vysielanie na základe platnej licencie, t. j. nebola vysielateľom, **nevzťahoval sa na ňu zákon č. 308/2000 Z. z. v rozsahu povinnosti ustanovenej v § 16 ods. 3 písm. l). Z toho dôvodu navrhujeme obe predmetné správne konania zastaviť.**

Kancelária Rady na záver uvádza, že voči spoločnosti KABELTELSAT s.r.o. sa na zasadnutí Rady dňa 24. 11. 2021 začalo správne konanie

I. vo veci možného porušenia **§ 15a ods. 1** zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s možným vysielaním programovej služby s označením TV N bez udelennej licencie,

II. vo veci možného porušenia **§ 24 ods. 7** zákona č. 220/2007 Z. z. v spojení s **§ 37 ods. 3** zákona č. 220/2007 Z. z. v súvislosti s možným vysielaním televíznej programovej služby s označením TV N prostredníctvom digitálneho vysielania bez licencie na digitálne vysielanie.

Záver

Na základe uvedeného navrhujeme, aby Rada rozhodla tak, ako je uvedené v návrhoch uznesení.

20

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

**Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 8.12.2021**

Správne konanie: 1185/SKO/2021
Predmet: § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z.
Účastník konania: MAC TV s.r.o.
Správny orgán: Rada pre vysielanie a retransmisiu

Dátum: 24.11.2021

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g) a h) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa ustanovenia § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. rozhodla, že účastník správneho konania č. 1185/SKO/2021 MAC TV s.r.o.

porušil

povinnosť ustanovenú v § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z.

tým,

že dňa 5.5.2021 o cca 16:50 hod. a 20:58 hod. odvysielal v rámci televíznej programovej služby JOJ upútavku na program *Kuriér 2*, ktorá obsahovala výňatky z programu, na ktorý upútava, znázorňujúce scény násilia,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. d) zákona č. 308/2000 Z. z. **sankciu – pokutu**, určenú podľa § 67 ods. 5 písm. e) zákona č. 308/2000 Z. z. vo výške (od 3 319 € do 165 969 €), slovom .....Eur.

Podľa § 64 ods. 5 zákona č. 308/2000 Z. z.: „*Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uloží.*“

V zmysle § 67 ods. 16 zákona č. 308/2000 Z. z. je pokuta splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia a je potrebné ju uhradiť na účet: SK09 8180 0000 0070 0008 8921, BIC/SWIFT: SPSRSKBAXXX, VS***21, KS6548.

Úloha:

Kancelária Rady v zmysle § 4 ods. 4 a § 13 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia a doručí ho účastníkovi konania.

T: 8.1.2022

Z: PLO

Úloha č. 2:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažností.

T: 20.12.2021

Z: PgO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 1.7.2021 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi MAC TV s.r.o. vo veci možného porušenia **§ 19 ods. 2** zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s tým, že dňa 5.5.2021 o cca 16:50 hod. a 20:58 hod. odvysielal v rámci televíznej programovej služby JOJ upútavku na program *Kuriér 2*, ktorá mohla obsahovať výňatky z programu, na ktorý upútava, znázorňujúce scény násilia.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 20. 7. 2021, na základe čoho sa začalo správne konanie č. 1185/SKO/2021. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí

správneho konania boli aj záznam vysielania programovej služby JOJ zo dňa 5. 5. 2021 v čase od 16:40 hod. do 16:55 hod. a v čase od 20:50 hod. do 21:05 hod. a prepis/popis skutkového stavu k správne konaniu č. 1185/SKO/2021.

Dňa 30.8.2021 bola účastníkovi konania doručená opätovná výzva na vyjadrenie k podkladom pre rozhodnutie, v ktorej mu bola na vyjadrenie určená lehota 5 dní odo dňa jej doručenia.

Vyjadrenie účastníka konania nebolo Rade do dňa vypracovania tohto pracovného materiálu doručené.

Subjektívna 6-mesačná lehota podľa § 64 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. na prijatie rozhodnutia o uložení sankcie začala plynúť dňa 1.7.2021 dňom prerokovania správy o kontrole dodržiavania povinností na zasadnutí Rady a uplynie dňa 1.1.2022. Ročná objektívna lehota začala plynúť dňa 5.5.2021 a uplynie dňa 5.5.2022.

* * *

Prepis/popis skutkového stavu

Záznam č. 1:

16:40:00 Začiatok záznamu

Časť programu *Habovřesky* ⁽¹²⁾

16:41:48 Prerušenie

Zvukovo-obrazový komunikát, upútavka na program *Slovania* ⁽¹⁵⁾, zvukovo-obrazový komunikát, reklamný blok (trvania cca 00:06:09), zvukovo-obrazový komunikát, upútavky na programy *Spolu to dáme* ⁽¹⁵⁾, *Múmia sa vracia* ⁽¹²⁾.

16:50:09 Upútavka na program *Kuriér 2* ⁽¹⁵⁾ (dĺžka trvania cca 00:00:31)

Obrazová zložka:

V pravom hornom rohu symbol JSO s označením nevhodnosti programu pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov. V zábere sa objavuje predná časť luxusného čierneho vozidla, ktoré sa sčasti pootočí okolo svojej osi. Prestrih. Kamera sníma muža za volantom. Prestrih. Záber zvrchu na budovu, na ktorej sa náhle otvárajú štyri páry veľkých krídlových dverí. Z dverí vybiehajú deti s rucksakmi na chrbtoch. Prestrih. Malý chlapec otvára bočné dvere čierneho auta. Prestrih. V zábere sa objavia dvaja za sebou stojaci muži (kamera sníma ich tváre a ramená). Prestrih. Záber na ciferník ručičkových hodín na ruke. Vzápätí ruka, ktorá zaraďuje rýchlosť na riadiacej páke vo vnútri auta. Prestrih. Záber na veľký ciferník hodín umiestnených na stĺpe. Prestrih. Jason Statham sedí v aute, pozerá sa smerom na kameru, jednou rukou si drží pri uchu mobilný telefón. Prestrih. V zábere je rozprávajúci muž čiernej pleti (kamera sníma jeho tvár a ramená). Následne sa obraz akoby rozrastruje do žiarivých červeno-oranžových farieb. Po chvíli sa objavuje Jason Statham (oblečený v obleku s kravatou, kamera sníma tvár a ramená), je otočený tvárou k obrazovke. V dolnej časti obrazovky sa bielym písmom zobrazuje nápis JASON STATHAM. Prestrih. Jason Statham sedí v aute a telefonuje. Prestrih. Uprostred nejakej miestnosti stojí krátkovlasá, výrazne namaľovaná blondína. Rozopne si biely plášť. Má na sebe ružovú podprsenku. Kamera nesníma jej celé telo, v oblasti pása je vidieť len nejakého oblečenia. Na oboch stranách tela má v puzdre zastrčenú zbraň. Prestrih. Statham v obleku leží na zemi. Veľmi rýchlo zdvíha pred seba nejakú dosku, ktorá prekryje jeho telo. Prestrih. Blondína sa uprene díva na kameru. Dvihne ruky a vystrie ich pred seba. V každej ruke drží zbraň. Kamera sníma jej telo od hornej línie pŕs. Prestrih. Blondína stojí v zábere s rozopnutým plášťom. Je vidieť jej podprsenku a nahú oblasť brucha. Mieri zbraňami smerom na kameru. Prestrih. V zábere sa objaví Statham. Drží sa rukami visiaceho pásu látky. Následne sa ho púšťa a padá do vody, v ktorej je motorový čln s mužom, ktorý na ňom sedí. Prestrih. Statham akoby doskočí z výšky na zem do podrepu. Prestrih. Statham vyskakuje do výšky, vo vzduchu spraví nohami „nožničky“ a zasiahne predmet visiaci na lane pred ním. Prestrih. Uprostred obrazovky niekto stojí (je snímaná časť tela bez tváre a spodnej časti nôh). Letiaci predmet zasahuje telo do oblasti rozkroku. Prestrih. Statham stojí zboku pri nejakom mužovi. Vysoko vykopne nohu a zasiahne muža do tváre. Mužovo telo sa po údere

prehne dozadu. Prestrih. Statham sa pravým hákom zaženie na muža pred sebou (zo záberu nie je zrejmé, či ho zasiahol). Prestrih. Záber na dve autá. Jedno je policajné. Prestrih. Statham drží jednou rukou muža za zápästie (muž má v ruke sekeru), druhou rukou ho udrie do tváre. Mužova hlava sa po údere zakloní dozadu. Prestrih. Statham riadi auto v šmyku. Na sedadle spolujazdca je blondína v podprsienke. Dolnú časť tela nevidieť. Prestrih. Statham sa drží jednou rukou zábradlia. Vyskočí a zboku kopne do tváre muža na schodoch. Prestrih. Čierne auto ide šmykom, naráža do oporného stĺpika, pokračuje v šmyku. Prestrih. Záber na Stathamovu tvár vo vnútri auta. Prestrih. Okolo Stathama stoja traja muži. Statham si začne dávať dole sako. Prestrih. V zábere je skupina cca ôsmich mužov v plnej výzbroji, ktorí mieria zbraňami smerom do obrazovky. Prestrih. Statham vyskakuje do výšky. Pod ním do seba v plnej rýchlosti narazia oproti sebe idúce autá. Prestrih. Statham vyskakuje. Oboma nohami zasahuje muža do oblasti hrude. Mužovo telo sa pohne dozadu. Prestrih. Vybuchuje auto. Prestrih. Na plochej streche budovy (v rohu) sa objavuje kúdoľ prachu. Následne vidieť ako zo strechy letí auto. Prestrih. Kamera sníma zdola krátkovlasú blondínu (je oblečená len v podprsienke a vidieť časť spodnej bielizne). V oboch rukách má zbraň, z ktorej vypadne zásobník. Prestrih. Statham vyskakuje. Vo vzduchu sa otočí okolo svojej osi a nohou kopne muža, ktorý sa na neho zaháňa pálkou do oblasti brucha. Muž následne na to padá na zem. Prestrih. Statham vykopne nohu do výšky a zasiahne spodnou časťou topánky do oblasti brady oproti sebe stojaceho muža. Prestrih. Statham stojí pri mužovi, ktorý (pravdepodobne v dôsledku úderu, ktorý však nebol zobrazený) vo vzduchu pretočí svoje telo, akoby spravil salto. Prestrih. Statham spraví výkop a zasiahne muža do stehna. Prestrih. Rameno. Zovretá päsť. Náznak úderu smerom na obrazovku. Rútiace sa lietadlo smerom na obrazovku. Postava stojaceho Stathama (pravdepodobne v lietadle). Horiace auto. Záber na Stathamovu tvár. Stathamovo telo sa dvíha do stoju. Upraví si sako. Uvoľní si kravatu. V ľavej časti obrazovky, ktorá je prekrytá čiernou plochou je uprostred nápis bielym písmom KURIÉR 2, DNES 21:30. V dolnej časti obrazovky na čierne ploche je text JOJ.SK a @TVJOJ.

Zvuková zložka:

Mužský hlas (mimo obraz): „*Mal to byť celkom jednoduchý job.*“

Muž 1: „*Vezie šofér, nie matka.*“

Muž 2: „*Ešte lepšie.*“

Mužský hlas (mimo obraz): „*Ale to by tam nesmel byť on.*“

Muž s čiernou pleťou: „*Ten muž je lovec.*“

Mužský hlas (mimo obraz): „*Jason Statham....*“

Statham: „*Počúvajte, nemám s tým nič spoločné.*“

Mužský hlas (mimo obraz): „*...je opäť vo forme.*“

Statham: „*Práve som ho vybral z čistiarne.*“

Mužský hlas (mimo obraz): „*V akčnom hite, Kuriér 2. Dnes o 21:30 na Jojke.*“

16:50:41 Zvukovo-obrazový komunikát, upútavka na program *Vládca Paríža* ¹⁵, zvukovo-obrazový komunikát na program *Slovania*, pokračovanie programu *Babovřesky* ¹².

16:54:59 **Koniec záznamu**

*****

Záznam č. 2:

20:50:00 **Začiatok záznamu**

Časť programu *Slovania* ¹⁵

20:52:56 Prerušenie

Zvukovo-obrazový komunikát, upútavka na program *9-1-1* ¹², zvukovo-obrazový komunikát, reklamný blok (trvanie cca 00:04:48), zvukovo-obrazový komunikát.

20:58:28 Upútavka na program *Kuriér 2* (dĺžka trvania cca 00:00:31)

Upútavka je totožná s upútkou odvysielanou dňa 5. 5. 2021 o cca 16:50:09 (pozri Prepis vyššie).

20:59:00 Upútavka na program *Vládca Paríža* ¹⁵, zvukovo-obrazový komunikát na program *9-1-1* ¹², pokračovanie programu *Slovania* ¹⁵.

21:04:59 Koniec záznamu

* * *

Podľa § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Upútavka na program v rámci televíznej programovej služby nesmie obsahovať výňatky z diel, ktoré znázorňujú scény násilia a pohlavného styku, devastácie životného prostredia a zábery, ktoré by mohli navodiť dojem skrytej formy propagácie alkoholizmu, fajčenia a používania omamných látok, jedov a prekurzorov.“

* * *

V rámci posudzovania predmetu tohto správneho konania bolo potrebné vyrovnať sa s kolíziou ústavou zaručených práv a právom chránených záujmov.

Právo slobody prejavu patrí medzi základné politické práva v právnom poriadku každej demokratickej spoločnosti a v právnom poriadku Slovenskej republiky je zakotvené v čl. 26 Ústavy Slovenskej republiky. Avšak **sloboda prejavu** nie je bez hraníc, t.j. **nemá absolútny charakter**. Ústava SR ustanovuje možnosť obmedzenia slobody prejavu a práva na vyhľadávanie a šírenie informácií ako ochranu pred zneužitím slobody prejavu na zásah do iných ústavou garantovaných práv, cit.:

„Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie **možno obmedziť zákonom**, ak ide o opatrenia v **demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti**.“ (čl. 26 ods. 4 Ústavy SR)

V prípade vzájomného konfliktu ústavou garantovaných práv Ústavný súd SR (ďalej len „ÚS SR“) vo svojej doterajšej judikatúre už viackrát zdôraznil, že každý konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd (resp. ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách) treba riešiť prostredníctvom zásady ich spravodlivej rovnováhy (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 22/06, m. m. PL. ÚS 6/04, III. ÚS 34/07).

Všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, kým uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu, či dokonca popretiu iného práva alebo slobody (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 7/96). Pri posúdení kolízie dvoch základných práv je uznávanou teóriou, s ktorou sa vo svojich nálezoch stotožnil aj ÚS SR (napr. II. ÚS 152/2008, II. ÚS 326/2009, II. ÚS 340/09, IV. ÚS 107/2010, IV. ÚS 302/2010, IV. ÚS 472/2012), teória proporcionality (nazývaná aj trojstupňový test proporcionality).

Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplýva, že **sloboda prejavu je garantovaná len do tej miery, pokiaľ v neprimeranom rozsahu nezasahuje do základných práv a slobôd a právom chránených záujmov iných, prípadne do iných záujmov chránených právnym poriadkom krajiny**. V takých prípadoch je nutné hovoriť o jej obmedzení a výnimkách, kedy je potrebné zasiahnuť do slobody prejavu.

Z citovaného ustanovenia Ústavy SR vyplýva, že slobodu prejavu je možné obmedziť na základe kumulatívneho splnenia troch podmienok. Obmedzenie musí

- vyplývať zo zákona (**požiadavka legality**),
- byť nevyhnutné v demokratickej spoločnosti (**požiadavka proporcionality**)
- a sledovať legitímny cieľ (**požiadavka legitimacy**), ktorý vyplýva z ustanovenia čl. 26 ods. 4 Ústavy SR.

Ústava SR zakotvuje legitímny cieľ obmedzenia slobody prejavu taxatívne, ako ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku a ochranu verejného zdravia, mravnosti. Z uvedeného vyplýva, že obmedzenie slobody prejavu je možné z dôvodu ochrany verejného záujmu, ako aj ochrany individuálnych záujmov.

Povinnosť nevysielat' v upútavkách na programy scény násilia zakotvená v § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. vychádza z potreby ochrany maloletého diváka pred obsahom, ktorý by mohol mať negatívny vplyv na jeho osobnostný vývin, a teda vychádza z potreby ochrany záujmu chráneného

Ústavou SR – **mravnosti**, ktorá môže byť ohrozená obsahom vysielaného obsahu. Táto požiadavka je jednoznačne zakotvená v právnom poriadku SR. Právo na slobodu prejavu je teda celkom zrejme obmedzené osobitnou ochranou nedospelých osôb, a to na základe zákona, konkrétne ustanovením § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. **Podmienka legality a legitimacy obmedzenia slobody prejavu je teda nepochybne naplnená.**

Proporcionalitu obmedzenia slobody prejavu je možné vnímať v dvoch rovinách. Prvou je obmedzenie slobody prejavu zakotvením určitých konkrétnych povinností všeobecne záväzným právnym predpisom, v tomto prípade zakotvením ustanovenia § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. Keďže zákonodarcu využil ústavné splnomocnenie (čl. 26 ods. 4 Ústavy SR) na zakotvenie tohto obmedzenia formou zákona, je potrebné považovať tento princíp za zachovaný. Rade neprináleží zachovanie proporcionality v tejto rovine skúmať.

Druhou rovinou proporcionality je obmedzenie slobody prejavu uplatnením konkrétnych zákonných ustanovení, v konkrétnom prípade. Aplikácia ustanovenia § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. obmedzujúceho slobodu prejavu je teda v každom konkrétnom prípade otázkou posúdenia, či existujúci skutkový stav možno pod toto ustanovenie subsumovať.

* * *

Upútavka na program *Kuriér 2* odvysielaná dňa 5. 5. 2021 o cca 16:50 hod. a 20:58 hod na programovej službe JOJ obsahovala, okrem iného, nasledujúce scény (scény vychádzajú z prepisu programu odvysielaného dňa 5.5.2021 v čase o cca 16:50 hod., pričom obsahovo totožná upútavka bola odvysielaná aj o cca 20:58 hod, preto scény nie sú uvedené duplicitne cit.):

„*Statham stojí zboku pri nejakom mužovi. Vysoko vykopne nohu a zasiahne muža do tváre. Mužovo telo sa po údere prehne dozadu.*“

„*Statham drží jednou rukou muža za zápästie (muž má v ruke sekeru), druhou rukou ho udrie do tváre. Mužova hlava sa po údere zakloní dozadu.*“

„*Statham sa drží jednou rukou zábradlia. Vyskočí a zboku kopne do tváre muža na schodoch.*“

„*tatham vyskakuje. Oboma nohami zasahuje muža do oblasti hrude. Mužovo telo sa pohne dozadu.*“

„*Statham vyskakuje. Vo vzduchu sa otočí okolo svojej osi a nohou kopne muža, ktorý sa na neho zaháňa pálkou do oblasti brucha. Muž následne na to padá na zem. Prestrih. Statham vykopne nohu do výšky a zasiahne spodnou časťou topánky do oblasti brady oproti sebe stojaceho muža.*“

„*Statham spraví výkop a zasiahne muža do stehna.*“

Vzhľadom na uvedené vzniklo dôvodné podozrenie, že scény odvysielané v rámci upútavky na program *Kuriér 2* znázorňovali scény násilia, čím mohlo dôjsť k porušeniu § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z.

Zákon č. 308/2000 Z. z. neobsahuje definíciu pojmu *násilie*, avšak na vymedzenie tohto pojmu za účelom určenia obsahov, ktoré spadajú pod tento pojem možno podporne využiť odbornú literatúru, konkrétne definíciu pojmu *násilie* obsiahnutú v príspevku Ivana Podmanického¹, ktorý citoval T. M. Williamsa, M. L. Zabracka a L. A. Joya², podľa ktorých je násilie „*správanie, ktoré spôsobuje škodu,*

¹ Ivan Podmanický - Prevencia – vnútorná sloboda a zodpovednosť. In *Stop násiliu v programoch TV*. Bratislava : Prix Danube'97, Slovenská televízia Bratislava, 1997, s. 16.

² Tannis MacBeth Williams, Merle L Zabrack, Lesley A. Joy - The Portrayal of Aggression on North American Television - Journal of Applied Social Psychology, 1982, 12(5), 360-380.

či už fyzickej alebo psychickej povahy vrátane explicitných a verbálnych útokov.“

Subsidiárne tiež možno použiť aj ustanovenie § 122 ods. 7 Trestného zákona, ktorý stanovuje, že „*trestný čin je spáchaný násilím, ak páchatel použije na jeho spáchanie fyzické násilie proti telesnej integrite inej osoby alebo ak je spáchaný na osobe, ktorú páchatel uviedol do stavu bezbrannosti ľstou, alebo ak páchatel použil násilie proti veci iného.*“

Vychádzajúc z cit. definícií možno, podľa názoru Kancelárie Rady, pod pojmom násilie v zmysle ustanovenia § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. rozumieť **akýkoľvek explicitný, verbálny či iný útok** smerujúci voči

- a) fyzickej alebo psychickej integrite inej osoby alebo
- b) veci,

ktorý má za následok vznik škody alebo je spôsobilý vyvolať nebezpečenstvo vzniku škody alebo inej ujmy. Uvedenú definíciu aplikovala Rada aj v predchádzajúcich rozhodnutiach ukladajúcich sankciu za porušenie § 19 ods. 2 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti so zobrazením scén násilia v rámci upútavky. Jedná sa napr. o rozhodnutia č. RL/45/2007, RL/36/2007, príp. RP/19/2018.

V prvej scéne hlavná postava filmu Frank (Jason Statham) vysoko vykopne nohu a kopne muža, ktorý stojí zboku mierne za ním, do tváre, následkom čoho sa mužovo telo prehne dozadu. Zásah tela je jednoznačne zobrazený. Došlo teda k odvysielaniu útoku voči fyzickej integrite inej osoby. Sme toho názoru, že uvedená scéna bola zobrazením aktu násilia, a teda v rozpore s ustanovením § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z.

V ďalšej scéne Frank drží jedného muža za zápästie a druhou rukou ho udrie do tváre. Zásah tela je opäť jednoznačne viditeľný, pričom jeho následkom sa mužova hlava po údere zakloní dozadu. Opäť teda došlo k odvysielaniu útoku voči fyzickej integrite inej osoby. Sme toho názoru, že uvedená scéna bola zobrazením aktu násilia, a teda v rozpore s ustanovením § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z.

Zvyšné štyri scény majú podobnú štruktúru. Frank vždy nejakého muža kopne do tváre, príp. hrude, brucha alebo v poslednej scéne do stehna. V niektorých scénach Frank najprv vyskočí a vo výskoku kopne nejakého muža, v iných scénach urobí výkop v stoji. Vo všetkých prípadoch však vždy dochádza k jednoznačnému záberu na dopad Frankovej nohy na telo iného muža, následkom čoho mužov buď odhodí dozadu, alebo sa prehnú v dotknutej časti tela. Vždy teda dochádza k odvysielaniu útoku voči fyzickej integrite inej osoby. Sme toho názoru, že aj zvyšné uvedené scény boli zobrazením aktu násilia, a teda v rozpore s ustanovením § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z.

Vzhľadom na obsah predmetnej upútavky zastáva Kancelária Rady názor, že vyššie popísané sporné scény, je možné označiť za také, ktoré znázorňujú násilie, nakoľko predstavujú zápasy muža proti mužovi verným obrazom a smerujú teda voči fyzickej integrite zobrazených osôb.

Vychádzajúc z pracovného materiálu Kancelárie Rady ohľadne výkladu ustanovenia § 19 ods. 2 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. schváleného Radou na jej zasadnutí dňa 1. 7. 2008 je potrebné z hľadiska výskytu uvedených obsahov v rámci upútavky a z toho dôvodu jej možného rozporu s ustanovením § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. vziať do úvahy ich **kvalitatívnu** stránku a **kvantitu** zobrazenia násilných scén v rámci predmetného komunikátu.

Z **kvantitatívneho** hľadiska je nevyhnutné posudzovať časový rozsah scén zobrazujúcich násilie a ich pomer k celkovému trvaniu upútavky. Upútavka trvala celkovo cca 32 sekúnd, pričom vyššie uvedené zábery tvorili cca 6 sekúnd obrazovej zložky upútavky. Nejde teda o veľkú časť upútavky, avšak stále sa jedná o šesť scén, pričom došlo aj k odvysielaniu ďalších scén používania zbrane alebo naznačenia násilných aktov, čo mohlo podporiť celkový násilný kontext upútavky. Z hľadiska kvantitatívneho výskytu predstavovali predmetné scény podstatnú a nezanedbateľnú časť predmetnej upútavky.

Pri hodnotení nevhodných obsahov, v danom prípade scén znázorňujúcich násilie, zaradených do konkrétneho komunikátu z hľadiska dodržiavania povinností podľa § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z.

z. je potrebné skúmať aj ich **kvalitatívnu** stránku a kontext, v ktorom boli zobrazené, mieru nebezpečnosti násilného konania, prípadné možné následky tohto konania, cieľ útoku, prostriedky použité pri násilnom konaní a pod.

V zmysle vyššie vymedzenej definície možno podľa nášho názoru označiť predmetné scény za také, ktoré zobrazovali scény, v ktorých sa zápasí, resp. bojuje, a teda zobrazovali násilie. V niektorých prípadoch dochádza aj k pomerne krátkemu zobrazeniu scén s dôsledkami násilného konania (padnutie protivníka po silnom údere, resp. prehnutie kopnutej časti tela). Jednotlivé údery sú pritom v mnohých prípadoch zobrazené detailne a jasne. Aj keď dôsledky násilného konania nie sú vždy jednoznačne rozoznateľné pre frekvenciu striedania záberov, ich zaradenie za sebou pôsobí na recipienta tak, že vidí samotný akt aj dôsledok násilného konania. Pri posudzovaní záberov v upútavke je nutné brať do úvahy aj charakter programu. V tomto prípade ide o akčný film zameraný najmä na bojové umenie hlavnej postavy. Vzhľadom na uvedené sa domnievame, že zaradením predmetných scén v rámci upútavky, aj vzhľadom na ich kvalitatívnu stránku, došlo k porušeniu § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z.

Dávame Rade do pozornosti, že upútavka na program *Kuriér 2* v totožnom znení bola predmetom posúdenia v správnom konaní aj na zasadnutí Rady dňa 20.5.2020. Upútavka, ktorá bola predmetom tohto správneho konania bola odvysielaná dňa 2. 10. 2019 o cca 14:29 hod. Rada rozhodnutím č. RP/24/2020 rozhodla o porušení povinnosti ustanovenej v § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. V rozhodnutí č. RP/24/2020 Rada prijala záver, že sporné scény, ktoré sú rovnaké so spornými scénami v predmetnom správnom konaní, obsahujú zobrazenie násillia.

Vzhľadom na uvedené dospela Kancelária Rady k záveru, že vyššie popísané scény obsiahnuté v upútavke na program *Kuriér 2* možno považovať za scény znázorňujúce násilie v zmysle ustanovenia § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z., a teda že účastník konania ich zobrazením v rámci odvysielanej upútavky porušil ustanovenie § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z.

* * *

U právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie (objektívna zodpovednosť pre správny delikt). Táto zásada platí aj v prípade zákona č. 308/2000 Z. z. ako aj zákona č. 71/1967 Zb., ktoré nevyžadujú pri preukázaní, či došlo k správnomu deliktu dokazovať zavinenie, alebo dokonca úmyselné konanie. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo, alebo nie. Tomu, že sa v tomto prípade nielenže nedokazuje zavinenie, ale ani sa nerozlišuje medzi zavinením úmyselným alebo neúmyselným, svedčí aj skutočnosť, že ani jeden z cit. zákonov neobsahuje tzv. liberačné dôvody, ktoré by umožnili zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt. Okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona, môžu byť zohľadnené pri ukladaní druhu sankcie, ale nie sú dôvodom na zastavenie správneho konania.

Podľa ustanovenia § 64 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Sankciu podľa odseku 1 písm. d) rada uloží, ak vysielateľ, prevádzkovateľ retransmisie, poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie alebo právnická osoba alebo fyzická osoba podľa § 2 ods. 3 a 4 aj napriek písomnému upozorneniu rady opakovane porušila povinnosť. Rada uloží pokutu bez predchádzajúceho upozornenia, ak bola porušená povinnosť uložená v § 19. Rada môže uložiť pokutu aj bez predchádzajúceho upozornenia, ak bola porušená povinnosť uložená v § 16 ods. 2 písm. a) a c), ods. 3 písm. k), § 20 ods. 1 a 3, § 30, ako aj v prípade vysielania bez oprávnenia [§ 2 ods. 1 písm. b)] alebo prevádzkovania retransmisie bez oprávnenia [§ 2 ods.1 písm. e)].“

Podľa ustanovenia § 64 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Pokutu rada určí podľa závažnosti veci, spôsobu, trvania a následkov porušenia povinnosti, miery zavinenia a s prihliadnutím na rozsah a dosah vysielania, poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a retransmisie, získané bezdôvodné obohatenie a sankciu, ktorú už prípadne uložil samoregulačný orgán pre oblasť upravenú týmto zákonom v rámci vlastného samoregulačného systému.“

Z § 64 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. vyplýva, že Rada za porušenie povinnosti ustanovenej v § 19 uloží pokutu aj bez predchádzajúceho upozornenia. Ide o kogentné ustanovenie zákona, ktoré nepripúšťa voľnosť uváženia pri rozhodovaní o druhu sankcie za porušenie tejto povinnosti.

Účastník konania sa dopustil porušenia ustanovenia § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. (§ 19 ods. 2 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. v znení platnom a účinnom do 14.12.2009) už v minulosti. Rozhodnutiami vo veci porušenia § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. boli účastníkovi konania uložené nasledovné sankcie:

PRÁVOPLATNÉ V ČASE SPÁCHANIA SPRÁVNEHO DELIKTU

- Rozhodnutím č. **RL/53/2007** bola účastníkovi konania uložená sankcia - **upozornenie na porušenie zákona** za odvysielanie upútavky na program *Môj sused zabíjak 2*, ktorá obsahovala scény znázorňujúce používanie strelných zbraní. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 09.07.2007,
- Rozhodnutím č. **RL/45/2007** bola účastníkovi konania uložená sankcia - **upozornenie na porušenie zákona** za odvysielanie upútavky na program *Terč zabíjak*, ktorá obsahovala scény násilia. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 22.06.2007.
- Rozhodnutím č. **RL/36/2007** bola účastníkovi konania uložená sankcia - **upozornenie na porušenie zákona** za odvysielanie upútavky na program *Divoška Rosaura*, ktorá obsahovala scény násilia. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 07.06.2007.
- Rozhodnutím č. **RP/32/2008** bola účastníkovi konania uložená sankcia - **pokuta vo výške 100 000,- Sk** za odvysielanie upútavky na program *S.W.A.T.: Jednotka rýchleho nasadenia, Môj sused zabíjak 2*, ktorá obsahovala scény znázorňujúce používanie strelných zbraní. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 20. 10. 2009.
- Rozhodnutím č. **RP/87/2011** bola účastníkovi konania uložená sankcia - **pokuta vo výške 3 320,- Eur** za odvysielanie upútavky na program *CRANK: Zastaň a zomrieš!* a na program *Črepiny**, ktoré obsahovali scény znázorňujúce pohlavný styk. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 20.10.2011.
- Rozhodnutím č. **RP/9/2013** bola účastníkovi konania uložená sankcia - **pokuta vo výške 3 319,- Eur** za odvysielanie upútavky *Farmár hľadá ženu*, ktorá obsahovala výňatky z diela znázorňujúce scény násilia. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 4. 4. 2014.
- Rozhodnutím č. **RP/19/2019** bola účastníkovi konania uložená sankcia – **pokuta vo výške 6 638 €** v súvislosti s tým, že dňa 28.1.2018 o cca 14:36:44 hod. odvysielal v rámci televíznej programovej služby JOJ upútavku na program *Život je boj*, ktorá obsahovala výňatky z programu, na ktorý upútava, znázorňujúce scény násilia. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 23. 7. 2018.
- Rozhodnutím č. **RP/35/2019** bola účastníkovi konania uložená sankcia – **pokuta vo výške 8 000 €** v súvislosti s tým, že dňa 6. 4. 2019 o cca 18:45 hod. odvysielal v rámci televíznej programovej služby JOJ upútavku na program *Deadpool*, ktorá obsahovala výňatky z programu, na ktorý upútava, znázorňujúce scény násilia. Týmto rozhodnutím však bol sankcionovaný aj za porušenie povinnosti ustanovenej v § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.
- Rozhodnutím č. **RP/3/2020** bola účastníkovi konania uložená sankcia – **pokuta vo výške 16 000 €** v súvislosti s tým, že na televíznej programovej službe JOJ odvysielal dňa 8. 6. 2019 o cca 20:52 hod., 21:30 hod. a 21:51 hod. a taktiež dňa 9. 6. 2019 o cca 11:20 hod., 11:40 hod., 12:15 hod. a o 13:10 hod. upútavku na program *Zabíjací*, ktorá obsahovala výňatky z programu, znázorňujúce scény násilia. Týmto rozhodnutím však bol sankcionovaný aj za porušenie povinnosti ustanovenej v § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.

NEPRÁVOPLATNÉ V ČASE SPÁCHANIA SPRÁVNEHO DELIKTU

- Rozhodnutím č. **RP/24/2020** bola účastníkovi konania uložená sankcia – **pokuta vo výške 3 319 €** v súvislosti s tým, že na televíznej programovej službe JOJ PLUS odvysielal dňa 2. 10. 2019

o cca 14:29 hod. upútavku na program *Kuriér 2*, ktorá obsahovala výňatky z programu, znázorňujúce scény násilia.

- Rozhodnutím č. **RP/38/2020** bola účastníkovi konania uložená sankcia – **pokuta vo výške 3 319 €** v súvislosti s tým, že na televíznej programovej službe JOJ odvysielal dňa 13. 1. 2020 o cca 13:55:58 hod. upútavku na program *Vojak 4: Pohyblivý cieľ*, ktorá obsahovala výňatky z programu, znázorňujúce scény násilia.

* * *

Záver

Vzhľadom na všetky uvedené argumenty navrhujeme Rade, aby prijala uznesenie v zmysle vyššie uvedeného návrhu.

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu

dňa 8. 12. 2021

Správne konanie: 1182/SKO/2021
Predmet: § 31a ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z.
Účastník konania: C.E.N. s.r.o.
Správny orgán: Rada pre vysielanie a retransmisiu

Dátum: 26. 11. 2021

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g) a h) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa ustanovenia § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. rozhodla, že účastník správneho konania č. 1182/SKO/2021 C.E.N. s.r.o.

porušil

povinnosť ustanovenú v § 31a ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z.

tým,

že na programovej službe TA3 v programe *Správy* zo dňa 14. 5. 2021 odvysielaného o cca 9:00 hod. odvysielal príspevok *Hotel pripravený na reštart*, v rámci ktorého odvysielal informácie o Grand Hoteli Bellevue, cit.:

Reportér: „Grandhotel Bellevue v Starom Smokovci ľudia poznajú ako kongresový. V roku 2019 však prešiel rozsiahlou rekonštrukciou, po ktorej disponuje modernými wellness priestormi. Dnes jeho vlastníci hovoria – *Našťastie*.“ (zábery na budovu, vonkajšie prostredie a interiér Grandhotela BELLEVUE ****, čo je zrejmé z názvu hotela prítomného v záberoch; v zábere muž - neskôr označený ako Patrik Bretz, manažér hotela - listujúci vo fotoalbe v priestoroch lobby baru bez označenia hotela; zábery wellness priestorov – v jednom z nich vidno logo hotela;

Miroslav Warhol, riaditeľ hotela: „Vďaka investícii našich akcionárov sme nadobudli naozaj novú tvár a tým pádom aj nové rozpätia poskytovaných služieb, kde sa nám naozaj rozšíril sortiment.“ (v zábere hovoriaci – v pozadí za ním vidno priestor sauny bez označenia hotela)

Reportér: „Mimochodom rekonštrukcia hotela priniesla aj niekoľko architektonických zaujímavostí. (zábery wellness priestorov bez označenia hotela – v jednom z nich vidno saunu, pred ktorou sa vyjadroval riaditeľ hotela – pozri vyššie) Po odstránení sadrokartónu sa napríklad ukázala kamenná stena. Môžeme len hádať, prečo sa ju v minulosti rozhodli ukryť.“ (záber budovy zvonku a interiéru hotela bez označenia hotela)

Patrik Bretz, manažér hotela: „Predošlí majitelia to pravdepodobne zakryli kvôli vtedajším trendom.“ (v zábere hovoriaci na pozadí kamennej steny)

Reportér: „Hotelieri z Vysokých Tatier upozorňujú aj na fakt, že verejnosť vlani nemala presné informácie o tom, ako to v Tatrách z pohľadu naplnenosti miestnych kapacít vyzeralo. Často sa k nej dostávali informácie o preplnenosti našich veľhôr.“ (zábery wellness priestorov – bez označenia hotela)

Adrián Vološin, predseda Predstavenstva Grand Hotel BELLEVUE: „Je to dobrá príležitosť vyvrátiť ten minuloročný mýtus, že Tatry boli plné, preplnené, že nebolo kde zaparkovať, že nebolo kde sa ubytovať. Je to celé nepravda. Nieкто to šírili. Či to bolo náhoda alebo úmysel. Tatry v lete minulý rok neboli plné a bolo tu plno miesta.“ (v zábere hovoriaci na pozadí popísanom pri jeho prvom prehovore; záber na prázdnu terasu; záber na bližšie neidentifikovanú budovu s okolitým prostredím a autobus prechádzajúci popred ňu; zábery interiérov hotela bez označenia hotela)

Reportér: „Adrián Vološin tvrdí, že v súvislosti s riadením pandémie vládou má len jednu veľkú túžbu.“ (zábery wellness priestorov bez označenia hotela)

Adrián Vološin, predseda Predstavenstva Grand Hotel BELLEVUE: „Aby naša vláda sa správala toto leto rozumnejšie ako minulé. Aby kludne pustili ľudí do zahraničia. Nechcem, aby sa všetci ostali na Slovensku, až tolko miesta tu nie je, ale mali by urobiť jedno rozumné opatrenie, mali by niekedy okolo 15., 20. augusta zaviesť povinnú štátnu karanténu, aby sa nezliala vlna tých ľudí, čo sa vracajú zo zahraničia, s nástupom detí do školy a zároveň s ochladením.“ (zábery wellness priestorov a interiéru hotela bez označenia hotela sa striedajú so zábermi hovoriaceho na pozadí popísanom pri jeho prvom prehovore)

Reportér: „Jozef Slivenský TA3.“ (záber wellness priestorov bez označenia hotela)

ktoré naplnili definíciu skrytej mediálnej komerčnej komunikácie podľa § 31a ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. d) zákona č. 308/2000 Z. z. sankciu - **pokutu**, určenú podľa § 67 ods. 5 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. vo výške (od **3 319,- €** do **165 969,- €**), slovom .....euro.

Podľa § 64 ods. 5 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila.“

V zmysle § 67 ods. 16 zákona č. 308/2000 Z. z. je pokuta splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia a je potrebné ju uhradiť na účet: SK09 8180 0000 0070 0008 8921, BIC/SWIFT: SPSRSKBAXXX, VS***21, KS6548.

Úloha:

Kancelária Rady v zmysle § 4 ods. 4 a § 13 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia o uložení sankcie a doručí ho účastníkovi konania.

T: 8. 1. 2022

Z: PLO

Úloha č. 2:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 20. 12. 2021

Z: PgO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 1. 7. 2021 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi C.E.N. s.r.o. vo veci možného porušenia **§ 31a ods. 4** zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s tým, že v rámci programovej služby TA3 v programe *Správy* zo dňa 14. 5. 2021 odvysielaného o cca 9:00 hod. odvysielal príspevok *Hotel pripravený na reštart*, v rámci ktorého odvysielal informácie o Grand Hoteli Bellevue, ktoré mohli naplniť definíciu skrytej mediálnej komerčnej komunikácie podľa § 31a ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 22. 7. 2021, na základe čoho sa začalo správne konanie č. 1182/SKO/2021. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania boli aj záznam vysielania programu *Správy* odvysielaného dňa 14. 5. 2021 odvysielaného o cca 9:00 hod. na televíznej programovej službe TA3 a prepis/popis skutkového stavu.

Vyjadrenie účastníka konania bolo Rade doručené dňa 3. 8. 2021.

Subjektívna 6-mesačná lehota podľa § 64 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. na prijatie rozhodnutia o uložení sankcie začala plynúť dňa 1. 7. 2021 dňom prerokovania správy o kontrole dodržiavania povinností na zasadnutí Rady a uplynie dňa 1. 1. 2022. Ročná objektívna lehota začala plynúť dňa 14. 5. 2021 a uplynie dňa 14. 5. 2022.

* * *

Prepis/popis skutkového stavu

09:00:00 – záver zvukovo-obrazového predelu („reklama“)

09:00:04 – Správy

Prehľad udalostí: uvoľňovania protipandemických opatrení; koniec núdzového stavu a novela zákona o hospodárskej mobilizácii; útoky Izraelu na pásmo Gazy; pokles záujmu o pobyt v sociálnych zariadeniach

Príspevky: • Rokovanie NR SR; • Koaličný zdrap papiera;

09:06:48 – zvukovo-obrazový komunikát (zábery z dovolenkového správania ľudí a z dovolenkových destinácií – na takomto pozadí text: „Všetko o dovolenkách“:

09:07:00 - • VŠETKO O CESTOVANÍ - Hotel pripravený na reštart

Moderátorka: „*Tatranské hotely sú pripravené na reštart. Za sebou majú veľmi zložité mesiace. Pred sebou postupný nábeh na bežnú prevádzku.*“

Reportér: „*Udržať hotely nad vodou, to bol podľa ich prevádzkovateľov počas uplynulých mesiacov obrovský problém. Pomoc štátu bola na ich vkus pomalá. Informácie nepresné.*“ (zábery interiérov bližšie nešpecifikovaného hotela)

Adrián Vološin, predseda Predstavenstva Grand Hotel BELLEVUE: „*Ja takmer nemožné manažovať akýkoľvek projekt pri nulových tržbách pri tom, keď neviete, aké budú pravidlá, ako sa budú meniť a kedy sa to zlepší.*“ (v zábere hovoriaci, v pozadí vidno stenu s nástennými hodinami ukazujúcimi čas rôznych časových pásiem a koniec nápisu na stene „vue *****“)

Reportér: „*Grandhotel Bellevue v Starom Smokovci ľudia poznajú ako kongresový. V roku 2019 však prešiel rozsiahlou rekonštrukciou, po ktorej disponuje modernými wellness priestormi. Dnes jeho vlastníci hovoria – Našťastie.*“ (zábery na budovu, vonkajšie prostredie a interiér Grandhotela BELLEVUE ****, čo je zrejmé z názvu hotela prítomného v záberoch; v zábere muž - neskôr označený ako Patrik Bretz, manažér hotela - listujúci vo fotoalbeume v priestoroch lobby baru bez označenia hotela; zábery wellness priestorov – v jednom z nich vidno logo hotela;

Miroslav Warhol, riaditeľ hotela: „*Vďaka investícii našich akcionárov sme nadobudli naozaj novú tvár a tým pádom aj nové rozpätia poskytovaných služieb, kde sa nám naozaj rozšíril sortiment.*“ (v zábere hovoriaci – v pozadí za ním vidno priestor sauny bez označenia hotela)

Reportér: „*Mimochodom rekonštrukcia hotela priniesla aj niekoľko architektonických zaujímavostí. (zábery wellness priestorov bez označenia hotela – v jednom z nich vidno saunu, pred ktorou sa vyjadroval riaditeľ hotela – pozri vyššie) Po odstránení sadrokartónu sa napríklad ukázala kamenná stena. Môžeme len hádať, prečo sa ju v minulosti rozhodli ukryť.*“ (záber budovy zvonku a interiéru hotela bez označenia hotela)

Patrik Bretz, manažér hotela: „*Predošli majitelia to pravdepodobne zakryli kvôli vtedajším trendom.*“ (v zábere hovoriaci na pozadí kamennej steny)

Reportér: „*Hoteliéri z Vysokých Tatier upozorňujú aj na fakt, že verejnosť vlani nemala presné informácie o tom, ako to v Tatrách z pohľadu naplnenosti miestnych kapacít vyzeralo. Často sa k nej dostávali informácie o preplnenosti našich veľhôr.*“ (zábery wellness priestorov – bez označenia hotela)

Adrián Vološin, predseda Predstavenstva Grand Hotel BELLEVUE: „*Je to dobrá príležitosť vyvrátiť ten minuloročný mýtus, že Tatry boli plné, preplnené, že nebolo kde zaparkovať, že nebolo kde sa ubytovať. Je to celé nepravda. Nieкто to šírili. Či to bolo náhoda alebo úmysel. Tatry v lete minulý rok neboli plné a bolo tu plno miesta.*“ (v zábere hovoriaci na pozadí popísanom pri jeho prvom prehovore; záber na prázdnu terasu; záber na bližšie neidentifikovanú budovu s okolitým prostredím a autobus prechádzajúci popred ňu; zábery interiérov hotela bez označenia hotela)

Reportér: „*Adrián Vološin tvrdí, že v súvislosti s riadením pandémie vládou má len jednu veľkú túžbu.*“ (zábery wellness priestorov bez označenia hotela)

Adrián Vološin, predseda Predstavenstva Grand Hotel BELLEVUE: „*Aby naša vláda sa správala toto leto rozumnejšie ako minulé. Aby kludne pustili ľudí do zahraničia. Nechcem, aby sa všetci ostali na Slovensku, až toľko miesta tu nie je, ale mali by urobiť jedno rozumné opatrenie, mali by niekedy okolo 15., 20. augusta zaviesť povinnú štátnu karanténu, aby sa nezliala vlna tých ľudí, čo sa vracajú zo zahraničia, s nástupom detí do školy a zároveň s ochladením.*“ (zábery wellness priestorov a interiéru hotela bez označenia hotela sa striedajú so zábermi hovoriaceho na pozadí popísanom pri jeho prvom prehovore)

Reportér: „Jozef Slivenský TA3.“ (záber wellness priestorov bez označenia hotela)

• **VŠETKO O CESTOVANÍ** – Aktivita agentúry pre cestovný ruch (rozhovor s Václavom Mikom, riaditeľom agentúry Slovakia Travel o význame agentúry Slovakia Travel, ktorá je agentúrou pre podporu cestovného ruchu pri MD SR, o podpore domáceho cestovného ruchu) O. i. odznie:

Moderátorka: „S nastupujúcim teplejším počasím a zlepšujúcou sa epidemiologickou situáciou mnoho ľudí začína uvažovať nad letnou dovolenkou. Ak sa rozhodujete, či ju strávite v exotike alebo na Slovensku, v nasledujúcich minútach sa dozviete, prečo sa oplatí zvoliť si práve domáce prostredie. Mojm hostom v štúdiu je riaditeľ agentúry pre cestovný ruch Slovakia Travel pán Václav Mika. Prajem Vám pekný deň, vitajte (nezrozumiteľné) TA3.“

Václav Mika, riaditeľ agentúry Slovakia Travel: „Pekný deň želám, pekný deň.“

Moderátorka: „Tak máme určite tému, ktorá zaujíma pravdepodobne všetkých, lebo všetci už sú chvilu cestovať niekam na dovolenku, blížia sa letné mesiace. No a vy šéfuje agentúre Slovakia Travel, ktorá je vlastne agentúrou pre podporu cestovného ruchu pri ministerstve dopravy, ale zaujímavé je, že to je agentúra, ktorá je nová. Funguje de facto od 1. apríla, ale naozaj tak naostro len 14 dní od 1. mája. A my sme na Slovensku takúto agentúru kedysi mali, ale teraz dlho už, myslím nejakých 6, 7 rokov, sme jedinou krajinou boli, ktorá takúto agentúru pre podporu cestovného ruchu nemala. Ja sa teda pýtam, že prečo teda ona vzniká, či naozaj bola tak potrebná, lebo veď ten cestovný ruch je včlenený do ministerstva dopravy, čiže tam boli asi nejakí odborníci, ktorí sa tomuto venovali.“

Václav Mika, riaditeľ agentúry Slovakia Travel: „Tak najskôr k tomu, že tá anomália nie je v tom, že vzniká, ale to, že nebola alebo neexistovala. Ako ste už spomenuli, tak sme boli v podstate jedinou krajinou Európskej únie, ktorá nemala takúto agentúru na podporu produktov cestovného ruchu. Nakoniec je to aj v tom, že máme organizácie, ktoré sú na úrovni regiónov, to sú tie oblasti... OOCR, oblasť a krajské, ktoré vlastne sú piliere cestovného ruchu v tom regióne, ale tá strešná organizácia, ktorá má na jednej strane podporovať a hodnotiť efekty cestovného ruchu, tá nám absentuje. Nakoniec pre porovnanie žijeme v konkurenčnom prostredí, čo sa týka zahraničných turistov, našich turistov. Naši cestujú do zahraničia, zahraniční chceme, aby cestovali k nám. Tak tie naše zdrojové krajiny to sú naši susedia, Česi, Maďari, Poliaci, Rakúšania a Nemci, takéto agentúry majú s rozpočtovou stratégiou, jasnou koncepciou, ako postupovať, no a v tom prostredí proste musíme byť proste aktívni aj my. A naviac tá téma je zasadená presne do toho, o čom vlastne dnes hovoríme a sú tu aj tieto reportáže, a to je pandémia, dôsledky. Ja sa chcem vyhnúť sebavedomo a lacno daným sľubom, ako to bude všetko výborne fungovať, lebo situácia je naozaj zložitá a ťažká. Nie sme v nej samotní. Globálne je to globálny problém. Sú krajiny, ktoré majú tie ekonomické ukazovatele viac ako 10 % HDP cestovného ruchu, tí majú závažný problém, samozrejme. Rád by som takýto problém riešil aj ja, že máme takýto podiel cestovného ruchu, ale späť teda k téme. Je, je veľmi dôležité teraz v tomto čase nasadiť štruktúrovanú pomoc. Koncepcnú, štruktúrovanú, ktorá tak zjednodušené pohľad ... taký helikoptérový pohľad na to, ako to vyzerá – máme tu schému štátnej pomoci, prvá, druhá vlna. Teraz prichádza veľká schéma. Do toho je tu dotačná politika, ktorá smeruje k tým, k tým regiónom, teda k tým pilierom oblastným krajským organizáciám a potom tu má byť tá organizácia, ktorá zodpovedá za podporu, hodnotenie a nastavenie efektov cestovného ruchu. To znamená, ak by teda ten systém, štruktúrovaný fungoval, tak to je uzavretý cyklus, ktorý môže priniesť to, že sa vrátíme v nejakom čase dvoch, možno skôr troch rokov, verím, že dvoch do toho východzieho roku 2019, čo sa týka ekonomických parametrov.“

Moderátorka: „Áno, to je aj Vašou... áno, to je aj Vašou víziou alebo takým Vaším cieľom, že dostať cestovný ruch na tú úroveň z roku 2019.“

Václav Mika, riaditeľ agentúry Slovakia Travel: „Minimálne.“

Moderátorka: „Minimálne, ale aj vy tvrdíte, že to nebude len tak. Ono to bude asi naozaj veľmi ťažké a máte tam aj taký ale deadline, že v priebehu štyroch rokov by ste to chceli dosiahnuť. Čo chcete robiť. Konkrétne možno nejaké veci pre domáci cestovný ruch.“

Václav Mika, riaditeľ agentúry Slovakia Travel: „No 4 roky sú naozaj že taký šibeničný termín, ktorý sme si dali z pohľadu stratégie. Ja som väčší optimista. Ak bude fungovať systematická pomoc, teda tá schéma pomoci, pretože, koho budeme zachraňovať, keď tá schéma nebude fungovať, tak to môže byť skôr na... my sme robili také trajektérie odhadovania vývoja z pohľadu teda ukazovateľov... čo vlastne kto to ukazovatele? Máme tri základné ciele, prvé sú tie ekonomické. Tam je podiel na

HDP, konkurencieschopnosť, lebo sme v regióne, kde to jednoducho musíme... vystavení sme konkurencii. Zamestnanosť, to je silný ekonomický a nakoniec aj politický faktor a podpora regiónov. Ten je cestovný ruch je v regiónoch, ktoré samozrejme... pre niektoré regióny je to jeden z hlavných príjmov, ktoré majú. Potom je to cieľ, ktorý... vrátiť sa teda k tým ukazovateľom cestovného ruchu, ktoré... ktoré boli v roku 2019, ilustrujem len 2020 štatistiky. Prepád turistov zahraničných bol 66 %, domácich 40. To znamená, že naozaj vieme, aká je východzia situácia, v tomto roku to minimálne to v prvom kvartáli pokračovalo v týchto intenciách. A tretí cieľ, ten strategický, je dostať Slovensko na naozaj mapu udržateľného cestovného ruchu. Máme tu povzbudivý údaj, ktorý je pomerne čerstvý. Sme sa v ratingu 99 krajín umiestnili na šiestom mieste hodnotení udržateľného cestovného ruchu. Ten sustainable travel index. Takže ono to aj vďaka tomu, ako máme krásnu prírodu, podmienky na turizmus udržateľné. Nakoniec mal som taký brífing, s kolegami sme sa bavili, že teda, čo je ten náš produkt, že o čom sa budeme baviť a jedna kolegyňa z marketingu hovorí – ale náš produkt je naša krásna krajina. Takže máme výborný produkt, s ktorým môžeme pracovať. Keď sa pýtame, že čo sú... čo sú témy, ktoré bude riešiť Slovakia Travel, aby som bol konkrétnejší a možno to aj divákov zaujíma, v prvom rade sú to analýzy, dáta. My musíme vedieť, akí turisti sú náš zdrojový trh, prečo sem prídu, čo im ponúkame. To znamená mapovacie štúdie, analýzy, z toho samozrejme dáta, ktoré vyúsťia do konkrétnych, teda akčných plánov. Čo budeme robiť? Také tie štyri základné oblasti. Prvá je to, že ten marketing sa odohráva v tej úrovni, teda be to be, be to see, konferencie, expozície, čaká nás expo, máme tam tiež ambíciu sa zúčastniť, hhh, press tripy, proste to sú tie veci, kde je ten priamy marketing. Potom sú to samozrejme tie klasické mediálne kampane doma, v zahraničí, v klasických médiách. Potom je to digitálny marketing. Obrovská výzva. Som presvedčený o tom, že do možno troch, piatich rokov bude to mobilné zariadenie, ktoré každý máme pri sebe, ako základné zariadenie cestovného ruchu. Tam dostanete všetky informácie, tam dostanete navigáciu, kam ísť, ako ísť. Akú máte ponuku, bude to adresné a osobné. A nakoniec je to podpora eventov na Slovensku. Či športových, veľkých podujatí a tak. Verím, že budú, že prídu a že budeme toho súčasťou.“

Moderátorka: „Áno, to sú vízie, ktoré... ktoré...“

Václav Mika, riaditeľ agentúry Slovakia Travel: „Bolo to troška rýchle, ale chcel som taký... taký rýchly prehľad.“

Moderátorka: „...ale sú to vízie, ktoré sú veľmi dôležité pre to, aby sa vôbec niečo mohlo začať robiť. Vráťme sa ale k tomuto letu, lebo to ľudí určite najviac zaujíma. Vy teda podporujete dovolenku najmä u nás, domácu dovolenku, aby ľudia zostávali na Slovensku. Myslíte si... a to je inak aj divácka otázka, diváci sa pýtajú, že či si myslíte, že ľudia na Slovensku budú mať záujem práve o tú dovolenku vo svojej domovskej krajine.“

Václav Mika, riaditeľ agentúry Slovakia Travel: „Vráťme sa k tomu, že v akej sme dnes situácii, že vlastne pred mesiacom, keby ste sa ma opýtali, že aký mám produkt, či mám produkt letnú turistickú sezónu, poviem, že ešte neviem. Verím tomu, že máme sezónu a že bude otvorená. Ak je našou takou akčnou úlohou niečo povedať Slovákom, že nakoniec minulý rok je referenčný v tom, že Slováci objavili zase Slovensko ako finálnu destináciu a na tom môžeme stavať. To znamená, že podpora toho, že je to najbezpečnejšie, je to dostupné geograficky, ale aj teda spoločensky. Žiadna jazyková bariéra. Nie sú tu samozrejme prekážky v tom, že na cestu do zahraničia potrebujete a máte stále prekážky ako ísť a potom je to aj niečo, v čo verím, že ľudia sa opäť môžu spájať, môžu sa stretávať rodiny, proste to, čo nám takmer rok chýbalo.“

Moderátorka: „Áno aj pravdou je, že ľudia často majú to tak, že poznajú zahraničie, ale nepoznajú tie krásne miesta u nás. Ale pýta sa ďalší divák. Bude dovolenka na Slovensku podporovaná a propagovaná?“

Václav Mika, riaditeľ agentúry Slovakia Travel: „Áno, samozrejme. Tá východzia situácia je dobrá v tom, že my už máme pripravené samozrejme nejakú komunikačnú stratégiu. V čase, keď už vieme, že sezóna bude, že teda máme produkt, do toho ideme. Myslím si, že v krátkom čase diváci uvidia, že čo je prvý výsledok našej práce. Úprimne povedané, v tejto sezóne letnej nebudeme sa fokusovať na zahraničie, i keby to bolo veľmi vhodné, lebo poviem, uvediem príklad – napriek tomu, že sezóna rakúska bola pre nás zatvorená, nie len pre nás, videli sme rakúsku reklamu Österreich Werbung, našej partnerskej organizácie u nás, ale hovorím si, že ale nemajú produkt, veď Rakúsko je zatvorené, udržujú si proste to inventuri, teda tú prítomnosť na tom trhu, aby teda ako nezanikla tá rezonancia toho, teda že... že existujú na trhu a že sú pre Slovákov atraktívni. Toto musíme dosiahnuť cielene aj my na tých našich zdrojových trhoch.“

Moderátorka: „Vy chcete ale napríklad rozvíjať a podporovať cestovný ruch v tých menej rozvinutých regiónoch. Máte už aj vyhlíadané nejaké, ktoré majú naozaj potenciál a nik ho ešte neobjavil?“

Václav Mika, riaditeľ agentúry Slovakia Travel: „Ani to nie je naša nejaká veľká objavná práca alebo stratégia, pretože práve tie oblastné organizácie to sú naše, naši prirodzení partneri. Oni zastupujú tých poskytovateľov, prevádzkovateľov. Oni sú priamo pri tom výkone. Sú tam, je tam samospráva a sú tam tí prevádzkovatelia a samozrejme, že keď poviem, že čo je náš absolútne základný partnerský vzťah, to sú oni. Dostávajú od nás podporu dotačnou politikou, od nás dostanú podporu priamo teda tým mechanizmom podpory aktivít, podpory komunikácie, podpory samozrejme toho, čo... čo je to je creme de la creme u nich.“

Moderátorka: „Niektorí podnikatelia z cestovného ruchu hovoria napríklad ale to, že áno, teda štát podporuje nejakými mechanizmami cestovný ruch počas tohto obdobia pandémie, vidia aj to, že rámci nejakej propagačnej kampane štát motivuje ľudí, aby na Slovensku zostali, ale zároveň tvrdia, že to zďaleka nestačí, že treba v tejto práci ďalej kontinuálne pokračovať, tak aby sme ich možno nejakým spôsobom upokojili alebo povedali im... odpovedali na otázky, na ktoré sa pýtajú. Čo budeme možno po tom lete robiť pre prevádzkovateľov v cestovnom ruchu?“

Václav Mika, riaditeľ agentúry Slovakia Travel: „Ja som zámerne na úvod povedal, že sa vyhnem tým seabedomo dávaným sľubom od stola, lebo naozaj v prvom rade je tá funkčná štruktúra štátnej pomoci, tá je našťastie nastavená, že prešla vládou. Môžu byť otázky, že trvalo to dlho, že je nedostatočná, ale našťastie je schválená Európskou úniou, našťastie je nastavená tak, že v nejakom časovom horizonte sa k všetkým tým, čo pomoc potrebujú, pomoc dostane. To je prvý predpoklad. Dotačná politika je a schéma dotačnej politiky je nastavená, pôjde k tým oblastným organizáciám a verím, že my pripravíme teda už kampaň takým spôsobom, že... že zimná turistická sezóna nebude len pre Slovákov, ale aj pre zahraničných turistov. To je naša ambícia číslo jeden.“

Moderátorka: „Ja sa vrátim ešte k tej pomoci, o ktorej ste hovorili. Štát napumpoval do cestovného ruchu približne 220 miliónov eur doteraz. Myslíte si, že je to dosť, lebo podnikatelia nie sú až tak veľmi spokojní.“

Václav Mika, riaditeľ agentúry Slovakia Travel: „Hovorme o realite, aká je realita. Realita je, ako ste spomínali prvá a druhá schéma pomoci. Ešte tu máme veľkú pomoc, to sú tí veľkí prevádzkovatelia, ktorí sú nad 200-tisíc. Verím, že tá bude funkčná tiež. Takže, inak povedané, ja som sa, alebo náš tím sa dosť dobre pozeral na to, ako to riešia iné krajiny. Nie sme v nejakom unikátnom systéme, berme si príklady od lepších, best practice. Každá krajina má nejakú schému, v mnohom sú podobné, v mnohom sa odlišujú, niekedy tie schémy sú krkolomnejšie ako u nás, je tam viac peňazí, ale treba k tomu audit, také sú tam prekážky ktoré tých podnikateľov možno časovo veľa zdržia viac ako u nás. Mnohí hovoria, že naša schéma je veľmi jednoduchá, že... že sa k tomu mnohí ľahko dostanú. Našťastie, že to... že... že môže byť takáto jednoduchá, že nemá... nie je tam toľko administratívnych prekážok, takže je to veľká polemika, podstatné je, že tam tie peniaze sú a že tá schéma je schválená. A nie je jednoduché ju presadiť v Európskej únii, aby bola schválená, takže... že verím úprimne, že to bude predpoklad na to, že potom budem mať čo robiť v tej našej oblasti, ktorá je podpora cestovného ruchu.“

Moderátorka: „Ja by som sa rada aspoň krátko ešte dotkla jednej veci a to je prihraničná spolupráca v rámci cestovného ruchu, lebo aj o tom odborníci hovoria, že to by mohla byť cesta. Tak či s tým súhlasíte, že by sme... lebo hovoríte, že tá jarná lyžovačka už by mohla byť nielen pre Slovákov...“

Václav Mika, riaditeľ agentúry Slovakia Travel: „Možno aj zimná.“

Moderátorka: „... ale aj... alebo aj zimná aj pre tých zahraničných turistov. Možno z tých okolitých krajín. Takže prihraničná spolupráca. Máte tam nejaké plány, ako by ste rozbehli?“

Václav Mika, riaditeľ agentúry Slovakia Travel: „Úprimne je to pre aj proti. My sme súčasťou V4 cestovného ruchu, mali sme nedávno, možno sú to 3 týždne, videokonferenciu, takže som spoznal aspoň takto spôsobom mojich kolegov partnerských organizácií v Čechách, Maďarsku, Poľsku. Máme spoločný, dokonca marketingový budget alebo marketingové spoločné prostriedky nám odsúhlasili, máme spoločné aktivity, ale treba si povedať, že sú to naši najväčší konkurenti. Maďarsko stojí na našich turistoch, má tu veľkú kampaň, Česko stojí na našich turistoch, dokonca premiér Babiš sa do toho zapojil, to znamená, že je... je to presne, že sme partneri ale zároveň konkurenti a každý si ten svoj priestor chce ustrážiť, preto je veľmi dôležité, aby sme my aj dobre poznali, aké sú akčné plány tých našich partnerov a konkurentov a vedeli si našich turistov udržať tu a získať si turistov z tých

našich partnerských krajín. Ale áno toto má svoje vlastné... toto má svoje vlastné plány a stratégie, táto spolupráca, ale musí ísť aj vlastnou cestou, ktorá je úplne autentická.“

Moderátorka: „Hovorí Václav Mika, riaditeľ agentúry pre cestovný ruch Slovakia Travel. Ďakujem za rozhovor a prajem ešte pekný deň.“

Václav Mika, riaditeľ agentúry Slovakia Travel: „Ďakujem krásne, pekný deň a dovolenka na Slovensku je naozaj dobrý nápad.“

- zvukovo-obrazový predel TA3

09:23:15 - Počasie

09:24:10 – vlastná propagácia – Za oponou

09:24:22 - propagácia – Chronicare

- zvukovo-obrazový predel („Reklama“)

- reklamný blok (09:25:33 - 09:28:12)

- zvukovo-obrazový predel („Reklama“)

09:28:21 – program Šport

09:29:59 – koniec záznamu

* * *

Podľa § 31a ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Skrytá mediálna komerčná komunikácia je zvuková, obrazová alebo zvukovo-obrazová informácia, ktorá priamo alebo nepriamo propaguje tovar, služby, ochrannú známku, obchodné meno alebo aktivity fyzickej osoby alebo právnickej osoby vykonávajúcej hospodársku činnosť, ak vysielateľ alebo poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie túto informáciu v rámci programu zámerne využíva na propagačné účely a mohla by vzhľadom na svoju povahu uviesť verejnosť do omylu o podstate tejto informácie. Táto informácia sa považuje za zámernú najmä vtedy, ak sa uskutočňuje za odplatu alebo za inú protihodnotu.“

Podľa § 31a ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Skrytá mediálna komerčná komunikácia je zakázaná.“

* * *

Predmetné správne konanie bolo začaté z dôvodu, že účastník konania v rámci programovej služby TA3 v programe Správy zo dňa 14. 5. 2021 odvysielaného o cca 9:00 hod. odvysielal príspevok *Hotel pripravený na reštart*, v rámci ktorého odvysielal informácie o Grand Hoteli Bellevue, ktoré mohli naplniť definíciu skrytej mediálnej komerčnej komunikácie podľa § 31a ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.

Účastník konania vo svojom vyjadrení uviedol, cit.: „V zmysle definície skrytej mediálnej komerčnej komunikácie obsiahnutej v § 31a ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. pôjde o skrytú mediálnu komerčnú komunikáciu v prípadoch, ak budú súčasne naplnené všetky nasledovné pojmové znaky skrytej mediálnej komerčnej komunikácie:

- informácia priamo alebo nepriamo propaguje tovar, služby, ochrannú známku, obchodné meno alebo aktivity fyzickej alebo právnickej osoby vykonávajúcej hospodársku činnosť;
- vysielateľ túto informáciu v rámci programu zámerne využíva na propagačné účely a
- informácia by vzhľadom na svoju povahu mohla uviesť verejnosť do omylu o podstate tejto informácie.

Vysielateľ zastáva názor, že nebol naplnený ani jeden z pojmových znakov skrytej mediálnej komerčnej komunikácie v programe Správy vysielanom televíznou programovou službou TA3 dňa 14.05.2021 o cca 9:00 hod.

Sporná reportáž informovala divákov o pripravenosti hotelov na reštart v súvislosti s uvoľňovaním pandemických opatrení po „dlhých mesiacoch“. Výber témy o znovuotvorení hotelov nebol samoučelný, ale reagoval na aktuálne dianie uvoľňovania opatrení, čo potvrdzujú i reportáže odvysielané na túto tému v rovnakom programe Správy dňa 14.05.2021 o 09:00 hod. Z pohľadu verejnosti sú Vysoké Tatry vnímané ako najznámejšia tuzemská dovolenková destinácia, preto sa reportáž prirodzene zamerala na reštart hotelov práve v lokalite Vysokých Tatier. Reportáž na úvod

obsahovala komentár týkajúci sa všeobecného názoru prevádzkovateľov hotelov na pomoc štátu počas lockdownu, ktorú považujú prevádzkovatelia za pomalú a informácie za nepresné. K uvedeným všeobecným informáciám, ktoré odznali v úvode reportáže, sa následne vyjadrovali osoby reprezentujúce konkrétny hotel, a to Grand Hotel Bellevue v Starom Smokovci. Rovnako v závere reportáže sú prezentované všeobecné informácie a názory prevádzkovateľov hotelov k správam o naplnenosti Vysokých Tatier v minulých obdobiach pred vypuknutím pandémie. V žiadnej z vyššie uvedených častí reportáže sa žiadny konkrétny hotel nespomína, a preto v týchto častiach reportáže nie sú žiadne prvky komerčnej mediálnej komunikácie.

Približne v čase od 09:07 do 09:08 hod. odznalo v reportáži niekoľko skutkových tvrdení týkajúcich sa Grand Hotelu Bellevue (najmä informácie o rekonštrukcii vykonanej v roku 2019) a bolo odvysielaných niekoľko záberov na recepciu hotela s názvom hotela a na budovu hotela. Presný prepis vysielania je obsiahnutý v prílohe oznámenia Rady o začatí správneho konania. Podľa názoru Rady práve táto časť reportáže môže obsahovať prvky skrytej mediálnej komerčnej komunikácie. S týmto názorom vysielateľ nesúhlasí a uvádza, že reportáž (resp. obsah reportáže) žiadnym spôsobom priamo ani nepriamo nepropaguje Grand Hotel Bellevue. V reportáži žiadnym spôsobom neboli spomenuté žiadne služby poskytované v tomto ubytovacom zariadení, nebola žiadnym spôsobom hodnotená kvalita služieb a ani ich dostupnosť, alebo cena. Zmyslom reportáže bolo upriamiť pozornosť diváka na znovuotváranie všetkých hotelov a obsah reportáže tomuto zmyslu aj zodpovedal, bez akýchkoľvek komerčných prvkov, ktoré by mali propagačný charakter. Prvý z vyššie uvedených pojmových znakov skrytej mediálnej komerčnej komunikácie teda nebol naplnený.

Nebol naplnený ani druhý pojmový znak, nakoľko nedošlo k zámernému využívaniu informácie v reportáži na propagačné účely. Ako už bolo uvedené vyššie, účelom reportáže nebola propagácia žiadneho hotela, ale informácia o znovuotvorení všetkých hotelov, v súvislosti s uvoľňovaním opatrení. Aby reportáž o tejto téme mala pre diváka vypovedaciu hodnotu, vyjadrili sa v rámci reportáže osoby, ktoré sú prevádzkovaním hotela vo Vysokých Tatrách priamo dotknuté, čo vysielateľ považuje za legitímny postup. V tejto súvislosti vysielateľ dodáva, že s prevádzkovateľom hotela ani so žiadnym iným subjektom neuzavrel žiadnu písomnú ani ústnu dohodu o propagácii Grand Hotelu Bellevue, a to za akúkoľvek protihodnotu, alebo bezodplatne.

Nedošlo ani k naplneniu tretieho pojmového znaku skrytej mediálnej komerčnej komunikácie, keďže žiadna informácia, ktorá bola v reportáži odvysielaná, nemohla viesť verejnosť v ničom do omylu. Na základe reportáže nemohol divák dospieť k žiadnemu mylnému záveru týkajúcemu sa uvoľňovania pandemických opatrení, ale ani k mylnému záveru týkajúcemu sa tatranských hotelov.

V súlade s vyššie citovanými ustanoveniami zákona č. 308/2000 Z. z. sa pod skrytou reklamou rozumie platená reklama, ktorá je spracovaná do podoby novinárskej správy, rozhovoru alebo reportáže. Odplatosť môže byť realizovaná vyplatením tzv. inzertného honorára, alebo aj iným spôsobom. V posudzovanom prípade však vysielateľ zámerne žiadnu platenú reklamu týkajúcu sa Grand Hotelu Bellevue neodvysielal, a s prevádzkovateľom hotela (ani iným subjektom) žiadnu dohodu s takýmto obsahom neuzavrel.

Vysielateľ zastáva názor, že ani bezodplatnosť vysielania reportáže s posudzovaným obsahom sama o sebe neznamena, že nie je skrytou reklamou, ak z jej obsahu alebo spôsobu spracovania vyplýva použitie reklamných postupov (napr. nadnesených formulácií, nadbytočné uvádzanie jedného výrobcu, nadbytočné uvádzanie obchodných údajov určitého výrobcu a pod.). Informovanie len o jednom subjekte je v poriadku, ak informácia obsiahnutá v reportáži neprekračuje mieru nevyhnutnej spravodajskej povinnosti a určitá výhoda je len vedľajším dôsledkom. Za takýto prípad považuje vysielateľ i reportáž vysielanú v programe Správa, ktorá je posudzovaná v rámci tohto konania. Miera nevyhnutnej spravodajskej povinnosti vysielateľa nebola v reportáži prekročená a informácie predstaviteľov Grand Hotelu Bellevue ako aj informácie o tomto zariadení len dokresľovali stav a situáciu v hoteliérstve na Slovensku počas pandémie. Vysielateľ však žiadnym spôsobom nadbytočne, necitlivo a propagačne neprezentoval Grand Hotel Bellevue alebo ním poskytované služby a nezdôrazňoval žiadne osobitné vlastnosti tohto zariadenia, ktorým by ho chcel od ostatných hotelov odlišiť, alebo ho vyzdvihnúť. Z informácií, ktoré odznali o Grand Hotelu Bellevue v reportáži nemohol žiadny divák nadobudnúť dojem, že ide o hotel čímkoľvek výnimočný a už vôbec nie lepší, ako

konkurenčné zariadenia. Reportáž tento hotel nepropagovala a nenavádzala na využitie jeho služieb, čím zákonite nesplňala pojmové znaky reklamy, a teda nemohlo ani ísť o skrytú komerčnú komunikáciu. Samotné zobrazenie budovy hotela a recepcie hotela neprekračuje prirodzenú mieru spravodajskej informácie a obsah reportáže spadá do rámca nevyhnutej spravodajskej povinnosti, ktorej cieľom je zabezpečiť aktuálnosť, pútavosť a pravdivosť poskytnutej informácie.“

Definíciu skrytej mediálnej komerčnej komunikácie uvedenú v § 31a ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. je možné rozložiť na päť prvkov:

- a) zvuková, obrazová alebo zvukovo-obrazová informácia,
- b) priamo alebo nepriamo propaguje tovar, služby, ochrannú známku, obchodné meno alebo aktivitu fyzickej osoby alebo právnickej osoby vykonávajúcej hospodársku činnosť,
- c) je uvedená v rámci programu,
- d) vysielateľ alebo poskytovateľ AVMS ju zámerne využíva na propagačné účely,
- e) mohla by vzhľadom na svoju povahu viesť verejnosť do omylu o podstate tejto informácie.

a)

V danom prípade jednoznačne došlo k odvysielaniu zvukovo-obrazovej informácie. Počas príspevku boli viackrát odvysielané zábery na budovu, vonkajšie prostredie a interiér Grand Hotelu Bellevue, ako aj zábery wellness priestorov hotela, pričom názov hotela je v niektorých prípadoch na záberoch jasne viditeľný. Zábery na hotel, jeho interiér, príp. okolie boli prítomné prakticky počas celého trvania príspevku, a to aj počas prehovorov jednotlivých respondentov.

V príspevku ďalej okrem iného odznelo:

Reportér: „Grandhotel Bellevue v Starom Smokovci ľudia poznajú ako kongresový. V roku 2019 však prešiel rozsiahlou rekonštrukciou, po ktorej disponuje modernými wellness priestormi. Dnes jeho vlastníci hovoria – Našťastie.“ (zábery na budovu, vonkajšie prostredie a interiér Grandhotela BELLEVUE ****, čo je zrejme z názvu hotela prítomného v záberoch; v zábere muž - neskôr označený ako Patrik Bretz, manažér hotela - listujúci vo fotoalbeume v priestoroch lobby baru bez označenia hotela; zábery wellness priestorov – v jednom z nich vidno logo hotela;

Miroslav Warhol, riaditeľ hotela: „Vďaka investícii našich akcionárov sme nadobudli naozaj novú tvár a tým pádom aj nové rozpätia poskytovaných služieb, kde sa nám naozaj rozšíril sortiment.“ (v zábere hovoriaci – v pozadí za ním vidno priestor sauny bez označenia hotela)

Reportér: „Mimochodom rekonštrukcia hotela priniesla aj niekoľko architektonických zaujímavostí. (zábery wellness priestorov bez označenia hotela – v jednom z nich vidno saunu, pred ktorou sa vyjadroval riaditeľ hotela – pozri vyššie) Po odstránení sadrokartónu sa napríklad ukázala kamenná stena. Môžeme len hádať, prečo sa ju v minulosti rozhodli ukryť.“ (záber budovy zvonku a interiéru hotela bez označenia hotela)

Patrik Bretz, manažér hotela: „Predošlí majitelia to pravdepodobne zakryli kvôli vtedajším trendom.“ (v zábere hovoriaci na pozadí kamennej steny)

Ako je zrejme z vyššie uvedeného, v rámci príspevku sa vyjadrovali reportér príspevku, riaditeľ a manažér hotela o samotnom hoteli, ako aj o jeho nedávnej rekonštrukcii. V príspevku odznel celý názov hotela, ako aj obec, v ktorej sa nachádza. Hotel bol teda jednoznačne identifikovateľný a odlišiteľný od iných ubytovacích zariadení, ktoré sa na Slovensku, resp. aj v samotnom Starom Smokovci nachádzajú. Divák tak dostal všetky podstatné informácie o tom, o aký hotel ide a kde sa nachádza. Je teda zrejme, že došlo k odvysielaniu zvukovo-obrazových informácií o Grand Hotelu Bellevue.

b)

Grand Hotel Bellevue podľa údajov na webovej stránke <https://www.hotelbellevue.sk/kontakt/> prevádzkuje spoločnosť GRAND HOTEL BELLEVUE, a.s. Jedná sa teda jednoznačne o aktivitu právnickej osoby vykonávajúcej hospodársku činnosť.

V rámci príspevku boli odvysielané viaceré zábery na interiér, ako aj exteriér hotela, vrátane záberov obsahujúcich interiéry izieb. Okrem toho obsahoval neskôr aj zábery na wellness priestory hotela,

napr. bazény, prebiehajúcu masáž, sauny, vírivky. Tieto zábery boli až na výnimky, kedy boli zobrazení respondenti, vysielané počas celého trvania príspevku, pričom boli často vysielané aj počas prehovorov respondentov.

Okrem toho odznali informácie o tom, že ide pôvodne o kongresový hotel, ktorý však v roku 2019 prešiel rekonštrukciou a disponuje modernými wellness priestormi. Vďaka tomu teraz môžu poskytovať viac služieb ako doteraz. Spomenutá bola aj kuriozita, ktorá sa zistila pri rekonštrukcii a tou je kamenná stena, ktorá bola skrytá pod sadrokartónom, pričom teraz je už stena odkrytá. V rámci prehovorov jednotlivých respondentov teda odznali viaceré pozitívne zmienky na hotel a jeho služby. V spojení so zábermi na wellness priestory a jednotlivé poskytované služby wellness tak odvysielané informácie pôsobili propagačne na Grand Hotel Bellevue. Hotel síce nebol propagovaný priamo, ale aj takáto nepriama propagácia je pojmovým znakom skrytej mediálnej komerčnej komunikácie.

Skutočnosť, že neodznali hodnotiace komentáre na kvalitu služieb, ich dostupnosť alebo cenu, neznamena, že odvysielanými informáciami nedochádza k propagácii hotela. V rámci príspevku videli diváci zábery z izieb, terasy, ako aj wellness priestorov. Práve to je podstatou nepriamej propagácie. Okrem toho treba uviesť, že odznali aj hodnotiace informácie, napr. že hotel obsahuje po rekonštrukcii moderné wellness priestory, čiže dochádza k hodnoteniu úrovne hotela.

Na základe uvedených skutočností sme toho názoru, že toto kritérium skrytej mediálnej komerčnej komunikácie bolo jednoznačne naplnené.

c)

Uvedená informácia bola uvedená v rámci programu *Správy*. Z toho dôvodu považujeme aj túto podmienku za splnenú.

d)

Aby išlo o skrytú mediálnu komerčnú komunikáciu, musí byť propagačná informácia vysielateľom zámerne využívaná na propagačné účely. Podľa druhej vety predmetného ustanovenia sa informácia považuje za zámernú najmä vtedy, ak sa uskutočňuje za odplatu alebo za inú protihodnotu. Nejedná sa však o jedinou možnosť, kedy je propagačná informácia použitá zámerne. Rada za zámerné považuje najmä uvedenie propagačnej informácie v programe, ktorý je redakčne zostavovaný dopredu a vysielateľ tak musel mať dopredu vedomosť o jeho obsahu. Tento záver potvrdil viackrát aj NS SR, ktorý napríklad v rozsudku zo dňa 12. 3. 2013, sp. zn. 3SŽ/18/2012, uviedol: „*Program Televízne noviny je zostavovaný vopred, navrhovateľka zostavuje skladbu odvysielaných príspevkov, a teda ju aj ovplyvňuje, čo je jeden z možných spôsobov zámernosti využívania takejto obrazovej informácie na reklamný účel. Zámer vysielateľa ako pojmový znak predmetnej normy sa neviaže k získavaniu odplaty, ale k následku, ktorý odvysielaním spôsobí. Keď spracovanie programu a v ňom použité výrazové prostriedky smerujú k propagácii, nemožno hovoriť, že ide o náhodné mimovoľné účinky, o ktorých vysielateľ zodpovedajúci za obsah nevedel alebo nemohol vedieť. Prijatie odplaty za odvysielanie takejto informácie môže byť len jeden z možných dôkazných prostriedkov preukazujúcich zámer, neprijatie odplaty však nie je dôkazom opaku.*“

Európska komisia odporúča vo svojej Interpretáčnej správe o niektorých aspektoch ustanovení o televíznej reklame v STBH na preukázanie zámernosti kritérium „neprimeranej dôležitosti“ („undue prominence“). Táto neprimeranosť môže vyplývať z opakovanej prítomnosti konkrétnej značky, tovaru alebo služby v programe alebo z toho, ako sú v programe prezentované a zobrazované. V tejto súvislosti je potrebné prihliadnuť aj na obsah programu, v ktorom sa objavia. Európska Komisia ako príklad skrytej mediálnej komerčnej komunikácie uvádza, že keď je určitý tovar nápadne zobrazovaný a takéto zobrazenie nie je odôvodnené dramaturgickým spracovaním programu, ide o výrazný

indikátor vplyvu na obsah programu z komerčných dôvodov a verejnosť týmto konaním môže byť uvádzaná do omylu o podstate takejto prezentácie.¹

NS SR k propagačnému účelu vo svojom rozsudku z 29. 10. 2012, sp. zn. 5Sžo/1/2012, uviedol: „*Podstata skrytej mediálnej komerčnej komunikácie spočíva v odvysielaní v rámci programu informácií, ktoré majú propagačný účel, tzn. že adresátovi sa skryto odporúča napr. poskytnutie služby, propaguje sa obchodné meno alebo aktivity spoločnosti, teda ide o prezentáciu majúcu za cieľ komerčne pôsobiť na divákov.*“

V prípade programu *Správy* sa jedná o program, ktorý je redakčne zostavovaný dopredu, pričom samotný vysielateľ určuje, aké vyjadrenia a v akom poradí do príspevku zaradí. Hoci účastník konania uvádza, že účelom reportáže bola informácia o znovuotvorení všetkých hotelov, príspevok týmto dojmom nepôsobil. Naopak, prezentovaný bol iba jeden hotel, pričom informácie o tomto hoteli sa vymykali z bežného všeobecného informovania o aktuálnej situácii v súvislosti s prevádzkovaním ubytovacích zariadení. Po úvodnom zahlásení nasledovali propagačné informácie týkajúce sa tohto hotela a na záver želanie predsedu predstavenstva Grand Hotel Bellevue. Treba tiež uviesť, že aj samotný názov príspevku bol *Hotel pripravený na reštart*, z čoho je tiež zrejmé, že sa zameriaval iba na jeden hotel a nie viacero, ako tvrdí účastník konania.

Skutočnosť, že nebola uzavretá žiadna zmluva s Grand Hotelom Bellevue, neznamena, že nedochádza k naplneniu podmienok skrytej mediálnej komerčnej komunikácie, pretože zámernosť využívania informácií na propagačné účely nie je možná iba v prípade odplaty alebo inej podobnej protihodnoty, ale aj keď k žiadnej odplate nedošlo.

Vzhľadom na vyššie uvedené považujeme aj toto kritérium za naplnené.

e)

Poslednou podmienkou na to, aby propagačná informácia mohla byť klasifikovaná ako skrytá mediálna komerčná komunikácia, je možnosť uvedenia verejnosti do omylu o podstate tejto informácie, a to vzhľadom na jej povahu. Pri skrytej mediálnej komerčnej komunikácii je možnosť uvedenia diváka, resp. poslucháča do omylu obsiahnutá v samotnej podstate informácie využívanej na propagačný účel. Je to dané tým, že táto informácia sa vyskytne v rámci programu, o ktorom divák, resp. poslucháč nemôže vedieť, že sa v ňom takéto informácie budú nachádzať.

V predmetnom konaní ide o príspevok *Hotel pripravený na reštart*, ktorý bol odvysielaný v rámci programu *Správy*, ktorý je programom spravodajským. Divák pri takomto type programu očakáva výhradne spravodajské informácie. Hoci informácie uvedené vyššie súviseli s predmetom príspevku, ich propagačný charakter výrazne prevažoval nad informáciami spravodajského charakteru. Divák teda nemohol dôvodne očakávať, že v predmetnom príspevku budú prezentované informácie priamo propagujúce Grand Hotel Bellevue.

Odvysielaním týchto informácií tak mohlo dôjsť k uvedeniu diváka do omylu o podstate týchto informácií.

Je možné súhlasiť s účastníkom konania, že príspevok obsahoval aj všeobecné názory prevádzkovateľov hotelov na pomoc štátu pri lockdowne, a to na úvod a na záver príspevku, ale aj tieto boli prezentované iba predstaviteľom Grand Hotelu Bellevue. Hoci príspevok bol na úvod uvedený, že sa venuje situácii v hoteloch v Tatrách, v celom príspevku bol spomínaný iba jeden konkrétny hotel, pričom aj počas všeobecných informácií boli vysielané zábery na interiér a exteriér hotela a najmä na jeho časť wellness. V danom prípade teda nie je možné hovoriť o bežnom zobrazení hotela na účely informovania.

---

¹ Commission interpretative communication on certain aspects of the provisions on televised advertising in the „Television without frontiers“ Directive (2004/C 102/02), ods. 33 a 34.

Na základe uvedeného sa domnievame, že došlo k naplneniu všetkých prvkov skrytej mediálnej komerčnej komunikácie podľa § 31a ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. a účastník konania teda porušil povinnosť ustanovenú v § 31a ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z.

* * *

U právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie (objektívna zodpovednosť za správny delikt). Táto zásada platí aj v prípade zákona č. 308/2000 Z. z., ako aj v prípade správneho poriadku, ktoré nevyžadujú pri preukázaní, či došlo k správne deliktu, dokazovať zavinenie alebo dokonca úmyselné konanie. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo, alebo nie. Tomu, že sa v tomto prípade nielenže nedokazuje zavinenie, ale ani sa nerozlišuje medzi zavinením úmyselným alebo neúmyselným, svedčí aj skutočnosť, že ani jeden z cit. zákonov neobsahuje tzv. liberačné dôvody, ktoré by umožnili zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt. Okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona, môžu byť zohľadnené pri ukladaní druhu sankcie, ale nie sú dôvodom na zastavenie správneho konania.

Podľa ustanovenia § 64 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Sankciu podľa odseku 1 písm. d) rada uloží, ak vysielateľ, prevádzkovateľ retransmisie, poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie alebo právnická osoba alebo fyzická osoba podľa § 2 ods. 3 a 4 aj napriek písomnému upozorneniu rady opakovane porušila povinnosť. Rada uloží pokutu bez predchádzajúceho upozornenia, ak bola porušená povinnosť uložená v § 19. Rada môže uložiť pokutu aj bez predchádzajúceho upozornenia, ak bola porušená povinnosť uložená v § 16 ods. 2 písm. a) a c), ods. 3 písm. k), § 20 ods. 1 a 3, § 30, ako aj v prípade vysielania bez oprávnenia [§ 2 ods. 1 písm. b)] alebo prevádzkovania retransmisie bez oprávnenia [§ 2 ods. 1 písm. e)].“

Podľa ustanovenia § 64 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Pokutu rada určí podľa závažnosti veci, spôsobu, trvania a následkov porušenia povinnosti, miery zavinenia a s prihliadnutím na rozsah a dosah vysielania, poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a retransmisie, získané bezdôvodné obohatenie a sankciu, ktorú už prípadne uložil samoregulačný orgán pre oblasť upravenú týmto zákonom v rámci vlastného samoregulačného systému.“

Z § 64 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. vyplýva, že Rada pri opakovanom porušení povinnosti ustanovenej v § 31a ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. uloží pokutu. Ide o kogentné ustanovenie zákona, ktoré neprípúšťa voľnosť uváženia pri rozhodovaní o druhu sankcie za porušenie tejto povinnosti.

Účastník konania bol za porušenie povinnosti podľa § 31a ods. 4 (predtým § 32 ods. 12) zákona č. 308/2000 Z. z. sankcionovaný už v minulosti:

- Rozhodnutím č. RL/03/2009 mu bola za porušenie § 32 ods. 12 zákona č. 308/2000 (v súčasnom účinnom znení je to ustanovenia § 31a ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z.) uložená sankcia – upozornenie na porušenie zákona za to, že dňa 08.09.2008 odvysielal v programe *Firmy* informácie o cestovnej kancelárii BUBO Travel Agency, ktoré naplnili definíciu skrytej reklamy podľa § 32 ods. 13 zákona č. 308/2000 Z. z. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 17. 3. 2009.
- Rozhodnutím č. RP/27/2010 mu bola za porušenie § 31a ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. uložená sankcia – pokuta vo výške 4000 € za to, že v programe *Správy* dňa 20.1.2010 o cca 16:30 hod. odvysielal príspevok *TA3 v nových autách* obsahujúci informácie o automobiloch značky Mercedes, ktoré naplnili definíciu skrytej mediálnej komerčnej komunikácie podľa § 31a ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 7. 2. 2011.
- Rozhodnutím č. RP/104/20211 bola účastníkovi konania za porušenie § 31a ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. uložená sankcia – pokuta vo výške 3 320 € za to, že dňa 27.6.2011 odvysielal v programe *Nočný žurnál+* o cca 23:22 hod. príspevok *Nová pôrodnica*, v ktorom odzneli informácie, ktoré naplnili definíciu skrytej mediálnej komerčnej komunikácie podľa § 31a ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 12. 3. 2013.

* * *

Záver

Na základe vyššie uvedeného máme za to, že bol zhromaždený dostatok dôkazov na preukázanie porušenia povinnosti ustanovenej v § 31a ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. Z toho dôvodu navrhujeme Rade prijať uvedený návrh uznesenia.

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu

dňa 8. 12. 2021

Správne konanie: 1181/SKO/2021
Predmet: § 39a ods. 2 s odkazom na § 39a ods. 5 písm. d) zákona č. 308/2000 Z. z.
Účastník konania: C.E.N. s.r.o.
Správny orgán: Rada pre vysielanie a retransmisiu

Dátum: 26. 11. 2021

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa ustanovenia § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. rozhodla, že správne konanie č. 1181/SKO/2021 vedené proti vysielateľovi C.E.N. s.r.o. podľa § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov

zastavuje,

pretože odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu.

Úloha č. 1:

Kancelária Rady v zmysle § 4 ods. 4 a § 13 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia o zastavení správneho konania a doručí ho účastníkovi konania

T: 22. 12. 2021

Z: PLO

Úloha č. 2:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažností.

T: 20. 12. 2021

Z: PgO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 1. 7. 2021 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi C.E.N. s.r.o. vo veci možného porušenia **§ 39a ods. 2** zákona č. 308/2000 Z. z. s odkazom na **§ 39a ods. 5 písm. d)** zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s tým, že na programovej službe TA3 dňa 3. 5. 2021 o cca 16:01 hod. odvysielal program *Žurnál*, v ktorom mohlo dôjsť k umiestňovaniu produktov podľa § 39a ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z., pričom v tomto programe mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zreteľne informovať verejnosť o existencii umiestňovania produktov označením na začiatku a na konci programu.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 21. 7. 2021, na základe čoho sa začalo správne konanie č. 1181/SKO/2021. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bol prepis/popis skutkového stavu.

Vyjadrenie účastníka konania bolo Rade doručené dňa 3. 8. 2021.

Subjektívna 6-mesačná lehota podľa § 64 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. na prijatie rozhodnutia o uložení sankcie začala plynúť dňa 1. 7. 2021 dňom prerokovania správy o kontrole dodržiavania povinností na zasadnutí Rady a uplynie dňa 1. 1. 2022. Ročná objektívna lehota začala plynúť dňa 3. 5. 2021 a uplynie dňa 3. 5. 2022.

* * *

Prepis/popis skutkového stavu

16:01:45

Žurnál
Katrin Lengyelová
Prehľad udalostí

16:02:29 Moderátorka Katrin Lengyelová sedí v spravodajskom štúdiu TA3, víta divákov. Nájazd kamery z boku. Moderátorka sedí za pultom, pred sebou má otvorený notebook, za ňou je presklená stena, za ktorou vidno pracovný priestor – v ňom vidieť zamestnancov TA3, pracovné stoly, počítače, obrazovky.

16:02:40 Moderátorka zahlasuje príspevok s názvom *R. Suja: NCZI chybu nespravilo*
Záber hlavnej kamery spredu.

Moderátorka sedí za pultom, pred sebou má otvorený notebook, za ňou je presklená stena, za ktorou vidno pracovný priestor – v ňom vidieť zamestnancov TA3, pracovné stoly, počítače, obrazovky. Za presklenou stenou, naľavo od moderátorky je vidieť šedý prístroj v tvare hranatého stĺpa, na ňom v hornej časti viditeľný modrý nápis VIBA (od 16:02:40 do 16:03:07).

16:03:07 príspevok *R. Suja: NCZI chybu nespravilo*

16:03:58 Moderátorka zahlasuje príspevok s názvom *Rokovanie NR SR*
Za moderátorkou, naľavo od nej, je za presklenou stenou vidieť šedý prístroj v tvare hranatého stĺpa, na ňom v hornej časti viditeľný modrý nápis VIBA. (do 16:04:09)

16:04:09 živý vstup redaktorky z NR SR + nahratý príspevok

16:07:02 Moderátorka zahlasuje príspevok s názvom *Oslobodili jedného z Rómov*
Za moderátorkou, naľavo od nej, je za presklenou stenou vidieť šedý prístroj v tvare hranatého stĺpa, na ňom v hornej časti viditeľný modrý nápis VIBA (do 16:07:20).

16:07:20 príspevok *Oslobodili jedného z Rómov*

16:08:19 Moderátorka zahlasuje príspevok s názvom *Podpisy už doručili prezidentke*
Za moderátorkou, naľavo od nej, je za presklenou stenou vidieť šedý prístroj v tvare hranatého stĺpa, na ňom v hornej časti viditeľný modrý nápis VIBA (do 16:08:42).

16:08:42 príspevok *Podpisy už doručili prezidentke*

16:10:50 Moderátorka číta príspevok s názvom *Ochoreniu podľahlo ďalších 41 ľudí*
Za moderátorkou, naľavo od nej, je za presklenou stenou vidieť šedý prístroj v tvare hranatého stĺpa, na ňom v hornej časti viditeľný modrý nápis VIBA (v zábere od 16:10:50 do 16:11:07, potom ilustračné zábery).

16:11:30 Moderátorka zahlasuje príspevok s názvom *Plavárne otvorili aj pre 6 ľudí*
Za moderátorkou, naľavo od nej, je za presklenou stenou vidieť šedý prístroj v tvare hranatého stĺpa, na ňom v hornej časti viditeľný modrý nápis VIBA (do 16:11:52).

16:11:52 príspevok *Plavárne otvorili aj pre 6 ľudí*

16:13:48 Moderátorka zahlasuje a číta príspevok s názvom *EÚ si predvolala ruského veľvyslanca*

Za moderátorkou, naľavo od nej, je za presklenou stenou vidieť šedý prístroj v tvare hranatého stĺpa, na ňom v hornej časti viditeľný modrý nápis VIBA (do 16:14:06, potom ilustračné zábery).

16:14:32 Moderátorka zahlasuje príspevok s názvom *EK navrhuje jednoduchšie cestovanie*

Za moderátorkou, naľavo od nej, je za presklenou stenou vidieť šedý prístroj v tvare hranatého stĺpa, na ňom v hornej časti viditeľný modrý nápis VIBA (do 16:14:50).

16:14:50 príspevok *EK navrhuje jednoduchšie cestovanie*

16:16:19 Moderátorka zahlasuje príspevok s názvom *Rozvodovosť počas pandémie*
Za moderátorkou, naľavo od nej, je za presklenou stenou vidieť šedý prístroj v tvare hranatého stĺpa, na ňom v hornej časti viditeľný modrý nápis VIBA (do 16:16:38).

16:16:38 príspevok *Rozvodovosť počas pandémie*

16:17:15 Moderátorka zahlasuje príspevok s názvom *Splyňovanie odpadov nechcú*
Za moderátorkou, naľavo od nej, je za presklenou stenou vidieť šedý prístroj v tvare hranatého stĺpa, na ňom v hornej časti viditeľný modrý nápis VIBA (do 16:17:30).

16:17:30 príspevok *Splyňovanie odpadov nechcú*

16:19:11 Moderátorka zahlasuje príspevok s názvom *Prvé býčie zápasy po vyše roku*
Za moderátorkou, naľavo od nej, je za presklenou stenou vidieť šedý prístroj v tvare hranatého stĺpa, na ňom v hornej časti viditeľný modrý nápis VIBA (do 16:19:26).

16:19:26 príspevok *Prvé býčie zápasy po vyše roku*

Šport (grafický predel)

16:20:30 Moderátorka zahlasuje príspevok s názvom *Novým trénerom Vlhovej je Pini*
Za moderátorkou, naľavo od nej, je za presklenou stenou vidieť šedý prístroj v tvare hranatého stĺpa, na ňom v hornej časti viditeľný modrý nápis VIBA (do 16:20:47).

16:20:47 príspevok *Novým trénerom Vlhovej je Pini*

16:22:13 Moderátorka zahlasuje príspevok s názvom *Schranzova strelecká forma pokračuje*
Za moderátorkou, naľavo od nej, je za presklenou stenou vidieť šedý prístroj v tvare hranatého stĺpa, na ňom v hornej časti viditeľný modrý nápis VIBA (do 16:22:33).

16:22:33 príspevok *Schranzova strelecká forma pokračuje a Slavia oslavuje zlatý hatrick*

16:24:36 Moderátorka zahlasuje príspevok s názvom *Podmienky pre divákov sa nemenia*
Za moderátorkou, naľavo od nej, je za presklenou stenou vidieť šedý prístroj v tvare hranatého stĺpa, na ňom v hornej časti viditeľný modrý nápis VIBA (do 16:24:56).

16:24:56 príspevok *Podmienky pre divákov sa nemenia*

Počasie (grafický predel)

Grafické znázornenie predpovede počasia v jednotlivých regiónoch Slovenska (mapa)

16:27:14 záver programu

* * *

Podľa § 39a ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Umiestňovanie produktov je zvuková, obrazová alebo zvukovo-obrazová informácia o tovare, službe alebo ochrannej známke, zaradená do programu za odplatu alebo inú podobnú protihodnotu.“

Podľa § 39a ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Umiestňovanie produktov je povolené iba za podmienok ustanovených týmto zákonom.“

Podľa § 39a ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Umiestňovanie produktov je povolené v prípade bezodplatného poskytnutia určitého tovaru alebo služby, najmä rekvizity alebo ceny v súťaži. Týmto nie sú dotknuté podmienky ustanovené v odseku 5.“

Podľa § 39a ods. 5 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Umiestňovanie produktov podľa odsekov 3 a 4 je povolené v programoch, ktoré splňajú tieto požiadavky:

- a) ich obsah ani zaradenie do programovej služby nie sú ovplyvnené takým spôsobom, ktorý by mal dosah na redakčnú zodpovednosť alebo redakčnú nezávislosť vysielateľa alebo poskytovateľa audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie,
- b) priamo nepodporujú nákup, predaj alebo prenájom tovaru alebo služieb, najmä osobitnými odkazmi na tieto tovary alebo služby,
- c) nepripisujú neprímeranú dôležitosť príslušnému tovaru alebo službe,
- d) verejnosť je zreteľne informovaná o existencii umiestňovania produktov označením na začiatku a na konci programu, ako aj pri pokračovaní programu po prerušení mediálnou komerčnou komunikáciou. To sa nevzťahuje na program, ktorého výroba nebola objednaná alebo ktorý nebol vyrobený vysielateľom alebo poskytovateľom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, ktorý tento program vysiela alebo poskytuje a na program vysielať v rámci rozhlasovej programovej služby, v ktorého prípade je verejnosť zreteľne informovaná o existencii umiestňovania produktov označením na začiatku programu alebo na konci programu.“

* * *

V rámci programu *Žurnál* odvysielaného na programovej službe TA3 dňa 3. 5. 2021 o cca 16:01 hod. bol pri snímaní moderátorky v štúdiu hlavnou kamerou spredu viditeľný šedý prístroj hranatého stĺpovitého tvaru, na ktorom bol v hornej časti viditeľný modrý nápis VIBA. Konkrétne išlo o germicídny žiarič VIBA UV-C Pole. Prístroj sa nachádzal za presklenou stenou z pohľadu hlavnej kamery vedľa moderátorky naľavo, v spravodajskom štúdiu, spolu s nábytkom, počítačmi, obrazovkami a ďalším vybavením štúdia, ako aj zamestnancami televízie. Prístroj však bol viditeľný na obrazovke po celý čas, kedy bola moderátorka snímaná hlavnou kamerou, to znamená pri každom zahlasovaní príspevku. Prístroj bol otočený na kameru tak, že bolo zreteľne vidieť nápis VIBA na jeho vrchu.

Vzhľadom na uvedené je možné, že v predmetnom prípade išlo o obrazovú informáciu o tovare zaradenú do programu, čiže o umiestňovanie produktov podľa § 39a ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. Podľa § 39a ods. 5 písm. d) zákona č. 308/2000 Z. z. musí byť verejnosť zreteľne informovaná o existencii umiestňovania produktov označením na začiatku a na konci programu, ako aj pri pokračovaní programu po prerušení mediálnou komerčnou komunikáciou. Keďže na začiatku ani na konci programu nebolo uvedené, že sú v ňom umiestnené produkty, vzniklo dôvodné podozrenie, že mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti ustanovenej v § 39a ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. s odkazom na § 39a ods. 5 písm. d) zákona č. 308/2000 Z. z.

Účastník konania vo svojom vyjadrení uviedol, cit.: „Germicídny žiarič VIBA UV-C Pole je zariadenie slúžiace na dezinfekciu vzduchu, ktoré sa využíva v oblastiach ako sú obchodné priestory, kancelárie, banky, reštaurácie, kaviarne, školy, škôlky, knižnice, zdravotnícke zariadenia, kúpele, čakárne, kozmetické salóny, kaderníctva, hotely, domácnosti, múzeá, výstavné priestory a pod. Zariadenie využíva svetelné zdroje s UV-C žiarením v uzatvorenom priestore, ktoré bráni vyžarovaniu mimo zariadenia, pričom eliminuje viac ako 99% všetkých vírusov a baktérií v okolitom vzduchu (vrátane COVID-19).

Z uvedeného dôvodu (ochrana života a zdravia pracovníkov vysielateľa) Inštaloval vysielateľ súbor germicídnych žiaričov do spoločnej newsroomu Televízie TA3. Úmyslom inštalácie zariadení bola dezinfekcia ovzdušia v miestnosti, v ktorej sa 24 hodín denne zdržiava väčšie množstvo osôb. Zariadenia boli inštalované na mieste a spôsobom odporúčaným výrobcom zariadenia, a to tak, aby účinok zariadenia bol maximálny na celý newsroom. Súhrou náhod bolo jedno zo zariadení

umiestnené na mieste viditeľnom zo štúdia susediaceho s newsroomom, oddeleného len sklenenou stenou. Z tohto dôvodu pri vysielaní programu Žurnál dňa 03.05.2021 cca o 16:01 hod, bolo možné po krátky čas vidieť cez sklenenú stenu za moderátorkou relácie predmetný žiarič, ako aj jeho názov - obchodnú značku.

Všetky germicídne žiariče boli v newsroome inštalované externým dodávateľom bezprostredne pred vysielaním programu Žurnál, pričom pracovník dodávateľa, ktorý zariadenie inštaloval, nemal vedomosť o obmedzeniach umiestňovania produktov vo vysielaní televíznej programovej služby a zrejme nemal ani vedomosť o tom, že z vedľajšieho štúdia sa uskutočňuje živé vysielanie televíznej programovej služby TA3. Všetky zariadenia umiestnil na technicky vhodné miesta a inštaloval ich do technicky vhodnej polohy tak, aby svojim účinkom pokrývali celý newsroom, bez akéhokoľvek ďalšieho úmyslu. Jedno zo zariadení sa následne niekoľko krát na krátku dobu objavilo vo vysielaní v programe Žurnál pri zahlasovaní spravodajských príspevkov moderátorkou programu.

Vysielateľ nemal s výrobcom, ani s distribútorom zariadení VIBA uzavretú žiadnu zmluvu o umiestňovaní produktov vo vysielaní televíznej programovej služby TA3, a to ani za úplatu, ani bezodplatne. Zariadenie nebolo umiestnené ako rekvizita štúdia pri vysielaní programu Žurnál, nakoľko sa ani nenachádzalo v štúdiu, z ktorého bol tento program vysielaný. Zariadenie bolo umiestnené vo vedľajšej miestnosti, v ktorom sa realizuje výroba spravodajstva, a len zhodou náhod bolo viditeľné cez presklenú stenu zo štúdia.

Vysielateľ nemal záujem priamo ani skrytým spôsobom propagovať zariadenie VIBA vo svojom vysielaní, a keďže de facto ani nevedel, že zariadenie je vo vysielaní viditeľné, neoznačil dotknutý program oznamom, že sú v ňom umiestňované produkty. Jediný zámer vysielateľa smeroval k zabezpečeniu zdravého pracovného prostredia pre svojich pracovníkov zdržujúcich sa v newsroome a ochrana ich života a zdravia.

Ako už vysielateľ vyššie uviedol, vzniknutá situácia nie je dôsledkom jeho cieľného konania, ale ide o náhodu. Vysielateľ preto zastáva názor, že v danom prípade nebola naplnená materiálna stránka správneho deliktu, tzv. materiálny korelatív. Konanie vysielateľa síce formálne vykazuje znaky správneho deliktu, avšak nie je takej nebezpečnosti a takej intenzity, že bolo zo strany Rady potrebné a odôvodnené vydať rozhodnutie o uložení pokuty, keďže konaním vysielateľa nedošlo ku kvalifikovanému porušeniu objektívneho práva.

Z vyjadrenia účastníka konania vyplýva, že k zobrazeniu germicídneho žiariča VIBA UV-C Pole na obrazovke došlo náhodou, pretože ho na konkrétne miesto inštaloval externý dodávateľ, a to spôsobom odporúčaným výrobcom zariadenia. Účastník konania odmieta akúkoľvek odplatnosť umiestnenia germicídneho žiariča, pričom nešlo podľa neho ani o rekvizitu štúdia.

Podľa dostupných informácií uvedených na webovej stránke <https://www.vibaoms.com/> „UV-C žiarenie deformuje štruktúru genetického materiálu mikroorganizmov ako sú vírusy, baktérie, plesne, kvasinky či prvoky a zabraňuje ich časticiam vytvárať ďalšie kópie. VIBA UV-C využíva svetelné zdroje s UV-C žiarením v uzatvorenom priestore, ktorý bráni vyžarovaniu mimo zariadenia a vďaka tomu je ideálna pre použitie v priestoroch aj počas prítomnosti ľudí a iných živých organizmov (zvieratá, rastliny). Zároveň počas prevádzky neprodukuje škodlivé ozónové častice.“ Zariadenie podľa výrobcu eliminuje viac ako 99% všetkých vírusov a baktérii vrátane koronavírusov.

Definíciu umiestňovania produktov je možné rozdeliť na štyri základné prvky:

- a) zvuková, obrazová alebo zvukovo-obrazová informácia,
- b) o tovare, službe alebo ochrannej známke,
- c) zaradená do programu,
- d) za odplatu alebo inú podobnú protihodnotu.

a)

V predmetnom prípade išlo iba o obrazovú informáciu, pretože došlo iba k zobrazeniu germicídneho žiariča VIBA UV-C. Žiarič bol viditeľný vždy, keď bol frontálny záber na moderátorku v štúdiu, pričom sa nachádzal po jej pravici za ňou, a to konkrétne za presklenou stenou, ktorá sa nachádza za ňou, čiže v časti spravodajského štúdia, v ktorom pracujú ďalší zamestnanci vysielateľa. Toto definičné kritérium teda považujeme za naplnené.

b)

Germicídny žiarič VIBA UV-C je jednoznačne možné považovať za tovar. Ide o vec, ktorú si môže každý kúpiť a umiestniť na požadované miesto. Z toho dôvodu aj toto definičné kritérium považujeme za naplnené.

c)

Uvedená obrazová informácia bola odvysielaná v rámci programu *Žurnál*. Z toho dôvodu považujeme aj toto kritérium za splnené.

d)

Posledným definičným kritériom umiestňovania produktov je odplatosť takéhoto konania. V prípade odplatnosti je podstatné to, že túto odplatu alebo podobnú protihodnotu musí dať fyzická alebo právnická osoba, ktorej tovar, služby alebo ochranná známka sa propaguje, príp. osoba, ktorá v jej mene vystupuje, a príjemcom musí byť vysielateľ, ktorý produkt umiestni do svojho programu. Iba v takom prípade je možné hovoriť o odplatnosti v zmysle zákona č. 308/2000 Z. z.

Zo znenia tohto ustanovenia je zrejmé, že sa nemusí jednať iba o finančnú odplatu. Môže ísť aj o protihodnotu podobnú odplate. Takáto protihodnota môže mať rôzne formy (napr. rôzne barterové dohody), pričom nemusí byť exaktne vyčíslená alebo písomne zazmluvnená. Osoba podnikajúca v oblasti vysielania je motivovaná propagovať tovary, služby alebo ochrannú známku inej fyzickej alebo právnickej osoby práve z dôvodu získania finančnej odplaty alebo inej podobnej protihodnoty. Vysielateľ profituje zo zaradenia informácií propagujúcich tovary, služby alebo ochrannú známku a práve tento profit je dôvodom odvysielania propagačných informácií.

V prípade preukazovania odplaty alebo podobnej protihodnoty môže v praxi dôjsť k problémom, kedy Rada nemusí byť schopná zistiť, či skutočne došlo k poskytnutiu určitej protihodnoty. Rada vo svojich rozhodnutiach (napríklad rozhodnutie č. RP/16/2015 zo dňa 14. 4. 2015) k prvku odplatnosti uvádza: „Skutočnosť, či konkrétny komunikát naplnil definíciu reklamy, je posudzovaná na základe jeho obsahu a spôsobu spracovania a nie na základe toho, či sa podarilo explicitne preukázať poskytnutie odplaty alebo podobnej protihodnoty vysielateľovi. S prihliadnutím na všetky uvedené skutočnosti je teda potrebné toto kritérium interpretovať takým spôsobom, že konkrétna motivácia vysielateľa pre odvysielanie komunikátu je irelevantná v prípadoch, keď je z jeho obsahu a spôsobu jeho spracovania zjavné, že jeho zámerom je podporiť predaj, nákup alebo nájom tovaru alebo služieb vrátane nehnuteľností, práv a záväzkov.“ K rovnakému záveru dospel aj NS SR, napr. vo svojom rozsudku vo veci sp. zn. 6SŽ/13/2012.

Zariadenie nebolo umiestnené priamo v štúdiu, v ktorom bola moderátorka, ale bolo umiestnené za presklenou stenou, ktorá sa nachádza za ňou. Za presklenou stenou bolo vidieť spravodajské štúdio spolu s nábytkom, počítačmi, obrazovkami a ďalším vybavením štúdia, ako aj zamestnancami televízie. Vysielateľ štandardne vysiela svoje spravodajské programy z tohto miesta. Umiestnenie germicídneho žiariča, ktorý má ochrániť zdravie zamestnancov, preto na tomto mieste dáva zmysel. Podľa účastníka konania bolo v rámci štúdia umiestnených viacero germicídnych žiaričov, avšak ostatné na obrazovke nie je vidieť. V tejto súvislosti však uvádzame, že hoci v predmetnom programe sme nezaznamenali ďalšie takéto zariadenia, v prípade programu *Správy* odvysielaného dňa 14. 5. 2021 o cca 9:00 hod., ktoré je tiež predmetom tohto zasadnutia Rady (bod č. 21) je vidieť, že v spravodajskom štúdiu sa skutočne nachádzajú aj ďalšie germicídne žiariče tejto značky, a to v čase o cca 9:09:55 hod. Z rozmiestnenia žiaričov je možné usúdiť, že tieto sú skutočne situované na takých miestach, aby čo najefektívnejšie plnili svoj účel.

Hoci nasmerovanie žiariča tak, že je vidieť logo produktu, môže vzbudzovať podozrenie, nie je podľa nášho názoru v tomto prípade možné dokázať zámer účastníka konania. Zároveň je potrebné uviesť, že bežný divák si toto zariadenie ani nemusí všimnúť, keďže zapadá do prostredia, v ktorom sa nachádza, a teda nepôsobí nadbytočne alebo komerčne.

V predmetnom prípade nie je možné dokázať odplatnosť prípadného umiestnenia produktov, pričom odplatnosť je tiež ťažké prezumovať, a to vzhľadom na účel, ktorý dané zariadenie plní. Keďže germicídny žiarič ničí vírusy, vrátane koronavírusov, jeho umiestnenie do otvoreného spravodajského štúdia, v ktorom sedí veľa zamestnancov vysielateľa, je logické a jednoznačne smeruje k ochrane zdravia počas prebiehajúcej pandémie. Týmto spôsobom je teda vysielateľ schopný do veľkej miery ochrániť zdravie svojich zamestnancov nachádzajúcich sa v štúdiu.

Na základe uvedeného podľa nášho názoru nebolo posledné definíčné kritérium umiestňovania produktov naplnené.

Sme toho názoru, že v predmetnom prípade skutočne nebolo zámerom vysielateľa propagovať produkt VIBA UV-C a v prípade umiestnenia tohto zariadenia do spravodajského štúdia nešlo o využitie inštitútu umiestňovania produktov. Tomu nasvedčuje aj skutočnosť, že v spravodajskom štúdiu boli umiestnené aj ďalšie germicídne žiariče rovnakého výrobcu, avšak tieto neboli bežne kamerou zaberané.

Na základe vyššie uvedených skutočností navrhujeme predmetné správne konanie zastaviť.

* * *

U právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie (objektívna zodpovednosť za správny delikt). Táto zásada platí aj v prípade zákona č. 308/2000 Z. z., ako aj v prípade správneho poriadku, ktoré nevyžadujú pri preukázaní, či došlo k správne deliktu, dokazovať zavinenie alebo dokonca úmyselné konanie. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo, alebo nie. Tomu, že sa v tomto prípade nielenže nedokazuje zavinenie, ale ani sa nerozlišuje medzi zavinením úmyselným alebo nedbanlivostným, svedčí aj skutočnosť, že ani jeden z cit. zákonov neobsahuje tzv. liberačné dôvody, ktoré by umožnili zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt. Okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona, môžu byť zohľadnené pri ukladaní druhu sankcie, ale nie sú dôvodom na zastavenie správneho konania.

* * *

Z á v e r

Na základe vyššie uvedeného navrhujeme Rade prijať uvedený návrh uznesenia.

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

**Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 8. 12. 2021**

Správne konanie: 1500/SKL/2021 z dňa 13. 10. 2021
Predmet: Oznámenie o zmene licencie č. R/105 a RD/32
Účastník konania: D.EXPRES, k.s.
Správny orgán: Rada pre vysielanie a retransmisiu

Dátum: 22. 11. 2021

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 a § 5 zák. č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“), postupom podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „zákon č. 71/1967 Zb.“) v správnom konaní č. 1500/SKL/2021 zo dňa 13. 10. 2021 posúdila doručené oznámenie z dôvodu vykonaných zmien licencií č. R/105 a RD/32 účastníkom konania (ďalej aj „ÚK“):

**D.EXPRES, k.s.,
Vrútocká 48
821 04, Bratislava**

a po zistení potrebných podkladov pre rozhodnutie podľa § 46 a nasl. zákona č. 71/1967 Zb. vydáva toto

rozhodnutie:**I. Rada podľa ustanovenia § 51 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.****mení**

rozhodnutie o udelení licencie č. R/105 v čl. III. takto:

„1. Podiely programových typov v bežnom týždni určené podľa platnej programovej skladby zo dňa 13. 10. 2021, podanie č. 1500/SKL/2021-1:

- a) Spravodajstvo: 0,7 %
- b) Publicistika:
  - 1. politická publicistika: 0 %
  - 2. ostatná publicistika: 0 %
- c) Dramaturgicky ucelené programy so stálou periodicitou:
  - 1. detské programy: 0 %
  - 2. náboženské programy: 0 %
  - 3. literárno-dramatické programy: 0 %
  - 4. zábavné programy: 0 %
  - 5. hudobné programy: 2,4 %
- d) Ostatný program: 96,9 %

Podiel vysielacieho času (za bežný mesiac) vo vysielaní programovej služby vyhradený programom vo verejnom záujme: 0,7 %“

II. Rada podľa ustanovenia § 28 ods. 7 zákona č. 220/2007 Z. z. o digitálnom vysielaní**mení**

rozhodnutie o udelení licencie č. RD/32 v čl. I., bod 5 a 6 takto:

„5. Podiely programových typov v bežnom týždni určené podľa platnej programovej skladby zo dňa 13. 10. 2021, podanie č. 1500/SKL/2021-1:

- a) Spravodajstvo: 0,7 %
- b) Publicistika:
  - 1. politická publicistika: 0 %
  - 2. ostatná publicistika: 0 %
- c) Dramaturgicky ucelené programy so stálou periodicitou:
  - 1. detské programy: 0 %
  - 2. náboženské programy: 0 %
  - 3. literárno-dramatické programy: 0 %
  - 4. zábavné programy: 0 %

5. hudobné programy: 2,4 %
d) Ostatný program: 96,9 %

6. Podiel vysielacieho času (za bežný mesiac) vo vysielaní programovej služby vyhradený programom vo verejnom záujme: 0,7 %“

Úloha:

V súlade s § 4 ods. 4 a § 13 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. Kancelária Rady vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia o zmene licencie, zašle ho účastníkovi konania a vyzve ho na úhradu správneho poplatku.

T: 10. 1. 2022

Z: PLO

* * *

Podľa ustanovenia § 51 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Vysielateľ je povinný oznámiť rade všetky zmeny týkajúce sa údajov uvedených v žiadosti o licenciu a v dokladoch priložených k tejto žiadosti podľa § 46 ods. 1 až 3 a predložiť doklady o nich do 15 dní od vzniku týchto zmien.“

Podľa ustanovenia § 51 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Na základe oznámenia podľa odseku 1 rada rozhodne podľa okolností prípadu o zmene udelennej licencie alebo zmenu zamietne a určí termín na nápravu. Ak vysielateľ neuskutoční nápravu, rada licenciu odníme; ustanovenie odseku tým nie je dotknuté.“

Podľa ustanovenia § 28 ods. 5 zákona č. 220/2007 Z. z.: „Konanie o zmene licencie sa začína odo dňa podania žiadosti alebo odo dňa oznámenia, ak sa oznámenie týka údajov, ktorý je náležitou súčasťou rozhodnutia o udelení licencie na digitálne vysielanie; oznámenia doručené rade na základe § 13 sú oznámeniami podľa odseku 4, len ak preukazujú, že vysielateľ nevysiela v súlade s udelenou licenciou na digitálne vysielanie. Účastníkom konania o zmene licencie je vysielateľ.“

Podľa ustanovenia § 28 ods. 7 zákona č. 220/2007 Z. z.: „Rada rozhodne o zmene licencie na digitálne vysielanie do 60 dní od začatia tohto konania.“

Podľa ustanovenia § 28 ods. 10 zákona č. 220/2007 Z. z.: „Ak sa zmena týka údajov, ktorého zmena sa musí vykonať vo viacerých licenciách na digitálne vysielanie alebo v licencií na digitálne vysielanie a v licencií podľa osobitného predpisu, rada o zmene rozhodne v jednom konaní.“

* * *

Dňa 13. 10. 2021 doručil účastník konania Rade oznámenie o zmene licencie č. R/105 a RD/32, podaním zaevidovaným pod č. 1500/SKL/2021-1 z dôvodu zmeny programovej štruktúry, presnejšie zmeny podielov programových typov. Z toho dôvodu sa dňa 13. 10. 2021 začalo predmetné správne konanie vo veci oznámenia o zmene licencií č. R/105 a RD/32.

Oproti poslednému stavu (t.j. pred prevodom licencie č. R/105 z vysielateľa EUROPA 2, a.s. na D.EXPRES, k.s.) došlo k zníženiu podielu spravodajstva z 1,66% na 0,7%, zníženiu podielu hudobných programov z 98,34% na 2,4%, zvýšeniu podielu ostatného programu z 0% na 96,9%. Zvýšil sa podiel programov vo verejnom záujme z 0,69% na 0,7%.

* * *

Záver

Na základe uvedených skutočností Kancelária Rady pripravila vyššie uvedený návrh uznesenia na zmenu licencií č. R/105 a RD/32 v časti zmena podielov programových typov vo vysielaní programovej služby.

**VYJADRENIE PROGRAMOVÉHO ODBORU K ŽIADOSTI O ZMENU
LICENCIE NA ROZHLASOVÉ VYSIELANIE PROGRAMOVEJ
SLUŽBY
Europa 2**

Podanie č. 3841/2021/P zo dňa 13. 10. 2021.

Vysielateľ vo vysielaní znížil podiel spravodajstva z 1,66% na 0,7%.

Znížil sa podiel hudobných programov z 98,34% na 2,4%.

Zvýšil sa podiel ostatného programu z 0% na 96,9%.

Zvýšil sa podiel programov vo verejnom záujme z 0,69% na 0,7%.

Podiely programových typov v bežnom týždni určené podľa programovej skladby:
staré z 5. 4. 2017

nové z 13. 10. 2021

1.1 Spravodajstvo – 1,66%	1.1 Spravodajstvo – 0,7%
1.2 Publicistika:	1.2 Publicistika:
1.2.1 Politická publicistika – 0%	1.2.1 Politická publicistika – 0%
1.2.2 Ostatná publicistika - 0%	1.2.2 Ostatná publicistika - 0%
1.3 Dramaturgicky ucelené programy so stálou periodicitou:	1.3 Dramaturgicky ucelené programy so stálou periodicitou:
1.3.1 Detské programy - 0%	1.3.1 Detské programy - 0%
1.3.2 Náboženské programy - 0%	1.3.2 Náboženské programy - 0%
1.3.3 Literárno-dramatické programy - 0%	1.3.3 Literárno-dramatické programy - 0%
1.3.4 Zábavné programy – 0%	1.3.4 Zábavné programy – 0%
1.3.5 Hudobné programy – 98,34%	1.3.5 Hudobné programy – 2,4%
Ostatný program – 0%	Ostatný program – 96,9%

Navrhovaný podiel celkového vysielacieho času vyhradeného programom vo verejnom záujme:

staré z 5. 4. 2017

nové zo 13. 10. 2021

0,69%	0,7%

Záver

Programový odbor nemá k žiadosti pripomienky.

V Bratislave, 26. 10. 2021

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

**Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 8. 12. 2021**

Správne konanie: 1501/SKL/2021 z dňa 13. 10. 2021
Predmet: Oznámenie o zmene licencie č. R/133 a RD/33
Účastník konania: D.EXPRES, k.s.
Správny orgán: Rada pre vysielanie a retransmisiu

Dátum: 22. 11. 2021

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 a § 5 zák. č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“), postupom podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „zákon č. 71/1967 Zb.“) v správnom konaní č. 1501/SKL/2021 zo dňa 13. 10. 2021 posúdila doručené oznámenie z dôvodu vykonaných zmien licencií č. R/133 a RD/33 účastníkom konania (ďalej aj „ÚK“):

**D.EXPRES, k.s.,
Vrútocká 48
821 04, Bratislava**

a po zistení potrebných podkladov pre rozhodnutie podľa § 46 a nasl. zákona č. 71/1967 Zb. vydáva toto

rozhodnutie:**I. Rada podľa ustanovenia § 51 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.****mení**

rozhodnutie o udelení licencie č. R/133 v čl. III. takto:

„1. Podiely programových typov v bežnom týždni určené podľa platnej programovej skladby zo dňa 13. 10. 2021, podanie č. 1501/SKL/2021-1:

- a) Spravodajstvo: 1,98 %
- b) Publicistika:
  - 1. politická publicistika: 0 %
  - 2. ostatná publicistika: 0 %
- c) Dramaturgicky ucelené programy so stálou periodicitou:
  - 1. detské programy: 0 %
  - 2. náboženské programy: 0 %
  - 3. literárno-dramatické programy: 0 %
  - 4. zábavné programy: 0 %
  - 5. hudobné programy: 0 %
- d) Ostatný program: 98,02 %

Podiel vysielacieho času (za bežný mesiac) vo vysielaní programovej služby vyhradený programom vo verejnom záujme: 1,98 %“

II. Rada podľa ustanovenia § 28 ods. 7 zákona č. 220/2007 Z. z. o digitálnom vysielaní**mení**

rozhodnutie o udelení licencie č. RD/33 v čl. I., bod 5 a 6 takto:

„5. Podiely programových typov v bežnom týždni určené podľa platnej programovej skladby zo dňa 13. 10. 2021, podanie č. 1501/SKL/2021-1:

- a) Spravodajstvo: 1,98 %
- b) Publicistika:
  - 1. politická publicistika: 0 %
  - 2. ostatná publicistika: 0 %
- c) Dramaturgicky ucelené programy so stálou periodicitou:
  - 1. detské programy: 0 %
  - 2. náboženské programy: 0 %
  - 3. literárno-dramatické programy: 0 %
  - 4. zábavné programy: 0 %

5. hudobné programy: 0 %
d) Ostatný program: 98,02 %

6. Podiel vysielacieho času (za bežný mesiac) vo vysielaní programovej služby vyhradený programom vo verejnom záujme: 1,98 %“

Úloha:

V súlade s § 4 ods. 4 a § 13 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. Kancelária Rady vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia o zmene licencie, zašle ho účastníkovi konania a vyzve ho na úhradu správneho poplatku.

T: 10. 1. 2022

Z: PLO

* * *

Podľa ustanovenia § 51 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Vysielateľ je povinný oznámiť rade všetky zmeny týkajúce sa údajov uvedených v žiadosti o licenciu a v dokladoch priložených k tejto žiadosti podľa § 46 ods. 1 až 3 a predložiť doklady o nich do 15 dní od vzniku týchto zmien.“

Podľa ustanovenia § 51 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Na základe oznámenia podľa odseku 1 rada rozhodne podľa okolností prípadu o zmene udelenej licencie alebo zmenu zamietne a určí termín na nápravu. Ak vysielateľ neuskutoční nápravu, rada licenciu odníme; ustanovenie odseku tým nie je dotknuté.“

Podľa ustanovenia § 28 ods. 5 zákona č. 220/2007 Z. z.: „Konanie o zmene licencie sa začína odo dňa podania žiadosti alebo odo dňa oznámenia, ak sa oznámenie týka údajov, ktorý je náležitou súčasťou rozhodnutia o udelení licencie na digitálne vysielanie; oznámenia doručené rade na základe § 13 sú oznámeniami podľa odseku 4, len ak preukazujú, že vysielateľ nevysiela v súlade s udelenou licenciou na digitálne vysielanie. Účastníkom konania o zmene licencie je vysielateľ.“

Podľa ustanovenia § 28 ods. 7 zákona č. 220/2007 Z. z.: „Rada rozhodne o zmene licencie na digitálne vysielanie do 60 dní od začatia tohto konania.“

Podľa ustanovenia § 28 ods. 10 zákona č. 220/2007 Z. z.: „Ak sa zmena týka údajov, ktorého zmena sa musí vykonať vo viacerých licenciách na digitálne vysielanie alebo v licencií na digitálne vysielanie a v licencií podľa osobitného predpisu, rada o zmene rozhodne v jednom konaní.“

* * *

Dňa 13. 10. 2021 doručil účastník konania Rade oznámenie o zmene licencie č. R/133 a RD/32, podaním zaevidovaným pod č. 1501/SKL/2021-1 z dôvodu zmeny programovej štruktúry, presnejšie zmeny podielov programových typov. Z toho dôvodu sa dňa 13. 10. 2021 začalo predmetné správne konanie vo veci oznámenia o zmene licencií č. R/105 a RD/32.

Oproti poslednému stavu (t.j. pred prevodom licencie č. R/133 z vysielateľa CORPORATE LEGAL, s.r.o. na D.EXPRES, k.s.) došlo k zvýšeniu podielu spravodajstva z 1,5 % na 1,98 % a zníženiu podielu ostatného programu z 98,5 % na 98,02 %. Zvýšil sa podiel programov vo verejnom záujme z 1,5 % na 1,98 %.

* * *

Záver

Na základe uvedených skutočností Kancelária Rady pripravila vyššie uvedený návrh uznesenia na zmenu licencií č. R/133 a RD/33 v časti zmena podielov programových typov vo vysielaní programovej služby.

VYJADRENIE PROGRAMOVÉHO ODBORU K ŽIADOSTI O ZMENU LICENCIE NA ROZHLASOVÉ VYSIELANIE PROGRAMOVEJ SLUŽBY

Jemné

Podanie č. 3841/2021/P zo dňa 13. 10. 2021.

Vysielateľ vo vysielaní zvýšil podiel spravodajstva z 1,5% na 1,98%, a tým sa zároveň zvýšil aj podiel vysielania programov vo verejnom záujme.

Podiely programových typov v bežnom týždni určené podľa programovej skladby:
staré z 21. 2. 2017 **nové z 13. 10. 2021**

1.1 Spravodajstvo – 1,5%	1.1 Spravodajstvo – 1,98%
1.2 Publicistika:	1.2 Publicistika:
1.2.1 Politická publicistika – 0%	1.2.1 Politická publicistika – 0%
1.2.2 Ostatná publicistika - 0%	1.2.2 Ostatná publicistika - 0%
1.3 Dramaturgicky ucelené programy so stálou periodicitou:	1.3 Dramaturgicky ucelené programy so stálou periodicitou:
1.3.1 Detské programy - 0%	1.3.1 Detské programy - 0%
1.3.2 Náboženské programy - 0%	1.3.2 Náboženské programy - 0%
1.3.3 Literárno-dramatické programy - 0%	1.3.3 Literárno-dramatické programy - 0%
1.3.4 Zábavné programy – 0%	1.3.4 Zábavné programy – 0%
1.3.5 Hudobné programy – 0%	1.3.5 Hudobné programy – 0%
Ostatný program – 98,5%	Ostatný program – 98,02%

Navrhovaný podiel celkového vysielacieho času vyhradeného programom vo verejnom záujme:

staré z 21. 2. 2017

nové zo 13. 10. 2021

1,5%	1,98%

Záver

Programový odbor nemá k žiadosti pripomienky.

V Bratislave, 26. 10. 2021

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

**Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 8.12.2021**

Správne konanie: 1558/SKL/2021 zo dňa 15.11.2021
Predmet: oznámenie o zmene licencie č. T/210
Účastník konania: Slovak Telekom, a.s.
Správny orgán: Rada pre vysielanie a retransmisiu

Dátum: 23.11.2021
Príloha: Odpis registrovaného subjektu (Slovak Telekom, a.s) z registra právnických
osôb a podnikateľov štatistického úradu

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 a § 5 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“), postupom podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „zákon č. 71/1967 Zb.“), v správnom konaní č. 1558/SKL/2021 zo dňa 15.11.2021 posúdila oznámenie o zmene licencie č. T/210 účastníka konania:

Slovak Telekom, a.s.

Bajkalská 28

817 62 Bratislava

a po posúdení podkladov potrebných pre rozhodnutie podľa ustanovenia § 46 a nasl. zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov vydáva toto

rozhodnutie:

Rada podľa ustanovenia § 51 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.

mení

licenciu na televízne vysielanie č. T/210 nasledovne:

1. Článok II., bod 2. Právne skutočnosti sa mení a znie:

„Právne skutočnosti:

1. Údaje o osobách, ktoré majú účasť na základnom imaní vysielateľa, alebo podiel na hlasovacích právach: podľa odpisu registrovaného subjektu z registra právnických osôb a podnikateľov štatistického úradu zo dňa 19.11.2021, spisová značka: RPO-792058/2021, Id v zdrojovom registri: 224006, registračný úrad: Okresný súd Bratislava I., Registračné číslo Sa/2081/B,
2. Údaje o štatutárnych orgánoch a kontrolných orgánoch vysielateľa: podľa odpisu registrovaného subjektu z registra právnických osôb a podnikateľov štatistického úradu zo dňa 19.11.2021, spisová značka: RPO-792058/2021, Id v zdrojovom registri: 224006, registračný úrad: Okresný súd Bratislava I., Registračné číslo Sa/2081/B“

Úloha:

Kancelária Rady vyhotoví písomné znenie rozhodnutia a zašle ho účastníkovi konania, Slovak Telekom, a.s., Bratislava.

T: 8.1.2021

Z: PLO

* * *

Dňa 15.11.2021 účastník konania oznámil Rade zmenu údajov uvedených v žiadosti o udelenie licencie č. T/210.

Z tohto dôvodu sa dňa 15.11.2021 začalo správne konanie č. 1558/SKL/2021 vo veci oznámenia o zmene licencie č. T/210. Predmetom oznámenia sú zmeny právnych skutočností týkajúcich sa účastníka konania, teda niekoľko zmien v orgánoch spoločnosti Slovak Telekom, a.s.

* * *

Podľa ustanovenia § 51 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. vysielateľ je povinný oznámiť rade všetky zmeny týkajúce sa údajov uvedených v žiadosti o licenciu a v dokladoch priložených k tejto žiadosti podľa § 46 ods. 1 až 3 a predložiť doklady o nich do 15 dní od vzniku týchto zmien.

Podľa ustanovenia § 51 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. na základe oznámenia podľa odseku 1 rada rozhodne podľa okolností prípadu o zmene udelenej licencie alebo zmenu zamietne a určí termín na nápravu. Ak vysielateľ neuskutoční nápravu, rada licenciu odníme; ustanovenie odseku tým nie je dotknuté.

* * *

Z doručenia oznámenia vyplýva, že ku dňu 1.10.2021 začalo funkčné obdobie člena predstavenstva spoločnosti Slovak Telekom, a.s., a to konkrétne:

- Danijela Bujic, Kaiserwether Strasse 270, Dusseldorf, Nemecká spolková republika.

Z doručenia oznámenia zároveň vyplýva, že s účinnosťou k dňu 30.9.2021 bola z pozície člena predstavenstva spoločnosti Slovak Telekom, a.s. odvolaná:

- Daria Dodonova, Hauptstrasse 304, Königswinter 536, Nemecká spolková republika.

Účastník konania taktiež uvádza aj aktuálne zloženie trojčlenného predstavenstva spoločnosti Slovak Telekom, a.s.: Armin Sumesgutner (predseda), Jose Perdomo Lorenzo (podpredseda, CEO), Danijela Bujic (člen).

Účastník konania v doručenom oznámení ďalej uvádza, že v auguste tohto roku došlo zo zákona k skončeniu členstva v dozornej rade, člena p. Drahoslava Letka. Následne akcionár spoločnosti Slovak Telekom, a.s. rozhodol o zmene stanov, a teda znížil počet členov dozornej rady z piatich na troch členov a s účinnosťou od 13.8.2021 odvolal pani Idu Zelenka Puda z funkcie členky dozornej rady.

Akcionár v septembri 2021 odvolal p. Danijelu Bujic z pozície predsedu dozornej rady a s účinnosťou od 1.10.2021 za predsedu dozornej rady zvolil p. Martina Rannera.

Účastník konania aj v prípade trojčlennej dozornej rady uvádza jej aktuálne zloženie: Martin Renner (predseda), Martin Švec (člen) a Denisa Herdová (člen).

Rada si v súlade so zákonom č. 305/2013 Z.z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) vyžiadala odpis registrovaného subjektu z registra právnických osôb a podnikateľov a zistila, že oznámené zmeny boli registrovým súdom zapísané, resp. vykonané.

Z á v e r :

Na základe uvedených skutočností Kancelária Rady pripravila vyššie uvedený návrh uznesenia na zmenu licencie č. T/210 v časti zmena právnych skutočností vysielateľa.